

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO GYMNAZIÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ**

Gymnázia Františka Palackého Valašské Meziříčí

Moudrost je třeba nejen získávat, ale i používat

Cicero

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO GYMNAZIÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Gymnázia Františka Palackého Valašské Meziříčí

1. určený pro nižší stupeň šestiletého gymnázia

2. určený pro čtyřleté gymnázium a vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Autor: Kolektiv pedagogického sboru Gymnázia Františka Palackého
Valašské Meziříčí

Koordinátoři: Mgr. Vilma Vašáková
Mgr. Jan Trčka

Školní vzdělávací program je zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a podle Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia.

Motto: Moudrost je třeba nejen získávat, ale i používat.
Cicero

2. zpracování

Platí od školního roku 2013/2014

Obsah

1.	Identifikační údaje	5
2.	Charakteristika školy	6
2.1	Historie a současnost	6
2.2	Vybavení školy	7
2.3	Charakteristika žáků	7
2.4	Charakteristika pedagogického sboru	8
2.5	Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	8
2.6	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	9
3.	Charakteristika školního vzdělávacího programu	10
3.1	Zaměření školy	10
3.2	Obecná charakteristika školního vzdělávacího programu	10
3.3	Základní rysy školního vzdělávacího programu	12
3.4	Profil absolventa	12
3.5	Organizace přijímacího řízení	13
3.6	Organizace maturitní zkoušky	15
3.7	Výchovné a vzdělávací strategie	15
3.8	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	20
3.9	Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	21
3.10.	Začlenění průřezových témat	23
4.	Učební plán	53
4.1	Nižší stupeň šestiletého gymnázia	53
4.2	Čtyřleté gymnázium, vyšší stupeň šestiletého gymnázia	56
5.	Učební osnovy	61
5.1	Nižší stupeň šestiletého gymnázia	61
5.1.1	Český jazyk a literatura	61
5.1.2	Cizí jazyk – Anglický jazyk	70
5.1.3	Cizí jazyk – Francouzský jazyk	75
5.1.4	Cizí jazyk – Německý jazyk	86
5.1.5	Cizí jazyk – Ruský jazyk	94
5.1.6	Matematika	101
5.1.7	Informatika	109
5.1.8	Dějepis	114
5.1.9	Občanská výchova	121
5.1.10	Fyzika	130
5.1.11	Chemie	137
5.1.12	Biologie	151
5.1.13	Zeměpis	160
5.1.14	Hudební výchova	172
5.1.15	Výtvarná výchova	178
5.1.16	Tělesná výchova	184
5.1.17	Cvičení z přírodovědných předmětů	193
5.2	Čtyřleté gymnázium, vyšší stupeň šestiletého gymnázia	210
5.2.1	Český jazyk a literatura	210
5.2.2	Cizí jazyk – Anglický jazyk	221

5.2.3	Cizí jazyk – Francouzský jazyk	234
5.2.4	Cizí jazyk – Německý jazyk	247
5.2.5	Cizí jazyk – Ruský jazyk	269
5.2.6	Matematika	278
5.2.7	Základy společenských věd	289
5.2.8	Dějepis	303
5.2.9	Fyzika	315
5.2.10	Chemie	328
5.2.11	Biologie	351
5.2.12	Zeměpis	370
5.2.13	Hudební výchova	393
5.2.14	Výtvarná výchova	399
5.2.15	Tělesná výchova	406
5.2.16	Informatika	418
6.	Hodnocení žáků a autoevaluace školy	428
6.1	Hodnocení žáků ve škole	428
6.2	Autoevaluace – vlastní hodnocení školy	435
7.	Přílohy: Volitelné předměty	

1. Identifikační údaje

Školní vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání

(Školní vzdělávací program je zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a podle Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia)

Motto: Moudrost je třeba nejen získávat, ale i používat.
Cicero

Autor: Kolektiv pedagogického sboru
Gymnázia Františka Palackého Valašské Meziříčí

Koordinátor: Mgr. Jan Trčka

Vzdělávací program: Čtyřletý vzdělávací program
Šestiletý vzdělávací program

Forma vzdělávání: Denní forma vzdělávání

Předkladatel: Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí
Husova 146, 757 37 Valašské Meziříčí

IČO 00843369

RED-IZO 600018148

IZO 000843369

Právní forma Příspěvková organizace s právní subjektivitou

Ředitel školy Mgr. Jan Trčka

Telefon 571 612 311, 571 613 318

E – mail info@gfpvm.cz

Webové stránky www.gfpvm.cz

Zřizovatel Zlínský kraj se sídlem ve Zlíně
tř. T. Bati 21, 761 90 Zlín

Telefon 577043111

E – mail podatelna@kr-zlinsky.cz

Webové stránky www.kr-zlinsky.cz

2. zpracování

Platnost dokumentu od 1. září 2012

razítko školy

podpis ředitele školy

2. Charakteristika školy

2. 1 Historie a současnost

Výnosem císaře Františka Josefa I. bylo v říjnu 1871 ve Valašském Meziříčí otevřeno nižší chlapecké gymnázium, ve kterém se vyučovalo ve dvou třídách s vyučovacím jazykem českým. V roce 1880 bylo nižší gymnázium povýšeno na gymnázium osmileté a v r. 1920 se stává Státním reálným gymnáziem. O dva roky později je ke stávajícímu chlapeckému gymnáziu připojeno reformní dívčí gymnázium, založené ve Val. Meziříčí v r. 1907 jako první v tehdejší Rakousku. V r. 1936 škola obdržela čestný název Státní československé reálné gymnázium Františka Palackého. V období nacistické okupace položilo život v boji za svobodu několik desítek absolventů školy, v r. 1943 byl popraven tehdejší ředitel gymnázia prof. František Nedbálek.

Po válce byla výuka obnovena v plné šíři. Ani naše škola se nevyhnula častým změnám koncepce středoškolského studia, ke kterým docházelo po nástupu totalitní moci. Teprve v r. 1968 je opět obnoveno čtyřleté gymnázium, úsilí o navrácení čestného názvu je však úspěšně završeno až v r. 1990. Tragickou kapitolu v historii školy představuje poprava jednoho z nejvýznamnějších absolventů valašskomeziříčského gymnázia - literárního vědce Závaře Kalandry, odsouzeného v procesu s dr. Miladou Horákovou.

Škola v průběhu své dlouhé a bohaté historie položila životní základy nepřeberné řadě absolventů, z nichž mnozí proslavili nejen ji, město nebo Valašsko, ale celou naši vlast. Připomeňme si namátkou jména alespoň některých našich významných absolventů: akademik Alois Zátoupek - světově uznávaný odborník v oboru seismiky, dr. Richard Jeřábek, CSc. – význačný etnograf, dr. Dušan Zbavitel, CSc. - významný indolog, dr. Jiří Janda - zakladatel pražské ZOO, MUDr. Karel Holubec - chirurg, který jako první u nás provedl operaci srdce, spisovatelé Metoděj Jahn, Čeněk Kramoliš, básník Ladislav Nezdařil, akademická malířka Jaroslava Hýžová, herci František Hanus a Radek Brzobohatý, hudební skladatel, národní umělec Jaroslav Gleich.

V současné době se vzdělávací proces realizuje ve dvou cyklech: v dnes již klasickém čtyřletém a od 1.9.1994 souběžně v šestiletém studijním cyklu. Obnovením víceletého gymnázia jsme navázali na tradici let 1880-1948. Specifické postavení gymnázia jako všeobecně vzdělávací školy je dáno skutečností, že prioritně připravuje studenty ke studiu na vysokých školách v celé šíři studijních oborů: od uměleckých směrů přes historii, filozofii, práva, jazyky, přírodovědné obory až k oborům technickým, zemědělským a ekonomickým. Je nadmíru důležité, aby učitelský sbor byl profesně kvalitní, vnitřně stabilizovaný a soudržný, sestával z jednotlivců, kteří cítí potřebu celoživotního sebevzdělávání a jsou ochotni dát škole a studentům víc než jen to, co jim ukládají pracovní povinnosti.

Rozmanitost zájmů studentů se snažíme uspokojovat především výběrem z široké škály volitelných a nepovinných předmětů a pestrou, rozsáhlou mimoškolní činností v oblasti vzdělávací, kulturně-společenské, sportovní apod.

Na podzim 2007 byl úspěšně zkolaudován a slavnostně otevřen opravený pavilon učeben a tělocvičny. Slavnostní akt završil tříleté období úsilí a nasazení všech zainteresovaných osob, které vedly k realizaci rekonstrukce areálu školy, tvořeného historickou budovou a zmíněným pavilonem. Rekonstrukce byla bezesporu nejrozsáhlejším stavebním zásahem do školních budov od doby jejich vystavění v roce 1875, resp. v r. 1990. Celá stavební akce v hodnotě mnoha desítek miliónů korun byla financována z prostředků zřizovatele školy – Zlínského kraje. Rozsáhlé stavební práce započaly v únoru 2004 vnitřní rekonstrukcí historické budovy, zaměřenou především na výměnu původních dřevěných stropů ve všech podlažích, učebnách a kabinetech, rekonstrukci inženýrských sítí, výměnu oken, všech dveří, vstupního portálu atd. Po jejím ukončení v roce 2005 následovaly opravy vnějšího pláště

historické budovy: provedla se rekonstrukce střechy a v roce 2006 se obnova historické budovy dokončila opravou fasády. Na ni v roce 2007 navázala rekonstrukce pavilonu učeben, jejímž obsahem byla přestavba rovné střechy na sedlovou, výměna oken a vnějších vstupů, zateplení budovy a oprava fasády. Tříleté stavební práce ve svém komplexu zcela změnily a zkvalitnily i z hlediska bezpečnostního prostorové podmínky školy, zefektivnily provozní podmínky v areálu a rovněž přispěly k tomu, že celý komplex valašskomeziříčského gymnázia se stal výraznou dominantou v centrální části města. Škola má všechny předpoklady zůstat i v budoucnosti významnou vzdělávací, kulturní a společenskou institucí Valašského Meziříčí.

Činnost školy je rozmanitá, v celém svém komplexu směřuje k poskytování co nejúplnějšího všeobecného vzdělání s prioritním zaměřením připravit studenty na vstup na vysoké školy a k výchově v duchu žádoucích základních lidských hodnot.

2.2 Vybavení školy

Pro vzdělávací potřeby je k dispozici 17 kmenových učeben, z nichž 7 je pro své specifické vybavení využíváno jako učebny odborné. K dispozici jsou rovněž laboratoře pro fyziku, chemii a biologii, tři jazykové učebny a speciální učebny určené k výuce hudební a výtvarné výchovy. Výuce tělesné výchovy slouží moderní tělocvična a posilovna se základním vybavením. Pro vzdělávání v oblasti informačních technologií jsou v provozu dvě počítačové učebny s připojením na internet. Na internetovou síť jsou napojeny i některé další učebny, všechny učitelské kabinety, kanceláře vedení a administrativy školy. K přenosu informací slouží také vnitřní intranetová síť. Žáci školy i vyučující mohou využívat rozsáhlé knižní sbírky dvou knihoven odborné a krásné literatury.

Stravovací požadavky žáků a zaměstnanců školy zabezpečuje vlastní školní jídelna.

Snahou vedení školy je vybudovat v nejbližších letech chybějící zázemí nezbytné pro vzdělávací účely: venkovní hrací plochu – sportovní hřiště, a adaptovat část půdních prostor na školní informační centrum.

2.3 Charakteristika žáků

Škola ve své vzdělávací činnosti dlouhodobě využívá téměř celou svou kapacitu. Počínaje školním rokem 2010/2011 dochází k postupnému poklesu počtu žáků jako důsledek nepříznivého demografického vývoje v ČR. Ve dvou třídách nižšího stupně šestiletého gymnázia a ve 14 třídách vyššího stupně šestiletého a čtyřletého gymnázia studuje přibližně 430 žáků.

Výhodná dopravní poloha Valašského Meziříčí je hlavním důvodem, proč má škola i bez ubytovacích možností nadregionální spádovou oblast. Školu navštěvují žáci z více než 20 základních škol z Valašského Meziříčí a z obcí a měst 4 okresů, které spadají do tří krajů: Moravskoslezského, Olomouckého a Zlínského.

Uchazeče, kteří přicházejí na valašskomeziříčské gymnázium, čeká náročné studium vyžadující odhodlání, píli, vůli a vytrvalost. Naleznou však také příjemnou, přátelskou atmosféru, vstřícný a obětavý zaměstnanecký kolektiv, možnosti zahraničních studijních pobytů a výjezdů, výběr exkurzí a kurzů, odborné přednášky a besedy, sportovní vyžití, společenské a kulturní aktivity. Obklopí je prostředí, ve kterém aktivní jedinec nalezne řadu možností pro seberealizaci. S plnou odpovědností lze říci, že vše, co se ve škole děje, děje se ve prospěch jejich studentů.

2.4 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický proces dlouhodobě zajišťuje přibližně 34 interních a v závislosti na skladbě volitelných předmětů a aktuální potřebě i externí vyučující. Pedagogický sbor je plně kvalifikovaný, stabilizovaný, k obměně dochází převážně v návaznosti na odchody do důchodu. Jeho předností je vyvážený poměr žen a mužů. Téměř každoročně od roku 1990 působí při výuce především anglického jazyka zahraniční lektori. Všichni pedagogové střídavě učí jak na nižším stupni šestiletého gymnázia, tak i na jeho vyšším stupni a na čtyřletém gymnáziu. Vyučující se zapojují do různých forem celoživotního vzdělávání podle požadavků zaměstnavatele, velký prostor při výběru vzdělávacích akcí je ponechán vlastní iniciativě učitelů.

Vedení školy je dvoučlenné, součástí rozšířeného vedení jsou předsedové 10 předmětových komisí. Zaměstnanecký kolektiv doplňuje 7 administrativních a správních zaměstnanců a 5 zaměstnankyň školní jídelny.

Odborné funkce:

Práce výchovné poradkyně je směřována do dvou oblastí. V oblasti výchovně-vzdělávacího poradenství jedná se studenty vyžadujícími nadstandardní přístup z důvodů zdravotních, studijních či osobních; řeší problémy rodinného zázemí a partnerských vztahů. Mnohé z problémů projednává ve spolupráci s Pedagogicko psychologickou poradnou.

V oblasti profesního poradenství směřuje studenty k optimální volbě vysokoškolského studia či jiných forem terciálního vzdělávání. Tomu předchází konzultace prováděné společně s třídními učiteli, napomáhající studentům ke vhodnému výběru volitelných a maturitních předmětů.

Dalšími odborně vyškolenými funkcemi jsou koordinátorka environmentální výchovy a preventista sociálně-patologických jevů.

2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Nedílnou součástí výchovně-vzdělávacího procesu je pořádání desítek jednorázových i mnohaletých tradičních akcí rozmanitého charakteru a poslání, které rozšiřují poznání, vědomosti a dovednosti žáků, účelně naplňují jejich volný čas, ale také přibližují školu veřejnosti jako nedílnou součást života města. Pořádání jakékoliv akce je vždy výrazem aktivního postoje studentů a zaměstnanců školy.

Studentský pěvecký sbor je pořadatelem tradičních vánočních koncertů a letního benefičního koncertu „Studenti městu“; pro širokou veřejnost je pořádán „Společenský ples gymnázia“ a nově „Akademie školy“ – přehlídka mimoškolních aktivit žáků školy. Studenti organizují tradiční kulturní akce „Vítání prvních ročníků“ a „Vánoční večírek“. Škola je spolupořadatelem mezinárodního silničního běžeckého závodu „Běh městem Valašské Meziříčí“ a v rámci družebních styků se slovenským Gymnáziem Šahy pořádá mezinárodní turnaje středních škol v kopané chlapců a v odbíjené dívek.

Již několik let organizuje škola pro žáky 1. ročníku nižšího stupně šestiletého gymnázia a čtyřletého gymnázia adaptační kurzy, zaměřené především na problematiku přechodu na střední školu, poznání nových žáků navzájem a žáků s učiteli, sociální komunikaci, problematiku návykových látek atd. Během studia absolvují žáci 1. ročníku čtyřletého a 3. ročníku šestiletého gymnázia lyžařský výcvikový kurz, žáci 3. ročníku čtyřletého a 5. ročníku šestiletého gymnázia sportovně-turistický kurz, orientovaný na seznámení s netradičními tělovýchovnými a sportovními aktivitami. Každoročně již několik desítek let absolvují žáci maturitního ročníku kulturně-historickou exkurzi do hlavního města.

Ve škole působí i zájmová sdružení. Studentský pěvecký sbor Basové G během své více než dvacetileté činnosti dosáhl řady významných úspěchů v celorepublikových soutěžích,

reprezentoval školu na zahraničních koncertních zájezdech a stal se nedílnou součástí kulturního života ve městě a jeho širokém okolí. Je otevřený všem dívkám a chlapcům s pěveckým nadáním, nabízí smysluplné vyplnění volného času.

V roce 2000 byl založen Školní sportovní klub se zaměřením na lehkou atletiku, sportovní hry a vodní turistiku. Formou zájmových kroužků, účastí v soutěžích nabízí žákům možnosti sportovního vyžití.

Škola se každoročně zapojuje do řady krátkodobých i víceletých projektů místního, regionálního, celostátního i mezinárodního rozsahu. Projekty jsou vnímány jako impulsy k dalšímu rozvoji vědomostí, znalostí a dovedností žáků i pedagogů školy, jako možnosti investičního rozvoje školy, jako příležitost k modernizaci vybavení učebními pomůckami a k posílení mzdových prostředků.

I naše škola využila možnosti, které přinesly změny po roce 1989, a navázala celou řadu mezinárodních kontaktů zaměřených především na prohloubení znalosti cizích jazyků. Zcela mimořádné jsou družební styky s Gymnáziem Šahy, zaměřené na reciproční výměny studentů a pedagogů hlavně v oblasti sportu a kultury. Ve školním roce 2008/2009 uplynulo 50 let od prvních vzájemných kontaktů. Několikaletou tradici mají výměnné pobyty s gymnáziem v německém Mettingenu a s lyceem z francouzského města Rennes.

K prohlubování znalostí anglických reálií vyjíždějí studenti každoročně na poznávací zájezd do Londýna. Pro studující ruského jazyka je organizován poznávací zájezd do pobaltských republik a ruského Petrohradu.

2.6 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Škola je svým posláním a širokým spektrem dalších činností nedílnou součástí života města i regionu, její aktivity často překračují hranice České republiky. Pro naplnění stanovených úkolů a cílů je nutná mnohostranná spolupráce školy především s rodiči žáků a se širokým spektrem dalších subjektů.

V rámci spolupráce s rodiči je snahou školy nejen jejich průběžná informovanost, ale usilujeme také o aktivní zapojení rodičů do vlastního dění ve škole. Základními způsoby předávání informací rodičům jsou studijní deníky žáků, webová aplikace Bakalářů, pravidelné třídní schůzky, webové stránky školy, písemný, telefonický a osobní styk. Bez osobní a finanční pomoci rodičů by se neobešlo uspořádání společenského plesu a řady kulturních akcí, realizace některých exkurzí, zahraničních výjezdů apod.

V roce 2005 byla ustavena Školská rada. Její pravomoci a kompetence vymezuje školský zákon.

Dlouhodobě ve škole působí jako poradní orgán vedení školy Rada rodičů. Je složena ze zvolených zástupců rodičů žáků jednotlivých tříd. Jejich prvořadým úkolem je přenášet z řad rodičovské veřejnosti věcné připomínky, náměty a podněty k chodu školy, k její výchovně-vzdělávací činnosti. Tato zpětná vazba je pro vedení školy velice důležitá, protože napomáhá pružně řešit případné nedostatky v práci školy, akceptovat opodstatněné připomínky a podněty rodičů. Vzájemný dialog rodičů s vedením napomáhá předcházet mnoha nedorozuměním a přispívá k oboustranné vzájemné důvěře.

I studenti mají možnost podílet se na řízení školy a ovlivňovat její každodenní chod. Byla ustanovena Studentská rada složená z předsedů jednotlivých tříd. Jejím smyslem je umožnit žákům předkládat své připomínky, požadavky, podněty k organizaci vzdělávacího a výchovného procesu, k materiálnímu vybavení a k provozu školy na společných schůzkách s vedením školy. Předložené podněty jsou realizovány v závislosti na možnostech školy. Vedení školy tak aktivizuje žáky ke spoluúčasti na řešení aktuálních problémů a přispívá k vytváření pocitu sounáležitosti studentů se školou.

V roce 2006 byl založen Klub přátel Gymnázia Františka Palackého, který nahradil předchozí Nadační fond. Jeho náplní je účelně hospodařit se získanými finančními prostředky od rodičovské veřejnosti a používat je výhradně na financování nadstandardních aktivit žáků školy: knižní odměny, jízdné na lyžařský, sportovní kurz, odborné a sportovní soutěže atd. Významná je spolupráce se všemi typy škol na území města, se středními školami ve Zlínském kraji i v zahraničí. Vzhledem k prioritám školy je zvláště důležitá spolupráce s vysokými školami. Zahrnuje řadu exkurzí na odborných pracovištích vysokých škol, přednášky a besedy s vysokoškolskými pedagogy, spolupráci v rámci projektových aktivit, významná jsou pravidelná setkání maturujících žáků se zástupci vysokých škol z Moravy, Čech i Slovenské republiky, pořádaná na půdě našeho gymnázia. Jsme rovněž partnerskou střední školou Masarykovy Univerzity Brno a Přírodovědecké fakulty UP Olomouc. Škola je častým místem souvislé pedagogické praxe vysokoškolských studentů.

Různorodá je spolupráce s vedením města, s řadou institucí působících ve městě, jako například s hvězdárnou, knihovnou, Kulturním zařízením, muzeem a dalšími.

Důležitá je spolupráce s Krajským úřadem Zlín, a to nejen v rozsahu vymezeném zřizovatelskými povinnostmi. Významnými partnery se stala celá řada ekonomických subjektů umožňujících škole organizovat exkurze, praktické formy výuky, projektovou činnost či získávat finanční zdroje.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Gymnázium ve Valašském Meziříčí existuje jako vzdělávací instituce více než 140 let. Je všeobecně vzdělávací školou poskytující úplné střední vzdělání ukončené maturitní zkouškou. Prioritně připravuje absolventy pro vstup do terciálního vzdělávání. Gymnaziální vzdělávání v přírodovědných, humanitních a společenských oborech podpořené znalostí cizích jazyků a moderních informačních a komunikačních technologií, svým všeobecně koncipovaným základem, možností výběru ze široké nabídky volitelných předmětů připravuje žáky především ke studiu na vysokých školách u nás i v zahraničí, na vyšších odborných školách, v intenzivních jazykových kurzech atd. Na vysokých školách absolventi studují rozmanité obory na fakultách technických, zemědělských, lékařských, právnických, filozofických, pedagogických, uměleckých, ekonomických, přírodovědeckých, sportovně zaměřených a dalších. Tato skutečnost je zdůrazněna proto, že v rozmanitosti zvolených oborů tkví podstata a současně náročnost všeobecného studijního zaměření gymnázia, které musí umět připravit žáky ke studiu tak diametrálně odlišných profesí, jako jsou např. odborná matematika, stavební inženýrství, psychologie, dějiny dramatického umění atd. Snahou školy je vytvoření pozitivního vztahu žáků ke vzdělávání jako základní podmínky pro celoživotní učení, rozvoj intelektových a osobnostních předpokladů a uspokojení individuálních potřeb každého žáka školy. Škola usiluje o předání komplexního všeobecného vzdělání jako významného předpokladu pro vysokoškolské studium a následného plnohodnotného profesního uplatnění ve společnosti.

3.2 Obecná charakteristika školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program vychází z prioritního cíle školy – kvalitně připravit co nejvyšší počet absolventů na vysokoškolské studium a další formy terciálního vzdělávání. Poskytnout jim tak nezbytný základ pro uplatnění v praxi se schopností adaptability a maximální flexibility na pracovním trhu. Školní vzdělávací program má dále prohlubovat schopnost samostatné tvůrčí činnosti žáků a připravovat je k zodpovědnosti za další životní vzdělávání.

Efektivní příprava na vysokoškolské studium je základním cílem výuky. Žák získává kvalitní vědomosti a potřebné kompetence, vytváří si žádoucí studijní návyky, učí se schopnostem zpracovávat informace. Možnost zčásti volit vlastní studijní program podporuje profesní orientaci žáků. Jazyková připravenost posiluje možnosti absolvovat zahraniční studijní pobyty a profesně se uplatnit v současné světu otevřené společnosti.

Školní vzdělávací program na nižším stupni šestiletého gymnázia má žákům především umožnit dokončení plnohodnotného základního vzdělání, získání kvalitního všeobecného vědomostního základu, dovedností a studijních návyků, které jim umožní úspěšně pokračovat na vyšším stupni šestiletého gymnázia.

Základem školního vzdělávacího programu je účelné rozložení základního učiva do nižších ročníků, v předposledním a posledním ročníku je žákům dána možnost výrazné profilace studia podle jejich zájmů a zaměření. Jsou zastoupeny rozličné formy výuky. Škola umožňuje všem žákům získat dostatečné všeobecné znalosti a dovednosti ve všech všeobecně vzdělávacích předmětech a hluboké odborné znalosti ve všech zvolených volitelných předmětech. Je zachována klasická nabídka předmětů. Kládeme důraz na provázanost učebních osnov, na souvislosti a mezioborové vztahy.

Žáci studují dva cizí jazyky. První cizí jazyk, upřednostňujeme jazyk anglický, je posílen hodinovou dotací. Cizí jazyky si žák volí z aktuální nabídky, kterou zpravidla tvoří: jazyk anglický, francouzský, německý, ruský, případně jazyk španělský. Změna cizího jazyka v průběhu studia není možná. Výuka probíhá ve skupinách, je prohlubována zahraničními výměnnými pobyty a poznávacími zájezdy. Podle možností je část výuky zajišťována rodilými mluvčími.

Úkolem školního vzdělávacího programu je rovněž prohloubení partnerského vztahu mezi učiteli a žáky, který by měl být založen na vzájemném respektu a úctě. Vedoucí role učitele vychází z jeho přirozené autority, odborných znalostí a životních zkušeností. Jsou respektovány osobnostní předpoklady a individuální potřeby každého žáka a rozvíjen talent v oblasti jejich zájmů.

Pro úspěšnou realizaci školního vzdělávacího programu je důležitá také úzká spolupráce s ostatními zainteresovanými stranami: rodiči, zřizovatelem, městem, vysokými školami a dalšími institucemi.

3.3 Základní rysy školního vzdělávacího programu

Jestliže má školní vzdělávací program naplnit cíle, které jsou před školu kladeny potřebami společnosti 21. století, a rozvíjet osobnostní předpoklady každého žáka školy, považujeme za jeho základní komponenty následující rysy.

- Výběr kvalitních žáků v přijímacím řízení. Tento předpoklad se daří uplatňovat zvláště na nižším stupni šestiletého gymnázia, kde je dlouhodobě počet uchazečů výrazně vyšší než počet přijatých žáků. Na čtyřletém gymnáziu čelíme v současné době silné konkurenci gymnázií a dalších typů středních škol s podobným studijním zaměřením v okolních městech a citelnému populačnímu úbytku dětí na základních školách. Snažíme se prohloubit spolupráci se základními školami, zvýšit aktivitu při oslovování vhodných uchazečů a pozitivní výsledky činnosti školy více prezentovat na veřejnosti.
- Zařazení žáků se specifickými vzdělávacími potřebami. Vytváříme podmínky pro integraci zdravotně postižených žáků, pro rozvoj nadání mimořádně talentovaných žáků a pro vzdělávání žáků s cizí státní příslušností.
- Propojení vzdělávací a výchovné stránky školy. Školou každoročně realizovaná škála rozmanitých aktivit přispívá k harmonickému rozvoji žáků. Ve výchovné oblasti klademe důraz na dodržování daných pravidel, žádoucí interpersonální vztahy, šetrný vztah k majetku školy, vytváření pocitu sounáležitosti s valašskomeziříčským gymnáziem. Usilujeme i o etický a sociální rozměr výchovy, žádoucí jak ze společenského hlediska, tak i osobnostního rozvoje studentů.
- Kvalitní a vstřícné vztahy, budované mezi žáky navzájem, mezi žáky a učiteli, mezi vedením školy, učiteli a žáky. Příznivá vnitřní atmosféra je jedním ze základních znaků efektivity vzdělávání a výchovného procesu a jedním z hlavních důvodů dobrého jména školy v povědomí veřejnosti.
- Kvalitní učitelský sbor. Plná kvalifikace, ztotožnění se s programem a s principy školy, odborné i osobnostní kvality učitele, ochota hledat moderní metody a formy práce, zájem podílet se na mimovýukových aktivitách žáků, vykonat něco navíc, ne pouze to, co vyplývá z pracovních povinností – to jsou základní předpoklady pro naplnění výchovně-vzdělávacích úkolů. Škola chce i nadále co nejlépe zajišťovat potřebné podmínky pro seberealizaci, systematické vzdělávání a materiální zabezpečení všech učitelů.
- Příjemné prostředí, kvalitní vybavení. Jedním z prvořadých zájmů vedení školy je účelně nakládat s poskytnutými finančními prostředky tak, aby se i nadále zlepšovalo pracovní a studijní prostředí, doplňovalo se a modernizovalo technické vybavení, dovolující z hlediska metod a forem rozmanitou a efektivní výuku. Současně se tak u žáků snažíme vytvářet pozitivní vztah k majetku školy a k prostředí, ve kterém studují.

3.4 Profil absolventa

- Absolvent ovládá znalosti podle požadavků rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia ve všech vzdělávacích oblastech. Získané vědomosti dokáže vzájemně propojit a při posuzování jevů a souvislostí dokáže uplatňovat kritické myšlení, umí se orientovat v aktuálních společenských otázkách.
- Žák má během studia možnost vybrat si ze široké nabídky volitelných předmětů, v nichž si prohloubí a upevní znalosti a dovednosti nad rámec požadavků povinných předmětů, je tak lépe připraven ke studiu na vysoké škole podle vlastního výběru.
- Žák během studia získává návyky a dovednosti potřebné zejména k dalšímu studiu i pro uplatnění v praxi, např.: týmová práce, práce s výpočetní technikou, práce

s různými zdroji informací, jejich vyhledávání, osvojování a kritický přístup k nim, schopnost diskutovat, schopnost prezentovat a obhajovat vlastní názor a výsledky své práce.

- Naším cílem je, aby se absolvent vyznačoval celkovou kultivovaností osobnosti, vystupování a společenského chování, aby dokázal uplatňovat svá práva a plnit své povinnosti.
- Absolvent zvládá mateřský jazyk nejen po stránce písemného, ale i ústního projevu. Kultivovaně se vyjadřuje, je schopen vést výklad i delší řečnický projev, dokáže diskutovat a vhodně argumentovat.
- Absolvent si uvědomuje důležitost rozvoje vlastní osobnosti v souladu se svými psychickými a fyzickými možnostmi, uvědomuje si spoluzodpovědnost za své celoživotní vzdělávání. Chápe tvořivou činnost jako příležitost k seberealizaci .
- Absolvent je tolerantní k odlišným názorům, různým kulturním, duchovním a náboženským projevům. Ctí kulturní tradice národa.
- Ovládá aktivně dva cizí jazyky, je schopen samostatně pracovat s cizojazyčným textem.
- Absolvent se snaží uplatňovat získané znalosti o životním prostředí k jeho ochraně, vnímá význam ochrany zdraví a důležitost rozvoje fyzických schopností a dovedností pro harmonický rozvoj osobnosti.

3.5 Organizace přijímacího řízení

Podrobné aktuální informace o organizaci přijímacího řízení budou vždy zveřejněny na webových stránkách školy (www.gfpm.cz) pro oba vzdělávací programy (čtyřletý i šestiletý studijní cyklus) vždy nejpozději do 31.ledna příslušného kalendářního roku, ve kterém uchazeči podávají přihlášku na střední školu.

Informace reagují na případné změny právních předpisů, dohody uzavřené se zřizovatelem školy, na konkurenční prostředí středních škol ve spádové oblasti a populační vývoj.

Organizace přijímacího řízení:

- Přijímání žáků se bude realizovat podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění, zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení v platném znění a vyhlášky č. 671/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o organizaci přijímacího řízení ke vzdělávání na středních školách v platném znění.
- Z rozhodnutí ředitele školy platí pro naše gymnázium:

Čtyřletý studijní cyklus:

Přijímací zkoušky vykonají všichni uchazeči.

Přijímací zkoušky budou mít písemnou formu; budou použity testy vypracované společností Scio.cz. Testy budou obsahovat zkoušku:

- 1) z českého jazyka.
- 2) z matematiky,
- 3) z obecných studijních předpokladů

Celkové pořadí žáků vykonávajících přijímací zkoušky bude stanoveno na základě:

- a) výsledků písemných zkoušek,
- b) dosažených studijních výsledků na základní škole.

Přesná kritéria pro stanovení celkového pořadí uchazečů budou každoročně zveřejněna na webových stránkách školy do 31. ledna příslušného kalendářního roku.

Obecné informace:

- škola si vyhrazuje právo vyhlásit další kola přijímacího řízení,
- termín podání přihlášek je do 15. března příslušného kalendářního roku, ve kterém uchazeči podávají přihlášku na střední školu,
- součástí přihlášky nezletilého uchazeče je jeho souhlasné vyjádření.

Šestiletý studijní cyklus:

Přijímací zkoušky vykonají všichni uchazeči.

Přijímací zkoušky budou mít písemnou formu; budou použity testy vypracované společností Scio.cz. Testy budou obsahovat zkoušku:

- 1) z českého jazyka.
- 2) z matematiky,
- 3) z obecných studijních předpokladů

Celkové pořadí žáků vykonávajících přijímací zkoušky bude stanoveno na základě:

- a) výsledků písemných zkoušek,
- b) dosažených studijních výsledků na základní škole.

Přesná kritéria pro stanovení celkového pořadí uchazečů budou každoročně zveřejněna na webových stránkách školy do 31. ledna příslušného kalendářního roku.

Obecné informace:

- termín podání přihlášek je do 15. března příslušného kalendářního roku, ve kterém uchazeči podávají přihlášku na střední školu,
- používá se formulář přihlášek, který je určen pro žáky 9. tříd základní školy,
- částí přihlášky nezletilého uchazeče je jeho souhlasné vyjádření,
- do 1. ročníku nižšího stupně šestiletého gymnázia lze přijmout pouze uchazeče, kteří v daném školním roce úspěšně ukončí sedmý ročník základní školy.

3.6 Organizace maturitní zkoušky

Právní rámec reformní maturitní zkoušky je dán zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů, vydanými katalogy požadavků zkoušek, prováděcím předpisem – vyhláškou č. 177/2009 Sb. v platném znění a pravidly postupu školy při realizaci reformní maturitní zkoušky.

Maturitní zkouška se skládá ze dvou částí – společné (státní) části a profilové (školní) části. Aby žák u maturitní zkoušky uspěl, musí úspěšně složit obě části maturity, tj. úspěšně složit všechny povinné zkoušky a v případě zkoušky komplexní úspěšně složit všechny její dílčí části.

Podrobné aktuální informace o organizaci maturitní zkoušky budou zveřejňovány na webových stránkách školy (www.gfpm.cz) pro oba vzdělávací programy (čtyřletý i šestiletý studijní cyklus). Informace budou reagovat na případné změny právních předpisů.

Z rozhodnutí ředitele školy platí pro naše gymnázium:

1. V profilové (školní) části maturitní zkoušky budou žáci skládat 2 povinné zkoušky a budou mít možnost složit až dvě nepovinné zkoušky. Žáci je vykonají ústní formou. Zkoušky budou hodnoceny klasifikační stupnicí 1 až 5.
2. Žákům nebude nabízen předmět český jazyk a literatura.
3. Pokud si žák ve společné (státní) části zvolí matematiku, tak v profilové (školní) části si bude muset povinně zvolit cizí jazyk.
4. Pro výběr povinných zkoušek školní bude GFP žákům nabízet tuto skupinu předmětů:
 1. cizí jazyk
 2. cizí jazykMatematiku
Programování, Deskriptivní geometrii – pouze v případě absolvování volitelného předmětu Prg, DG v předposledním a v maturitním ročníku
ZSV, Dě
Bi, Ch, Fy, Ze
HV, VV – pouze v případě absolvování volitelného předmětu Dějiny umění v maturitním ročníku
5. Nabídka nepovinných zkoušek bude zahrnovat stejné předměty, které jsou uvedeny v bodě 4

3.7 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie tj. metody a formy výuky, postupy a činnosti učitelů, jimiž se utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků, jsou koncipovány s cíli a záměry školy. Jednotlivé strategie volí učitelé tak, aby nejen vyhovovaly jejich stylu práce, ale aby také motivovaly žáky k aktivnímu přístupu k získávání informací v daném oboru. Možnost jejich použití je podporována průběžnou obnovou a zkvalitňováním materiálového vybavení a účelným využíváním přidělených finančních prostředků. Obsahem dalšího vzdělávání učitelů je rovněž hledání nových metod a postupů.

Při realizaci výchovných a vzdělávacích cílů je z hlediska rozvoje jednotlivých kompetencí kladen důraz především na níže uvedené postupy. Musí být však zohledněna jejich přiměřenost vzhledem k věku, nadání a schopnostem žáků.

1. Nižší stupeň šestiletého gymnázia

Kompetence k učení

- Vedeme žáka:
 - k samostatnému, systematickému získávání informací ze všech dostupných zdrojů, k jejich analýze, třídění a spojování do celků;
 - ke kritickému posuzování hodnověrnosti zdrojů a vědecké správnosti informací;
 - k rozvíjení abstraktního a logického myšlení při řešení problémů a úkolů, k uplatnění takového myšlení v praxi a k propojování poznatků z různých vzdělávacích oblastí;
 - k odpovědnosti, k pravidelné, soustavné a samostatné práci, potlačujeme opisování a plagiátorství;
 - k sebehodnocení a k analýze výsledků jeho práce, k uvědomování si a odstraňování případných chyb a nedostatků.
- Ve výchovách vedeme žáka k osvojování dovedností, návyků a schopností, které přispívají k rozvoji občanství, estetického cítění, k upevňování zdraví a k fyzickému rozvoji.
- Klademe důraz na čtení s porozuměním, na práci s textem.
- Při hodnocení poskytujeme včasnou zpětnou vazbu.
- Ke zvládnutí studijních povinností vhodně žáka motivujeme a vyzdvihujeme každý jím dosažený úspěch.
- Gymnaziální studium koncipujeme jako základ celoživotního sebevzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- Pomáháme žákovi překonávat problémy spojené s přechodem ze základní školy na vyšší typ vzdělávání.
- Po celou dobu studia vedeme žáka k samostatnosti, k osobní zodpovědnosti, k aktivnímu podílu na činnosti třídního kolektivu a chodu školy.
- Při řešení problémů:
 - učíme žáka samostatně hledat alternativní možnosti řešení, kriticky je vyhodnocovat a vybraná řešení obhájit;
 - učíme žáka skloubit aktivní individuální přístup s týmovou spoluprací;
 - vedeme žáka k poučení se z chyb vlastních i cizích;
 - vytváříme podmínky pro ověřování správnosti řešení problémů.
- Otevřeným vztahem učitel – žák vedeme žáka k vyslovování vlastních názorů, kritických poznatků, ke vzájemné důvěře.
- Podporujeme zapojení žáka do rozmanitých mimoškolních aktivit.
- Nabízíme žákovi pomocnou ruku při řešení osobních problémů. Vytvářením příznivé atmosféry ve škole vzbuzujeme u žáka důvěru v případnou pomoc ze strany školy.
- Upozorňujeme žáka na rizika a možnosti předcházení problémům v různých sférách společenského a osobního života.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáka ke kultivované, společensky přiměřené úrovni ústní a písemné komunikace ve výuce, se spolužáky, zaměstnanci školy i v dalších komunikačních situacích.
- Vedeme žáka k samostatnému a výstižnému vyjádření jeho vlastních názorů a postojů, k jejich obhajobě a ke schopnosti sebekritiky.
- Vedeme žáka k regulování jeho vystupování a způsobu komunikace v emočně vypjatých situacích.

- Žádoucím způsobem usměrňujeme žáka při neverbální komunikaci: gesta, mimika.
- Nabízíme alternativní možnosti rozvoje komunikativních schopností v cizím jazyce.
- Vedeme žáka ke spoluvytváření a dodržování pravidel práce v týmu.
- Vedeme žáka k otevřené diskusi a dodržování pravidel, k naslouchání druhým, k respektování jejich názorů a ke vhodným reakcím.
- Vedeme žáka k využívání informačních technologií, k práci s různými zdroji informací a ke kritickému přístupu k informacím.

Kompetence sociální a personální

- Škola je otevřena individuální integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- V rámci svých možností účinně pomáháme žákům ze sociálně slabšího prostředí plnit studijní povinnosti.
- Vedeme žáka k porozumění a k respektování kulturních a společenských hodnot jiných národů, k rasové, občanské a náboženské toleranci.
- Snažíme se ve škole budovat partnerské vztahy mezi žáky a učiteli.
- Učíme žáka spoluvytvářet a dodržovat pravidla práce v týmu a vzájemného soužití, zařadit se do skupiny vrstevníků.
- Ve vhodných případech do výuky zařazujeme kooperativní učení, proměňováním skupin vedeme žáky k přijímání různých rolí.
- Vytváříme vhodnou atmosféru ke vzniku a udržování hodnotných lidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii.
- Učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co dobré vztahy narušuje.

Kompetence občanská

- Vedeme žáka, při vědomí jeho vlastních práv a povinností, k důslednému dodržování stanovených pravidel vnitřního života školy.
- Vedeme žáka k osvojování základních hodnot společenského soužití: demokracie, svobody, spravedlnosti, úcty k člověku, tolerance.
- Učíme žáka poskytnout první pomoc v situacích ohrožujících zdraví nebo život jiného člověka.
- Ve výuce a při školních aktivitách v ČR i v zahraničí vedeme žáka:
 - k osvojení zásad společenského chování a ochrany zdraví člověka za mimořádných okolností,
 - k osvojení zásad ochrany životního prostředí,
 - k poznávání přírodních a kulturních hodnot, tradic a zvyků.
- Vytváříme u žáků pozitivní postoj ke zdravému životnímu stylu a k odmítání zdraví poškozujících vlivů. Rozvíjíme u žáků žádoucí ekologické myšlení a chování.
- Vedeme žáky k odmítání násilí, xenofobie a rasismu.
- Seznamujeme žáky s kulturním dědictvím i současnou kulturou vlasti a našeho regionu.
- Podporujeme žáky v jejich vlastní tvorbě a při zapojování do kulturních akcí.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáka:
 - k samostatnému pořizování přesných záznamů výkladu učiva, plnění domácích úkolů, zpracování písemných, grafických prací,
 - k systematické přípravě na vyučování a plnění studijních povinností,
 - k tomu, aby k vypracování zadaných studijních úkolů použil všech dostupných informačních zdrojů.

- Vytváříme podmínky k osvojování žádoucích pracovních návyků, návyků vedoucích k ochraně zdraví a žádoucích dovedností vedoucích k fyzickému rozvoji osobnosti.
- Při všech školních aktivitách vedeme žáka k dodržování předpisů bezpečnosti práce a ochrany zdraví.
- Vedeme žáka k objektivnímu sebehodnocení, podněcujeme zájem o různé oblasti života společnosti, poskytujeme poradenství pro další kariéerní růst.
- Vedeme žáky k využívání všech znalostí a dovedností při jejich rozhodování o dalším vzdělávání.

2. Vyšší stupeň šestiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

Kompetence k učení

- Vedeme žáka:
 - k samostatnému, systematickému získávání informací ze všech dostupných zdrojů, jejich analýze, třídění a spojování do celků,
 - ke kritickému posuzování hodnověrnosti zdrojů a vědecké správnosti informací,
 - k rozvíjení abstraktního a logického myšlení při řešení problémů a úkolů, k uplatnění takového myšlení v praxi a k propojování poznatků z různých vzdělávacích oblastí,
 - k odpovědnosti, k pravidelné, soustavné a samostatné práci, potlačujeme opisování a plagiátorství,
 - k sebehodnocení a k analýze výsledků jeho práce, k uvědomování si a odstraňování případných chyb a nedostatků.
- Ve výchovách vedeme žáka k osvojování dovedností, návyků a schopností, které přispívají k rozvoji občanství, estetického cítění, k upevňování zdraví a k fyzickému rozvoji.
- Klademe důraz na čtení s porozuměním, na práci s textem.
- Při hodnocení poskytujeme včasnou zpětnou vazbu.
- Ke zvládnutí studijních povinností vhodně žáka motivujeme a vyzdvihujeme každý jím dosažený úspěch.
- Gymnaziální studium koncipujeme jako základ celoživotního sebevzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- Pomáháme žákovi překonávat problémy spojené s přechodem ze základní školy na vyšší typ vzdělávání.
- Po celou dobu studia vedeme žáka k samostatnosti, k osobní zodpovědnosti, k aktivnímu podílu na činnosti třídního kolektivu a chodu školy.
- Při řešení problémů:
 - učíme žáka samostatně hledat alternativní možnosti řešení, kriticky je vyhodnocovat a vybraná řešení obhájit,
 - učíme žáka skloubit aktivní individuální přístup s týmovou spoluprací,
 - vedeme žáka k poučení se z chyb vlastních i cizích,
 - vytváříme podmínky pro ověřování správnosti řešení problémů.
- Otevřeným vztahem učitel – žák vedeme žáka k vyslovování vlastních názorů, kritických poznatků, ke vzájemné důvěře.
- Podporujeme zapojení žáka do rozmanitých mimoškolních aktivit.
- Nabízíme žákovi pomocnou ruku při řešení osobních problémů. Vytvářením příznivé atmosféry ve škole vzbuzujeme u žáka důvěru v případnou pomoc ze strany školy.
- Upozorňujeme žáka na rizika a možnosti předcházení problémům v různých sférách společenského a osobního života.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáka ke kultivované, společensky přiměřené úrovni ústní a písemné komunikace ve výuce, se spolužáky, zaměstnanci školy i v dalších komunikačních situacích.
- Vedeme žáka k samostatnému a výstižnému vyjádření jeho vlastních názorů a postojů, k jejich obhajobě a ke schopnosti sebekritiky.
- Vedeme žáka k regulování jeho vystupování a způsobu komunikace v emočně vypjatých situacích.
- Žádoucím způsobem usměrňujeme žáka při neverbální komunikaci: gesta, mimika.
- Nabízíme alternativní možnosti rozvoje komunikativních schopností v cizím jazyce.
- Vedeme žáka ke spoluprvtávání a dodržování pravidel práce v týmu.
- Vedeme žáka k otevřené diskusi a dodržování pravidel, k naslouchání druhým, k respektování jejich názorů a ke vhodným reakcím.
- Vedeme žáka k využívání informačních technologií, k práci s různými zdroji informací a ke kritickému přístupu k informacím.

Kompetence sociální a personální

- Škola je otevřena individuální integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- V rámci svých možností účinně pomáháme žákům ze sociálně slabšího prostředí plnit studijní povinnosti.
- Vedeme žáka k porozumění a k respektování kulturních a společenských hodnot jiných národů, k rasové, občanské a náboženské toleranci.
- Snažíme se ve škole budovat vztahy na úrovni rovnocenného partnerství.
- Učíme žáka spoluprvtávat a dodržovat pravidla práce v týmu a vzájemného soužití, zařadit se do skupiny vrstevníků.
- Ve vhodných případech do výuky zařazujeme kooperativní učení, proměňováním skupin vedeme žáky k přijímání různých rolí.
- Vytváříme vhodnou atmosféru ke vzniku a udržování hodnotných lidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii.
- Učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co dobré vztahy narušuje.

Kompetence občanská

- Vedeme žáka, při vědomí jeho vlastních práv a povinností, k důslednému dodržování stanovených pravidel vnitřního života školy.
- Vedeme žáka k osvojení základních hodnot společenského soužití: demokracie, svobody, spravedlnosti, úcty k člověku, tolerance.
- Učíme žáka poskytnout první pomoc v situacích ohrožujících zdraví nebo život jiného člověka.
- Ve výuce a při školních aktivitách v ČR i v zahraničí vedeme žáka:
 - k osvojení zásad společenského chování a ochrany zdraví člověka za mimořádných okolností,
 - k osvojení zásad ochrany životního prostředí,
 - k poznávání přírodních a kulturních hodnot, tradic a zvyků.
- Vytváříme u žáků pozitivní postoj ke zdravému životnímu stylu a k odmítání zdraví poškozujících vlivů. Rozvíjíme u žáků žádoucí ekologické myšlení a chování.
- Vedeme žáky k odmítání násilí, xenofobie a rasismu.
- Seznamujeme žáky s kulturním dědictvím i současnou kulturou vlasti a našeho regionu.

- Podporujeme žáky v jejich vlastní tvorbě a při zapojování do kulturních akcí.

Kompetence k podnikavosti

- Systematicky vedeme žáka k optimální volbě terciárního vzdělávání, které vychází z jeho zájmů, předpokladů, schopností a vědomostí.
- Soustavně informujeme žáka o možnostech pracovního uplatnění po ukončení terciárního vzdělávání.
- Seznamujeme žáka s možnostmi praktického využití nabytých vědomostí, znalostí a dovedností.
- Prostřednictvím volitelných předmětů umožňujeme žákům podílet se na vytváření studijního programu podle jeho představ a zájmů.

3.8 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola je otevřena integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba:

- se zdravotním postižením /tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování/,
- se zdravotním znevýhodněním /zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání/,
- se sociálním znevýhodněním.

Speciální vzdělávání se poskytuje žákům, u kterých byly speciální vzdělávací potřeby zjištěny na základě speciálního pedagogického, popřípadě psychologického vyšetření školským poradenským zařízením.

Speciální vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je zajišťováno formou individuální integrace do běžných tříd. Pro vzdělávání těchto žáků škola zajišťuje potřebné materiálně-technické vybavení a personální zajištění. V r.2005 byla dokončena vnitřní rekonstrukce historické budovy školního areálu. Škola má tak z hlediska vnitřního vybavení vytvořeny i podmínky pro kvalitní vzdělávání žáků pohybově handicapovaných.

Podpůrná opatření, s jejichž pomocí škola zajišťuje vzdělávání žáků se speciálními potřebami:

a) U žáků se zdravotním postižením:

- úzká spolupráce se školskými poradenskými zařízeními (speciální pedagogická centra, pedagogicko- psychologická poradna), s Krizovým centrem, lékařem, psychologem, Úřadem práce; zřizovatelem školy atd.,
- individuální vzdělávací plán vycházející ze ŠVP a zpracovaný podle učebního plánu běžných tříd,
- individuální konzultace s vyučujícími nad míru stanoveného týdenního počtu hodin,
- zřízení pracovního místa asistent pedagoga,
- snížení počtu žáků ve třídě,
- zohlednění druhu, stupně a míry postižení při přijímání ke vzdělávání a při hodnocení výsledků vzdělávání,
- úprava pracovního prostředí /vhodné osvětlení, nábytek/,
- pomoc při zajišťování kompenzačních pomůcek,
- zvyšování odbornosti pedagogického sboru v oblasti speciální pedagogiky.

b) U žáků se zdravotním znevýhodněním:

- individuální vzdělávací plán,
- zařazení častějších přestávek dle potřeby těchto žáků,

- zohľadnení zdravotného znevýhodnenia pri hodnotení výsledkov vzdelávania,
- možnosť zařazení předmětu zdravotní tělesná výchova (při dostatečném počtu žáků s diagnostikovanými zdravotními omezeními a oslabeními).

c) U žáků se sociálním znevýhodněním

- pomoc při doučování,
- konzultace s psychologem, spolupráce s Krizovým centrem, Pedagogicko-psychologickou poradnou,
- hmotná pomoc při zajišťování školních učebnic a potřeb, materiální pomoc umožňující účast na lyžařském a sportovním kurzu,
- maximální zapojení těchto žáků do mimoškolních aktivit.

Významným aspektem při zajišťování vzdelávání je úzká spolupráce vedení školy, třídního učitele, výchovné poradkyně, vyučujících a rodičů.

K úspěšnému zvládnutí učiva škola těmto žákům rovněž umožňuje:

- přerušování studia,
- uvolnění z vyučování některého předmětu,
- odložení klasifikace.

Spojené úsilí školy a všech zainteresovaných stran musí garantovat těmto žákům plnohodnotné gymnaziální vzdělávání.

3.9 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Škola dlouhodobě podporuje a i nadále bude podporovat rozvoj mimořádně nadaných žáků. Podmínky pro jejich rozvoj vytváří v souladu se školským zákonem č. 561/2004 Sb. a s vyhláškou č. 73/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Škola pro tyto žáky nezřizuje samostatné třídy; individuálně je integruje do běžných tříd, reálná je i možnost vyučování ve skupinách.

Formy studia, které škola mimořádně nadaným žákům umožňuje:

- přeřazení do vyššího ročníku bez absolvování předešlého ročníku,
- individuální vzdělávací plán,
- uvolnění z vyučování některého předmětu,
- přerušování studia,
- odložení klasifikace,
- individuální studium vybraného předmětu.

Pro realizaci některé z forem je nezbytná žádost zákonného zástupce nebo zletilého žáka, doplněná vyjádřením školského poradenského zařízení, sportovního oddílu nebo svazu, případně jiných odborných pracovišť.

Naplnění vzdělávacích potřeb těchto žáků škola zabezpečuje několika způsoby:

- využíváním metod a forem výuky s preferencí individuálního přístupu,
- využíváním možnosti individuálních konzultací,
- využíváním mimovýukových aktivit – především účastí na odborných, sportovních soutěžích, olympiádách, SOČ,
- podílem na realizaci školních nebo vlastních projektů,
- zařazováním volitelných nebo nepovinných předmětů podle zájmů žáků,
- diferenciací na skupiny v některých předmětech,
- samostudiem .

Pro zabezpečení výuky nadaných žáků je nezbytná spolupráce

- se ZŠ, odkud žák přichází,
- s Pedagogicko – psychologickou poradnou,
- s odbornými poradenskými centry,
- s rodiči žáka,
- vyučujících jednotlivých předmětů navzájem.

Škola rozlišuje tři typy individuálních vzdělávacích plánů:

1. Individuální zkoušení

Žák je individuálně přezkušován (jakoukoli formou) v termínech stanovených po předchozí domluvě s příslušným vyučujícím. Žák navštěvuje vyučování v plném rozsahu. Podle předloženého harmonogramu je mu umožňována účast na tréninku, soustředěních a soutěžích. Tento vzdělávací plán je udělován zpravidla žákům, kteří dosahují výborných výsledků v předmětových soutěžích s postupem do vyšších kol, věnují se výkonnostnímu nebo vrcholovému sportu, případně jiným časově náročným aktivitám a dosahují v nich výborných výsledků.

2. Úlevy z výuky

Kromě možnosti individuálního zkoušení je žákovi povolena absence v přesně stanovených vyučovacích hodinách. Na základě žádosti je žákovi umožněno uzavřít pololetní klasifikaci v náhradních termínech. V předmětech s vyšší absencí skládá doplňkové nebo komisionální zkoušky (viz školní řád). Tento vzdělávací plán je zpravidla povolován vrcholovým sportovcům, žákům, kteří se věnují jiným aktivitám na vrcholové úrovni, kterým rozvrh tréninků či potřebné přípravy koliduje s rozvrhem školní výuky.

3. Samostatné studium

Žák dochází do školy podle individuálního rozvrhu organizace studia. Termíny zkoušek a uzavírání klasifikace jsou dohodnuty individuálně. Tento individuální vzdělávací plán je povolován výjimečně, zpravidla reprezentantům ČR, kterým tréninková a soutěžní činnost neumožňuje pravidelnou návštěvu vyučování.

Udělení individuálního vzdělávacího plánu není nárokové. V případě, že žáci nedodrží dohodnuté povinnosti může jim být individuální vzdělávací plán odebrán. Nezbytnou podmínkou udělení individuálního vzdělávacího plánu jsou dobré studijní výsledky.

3. 10 Začlenění průřezových témat

1. Nižší stupeň šestiletého gymnázia

předmět	1. ročník	2. ročník
Český jazyk a literatura	<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <p>Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Psychohygiena <ul style="list-style-type: none"> – organizace času <p>Sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komunikace <ul style="list-style-type: none"> – komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.) <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evropa a svět nás zajímá <ul style="list-style-type: none"> – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa <p>Mediální výchova:</p> <p>Receptivní činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpretace vztahu mediálních sdělení a reality <ul style="list-style-type: none"> – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce • stavba mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> – příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající) • vnímání autora mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení • fungování a vliv médií ve společnosti <ul style="list-style-type: none"> – vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti) <p>Produktivní činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • tvorba mediálního sdělení <ul style="list-style-type: none"> – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky 	<p>Osobnostní a sociální výchova :</p> <p>Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kreativita <ul style="list-style-type: none"> – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Objevujeme Evropu a svět <ul style="list-style-type: none"> – život Evropanů a styl života v evropských rodinách <p>Mediální výchova:</p> <p>Receptivní činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpretace vztahu mediálních sdělení a reality <ul style="list-style-type: none"> – rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a fiktivním“ obsahem • vnímání autora mediálních sdělení – výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci <p>Produktivní činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • práce v realizačním týmu <ul style="list-style-type: none"> – stanovení cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti

	a situačně) vhodných sdělení	
Cizí jazyk	<p>Multikulturní výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Multikulturalita <ul style="list-style-type: none"> – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování – specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost – naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání 	<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <p>Sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kooperace a kompetice <ul style="list-style-type: none"> – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost ustoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.) – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny) – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situace soutěže, konkurence
Matematika	<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <p>Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj schopností poznávání <ul style="list-style-type: none"> – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů • Seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> – organizace vlastního času, plánování učení a studia • Psychohygienu <ul style="list-style-type: none"> – předcházení stresům – dovednosti zvládnání stresových situací <p>Sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komunikace <ul style="list-style-type: none"> – cvičení dovedností pro sdělování verbální i neverbální <p>Výchova demokratického občana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy) 	<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <p>Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj schopností poznávání <ul style="list-style-type: none"> – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů • Seberegulace a sebeorganizace <ul style="list-style-type: none"> – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle • Psychohygienu <ul style="list-style-type: none"> – předcházení stresům – dovednosti zvládnání stresových situací <p>Sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komunikace <ul style="list-style-type: none"> – cvičení dovedností pro sdělování verbální i neverbální <p>Výchova demokratického občana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy)

Informatika	<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <p>Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj schopností poznávání <ul style="list-style-type: none"> – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů <p>Sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komunikace <ul style="list-style-type: none"> – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální • Kooperace a kompetice <ul style="list-style-type: none"> – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evropa a svět nás zajímá <ul style="list-style-type: none"> – zážitky a zkušenosti z Evropy a světa <p>Multikulturní výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> – uplatňování principu slušného chování, tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého • Multikulturalita <ul style="list-style-type: none"> – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání <p>Mediální výchova:</p> <p>Tematické okruhy receptivních činností</p> <ul style="list-style-type: none"> • kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> – hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením, chápání podstaty mediálního sdělení <p>Tematické okruhy produktivních činností</p> <ul style="list-style-type: none"> • tvorba mediálního sdělení <ul style="list-style-type: none"> – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení – tvorba mediálního sdělení pro školní časopis či internetové médium 	
-------------	---	--

<p>Dějepis</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <p>Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj schopností poznávání <ul style="list-style-type: none"> – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium <p>Sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kooperace a kompetice <ul style="list-style-type: none"> – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny) <p>Výchova demokratického občana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku) – Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana – úloha občana v demokratické společnosti – principy soužití s minoritami <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jsme Evropané <ul style="list-style-type: none"> – kořeny a zdroje evropské civilizace – klíčové mezníky evropské historie <p>Multikulturní výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> – vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti) – předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace) <p>Environmentální výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lidské aktivity a problémy životního prostředí 	<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <p>Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kreativita <ul style="list-style-type: none"> – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality) <p>Sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mezilidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> – péče o dobré vztahy; – chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc – lidská práva jako regulativ vztahů <p>Morální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hodnoty, postoje, praktická etika <ul style="list-style-type: none"> – analýza vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, respektování atd. <p>Výchova demokratického občana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formy participace občanů v politickém životě <ul style="list-style-type: none"> – volební systémy, demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby) • Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování <ul style="list-style-type: none"> – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie – principy demokracie – základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka) – význam Ústavy jako základního zákona země – demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jsme Evropané <ul style="list-style-type: none"> – Evropská integrace
----------------	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> – zemědělství a životní prostředí – doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí) – průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí – ochrana přírody a kulturních památek 	<ul style="list-style-type: none"> – instituce Evropské unie a jejich fungování – čtyři svobody a jejich dopad na život jedince – co Evropu spojuje a co ji rozděluje – mezinárodní organizace a jejich příspěvní k řešení problémů dětí a mládeže <p>Multikulturní výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etnický původ <ul style="list-style-type: none"> – rovnocennost všech etnických skupin a kultur – odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost – postavení národnostních menšin – základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti – různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa – projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku • Princip sociálního smíru a solidarity <ul style="list-style-type: none"> – odpovědnost a příspěvní každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám – nekonfliktní život v multikulturní společnosti <p>Mediální výchova:</p> <p>Tematické okruhy receptivních činností</p> <ul style="list-style-type: none"> • kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných • fungování a vliv médií ve společnosti <ul style="list-style-type: none"> – organizace a postavení médií ve společnosti – vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti) – role médií v politických změnách
Občanská výchova	<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <p>Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj schopností poznávání <ul style="list-style-type: none"> – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění 	<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <p>Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj schopností poznávání <ul style="list-style-type: none"> – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů

	<ul style="list-style-type: none"> • Sebepoznání a sebezpojetí <ul style="list-style-type: none"> – moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty) Sociální rozvoj • Poznávání lidí <ul style="list-style-type: none"> – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě • Mezilidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> – vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny) <p>Výchova demokratického občana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Občanská společnost a škola <ul style="list-style-type: none"> – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole 	<ul style="list-style-type: none"> – dovednosti pro učení a studium • Sebepoznání a sebezpojetí <ul style="list-style-type: none"> – zdravé a vyrovnané sebezpojetí <p>Výchova demokratického občana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> – úloha občana v demokratické společnosti – základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciacie, různorodost) • Formy participace občanů v politickém životě <ul style="list-style-type: none"> – volební systémy, demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); • Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování <ul style="list-style-type: none"> – principy demokracie – základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka) – význam Ústavy
Fyzika	<p>Environmentální výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Základní podmínky života <ul style="list-style-type: none"> – energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky) – přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí) 	<p>Environmentální výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Základní podmínky života <ul style="list-style-type: none"> – energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky) – přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
Chemie	<p>Environmentální výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Základní podmínky života <ul style="list-style-type: none"> - voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení) - ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás) 	<p>Environmentální výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Základní podmínky života <ul style="list-style-type: none"> – energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky) – přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření)

	a ve světě)	s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí) <ul style="list-style-type: none"> • Lidské aktivity a problémy životního prostředí <ul style="list-style-type: none"> – odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny)
Biologie	<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <p>Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj schopností poznávání <ul style="list-style-type: none"> – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů – dovednosti pro učení a studium • Sebepoznání a sebepojetí <ul style="list-style-type: none"> – já jako zdroj informací o sobě – druzí jako zdroj informací o mně – moje tělo • Psychohygienu <ul style="list-style-type: none"> – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému – sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích – dobrá organizace času – dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.) – hledání pomoci při potížích • Kreativita <ul style="list-style-type: none"> – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity <p>Sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mezilidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> – péče o dobré vztahy – chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc – lidská práva jako regulativ vztahů – vztahy a naše skupina/třída • Komunikace <ul style="list-style-type: none"> – dialog 	<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <p>Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj schopností poznávání <ul style="list-style-type: none"> – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů – dovednosti pro učení a studium • Sebepoznání a sebepojetí <ul style="list-style-type: none"> – já jako zdroj informací o sobě – druzí jako zdroj informací o mně – moje tělo • Kreativita <ul style="list-style-type: none"> – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity <p>Sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mezilidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> – péče o dobré vztahy – chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc – lidská práva jako regulativ vztahů – vztahy a naše skupina/třída • Komunikace <ul style="list-style-type: none"> – dialog • Kooperace a kompetice <ul style="list-style-type: none"> – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost ustoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhého a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.) – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny) <p>Morální rozvoj</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Kooperace a kompetice <ul style="list-style-type: none"> – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost ustoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.) – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny) <p>Morální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hodnoty, postoje, praktická etika <ul style="list-style-type: none"> – analýza vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, respektování atd. – pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu) – dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti <ul style="list-style-type: none"> – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci <p>Výchova demokratického občana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku) <p>Multikulturní výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etnický původ <ul style="list-style-type: none"> – rovnocennost všech etnických skupin a kultur – odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin – základní informace o různých etnických a kulturních 	<ul style="list-style-type: none"> • Hodnoty, postoje, praktická etika <ul style="list-style-type: none"> – analýza vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, respektování atd. – pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu) – dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne • Řešení problémů a rozhodovací dovednosti <ul style="list-style-type: none"> – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci <p>Výchova demokratického občana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Občan, občanská společnost a stát <ul style="list-style-type: none"> – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku) <p>Environmentální výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ekosystémy <ul style="list-style-type: none"> – pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, půdní typy, pole a jejich okolí) – vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii), kulturní krajina • Základní podmínky života <ul style="list-style-type: none"> – abiotické faktory prostředí, voda, přírodní zdroje, energie (pouze stručně, v rámci učiva geologie) • Lidské aktivity a problémy životního prostředí □ <ul style="list-style-type: none"> – změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit) • Vztah člověka k prostředí – jednotlivá témata okrajově kapitol geologie <ul style="list-style-type: none"> – náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsob
--	--

	<p>skupinách žijících v české a evropské společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> – různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa – projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku <p>Mediální výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných – hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů) – hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením – chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel – identifikování základních orientačních prvků v textu 	<p>jednání a vlivy na prostředí)</p> <p>Mediální výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <ul style="list-style-type: none"> – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů) – hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením – chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel – identifikování základních orientačních prvků v textu
Zeměpis	-	-
Hudební výchova	<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <p>Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Psychohygienu <ul style="list-style-type: none"> – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému – sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd. <p>Sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mezilidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> – péče o dobré vztahy – chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc <p>Multikulturní výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulturní diference <ul style="list-style-type: none"> – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti – člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika – poznávání vlastního kulturního zakotvení • Lidské vztahy 	<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <p>Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kreativita <ul style="list-style-type: none"> – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích <p>Sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komunikace <ul style="list-style-type: none"> – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků – cvičení pozorování, empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování) <p>Multikulturní výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> – vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti) – předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky)

	<ul style="list-style-type: none"> – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci • Multikulturalita – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti – multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování 	<p>diskriminace)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur
Výtvarná výchova	<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <p>Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích 	<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <p>Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
Tělesná výchova	<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <p>Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě – druhí jako zdroj informací o mně <p>Výchova demokratického občana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole – způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy 	<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <p>Osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly a sebeovládání <p>Výchova demokratického občana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole – způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy

Všechna průřezová témata jsou realizována formou integrace do vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů.

2. Čtyřleté gymnázium a vyšší stupeň šestiletého gymnázia

předmět	1., 3. ročník.	2., 4. ročník	3., 5. ročník.	4., 6. ročník
Český jazyk a literatura	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Sociální komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> dovednosti spojené s následujícími kvalitami komunikace a jak je mohou dále rozvíjet: <ul style="list-style-type: none"> přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace); <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Globalizační a rozvojové procesy</p> <ul style="list-style-type: none"> kulturní okruhy ve světě a v Evropě: etnická, jazyková a náboženská rozmanitost, civilizační okruhy, jejich specifikace, rozdíly a možnosti spolupráce; <p>Žijeme v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> evropské kulturní kořeny a hodnoty: křesťanství, demokracie, právo, umění, věda, hospodářství významní Evropané: výběrová mozaika světově významných představitelů evropské politiky, vědy a kultury 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Sociální komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> dovednosti spojené s následujícími kvalitami komunikace a jak je mohou dále rozvíjet: <ul style="list-style-type: none"> přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace); <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Žijeme v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> evropské kulturní kořeny a hodnoty: křesťanství, demokracie, právo, umění, věda, hospodářství významní Evropané: výběrová mozaika světově významných představitelů evropské politiky, vědy a kultury; významní Evropané a jejich vliv na českou politiku, vědu a kulturu významní Evropané z českého prostředí: výběrová mozaika evropsky a světově 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Sociální komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> dovednosti spojené s následujícími kvalitami komunikace a jak je mohou dále rozvíjet: <ul style="list-style-type: none"> tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace); <p><i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</i></p> <p>Globalizační a rozvojové procesy</p> <ul style="list-style-type: none"> kulturní okruhy ve světě a v Evropě: etnická, jazyková a náboženská rozmanitost, civilizační okruhy, jejich specifikace, rozdíly a možnosti spolupráce; <p>Žijeme v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> významní Evropané: výběrová mozaika světově významných představitelů evropské politiky, vědy a kultury; významní Evropané a jejich vliv 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Sociální komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace); <ul style="list-style-type: none"> tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace); <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Globalizační a rozvojové procesy</p> <ul style="list-style-type: none"> kulturní okruhy ve světě a v Evropě: etnická, jazyková a náboženská rozmanitost, civilizační okruhy, jejich specifikace, rozdíly a možnosti spolupráce; významní Evropané: výběrová mozaika světově významných představitelů evropské politiky, vědy a kultury; významní Evropané a jejich vliv

	<p>a kultury; význační Evropané a jejich vliv na českou politiku, vědu a kulturu</p> <ul style="list-style-type: none"> • významní Evropané z českého prostředí: výběrová mozaika evropsky a světově významných reprezentantů politiky, vědy a kultury pocházejících z území Čech, Moravy a českého Slezska <p>Multikulturní výchova Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak používat jazyk, aby byl zbaven rasistických a diskriminujících výrazů • Jak se naučit respektovat, že každý jazyk má své specifické rysy, žádný není nadřazen jiným jazykům <p>Mediální výchova Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • lidé v médiích a jejich práce (novináři, baviči, herci, manažeři) • jaká máme práva ve vztahu k médiím (právo na opravu a právo na odpověď) <p>Mediální produkty a jejich význam</p> <ul style="list-style-type: none"> • mediální produkce pro mládež (společný rozbor tisku z hlediska prezentace 	<p>významných reprezentantů politiky, vědy a kultury pocházejících z území Čech, Moravy a českého Slezska</p> <p>Multikulturní výchova Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak používat jazyk, aby byl zbaven rasistických a diskriminujících výrazů • Jak se naučit respektovat, že každý jazyk má své specifické rysy, žádný není nadřazen jiným jazykům <p>Mediální výchova Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • vývoj médií od knihtisku po internet, vznik a typy masových médií (tisk, rozhlas, televize) <p>Mediální produkty a jejich význam</p> <ul style="list-style-type: none"> • výrazové prostředky (kódy a konvence) typické pro konkrétní média: obrazové, zvukové a jazykové prostředky, sekundární kódy charakterizující jednotlivá média (obálky časopisů pro děti a mládež, znělky v rozhlase a televizi) • stereotypy, které se projevují v mediovaných reprezentacích, 	<p>na českou politiku, vědu a kulturu</p> <ul style="list-style-type: none"> • významní Evropané z českého prostředí: výběrová mozaika evropsky a světově významných reprezentantů politiky, vědy a kultury pocházejících z území Čech, Moravy a českého Slezska <p>Multikulturní výchova Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak používat jazyk, aby byl zbaven rasistických a diskriminujících výrazů • Jak se naučit respektovat, že každý jazyk má své specifické rysy, žádný není nadřazen jiným jazykům <p>Mediální výchova Mediální produkty a jejich význam</p> <ul style="list-style-type: none"> • kategorie mediálních produktů (noviny, časopisy, rozhlasové a televizní vysílání, internetové stránky), formy mediálních sdělení • rozbor aktuálního zpravodajství, kritéria pro výběr zpráv (důležitost pro život, aktuálnost, negativita, blízkost, jednoduchost, 	<p>na českou politiku, vědu a kulturu</p> <ul style="list-style-type: none"> • významní Evropané z českého prostředí: výběrová mozaika evropsky a světově významných reprezentantů politiky, vědy a kultury pocházejících z území Čech, Moravy a českého Slezska <p>Multikulturní výchova Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak používat jazyk, aby byl zbaven rasistických a diskriminujících výrazů <p>Mediální výchova Mediální produkty a jejich význam</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnoty a životní styly nabízené/nenabízené mediálními produkty a jejich konkrétní předvedení • reklama a její výrazové prostředky, kritický přístup k reklamě, rozbor reklamy z hlediska použité strategie (úspěch ve společnosti, získání obdivu, výzvy k identifikaci) <p>Role médií v moderních dějinách</p> <ul style="list-style-type: none"> • co to je masová společnost (masová kultura, masová
--	---	---	---	--

	<p>mezigeneračních vztahů, intimních vztahů, představ o žádoucí/nežádoucí budoucnosti)</p> <p>Uživatelé</p> <ul style="list-style-type: none"> • ohlasy čtenářů/diváků/posluchačů na pořad, formulace názorů, napsání souhlasné či nesouhlasné reakce <p>Účinky mediální produkce a vliv médií</p> <ul style="list-style-type: none"> • vlivy celospolečenské a kulturní (vliv na jazykovou kulturu, sdílené společenské hodnoty, stabilitu společnosti, sport apod.) 	<p>identifikace a vyhodnocení předsudku ve zpravodajství, dramatické tvorbě a zábavních pořadech</p> <p>Role médií v moderních dějinách</p> <ul style="list-style-type: none"> • kdy vzniká bulvár a kde se toto označení vzalo • která média se v současnosti podílejí na formování našich představ o dění ve světě a proč 	<p>jednoznačnost, přítomnost prominentní osoby, možnost trvání v čase)</p> <ul style="list-style-type: none"> • vztah mezi mediálními produkty a skutečností (mediální reprezentace“ skutečnosti, vztah zpravodajství a skutečnosti, vztah fikce a skutečnosti, „hra“ se skutečností, relevance a věrohodnost informačních zdrojů a informací) • stereotypy, které se projevují v mediovaných reprezentacích, identifikace a vyhodnocení předsudku ve zpravodajství, dramatické tvorbě a zábavních pořadech • mediální produkce pro mládež (společný rozbor tisku z hlediska prezentace mezigeneračních vztahů, intimních vztahů, představ o žádoucí/nežádoucí budoucnosti) 	<p>komunikace), význam northcliffovské revoluce</p> <ul style="list-style-type: none"> • média a dějiny: proč se agresor snaží obsadit redakce, proč se v nepřehledných, zlomových okamžicích uplatňuje rozhlas
--	---	---	--	--

Cizí jazyk	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • jak se učím osvojovat si různé jevy ve škole i v životě mimo školu 	<p>Multikulturní výchova</p> <p>Základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak se projevuje sociokulturní rozrůzněnost v regionech ČR a v Evropě 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Sociální komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovednosti spojené s následujícími kvalitami komunikace a jak je mohou dále rozvíjet: <ul style="list-style-type: none"> – respektující komunikace (způsoby komunikačního chování respektujícího odlišnosti názorů, postojů, kultur, národností); 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Sociální komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace); <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Globalizační a rozvojové procesy</p> <ul style="list-style-type: none"> • kulturní okruhy ve světě a v Evropě: etnická, jazyková a náboženská rozmanitost, civilizační okruhy, jejich specifikace, rozdíly a možnosti spolupráce; prolínání světových kultur, etnické, náboženské a kulturní konflikty jako důsledek globalizace
------------	--	--	--	--

<p>Matematika</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů <ul style="list-style-type: none"> • systematickosti mých snah a činností • předcházení zátěžovým situacím, stresům Sociální komunikace <ul style="list-style-type: none"> • verbální a neverbální komunikace (specifika) Morálka všedního dne <ul style="list-style-type: none"> • jak přebírám zodpovědnost v různých situacích Spolupráce a soutěž <ul style="list-style-type: none"> • můj vztah ke spolupráci a k soutěži • jak zvládám situace soutěže a jaké v nich používám taktiky </p>	<p>Osobnostní a sociální výchova Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů <ul style="list-style-type: none"> • systematickosti mých snah a činností • předcházení zátěžovým situacím, stresům Sociální komunikace <ul style="list-style-type: none"> • verbální a neverbální komunikace (specifika) Morálka všedního dne <ul style="list-style-type: none"> • jak přebírám zodpovědnost v různých situacích Spolupráce a soutěž <ul style="list-style-type: none"> • můj vztah ke spolupráci a k soutěži • jak zvládám situace soutěže a jaké v nich používám taktiky </p>	<p>Osobnostní a sociální výchova Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů <ul style="list-style-type: none"> • systematickosti mých snah a činností • předcházení zátěžovým situacím, stresům Sociální komunikace <ul style="list-style-type: none"> • verbální a neverbální komunikace (specifika) Morálka všedního dne <ul style="list-style-type: none"> • jak přebírám zodpovědnost v různých situacích Spolupráce a soutěž <ul style="list-style-type: none"> • můj vztah ke spolupráci a k soutěži • jak zvládám situace soutěže a jaké v nich používám taktiky </p>	<p>Osobnostní a sociální výchova Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů <ul style="list-style-type: none"> • systematickosti mých snah a činností • předcházení zátěžovým situacím, stresům Sociální komunikace <ul style="list-style-type: none"> • verbální a neverbální komunikace (specifika) Morálka všedního dne <ul style="list-style-type: none"> • jak přebírám zodpovědnost v různých situacích Spolupráce a soutěž <ul style="list-style-type: none"> • můj vztah ke spolupráci a k soutěži • jak zvládám situace soutěže a jaké v nich používám taktiky </p>
<p>Základy společenských věd</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti <ul style="list-style-type: none"> • „já“ sám o sobě, mé chování, myšlení a prožívání • jak se obvykle chovám, jaké způsoby chování a jednání volím Seberegulace <ul style="list-style-type: none"> • strategie zvládání </p>	<p>Osobnostní a sociální výchova Sociální komunikace <ul style="list-style-type: none"> • verbální a neverbální komunikace (specifika) • lidská komunikace a jak jí rozumím Spolupráce a soutěž <ul style="list-style-type: none"> • sociálně-komunikační dovednosti výhodné pro spolupráci (jasná komunikace, argumentace, </p>	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Globalizační a rozvojové procesy <ul style="list-style-type: none"> • teoretická základna pojmu globalizace: jak se promítají vývojové procesy současného světa do každodenního společenského života, do života každého člověka </p>	<p>Osobnostní a sociální výchova Seberegulace <ul style="list-style-type: none"> • jak a kdy činím ve svém životě rozhodnutí a důležité volby Morálka všedního dne <ul style="list-style-type: none"> • jaké jsou mé hodnotové žebříčky • jak hodnotím morálku vlastního jednání a jak rozlišuji mezi dobrem </p>

	<p>zátěžových situací tak, aby co nejméně ublížily</p> <ul style="list-style-type: none"> • jak se ovládám v situacích řešení problémů <p>Multikulturní výchova</p> <p>Psychosociální aspekty</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak ovlivňují předsudky a stereotypy styk příslušníků majority s cizinci a příslušníky minority <p>Mediální výchova</p> <p>Mediální produkty</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnoty a životní styly nabízené/nenabízené mediálními produkty a jejich konkrétní předvedení • mediální produkce pro mládež (společný rozbor tisku z hlediska prezentace mezigeneračních vztahů, intimních vztahů, představ o žádoucí/nežádoucí budoucnosti) 	<p>řešení sporů)</p>	<p>Globální problémy</p> <ul style="list-style-type: none"> • politické přístupy a postupy v rozhodování na místní a globální úrovni: vládní a nevládní sektor <p>Humanitární pomoc</p> <ul style="list-style-type: none"> • mezinárodní instituce na pomoc rozvojové spolupráci: světové finanční, ekonomické, kulturní a náboženské instituce, OSN <p>Žijeme v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> • evropský integrační proces: historické ohlasy, vývoj po druhé světové válce, Evropská unie, společné politiky a instituce EU • Česká republika v Evropské unii, další významné evropské instituce a organizace 	<p>a zlem ve svém životě</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Globalizační procesy</p> <ul style="list-style-type: none"> • člověk jako jedinec v globálním kontextu: diskuse jak vyjádřit osobní identitu (rozumět sám sobě, chápat sám sebe uvnitř společnosti); chápání národní a evropské identity, vlivy na člověka jako jedince ve společnosti v lokálním, regionálním a globálním kontextu <p>Multikulturní výchova</p> <p>Psychosociální aspekty</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak je možné změnit a zlepšit porozumění mezi lidmi různého kulturního původu, náboženství světového názoru apod.
--	--	----------------------	---	--

<p>Dějepis</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • jak rozumím vlastní jedinečnosti <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Žijeme v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> • geografický a geopolitický profil Evropy, evropské jazykové a kulturní okruhy • evropské kulturní kořeny a hodnoty: křesťanství, demokracie, právo, umění, věda, hospodářství 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Seberegulace</p> <ul style="list-style-type: none"> • jak ovládám sociální dovednosti potřebné při řešení problémů v interakci s druhými lidmi a co se v této oblasti mohu dále učit <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Žijeme v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> • historický vývoj českého národa v evropském kontextu a jeho hlavní etapy • politické aspekty postavení českých zemí v Evropě a ve světě: podstatné vývojové mezníky • významní Evropané: výběrová mozaika světově významných představitelů evropské politiky, vědy a kultury; význační Evropané a jejich vliv na českou politiku, vědu a kulturu • významní Evropané z českého prostředí: výběrová mozaika evropsky a světově významných reprezentantů politiky, vědy a kultury 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Sociální komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • respektující komunikace (způsoby komunikačního chování respektujícího odlišnosti názorů, postojů, kultur, národností); • přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace); <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Humanitární pomoc</p> <ul style="list-style-type: none"> • historické kořeny rozvojové spolupráce: kolonialismus 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Sociální komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace); <p>Morálka všedního dne</p> <ul style="list-style-type: none"> • já a sociální a morální dilemata doby, v níž žiji <p>Spolupráce a soutěž</p> <ul style="list-style-type: none"> • jak jsem schopen přijímat názory druhých lidí jako možná východiska pro svůj další rozvoj <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Global. a rozvoj. procesy</p> <ul style="list-style-type: none"> • kulturní okruhy ve světě a v Evropě: etnická, jazyková a náboženská rozmanitost, civilizační okruhy, jejich specifikace, rozdíly a možnosti spolupráce; prolínání světových kultur, etnické, náboženské a kulturní konflikty jako důsledek globalizace <p>Globální problémy</p> <ul style="list-style-type: none"> • nerovnoměrný vývoj světa: hospodářské, etnické, náboženské, ideologické,
----------------	--	--	---	---

		<p>pocházejících z území Čech, Moravy a českého Slezska</p> <p>Vzdělávání v Evropě a ve světě</p> <ul style="list-style-type: none"> • proces utváření evropského vzdělávacího prostoru a mobilita ve vzdělávání 		<p>politické a kulturní konflikty, hlavní světová ohniska napětí, terorismus</p> <p>Humanitární pomoc</p> <ul style="list-style-type: none"> • historické kořeny <p>rozvojové spolupráce: dekolonizace, studená válka</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>Základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaké postoje a jednání provázejí xenofobii, rasismus, intoleranci a extremismus <p>Mediální výchova</p> <p>Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • vývoj médií od knihtisku po internet, vznik a typy masových médií (tisk, rozhlas, televize) <p>Mediální produkty</p> <ul style="list-style-type: none"> • vztah mezi mediálními produkty a skutečností (mediální „reprezentace“ skutečnosti, vztah zpravodajství a skutečnosti, vztah fikce a skutečnosti, „hra“ se skutečností, relevance a věrohodnost informačních zdrojů a informací) Role médií v moderních dějinách • moderní společnost a svoboda projevu: zda
--	--	---	--	--

				mohou být média nezávislá a odpovědná
Fyzika	<p>Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • jak se učím osvojovat si různé jevy ve škole i mimo školu • co a jak mohu trénovat, aby se kvalita mého učení zlepšila <p>Sociální komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • přesná komunikace <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> • evropský integrační proces • významní Evropané 	<p>Osobnostní a sociální výchova Spolupráce a soutěž</p> <ul style="list-style-type: none"> • jak fungovat jako člen skupiny a komunity, jak prokazovat ochotu ke spolupráci s ostatními <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> • evropský integrační proces • významní Evropané <p>Environmentální výchova Člověk a životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaké zdroje energie a suroviny člověk na Zemi 	<p>Osobnostní a sociální výchova Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p> <ul style="list-style-type: none"> • jak ovládám myšlenkové postupy řešení problémů a co se v této oblasti mohu dále učit <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> • evropský integrační proces • významní Evropané <p>Environmentální výchova Člověk a životní prostředí</p>	

	<p>Environmentální výchova Člověk a životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaké zdroje energie a suroviny člověk na Zemi využívá a jak klady a zápory se s jejich využíváním a získáváním pojí • Které vlivy prostředí ohrožují zdraví člověka 	<p>využívá a jak klady a zápory se s jejich využíváním a získáváním pojí</p> <ul style="list-style-type: none"> • Které vlivy prostředí ohrožují zdraví člověka 	<ul style="list-style-type: none"> • Jaké zdroje energie a suroviny člověk na Zemi využívá a jak klady a zápory se s jejich využíváním a získáváním pojí • Které vlivy prostředí ohrožují zdraví člověka 	
Chemie	<p>Enviromentální výchova Člověk a životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jakým způsobem člověk využívá vodu, jaké jsou nejčastější příčiny jejího znečištění, čím je způsoben nedostatek pitné vody a jaký má dopad na společnost <p>Osobnostní a sociální výchova Organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, spolupráce a soutěž</p>	<p>Enviromentální výchova Člověk a životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaké zdroje energie a suroviny člověk na Zemi využívá a jaké klady a zápory se s jejich využíváním a získáváním pojí <p>Mediální výchova Médi a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • Příprava vlastních materiálů, referáty, využití médií pro získávání informací 	<p>Enviromentální výchova Problematika vztahů organismů a prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak probíhá tok energie a látek v biosféře a v ekosystému 	
Biologie	<p>Osobnostní a sociální výchova Sociální komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovednosti spojené s následujícími kvalitami komunikace a jak je mohou dále rozvíjet: <ul style="list-style-type: none"> – vnímající komunikace (na partnera orientované 	<p>Osobnostní a sociální výchova Sociální komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovednosti spojené s následujícími kvalitami komunikace a jak je mohou dále rozvíjet: <ul style="list-style-type: none"> – vnímající komunikace (na partnera orientované 	<p>Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • jak rozumím vlastnímu tělesnému, psychickému vývoji • jak rozvíjet zdravý a bezpečný životní styl 	

	<p>vnímání, aktivní naslouchání);</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumějící komunikace (porozumění komunikačním signálům v řeči lidského těla i řeči slov ve vlastní kultuře i v kontaktu s kulturami jinými); – respektující komunikace (způsoby komunikačního chování respektujícího odlišnosti názorů, postojů, kultur, národností); – přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace); – pozitivní komunikace (vyváženost negativních a pozitivních výroků, otevřenost, komunikace partnerů jako inspirace); – tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace); – účelově efektivní komunikace (otevřenost, asertivnost, komunikační taktiky, účelné způsoby komunikace při spolupráci, vyjednávání a při řešení 	<p>vnímání, aktivní naslouchání);</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozumějící komunikace (porozumění komunikačním signálům v řeči lidského těla i řeči slov ve vlastní kultuře i v kontaktu s kulturami jinými); – respektující komunikace (způsoby komunikačního chování respektujícího odlišnosti názorů, postojů, kultur, národností); – přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace); – pozitivní komunikace (vyváženost negativních a pozitivních výroků, otevřenost, komunikace partnerů jako inspirace); – tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace); – účelově efektivní komunikace (otevřenost, asertivnost, komunikační taktiky, účelné způsoby komunikace při spolupráci, vyjednávání 	<p>Seberegulace</p> <ul style="list-style-type: none"> • péče o sebe sama • celková péče o vlastní zdraví <p>Sociální komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovednosti spojené s následujícími kvalitami komunikace a jak je mohou dále rozvíjet: <ul style="list-style-type: none"> – vnímající komunikace (na partnera orientované vnímání, aktivní naslouchání); – rozumějící komunikace (porozumění komunikačním signálům v řeči lidského těla i řeči slov ve vlastní kultuře i v kontaktu s kulturami jinými); – respektující komunikace (způsoby komunikačního chování respektujícího odlišnosti názorů, postojů, kultur, národností); – přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace); – pozitivní komunikace (vyváženost negativních a pozitivních výroků, otevřenost, komunikace partnerů jako inspirace); – tvořivá komunikace 	
--	---	--	---	--

	<p>problémových, resp. konfliktních situací) Morálka všedního dne</p> <ul style="list-style-type: none"> • jakou morálku vyznávám ve vztahu k sobě, ve vztahu k ostatním lidem (kulturám), ve vztahu k přírodě a životnímu prostředí vůbec <p>Spolupráce a soutěž</p> <ul style="list-style-type: none"> • sociálně-komunikační dovednosti výhodné pro spolupráci (jasná komunikace, argumentace, řešení sporů) <p>Mediální výchova</p> <p>Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných (tvorba textu, zvukového a obrazového záznamu s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru a multimedialních technologií) • komunikace a spolupráce v týmu (stanovení časového harmonogramu, rozdělení úkolů a odpovědnosti, otázka autorství a dopracování materiálů s ohledem na celek) 	<p>a při řešení problémových, resp. konfliktních situací) Morálka všedního dne</p> <ul style="list-style-type: none"> • jakou morálku vyznávám ve vztahu k sobě, ve vztahu k ostatním lidem (kulturám), ve vztahu k přírodě a životnímu prostředí vůbec <p>Spolupráce a soutěž</p> <ul style="list-style-type: none"> • sociálně-komunikační dovednosti výhodné pro spolupráci (jasná komunikace, argumentace, řešení sporů) <p>Mediální výchova</p> <p>Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných (tvorba textu, zvukového a obrazového záznamu s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru a multimedialních technologií) • komunikace a spolupráce v týmu (stanovení časového harmonogramu, rozdělení úkolů a odpovědnosti, otázka autorství a dopracování materiálů s ohledem na celek) 	<p>(plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace);</p> <ul style="list-style-type: none"> – účelově efektivní komunikace (otevřenost, asertivnost, komunikační taktiky, účelné způsoby komunikace při spolupráci, vyjednávání a při řešení problémových, resp. konfliktních situací) <p>Morálka všedního dne</p> <ul style="list-style-type: none"> • jakou morálku vyznávám ve vztahu k sobě, ve vztahu k ostatním lidem (kulturám), ve vztahu k přírodě a životnímu prostředí vůbec <p>Spolupráce a soutěž</p> <ul style="list-style-type: none"> • sociálně-komunikační dovednosti výhodné pro spolupráci (jasná komunikace, argumentace, řešení sporů) <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Globální problémy, jejich příčiny a důsledky</p> <ul style="list-style-type: none"> • životní prostředí a udržitelný rozvoj: globální environmentální problémy přírodního 	
--	---	--	---	--

	<p>Mediální produkty a jejich význam</p> <ul style="list-style-type: none"> vztah mezi mediálními produkty a skutečností, relevance a věrohodnost informačních zdrojů a informací 	<p>Mediální produkty a jejich význam</p> <p>vztah mezi mediálními produkty a skutečností, relevance a věrohodnost informačních zdrojů a informací</p>	<p>a společenského prostředí</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>Vztah k multiligvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> jak mluvit o jiných lidech jako o bytostech, které se odlišují rasovou či etnickou příslušností, náboženstvím, odlišnou sexuální orientací apod., aniž by se znevažovala jejich rovnoprávnost <p>Environmentální výchova</p> <p>Problematika vztahů organismů a prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> Jak ovlivňuje prostředí organismy, které v něm žijí, a které abiotické/biotické vlivy na organismus působí Jak lze charakterizovat populace, jejich vlastnosti a vzájemné vztahy Jak probíhá tok energie a látek v biosféře a v ekosystému <p>Člověk a životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> Jak ovlivňuje člověk životní prostředí od počátku své existence po současnost a jaké je srovnání těchto forem ovlivňování z hlediska udržitelnosti 	
--	--	---	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • Cím jsou významné organismy pro člověka, jaké jsou příčiny vzniku a zániku některých rostlinných a živočišných druhů a jaké jsou formy jejich ochrany • Jaké zdroje energie a suroviny člověk na Zemi využívá a jaké klady a zápory se s jejich využíváním a získáváním pojí • Jakým způsobem člověk využívá vodu, jaké jsou nejčastější příčiny jejího znečištění, čím je způsoben nedostatek pitné vody a jaký má dopad na společnost • K čemu člověk využívá půdu a jaké důsledky z toho pro životní prostředí vyplývají • Jaké jsou příčiny rychlého růstu lidské populace a jaký vliv má tento růst na životní prostředí • Které vlivy prostředí ohrožují zdraví člověka • Jaké jsou příčiny a důsledky globálních ekologických problémů a jaký postoj k tomu zaujmají zainteresované skupiny • Jaké jsou nástroje 	
--	--	--	--	--

			<p>a možnosti řešení globálních ekologických problémů (např. legislativní, dobrovolné/občanské, institucionální, technologické) a jaké jsou možnosti zapojení jednotlivce do jejich řešení</p> <ul style="list-style-type: none"> • Které základní principy se pojí s myšlenkou udržitelného rozvoje • Jaké jsou prognózy globálního rozvoje světa na podkladě současného environmentálního jednání lidstva <p>Životní prostředí České republiky a regionu</p> <ul style="list-style-type: none"> • S kterými problémy z hlediska životního prostředí se ČR a region nejvíce potýká <p>Mediální výchova</p> <p>Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných (tvorba textu, zvukového a obrazového záznamu s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru a multimediálních technologií) • komunikace a spolupráce v týmu (stanovení 	
--	--	--	--	--

			časového harmonogramu, rozdělení úkolů a odpovědnosti, otázka autorství a dopracování materiálů s ohledem na celek) Mediální produkty a jejich význam vztah mezi mediálními produkty a skutečností, relevance a věrohodnost informačních zdrojů a informací	
Zeměpis	<p>Výchova k myšlení v evropských. a globálních. souvislostech</p> <p>Globální problémy</p> <ul style="list-style-type: none"> • životní prostředí a udržitelný rozvoj: globální environmentální problémy přírodního a společenského prostředí • světový populační vývoj, mezinárodní migrace a migrační politika, azylové a uprchlické hnutí • nerovnost v ekonomickém a společenském rozvoji: tzv. rozdělený svět; mezinárodní dluh <p>Enviromentální výchova</p> <p>Člověk a životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jakým způsobem člověk využívá vodu, jaké jsou 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Žijeme v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> • geografický a geopolitický profil Evropy, evropské jazykové a kulturní okruhy • evropské kulturní kořeny a hodnoty: křesťanství, demokracie, právo, umění, věda, hospodářství • shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Žijeme v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> • geografický a geopolitický profil Evropy, evropské jazykové a kulturní okruhy • evropské kulturní kořeny a hodnoty: křesťanství, demokracie, právo, umění, věda, hospodářství • shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí • politické aspekty • postavení českých zemí v Evropě a ve světě: podstatné vývojové mezníky • vztahy ČR se sousedními zeměmi a spolupráce s nimi, středoevropské iniciativy • ekonomický vývoj českých 	

	<p>nejčastější příčiny jejího znečištění, čím je způsoben nedostatek pitné vody a jaký má dopad na společnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • K čemu člověk využívá půdu a jaké důsledky z toho pro životní prostředí vyplývají • Které základní principy se pojí s myšlenkou udržitelného rozvoje • Jaké jsou příčiny rychlého růstu lidské populace a jaký vliv má tento růst na životní prostředí <p>Jaké jsou prognózy globálního rozvoje světa na podkladě současného environmentálního jednání lidstva</p>		<p>zemí v evropském a světovém kontextu: zásadní transformační procesy</p> <p>Enviromentální výchova Životní prostředí regionu a České republiky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaká je historie a současný stav ochrany přírody a krajiny v ČR 	
Estetická výchova	<p>Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • jak rozumím vlastní jedinečnosti <p>Seberegulace</p> <ul style="list-style-type: none"> • relaxace 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Globalizační a rozvojové procesy</p> <ul style="list-style-type: none"> • kulturní okruhy ve světě a v Evropě: etnická, jazyková a náboženská rozmanitost, civilizační okruhy, jejich specifikace, rozdíly a možnosti spolupráce; prolínání světových kultur, etnické, 		

		náboženské a kulturní konflikty jako důsledek globalizace		
Tělesná výchova	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak rozumím vlastnímu tělesnému vývoji, jaký mám vztah k vlastnímu tělu <p>Spolupráce a soutěž</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak umím rozpoznat situace soutěže a jak je prožívám <p>Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p> <ul style="list-style-type: none"> • Celková péče o vlastní zdraví 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak rozumím vlastnímu tělesnému vývoji, jaký mám vztah k vlastnímu tělu <p>Spolupráce a soutěž</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak umím rozpoznat situace soutěže a jak je prožívám <p>Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p> <ul style="list-style-type: none"> • Celková péče o vlastní zdraví 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak rozumím vlastnímu tělesnému vývoji, jaký mám vztah k vlastnímu tělu <p>Spolupráce a soutěž</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak umím rozpoznat situace soutěže a jak je prožívám <p>Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p> <ul style="list-style-type: none"> • Celková péče o vlastní zdraví 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak rozumím vlastnímu tělesnému vývoji, jaký mám vztah k vlastnímu tělu <p>Spolupráce a soutěž</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak umím rozpoznat situace soutěže a jak je prožívám <p>Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p> <ul style="list-style-type: none"> • Celková péče o vlastní zdraví
Informatika	<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <p>Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • jak rozvíjet zdravý a bezpečný životní styl <p>Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p> <ul style="list-style-type: none"> • jak ovládám myšlenkové postupy řešení problémů a co se v této oblasti mohou 	<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <p>Sociální komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovednosti spojené s následujícími kvalitami komunikace a jak je mohou dále rozvíjet: • přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace); 		<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <p>Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • já a moje sociální role nyní i budoucí (žák, občan, rodič apod.) <p>Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p> <ul style="list-style-type: none"> • kde vyhledávat informace a profesionální poradenství

	<p>dále učit</p> <p>Sociální komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovednosti spojené s následujícími kvalitami komunikace a jak je mohou dále rozvíjet: • přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace); • tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace); <p>Mediální výchova</p> <p>Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • příprava vlastních materiálů psaných (tvorba textu) <p>Uživatelé</p> <ul style="list-style-type: none"> • média pro vybrané skupiny (pro mládež, pro ženy, pro zájmové skupiny) <p>Účinky mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • vliv médií na uspořádání každodenního života 	<ul style="list-style-type: none"> • tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace); <p>Spolupráce a soutěž</p> <ul style="list-style-type: none"> • můj vztah ke spolupráci a k soutěži • nakolik chci být originální a nakolik se umím přizpůsobovat druhým • jak se ovládám v situacích, kdy se věci nedějí podle mé představy <p>jak fungovat jako člen skupiny a komunity, jak prokazovat ochotu ke spolupráci s ostatními</p> <ul style="list-style-type: none"> • sociálně-komunikační dovednosti výhodné pro spolupráci (jasná komunikace, argumentace, řešení sporů) • jak mohu a umím pomáhat, podporovat jiné lidi, poskytovat rady • jak umím rozpoznat situace soutěže a jak je prožívám • jak zvládám situace soutěže a jaké v nich používám taktiky <p>Mediální výchova</p> <p>Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • příprava vlastních materiálů psaných 		<p>Sociální komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovednosti spojené s následujícími kvalitami komunikace a jak je mohou dále rozvíjet: • přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace); • tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace); <p>Mediální výchova</p> <p>Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • příprava vlastních materiálů (tvorba textu) <p>Mediální produkty a jejich významy</p> <ul style="list-style-type: none"> • výrazové prostředky (kódy a konvence) typické pro konkrétní média: obrazové, zvukové a jazykové prostředky <p>Uživatelé</p> <ul style="list-style-type: none"> • média pro vybrané skupiny (pro mládež, pro ženy, pro zájmové skupiny) <p>Účinky mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> • vliv médií na uspořádání každodenního života <p>Role médií v moderních dějinách</p> <ul style="list-style-type: none"> • která média se
--	--	--	--	--

		<p>i nahrávaných (tvorba textu, zvukového a obrazového záznamu s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru a multimediálních technologií)</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikace a spolupráce v týmu (stanovení časového harmonogramu, rozdělení úkolů a odpovědnosti, otázka autorství a dopracování materiálů s ohledem na celek 		<p>v současnosti podílejí na formování našich představ o dění ve světě a proč</p> <ul style="list-style-type: none"> • role médií v dějinách obce
--	--	---	--	--

Všechna průřezová témata jsou realizována formou integrace do vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů.

4 Učební plán

4.1 Nižší stupeň šestiletého gymnázia

Platný od školního roku 2009/2010, počínaje 1. ročníkem

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Vzdělávací předměty	1. ročník	2. ročník
			Časová dotace	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a liter.	Český jazyk a literatura	4	4
	Cizí jazyk	Anglický jazyk Francouzský jazyk Německý jazyk Ruský jazyk	3 + 1 (DH)	3
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4	4 + 1 (DH)
Informační a komunikační technologie	Informační a komunik. technologie	Informatika	1	-
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	2	2
	Výchova k občanství	Občanská výchova	1	1 + 1
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	2	2 + 0,5
	Chemie	Chemie	2 + 0,5	2 + 0,5
	Přírodopis	Biologie	1 + 1 + 0,5	2
	Zeměpis	Zeměpis	2	2
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví		-	-
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2
Člověk a svět práce			-	-
Volitelný předmět		Anglický jazyk Francouzský jazyk Německý jazyk Ruský jazyk	3 (DH)	3 (DH)

Průřezová témata	začleněna	začleněna
Disponibilní časová dotace	4	4
Celková povinná časová dotace	28	28
Celková časová dotace	32	32

Poznámky k učebnímu plánu pro nižší stupeň šestiletého gymnázia

Cizí jazyk – žáci si volí cizí jazyk v přihlášce ke studiu z nabídky anglický, francouzský, německý nebo ruský jazyk. Volba profilace je závazná pro celé studium. Výuka je realizována ve skupinách. V 1. ročníku šestiletého gymnázia je hodinová dotace posílena jednou disponibilní hodinou.

Matematika – ve 2. ročníku je hodinová dotace posílena jednou disponibilní hodinou.

Občanská výchova - ve 2. ročníku integruje vzdělávací obsah tematického okruhu Svět práce (vzdělávací oblast Člověk a svět práce), s posílením hodinové dotace o jednu hodinu.

Fyzika – součástí výuky ve 2. ročníku jsou laboratorní cvičení s hodinovou dotací 0,5 hodiny, tj. 1x za 4 vyučovací týdny 2hodinové cvičení. Výuka v laboratorních cvičeních je realizována ve skupinách.

Chemie – v 1. ročníku integruje vzdělávací obsah tematického okruhu Práce s laboratorní technikou (vzdělávací oblast Člověk a svět práce), s posílením hodinové dotace o 0,5 hodiny.

Součástí výuky ve 2. ročníku jsou laboratorní cvičení s hodinovou dotací 0,5 hodiny, tj. 1x za 4 vyučovací týdny 2hodinové cvičení. Výuka v laboratorních cvičeních je realizována ve skupinách.

Biologie – v 1. ročníku integruje:

- a) vzdělávací obsah tematického okruhu Práce s laboratorní technikou (vzdělávací oblast Člověk a svět práce), s posílením hodinové dotace o 0,5 hodiny,
- b) vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví, s posílením hodinové dotace o jednu hodinu.

Hudební/Výtvarná výchova – žáci na nižším stupni šestiletého gymnázia absolvují hudební i výtvarnou výchovu, výuka je realizována ve skupinách.

Tělesná výchova – výuka je realizována ve skupinách. Pokud to dovolí početní stav, samostatně pro dívky a chlapce.

Člověk a svět práce – ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce jsou integrovány: tematický okruh Svět práce do obsahu předmětu Občanská výchova ve 2. ročníku, tematický okruh Práce s laboratorní technikou do obsahu předmětů Chemie a Biologie v 1. ročníku.

Volitelný předmět – nabídka: anglický jazyk, francouzský jazyk, německý jazyk, ruský jazyk. Jestliže si žák ve vzdělávacím oboru Cizí jazyk vybere předmět Francouzský, Německý nebo Ruský jazyk, musí si ve volitelném předmětu vybrat Anglický jazyk. Hodinová dotace v 1. i ve 2. ročníku je 3 hodiny a je vyčleněna z disponibilních hodin. Výuka je realizována ve skupinách.

V případě, že si žák nezvolí z nabídky cizích jazyků, je mu nabídnut předmět Cvičení z přírodovědných předmětů.

Nepovinné předměty – Sportovní hry, Sborový zpěv, další dle požadavků žáků.

Kurzy – součástí učebního plánu je adaptační kurz. Je realizován internátní formou v 1. ročníku. Zaměřen je na vzájemné poznání nastupujících žáků a seznámení třídního učitele s žakovským kolektivem. Zahrnuje část obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví. Maximální počet pobytových dnů 3 (2 dny výukové + 1 den víkendový). V době konání kurzu odpadá výuka ostatních předmětů.

Projekty – realizovány v závěru školního roku v rozsahu 1 až 2 výukových dnů. Žáci se věnují tvorbě projektů ve zvoleném vyučovacím předmětu.

4.2 Čtyřleté gymnázium, vyšší stupeň šestiletého gymnázia,

Platný od školního roku 2012/2013.

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Vyučovací předměty	1./3.	2./4.	3./5.	4./6.	Časová dotace za 4 r.
			ročník	ročník	ročník	ročník	
			Časová dotace				
Jazyk a jazyková komunikace	ČJ a literatura	ČJ a literatura	3+1 DH	3	3	3+1 DH	12+2 DH*
	1.CJ	Anglický jazyk Francouzský jaz.	3+1 DH	3	3	3+2 DH	12+3 DH
	2. CJ	Německý jazyk Ruský jazyk	3	3	3	3	12
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	3	3+1 DH	2+2 DH	2+1 DH	10+4 DH
Člověk a společnost	SV základ	Základy společ. věd	1	1	2 DH*	2	4+2 DH
	Dějepis	Dějepis	1	2	2	2	7
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	2+1 DH +0,5 Inf.	2+1 DH	2+1 DH +0,25 Inf.	-	6+3 DH +0,75 Inf.
	Chemie	Chemie	2+2 DH	2+0,5 DH	2+0,5 DH	-	6+3 DH
	Biologie	Biologie	2+0,5 DH	2+1,5 DH	2+1 DH +0,25 Inf	-	6+3 DH +0,25 Inf
	Geografie	Zeměpis	1+1 Ge	3	2	-	6+1 Ge
	Geologie		-	-	-	-	1 Ze**
Člověk a svět práce			-	-	-	-	2 ZSV***
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	2	2			4
	Výtvarná	Výtvarná výchova	2	2			4

	výchova						
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	8
	Výchova ke zdraví		-	-	-	-	-
Informatika a informační a komunikační technologie	Informatika	Informatika	1	1	-	1	3+0,75 Fy + 0,25 Bi
Volit. vzděl. aktivity – 1. předmět					2	1	3
2. předmět					2	3	5
3. předmět						3 DH	3 DH
4. předmět						3 DH	3 DH
Průřezová témata			začleněna	začleněna	začleněna	začleněna	
Disponibilní časová dotace			5,5	4	6,5	10	26
Celková povinná časová dotace			33	33	34	32	132

Poznámky k učebnímu plánu pro čtyřleté gymnázium a vyšší stupeň šestiletého gymnázia:

DH – disponibilní hodiny

* 1 hod ČJ v maturitním ročníku bude dělena na 2 skupiny

** Geologie – začleněna do geografie 1. ročníku, hodinová dotace posílena o 1 hodinu (téma: mineralogie – začleněna do chemie 1. ročníku; téma: vznik a vývoj života – začleněno do biologie 3. ročníku bez posílení hodinové dotace)

*** Člověk a svět práce – 2 DH zařazeny do 3. ročníku, předmět – základy společenských věd

Český jazyk a literatura – v 1. ročníku čtyřletého a ve 3. ročníku šestiletého gymnázia a v maturitním ročníku je hodinová dotace posílena celkem dvěma disponibilními hodinami.

Cizí jazyk – žáci si volí profilový (první) cizí jazyk v přihlášce ke studiu z nabídky anglický, francouzský, německý nebo ruský jazyk. Volba profilace je závazná pro celé studium. Výuka je realizována ve skupinách. V 1. ročníku čtyřletého a ve 3. ročníku šestiletého gymnázia je hodinová dotace posílena jednou disponibilní hodinou, v maturitním ročníku pak dvěma disponibilními hodinami..

Další cizí jazyk – žáci si volí další cizí jazyk v přihlášce ke studiu z nabídky anglický, francouzský, německý nebo ruský jazyk. Volba profilace je závazná pro celé studium. Výuka je realizována ve skupinách. Jestliže si žák jako profilový cizí jazyk vybere francouzský, německý nebo ruský jazyk, jako další cizí jazyk si pak musí zvolit anglický jazyk.

Matematika – ve 2. ročníku čtyřletého a ve 4. ročníku šestiletého gymnázia je hodinová dotace posílena jednou, ve 3. ročníku čtyřletého a v 5. ročníku šestiletého gymnázia dvěma a v maturitním ročníku jednou disponibilní hodinou.

Základy společenských věd – předmět ve 3. ročníku čtyřletého a v 5. ročníku šestiletého gymnázia integruje obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, s hodinovou dotací dvou disponibilních hodin.

Fyzika – předmět v 1. ročníku čtyřletého a ve 3. ročníku šestiletého gymnázia integruje část obsahu vzdělávacího oboru Informatika s hodinovou dotací posílenou o 0,5 hodiny, ve 3. ročníku čtyřletého a v 5. ročníku šestiletého gymnázia integruje část obsahu vzdělávacího oboru Informatika s hodinovou dotací posílenou o 0,25 hodiny.

Součástí výuky jsou laboratorní cvičení s hodinovou dotací:

v 1. ročníku čtyřletého, ve 3. ročníku šestiletého gymnázia 0,5 hodiny, tj. 1x za čtyři vyučovací týdny 2hodinové cvičení,
ve 2. ročníku čtyřletého, ve 4. ročníku šestiletého gymnázia 1 hodina, tj. 1x za dva vyučovací týdny 2hodinové cvičení,
ve 3. ročníku čtyřletého, v 5. ročníku šestiletého gymnázia 0,25 hodiny, tj. 1x za osm vyučovacích týdnů 2hodinové cvičení.

Výuka v laboratorních cvičeních je realizována ve skupinách.

Hodinová dotace je v 1., ve 2. a ve 3. ročníku čtyřletého, ve 3., ve 4. a v 5. ročníku šestiletého gymnázia posílena vždy jednou disponibilní hodinou.

Chemie – hodinová dotace je celkem posílena třemi disponibilními hodinami: v 1. ročníku čtyřletého, ve 3. ročníku šestiletého gymnázia dvěma hodinami, ve 2. a ve 3. ročníku čtyřletého, ve 4. a v 5. ročníku šestiletého gymnázia vždy 0,5 hodinou.

Součástí výuky jsou laboratorní cvičení s hodinovou dotací:

v 1. ročníku čtyřletého, ve 3. ročníku šestiletého gymnázia 1 hodina, tj. 1x za dva vyučovací týdny 2hodinové cvičení,
ve 2. ročníku čtyřletého, ve 4. ročníku šestiletého gymnázia 0,5 hodiny, tj. 1x za čtyři vyučovací týdny 2hodinové cvičení,
ve 3. ročníku čtyřletého, v 5. ročníku šestiletého gymnázia 0,5 hodiny, tj. 1x za čtyři vyučovací týdny 2hodinové cvičení.

Výuka v laboratorních cvičeních je realizována ve skupinách.

Biologie – předmět ve 3. ročníku čtyřletého a v 5. ročníku šestiletého gymnázia integruje část obsahu vzdělávacího oboru Informatika s hodinovou dotací posílenou o 0,25 hodiny.

Součástí výuky jsou laboratorní cvičení s hodinovou dotací:

v 1. ročníku čtyřletého, ve 3. ročníku šestiletého gymnázia 0,5 hodiny, tj. 1x za čtyři vyučovací týdny 2hodinové cvičení,
ve 2. ročníku čtyřletého, ve 4. ročníku šestiletého gymnázia 0,5 hodiny, tj. 1x za čtyři vyučovací týdny 2hodinové cvičení,
ve 3. ročníku čtyřletého, v 5. ročníku šestiletého gymnázia 0,25 hodiny, tj. 1x za osm vyučovacích týdnů 2hodinové cvičení.

Výuka v laboratorních cvičeních je realizována ve skupinách.

Hodinová dotace je celkem posílena třemi disponibilními hodinami: v 1. ročníku čtyřletého, ve 3. ročníku šestiletého gymnázia 0,5 hodinou, ve 2. ročníku čtyřletého, ve 4. ročníku šestiletého gymnázia 1,5 hodinou a ve 3. ročníku čtyřletého, v 5. ročníku šestiletého gymnázia 1 hodinou.

Předmět integruje ve všech třech ročnících, ve kterých se biologie vyučuje, část obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.

Zeměpis – předmět integruje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Geologie v 1. ročníku s posílením hodinové dotace o 1 hodinu.

Hudební/Výtvarná výchova – žáci si na začátku studia volí hudební, nebo výtvarnou výchovu a pokračují v ní ve 2. ročníku čtyřletého, ve 4. ročníku šestiletého gymnázia. Výuka je realizována ve skupinách.

Tělesná výchova – výuka je realizována ve skupinách, samostatně pro dívky a chlapce. Součástí výuky je lyžařský a sportovně-turistický kurz. Předmět ve všech ročnících integruje část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.

Výchova ke zdraví – vzdělávací obsah je integrován do tělesné výchovy ve všech ročnících, do biologie v 1. až 3. ročníku čtyřletého, ve 3. až 5. ročníku šestiletého gymnázia a do náplně adaptačního kurzu.

Volitelné předměty – forma povinně volitelných předmětů, které rozšiřují a prohlubují obsah vzdělávacích oborů Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia. Výuka je realizována ve skupinách. Nabídka volitelných předmětů může být každoročně aktualizována podle požadavků žáků. V maturitním ročníku jsou posíleny celkem šesti disponibilními hodinami.

Ve 3. ročníku čtyřletého, v 5. ročníku šestiletého gymnázia si žáci volí dva volitelné předměty, každý s 2hodinovou dotací:

Ve 4. ročníku čtyřletého, v 6. ročníku šestiletého gymnázia si žáci volí celkem tři volitelné předměty. První volitelný předmět má týdenní hodinovou dotaci 1 hodinu a je věnován přípravě na složení povinné (státní) části maturitní zkoušky. Dva volitelné předměty s týdenní hodinovou dotací po 3 hodinách jsou věnovány přípravě na složení profilové (školní) části maturitní zkoušky nebo si je žák vybírá v souladu se svými studijními zájmy.

Nepovinné předměty – Sborový zpěv, další dle požadavků žáků a finančních možností školy.

Kurzy – součástí učebního plánu jsou kurzy. Jsou realizovány internátní formou. V době konání kurzu odpadá výuka ostatních předmětů. Adaptační kurz: realizován v 1. ročníku. Je zaměřen na vzájemné poznání nastupujících žáků a třídního učitele. Zahrnuje část obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví. Maximální počet pobytových dnů jsou 3 (2 dny výukové + 1 den víkendový).

Lyžařský kurz: realizován v 1. ročníku čtyřletého a ve 3. ročníku šestiletého gymnázia. Maximální počet pobytových dnů je 6 (5 dnů výukových + 1 den víkendový).

Sportovně-turistický kurz: realizován ve 3. ročníku čtyřletého, v 5. ročníku šestiletého gymnázia. Maximální počet pobytových dnů je 6 (5 dnů výukových + 1 den víkendový).

Kulturně-historická exkurze do Prahy: realizována v maturitním ročníku. Maximální počet pobytových dnů je 3,5, z toho 1 den víkendový.

Výběrový lyžařský kurz, nepovinný: každoročně nabízený zájemcům po absolvování základního lyžařského kurzu. Maximální počet pobytových dnů je 5.

Projektové vyučování – realizováno v závěru školního roku v rozsahu 1 až 2 výukových dnů. Žáci se věnují specifickým formám výuky ve zvoleném vyučovacím předmětu.

5. Učební osnovy

5.1 Nižší stupeň šestiletého gymnázia

5.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (8. a 9. třída ZŠ). Výuka mateřského jazyka pracuje s poznatky, které žáci získávají v jiných předmětech: dějepis, občanská výchova, cizí jazyky, hudební a výtvarná výchova a také v předmětech přírodovědných. Všechny tyto poznatky využívá při zdokonalování ústního i písemného projevu žáků, přičemž jsou žáci vedeni k tomu, aby se vyjadřovali věcně i jazykově správně, aby byli schopni přizpůsobit styl i obsah projevu jeho funkci, aby samostatně rozeznávali jazykové projevy podle jejich zaměření a funkce, aby dokázali vyhodnotit vhodnost či nevhodnost jazykových prostředků. Hodiny ČJL rozšiřují slovní zásobu žáků jakož i celého dalšího repertoáru jazykových prostředků. Děje se tak jak v hodinách jazyka a slohu, tak v hodinách literární výchovy. Literární výchova vede žáky k rozpoznávání uměleckých literárních prostředků a postupů v kompozici literárních děl. Seznamuje je s významnými díly české a světové literatury, vede k poznání některých uměleckých směrů a historických období. Podporuje rozvoj schopností poznávacích, prohlubuje hloubku citového a mravního prožitku při vnímání uměleckých děl.

Na nižším stupni šestiletého gymnázia je výuka je rozdělena na výchovu jazykovou, výchovu komunikační a slohovou, výchovu literární.

Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V hodinách českého jazyka a literatury jsou realizovány některé okruhy průřezových témat: osobnostní a sociální výchova, multikulturní výchova, environmentální výchova a mediální výchova.

Časové vymezení

Předmět Český jazyk a literatura má ve dvou ročnících nižšího stupně šestiletého gymnázia povinnou dotaci 4 hodiny týdně.

Organizační vymezení

Výuka probíhá v rámci celé třídy. Během školního roku se žáci účastní vybraných kulturních akcí a zhlédnou vybraná představení. V rámci třídy jsou připravovány soutěže a vystoupení žáků individuálně nebo ve skupinách – recitace, dramatizace, diskusní fóra.

Výchovné a vzdělávací strategie v návaznosti na klíčové kompetence

Kompetence k učení

- výuka formou frontálního předávání informací i samostatné práce ve skupinkách či dvojicích, samostatná čtení, čtení směřované otázkami
- žáci poznávají obecné postupy k zjištění správných odpovědí na kladené otázky
- práce s informačními zdroji: učebnice, internet, odborné publikace, slovníky – důvěryhodnost informačních zdrojů
- vytváření zpětné vazby formou otázek a odpovědí, diskusí, zpracování úkolu formou vystoupení před třídou, pomocí různých typů testů; vlastní tvorba

Kompetence k řešení problémů

- hledání problémů v probírané látce společně s učitelem, pod jeho vedením; samostatné zjišťování problémů – učitel předkládá texty a náměty ke srovnání, posouzení a vyvození závěrů
- učitel zadává úvahy a výklad s argumentací
- využívá se diskuse a polemiky

Kompetence komunikativní

- výklad s příklady užívání jazykových prostředků s ohledem na komunikativní funkce a podmínky jazykových projevů
- zadávání samostatného vytváření takovýchto projevů
- zjišťování rozdílů mezi projevy mluvenými a psanými – řečnická vystoupení před třídou, účast v soutěžích (Mladý Diogenes, Olympiáda v české jazyce, recitační a literární soutěže)

Kompetence sociální a personální

- podpora formulování vlastních názorů a postojů; kritické a nekritické vyhodnocování úspěšnosti – v rámci třídy, v rámci skupin.
- účast v soutěžích
- stanovování témat a postupů na základě návrhů a konsensu
- rozборы uměleckých i neuměleckých textů a vyvozování mravních postojů při charakteristice postav, dějů, lidského konání a jednání v určitých podmínkách a za určitých okolností

Kompetence občanská

- aktualizace výuky uplatněním textů a projevů vycházejících z aktuálních událostí
- zadávání k úvaze a ke slohové tvorbě témat v daném okamžiku důležitých
- porovnávání (při četbě a práci s texty) postavení a práv člověka v různých historických dobách v různých společnostech
- zjišťování společenských rozdílů v užívání různých jazykových prostředků a různých jazyků
- rozvíjení fantazie, např. skrze fantasy a sci-fi literaturu

Kompetence pracovní

- kladení důrazu na soustředěnou práci, dodržování termínů při vypracovávání úkolů, ocenění ochoty vykonat práci pro třídu, skupinu apod.
- porovnávání způsobů a charakteru práce v různých obdobích dějinného a technického vývoje
- rozvíjení myšlení žáka tím, že nápady a náměty prezentuje kultivovaně v mateřském jazyce

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 1. - nižší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 4 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none">odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnoceníověřuje fakta pomocí otázekvyjadřuje nezaujatý postoj k textuvyužívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje základní myšlenky textuse dorozumívá kultivovaně a výstižněodlišuje spisovný projev od nespisovného a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměruvolí jazykové prostředky vhodné pro danou komunikační situacirozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoruv mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně používá verbální i nonverbální prostředky řečivyužívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému projevu podle svých dispozic a zájmů	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none">- praktické, věcné, kritické a prožitkové čtení a naslouchání- zásady kultivovaného projevu, zásady dorozumívání, dialog- připravený i nepřípravený projev- písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu vlastní tvořivé psaní: charakteristika literární postavy, subjektivně zabarvený popis, výklad, výtah, úvaha <p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none">- pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický a syntaktický- slovní zásoba a tvoření slov- skladba – věta jednoduchá a souvětí, druhy vedlejších vět, poměry mezi větami hlavními, motivované nepravidelnosti ve větě stavbě, zápor	<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <p>Rozvoj schopností Komunikace – mluvní cvičení Kreativita</p> <p>Mediální výchova:</p> <p>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – práce s vybranými žurnalistickými útvary a jejich kritické hodnocení</p>

<ul style="list-style-type: none"> • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text, ve kterém dodržuje pravidla mezivětného navazování • vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu • zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický • ovládá pravopisná pravidla a správně je používá • rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov • provede slootovorný rozbor a rozbor stavby slova • ovládá jednotlivé způsoby obohacování slovní zásoby (odvozování, skládání, spojování v sousloví, zkracování, přejímání z cizích jazyků) a dovede poukázat na jejich význam • využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů - rozlišuje významové vztahy ve větě a v souvětí • rozliší větu hlavní od vedlejší, správně určuje druhy vedlejších vět • podle vzorců sestavuje správně souvětí • sestavuje vhodné jazykové projevy • uceleně reprodukuje přečtený text a vlastními slovy interpretuje smysl díla, vyjadřuje své názory a pocit • vytváří vlastní texty podle svých schopností a zájmů • popisuje rozeznává a charakterizuje literární žánry • ovládá pojmy, které souvisejí se strukturou literárního díla a dovede s nimi v textu pracovat • charakterizuje jazyk literárního díla, zná obrazná pojmenování, ovládá i zvukové prostředky, dovede vysvětlit jejich funkci v díle • rozlišuje a charakterizuje vybrané literární druhy a žánry • dovede interpretovat vybrané literární texty, zamýšlí se nad jednotlivými motivy, charakterizuje postavy a děj a umí text rozčlenit • seznámí se s představiteli vybraných literárních děl 	<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - volná reprodukce textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek - tvořivé činnosti spojené s literárním textem, přednes vhodných literárních textů - základy literární teorie – poezie a próza - drama - dramaturgie příběhu - základy literární historie – setkání s vybranými díly starší literatury - vlastní četba, zážitky z divadelního nebo filmového představení 	<p>Multikulturní výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kulturní diference Lidské vztahy Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity – ideový a tematický rozbor děl – diskuse
--	---	---

• samostatně získává informace o významných českých i světových autorech a o době, ve které žili• samostatně vyhledává informace o autorech a literárních dílech v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích• formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení• porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování		

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení • ověřuje fakta pomocí otázek • vyjadřuje nezaujatý postoj k textu • vyjadřuje svoje pocity a názory • využívá základy studijního čtení • vyhledává klíčová slova, formuluje základní myšlenky textu • dorozumívá se kultivovaně a výstižně • odlišuje spisovný projev od nespisovného a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • volí jazykové prostředky vhodné pro danou komunikační situaci • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru • v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně používá verbální i nonverbální prostředky řeči • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému projevu a tvořivě prací s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a zájmů • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel • rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj • charakterizuje žurnalistické žánry, vyhledává je v tisku a rozpozná jejich hlavní znaky a stavbu • vysvětlí fungování a vliv médií ve společnosti • sám vytvoří vybrané žurnalistické útvary 	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktické, věcné, kritické a prožitkové čtení a naslouchání - zásady kultivovaného projevu, zásady dorozumívání, dialog, technika mluveného projevu - připravený i nepřipravený projev - vlastní písemný i mluvený projev - publicistické žánry – zpravodajské, analytické, publicisticko-umělecké - přehled funkčních stylů a slohových útvarů - pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický a syntaktický - tvarosloví – skloňování obecných jmen přejatých a cizích - přechodníky - skladba – řeč přímá, nepřímá, polopřímá a nevlastní přímá - zvuková stránka jazyka - rozvrstvení národního jazyka - skupiny jazyků - základy vývoje češtiny - jazyková norma a kodifikace - jazykové příručky - kultura jazyka a řeči 	<p>Osobnostní a sociální výchova: Rozvoj schopností poznávání Komunikace – mluvní cvičení Kreativita</p> <p>Mediální výchova: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Stavba mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálního sdělení</p> <p>Multikulturní výchova: diference Lidské vztahy Etnický původ</p>

<ul style="list-style-type: none"> • písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí • ovládá pravopisná pravidla a správně je používá • tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci podle vzorů ohebných druhů slov správně tvoří příslušné tvary • správně skloňuje obecná jména přejatá a cizí • posoudí funkci přechodníků v umělecké literatuře • využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikativní situace • rozlišuje významové vztahy ve větě a v souvětí, správně používá a zapisuje různé typy řeči • ve veřejných projevech dodržuje pravidla spisovné výslovnosti • rozlišuje jednotlivé vrstvy jazyka, zdůvodní jejich užití • charakterizuje spisovné i nespisovné útvary národního jazyka a ví, kdy je vhodné je používat • uvede důležité větve indoevropské rodiny jazyků a zařadí jednotlivé jazyky do příslušné větve • vysvětlí základy vývoje češtiny • samostatně pracuje s jazykovými příručkami • vytváří vlastní texty podle svých schopností a zájmů • uceleně reprodukuje přečtený text • interpretuje vlastními slovy smysl čteného nebo slyšeného textu, dovede vyjádřit své názory a pocity • popisuje strukturu literárního díla • ovládá pojmy, které souvisejí se strukturou literárního díla a dovede s nimi v textu pracovat • rozlišuje literární druhy a žánry, umí je charakterizovat • rozeznává básnické prostředky • rozpozná základní rysy uměleckého díla, dovede ho časově zařadit, charakterizuje styl autora • vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení 	<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvořivé činnosti spojené s literárním textem, přednes vhodných literárních textů - volná reprodukce textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek - literární teorie – struktura literárního díla: smysl/námět, kompozice, jazyk - obrazná pojmenování, zvukové prostředky, syntaktické prostředky - literární druhy a žánry - literatura věcná a umělecká - prostředky uměleckého jazyka - vlastní četba, zážitky z divadelního nebo filmového představení 	<p>Multikulturalita – prostřednictvím uměleckých slovesných děl uvede rozdíly v životě v cizích zemích. Je tolerantní k jiným etnickým, kulturním a morálním hodnotám</p>
---	---	---

• porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování		

5.1.2 Cizí jazyk - Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Anglický jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk a vznikl rozpracováním obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Anglický jazyk se vyučuje jako Cizí jazyk a směřuje k dosažení úrovně A2.

Cílem předmětu je osvojování si jazykových prostředků a funkcí, rozšiřování slovní zásoby a rozvíjení schopností žáků dorozumět se tímto jazykem v běžných situacích.

Předmět prohlubuje faktografické znalosti žáků týkající se anglicky mluvícího prostředí a upevňuje povědomí o existenci odlišných kultur.

Při naplňování vyučovacího obsahu jsou zároveň realizována následující průřezová témata:

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Environmentální výchova

Mediální výchova

Multikulturní výchova

Časové vymezení předmětu:

Časová dotace: v 1. ročníku: 4 hodiny týdně – předmět je posílen o jednu disponibilní hodinu, ve 2. ročníku: 3 hodiny týdně.

Organizační vymezení předmětu:

Anglický jazyk se vyučuje ve skupinách čítajících 10– 16 žáků.

Hodiny probíhají ve třídě určené pro výuku cizích jazyků, případně v kmenové třídě.

Žáci se mohou zúčastnit poznávacího zájezdu do VB a různých soutěží v anglickém jazyce

Výchovné a vzdělávací strategie:

Základními kompetencemi, které jsou v anglickém jazyce rozvíjeny, jsou kompetence k učení, kompetence komunikativní a kompetence sociální a personální. K dosažení požadovaných výstupů používáme následující prostředky:

Kompetence k učení:

- motivujeme žáky k účasti na soutěžích, kde mohou porovnat své znalosti s žáky jiných škol
- ve výuce využíváme internet a jazykové programy, aby si osvojili práci s moderními technologiemi, které mohou využít i při samostudiu
- při řešení úkolů z učebnice nechává učitel žákům prostor pro vlastní postup práce, k hledání správné formulace
- v hodinách se používáme samostatnou, párovou i týmovou práci – žáci se učí, jak si práci organizovat, prezentovat a obhajovat
- vedeme žáky k práci se slovníkem, k samostatnému vyhledávání potřebných informací v tisku a k používání jiných jazykových příruček a informačních zdrojů

Kompetence k řešení problémů

- četbou originálních textů posilujeme metodu anticipace neznámé slovní zásoby
- do výuky zařazujeme různé kvízy, rébusy a křížovky, při kterých žáci uplatňují nejen své jazykové schopnosti, ale i vědomosti z jiných oborů
- v hodinách simulujeme se žáky různé možné situace z praktického života, do kterých se mohou dostat v anglicky mluvícím prostředí (nádraží, letiště, obchod, restaurace, banka apod.)
- záměrně zadáváme takové úkoly, ve kterých se žáci musí doptat na dílčí údaje, na základě kterých pak reagují ve výsledném projevu, dialogu či scéně

Kompetence komunikativní:

- nácvikem modelových situací vedeme žáky ke zvládnutí komunikačních situací v praxi (rozhovory v párech i ve skupinách, simulace situací, které mohou nastat v anglo-americkém prostředí - v obchodě, na nádraží, v restauraci, na úřadě, apod., komunikace s partnerem, ve skupině, společné dosažení vytčeného cíle)
- řízeným rozhovorem učitel opakuje slovní zásobu včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů
- s žáky nacvičujeme vystoupení před kolektivem žák přednese referát na dané téma: kniha, článek v časopise, která/ý mě zaujal/a, oblíbený autor, zajímavá osobnost, apod.
- žáci jsou seznámeni s různými druhy korespondence, napíší formální a neformální dopis

Kompetence sociální a personální:

- při nácviku projevu před třídou vytváříme podmínky k vlastní prezentaci žáků
- organizujeme výuku ve dvojicích a skupinách, navzájem si pomáhají, doplňují se, podílejí se na společné práci, hodnotí svůj přínos pro skupinu a zodpovídají za svou práci celému kolektivu
- žáci jsou vybízeni k vzájemnému hodnocení výsledků své práce
- zařazujeme hry a soutěže

Kompetence občanská

- vybízíme žáky k otevřenosti, k upřímnosti, aby se nebáli zeptat a nestyděli se za své případné chyby, aby tolerovali postupy jiných
- při studiu reálií anglicky mluvících zemí žáci vnímají jiné kulturní a etické pozadí života člověka
- žáci se navzájem respektují, radí se, oceňují úspěch druhého a při neúspěchu komukoliv vstřícně pomáhají
- kompetence občanská se rozvíjí i při diskusích o jednotlivých tématech (životní prostředí, život ve škole, ve městě, charitativní organizace, zdraví, drogy atd.)

Kompetence pracovní

- důsledným hodnocením přípravy a zpracování zadaných úkolů vedeme žáky k získání návyků systematické a pečlivé práce
- napomáháme žákům používat při práci vhodné pomůcky a technologie (různé druhy slovníků a jejich specifika, počítačový výukový software apod.)
- rozvíjíme u žáka myšlení tím, že nápady a náměty prezentuje na základní úrovni v cizím jazyce a hledá nová řešení i v cizojazyčných zdrojích

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 1. - nižší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 4 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <p>Poslech</p> <ul style="list-style-type: none">dostatečně rozumí jednoduchému mluvenému projevu na běžná témata, která jsou přednesena velmi pomalu a zřetelně <p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none">čte a rozumí jednoduchým textům, které obsahují základní slovní zásobu užívanou v běžném životě <p>Ústní a písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none">jednoduchou formou napíše formální a neformální dopis, popíše své kamarády a rodinné příslušníky, uvede fakta o svých zájmech a činnostech s nimi souvisejícími <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none">jednoduše a stručně vyjádří názor, přání, souhlas, omluvupředvede jednoduchý dialog na běžná každodenní témata	<p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none">sloveso TO BEpřivlastňovací zájmenasloveso TO HAVEpřítomný čas prostývazba THERE IS, ARESOME, ANYminulý čas prostý <p>Témata</p> <ul style="list-style-type: none">CountriesThe familyJobsLeisure activitiesFlat, house, roomsDate	<p>Průřezová témata:</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě - nacházíme shody a rozdíly ve stravovacích zvyklostech /Velká Británie x Česko/</p> <p>Multikulturní výchova: Základní problémy sociokulturních rozdílů - jsme multikulturní? / mění se životní styl/</p> <p>Environmentální výchova: Člověk a životní prostředí</p> <p>Mezipředmětové vztahy Český jazyk: jazykové srovnání češtiny s angličtinou, ukázky z angloamerické literatury, anglická slova v českém jazyce Dějepis: evropské a světové dějiny, důležité historické události v anglicky mluvících zemích</p>

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák Poslech</p> <ul style="list-style-type: none"> rozliší podstatné myšlenky běžného mluveného projevu, který je přednesen průměrnou rychlostí, a dále tyto myšlenky rozvíjí formou otázek a odpovědí <p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> čte s porozuměním nepříliš obtížné kratší texty, vyhledá v nich základní informace a dále s nimi jednoduchou formou pracuje a rozvíjí je <p>Ústní a písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> samostatně a plynule promluví o běžných, každodenních situacích (např. v obchodě, ve škole, mezi kamarády) jednoduchými větami vypráví krátký příběh (např. zážitek z prázdnin) napíše obsáhlejší dopis formální i neformální <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> za použití částečně složitějších struktur vyjádří svůj názor a postoj předvede poměrně plynulý rozhovor na zadané jednoduché téma 	<p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> počitatelnost a vyjadřování množství stupňování přídavných jmen přítomný čas průběhový vazba GOING TO účelový infinitiv předpřítomný čas <p>Témata</p> <ul style="list-style-type: none"> Food and drink Shopping City and country Clothes Weather Feelings Communication 	<p>Průřezová témata: Multikulturní výchova: Základní problémy sociokulturních rozdílů - jsme multikulturní? /mění se životní styl/ Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě - nacházíme shody a rozdíly ve stravovacích zvyklostech /Velká Británie x Česko/ Mediální výchova Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení/ Mezipředmětové vztahy Český jazyk: jazykové srovnání češtiny s angličtinou, ukázky z angloamerické literatury, anglická slova v českém jazyce Dějepis: evropské a světové dějiny, důležité historické události v anglicky mluvících zemích</p>

5.1.3 Cizí jazyk – Francouzský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Francouzský jazyk pokrývá část vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a vychází důsledně z obsahu vzdělávacího oboru Cizí jazyk. Francouzský jazyk se vyučuje jako samostatný povinný předmět.

Vlastním obsahem předmětu je výuka francouzského jazyka podle příslušného ročníku víceletého gymnázia. Důraz je kladen na komunikativní schopnosti žáků. Předmět je veden k tomu, aby byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech. Pokud se francouzský jazyk vyučuje jako Cizí jazyk, směřuje k dosažení úrovně A2, vzdělávání v oboru Další cizí jazyk směřuje k dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Výuka seznamuje žáky rovněž s reáliemi Francie a dalších frankofonních zemí. Znalost francouzštiny vede žáky i k náležitému pochopení jiných cizojazyčných kultur a prohlubuje v nich toleranci k těmto kulturám.

V rámci předmětu je věnována pozornost dílčím aspektům všech průřezových témat.

Časové vymezení předmětu

Francouzský jazyk se vyučuje v 1. a ve 2. ročníku nižšího stupně šestiletého gymnázia. Pokud si žák zvolí francouzštinu jako povinný první cizí jazyk, hodinová dotace činí 4 hodiny v 1. ročníku a 3 hodiny týdně ve 2. ročníku. Výuka v 1. ročníku je posílena o jednu disponibilní hodinu.

Pokud si žák zvolí francouzský jazyk jako volitelný předmět, hodinová dotace činí 3 hodiny týdně v 1. ročníku a 3 hodiny týdně ve 2. ročníku.

Vyučovací hodiny jsou dotovány z disponibilních hodin.

Organizační vymezení předmětu

Každá třída je většinou rozdělena pro potřeby výuky cizího jazyka na 2 skupiny.

Výuka probíhá v odborné učebně jazyků vybavené multimediální technikou a dalšími pomůckami, případně i v kmenových třídách. Výuka podle učebnic je pravidelně doplňována i materiály z dalších metod FLE (francouzština jako cizí jazyk), žáci při práci používají překladové i výkladové slovníky, odebírají časopisy pro výuku Francouzského jazyka, při výuce pravidelně pracují s nahrávkami (audio, video, DVD) od rodilých mluvčích, interaktivními výukovými cvičeními na internetu apod.

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu Francouzský jazyk používáme pro utváření a rozvíjení všech 6 klíčových kompetencí výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují získat požadované výstupy.

Kompetence k učení

- učitelé ve výuce prezentují různé způsoby studia cizího jazyka a žáky důsledně vedou k tomu, aby je využívali po celou dobu svého celoživotního učení
- žáci hledají vzájemné souvislosti u jazykových struktur i v rámci lexika. Při tom využívají srovnání s jinými studovanými jazyky a samozřejmě i s jazykem mateřským
- žáci dostávají takové úkoly, při nichž na odpovídající úrovni samostatně vyhledávají a zpracovávají informace
- součástí výuky ve škole i domácí přípravy je práce se slovníky a dalšími jazykovědnými příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem

Kompetence k řešení problémů

- učitelé poskytují žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů, ukazují komplexní charakter jazyka a vedou žáky k jeho respektování
- neustálá práce s cizojazyčnými texty přiměřené úrovně vede žáky k domýšlení, hledání vzájemných souvislostí a smyslu sdělení
- ve výuce vyučující simulují modelové situace, se kterými se žáci mohou běžně setkat v každodenním životě, a učí je na ně správně reagovat
- učitelé žáky postupně vedou k řešení prací komplexnějšího charakteru a jejich prezentaci před třídou
- učitelé žákům ukazují nutnost zřetelné argumentace při vyjadřování všech názorů

Kompetence komunikativní

- rozvoj komunikativní kompetence je obsažen již v samé podstatě předmětu. Dovednosti spojené se čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjejí učitelé u žáků všemi dostupnými moderními metodami výuky cizího jazyka
- v rámci konverzace učitelé kultivují u žáků schopnost vyjádřit vlastní názor a obhajovat ho, stejně jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti
- učitelé vedou žáky k přesnosti ve vyjádření, k identifikaci podstatných informací při práci s jazykovými materiály a k rozvíjení interpretačních schopností
- žáci stále více rozumějí různým typům textů a cizojazyčných sdělení, běžně užívaným gestům a jiným komunikačním prostředkům a vhodně na ně reagují

Kompetence sociální a personální

- skupinovou práci a společným řešením problémů žáci neustále rozvíjejí své schopnosti vzájemně spolupracovat
- při účasti v jazykových soutěžích a různých školou pořádaných akcích, kterých se účastní studenti z různých tříd i ročníků, se žáci učí spolupracovat s druhými a mají možnost ocenit jejich zkušenosti
- specifický charakter učení jazyka rozvíjí u žáků schopnost soustavné práce, podporuje jejich sebedůvěru i samostatný rozvoj

Kompetence občanská

- při konverzaci učitelé vedou žáky k tomu, aby vyjadřovali svůj názor, zaujali stanovisko k problémům společenským, sociálním i kulturním
- učitel vede žáky k plnění povinností ve škole i mimo školu, diskutuje s nimi na aktuální témata
- učitelé žáky kontinuálně orientují k pozitivnímu vnímání jiných kulturních, duševních a etických hodnot
- žáci respektují požadavky na kvalitní životní prostředí při výuce ve škole i mimo ni
- žáci používají dosažených jazykových dovedností ke zodpovědnému chování a zodpovědnému rozhodování i poskytnutí účinné pomoci v krizových situacích

Kompetence pracovní

- žáci se učí zodpovědnému přístupu k plnění svých povinností, dodržování stanovených pravidel a závazků
- učitel vede žáky k tomu, aby si uvědomovali význam a možnosti využití získaných vědomostí a dovedností ve svém profesním životě
- žáci dokážou přistupovat k výsledkům práce z různých hledisek, samozřejmě posuzují i hlediska ochrany svého zdraví, zdraví druhých, ochrany životního prostředí a ochrany kulturních a společenských hodnot

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk – CJ 1

Ročník: 1. - nižší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 4 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Receptivní řečové dovednosti</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> porozumí jednoduchému mluvenému projevu na běžné téma (viz učivo) čte s porozuměním krátké, jednoduché texty správně aplikuje znalosti gramatických pravidel v ústním a písemném projevu <p>Produktivní řečové dovednosti</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> jednoduše vyjádří svůj názor představí sebe nebo druhou osobu pojmenuje předměty, které nás obklopují hovoří o své rodině popíše svou školu, vyjádří, co má a nemá rád pojmenuje činnosti konané ve volném čase popíše svůj víkend hovoří o počasí domluví si schůzku napiše krátký dopis napiše blahopřání 	<p>1. Jazykové prostředky a funkce</p> <p>Gramatika:</p> <ul style="list-style-type: none"> podstatná jména, člen určitý a neurčitý, podmět, zápor u slovesa, rod a číslo přídavných jmen, pravidelná slovesa na -er, přivlastňovací zájmena nesamostatná., ukazovací zájmena nesamostatná., tázací zájmena nesamostatná., číslovky základní, stahování určitého členu, časování sloves na -ir, vyjadřování hodin, data, základní nepravidelná slovesa <p>Fonetika:</p> <ul style="list-style-type: none"> přízvuk v rámci mluvního taktu větná melodie, oznamovací a tázací věta samohláskové fonémy výslovnost napjatých a nosových samohlásek polosamohlásky, e-caduc znělé a neznělé souhlásky ve finální pozici <p>Pravopis:</p> <ul style="list-style-type: none"> porovnání zvukové a písemné podoby jazyka velká písmena specifické znaky 	<p>Mezipředmětové vztahy:</p> <p>Český jazyk – srovnání s mateřským jazykem Zeměpis – významná sídla ve Francii a v Evropě Dějepis – evropské a světové dějiny Občanská výchova - kulturní a sociální poměry ve frankofonních zemích Estetická výchova – francouzské umění</p> <p>Průřezová témata:</p> <p>Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj Sociální rozvoj</p> <p>Výchova demokratického občana Občanská společnost a škola</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět</p> <p>Multikulturní výchova Kulturní diference Lidské vztahy</p> <p>Mediální výchova Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Stavba mediálních sdělení</p>

	<p>Slovní zásoba a témata:</p> <ul style="list-style-type: none"> - národnosti, profese - každodenní život, volný čas - fyzický popis osob, bydlení - počasí, podnebí <p>2. Komunikativní funkce jazyka a typy textů:</p> <ul style="list-style-type: none"> - psaný i mluvený text - popis obrázku - vyjádření překvapení, podiv, citový vztah, přání - co se mi líbí a nelíbí <p>3. Tematické okruhy a komunikační situace:</p> <ul style="list-style-type: none"> - před zeměpisnou mapou - co je to, čím je to - naše škola, třída - rodina - víkend a volný čas - počasí <p>4 Reálie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikační obraty, pozdravy - poznáváme Francii - život francouzské rodiny - známé osobnosti frankofonní oblasti - školství ve Francii - trávení volného času - svátky a oslavy 	
--	--	--

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Receptivní řečové dovednosti Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • porozumí jednoduchému mluvenému projevu • na běžné téma (viz učivo) • čte s porozuměním krátké, jednoduché texty • správně aplikuje znalosti gramatických pravidel v ústním a písemném projevu <p>Produktivní řečové dovednosti Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednoduše vyjádří svůj názor • představí sebe nebo druhou osobu • pojmenuje předměty, které nás obklopují • hovoří o své rodině • vyjádří, co má a nemá rád • pojmenuje činnosti konané ve volném čase • souvisle popíše svůj víkend • hovoří o počasí • domluví si schůzku • napíše krátký dopis • napíše blahopřání • pojmenuje nejběžnější choroby, • vede rozhovor u lékaře • vylíčí svůj pobyt na horách • podá souvislý výklad s použitím obrazového materiálu 	<p>1. Jazykové prostředky a funkce</p> <p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - číslovky řadové - časování sloves na -re - zvrtná slovesa - futur proche - passé composé - faire + infinitiv - pour + infinitiv - osobní zájmena nesamostatná v předmětu přímém a nepřímém - personne, jamais, rien - některá nepravidelná slovesa <p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> - upevňování správných výslovnostních návyků - rytmus, intonace <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - upevnění pravopisných návyků <p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - město, adresa, dopravní prostředky - denní program, každodenní činnosti - četba, kulturní život, sdělovací prostředky - oslava narozenin - pobyt na horách - nemoci, u lékaře 	<p>Mezipředmětové vztahy: Český jazyk – srovnání s mateřským jazykem Zeměpis – významná sídla ve Francii a v Evropě Dějepis – evropské a světové dějiny Občanská výchova - kulturní a sociální poměry ve frankofonních zemích Estetická výchova – francouzské umění</p> <p>Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj Sociální rozvoj</p> <p>Výchova demokratického občana Občanská společnost a škola</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět</p> <p>Multikulturní výchova Kulturní diference Lidské vztahy</p> <p>Mediální výchova Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Stavba mediálních sdělení</p>

	<p>2. Komunikativní funkce jazyka a typy textů - informace z médií – reklama, články z novin a časopisů, nahrávky</p> <p>2. Tématické okruhy a komunikační situace: - město, dopravní prostředky, denní program, - četba, kulturní život - oslava narozenin - nemoci - rozhovor - popis - vylíčit zajímavý den – ústně i písemně - popsat kulturněhistorickou památku - požádat o informace, podat informaci</p> <p>3. Reálie: - Paříž - francouzský tisk, rozhlas a televize - Tv5 - RFI - internet – parler francais, apprendre le francais</p>	
--	---	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk – CJ 2

Ročník: 1. - nižší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 3 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Receptivní řečové dovednosti Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • porozumí jednoduchému mluvenému projevu • na běžné téma (viz učivo) • čte s porozuměním krátké, jednoduché texty • správně aplikuje znalosti gramatických pravidel v ústním a písemném projevu <p>Produktivní řečové dovednosti Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednoduše vyjádří svůj názor • představí sebe nebo druhou osobu • pojmenuje předměty, které nás obklopují • hovoří o své rodině • popíše svou školu, vyjádří, co má a nemá rád • pojmenuje činnosti konané ve volném čase • popíše svůj víkend • hovoří o počasí • domluví si schůzku • napíše krátký dopis • napíše blahopřání 	<p>1. Jazykové prostředky a funkce Gramatika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstatná jména, - člen určitý a neurčitý, - podmět, - zápor u slovesa, - rod a číslo přídavných jmen, - pravidelná slovesa na -er, - přivlastňovací zájmena nesamostatná., - ukazovací zájmena nesamostatná., - tázací zájmena nesamostatná., - číslovky základní, - stahování určitého členu, - časování sloves na -ir, - vyjadřování hodin, data, - základní nepravidelná slovesa <p>Fonetika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přízvuk v rámci mluvního taktu - větná melodie, oznamovací a tázací věta - samohláskové fonémy - výslovnost napjatých a nosových samohlásek - polosamohlásky, e-caduc - znělé a neznělé souhlásky ve finální pozici <p>Pravopis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovnání zvukové a písemné podoby jazyka - velká písmena - specifické znaky 	<p>Mezipředmětové vztahy: Český jazyk – srovnání s mateřským jazykem Zeměpis – významná sídla ve Francii a v Evropě Dějepis – evropské a světové dějiny Občanská výchova - kulturní a sociální poměry ve frankofonních zemích Estetická výchova – francouzské umění</p> <p>Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj Sociální rozvoj</p> <p>Výchova demokratického občana Občanská společnost a škola</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět</p> <p>Multikulturní výchova Kulturní diference Lidské vztahy</p> <p>Mediální výchova Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Stavba mediálních sdělení</p>

	<p>Slovní zásoba a témata:</p> <ul style="list-style-type: none"> - národnosti, profese - každodenní život, volný čas - fyzický popis osob, bydlení - počasí, podnebí <p>2. Komunikativní funkce jazyka a typy textů:</p> <ul style="list-style-type: none"> - psaný i mluvený text - popis obrázku - vyjádření překvapení, podiv, citový vztah, přání - co se mi líbí a nelíbí <p>3. Tematické okruhy a komunikační situace:</p> <ul style="list-style-type: none"> - před zeměpisnou mapou - co je to, čím je to - naše škola, třída - rodina - víkend a volný čas - počasí <p>4 Reálie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikační obraty, pozdravy - poznáváme Francii - život francouzské rodiny - známé osobnosti frankofonní oblasti - školství ve Francii - trávení volného času - svátky a oslavy 	
--	--	--

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Receptivní řečové dovednosti Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • porozumí jednoduchému mluvenému projevu • na běžné téma (viz učivo) • čte s porozuměním krátké, jednoduché texty • správně aplikuje znalosti gramatických pravidel v ústním a písemném projevu <p>Produktivní řečové dovednosti Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednoduše vyjádří svůj názor • představí sebe nebo druhou osobu • pojmenuje předměty, které nás obklopují • hovoří o své rodině • vyjádří, co má a nemá rád • pojmenuje činnosti konané ve volném čase • souvisle popíše svůj víkend • hovoří o počasí • domluví si schůzku • napíše krátký dopis • napíše blahopřání • pojmenuje nejběžnější choroby, • vede rozhovor u lékaře • vylíčí svůj pobyt na horách • podá souvislý výklad s použitím obrazového materiálu 	<p>1. Jazykové prostředky a funkce Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - číslovky řadové - časování sloves na -re - zvrtná slovesa - futur proche - passé composé - faire + infinitiv - pour + infinitiv - osobní zájmena nesamostatná v předmětu přímém a nepřímém - personne, jamais, rien - některá nepravidelná slovesa <p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> - upevňování správných výslovnostních návyků - rytmus, intonace <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - upevnění pravopisných návyků <p>Lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - město, adresa, dopravní prostředky - denní program, každodenní činnosti - četba, kulturní život, sdělovací prostředky - oslava narozenin - pobyt na horách - nemoci, u lékaře 	<p>Mezipředmětové vztahy: Český jazyk – srovnání s mateřským jazykem Zeměpis – významná sídla ve Francii a v Evropě Dějepis – evropské a světové dějiny Občanská výchova - kulturní a sociální poměry ve frankofonních zemích Estetická výchova – francouzské umění</p> <p>Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj Sociální rozvoj</p> <p>Výchova demokratického občana Občanská společnost a škola</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět</p> <p>Multikulturní výchova Kulturní diference Lidské vztahy</p> <p>Mediální výchova Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Stavba mediálních sdělení</p>

	<p>2. Komunikativní funkce jazyka a typy textů - informace z médií – reklama, články z novin a časopisů, nahrávky</p> <p>2. Tematické okruhy a komunikační situace: - město, dopravní prostředky, denní program, - četba, kulturní život - oslava narozenin - nemoci - rozhovor - popis - vylíčit zajímavý den – ústně i písemně - popsat kulturněhistorickou památku - požádat o informace, podat informaci</p> <p>3. Reálie: - Paříž - francouzský tisk, rozhlas a televize - Tv5 - RFI - internet – parler francais, apprendre le francais</p>	
--	---	--

5.1.4. Cizí jazyk – Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Německý jazyk je samostatný povinný předmět.

Žáci začínají nebo navazují na úroveň A1 podle Evropského referenčního rámce. Cílem je rozvoj receptivních, produktivních a interaktivních komunikačních dovedností v běžných situacích na úroveň A2. Tomu je podřízena i výuka fonetiky, pravopisu, gramatiky a slovní zásoby k tématům:

- rodinný život a partnerství
- můj přítel
- bydlení
- jídlo a stravování
- svět okolo mě
- nakupování
- denní program
- zájmy a záliby
- přátelství a vztahy
- cestování, nehody
- zdraví a nemoci
- dovolená, prázdniny

Zvláště jsou procvičovány tyto komunikační situace a funkce důležité pro pragmatickou komunikaci a praktický život:

- pozdravy, přivítání, rozloučení, poděkování
- představení se
- wie geht's?
- vyjádření zájmu, nezájmu, názoru, osobních preferencí
- popis cesty, orientace ve městě
- prosba, žádost
- návrh, nabídka, přijetí, odmítnutí
- lítost, pocity

- dohoda o termínu a místě schůzky
- formulace rady

Výuka dále seznamuje žáky se základními reáliemi německy mluvících zemí a vede je k upevnování vědomí existence rozličných kultur.

Při výuce jsou realizována následující průřezová témata.

V 1. ročníku:

Multikulturní výchova – tematický okruh: Multikulturalita:

- Multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování. Žáci se formou specificky zaměřených vyučovacích hodin nebo samostatně zpracovaného projektu seznamují s kulturou, životním stylem, tradicemi a svátky v německy mluvících zemích a srovnávají rozdíly a společné znaky s naší kulturou.
- Specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost. Žáci rozeznávají a používají specifická pravidla pravopisu, výslovnosti německých hlásek, slov a intonací vět, rozdílnost rodů mezi češtinou a němčinou i základní rozdíly v označení téže skutečnosti (např. *man*, jiné pády po předložkách, závislý infinitiv, přídavná jména v přísuku).
- Naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem. Žáci čtou s pomocí slovníku text, poslouchají text o životě turecko-muslimského etnika v Německu, najdou další informace dle vlastního výběru v rodném jazyce seznámí s nimi ostatní a diskutují.
- Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání a celoživotního vzdělávání. Žáci vyhledávají informaci důležitou do jiného předmětu nebo dle vlastního zájmu v německy komunikujících masových médiích.

Ve 2. ročníku:

Osobnostní a sociální výchova – tematický okruh: Kooperace a kompetice:

- Rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.). Žáci navrhnou řešení různých problémů (např. k tématům zdraví, nehody), vyjádří svůj názor na všední témata.
- Rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny). Ve vyučovacích hodinách žáci pracují jednak samostatně, ale převážně ve dvojicích a skupinách, které si sami vytvoří, určí mluvčího, případně vedoucího, respektují i učitelem zvolené složení skupin tak, aby byli zastoupeni žáci s různými schopnostmi a dovednostmi. O problémech diskutují a hledají kompromis.
- Rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence. Žáci pracují rovnoměrně soutěživou i kooperativní formou. Poznávají, která je jim bližší, překonávají pocit nelibosti pracovat některou z nich. Učí se zvládnout pocit úspěchu, nezdaru u sebe i úspěchu, nezdaru u jiných.

Časové vymezení předmětu

Německý jazyk se vyučuje v 1. a ve 2. ročníku nižšího stupně šestiletého gymnázia. Pokud si žák zvolí německý jazyk jako povinný první cizí jazyk, hodinová dotace činí 4 hodiny v 1. ročníku a 3 hodiny týdně ve 2. ročníku. Výuka v 1. ročníku je posílena o jednu disponibilní hodinu. Pokud si žák zvolí německý jazyk jako povinný druhý cizí jazyk, hodinová dotace činí 3 hodiny týdně v 1. ročníku a 3 hodiny týdně ve 2. ročníku. Vyučovací hodiny jsou dotovány z disponibilních hodin.

Organizační vymezení předmětu

Předmět probíhá převážně formou vyučovacích hodin buď v jazykové učebně vybavené audiovizuální technikou nebo v běžné třídě. Studenti jsou rozděleni do skupin s maximálním počtem 18 žáků. Vybraná průřezová témata zpracují žáci samostatně ve skupinách formou projektu, využívají masová média a při prezentaci audiovizuální techniku.

Výchovné a vzdělávací strategie

V Německém jazyce jsou rozvíjeny tyto klíčové kompetence.

Kompetence k učení:

- žák sám plánuje a organizuje tým, že zpracuje jím vybraný projekt v daném časovém rozmezí (sám si vybere ze zadaných témat, rozhodne si, kdy bude pracovat a jak bude postupovat)
- žák efektivně využívá různé strategie k učení (čtyři typy čtení, tři typy k poslechu)
- žák kriticky přistupuje ke zdrojům informací. Tvořivě je zpracovává např. formou projektu nebo referátu, přitom využívá různých zdrojů, informace ve skupinách konfrontuje a v diskusi vyjádří svůj názor
- žák kriticky hodnotí pokrok v učení a práci, z vlastních úspěchů a chyb čerpá poučení – pravidelné evaluační nebo sebeevaluační testy a diskuze nad jejich výsledky, možnost účastnit se soutěží

Kompetence k řešení problémů:

- žák vytváří hypotézy (před poslechem nebo čtením odhaduje správná řešení)
- žák navrhuje postupné kroky (např. sestaví příběh z obrázků), zvažuje využití různých postupů při řešení problémů (ústně nebo písemně navrhne řešení problémových situací) nebo ověřování hypotézy (srovnání různých návrhů)
- žák zvažuje možné klady a zápory včetně posouzení rizik (diskuse nebo psaný projev např. na téma : různé způsoby trávení dovolené)

Kompetence komunikativní:

- žák rozumí a používá termíny z okruhu svých zájmů a preferencí
- žák přiměřeně využívá moderní informační technologie, především internet k vyhledávání informací
- žák se vyjadřuje v mluvených a psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit (přiměřeně užívá kohezní prostředky, tvoří logické koherentní texty)
- žák ústně i písemně prezentuje sám sebe i svou práci před známým i neznámým partnerem
- žák rozumí ústním a písemným sdělením ve vymezených komunikačních situacích

Kompetence sociální a personální:

- žák se přiměřeně přizpůsobuje různým podmínkám (akustickým, různým variantám výslovnosti, práci ve skupinách nebo ve dvojicích)
- při práci ve skupinách a dvojicích formuluje své názory tak, aby byly přijatelné pro své okolí, naslouchá názorům druhých, táže se na ně, akceptuje je, umí se upozadit
- vcítí se do pocitu druhých, vyjadřuje své pocity způsobem přijatelným pro ostatní, toleruje jiný neagresivní způsob života

Kompetence občanská:

- žák rozšiřuje své poznání o kulturní a duchovní hodnoty cizojazyčného prostředí a chrání je (např. svátky a tradice)
- v kontaktu s cizojazyčnou kulturou vnímá také hodnoty českého prostředí a učí se vážit si jich
- rozvíjí své znalosti o demokracii a zkušenosti s jejím fungováním u nás o poznatky o demokratických systémech v německy mluvících zemích

Kompetence pracovní

- žák rozvíjí své myšlení tím, že nápady a náměty prezentuje na základní úrovni v cizím jazyce a hledá nová řešení i v cizojazyčných zdrojích
- při práci ve skupinách a dvojicích i při samostudiu svou práci plánuje, koordinuje s ostatními a učí se sebehodnocení a kontrole
- pravidelnou kontrolou plnění uložených úkolů a sebehodnocením se učí důslednosti

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Německý jazyk

Ročník: 1. – nižší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 3 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
<p>Žák Poslech s porozuměním:</p> <ul style="list-style-type: none"> porozumí jednoduchým informacím a číselným údajům z oblasti každodenního života <p>Čtení s porozuměním:</p> <ul style="list-style-type: none"> porozumí jednoduchému textu s obrázky, krátkému příběhu týkajícímu se známého tématu <p>Ústní projev:</p> <ul style="list-style-type: none"> přivítá se a rozloučí se představí sebe, jiné osoby, svou rodinu informuje o sobě a o jiných osobách, o svém budoucím zaměstnání, místě svého bydliště, nákupech, kulturních akcích popíše svůj dům/ byt, polohu institucí, památek ve městě, průběh dne charakterizuje osoby vypráví o své rodině, svých plánech do budoucna, škole, třídě, o svých stravovacích návycích, o průběhu svého pracovního dne, o svých zájmech vyjádří svůj názor na téma škola, školní předměty, bydlení, pokrmy, koníčky vede rozhovor na témata rodina, škola, bydlení, objednávky v restauraci, každodenní 	<p>1. Zvuková stránka jazyka - výslovnost hlásek, slovní přízvuk, intonace</p> <p>2. Grafická stránka jazyka a pravopis - velká písmena, rozdílnost pravopisu a výslovnosti</p> <p>3. Gramatika</p> <p>Slovesa - časování sloves v přítomném čase činného rodu– slovesa pomocná, způsobová, pravidelná, nepravidelná - rozkazovací způsob - infinitiv závislý</p> <p>Podstatná jména - rody - užití členů - skloňování podstatných jmen v jednotném a množném čísle - zeměpisná podstatná jména</p> <p>Přídavná jména - ve funkci přísudku</p> <p>Zájmena - skloňování osobních, přivlastňovacích - zájmeno <i>man</i></p>	<p>Průřezová témata Multikulturní výchova - Multikulturalita: multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování</p> <p>- Specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost: žáci rozeznávají a používají specifická pravidla pravopisu, výslovnosti německých hlásek, slov a intonaci vět, rozdílnost rodů mezi češtinou a němčinou i základní rozdíly v označení téže skutečnosti</p> <p>- Naslouchání druhým: komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem</p> <p>- Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání</p>

<p>život</p> <ul style="list-style-type: none"> • ptá se na cestu, dopravní prostředky a odpovídá na tyto otázky • formuluje nabídku, přijímá a odmítá nabídku <p>Písemný projev:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednoduše informuje o sobě i jiných a obdobné informace si písemně vyžádá • napíše stručnou zprávu (inzerát, vzkaz) • pohlednici nebo jednoduchý email 	<ul style="list-style-type: none"> - tázací zájmena <p>Číslovky</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní - určování času <p>Předložky</p> <ul style="list-style-type: none"> - se 4. pádem - se 3. pádem <p>Větná skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovosled v oznamovací, tázací, rozkazovací větě - souvětí souřadné - souřadící spojky und/aber/oder/denn - vazba es gibt - vyjadřování záporu <p>Slovní zásoba k tématům</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodinný život a partnerství - můj přítel - bydlení - jídlo a stravování - svět okolo mě <p>5. Realie německy mluvících zemí</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní geografické zařazení <p>6. Komunikační situace a funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozdravy, přivítání, rozloučení, - poděkování - představení se - wie geht's? - vyjádření zájmu/ nezájmu, názoru, osobních preferencí - popis cesty/ orientace ve městě 	
---	---	--

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
<p>Žák Poslech s porozuměním:</p> <ul style="list-style-type: none"> vystihne nejdůležitější informace z jednoduchého rozhovoru nebo monologu na známé téma reaguje na běžné komunikační situace <p>Čtení s porozuměním:</p> <ul style="list-style-type: none"> vybere hlavní informaci v jednoduchém textu nalezne specifickou informaci v informativním textu týkajícím se známého tématu získá informace z krátkých článků i titulků novin a časopisů rozumí jednoduchým pokynům, referátům na známé téma, popisům známých předmětů nebo situací, jednoduchým inzerátům <p>Ústní projev:</p> <ul style="list-style-type: none"> podává informace o minulých událostech, o problémech (zdraví) navrhne řešení různých problémů (zdraví, nehody) popíše jednoduchým způsobem známé osoby, věci, události a situace vyjádří svůj názor na všední témata vypráví jednoduchým způsobem o budoucích plánech, o počasí, o osobních zkušenostech a zážitcích / vypráví souvisle jednoduchý příběh vede rozhovor na všední témata <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> napiše jednoduchý dopis, vzkaz, pohled, životopis 	<p>1. Zvuková stránka jazyka - výslovnost hlásek, slovní přízvuk, intonace</p> <p>2. Grafická stránka jazyka a pravopis - velká písmena, rozdílnost pravopisu a výslovnosti</p> <p>3. Gramatika Slovesa - časování sloves v přítomném čase činného rodu – slovesa pomocná, způsobová, pravidelná, nepravidelná - slovesa s odlučitelnou předponou - rozkazovací způsob - infinitiv závislý - perfektum a préteritum - přičestí minulé</p> <p>Podstatná jména - užití členů - skloňování podstatných jmen v jednotném a množném čísle - 2. pád vlastních jmen</p> <p>Přídavná jména - ve funkci přísudku</p> <p>Zájmena - skloňování osobních, přivlastňovacích - zájmeno man - tážací zájmena</p> <p>Číslovky - základní</p>	<p>Průřezová témata Osobnostní a sociální výchova Kooperace a kompetice: - Rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci: (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.)</p> <p>- Rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci: (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)</p> <p>- Rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence</p>

<ul style="list-style-type: none"> • popíše jednoduše osobní zkušenosti a zážitky, známé předměty a osoby • zaznamená informace k známému tématu/ k textové předloze 	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadřování časových údajů <p>Příslovce</p> <ul style="list-style-type: none"> - příslovce místa - časová příslovce - jiné způsoby vyjadřování času <p>Předložky</p> <ul style="list-style-type: none"> - se 4. pádem - se 3. pádem - se 3. a 4. pádem <p>Větná skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovosled ve vedlejší větě - souvětí podřadné – spojka <i>weil</i> - vazba <i>es gibt</i> - vyjadřování záporu <p>4. Slovní zásoba k tématům</p> <ul style="list-style-type: none"> - nakupování - denní program - zájmy a záliby - přátelství a vztahy - cestování, nehody - zdraví a nemoci - dovolená, prázdniny <p>5. Reálie německy mluvících zemí</p> <ul style="list-style-type: none"> - životní styl a tradice - významné osobnosti <p>6. Komunikační situace a funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní preference, názor - prosba/žádost - návrh/nabídka, přijetí/odmítnutí - lítost, pocity - dohoda o termínu a místě schůzky - formulace rady 	
--	--	--

5.1.5 Cizí jazyk - Ruský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Ruský jazyk vychází z obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a vznikl rozpracováním vzdělávacího oboru Cizí jazyk z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Pokud se ruský jazyk vyučuje jako Cizí jazyk, směřuje k dosažení úrovně A2, vzdělávání v oboru Další cizí jazyk směřuje k dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Cílem vyučovacího předmětu je osvojování si jazykových prostředků a funkcí, rozšiřování slovní zásoby a rozvíjení schopností žáků dorozumět se tímto jazykem v běžných situacích. Tento předmět chce také prohlubovat faktografické znalosti žáků týkající se Ruské federace a upevňovat vědomí existence rozličných kultur.

Při naplňování vyučovacího obsahu jsou zároveň realizována průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova (okruh: Sociální rozvoj)
- Multikulturní výchova (okruh: Multikulturalita)

Časové vymezení předmětu:

Ruský jazyk se vyučuje v 1. a ve 2. ročníku nižšího stupně šestiletého gymnázia. Pokud si žák zvolí ruštinu jako povinný první cizí jazyk, hodinová dotace činí 4 hodiny v 1. ročníku a 3 hodiny týdně ve 2. ročníku. Výuka v 1. ročníku je posílena o jednu disponibilní hodinu. Pokud si žák zvolí ruský jazyk jako volitelný předmět, hodinová dotace činí 3 hodiny týdně v 1. ročníku a 3 hodiny týdně ve 2. ročníku. Vyučovací hodiny jsou dotovány z disponibilních hodin.

Organizační vymezení předmětu:

Ruský jazyk se vyučuje ve skupinách 9 – 15 studentů.

Výuka probíhá ve třídě určené k výuce cizích jazyků, případně v kmenové či jiné vhodné třídě.

Výuka v některém z vyšších ročníků může být doplněna volitelným či nepovinným předmětem Konverzace v ruském jazyce.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- učíme žáky orientovat se v nabídce informačních zdrojů (učební texty, beletrie a naučná literatura, tisk a internet), samostatně vyhledávat a zpracovávat potřebné informace pro svoji práci (samostatné písemné práce, články do časopisu, referáty, projekty)
- vedeme žáky k četbě beletrie přímo v cizím jazyce, k diskusi o knize

- vedeme žáky ke kritickému přístupu ke zdrojům informací. Učíme je tvořivě je zpracovávat např. formou projektu nebo referátu, konfrontovat informace ve skupinách a v diskusi žáka vedeme k vyjádření vlastního názoru

Kompetence k řešení problémů

- při realizaci problémů vedeme žáka k hledání a uplatňování různých variant řešení daného problému, přičemž využívá získaných vědomostí, zkušeností a návyků
- vedeme žáky k využívání mezipředmětových vztahů
- vedeme žáka k vnímání problémových situací při výuce, při kterých rozpozná a pochopí problém, vedeme je k přemýšlení o nesrovnalostech a jejich příčinách; k promyšlení a naplánování způsobu řešení problémů, kdy k tomu využívá vlastního úsudku a zkušeností

Kompetence komunikativní

- simulujeme situace, do kterých se mohou žáci v rusky mluvících zemích dostat (v obchodě, na poště, v restauraci, při cestování apod.), rozvíjíme jejich komunikační schopnosti v páru nebo ve skupině
- pracujeme s poslechovými texty, rozvíjíme schopnost reprodukovat jejich obsah, předávat jiným informace v něm obsažené
- rozvíjíme schopnost žáků sdělovat v ruském jazyce objektivní informace, ale i své zážitky, názory a postoje
- vedeme žáky k práci se slovníky, internetem a médii

Kompetence sociální a personální

- ve společné týmové práci sledujeme rozdělení rolí a usměrňujeme žáky tak, aby společně dosáhli vytýčeného cíle, respektovali ostatní ve skupině a sami se realizovali
- vedeme žáky ke vzájemné spolupráci při řešení problému – skupinová práce
- učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky

Kompetence občanská

- vedeme žáky ke schopnosti tolerantního přístupu k různorodým jazykovým a kulturním zvláštnostem
- nabízíme žákům příležitosti k projevení své svobodné osobnosti, k zodpovědnému a tvořivému plnění projektů a úkolů
- podněcujeme u žáků potřebu stavět se otevřeně, ale i kriticky k názorům druhých, chápat potřeby ostatních a nepoškozovat sebe ani druhé

Kompetence pracovní

- motivujeme žáky k samostatnému získávání informací z různých zdrojů a ke zvládnutí práce s jazykovými prameny
- podporujeme žáky při využívání jazykových znalostí na veřejnosti, k využití cizího jazyka jako prosazení sebe sama a sebeuplatnění
- vedeme žáky k tvůrčímu a aktivnímu používání cizího jazyka v rámci kulturní i pracovní komunikace

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Ruský jazyk

Ročník: 1. - nižší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 3 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <p>Porozumění a poslech:</p> <ul style="list-style-type: none"> • běžně rozumí známým výrazům a větám se vztahem k osvojovaným tématům • rozumí jednoduché a zřetelné promluvě • rozumí požadavkům a instrukcím týkajícím se organizace jazykové výuky • aktivně používá dvojjazyčný slovník <p>Čtení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • čte foneticky správně přiměřeně náročný text • rozumí obsahu textů v učebnici a jednoduchým autentickým materiálům (i s využitím vizuální podpory) • v jednoduchém textu vyhledá určitou informaci • vytvoří odpověď na otázku vztahující se k textu • vyhledá známé výrazy a fráze • odvodí pravděpodobný význam slov z kontextu 	<p>Jazykové prostředky</p> <p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní druhy intonace a jejich význam - přízvuk - základní fonetické jevy <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - písemná správnost v psaném projevu ve známých výrazech <p>Gramatické kategorie</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstatná jména - přídavná jména a příslovce - základní číslovky - osobní zájmena - časování sloves - vyjadřování budoucnosti - modální slovesa - otázka a zápor - věta jednoduchá a pořádek slov - základní předložkové vazby - jednoduché spojovací výrazy <p>Slovní zásoba</p> <p>Slohové útvary</p> <ul style="list-style-type: none"> - dopis - vyprávění – reprodukce - popis 	<p>Průřezová témata</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>Multikulturalita</p> <p>multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti, multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání</p> <p>Náměty</p> <p>skupinová práce jazykové hry domácí úkoly práce s časopisy čtení článků o rusky mluvících zemích</p> <p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Český jazyk – srovnání jazykových prostředků česká a ruská literatura</p>

<p>Mluvení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoří jednoduché sdělení týkající se probíraných tematických okruhů • aktivně používá slovní zásobu týkající se probíraných tematických okruhů • reprodukuje jednoduchý text • účastní se rozhovoru na známé téma • dbá na jazykovou správnost • adekvátně reaguje v komunikačních situacích <p>Psaní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestaví jednoduché sdělení týkající se probíraných tematických okruhů • napíše krátký dopis, vyprávění, popis 	<p>Tematické okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodina, škola, bydlení - místo, kde žije - povolání - volný čas a zájmová činnost - některé svátky, tradice - příroda - cizí země <p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozdrav - rozloučení - poděkování - domluva setkání, návštěvy - omluva a reakce na ni - prosba a žádost - žádost o pomoc, službu, informaci - souhlas, nesouhlas - vyjádření názoru, jednoduchý argument 	
--	---	--

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák Porozumění a poslech:</p> <ul style="list-style-type: none"> • běžně rozumí známým výrazům a větám se vztahem k osvojovaným tématům • rozumí zřetelné promluvě • odvodí význam méně známých slov z kontextu • abstrahuje určitou informaci z jednoduché a zřetelné promluvy • rozumí požadavkům týkajícím se jazykové výuky • aktivně používá dvojjazyčný slovník <p>Čtení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • čte foneticky správně přiměřeně náročný text • rozumí obsahu textů v učebnici a jednoduchým autentickým materiálům (i s využitím vizuální podpory) • přečte i text týkající se tématu, které mu není předem známo • v textu vyhledá určitou informaci a dále s ní pracuje • čte jednoduchý text v časopise a orientuje se v něm 	<p>Jazykové prostředky Fonetika - složitější fonetické jevy</p> <p>Pravopis - písemná správnost v psaném projevu ve známých výrazech</p> <p>Gramatické kategorie - podstatná jména - přídavná jména a příslovce - stupňování - skloňování osobních zájmen - řadové číslovky - časování sloves - slovesné konstrukce - minulý čas - základní předložkové vazby - jednoduché spojovací výrazy</p> <p>Slovní zásoba</p> <p>Slohové útvary - dopis formální i neformální - vyprávění – reprodukce - popis</p> <p>Tematické okruhy - rodina; vztahy a výchova - škola a vzdělání - volný čas a zájmová činnost - kultura</p>	<p>Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj, kooperace a kompetice, rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.), rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny), rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence</p> <p>Náměty skupinová práce jazykové hry domácí úkoly vlastní projekt na jednoduché téma jednoduchá dramatizace na základě četby práce s časopisy četba článků o rusky mluvících zemích úkol zaměřený k zeměpisnému či historickému tématu</p> <p>Mezipředmětové vztahy Český jazyk – slohové útvary, gramatické jevy Zeměpis – zeměpis Ruska</p>

<p>Mluvení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoří jednoduché sdělení týkající se probíraných tematických okruhů • aktivně používá slovní zásobu týkající se probíraných tematických okruhů • reprodukuje jednoduchý text • účastní se rozhovoru na známé téma • dbá na jazykovou správnost • adekvátně reaguje v komunikačních situacích • vyžádá si jednoduchou informaci • zapojí se do konverzace <p>Psaní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestaví jednoduché sdělení týkající se probíraných tematických okruhů • napíše krátký dopis, vyprávění, popis 	<ul style="list-style-type: none"> - nákupy, oblékání - cestování, doprava - orientace ve městě - rusky mluvící země – velká města aj. geografické údaje <p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> - radost, lítost a údiv - odstranění nedorozumění - pozvání do kina, divadla ap. - odmítnutí - kupování lístků - dojmy z představení - možnost, nemožnost, zákaz - srovnání - odpověď na inzerát - psaní adresy 	
--	---	--

5.1.6 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Výuka matematiky rozvíjí logické myšlení, napomáhá rozvoji abstraktního a analytického myšlení, vede ke srozumitelné a věcné argumentaci. Hlavním cílem výuky je především pochopení a ovládnutí matematických celků a nástrojů potřebných jak v dalších oborech středoškolského vzdělání, tak zejména v jakémkoliv oboru studia vysokoškolského, dále pak poznání role matematiky a jejího postavení a důležitosti v systému ostatních oborů, přírodovědných, technických i společenských.

Do celého rozsahu výuky matematiky na nižším gymnáziu jsou začleněna průřezová témata Osobnostní a sociální výchova (okruhy Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj a morální rozvoj) a Výchova demokratického občana (okruhy Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát).

Charakter předmětu a jeho výuka vede studenty k systematičnosti vlastní práce a odpovědnosti za ni, k přesnému vyjadřování a odůvodněné argumentaci, k předcházení zátěžovým situacím a jejich zvládnutí, k uplatnění rysů soutěživosti.

Časové vymezení předmětu

Základní hodinové rozsahy výuky matematiky na nižším gymnáziu:

1. ročník	4 hodiny týdně
2. ročník	5 hodin týdně

Ve 2. ročníku je předmět posílen o jednu disponibilní hodinu.

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá tradičním způsobem se zdůrazněním samostatné práce studentů, a to zpravidla v nedělených třídách. Podle organizačních možností a podle povahy probíraných celků je výuka podporována využitím učeben s výpočetní technikou.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- naznačujeme význam a širší uplatnění probíraných celků
- podle možností řešíme reálné úlohy zasahující do jiných oborů, zejména přírodovědných
- vedeme žáky k používání obecně užívaných termínů, znaků a symbolů, k uvádění věcí do souvislostí a propojování do širších celků a na základě toho k vytváření si komplexnějšího pohledu na matematiku

Kompetence k řešení problémů:

- ukazujeme různé cesty řešení problému
- diskutujeme o jejich efektivnosti, podle možností řešíme úlohy, v nichž je nutné uplatnit a tím upevnit různé dříve nabyté znalosti a dovednosti
- talentované studenty vybízíme k účasti v soutěžích a v těchto aktivitách je podporujeme

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k přesnému vyjadřování ústnímu, písemnému i grafickému, k přesnému používání matematické terminologie a symbolů
- dohlížíme u žáků na dodržování žádoucích pravidel komunikace (naslouchání ocenění originálních matematických pokusů, respektování chybných postupů atd.)
- vedeme žáky k formulování a vyjádření myšlenek a názorů v logickém sledu, k výstižnému, souvislému a kultivovanému vyjadřování v písemném i ústním projevu

Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky k tomu, aby cestu k řešení problému objevovali podle možností samostatně i ve skupinové součinnosti
- vedeme žáky k tomu, aby se podíleli na utváření příjemné atmosféry v kolektivu, vlastní ohleduplností při jednání se spolužáky přispívali k upevňování žádoucích mezilidských vztahů, v případě potřeby uměli poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- pomáháme žákům si stanovit cíle pro sebezlepšení a podporujeme je v úsilí o jejich dosažení

Kompetence občanská:

- vedeme žáky k uvědomění si nutnosti systematické přípravy a odpovědnosti za vlastní práci
- vedeme žáky k tolerantnímu přijímání názorů nebo přesvědčení druhých a k tomu, aby také svůj názor předkládal jako jeden z možných a opíral ho o argumenty

- vedeme žáky k samostatnému posouzení, zda už má dostatek informací, aby se mohl rozhodnout, aby nezaujímal konečné stanovisko, pokud neměl dostatek času k rozvaze

Kompetence pracovní:

- způsobem prověřování a hodnocení dosažených výsledků vedeme studenty k pochopení smyslu přípravy na vyučování a nutnosti vkladu vlastní práce
- získané znalosti a dovednosti upevňujeme opakováním průběžně
- vedeme žáky ke kvalitnímu a včasnému vypracování zadaných úkolů, také k tomu, aby svá řešení si sami rozvrhli v určité časové posloupnosti svých činností

Vzdělávací oblast vyučovacího předmětu:

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 1. - nižší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 4 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • počítá s racionálními čísly v desetinném i zlomkovém vyjádření • dodržuje prioritu početních operací s použitím závorek i bez nich • počítá díly i celek ve vyjádření poměrovém i procentuálním • pochopí význam a ve výpočtech aplikuje druhou i vyšší mocniny a odmocniny, • správně používá pravidla pro počítání s mocninami • rozliší číselné obory a zná jejich vzájemné souvislosti • zná obsah pojmu interval • zvládá složitější numerické výpočty na kalkulátoru s využitím závorek a paměti • ovládne základní množinové zápisy 	<p>Opakování a doplnění učiva základní školy</p> <ul style="list-style-type: none"> - čísla přirozená, celá, desetinná – výpočty, priorita operací, použití závorek - výpočty se zlomky, složené zlomky - poměr, přímá a nepřímá úměra - procenta <p>1. Mocniny s přirozeným a celočíselným exponentem</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhá mocnina a druhá odmocnina, vlastnosti, pravidla - výpočty druhých mocnin a odmocnin na kalkulátoru - využití druhé mocniny a druhé odmocniny – obsah čtverce, Pythagorova věta, obsah kruhu – Ludolfovo číslo - vyšší mocniny s přirozeným a celočíselným exponentem, operace s mocninami - zápis čísel pomocí mocnin čísla 10 <p>2. Číselné obory, numerické výpočty</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní informace o číselných oborech, značení - numerické výpočty na kalkulátoru - základní informace o množinách – zápis množiny, speciálně intervalu, průnik a sjednocení <p>3. Algebraické výrazy</p> <ul style="list-style-type: none"> - proměnná, mnohočlen, součet a rozdíl mnohočlenů, násobení mnohočlenu jednočlenem, násobení mnohočlenů, dělení mnohočlenů 	<p>Průřezová témata</p> <p>Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj, sociální rozvoj</p> <p>Výchova demokratického občana Občan, občanská společnost a stát</p> <p>Mezipředmětové vztahy Zeměpis: poměr - měřítko mapy</p> <p>(- celek Číslo a proměnná v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia)</p> <p>Fyzika: převody jednotek, vyjádření velkých hodnot fyzikálních veličin</p> <p>(- celek Číslo a proměnná v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia)</p> <p>Dějepis: historické souvislosti – uplatnění číselných oborů v minulosti</p>

<p>a operace s množinami</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládá základní matematické operace s výrazy, rozlišuje prioritu operací včetně využití závorek • převede slovní vyjádření jednodušších výrazů do matematické podoby • pravidla pro počítání s mocninami aplikuje na obecné výrazy <ul style="list-style-type: none"> • chápe princip, ideu rovnice a jejích úprav • rozliší úpravy ekvivalentní a neekvivalentní • vyjádří rovnici základní, typické slovní úlohy a řeší je <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí, co (princiálně) je funkce • pracuje s funkcemi zadanými různými způsoby • kreslí grafy poznaných funkcí <ul style="list-style-type: none"> • ovládá základní, dílčí konstrukce <ul style="list-style-type: none"> • sestrojí běžné množiny bodů s požadovanými vlastnostmi 	<p>- zápis slovního vyjádření výrazem</p> <p>- rozklad mnohočlenu na součin – vytýkání, vzorce $(A+B)^2$, $A^2 - B^2$</p> <p>4. Rovnice a nerovnice</p> <p>- řešení rovnice, zkouška, ekvivalentní úpravy</p> <p>- vyjádření neznámé ze vzorce</p> <p>- jednoduché lineární nerovnice, intervaly</p> <p>- slovní úlohy řešené lineární rovnicí, speciální úlohy o pohybu, společné práci, směsích</p> <p>- soustavy lineárních rovnic o dvou neznámých - řešení sčítací a dosazovací metodou</p> <p>5. Funkce</p> <p>- pojem funkce, zadání grafem, tabulkou, rovnicí, definiční obor a obor hodnot</p> <p>- lineární funkce a její rovnice, graf, přímá úměrnost</p> <p>- grafické řešení soustavy lin. rovnic o 2 neznámých</p> <p>- slovní úlohy</p> <p>- kvadratická funkce $y=ax^2$, graf</p> <p>- nepřímá úměrnost $y = k/x$, graf, slovní úlohy</p> <p>6. Planimetrie, geometrické konstrukce</p> <p>- opakování a rozšíření znalostí ze ZŠ – základní konstrukce: rovnoběžka a kolmice bodem, osa úsečky či úhlu, konstrukce úhlů</p> <p>- vlastnosti dvojic úhlů (vrcholové, střídavé, souhlasné)</p> <p>- množiny bodů daných vlastností, Thaletova kružnice</p> <p>- trojúhelník a jeho vlastnosti, pojmy vrchol, strana, vnitřní a vnější úhel, výška a průsečík výšek - ortocentrum, těžnice a těžiště</p> <p>- rozdělení trojúhelníků</p> <p>- věty o shodnosti trojúhelníků</p> <p>- kružnice vepsaná a opsaná</p>	<p>(- celek Číslo a proměnná v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia)</p> <p>(- celek Číslo a proměnná v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia)</p> <p>Fyzika: úlohy o pohybu Chemie: úlohy o směsích, koncentrace roztoků</p> <p>(- celek Závislosti, vztahy a práce s daty v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia)</p> <p>Fyzika: různé (především lineární) vzájemné závislosti veličin, se kterými se žáci setkají ve fyzice</p>
---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • zná důležité prvky trojúhelníku a najde je konstrukčně • určí druh trojúhelníku a jeho vlastnosti • zvládne běžné konstrukční úlohy s využitím množin bodů požadovaných vlastností včetně úvahy o počtu řešení v dané situaci • pozná druh mnohoúhelníku, zejména čtyřúhelníku, určí a podle potřeby využije vlastnosti jednotlivých obrazců • zná základní vlastnosti kružnice a kruhu a jeho částí, • rozliší možnosti vzájemné polohy přímky a kružnice, konstrukčně sestrojí tečnu kružnice, popř. dvojice kružnic • zvládne běžné výpočty týkající se kruhu a tětiv s využitím Ludolfova čísla a Pythagorovy věty 	<p>- konstrukční úlohy, rozbor a symbolický zápis konstrukce, počet řešení úlohy</p> <p>- konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků</p> <p>- konvexní n-úhelníky - rovnoběžníky, pravoúhelníky, lichoběžníky; pravidelné a nepravidelné n-úhelníky, vlastnosti, výpočty</p> <p>- kružnice a kruh, pojmy střed, poloměr, průměr, tečna, tětiva, kruhová výseč a úseč</p> <p>- vzájemná poloha dvou kružnic, dotek vnější a vnitřní, dotykové body, středná</p> <p>- vzájemná poloha kružnice a přímky, konstrukce tečny kružnice, konstrukce spol. tečen dvojice kružnic</p> <p>- výpočty – obvod a obsah kruhu(-opak.), výpočty s tětivami – Pythagorova věta</p>	<p>(- celek Geometrie v rovině a v prostoru v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia)</p> <p>Fyzika, Zeměpis: výpočty týkající se Země jako tělesa (rovník, poledníky), fyzikální výpočty vtahující se k vlastnostem kruhu</p>
--	--	---

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ovládá běžné početní operace s lomenými výrazy, zjednodušuje výrazy pro danou situaci stanoví podmínky při práci s lomenými výrazy použije základní vztahy i méně obvyklé vzorce pozná a rozloží normovaný kvadratický trojčlen <ul style="list-style-type: none"> ekvivalentními úpravami řeší lineární rovnice, řeší kvadratické rovnice pomocí Viětových vzorců i pomocí diskriminantu řeší nekomplikované slovní úlohy vyžadující použití lineární i kvadratické rovnice <ul style="list-style-type: none"> nakreslí graf kvadratické funkce, výpočtem určí vrchol a průsečíky grafu s osami využije představu grafu k řešení kvadratických nerovnic chápe absolutní hodnotu jako velikost čísla či (-rozdíl) vzájemnou vzdálenost 	<p>1. Lomené algebraické výrazy</p> <ul style="list-style-type: none"> početní operace se zlomky(opak.), rozklad výrazů na součin, vzorce $(A+B)^2$, A^2-B^2, $(A+B)^3$, $A^3\pm B^3$ lomené výrazy, krácení a rozšíření výrazu, podmínky. násobení a dělení lomených výrazů součet a rozdíl lomených výrazů, společný jmenovatel+ nejmenší společný násobek algebraických výrazů složené lomené výrazy kvadratický trojčlen, rozklad jednoduchých kvadratických trojčlenů ($a=1$) pomocí Viětových vzorců <p>2. Rovnice</p> <ul style="list-style-type: none"> lineární rovnice a nerovnice (opakování) ekvivalentní a neekvivalentní úpravy rovnice s neznámou ve jmenovateli kvadratické rovnice – řešení rozkladem i pomocí diskriminantu slovní úlohy (hl. pohyb, společná práce a směsi) vedoucí k řešení kvadratické rovnice <p>3. Funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> zadání, definiční obor, obor hodnot, lineární funkce – opakování kvadratická funkce, rozklad kvadratického trojčlenu, doplnění trojčlenu na druhou mocninu; graf kvadratické funkce; kvadratické nerovnice (obecně) posuny grafů funkcí: $y = f(x\pm c)$, $f(x)\pm c$ funkce absolutní hodnota, počítání s abs. hodnotami, grafy; geometrický význam absolutní hodnoty 	<p>(- rozšíření celku Číslo a proměnná v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia)</p> <p>Průřezová témata Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj, sociální rozvoj</p> <p>Výchova demokratického občana Občan, občanská společnost a stát</p> <p>(- rozšíření celku Číslo a proměnná v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia)</p> <p>Mezipředmětové vztahy Fyzika, Chemie: úlohy o pohybu a směsích (roztocích)</p> <p>Fyzika: úlohy o pohybu Chemie: úlohy o směsích, koncentrace roztoků</p> <p>(- rozšíření celku Závislosti, vztahy a práce s daty v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • dvou čísel • načrtne graf jednodušší lineární lomené funkce včetně posunů • zvládá výpočty hodnot goniometrických funkcí na kalkulátoru • goniometrické funkce v pravouhlém trojúhelníku dokáže použít k běžným výpočtům ve slovně zadaných úlohách • rozezná základní druhy těles, dokáže vypočítat jejich objem a povrch • umí nekomplikovaná tělesa znázornit ve volném rovnoběžném promítání i v promítání na dvě (tři) průmětny • určí a sestrojí množiny bodů požadovaných vlastností včetně (-nově) množiny bodů, z nichž je úsečka vidět pod určitým úhlem a dovede jich využít v běžných konstrukčních úlohách • zná zákonitosti podobnosti útvarů (obecně) a umí jich využít v běžných úlohách • sestrojí obraz obrazce ve středové či osové souměrnosti nebo v posunutí 	<p>- jednoduché rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou. - lineární lomená funkce a její graf</p> <p>4. Goniometrické funkce v pravouhlém trojúhelníku - sinus, kosinus, tangens, kotangens ostrého úhlu - vztahy mezi funkcemi - výpočty v trojúhelníku, výpočty v pravidelných mnohoúhelnících - slovní úlohy</p> <p>5. Tělesa - běžná tělesa – hranoly a válce, jehly a kužely, koule - (kolmý a pravidelný hranol, rotační kužel) - vlastnosti těles, výpočet objemů a povrchů, sítě těles - kreslení těles – ve volném rovnoběžném promítání a na dvě(tři) průmětny</p> <p>6. Planimetrie - množiny bodů, základní konstrukce - středové a obvodové úhly - podobnost trojúhelníků (uu), podobnost útvarů obecně - využití podobnosti – výpočty, dělení úsečky - shodná zobrazení v rovině – souměrnosti a posunutí, základní princip</p>	<p>(- rozšíření celku Závislosti, vztahy a práce s daty v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia)</p> <p>Fyzika: rozklad sil</p> <p>(- celky Geometrie v rovině a v prostoru a Nestandardní aplikační úlohy a problémy v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia)</p> <p>(- rozšíření celku Geometrie v rovině a v prostoru v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia)</p> <p>(Mezipředmětově - v posledních dvou ročnících studia volitelný předmět Seminář z deskriptivní geometrie)</p>
--	---	---

5.1.7 Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení předmětu

Předmět Informatika vychází z obsahu Informační a komunikační technologie v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělání. Vyučovací předmět Informatika umožňuje žákům získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě s nimi pracovat a využívat je při studiu i v běžném životě. Obsah předmětu je zaměřen na získání a prohloubení znalostí práce s osobním počítačem (zvládnutí základních funkcí textového editoru a tabulkového kalkulátoru, grafického editoru), získávání, prezentování a ověřování věrohodnosti informací, komunikaci v rámci počítačové sítě, dodržování základních typografických a estetických pravidel.

Předmět Informatika je založen na aktivních činnostech žáků. Umožňuje realizovat samostatnost i spolupráci žáků a pracovat efektivně. Dovednosti získané v rámci Informatiky lze aplikovat ve všech oblastech vzdělávání. Žák je veden k tomu, aby sbíral a třídil informace ze zdrojů dostupných prostřednictvím internetu, aplikoval získané znalosti a dovednosti ve všech ostatních vzdělávacích předmětech, především při zpracovávání dokumentů.

Časové vymezení předmětu

Na nižším stupni gymnázia je Informatika zařazena v 1. ročníku s hodinovou dotací 1 hodina týdně.

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá v počítačových učebnách. Žáci jsou rozděleni do skupin tak, aby každý pracoval samostatně na svém počítači.

Informatika v sobě zahrnuje tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Výchova demokratického občana

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Mediální výchova

Předmět Informatika úzce souvisí prakticky se všemi vzdělávacími předměty:

- žáci prezentují výsledky své práce na počítači v předmětech přírodovědných i humanitních
- žáci vytvářejí textové i grafické dokumenty v předmětech přírodovědných i humanitních
- žáci vyhledávají na Internetu a v počítačových encyklopediích informace do předmětů přírodovědných i humanitních

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáka:
 - k samostatnému, systematickému získávání informací ze všech dostupných zdrojů, k jejich analýze, třídění a spojování do celků;
 - ke kritickému posuzování hodnověrnosti zdrojů a vědecké správnosti informací;
 - k rozvíjení abstraktního a logického myšlení při řešení problémů a úkolů, k uplatnění takového myšlení v praxi a k propojování poznatků z různých vzdělávacích oblastí;
 - k odpovědnosti, k pravidelné, soustavné a samostatné práci,
 - k sebehodnocení a k analýze výsledků jeho práce, k uvědomování si a odstraňování případných chyb a nedostatků
- při hodnocení poskytneme včasnou zpětnou vazbu
- ke zvládnutí studijních povinností žáka vhodně motivujeme a vyzdvihujeme každý jím dosažený úspěch

Kompetence k řešení problémů

- pomáháme žáku překonávat problémy spojené s přechodem ze základní školy na vyšší typ vzdělávání
- vedeme žáka k samostatnosti, k osobní zodpovědnosti, k aktivnímu podílu na činnosti třídního kolektivu a chodu školy
- při řešení problémů:
 - učíme žáka samostatně hledat alternativní možnosti řešení, kriticky je vyhodnocovat a vybraná řešení obhájit;
 - učíme žáka skloubit aktivní individuální přístup s týmovou spoluprací;
 - vedeme žáka k poučení se z chyb vlastních i cizích;
 - vytváříme podmínky pro ověřování správnosti řešení problémů
- otevřeným vztahem učitel – žák vedeme žáka k vyslovování vlastních názorů, kritických poznatků, ke vzájemné důvěře
- podporujeme zapojení žáka do rozmanitých mimoškolních aktivit

Kompetence komunikativní

- vedeme žáka
 - ke kultivované, společensky přiměřené úrovni ústní a písemné komunikace ve výuce, se spolužáky, zaměstnanci školy i v dalších komunikačních situacích;
 - k samostatnému a výstižnému vyjádření jeho vlastních názorů a postojů, k jejich obhajobě a ke schopnosti sebekritiky;
 - ke spoluvytváření a dodržování pravidel práce v týmu;
 - k otevřené diskusi a dodržování pravidel, k naslouchání druhým, k respektování jejich názorů a ke vhodným reakcím;
 - k využívání informačních technologií, k práci s různými zdroji informací a ke kritickému přístupu k informacím

- nabízíme alternativní možnosti rozvoje komunikativních schopností, upevňujeme specifickou slovní zásobu v anglickém jazyce

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáka k porozumění a k respektování kulturních a společenských hodnot jiných národů, k rasové, občanské a náboženské toleranci
- učíme žáka spoluvytvářet a dodržovat pravidla práce v týmu a vzájemného soužití, zařadit se do skupiny vrstevníků
- vytváříme vhodnou atmosféru ke vzniku a udržování hodnotných lidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii
- učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co dobré vztahy narušuje

Kompetence občanská

- vytváříme u žáků pozitivní postoj ke zdravému životnímu stylu a k odmítání zdraví poškozujících vlivů
- vedeme žáky k odmítání násilí, xenofobie a rasismu
- seznamujeme žáky s kulturním dědictvím i současnou kulturou vlasti a našeho regionu
- podporujeme žáky v jejich vlastní tvorbě a při zapojování do kulturních akcí

Kompetence pracovní

- vedeme žáka:
k samostatnému zpracování písemných a grafických prací;
k tomu, aby k vypracování zadaných studijních úkolů použil všech dostupných informačních zdrojů,
k dodržování předpisů bezpečnosti práce a ochrany zdraví
- vyžadujeme po žácích hospodárné a šetrné zacházení s výpočetní technikou

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládá a obsluhuje počítač na uživatelské úrovni včetně přístupných periferních zařízení. • využívá operační systém a systematicky pracuje s aplikacemi • dodržuje základní bezpečnostní, hygienická pravidla a předpisy při práci s počítačem • objasní pojem Internet • používá některý z internetových prohlížečů • využívá Internet k vyhledávání informací • používá elektronickou poštu • zpracuje informace v grafické formě s využitím bitmapových grafických editorů • provádí jednoduché úpravy digitálních fotografií, jejich archivaci a tisk • pomocí textového editoru vytváří, modifikuje, ukládá a znovu vyhledá textový dokument • respektuje při psaní textů základní typografická pravidla • vytvoří jednoduchý textový multimediální soubor • uplatňuje základní estetická pravidla pro 	<p>1. Základy práce s počítačem - základy práce s operačním systémem - hygiena při práci s počítačem</p> <p>2. Práce s internetem - internet – činnost, informační zdroje a instituce, informační etika - vyhledávání informací na Internetu - elektronická pošta</p> <p>3. Počítačová grafika, práce s fotografií - rastrový obrázek - formáty ukládání (BMP, JPG) - pořízení fotografie, úpravy obrázků a použití obrázku v dokumentu.</p> <p>4. Zpracování textů - základní typografická pravidla při psaní dokumentů - standardní funkce textového editoru - zápis, úprava a tisk dokumentu</p>	<p>Průřezová témata Osobnostní a sociální výchova: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů. Komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci</p> <p>Výchova demokratického občana: Občan, občanská společnost a stát – vzájemná komunikace a spolupráce</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá – zážitky a zkušenosti z Evropy a světa</p> <p>Multikulturní výchova: Lidské vztahy – uplatňování principu slušného chování, tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého Multikulturalita – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání</p> <p>Mediální výchova: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením chápání podstaty</p>

<p>práci s textem a obrazem</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoří tabulku v tabulkovém kalkulátoru a provádí v něm jednoduché výpočty • vytvoří jednoduchý graf <ul style="list-style-type: none"> • ovládá na základní úrovni práci s programem na tvorbu prezentací • zpracuje a prezentuje informace v textové a grafické formě • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví <ul style="list-style-type: none"> • seznámí se se základními algoritmičnými strukturami, vytvoří jednoduché postupy 	<p>5. Základy práce s tabulkovým kalkulátorem</p> <ul style="list-style-type: none"> - standardní funkce tabulkového kalkulátoru - vkládání dat, editace buňky - úprava tabulky - tvorba grafu - základní vzorce <p>6. Tvorba prezentací</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy práce s programem pro tvorbu prezentací - tvorba prezentace na zvolené téma - předvedení prezentace s komentářem <p>7. Základy algoritmizace</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s jednoduchým programovacím jazykem 	<p>mediálního sdělení</p> <p>Tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinaci pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení, tvorba mediálního sdělení pro školní časopis či internetové médium</p> <p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Přesah do všech předmětů, kde jsou využity ICT technologie</p>
--	---	--

5.1.8 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Dějepis vychází z obsahu vzdělávacího oboru Dějepis vzdělávací oblasti Člověk a společnost z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Předmět integruje vybrané tematické okruhy průřezových témat:

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Jsme Evropané (evropská integrace, mezinárodní organizace);

Výchova demokratického občana: Formy participace občanů v politickém životě (ústava, volební systémy), Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (demokracie x diktatura), Občan, občanská společnost a stát (soužití s minoritami, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů);

Environmentální výchova: Lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava/průmysl a životní prostředí);

Multikulturní výchova: Lidské vztahy (vztahy mezi kulturami, národnostmi, tolerance), Princip sociálního smíru a solidarity (diskriminace, předsudky vůči etnickým skupinám, otázka lidských práv), Etnický původ (postavení národnostních menšin, rasismus), Kulturní diference (poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik).

Cílem výuky je podat názorný a pestrý obraz vývoje společnosti od 17. století do současnosti, přičemž jsou žáci vedeni k pochopení podstatných procesů, které život lidí ovlivňovaly. Zvláštní důraz je kladen na dějiny 19. a 20. století a jejich vazby na současnost. Národní dějiny jsou vykládány v širších evropských souvislostech.

Dějepis poskytuje žákům nejen prostor k získání nových poznatků, ale také k utváření pozitivního systému hodnot a postojů, založených na respektu k lidem, různým kulturám a kulturně historickému dědictví kolem nás.

Časové vymezení předmětu:

Týdenní časová dotace:

první ročník 2 hodiny,

druhý ročník 2 hodiny.

Organizační vymezení předmětu:

Základní formou je výklad kombinovaný s interaktivními metodami výuky, jako jsou referáty, multimediální prezentace studentů a diskuze.

Výuka je příležitostně doplněna exkurzemi, návštěvami výstav a filmovou projekcí. Zájemci se každoročně mohou zúčastnit dějepisné olympiády, která prohlubuje jejich poznatky i schopnost samostatného studia.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učitel vede žáka k tomu, aby dokázal získávat informace z různých zdrojů – z textů i obrazového materiálu a porozuměl jim
- učitel vede žáka k tomu, aby dokázal v jednoduché podobě informace kriticky vyhodnotit a zařadit do logických celků
- učitel vede žáka k samostatnému zápisu výkladu, k samostatnému zpracování výpisků i prací rozsáhlejšího formátu a charakteru (referáty, projekty atd.)

Kompetence k řešení problémů

- učitel připravuje vyučování tak, aby se žák učil hledat různá řešení a svoje řešení dokázal obhájit
- žák je veden úměrně ke svému věku k používání internetu a moderních informačních technologií
- žák si uvědomuje zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

- žák je veden ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.
- žák se učí argumentovat a obhajovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných
- žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

Kompetence sociální a personální

- žák se učí porozumět kulturním základům jednotlivých civilizací, pochopit odlišnosti a rozdílné hodnoty, nutnost dialogu
- žák si vytváří schopnost porozumět jinému stanovisku, nalézat jeho východiska a dobové souvislosti
- žáci se učí vést kultivovaný a ohleduplný mezigenerační dialog na základě pochopení a ocenění hodnot vytvořených předcházejícími generacemi

Kompetence občanská

- žák se učí chápat podstatu demokratického a aktivního občanství
- žák se postupně osvojuje hodnotový systém založený na pochopení pojmů demokracie, svoboda, spravedlnost, tolerance, solidarita
- žák postupně získává sociální, politickou, mravní a estetickou orientaci ve společnosti a ve světě

Kompetence pracovní

- žák se učí základům kooperace a týmové práce
- žák je veden k hospodárnému a šetrnému zacházení s učebními pomůckami, audiovizuální technikou
- učitel oceňuje svědomitost, poctivost a vynaložené úsilí při plnění různých úkolů a rozvíjí u žáka pocit zodpovědnosti

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 1. – nižší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 2 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none">na příkladech z evropských dějin popíše základní znaky absolutistické vlády, konstituční monarchie a parlamentarismuposoudí postavení českého státu uvnitř habsburské monarchievysvětlí nové filosofické a vědecké myšlenky v období 17. a 18. stoletírozpozná základní znaky kulturních stylů, uvede konkrétní příklady <ul style="list-style-type: none">uvede hlavní myšlenky osvícenství a na příkladu habsburské monarchie vymezí reformy osvícenských panovníkůvyjmenuje evropské země, ve kterých proběhly revoluce, vysvětlí příčiny vzniku revolucí, popíše příčiny, průběh a výsledek revoluce v habsburské monarchii a v českých zemích <ul style="list-style-type: none">určí podstatu průmyslové revoluce, vysvětlí základní pojmy a stanoví její politické, hospodářské a sociální důsledky	<p>1. Absolutismus v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none">anglická revoluce a její důsledky (17. – 18. století)absolutismus v Evropě ve 2. pol. 17. a v 18. století (Francie, Rusko, Prusko)české země po třicetileté válcezrod moderní vědybaroko v Evropě a v českých zemích <p>2. Osvícenství a revoluce</p> <ul style="list-style-type: none">osvícenství a osvícenský absolutismusamerická revoluce a vznik USAfrancouzská revoluce a napoleonské válkyVídeňský kongres a nové uspořádání Evropyrok 1848 v Evropě a v českých zemích <p>3. Modernizace společnosti</p> <ul style="list-style-type: none">průmyslová revoluceutváření novodobého českého národa v kontextu evropských dějin	<p>Výchova demokratického občana</p> <p>Formy participace občanů v politickém životě (ústava, volební systémy)</p> <p>Environmentální výchova</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava/průmysl a životní prostředí)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • objasní předpoklady, cíle a hlavní úkoly národního obrození, charakterizuje emancipační hnutí českého národa • porozumí pojmu nacionalismus v evropském kontextu a na příkladu národnostní otázky v habsburské monarchii • objasní tendence vývoje české společnosti z hlediska politického, hospodářského a sociálního • vysvětlí příčiny rostoucího napětí v Evropě na příkladu konkrétních střetů • podle mapy popíše rozdělení kolonií mezi mocnosti na konci 19. století <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí příčiny první světové války • dokumentuje charakter konfliktu z hlediska politického, hospodářského, vojenského a společenského • uvede významné mezníky první světové války • posoudí důsledky válečného konfliktu pro Evropu • objasní boj za samostatnost českého státu a úlohu domácího i zahraničního odboje 	<p>- kultura klasicismu a romantismu</p> <p>4. Vývoj Evropy a USA ve 2. polovině 19. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - občanská válka v USA - vývoj Evropy ve 2. polovině 19. století (Anglie, Francie, Rusko) - sjednocení Itálie a Německa - vývoj habsburské monarchie ve 2. polovině 19. století - vznik Rakouska - Uherska - české země v habsburské monarchii ve 2. polovině 19. století <p>5. Evropa před 1. světovou válkou</p> <ul style="list-style-type: none"> - koloniální politika velmocí - ohniska napětí na přelomu 19. a 20. století - mocenská seskupení v předvečer 1. světové války <p>6. První světová válka v Evropě a v českých zemích</p> <ul style="list-style-type: none"> - první světová válka - revoluce v Rusku - české země za války - vznik Československa 	<p>Multikulturní výchova</p> <p>Lidské vztahy (vztahy mezi kulturami, národnostmi, tolerance)</p> <p>Princip sociálního smíru a solidarity (otázka lidských práv, dokumenty)</p>
---	---	---

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • podle mapy objasní charakter poválečného uspořádání Evropy, uvede významné mezníky meziválečného období • vymezí základní znaky totalitních ideologií (komunismus, fašismus) a porovná je se zásadami demokracie • objasní postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní politické, hospodářské a kulturní prostředí • popíše příčiny a důsledky světové hospodářské krize • objasní pojem nacismus, posoudí nebezpečí této ideologie • popíše a na příkladech ukáže příčiny a podstatu agresivní politiky fašistických států <ul style="list-style-type: none"> • objasní příčiny, charakter a důsledky válečného konfliktu, na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky • uvede hlavní mezníky válečného konfliktu, které stručně popíše a časově zařadí • objasní hlavní body diplomatických jednání, posoudí je v souvislosti s válečnými operacemi • na příkladu holocaustu zhodnotí nebezpečí 	<p>1. Evropa a svět po první světové válce</p> <ul style="list-style-type: none"> - poválečné uspořádání světa a versailleský mírový systém - mezinárodněpolitická situace ve 20. a 30. letech nástup totalitních režimů: komunismus, fašismus a nacismus - vývoj Československa ve 20. a 30. letech - projevy fašistické agrese – důsledky pro ČSR a svět <p>2. Druhá světová válka</p> <ul style="list-style-type: none"> - příčiny, průběh, důsledky - holocaust - vznik a vývoj Protektorátu Čechy a Morava - československý odboj za 2. světové války (domácí, zahraniční) 	<p>Multikulturní výchova</p> <p>Etnický původ (postavení národnostních menšin, rasismus)</p> <p>Kulturní diference (poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštnosti různých etnik)</p> <p>Výchova demokratického občana</p> <p>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (demokracie x diktatura)</p> <p>Občan, občanská společnost a stát (soužití s minoritami, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Jsme Evropané (evropská integrace, mezinárodní organizace)</p>

<p>rasistických a antisemitských projevů</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše život obyvatelstva českých zemí v protektorátu, na příkladu konkrétních událostí, zhodnotí význam a činy našich vojáků • objasní příčiny vzniku bipolárního světa, vysvětlí podstatu studené války, uvede příklady vojenského střetávání supervelmocí v období studené války • se státy západními porovná způsob života a politický, hospodářský a sociální vývoj států východního bloku • popíše důležité mezníky československých poválečných dějin • charakterizuje příčiny a důsledky začlenění ČSR do sovětského bloku • zhodnotí význam roku 1968 jako pokusu o reformu • popíše život v totalitním Československu • s pomocí mapy uvede změny související s rozpadem kolonialismu, na příkladech demonstuje ekonomické, politické a sociální problémy zemí třetího světa • objasní příčiny, které vedly v roce 1989 k revolucím v zemích východního bloku, vyvodí důsledky těchto revolucí • formuluje vlastní názor na události ze získaných informací 	<p>3. Evropa a svět po 2. světové válce</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi - studená válka a její projevy - situace v zemích východního bloku, na vybraných příkladech srovnání se západními zeměmi - poválečné Československo 1945 – 1989 - dekolonizace, problémy třetího světa - pád komunistických režimů v Evropě a jeho důsledky - sametová revoluce v Československu a obnova demokracie - vznik České republiky 	<p>Multikulturní výchova Princip sociálního smíru a solidarity (diskriminace, předsudky vůči etnickým skupinám; otázka lidských práv)</p>
---	--	--

5.1.9 Občanská výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Občanská výchova obsahově vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost, integrována je oblast Člověk a svět práce. Vyučování se orientuje zejména na to,

- aby si žáci utvořili ucelenou představu o mravních a právních předpokladech mezilidského soužití, o hospodářském životě společnosti, o demokratických postupech při rozhodování o veřejných záležitostech a při řízení státu,
- aby se žáci naučili posuzovat a srovnávat společenské jevy, aby si utvořili představu o lokálních a globálních problémech současné společnosti a o způsobech jejich řešení na národní i mezinárodní úrovni,
- aby se žáci naučili orientovat v rozmanitých situacích osobního, citového, rodinného, pracovního a občanského života a v základních životních hodnotách,
- aby si žáci osvojili dovednost přiměřené mezilidské komunikace, schopnost vyjadřovat a zdůvodňovat vlastní názory, respektovat práva a názory druhých, kriticky vnímat a hodnotit veřejné záležitosti, jednání druhých lidí i své vlastní projevy.

Do obsahu předmětu jsou formou integrace zařazena tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova: Rozvoj schopností poznávání – cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium; Sebepoznání a sebepojetí – zdravé a vyrovnané sebepojetí. Výchova demokratického občana: Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země.

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět disponuje touto časovou dotací:

1.ročník – 1 hodina týdně

2.ročník – 2 hodiny týdně, z toho jedna hodina je časová dotace pro integrovanou vzdělávací oblast Člověk a svět práce

Organizační vymezení předmětu

Organizace výuky:

výuka probíhá většinou v kmenové třídě. Žáci pracují v rámci celé třídy, v jednotlivých skupinách i individuálně, ve vzájemné spolupráci i samostatně. Používají se zejména tyto formy výuky: frontální výuka, skupinová výuka, diskuze, besedy, heuristické metody, dramatizace, projekty, aktuality.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- předkládáme žákům dostatek spolehlivých zdrojů o mravních a právních předpokladech mezilidského soužití, o hospodářském životě společnosti, o demokratických postupech při rozhodování o veřejných záležitostech a při řízení státu
- nabízíme žákům řadu aktivačních metod, které jim přiblíží problematiku společenského života a povedou k ochotě se o něj dále zajímat

Kompetence k řešení problémů

- při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- vedeme žáky k porovnávání odborných názorů, mediálních tvrzení a vlastních zkušeností
- předkládáme žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování
- žáky vedeme tak, aby hledali různá řešení problémů a svoje řešení dokázali obhájit

Kompetence komunikativní

- vytváříme dostatek situací k osvojení dovednosti přiměřené mezilidské komunikace, schopnosti vyjadřovat a zdůvodňovat vlastní názory, respektovat práva a názory druhých, kriticky vnímat a hodnotit veřejné záležitosti, jednání druhých i své vlastní projevy
- vyžadujeme po žácích souvislé a přesné odpovědi na zadané otázky v písemném i ústním projevu
- vybízíme žáky ke zpracování krátkých zpráv, referátů k aktuálním společenským, politickým tématům a řídíme následnou diskusi ve třídě

Kompetence sociální a personální

- vytváříme dostatek situací k orientaci v rozmanitých situacích osobního, citového, rodinného a pracovního života a v základních životních hodnotách
- otevíráme cestu k sebepoznání
- vytváříme dostatek situací k vědomí odlišnosti i jedinečnosti každého člověka

Kompetence občanská

- nabízíme žákům dostatek příležitostí k pochopení občanských práv a povinností
- vytváříme dostatek situací k orientaci v občanském životě
- vedeme žáky k tomu, aby názory nebo přesvědčení druhých přijímali jako možné, svůj názor předkládali také jako jeden z možných a opírali jej o argumenty

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností při profesní orientaci
- vedeme žáky k objektivnímu hodnocení práce vlastní i práce ostatních, oceňujeme pečlivost a vynaložené úsilí při plnění různých úkolů
- oceňujeme u žáků aktivitu a iniciativu ve vyučovacích hodinách, zapojení do odborných soutěží apod.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Občanská výchova

Ročník: 1. – nižší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 1 hodina

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Člověk ve společnosti Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem • objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám • rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti • posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole v obci • kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí 	<p>Vztahy mezi lidmi - mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích</p> <p>- problémy lidské nesnášenlivosti, tolerance - etnické a náboženské menšiny</p> <p>Kulturní život - rozmanitost kulturních projevů</p> <p>Lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi - rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen - lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti</p> <p>Zásady lidského soužití - dělba práce a činností, - výhody spolupráce lidí</p> <p>Kulturní život - masová kultura, prostředky masové komunikace, - masmédiá</p>	<p>Průřezová témata Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání- cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium</p>

<p>Člověk jako jedinec Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života • posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek • rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání • popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru <p>Stát a hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady • objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání • dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi 	<p>Podobnost a odlišnost lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti - charakter - vrozené předpoklady, osobní potenciál - vůle a volní vlastnosti <p>Vnitřní svět člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečností, sebe i druhých lidí - systém osobních hodnot - sebehodnocení - stereotypy v posuzování druhých lidí <p>Osobní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - životní cíle a plány - životní perspektiva, adaptace na životní změny - sebezměna - význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji <p>Majetek, vlastnictví</p> <ul style="list-style-type: none"> - formy vlastnictví - hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana - hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví 	<p>Osobnostní a sociální výchova Sebezpoznání a sebezpečí- zdravé a vyrovnané sebezpečí</p>
--	---	--

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Stát a hospodářství Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu <p>Stát a právo Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství 	<p>Peníze</p> <ul style="list-style-type: none"> funkce a podoby peněz formy placení banky a jejich služby rozpočet státu daně, význam daní <p>Výroba, obchod a služby</p> <ul style="list-style-type: none"> jejich funkce a návaznost <p>Principy tržního hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> nabídka, poptávka, trh, podstata fungování trhu nejčastější formy podnikání <p>Znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu</p> <ul style="list-style-type: none"> politický pluralismus význam a formy voleb do zastupitelstev <p>Státní správa a samospráva</p> <ul style="list-style-type: none"> orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly <p>Právní řád ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> význam a funkce právního řádu orgány právní ochrany občanů právní odvětví (občanské, pracovní, rodinné) význam a funkce právního řádu, 	<p>Průřezová témata Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> formy participace občanů v politickém životě volební systémy a demokratické volby politika (parlamentní, krajské a komunální volby); volební systémy, demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování,

<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování • rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů • rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady <p>Mezinárodní vztahy, globální svět</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování • uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy • uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory • uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich 	<ul style="list-style-type: none"> - orgány právní ochrany občanů - soustava soudů - právní norma, předpis, publikování právních předpisů <p>Právo v každodenním životě</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam právních vztahů - důležité právní vztahy a závazky, - styk s úřady <p>Protiprávní jednání</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy a postihy protiprávního jednání - trestní postižitelnost - porušování předpisů v silničním provozu - porušování práv k duševnímu vlastnictví <p>Evropská integrace</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstata, význam, výhody - Evropská unie a Česká republika <p>Mezinárodní spolupráce</p> <ul style="list-style-type: none"> - ekonomická a politická spolupráce mezi státy - její výhody - významné mezinárodní organizace: OSN, NATO <p>Globalizace</p> <ul style="list-style-type: none"> - projevy, klady a zápory - významné globální problémy - globální problémy a způsoby jejich řešení 	
---	--	--

<p>hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu • uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání <p>Svět práce – integrovaná vzdělávací oblast Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí • posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání • Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce 	<p>Mezinárodní spolupráce - bezpečnostní spolupráce, mezi státy</p> <p>Trh práce - povolání lidí - druhy pracovišť, pracovních prostředků pracovních objektů - charakter a druhy pracovních činností - požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní - rovnost příležitostí na trhu práce</p> <p>Podnikání - druhy a struktura organizací - nejčastější formy podnikání - drobné a soukromé podnikání</p> <p>Volba profesní orientace - základní principy - sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti - sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace - informační základna pro volbu povolání - práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb</p> <p>Možnosti vzdělávání - náplň učebních a studijních oborů - přijímací řízení - informace a poradenské služby</p>	
---	---	--

	Zaměstnání <ul style="list-style-type: none">- pracovní příležitosti v regionu- způsoby hledání zaměstnání- psaní životopisu- pohovor u zaměstnavatele- problémy nezaměstnanosti, úřady práce- práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	
--	--	--

5.1.10 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Fyzika naplňuje některé části ze vzdělávacího oboru Fyzika z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a rozvíjí průřezové téma Environmentální výchova v tematickém okruhu: Základní podmínky života (v prvním a druhém ročníku) – energie a přírodní zdroje. Svým obsahem navazuje na předmět Fyzika ze základní školy.

Časové vymezení předmětu

Fyzika je vyučována v prvním ročníku s 2 hodinovou dotací, ve druhém ročníku s dotací 2 + 0,5 (třída má tzv. nepravidelná cvičení, tzn. dvě hodiny za čtyři vyučovací týdny). Toto rozdělení umožňuje zařazovat praktické činnosti žáků, frontální a skupinovou práci.

Organizační vymezení předmětu

Výuka fyziky bude v maximální možné míře (která je limitována rozvrhem hodin ostatních tříd) probíhat v posluchárně fyziky, dělené hodiny pak ve fyzikální laboratoři.

V didaktické práci učitele budou vedle frontální výuky zařazovány aktivizující metody a formy (např. dialog, diskuse, řešení problému, praktická cvičení, simulace, používání audiovizuální techniky, exkurze,...).

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovně vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí vycházejí ze strategií popsaných na úrovni školy. Z nich jsou ve fyzice nejčastěji využívány následující:

Kompetence k učení:

- motivujeme žáky k celoživotnímu učení
- vybíráme témata, zadáváme úkoly vedoucí k získávání informací, jejich následnému zpracování a nabízíme žákům možnosti řešení
- vytváříme takové situace, v nichž má žák zájem poznat nové a pro něj doposud neznámé
- nabízíme žákům možnost účasti v soutěžích a olympiádách
- během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací
- zadáváme žákům zajímavé domácí úkoly
- vedeme žáky k sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů:

- motivujeme žáky problémovými úlohami z praktického života
- využíváme netradiční (zajímavé) úlohy
- vedeme žáky k plánování činnosti a řešení úkolu
- využíváme pokusy a laboratorní práce
- nabízíme žákům možnost účasti v soutěžích a olympiádách
- klademe důraz na práci s informacemi ze všech možných zdrojů

Kompetence komunikativní:

- vytváříme příležitosti pro vzájemnou komunikaci žák-žák, žák-učitel
- učíme žáky obhajovat vhodnou formou svůj vlastní názor, správně argumentovat a zároveň poslouchat názor jiných
- podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami

Kompetence sociální a personální

- vytváříme podmínky spolupráce žáků na daném úkolu (např. v laboratorních cvičeních) a tím napomáháme vytvářet pravidla pro spolupráci
- dle možností se snažíme vést žáky ke skupinové práci
- ve vhodných situacích podporujeme vzájemnou pomoc při učení
- vedeme žáky k respektování společně dohodnutých pravidel
- učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky

Kompetence občanská

- vštěpujeme žákům základní pravidla demokracie, a to na základě partnerského vztahu mezi žákem a učitelem
- podklady pro hodnocení získáváme z různých zdrojů (ústně, písemně, prakticky...)
- žáky hodnotíme na základě předem daných srozumitelných kritérií
- vedeme žáky k třídění odpadů

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k tomu, aby dbali ochrany svého zdraví i zdraví svých spolužáků, ochrany životního prostředí
- výuku doplňujeme praktickými exkurzemi
- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 1. - nižší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 2 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládá značky a jednotky základních fyzikálních veličin • vyjádří hodnotu veličiny a přiřadí jednotku • umí změřit délku předmětu, čas a teplotu vhodně zvolenými měřidly • porozumí pojmům: atom, molekula, iont • popíše rozdíl a vlastnosti látek • rozhodne, zda je těleso v klidu nebo pohybu • umí popsat polohu tělesa • definuje trajektorii a dráhu • určí rychlost a čas použitím vztahu $v=s/t$ • znázorní grafem závislost dráhy na čase • určí na konkrétní situaci druhy sil, jejich velikost a směr • umí složit dvě síly různého směru • změří pomocí siloměru velikost síly působící na těleso • rozhodne o rovnováze sil působící na těleso • dovede určit těžiště tělesa • využívá principu akce a reakce, setrvačné síly v běžném životě • umí definovat tlak a měřit ho barometrem • využívání Pascalova a Archimédova zákona • popíše měření atmosférického tlaku v různých 	<p>1. Opakování učiva 7. ročníku a sjednocení učiva základní školy</p> <ul style="list-style-type: none"> - fyzikální veličiny a jednotky, převody jednotek - vlastnosti látek - pohyby a vzájemné působení těles - mechanické vlastnosti kapalin a plynů 	<p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Matematika: desetinná čísla, objem a povrch kvádra a krychle</p> <p>Zeměpis: sleduje změny teploty v různých ročních obdobích</p> <p>Biologie: měří počty tepů</p> <p>Chemie: určí společné a rozdílné vlastnosti látek</p> <p>Matematika: desetinná čísla a zlomky, přímá a nepřímá úměra</p> <p>Tělesná výchova: průměrná a okamžitá rychlost spolužáka</p> <p>Zeměpis: určování vzdáleností na mapě</p> <p>Dějepis: použití ponorek ve válečných konfliktech</p> <p>Biologie: přizpůsobení vodních živočichů životu v hloubkách</p> <p>Průřezová témata</p> <p>Environmentální výchova:</p> <p>Základní podmínky života (energie, přírodní zdroje)</p>

<p>výškách</p> <ul style="list-style-type: none"> • chápe pojem mechanická práce a výkon • umí vypočítat jejich velikosti • určí polohovou a pohybovou energii z vykonané práce • objasní vnitřní energii jako energii související s energií částic • uvede příklady změny vnitřní energie těles • vyhledá v tabulkách měrnou tepelnou kapacitu některých látek • určí teplo přijaté nebo odevzdané tělesem při tepelné výměně • • vysvětlí elektrování těles vzájemným třením a znázorní siločáry elektrického pole • objasní podstatu elektrického proudu v různých látkách • využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů • určí výsledný odpor dvou sériově a paralelně zapojených rezistorů • určí elektrickou práci a výkon • vyjádří práci uvedenou v J na kW.h a naopak • popíše složení magnetu • pokusně ověří silové působení magnetů • popíše a nakreslí magnetické pole • uvede příklad využití magnetického pole Země při orientaci 	<p>2. Práce, energie – její přeměny a přenos, výkon - práce, výkon, mechanická energie – jednotky a přeměny - vnitřní energie, teplo, teplota, tepelná výměna, měrná tepelná kapacita - změny skupenství látek</p> <p>3. Elektřina - elektrický náboj a jeho vlastnosti, elektrostatické pole - elektrické napětí a proud. tepelné účinky elektrického proudu - odpor vodiče, Ohmův zákon, spojování vodičů - vedení elektrického proudu v kapalinách, plynech a polovodičích</p> <p>4. Magnetické vlastnosti látek - složení magnetu - vzájemné působení magnetů - magnetizace látky - magnetické pole</p>	<p>Mezipředmětové vztahy Matematika: úprava rovnic s proměnnými Tělesná výchova: příklady konání práce v různých sportech (vzpírání, běh, horolezectví) a přeměna energie ve sportech (lukostřelba, skok o tyči) Biologie: význam peří a srsti zvířat pro termoregulaci jejich těl, význam slunečního záření pro fotosyntézu rostlin, význam sněhové pokrývky polí při mrazech</p> <p>Matematika: zpracuje početně data získaná měřením Informatika a výpočetní technika: získaná data zpracuje tabulkou a grafem</p> <p>Zeměpis: práce s busolou, orientace v terénu</p>
--	---	--

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • prokáže pokusem existenci magnetického pole kolem cívky s elektrickým proudem • na příkladech z praxe objasní jeho využití v elektromagnetech • předvede pokusem vznik indukovaného proudu v cívice a ukáže, na čem závisí jeho hodnota a směr • vysvětlí princip činnosti stejnosměrného elektromotoru <ul style="list-style-type: none"> • objasní vznik střídavého proudu při otáčení magnetu v blízkosti cívky nebo otáčením cívky v magnetickém poli • z konkrétního grafu časového průběhu střídavého proudu (nebo napětí) určí periodu a kmitočet střídavého proudu • změří střídavý proud (nebo napětí), určí jeho efektivní hodnotu a amplitudu • uvede příklady praktického užití transformátorů • popíše a zdůvodní využití transformátoru v rozvodné elektrické síti <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí význam ochrany ochranným nulovacím vodičem u domácích spotřebičů • objasní v čem je nebezpečí zkratu a čím mu lze předcházet • dodržuje základními pravidla pro bezpečné zacházení s elektrickými spotřebiči 	<p>1. Elektromagnetické jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> - co už víme o magnetickém poli - magnetické pole cívky s proudem - elektromagnet - působení magnetického pole na cívku s proudem - elektromagnetická indukce - elektromotor <p>2. Střídavý proud</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik střídavého proudu - alternátor - měření střídavého proudu a střídavého napětí - transformátor - rozvodná elektrická síť <p>3. Bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektrické spotřebiče v domácnosti - ochrana před úrazem elektrickým proudem 	<p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Dějepis: objasní historický význam Faradayova objevu elektromagnetické indukce pro rozvoj elektrotechniky v 19. století</p> <p>Matematika: funkce Informatika a výpočetní technika: tabulkové kalkulátory (tabulky a graf)</p> <p>Biologie: první pomoc při úrazech elektrickým proudem</p>

<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady zdrojů zvuku ze svého okolí • vysvětlí šíření zvuku v různých prostředích • popíše ucho jako přijímač zvuku • popíše význam rezonančních skříněk u hudebních nástrojů <ul style="list-style-type: none"> • rozliší zdroj světla a osvětlené těleso • uvede rychlost světla v různých prostředích • vysvětlí vznik stínu a zatmění Slunce a Měsíce • vysvětlí, že sluneční světlo je složeno z barevných světél • umí zakreslit chod světelného paprsku při dopadu na rozhraní různých prostředí <ul style="list-style-type: none"> • na obrázku sinusoidy ukáže, co se rozumí vlnovou délkou • popíše základní druhy elektromagnetických vln podle vlnové délky a uvede příklady jejich využití • uvede velikost rychlosti šíření světla ve vakuu a v různých prostředích <ul style="list-style-type: none"> • umí popsat základní stavební částice atomu • na příkladu objasní, co rozumíme izotopem daného prvku a jakou látku nazveme nuklidem • popíše řetězovou jadernou reakci a objasní nebezpečí jejího zneužití v jaderných zbraních i možnosti využití v jaderných reaktorech a v jaderných elektrárnách • porovná výhody a nevýhody různých typů elektráren • sleduje a umí kriticky analyzovat diskuse 	<p>4. Zvukové jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdroje zvuku - šíření zvuku - přijímače zvuku - odraz zvuku <p>5. Světelné jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdroje světla - šíření světla v různém optickém prostředí - odraz a lom světla - zrcadla a čočky - optické přístroje <p>6. Elektromagnetické záření</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektromagnetické vlny a záření - zdroje záření <p>7. Jaderná energie</p> <ul style="list-style-type: none"> - atomová jádra - radioaktivita - využití jaderného záření - jaderné reakce - jaderný reaktor - jaderná energetika - ochrana před zářením 	<p>Biologie: lidské ucho a sluchová ústrojí u různých živočichů Hudební výchova: využití poznatků o šíření zvuku při zařizování koncertních sálů</p> <p>Výtvarná výchova: využití stínů a barev ve výtvarném projevu Biologie: vjem obrazu vznikajícího na sítnici oka v mozku Matematika: základy rýsování</p> <p>Biologie: světélkování živočichů (bioluminiscence) Zeměpis: využití elektromagnetických vln pro orientaci Informatika a výpočetní technika: digitální technologie Dějepis: vede k poznání a pochopení díla významných Evropanů (Röntgen, Maxwell, Hertz, Marconi)</p> <p>Průřezová témata Environmentální výchova Základní podmínky života - energie, přírodní zdroje</p> <p>Mezipředmětové vztahy Chemie: částicové složení látek, prvky, jejich názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků Zeměpis: na mapě České republiky a Evropy ukáže místa, kde se nacházejí jaderné elektrárny</p>
--	--	--

<p>o jaderných elektrárnách v médiích</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše možnosti ochrany před jaderným zářením • popíše, z čeho se skládá Sluneční soustava a popíše pohyby planet • připraví samostatně nebo ve skupině přehlednou informaci o planetách, hvězdách, galaxiích a souhvězdích • sleduje ve sdělovacích prostředcích výzkum kosmu a má přehled o základních historických krocích v kosmonautice • utřídí si poznatky získané za celou výuku fyziky do širších celků a najde v nich nové souvislosti • na internetových stránkách nebo v encyklopediích umí nalézt další používané jednotky a jejich vztahy k jednotkám SI 	<p>8. Země a vesmír</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sluneční soustava - naše Galaxie - kosmonautika <p>9. Závěrečné shrnutí toho, čemu jsme se ve fyzice naučili</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti látek a jejich částicové složení - měření fyzikálních veličin - pohyb - síla - energie a její přeměny - mechanické vlastnosti kapalin a plynů - tepelné jevy - elektrické a magnetické jevy - elektromagnetické záření - zvukové jevy - jaderná energie - Země a vesmír 	<p>Dějepis: historie objevu přirozené a umělé radioaktivity, zneužití řetězové reakce ve 2. světové válce</p> <p>Zeměpis: Země jako vesmírné těleso Dějepis: vývoj kosmologických představ Informatika a výpočetní technika: vyhledává informace na portálech, zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě</p> <p>Biologie, Chemie, Zeměpis, Dějepis, Český jazyk, Informatika a výpočetní technika: osvojí si společné poznávací metody pozorování, popis jevů, experimentování, měření, zaznamenání dat tabulkou a grafem, vyvozování závěrů, zkoumá příčiny přírodních jevů, orientuje se v tabulkách, atlasech, klíčích přírodnin, samostatně získává informace (literatura, internet)</p>
---	--	--

5.1.11 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Chemie vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, vzdělávacího oboru Chemie. Ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce je v 1. ročníku začleněn tematický okruh Práce s laboratorní technikou. Dále integruje část tematických okruhů Základní podmínky života a Lidské aktivity a problémy životního prostředí z průřezového tématu Environmentální výchova. Ve druhém ročníku jsou zařazeny laboratorní práce (nepravdělná cvičení) s dotací 0,5 hodiny týdně, tzn. dvě hodiny za čtyři vyučovací týdny.

Vzdělávání v předmětu Chemie:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o chemii
- umožňuje žákům seznámit se se základními chemickými ději a pochopit jejich principy, zákonitosti a zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- podporuje vytváření logického uvažování
- nabízí žákům aplikaci chemických poznatků v běžném životě
- seznamuje žáky s nebezpečnými chemickými látkami a se správným zacházením s nimi
- seznamuje žáky s dovednostmi poskytnutí první pomoci při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami
- seznamuje žáky se správným chováním při haváriích s únikem nebezpečných látek

Časové vymezení předmětu

Chemie je vyučována v prvním a druhém ročníku v rozsahu dvou teoretických vyučovacích hodin týdně. Žáci v obou ročnících absolvují jednou měsíčně dvouhodinové laboratorní cvičení, kdy je třída rozdělena na poloviny – obě poloviny třídy se tedy po týdnu v laboratoři střídají.

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá ve třech typech učeben: klasická třída, odborná posluchárna chemie a laboratoř chemie.

Klasická třída je standardně vybavena.

Odborná posluchárna má terasovitě uspořádané lavice pro 33 studentů. K dispozici jsou nástěnné barevné tabule s chemickou tematikou, počítač napojený na dataprojektor, VHS a DVD rekordér a dále je možno využít zpětný projektor. Katedra je vybavena přívodem plynu, který může být využit k realizaci chemických experimentů. V učebně chemie mohou žáci využívat internet. Na počítači jsou k dispozici výukové programy pro chemii.

Laboratoř chemie je vybavena digestoři a vzduchotechnickým zařízením nad pracovními stoly, které umožňují odtažení nebezpečných plynů. Dva pracovní stoly jsou rozděleny na osm pracovních míst, která jsou využita pro chemické experimentování. Jejich součástí jsou vlastní přívody vody, zemního plynu ke kahanům a rozvody elektrické energie. K dispozici jsou přístroje, např. elektronické váhy, spektrofotometr, destilační aparatura k přípravě destilované vody.

Žáci mají dále k dispozici školní a pedagogickou knihovnu s množstvím odborné literatury: knih a časopisů, které škola odebírá. V učebně informatiky mohou žáci využívat internet. Na počítačích jsou navíc k dispozici výukové programy pro chemii.

V průběhu studia chemie škola realizuje mimo vyučovací hodiny:

soutěže – chemickou olympiádu;

projekty – tvorba plakátů, PowerPointových prezentací;

exkurze.

Předmět Chemie úzce souvisí s dalšími předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- Fyzika: měřené veličiny, skupenství látek, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie, elektrický obvod
- Přírodopis, Biologie: fyziologie rostlin, úrazy a prevence, životní styl, nerosty a horniny, ochrana přírody a životního prostředí, vzdělávací obsah Výchova ke zdraví - odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů, autodestruktivní závislosti, bezpečné chování v rizikovém prostředí, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, ochrana člověka za mimořádných událostí, podpora zdraví
- Zeměpis: světové hospodářství, vztah příroda a společnost, Česká republika

Do vyučovacího předmětu Chemie jsou začleněna tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova: sociální rozvoj (poznávání lidí ve skupině), mezilidské vztahy (respektování, podpora, pomoc), kooperace (rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci – jasná a respektující komunikace, organizování práce skupiny)
- Výchova demokratického občana: Občan, občanská společnost a stát (povinnosti občana při práci s chemikáliemi, při haváriích)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá (život a dílo významných Evropanů, problematika výživy)
- Mediální výchova: vnímání mediálních sdělení (kritický přístup ke zpravodajství, chápání podstaty mediálního sdělení), vliv médií ve společnosti
- Environmentální výchova: základní podmínky života (voda, ovzduší, půda a ochrana jejich čistoty, rekultivace, energie - její získávání a využívání), lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a životní prostředí, druhotné suroviny, vliv průmyslu na prostředí), vztah člověka k prostředí (řešení odpadového hospodářství, náš životní styl a odpady)

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce s využitím odborné literatury, chemikálií – laboratorní cvičení

Výchovné a vzdělávací strategie

Směřují k utváření klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

Učitel:

- upozorňuje žáky na aplikaci teoretických poznatků daného oboru v praxi (spojení teorie a praxe)
- seznamuje žáky s různými metodami vědeckého poznání (pozorování, experiment, popis, hypotéza a její ověřování, zpracování výsledků, vyvozování a formulace závěrů)
- vede žáky k aktivnímu vyhledávání, třídění a zpracování informací z různých zdrojů (populárně-naučná literatura, odborné časopisy a publikace, internet)
- motivuje žáky k účasti na chemických soutěžích, olympiádách
- věnuje individuální péči žákům nadaným (příprava na soutěže apod.)
- pomocí chemického experimentu rozvíjí dovednosti potřebné k rozšíření poznatků a konkrétních představ žáků o stavbě organismů, určitých jevech, procesech
- zadává žákům domácí úkoly, referáty a vede je k samostatné prezentaci výsledků jejich práce

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává žákům domácí úkoly, referáty a vede je k samostatnosti při vyhledávání a zpracování informací z různých informačních zdrojů, řešení různých problémů
- vede žáky k prezentování a kultivované obhajobě vlastních názorů či postojů
- motivuje žáky k účasti v chemických soutěžích a k přípravě na tyto soutěže

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k přesnému, výstižnému a souvislému ústnímu i písemnému vyjadřování
- učí žáky prezentovat výsledky jejich práce (referáty, domácí úkoly, protokoly laboratorních cvičení) přehledně, věcně a odborně správně
- vybízí žáky k diskuzi, k vyjádření vlastního názoru, postoje, vhodné argumentaci při obhajobě těchto názorů a postojů

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke vzájemné spolupráci při řešení problému – skupinová práce
- upevňuje přátelské mezilidské vztahy organizováním společných akcí pro žáky – exkurze
- zadává skupinová laboratorní cvičení, při kterých žáci efektivně spolupracují, rozdělují podle svých schopností své pracovní činnosti, společně plánují vhodný postup k vyřešení úlohy

Kompetence občanská

Učitel:

- vytváří u žáků odmítavý postoj k alkoholu, kouření a dalším návykovým látkám – besedy
- vysvětluje žákům na konkrétních příkladech nutnost ochrany přírodního prostředí na lokální i globální úrovni intenzivně ohrožované chemickou výrobou
- zařazuje do výuky diskusi, během které má žák možnost prezentovat své názory na probíranou odbornou problematiku, analyzovat shodu či naopak rozpor mezi názorem svým a názory ostatních

Kompetence pracovní

Učitel:

- rozvíjí manuální zručnost a další dovednosti žáků při laboratorních cvičeních, na exkurzích, plnění úkolů
vytváří podmínky pro trvalé používání pomůcek a možnosti provádět experimenty díky instalaci přístrojů v laboratoři chemie a vede tak žáky k samostatnému zkoumání a objevování chemických zákonitostí
- vyžaduje hospodárné a šetrné zacházení s poskytovaným laboratorním materiálem a přístroji, učebními pomůckami, informačními technologiemi atd.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Chemie

Ročník: 1. - nižší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 2 + 0,5 hodiny laboratorních cvičení/rok

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">zařadí chemii mezi přírodní vědyuvede, čím se chemie zabýváuvědomuje si význam chemie v životě člověka <ul style="list-style-type: none">rozliší fyzikální tělesa a látkyuvede příklady chemického dějerozpozná u běžně známých dějů, zda dochází k přeměnám látekuvede základní fyzikální a chemické vlastnosti látekrozliší známé látky podle jejich různých vlastnostípopíše společné a rozdílné oblasti vybraných látekrozpozná skupenství látek a jejich změnyvyhledá v tabulkách (u vybraných látek) hodnoty hustoty, teploty tání, teploty varu a orientuje se v jejich hodnotách <ul style="list-style-type: none">uvede zásady bezpečné práce v chemické laboratořiposkytne a přivolá první pomoc při úrazuuvede příklady nebezpečných chemických látek a zásady bezpečné práce s nimipodle označení rozliší základní typy nebezpečných látekovládá zásady chování při havárii s únikem nebezpečných	<p>1. Úvod do chemie</p> <ul style="list-style-type: none">pojem přírodní vědyvymezení předmětu chemieod alchymie k samostatnému vědnímu oborurozdělení a obory současné chemiechemie kolem nás <p>2. Vymezení pojmu chemie</p> <ul style="list-style-type: none">látky a tělesachemické děje a chemické změnyvlastnosti látek (barva, skupenství, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, hustota)teplota tání a teplota varutání, tuhnutí, vypařování, zkapalnění, sublimace <p>3. Bezpečnost při experimentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none">zásady bezpečné práce v laboratoři (učebně)první pomoc při úrazu v laboratoři (pořezání, poleptání, popálení)označení nebezpečných látek, R-věty, S-větyhavárie s únikem nebezpečných láteklaboratorní pomůcky a nádobízáznam a zdokumentování experimentu	<p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Dějepis – alchymie, doba Rudolfa II</p> <p>Fyzika – látky, tělesa, fyzikální veličiny</p> <p>Výtvarná výchova – smyslové vnímání</p> <p>Přírodopis - smysly</p> <p>Průřezová témata</p> <p>Výchova demokratického občana</p> <p>Občan, občanská společnost a stát (povinnosti občana při práci s chemikáliemi, při haváriích)</p> <p>Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce</p>

<p>látek</p> <ul style="list-style-type: none"> • prokáže znalost obsahu řádu laboratoře chemie • rozliší a správně použije základní laboratorní pomůcky a nádobí • vypracuje laboratorní protokol <ul style="list-style-type: none"> • rozliší různorodé a stejnorodé směsi • rozliší různé druhy různorodých směsí, uvede příklady z běžného života • uvede příklad pevné, kapalné a plynné stejnorodé směsi • správně (v souvislostech) používá pojmy z tématu směsi • aplikuje poznatky o vlivu teploty, míchání a plošného obsahu povrchu rozpouštěné látky na rychlost jejího rozpouštění při vysvětlení známých situací z běžného života • s pomocí vzorce spočítá příklady na výpočet složení roztoků a připraví roztok o požadované koncentraci <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí princip usazování, filtrace, krystalizace a sublimace • popíše jednoduchou destilační aparaturu a vysvětlí princip destilace • navrhne a provede postup oddělování složek směsí v běžném životě • provede jednoduchou chromatografii • sestaví jednoduchou filtrační aparaturu a provede filtraci • navrhne a provede jednoduché chemické pokusy využívající metody usazování a krystalizace <ul style="list-style-type: none"> • rozezná a pojmenuje různá skupenství vody • na příkladech uvede význam vody pro existenci života • popíše oběh vody v přírodě, vysvětlí jeho princip • uvede základní vlastnosti vody a její využití v praxi • rozliší vodu destilovanou, pitnou, užitkovou, odpadní, uvede příklady jejich výskytu a využití • vysvětlí pojem měkká, tvrdá a minerální voda 	<p>(laboratorní protokol)</p> <p>4. Směsi</p> <ul style="list-style-type: none"> - různorodé a stejnorodé směsi (suspenze, emulze, pěna, dým, mlha, aerosol, roztoky) - složky směsi - složení roztoků - složky roztoku, rozpouštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost, nasycený a nenasycený roztok - hmotnostní zlomek, koncentrace roztoku <p>5. Oddělování složek směsí</p> <ul style="list-style-type: none"> - usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace, extrakce, odstředování, chromatografie <p>6. Voda</p> <ul style="list-style-type: none"> - voda v přírodě a v životě člověka - destilovaná voda, povrchová voda, užitková voda, odpadní voda - tvrdost vody - výroba pitné vody - čistota vody 	<p>integrace okruhu: Práce s laboratorní technikou</p> <p>Mezipředmětové vztahy Fyzika – tvorba laboratorního protokolu Biologie – tvorba laboratorního protokolu</p> <p>Matematika – průběžně</p> <p>Průřezová témata Mediální výchova Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství o ekologických problémech a problémech spojených s chemizací, o vlivu chemických látek na životní prostředí – hodnocení novinových článků, televizních zpravodajství)</p> <p>Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce - integrace okruhu: Práce s laboratorní technikou</p>
---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady znečišťování vody a uvede příklady, jak lze omezovat znečišťování vody • navrhne a provede laboratorní postup úpravy znečištěné vody <ul style="list-style-type: none"> • prokáže znalost složení vzduchu • označí kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek • vysvětlí princip hašení, uvede telefonní číslo hasičů • popíše, jak poskytnout první pomoc při popáleninách, uvede telefonní číslo rychlé zdravotnické pomoci • popíše, co je teplotní inverze a smog • uvede příklady znečišťování vzduchu a uvede příklady, jak lze omezovat vzduchu <ul style="list-style-type: none"> • používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech • uvede příklady (z praxe) dokazující, že látky se skládají z pohybujících se částic • popíše složení atomu a vznik kationtu a aniontu z neutrálních atomů • používá značky a názvy nejznámějších chemických prvků • vysvětlí, co udává protonové a nukleonové číslo • vyhledá v tabulkách názvy prvků k daným protonovým číslům a naopak, zapíše správně ke značce prvků protonové číslo • používá pojmy chemická látka, chemický prvek, chemická sloučenina a chemická vazba ve správných souvislostech • rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny • ze vzorce či modelu sloučeniny odvodí kvalitativní i kvantitativní složení chemické látky <ul style="list-style-type: none"> • popíše hlavní rozdíly mezi kovy a nekovy a jednoduchými pokusy ověří jejich vlastnosti • uvede příklady vlastností a praktického využití nekovů • uvede příklady vlastností a praktického využití kovů 	<p>7. Vzduch</p> <ul style="list-style-type: none"> - atmosféra - složení vzduchu - znečištění vzduchu, emise, imise, smog, teplotní inverze - ozónová vrstva - oheň, požár, hašení <p>8. Částicové složení látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - molekuly, atomy, protony, neutrony, elektrony - atomové jádro a elektronový obal - valenční elektrony - ionty, kationty, anionty - protonové, nukleonové číslo, izotopy - chemické prvky - chemická vazba (kovalentní, nepolární, polární, iontová, kovová) - chemická sloučenina, chemická látka - chemické vzorce <p>9. Chemické prvky a periodická soustava prvků</p> <ul style="list-style-type: none"> - nekovy a kovy - halogeny - vodík, kyslík - uhlík, síra, fosfor 	<p>Mezipředmětové vztahy Zeměpis – hydrosféra Přírodopis - voda</p> <p>Průřezová témata Mediaální výchova: Práce v realizačním týmu</p> <p>Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce Člověk a svět práce – integrace okruhu Práce s laboratorní technikou</p> <p>Mezipředmětové vztahy Zeměpis – klima, podnebí Fyzika – vlastnosti látek</p> <p>Průřezová témata Environmentální výchova Základní podmínky života (význam vody pro lidské aktivity, význam ovzduší pro život na Zemi, ochrana čistoty vody a vzduchu, zdroje znečištění vody, ovzduší – diskuse v hodinách, referáty)</p> <p>Mezipředmětové vztahy Fyzika – částicové složení látek (molekuly, atomy, jádro)</p>
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • uvede základní složky slitin kovů a příklady využití těchto slitin • rozliší periody a skupiny v periodické soustavě prvků, vyhledá prvky s podobnými vlastnostmi • provede přípravu a důkaz vodíku a kyslíku • provede důkaz přítomnosti vybraných kovů „plamennou“ zkouškou • jednoduchými pokusy ověří rozdílné vlastnosti kovů a nekovů <ul style="list-style-type: none"> • rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce • provede jednoduché chemické reakce • uvede příklady chemických reakcí probíhajících v přírodě a chemických reakcí používaných při chemické výrobě • provede chemické slučování a chemický rozklad a zapíše chemickou rovnici • uvede zákon zachování hmotnosti pro chemické reakce a využije ho při řešení úloh • zapíše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce • uvede faktory ovlivňující průběh chemické reakce a provede dokazující experimenty • přečte chemické rovnice, včetně použití látkového množství • provede jednoduché výpočty z chemických rovnic, s využitím vztahů pro n, M, m, V, c <ul style="list-style-type: none"> • určí oxidační číslo atomů prvků u dvouprvkových sloučenin • zapíše z názvů vzorce oxidů a naopak ze vzorců jejich názvy • popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí • experimentálně připraví oxid uhličitý • vysvětlí pojem skleníkový efekt, uvede jeho příčiny a důsledky 	<ul style="list-style-type: none"> - železo, hliník, měď, zinek, zlato, stříbro, olovo, cín - slitiny - alkalické kovy - periodický zákon, periody, skupiny <p>10. Chemické reakce a chemické výpočty</p> <ul style="list-style-type: none"> - výchozí látky a produkty - chemické reakce a chemické rovnice - chemické slučování a chemický rozklad - zákon zachování hmotnosti - faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí - látkové množství, mol - molární hmotnost - molární (látková) koncentrace - stechiometrické koeficienty a vyčíslení chemických rovnic - výpočty z chemických rovnic <p>11. Dvouprvkové sloučeniny</p> <ul style="list-style-type: none"> - oxidační číslo - oxidy (siřičitý, uhličitý, uhelnatý, vápenatý, dusnatý, dusičitý, křemičitý, hlinitý) - skleníkový efekt - sulfidy (olovnatý, zinečnatý, železnatý) - halogenidy (fluoridy, chloridy, bromidy, jodidy) 	<p>Přírodopis – dýchací soustava Dějepis – doba železná, Lavoisier – velká francouzská revoluce Matematika – výpočet neznámé Fyzika - veličiny</p> <p>Průřezová témata Environmentální výchova Lidské aktivity a problémy životního prostředí (vliv některých anorganických látek na životní prostředí - diskuse)</p> <p>Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce Člověk a svět práce – integrace okruhu: Práce s laboratorní technikou</p>
---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • zapíše z názvů vzorce sulfidů a naopak ze vzorců jejich názvy • zapíše z názvů vzorce halogenidů a naopak ze vzorců jejich názvy • popíše vlastnosti, použití a význam chloridu sodného • popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin, bezpečné ředění jejich koncentrovaných roztoků a první pomoc při zasažení těmito látkami • zapíše z názvů vzorce vybraných bezkyslíkatých a kyslíkatých kyselin a naopak ze vzorců jejich názvy • rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH • orientuje se na stupnici pH a změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem • připraví přírodní indikátor a zjistí, jak se jeho zbarvení mění v kyselém a zásaditém prostředí • vysvětlí vznik kyselých dešťů, zhodnotí jejich vliv na životní prostředí a uvede příklady opatření, kterými jim lze předcházet • posoudí vliv vybraných kyselin na životní prostředí • popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů, jejich bezpečné rozpouštění a první pomoc při zasažení těmito látkami • zapíše z názvů hydroxidů vzorce a ze vzorců jejich názvy • posoudí vliv vybraných hydroxidů na životní prostředí • bezpečně provede neutralizaci zředěných roztoků známých kyselin a hydroxidů, uvede názvy a vzorce výchozích látek a produktů a zapíše je chemickými rovnicemi • uvede příklady uplatnění neutralizace v praxi • zapíše z názvů vzorce solí a naopak ze vzorců jejich názvy • rozliší, které látky patří mezi soli • provede jednoduché přípravy solí • uvede význam průmyslových hnojiv a posoudí jejich vliv na životní prostředí • popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších 	<p>12. Kyseliny a zásady</p> <ul style="list-style-type: none"> - vodíkové kationy H^+, oxoniové kationty H_3O^+ - názvosloví bezkyslíkatých a kyslíkatých kyselin - kyselina chlorovodíková, sírová, dusičná, fosforečná - roztoky kyselé, neutrální a zásadité - acidobazické indikátory, stupnice pH - kyselé deště - oxidační čísla v hydroxidech - hydroxidové anionty OH^- - hydroxid sodný, draselný, vápenatý a amoniak <p>13. Soli</p> <ul style="list-style-type: none"> - neutralizace - vznik solí - srážecí reakce - názvosloví a oxidační čísla - hydrogensoli, hydráty solí - průmyslová hnojiva - stavební pojiva (sádra, malta, cement, beton) - keramika 	<p>Vzdělávací oblast: Člověk a svět Práce integrace okruhu\, Práce s laboratorní technikou</p> <p>Mezipředmětové vztahy Zeměpis – litosféra, pedosféra, naleziště nerostů Dějepis – korunovační klenoty Přírodopis – dýchací soustava</p> <p>Průřezová témata Environmentální výchova Základní podmínky života, Vztah člověka k prostředí (sledování aktuálních ekologických problémů)</p> <p>Vzdělávací oblast: Člověk a svět Práce integrace okruhu\, Práce s laboratorní technikou</p> <p>Průřezová témata Mediální výchova Práce v realizačním týmu</p> <p>Environmentální výchova Lidské aktivity a problémy</p>
--	--	--

<p>stavebních pojiv</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojem keramika, uvede příklady a využití keramiky 		<p>životního prostředí (diskuse na téma ochrany přírody)</p> <p>Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce integrace okruhu: Práce s laboratorní technikou</p> <p>Průřezová témata Environmentální výchova Lidské aktivity a problémy životního prostředí (diskuse na téma ochrana přírody); Vztah člověka k prostředí (sledování aktuálních ekologických problémů)</p> <p>Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce– integrace okruhu: Práce s laboratorní technikou</p>
<p>V průběhu 1. ročníku absolvuje student 8 dvouhodinových laboratorních cvičení realizovaných v chemické laboratoři.</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci; poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři; využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů; zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl a v daném termínu odevzdá; vyhledává v dostupných informačních zdrojích podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci. 		

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede zákon o zachování hmotnosti pro chemické reakce a využije ho při řešení úloh • zapíše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce • přečte zápis chemické rovnice s užitím názvů chemických látek • vypočítá úlohy s užitím veličin n, M, m, V, ρ a chemických rovnic <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojmy oxidace a redukce, oxidační a redukční činidlo • určí, které ze známých reakcí patří mezi redoxní • popíše princip výroby surového železa a oceli • vysvětlí pojem koroze, uvede příklady činitelů ovlivňujících rychlost koroze, uvede způsoby ochrany před korozí • experimentálně ověří vliv různých činitelů na průběh koroze • experimentálně ověří různou reaktivitu kovů • objasní, co je podstatou galvanického článku a uvede příklady praktického využití • objasní, co je podstatou elektrolýzy a uvede příklad praktického využití <ul style="list-style-type: none"> • rozliší, které ze známých reakcí jsou exotermické a které endotermické • v jednoduchých chemických pokusech předvede ukázkou exotermické a endotermické reakce • uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv a popíše jejich vlastnosti a použití • posoudí vliv spalování různých paliv na životní prostředí • používá bezpečně plynové kahany při školních experimentech 	<p>14. Chemické výpočty</p> <ul style="list-style-type: none"> - zákon zachování hmotnosti - látkové množství - molární hmotnost - zákon zachování hmotnosti <p>15. Redoxní reakce</p> <ul style="list-style-type: none"> - oxidace, redukce - oxidační a redukční činidlo - výroba železa a oceli - koroze - galvanický článek, akumulátor - elektrolýza <p>16. Energie a chemické reakce</p> <ul style="list-style-type: none"> - exotermické a endotermické reakce - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - fosilní a průmyslově vyráběná paliva (uhlí, ropa, zemní plyn) - jaderná energie 	<p>Mezipředmětové vztahy Matematika – průběžně Fyzika – fyzikální veličiny</p> <p>Fyzika – primární a sekundární článek, vedení elektrického proudu</p> <p>Průřezová témata Environmentální výchova Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Mezipředmětové vztahy Přírodopis – uhlí – výtrusné a nahosemenné rostliny Zeměpis – ložiska hnědého, černého uhlí, ložiska ropy a zemního plynu, petrochemické závody Dějepis – historie objevu radioaktivity, použití jaderných zbraní ve 2. světové válce Fyzika – jaderná reakce, jaderný reaktor a jaderná energetika Zeměpis – rozmístění jaderných elektráren na mapě Evropy</p> <p>Průřezová témata Environmentální výchova</p>

<ul style="list-style-type: none"> rozpozná označení hořlavých látek, uvede zásady bezpečné manipulace s těmito látkami uvede, jak postupovat při vzniku požáru, uvede telefonní číslo pro přivolání hasičů, poskytne první pomoc při popálení rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu <ul style="list-style-type: none"> rozliší anorganické a organické sloučeniny rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití popíše princip výroby motorových paliv a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí sestrojí modely molekul methanu, ethanu, propanu, butanu, ethenu, ethynu, benzenu <ul style="list-style-type: none"> rozliší pojmy uhlovodíky a deriváty uhlovodíků na příkladech vzorců známých derivátů uhlovodíků rozliší uhlovodíkový zbytek a charakteristickou (funkční) skupinu rozliší a zapíše vzorce vybraných derivátů uhlovodíků uvede vlastnosti a příklady použití těchto látek a jejich vliv na životní prostředí provede důkaz vázaného halogenu v halogenderivátu „plamennou“ zkouškou sestrojí modely molekul vybraných derivátů uvede výchozí látky a produkty esterifikace ověří jednoduchými pokusy chemické vlastnosti etanolu, acetonu, kyseliny octové ověří různou rozpustnost různých látek v organických rozpouštědlech a vodě 	<p>17. Uhlovodíky - vaznost atomu uhlíku, cyklické uhlovodíky - alkany, alkeny, alkyny, areny (methan, ethan, propan, butan, ethen, propen, ethyn, benzen, naftalen, styren) - průmyslové zpracování ropy (krakování, reformování) - využití ropných produktů (motorová paliva, oktanové číslo)</p> <p>18. Deriváty uhlovodíků - halogenové deriváty (chloroform, vinylchlorid, tetrafluorethen, tetrachlormethan) - alkoholy a fenoly (metanol, etanol, glycerol, ethylenglykol, fenol) - aldehydy a ketony (acetaldehyd, formaldehyd, aceton, benzaldehyd) - karboxylové kyseliny (mravenčí, octová, palmitová, stearová, olejová, aminokyseliny aminoctová) - estery, esterifikace (ethylester kyseliny octové)</p>	<p>Základní podmínky života; Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí)</p> <p>Mediální výchova Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (kritický přístup ke zpravodajství o ekologických katastrofách)</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímá (život a dílo významných Evropanů – Rutherford, Becquerel, Curie-Sklodovská, Pierre Curie)</p> <p>Mezipředmětové vztahy Fyzika – činnost motoru</p> <p>Průřezová témata Environmentální výchova Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Mezipředmětové vztahy Přírodopis – ekologie – freony, ozonoféra Zeměpis - ozonoféra</p> <p>Průřezová témata Environmentální výchova Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímá (život a dílo významných Evropanů, problematika výživy)</p>
---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • uvede výchozí látky, produkty a podmínky fotosyntézy • rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy, nukleové kyseliny a vitamíny, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy • provede jednoduchými chemickými pokusy důkaz glukosy, škrobu, bílkovin a tuků • jednoduchými pokusy zjistí některé vlastnosti bílkovin • získá tuk ze semen rostlin • vyrobí škrob z brambor • pokusem ověří rozpustnost tuků ve vodě a organických rozpouštědlech <ul style="list-style-type: none"> • rozpozná plasty od dalších látek, uvede příklady plastů, vlastnosti a použití • posoudí vliv používání plastů na životní prostředí • rozpozná přírodní a syntetická vlákna, uvede jejich výhody i nevýhody při jejich používání • sestaví ukázky vzorků plastů a syntetických vláken <ul style="list-style-type: none"> • doloží na příkladech význam chemických výrob pro naše hospodářství a pro člověka • uvede příklady chemických výrob v okolí a zhodnotí i případná rizika pro společnost a pro obyvatele v okolí chemických závodů • uvede příklady prvotních a druhotných surovin pro chemické výroby • vysvětlí pojem biotechnologie, uvede příklady biotechnologií • na konkrétních příkladech doloží, jak dochází ke znečišťování životního prostředí a jak tomu předcházet 	<p>19. Přírodní látky</p> <ul style="list-style-type: none"> - sacharidy (glukosa, sacharosa, škrob, celulóza, glykogen) - fotosyntéza - tuky - bílkoviny - nukleové kyseliny - vitamíny - enzymy - vlastnosti, funkce, zdroje a využití <p>20. Plasty a syntetická vlákna</p> <ul style="list-style-type: none"> - polyethylen, polypropylen, polystyren, polyvinylchlorid - polyamidová a polyesterová vlákna - kaučuk, výroba pneumatik <p>21. Chemie a společnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - chemické výroby - otravné látky - pesticidy - biotechnologie - léčiva - drogy - detergenty - potraviny - chemie a životní prostředí - ochrana člověka za mimořádných situací (látky toxické, výbušné, hořlavé, zásady chování při úniku nebezpečných látek) 	<p>Mezipředmětové vztahy Přírodopis – člověk, zdravá výživa</p> <p>Průřezová témata Environmentální výchova Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí</p> <p>Environmentální výchova Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Mezipředmětové vztahy Zeměpis – průmysl České republiky Přírodopis – zdravý životní styl Dějepis – léčebné postupy v historii, použití otravných látek za 1. a 2. světové války</p>
---	--	--

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na modelových příkladech uvede zásady chování za mimořádných situací ohrožujících zdraví a život člověka během průmyslových havárií • rozpozná označení nebezpečných látek, uvede zásady bezpečné práce s nimi • uvede příklady drog a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument • vytvoří prezentaci na zadané téma 		
<p>V průběhu 2. ročníku absolvuje student 8 dvouhodinových laboratorních cvičení realizovaných v chemické laboratoři.</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci; • poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři; • využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů; • zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl a v daném termínu odevzdá; • vyhledává v dostupných informačních zdrojích podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci. 		

5.1.12 Biologie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Předmět biologie zahrnuje vzdělávací obsah oboru Biologie ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Integruje také části vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví a tematický okruh Práce s laboratorní technikou vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Dále předmět biologie realizuje obsah průřezového tématu Environmentální výchova, Multikulturní výchova, Mediální výchova, Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Časové vymezení předmětu:

Týdenní hodinová dotace v jednotlivých ročnících:

1. ročník – 2,5 hodiny týdně, z toho 0,5 hodiny vyčleněno na tematický okruh Práce s laboratorní technikou
2. ročník – 2 hodiny týdně

Organizační vymezení předmětu:

V biologii jsou uplatňovány následující formy výuky: výkladové hodiny, diskuse, exkurze, projekty, skupinová práce, samostatná práce (praktická cvičení, referáty, vyhledávání a zpracování informací).

Půlené hodiny (třída je rozdělena na dvě skupiny) v 1. ročníku v rozsahu 2 hodiny 1x za měsíc jsou věnovány praktickým cvičením v odborné biologické laboratoři, případně v terénu. V těchto hodinách je integrována část tematického okruhu Práce s laboratorní technikou.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel:

- vytváří u žáků zájem o vyučovací předmět, o získávání a prohlubování znalostí z daného oboru
- podporuje zvědavost žáků a snahu poznávat nové
- vede žáky k propojování poznatků z různých vzdělávacích oblastí
- upozorňuje žáky na aplikaci teoretických poznatků daného oboru v praxi (spojení teorie a praxe)
- seznamuje žáky s různými metodami vědeckého poznání (pozorování, experiment, popis, hypotéza a její ověřování, zpracování výsledků, vyvozování a formulace závěrů, ...)
- dbá na správné pochopení termínů, symbolů, jevů, dějů, ...)

- zdůrazňuje hledání a pochopení vztahů a souvislostí mezi ději, jevy, skutečnostmi, chápání příčin a následků, ...
- vede žáky k aktivnímu vyhledávání, třídění a zpracování informací z různých zdrojů (populárně-naučná literatura, odborné časopisy a publikace, internet, ...)
- upozorňuje na nutnost kritického posuzování různých zdrojů informací z hlediska jejich hodnověrnosti a vědecké správnosti
- motivuje žáky k účasti na biologických, ekologických a chemických soutěžích, olympiádách
- věnuje individuální péči žákům nadaným (příprava na soutěže apod.)
- věnuje individuální péči i žákům prospěchově slabým či problémovým
- rozvíjí dovednosti potřebné k rozšíření poznatků a konkrétních představ žáků o stavbě organismů, určitých jevech, procesech (příprava preparátů, mikroskopování, pokusy, ...)
- zadává žákům domácí úkoly, referáty (případně seminární práce – volitelný seminář) a vede je k samostatné prezentaci výsledků jejich práce
- vede žáky k uvědomování si nutnosti soustavného studia a sebevzdělávání

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává žákům domácí úkoly, referáty, ... a vede je k samostatnosti při vyhledávání a zpracování informací z různých informačních zdrojů, řešení různých problémů
- vede žáky k poučení se z omylů vlastních i cizích
- věnuje pozornost aktuálním problémům (ekologickým, zdravotním, společenským, ...) a diskutuje se žáky o možnostech řešení těchto problémů
- vede žáky k prezentování a kultivované obhajobě vlastních názorů či postojů
- podporuje hledání různých způsobů řešení problémů
- motivuje žáky k účasti v biologických, ekologických a chemických soutěžích a k přípravě na tyto soutěže
- pomáhá žákům při přípravě na soutěže a při řešení různých problémů
- rozvíjí u žáků logické myšlení, hledání vztahů, souvislostí,
- podporuje spolupráci žáků při řešení různých problémů

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k přesnému, výstižnému a souvislému ústnímu i písemnému vyjadřování
- učí žáky prezentovat výsledky jejich práce (referáty, domácí úkoly, protokoly laboratorních cvičení, ...) přehledně, věcně a odborně správně
- vede žáky k umění naslouchat názorům druhých a respektovat tyto názory
- vybízí žáky k diskusi, k vyjádření vlastního názoru, postoje, vhodné argumentaci při obhajobě těchto názorů a postojů
- vede žáky ke schopnosti sebekritiky

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vyžaduje dodržování dohodnutých pravidel chování
- podporuje ochotu žáků vzájemně si pomáhat
- vede žáky ke vzájemné úctě, ohleduplnosti, schopnosti empatie
- vytváří atmosféru demokracie a přátelství
- zaujímá odmítavé stanovisko ke všemu, co narušuje přátelské vztahy mezi žáky
- vede žáky ke vzájemné spolupráci při řešení problémů
- vede žáky ke schopnosti objektivně posuzovat a ohodnotit sebe i ostatní
- upevňuje přátelské mezilidské vztahy organizováním společných akcí pro žáky (exkurze)
- vystupuje jako spolupracovník a rádce

Kompetence občanská

Učitel:

- klade důraz na slušné a zdvořilé vystupování žáků ve škole a na veřejnosti
- vede žáky k ohleduplnosti, vzájemné úctě a toleranci
- podporuje ochotu žáků pomáhat druhým
- rozvíjí u žáků lásku k přírodě a všemu živému
- vytváří u žáků kladný postoj ke zdraví a zdravému životnímu stylu
- vytváří u žáků odmítavý postoj k alkoholu, kouření a dalším návykovým látkám
- vede žáky k odpovědnosti za zdraví své i zdraví ostatních

- vede žáky ke schopnosti adekvátně a racionálně reagovat v krizových situacích (požár, autohavárie, únik nebezpečných látek, povodně), a schopnosti aktivní účasti na odstranění příčin a následků těchto situací, je-li to v jeho silách
- učí žáky poskytnout účinnou první pomoc v situacích ohrožujících zdraví nebo život jiného člověka
- rozvíjí u žáků zájem o životní prostředí a jeho ochranu
- vede žáky k pochopení základních ekologických zákonitostí a souvislostí
- vysvětluje nesmyslnost a vědeckou neopodstatněnost rasismu, xenofobií

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečného chování ve škole i při mimoškolních akcích
- vede žáky ke kvalitnímu provedení zadaných úkolů, prací
- oceňuje svědomitost a pečlivost žáků při plnění různých úkolů
- rozvíjí manuální zručnost a další dovednosti žáků při laboratorních cvičeních, na exkurzích, plnění úkolů
- vyžaduje hospodárné a šetrné zacházení se svěřeným materiálem, pomůckami, přístroji, nástroji
- vede žáky k udržování pořádku a čistoty na pracovním místě
- rozvíjí u žáků pocit zodpovědnosti
- vede žáky k bezpečnému používání nástrojů, materiálů, přístrojů
- vede žáky k objektivnímu hodnocení práce vlastní i práce ostatních
- vede žáky k úctě k úspěchu ostatních

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Biologie

Ročník: 1. - nižší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 2 + 0,5 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje stavbu a chemické složení živočišné buňky • rozliší jednotlivé orgány a zná jejich funkci v buňce • pozná podle stavby základní typy tkání a chápe jejich funkci v lidském organismu • určí polohu orgánů a orgánových soustav, popíše jejich stavbu a funkci, chápe funkční vztahy mezi orgánovými soustavami • rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby • zná zásady poskytování předlékařské první pomoci při stavech ohrožujících zdraví nebo život člověka • chápe vliv složení stravy, způsobu stravování a životního stylu na rozvoj civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky a zdravý životní styl • uvědomuje si význam tělesné aktivity pro zdraví člověka • přijímá odpovědnost za vlastní zdraví a bezpečné sexuální chování • uvědomuje si zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivou mladého 	<p>Biologie člověka</p> <p>Buňka a tkáně</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba živočišné buňky, funkce organel, chemické složení - základní typy tkání (epitely, pojiva, svalová a nervová tkáň) <p>Pohybová soustava (opěrná a svalová)</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a růst kostí, spojení kostí - kostra lidského těla - onemocnění opěrné soustavy - kosterní svaly, svalová kontrakce - fyzická aktivita a zdraví <p>Tělní tekutiny</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělení tělních tekutin - krev – složení krve, krevní skupiny, onemocnění krve - obranný imunitní systém <p>Oběhová soustava</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a vlastnosti cév a srdce - činnost srdce – srdeční cyklus, automacie, zevní projevy srdeční činnosti - oběh krve v cévách - mízní soustava - onemocnění oběhové soustavy <p>Dýchací soustava</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnější a vnitřní dýchání - vodivá a respirační část dýchací soustavy - plicní ventilace, přenos dýchacích plynů - onemocnění dýchací soustavy <p>Trávicí soustava</p> <ul style="list-style-type: none"> - dutina ústní, pohyb potravy, hltan, jícen, žaludek - tenké střevo, tlusté střevo – trávení a vstřebávání 	<p>Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce – integrace okruhu: Práce s laboratorní technikou. Základní laboratorní přístroje, zařízení, pomůcky Základní laboratorní postupy a metody využitelné v histologii</p> <p>Výchova ke zdraví Zdravý způsob života a péče o zdraví Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p> <p>Průřezová témata Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika Psychohygiena</p> <p>Výchova demokratického občana Občan, občanská společnost a stát</p> <p>Multikulturní výchova Etnický původ</p>

<p>člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhodnotí nebezpečí sociálně patologických jevů ve škole i mimo ni • ví, kde vyhledat, v případě potřeby, odbornou pomoc sobě nebo druhým • vyjádří vlastní názor k problematice zdraví • charakterizuje základní vývojové stupně člověka • objasní vznik lidského jedince a etapy ontogenetického vývoje • využije znalostí o lidských plemelech k jednoznačnému odmítnutí rasismu v jakékoli podobě • využívá nabídku informačních a vzdělávacích portálů, encyklopedií k vyhledávání informací o anatomii a fyziologii člověka, poskytování první pomoci, posilovacích a relaxačních cvičeních, zdravé výživě, návykových látkách a jejich negativním působení na tělo a psychiku člověka • posuzuje věrohodnost a aktuálnost informací • samostatně zpracuje a prezentuje výsledky své práce s využitím PC a internetu • dodržuje pravidla bezpečnosti práce v biologické laboratoři • zná zásady poskytování první pomoci při možných úrazech v laboratorním cvičení • umí popsat části mikroskopu a chápe jejich funkci pro pozorování mikrostruktur • ovládá základní postup při mikroskopování 	<ul style="list-style-type: none"> - játra a slinivka břišní - metabolismus a výživa - onemocnění trávicí soustavy <p>Vylučovací soustava</p> <ul style="list-style-type: none"> - ledvina – stavba, základní pochody v ledvině, význam pro regulaci objemu tělních tekutin - močové cesty - onemocnění vylučovací soustavy <p>Kůže a termoregulace</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a onemocnění kůže - tělesná teplota a její řízení <p>Nervová soustava</p> <ul style="list-style-type: none"> - neuron a neuroglie - centrální nervová soustava – mícha, mozek - periferní nervová soustava – obvodové nervy - onemocnění nervové soustavy <p>Soustava žláz s vnitřní sekrecí</p> <ul style="list-style-type: none"> - hypotalamo-hypofyzární systém - štítná žláza a příštítná tělíska, nadledviny, slinivka břišní, pohlavní žlázy - další endokrinní orgány - projevy hypofunkce a hyperfunkce žláz <p>Smyslové orgány</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělení smyslových orgánů - mechanoreceptory - hmatové receptory, sluchově-rovnovážný aparát, proprioreceptory - fotoreceptory – zrak, onemocnění zraku - chemoreceptory – chuť a čich - termoreceptory a nocireceptory <p>Rozmnožovací soustava, ontogeneze</p> <ul style="list-style-type: none"> - chromozomální určení pohlaví - pohlavní orgány ženy a muže - ovulační a menstruační cyklus - oplození, vývoj vajíčka, těhotenství, porod - období lidského života - antikoncepce a pohlavní choroby <p>Fylogeneze</p> <ul style="list-style-type: none"> - evoluce člověka - hominizace a sapientace 	<p>Mediální výchova Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>Mezipředmětové vztahy Tělesná výchova – zdraví a zdravý životní styl Občanská výchova – první pomoc, zneužití návykových látek, pomoc druhým, rasy a rasismus Chemie – chemické složení lidského těla (buňka, tkáň), trávicí soustava (chemické zpracování potravy, vitamíny, metabolismus, výživa), vylučovací soustava (chemické složení moči, potu) Dějepis – fylogeneze člověka Informatika a výpočetní technika - vyhledávání informací a komunikace, zpracování a využití informací</p> <p>Lze zařadit exkurzi do antropologického muzea, zdravotnického zařízení či místa významných paleoantropologických nálezů. Možná odborná přednáška zaměřená na zdraví a životní styl (prevence nemocí oběhové soustavy, zdravotní a psychosociální rizika při zneužívání návykových látek, sexualita člověka, atd.) Základy fyziologie člověka v praktických cvičení zařazeny dle časových možností po domluvě učitele s žáky.</p>
---	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> - rasy a rasismus <p>Praktická cvičení</p> <p>Histologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a funkce mikroskopu, základy mikroskopování - pozorování trvalých preparátů tkání - zpracování výsledků práce <p>První pomoc</p> <ul style="list-style-type: none"> - zlomeniny - poranění páteře - zástava srdce a dýchání - šok - otravy - omrzliny, popáleniny - úpal, úžeh <p>Fyziologie člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - měření krevního tlaku - vliv zátěže na srdeční a dechovou frekvenci - srdeční ozvy - další pokusy a experimenty 	
--	---	--

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše vznik a vývoj vesmíru • charakterizuje vznik a stavbu Země • rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek • popíše mechanismy vnitřních a vnějších geologických dějů a jejich účinky • charakterizuje procesy přeměny hornin a koloběh vody • porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě • rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků • popíše geologickou stavbu území ČR • charakterizuje faktory životního prostředí • posoudí důsledky vlivu lidské činnosti na životní prostředí 	<p>Geologie Vznik a vývoj vesmíru - vesmír - sluneční soustava Vznik a stavba Země - vznik Země a nejstarší období jejího vývoje - stavba zemského tělesa - zemská kůra pevnin a oceánů Mineralogie - nerosty – základní stavební části zemské kůry - vnitřní stavba nerostů - krystalografie – vnější tvar krystalů (krystalové soustavy) - fyzikální a chemické vlastnosti nerostů - systematická mineralogie Geologičtí činitelé - vnitřní energie Země - sopečná činnost (složení a vlastnosti magmatu, magmatická tělesa, průvodní jevy sopečné činnosti) - zvětrávání hornin a nerostů (mechanické a chemické) - přetváření zemského povrchu (přitažlivost Země, vodní eroze, denudace, geologická činnost moře, činnost ledu, činnost větru) - geologická činnost organismů - vznik podzemních vod a jejich ochrana - vznik pevnin a oceánů, pohyb pevnin - vznik a zánik zemské kůry - poruchy zemské kůry (vrásky, zlomy, příkopové propadliny, geosynklinály, příkrovy, přesmyk, pokles) - zemětřesení - přeměna hornin Petrografie - horniny – základní stavební části zemské kůry - vyvřelé horniny</p>	<p>Průřezová témata Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>Výchova demokratického občana Občan, občanská společnost a stát</p> <p>Environmentální výchova Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí</p> <p>Mediální výchova Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>Mezipředmětové vztahy Chemie – stavba zemského tělesa, mineralogie, petrografie Fyzika – fyzikální vlastnosti nerostů a hornin Zeměpis – vznik a vývoj vesmíru, vznik a stavba Země, geologičtí činitelé, petrografie, pedologie, geologický vývoj Země, geologický vývoj a stavba území ČR Informatika a výpočetní technika - vyhledávání informací a komunikace, zpracování a využití</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - usazené horniny - přeměněné horniny Pedologie - vznik půd, půdotvorní činitelé - půdní horizont, půdní profil - typy půd Historická geologie a paleontologie - horniny a zkameněliny jako zdroj poznatků o minulosti Země - zjišťování stáří hornin - pravěk Země (prahory a starohory - vznik života) - starověk Země (prvohory - vrásnění a vývoj živých organismů) - středověk Země (druhohory - vrásnění a vývoj živých organismů) - novověk Země (třetihory - vrásnění a vývoj živých organismů) - současnost Země (čtvrtohory – vývoj živých organismů) Geologický vývoj a stavba území ČR - geologická stavba Českého masívu a Západních Karpat - vývoj Českého masívu - vývoj Západních Karpat - geologické dějiny České republiky Země – životní prostředí člověka - životní prostředí a jeho složky - člověk a životní prostředí - vliv lidské činnosti na životní prostředí 	<p>informací</p> <p>Možná exkurze: Hvězdárna Valašské Meziříčí – vznik a vývoj vesmíru, sluneční soustava, vznik a stavba Země Alternativní zdroje energie – využití geotermální energie Země, větrná energie, sluneční energie</p>
--	--	---

5.1.13 Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení

Na nižším stupni šestiletého gymnázia (první a druhý ročník) vychází vyučovací předmět Zeměpis ze vzdělávacího oboru Zeměpis (Geografie), který je v RVP pro základní vzdělávání zařazen do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Na nižším stupni gymnázia předmět Zeměpis neintegruje žádné z průřezových témat.

Časové vymezení

Předmět Zeměpis je vyučován dvě hodiny týdně v prvním ročníku a dvě hodiny týdně ve druhém ročníku.

Organizační vymezení

Výuka je realizovaná převážně v odborné učebně vybavené moderní didaktickou technikou. Ve vyučovacím předmětu Zeměpis se používají zejména tyto formy výuky: výklad propojený s diskuzí se žáky, hodiny s problémově pojatou výukou, projektová výuka a terénní cvičení a exkurze.

Výchovné a vzdělávací strategie

Směřují k utváření klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

Učitel:

- zadává žákům referáty a úkoly, při kterých žáci vyhledávají a zpracovávají geografické informace a data z příslušných informačních zdrojů (odborné časopisy a knihy, internetové zdroje, rozhlasové a televizní pořady)
- vyžaduje po žácích při zpracovávání geografických dat používání základních počítačových programů a dalších informačních technologií
- předvádí zacházení se základními topografickými pomůckami (buzola, topografická mapa, případně GPS přijímač) a vede žáky k využívání těchto pomůcek při řešení geografických problémů v běžném životě
- upozorňuje žáky na vztahy probíraných zeměpisných témat k ostatním vzdělávacím oblastem - žáci si tak mohou vytvořit ucelenější představy o vazbách mezi přírodním prostředím a lidskou společností

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání informací vhodných pro řešení problémů v odborné geografické literatuře a internetových zdrojích
- vysvětluje žákům správný postup při řešení modelových geografických problémů, pokud je to možné uvádí několik variant řešení
- předkládá žákům k samostatnému řešení obdobné problémy, průběžně kontroluje výsledky práce žáků a upozorňuje žáky na chyby, kterých se dopustili během řešení
- podněcuje mezi žáky diskusi o vybraných geografických problémech na místní, regionální a globální úrovni a vede žáky k hledání vhodných způsobů řešení diskutovaných problémů

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vyžaduje po žácích souvislé a přesné odpovědi na zadané otázky v písemném i ústním projevu
- vede žáky při diskusi o geografických tématech ke vhodné argumentaci a k vyjadřování myšlenek a názorů v postupných, logicky navazujících krocích
- vybízí žáky ke zpracovávání krátkých referátů o aktuálních zeměpisných tématech, vyžaduje po žácích při prezentaci referátu používání moderní multimediální techniky, řídí následnou diskusi o referátu ve třídě

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- používá formy pracovních činností, které podporují komunikativní zaměření výuky, dle potřeby zařazuje do výuky práci ve dvojicích, skupinovou práci nebo projektovou činnost a rozvíjí u žáků schopnost spolupráce při řešení konkrétních geografických problémů
- hodnotí výsledky práce jednotlivců i skupin, vede žáky k zodpovědnosti za výsledky své práce

Kompetence občanská

Učitel:

- učí žáky bezpečné orientaci a pohybu v přírodním terénu i urbanizované krajině
- vede žáky k osvojení zásad chování a ochrany člověka za mimořádných událostí (např. při povodních, atmosférických poruchách, zemětřesení, sopečné činnosti apod.)
- vysvětluje žákům na konkrétních příkladech nutnost ochrany přírodního prostředí na lokální i globální úrovni
- vede žáky k zájmu o prostředí ve kterém žijí a k vnímání krásy přírodních i kulturních objektů
- vede žáky k poznávání a toleranci kultury, tradic a zvyků lidí žijících v jednotlivých makroregionech světa, České republice a místním regionu

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k samostatné tvorbě přesných a výstižných poznámek z výkladu učiva
- zadává geografické úlohy a problémy tak, aby si žáci mohli svou práci sami rozvrhnout, navrhnout postup řešení a časovou posloupnost svých činností
- vede žáky k používání moderních geoinformačních technologií, které mají úzký vztah k orientaci, pohybu a pobytu v terénu a k cestování
- dohlíží na dodržování předpisů bezpečnosti práce a na bezpečnou manipulaci žáků s pomůckami při jejich používání v učebnách i terénní výuce
- důsledně vyžaduje plnění zadaných úkolů, pokynů; hodnotí kladně svědomitou a systematickou práci žáků

Vzdělávací oblast vyučovacího předmětu:**Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí****Vyučovací předmět: Zeměpis****Ročník: 1. - nižší stupeň šestiletého gymnázia****Týdenní hodinová dotace: 2 hodiny**

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none">• určí polohu České republiky podle různých kritérií, posoudí její výhodnost a nevýhodnost• vyhledá území České republiky na satelitní mapě Evropy podle významných krajinných prvků• porovná rozlohu České republiky s ostatními evropskými státy, uvede příklady států s obdobnou rozlohou• popíše průběh státní hranice se sousedními státy• vymezí na geologické mapě České republiky oblast Českého masivu a Západních Karpat• uvede hlavní geologické děje, které formovaly území České republiky od prahor do současnosti• orientuje se na fyzickogeografické mapě České republiky, vyhledá významná pohoří a jejich nejvyšší vrcholy• charakterizuje výškové členění reliéfu České republiky• pojmenuje hlavní činitele ovlivňující podnebí České republiky• zhodnotí působení oceánských a kontinentálních vlivů na podnebí České republiky• popíše roční chod teplot, srážek a oblačnosti na území České republiky, uvede teplotní a srážkové rekordy• pojmenuje a vyhledá na mapě České republiky oblasti se znečištěným ovzduším, uvede co je příčinou jeho znečištění a navrhne možné způsoby řešení situace• vymezí na mapě České republiky jednotlivá úmoří• pojmenuje hlavní vodní toky a vyhledá je na mapě• vysvětlí příčiny povodňových situací na území České republiky, uvede možnosti ochrany a hlavní zásady chování při povodních• rozlišuje mezi přirozenými a umělými vodními nádržemi, lokalizuje	<p>1. Česká republika - poloha a rozloha ČR</p> <p>- přírodní poměry České republiky</p>	<p>Tematický okruh v Rámcovém vzdělávacím programu Česká republika</p> <p>Mezipředmětové vztahy Informatika: zdroje a vyhledávání informací, práce s programem Google Earth.</p> <p>Biologie: geologický vývoj Země, stratigrafická tabulka</p> <p>Český jazyk: jazyk a jazyková komunikace, jazykové prostředky a funkce (správný pravopis místopisných názvů)</p>

<p>na mapě České republiky hlavní jezera, rybníky a přehradní nádrže</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí původ jezer v České republice, uvede různý účel umělých vodních nádrží, posoudí význam českého rybníkářství • lokalizuje hlavní lázeňské oblasti a uvede jejich léčebnou specializaci • vysvětlí rozdíl mezi půdním druhem a půdním typem • charakterizuje a lokalizuje na mapě hlavní půdní typy v České republice, zdůvodní jejich rozmístění a zhodnotí jejich vhodnost pro zemědělské využití • popíše skladbu a rozšíření lesních porostů na území České republiky • charakterizuje výškové vegetační stupně v pohořích • uvede hlavní druhy rostlin a živočichů žijící v jednotlivých typech ekosystémů na území České republiky • uvede příklady velkoplošných a maloplošných chráněných území a vyhledá je na mapě České republiky • zhodnotí kvalitu životního prostředí v místním regionu, lokalizuje oblasti s narušeným životním prostředím a navrhne možnosti jeho zlepšení • uvede přibližný počet obyvatel žijících v České republice • posoudí porodnost, úmrtnost a přirozený přírůstek obyvatelstva v ČR • popíše věkovou, národnostní a jazykovou strukturu obyvatelstva ČR • určí hlavní migrační trendy v rámci České republiky a mezi Českou republikou a ostatními státy • uvede kritéria používaná pro odlišení venkovského a městského osídlení v České republice • popíše hlavní funkce venkovských a městských sídel v České republice, uvede příklady sídel s danou funkcí • vyhledá na mapě České republiky významná městská sídla • rozčlení hospodářství České republiky do jednotlivých sektorů a zařadí do nich jednotlivé hospodářské činnosti • zhodnotí charakter zemědělství v České republice v závislosti na nadmořské výšce a kvalitě půd • vymezí na mapě České republiky hlavní zemědělské oblasti, uvede hlavní druhy pěstovaných plodin, charakterizuje živočišnou výrobu • vyhledá na mapě České republiky a charakterizuje významná ložiska nerostných surovin • charakterizuje strukturu výroby elektrické energie v České republice • popíše výhody a nevýhody jednotlivých druhů elektráren 	<p>- obyvatelstvo a sídla České republiky</p> <p>- hospodářství České republiky</p>	<p>Dějepis: historie českého rybníkářství</p> <p>Biologie: rostliny a živočichové žijící v České republice; základy ekologie a ochrany životního prostředí</p> <p>Český jazyk: jazyk a jazyková komunikace, jazykové prostředky a funkce (nářečí v ČR)</p> <p>Fyzika: výroba elektrické energie, typy elektráren, jaderná energetika</p>
---	---	--

<p>z ekonomického a ekologického hlediska</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdůvodní potřebu nahrazovat tradiční zdroje energie alternativními v rámci trvale udržitelného rozvoje, zhodnotí jaké možnosti má v tomto ohledu Česká republika • vymezí s pomocí map hlavní průmyslová centra a oblasti České republiky, určí a zdůvodní jejich specializaci • uvede nejvýznamnější firmy, jejich výrobky a značky těchto výrobků produkováných zpracovatelským průmyslem na území České republiky • charakterizuje postavení služeb v rámci českého hospodářství • zhodnotí dopravní polohu území České republiky • vyhledá na mapě České republiky hlavní dopravní tahy jednotlivých druhů dopravy • vyhledá na mapě nebo pomocí počítačového programu nejkratší trasu mezi dvěma místy v České republice a sestaví stručný itinerář trasy • vyhledá informace o dopravním spojení v tištěném a elektronickém jízdním řádu • vymezí na mapě České republiky hlavní oblasti cestovního ruchu, uvede příklady konkrétních lokalit, jejich určující lokalizační faktory a atraktivitu • pojmenuje, popíše a vyhledá na mapě příklady národních kulturních památek a památek zapsaných v seznamu světového kulturního dědictví UNESCO • připraví itinerář vícedenního zájezdu po památkách vybrané oblasti České republiky • zhodnotí strukturu a územní orientaci zahraničního obchodu ČR • uvede významné mezinárodní organizace, jejichž členem je Česká republika a zhodnotí jejich zaměření • charakterizuje územně správní členění České republiky • charakterizuje a porovná jednotlivé regiony České republiky podle vybraných kritérií • vymezí místní region podle různých kritérií • zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní prostředí místního regionu • uvede vazby místního regionu k vyšším územním celkům • posoudí možnosti dalšího rozvoje místního regionu 	<p>- doprava a cestovní ruch v České republice</p> <p>- zahraniční obchod, mezinárodní postavení České republiky</p> <p>- regionální členění České republiky</p> <p>- místní region</p>	<p>Informatika: zdroje a vyhledávání informací (vyhledání dopravní trasy pomocí internetových vyhledávačů, elektronický jízdní řád)</p> <p>Dějepis: významné historické a kulturní památky na území ČR</p> <p>Dějepis: historický vývoj místního regionu Český jazyk: významní spisovatelé místního regionu</p>
---	---	---

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledá na mapě světa oblasti s významnými lokalitami archeologických nálezů spojených s předchůdci člověka dnešního typu • uvede a lokalizuje na mapě oblasti nejstarších civilizací • vysvětlí pojem hustota zalidnění, ze zadaných údajů o počtu obyvatel a rozloze území vypočítá hustotu zalidnění • zhodnotí současné rozmístění obyvatelstva na Zemi, vyhledá na mapě oblasti s vysokou a nízkou hustotou zalidnění • popíše vývoj počtu obyvatelstva na Zemi • používá s porozuměním pojmy porodnost, úmrtnost, přirozený přírůstek, přirozený úbytek • porovná přirozený pohyb obyvatelstva v jednotlivých makroregionech světa • vysvětlí pojem populační exploze, uvede její příčiny a navrhne možnosti řešení • rozliší různé věkové kategorie obyvatelstva podle věku • popíše věkovou pyramidu a uvede jaké informace je možné z věkové pyramidy vyčíst • porovná věkovou pyramidu rozvojových a hospodářsky vyspělých zemí • uvede hlavní lidské rasy a popíše jejich rozmístění na Zemi • charakterizuje rozdíly v tělesných znacích u příslušníků jednotlivých ras • vysvětlí pojmy národ, národnost a kmen • vyjmenuje znaky, které se používají k vymezení národa • uvede příklady největších a nejmenších národů světa • vysvětlí pojmy rasismus, antisemitismus, vlastenectví, nacionalismus a šovinismus • uvede argumenty proti rasistickým názorům a teoriím 	<p>1. Obyvatelstvo a sídla - rozmístění obyvatelstva na Zemi</p> <p>- obyvatelstvo světa a jeho početní růst</p> <p>- věková struktura obyvatelstva</p> <p>- rasová, národnostní, jazyková a náboženská struktura obyvatelstva</p>	<p>Tematický okruh v Rámcovém vzdělávacím programu Společenské a hospodářské prostředí</p> <p>Mezipředmětové vztahy Biologie: vznik a vývoj člověka Dějepis: nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz</p> <p>Matematika: číslo a proměnná (výpočet hustoty zalidnění)</p> <p>Poznámka: možné doplnit žákovskými referáty o zajímavých národech světa, jejich kultuře a tradicích.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje nejrozšířenější jazyky světa • uvede hlavní jazykové skupiny indoevropské jazykové rodiny • charakterizuje hlavní světová náboženství • vyhledá na mapě světa oblasti rozšíření hlavních světových náboženství • používá s porozuměním pojmy migrace, emigrace a imigrace • rozlišuje mezi vnitrostátní, mezistátní a mezikontinentální migraci • uvede hlavní příčiny a důsledky migrace obyvatelstva • popíše hlavní světové migrační proudy, lokalizuje na mapě světa hlavní emigrační a imigrační oblasti • vysvětlí rozdíly mezi venkovským a městským sídlem • uvede specifické znaky venkovských sídel v různých makroregionech světa • uvede jaká kritéria se používají pro vymezení městského sídla • vysvětlí pojmy urbanizace, míra urbanizace a suburbanizace • porovná míru urbanizace ve vyspělých a rozvojových státech světa • porovná územní strukturu města v České republice a různých makroregionech světa • rozliší hlavní funkce měst a uvede regionální příklady měst s danou dominantní funkcí z České republiky i ze světa • vyjmenuje největší města světa a vyhledá je na mapě • vysvětlí pojmy aglomerace, konurbace a megalopole a uvede jejich regionální příklady • zhodnotí výhody a nevýhody života ve městě a na venkově • zhodnotí výhody a nevýhody života v místě svého trvalého bydliště <ul style="list-style-type: none"> • uvede čtyři hlavní sektory světového hospodářství • popíše vývoj hospodářství v jednotlivých historických obdobích • uvede a zhodnotí kritéria pro porovnání hospodářské vyspělosti států • vymeze podstatné rozdíly mezi vyspělým tržním hospodářstvím a ekonomikou málo rozvinutých států • porovná sektorovou strukturu zaměstnanosti obyvatelstva vyspělých a rozvojových zemí • zhodnotí nerovnoměrnost dosaženého stupně hospodářského rozvoje států světa • vysvětlí koncept hospodářského dělení světa na „bohatý Sever“ 	<p>- územní pohyb obyvatelstva</p> <p>- venkovská a městská sídla, proces urbanizace</p> <p>2. Světové hospodářství - obecná charakteristika světového hospodářství</p>	<p>Mezipředmětové vztahy Občanská výchova: člověk ve společnosti (vlastenectví, nacionalismus, rasismus, xenofobie, extremismus)</p> <p>Občanská výchova: mezinárodní vztahy, globální svět (migrace v globálním světě)</p> <p>Dějepis: vznik prvních měst</p> <p>Tematický okruh v Rámcovém vzdělávacím programu Společenské a hospodářské prostředí</p> <p>Mezipředmětové vztahy Dějepis: pravěcí sběrači a lovci, neolitická revoluce, průmyslová revoluce</p>
--	--	---

<p>a „chudý Jih“</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozdělí státy do skupin podle dosaženého stupně hospodářského rozvoje • vysvětlí pojmy jádrová a periferní oblast v geografickém pojetí • uvede regionální příklady jádrových a periferních oblastí v ČR a ve světě • zhodnotí význam zemědělství pro výživu lidstva • uvede hlavní faktory, které mají vliv na rozmístění zemědělské výroby • charakterizuje zemědělské systémy ve vybraných oblastech světa, porovná extenzivní a intenzivní způsob zemědělského hospodaření • vysvětlí jak hospodářství rozvojových zemí ovlivnila tzv. zelená revoluce • uvede hlavní zemědělské plodiny, jejichž pěstováním se zabývá zemědělství a rozdělí je do skupin • vymezí na mapě světa hlavní oblasti původu kulturních rostlin • uvede příklady typických plodin pěstovaných v jednotlivých podnebných pásech, lokalizuje na mapě tzv. obilnice světa • navrhne možná opatření řešení situace nedostatku produktů rostlinné výroby v rozvojových státech vlivem nízkých výnosů • zhodnotí význam živočišné výroby, uvede hlavní druhy hospodářských zvířat a důvody jejich chovu • vymezí na mapě světa hlavní oblasti chovu vybraných druhů hospodářských zvířat • lokalizuje na mapě světa hlavní oblasti rybolovu, uvede hlavní druhy lovených ryb • charakterizuje lesní hospodářství v různých makroregionech světa • uvede hlavní obory a odvětví světového průmyslu • uvede hlavní lokalizační faktory jednotlivých průmyslových odvětví • rozliší různé druhy nerostných surovin podle jejich charakteru, uvede jejich využití člověkem a vyhledá na mapě světa jejich nejvýznamnější ložiska • vysvětlí rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji energie • charakterizuje hlavní typy elektráren a jejich celosvětový podíl na výrobě elektrické energie ve světě • zhodnotí možnosti využívání alternativních zdrojů energie • rozliší hlavní odvětví zpracovatelského průmyslu • vymezí s pomocí map hlavní světové oblasti jednotlivých odvětví 	<p>- jádrové a periferní oblasti</p> <p>- světové zemědělství, rybolov a lesní hospodářství</p> <p>- světová průmyslová výroba</p>	<p>Občanská výchova: mezinárodní vztahy, globální svět</p> <p>Dějepis: neolitická revoluce</p> <p>Dějepis: význam zámořských objevů pro rozšíření kulturních plodin ve světě</p> <p>Dějepis: průmyslová revoluce</p>
---	--	--

<p>zpracovatelského průmyslu a zdůvodní jejich specializaci</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní hlavní funkce dopravy, uvede význam dopravy pro ostatní odvětví světového hospodářství • rozliší základní složky dopravy a druhy dopravy podle různých kritérií • charakterizuje suchozemskou, vodní a leteckou dopravu, zhodnotí jejich podíl na nákladní a osobní dopravě a posoudí jejich výhody a nevýhody • uvede významné světové dopravní uzly a koridory jednotlivých druhů dopravy • vyhledá informace o dopravním spojení v tištěném a elektronickém jízdním a letovém řádu • charakterizuje význam spojů v současné společnosti a posoudí jejich podíl na procesu globalizace • porovná zaměstnanost obyvatelstva ve službách ve vyspělých a rozvojových státech světa • uvede hlavní druhy služeb obyvatelstvu, vysvětlí rozdíl mezi výrobními a nevýrobními službami • zmapuje dostupnost a kvalitu služeb v místě svého bydliště • uvede hlavní faktory ovlivňující rozvoj cestovního ruchu • rozliší základní druhy a formy cestovního ruchu • vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu • připraví program a itinerář vícedenního poznávacího zájezdu ve vybrané oblasti Evropy nebo světa • používá s porozuměním pojmy import, export, aktivní a pasivní obchodní bilance • posoudí význam mezinárodního obchodu v současném světě • uvede příklady mezinárodních hospodářských organizací <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí rozdíl mezi nezávislým státem a závislým územím, uvede přibližný počet nezávislých států a závislých území ve světě • popíše hlavní změny na politické mapě světa od konce první světové války do současnosti • uvede základní kritéria hodnocení geografické polohy státu • uvede příklady států s výhodnou a nevýhodnou polohou podle různých kritérií • vyjmenuje a vyhledá na mapě největší státy světa 	<p>- doprava a spoje, služby obyvatelstvu</p> <p>- cestovní ruch</p> <p>- mezinárodní obchod - nezávislé státy a závislá území - vývoj politické mapy světa - poloha a rozloha států světa</p> <p>3. Politická mapa současného světa</p> <p>- státní zřízení, správní členění a formy vlády</p>	<p>Občanská výchova: mezinárodní vztahy, globální svět</p> <p>Občanská výchova: stát a hospodářství, mezinárodní vztahy, globální svět</p> <p>Tematický okruh v Rámcovém vzdělávacím programu Společenské a hospodářské prostředí</p> <p>Mezipředmětové vztahy Dějepis: moderní doba, rozdělený a integrující se svět (dějiny 20. století)</p> <p>Občanská výchova: mezinárodní vztahy,</p>
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady tzv. trpasličích států a lokalizuje je na mapě světa • vysvětlí hlavní funkce státních hranic, uvede hlavní typy hranic • vysvětlí rozdíl mezi unitárním a federativním státem, vyhledá jejich příklady na mapě světa • rozliší a vzájemně porovná hlavní formy státního zřízení, vyhledá na mapě světa státy s různými formami státního zřízení • uvede příklady mezinárodních politických organizací a seskupení ve světě • vysvětlí hlavní příčiny napětí a ozbrojených konfliktů ve světě, uvede konkrétní regionální příklady • pojmenuje a vyhledá na mapě světa lokality dlouhodobých a aktuálních ohnisek napětí • charakterizuje příčiny a současný stav vybraných regionálních konfliktů ve světě a posoudí různé možnosti jejich řešení • zhodnotí význam a úlohu mezinárodních organizací při řešení ozbrojených konfliktů • vyjádří osobní postoj k průvodním jevům ozbrojených konfliktů, jakými jsou genocida a terorismus namířené proti civilnímu obyvatelstvu <ul style="list-style-type: none"> • • používá s porozuměním pojmy krajinná sféra, krajina, životní prostředí, ekologie a environmentalistika • uvede na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí* • popíše hlavní zásady trvale udržitelného rozvoje společnosti • charakterizuje hlavní principy ochrany přírody a životního prostředí • uvede hlavní funkce chráněných území přírody a uvede jejich typy v České republice • vyhledá na mapě světa významné národní parky a uvede, co je v těchto parcích hlavním předmětem ochrany • vyjádří vlastními slovy, co může každý člověk udělat pro zlepšení životního prostředí a snaží se tyto zásady aktivně aplikovat ve svém životě 	<p>- mezinárodní politické organizace</p> <p>- ohniska napětí v současném světě</p> <p>4. Globální problémy současného světa – - vztah příroda a společnost</p>	<p>globální svět</p> <p>Občanská výchova: stát a právo (znaky státu, typy a formy státu)</p> <p>Tematický okruh v Rámcovém vzdělávacím programu Životní prostředí (učivo vztah příroda a společnost)</p> <p>Mezipředmětové vztahy Biologie: základy ekologie a nauky o životním prostředí Návrhy témat: skleníkový efekt a jeho zesilování, globální změna klimatu, problematika ozonové díry, znečišťování ovzduší, znečišťování zdrojů pitné vody, moří a oceánů, degradace půd, kácení tropických deštných pralesů apod.</p> <p>Vhodné doplnit výklad vyučujícího žákovskými referáty a diskuzí ve třídě.</p>
---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • vyhledá informace v tištěných i elektronických zdrojích geografických dat • používá zjištěné informace k vytváření jednoduchých tabulek, grafů a tematických map • aktivně pracuje s turistickou topografickou mapou a buzolou • čte a přiměřeně interpretuje informace z různých druhů map, plánů a zeměpisných atlasů • orientuje se v obsahu a rejstříku zeměpisných atlasů, aktivně s nimi pracuje 	<p>5. Práce s mapou a geografickými informacemi</p>	<p>Tematický okruh v Rámcovém vzdělávacím programu Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie</p> <p>Tento tematický okruh je zaměřen na praktickou práci s mapou a geografickými informacemi se záměrem snazšího osvojení učiva kartografie a topografie ve třetím ročníku studia.</p>
--	--	--

5.1.14 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení předmětu

Předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura a začleňuje obsah oboru Hudební výchova Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Vyučovací předmět v sobě integruje rovněž průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (okruhy: Osobnostní rozvoj; Sociální rozvoj)

Multikulturní výchova (okruh: Kulturní diference)

Hudební výchova rozšiřuje svým obsahem a cíli hudební výchovu nižších ročníků základní školy.

Prohlubuje znalosti, rozvíjí dovednosti a upevňuje získané vědomosti v těchto okruzích činností:

- Produktivní činnosti – vokální činnosti (jednohlasý a vícehlasý zpěv, intonace, práce s mluveným slovem), instrumentální činnosti (hra na jednoduché nástroje, tvorba instrumentálních doprovodů) a hudebně pohybové činnosti (vyjádření hudby pohybem, tanec)
- Receptivní činnosti (hudebně výrazové prostředky, hudební formy, působení hudby)
- Reflexe (vnímání hudby, rozbor forem a výrazových prostředků, hodnocení hudby; význam, interpretace a umělecká hodnota díla; autor, styl, žánr, historické období, poselství díla)

Časové vymezení předmětu

Týdenní hodinová dotace:

1. ročník šestiletého gymnázia – 1 hodina ,
2. ročník šestiletého gymnázia – 1 hodina

Na nižším stupni šestiletého gymnázia jsou třídy děleny na dvě skupiny (14 – 16 studentů).

V rámci předmětu Hudební výchova může žák dle svého zájmu volit alternativu **Hudební výchova (sborový zpěv)**. Tento předmět je pro ostatní žáky gymnázia předmětem nepovinným. V předmětu hudební výchova (sborový zpěv) škola nabízí žákům možnost kultivované volnočasové aktivity. Předmět tohoto typu je důležitý pro rozvoj citového, smyslového a intuitivního poznávání a je vhodným doplněním naukových předmětů. Žáci rozvíjejí své hlasové a mnohdy i pohybové dispozice, pronikají hlouběji do problematiky interpretace uměleckého díla. Předmět rozvíjí možnosti práce ve skupině, kultivuje vystupování žáků na veřejnosti. Dává možnost účasti na festivalech, soutěžích a koncertech pro veřejnost. Tím rozvíjí u žáků kompetence sociální a personální, ale také občanské.

Výuka předmětu může být na základě zájmu studentů v některém z vyšších ročníků (5. a 6. ročníku šestiletého gymnázia) ještě doplněna

volitelným předmětem (např. Estetickovýchovný seminář ve spolupráci s výtvarnou výchovou).

Organizační vymezení předmětu:

Předmět je vyučován ve specializované učebně, ve které je k dispozici odpovídající didaktická technika a hudební nástroje, které doplňují výuku. Do výuky jsou začleněny podle možností a nabídky uměleckých agentur exkurze, návštěvy koncertů, hudebních pořadů a divadelních představení.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- učíme žáky vědomě využívat metody a postupy vedoucí k rozvoji a kultivaci hlasu
- předkládáme žákům dostatečné informační zdroje, vedeme je k samostatnému vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů, ke zpracovávání informací formou referátů, samostatných i skupinových prací
- zařazováním koncertů, exkurzí, divadelních nebo filmových představení do procesu vzdělávání zprostředkováváme žákům kontakt s hudebním a kulturním děním

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme žákům diskutovat nad hudebními díly, ujasňovat si tak své představy, myšlenky, řešit tak sporné názory na problematiku, analyzovat výrazové prostředky v hudbě
- vedeme žáky k vnímání nejrůznějších problémových situací při výuce, k rozpoznání a pochopení problémů a přemýšlení o jejich příčinách. Vedeme je k tomu, aby vlastním úsudkem a zkušenostmi hledali způsob řešení problémů

Kompetence komunikativní

- prostřednictvím různých komunikačních strategií a řízených diskusí vedeme žáka k jasnému a srozumitelnému vyjadřování myšlenek a názorů; vytváříme tak podmínky pro vzájemné sdělování pocitů a hudebních představ, popř. používání odborných pojmů z oblasti hudební teorie
- využíváme skupinovou práci při přípravě a realizaci hudebních objektů
- vytváříme podmínky k hudebnímu nebo hudebně pohybovému dialogu mezi žáky formou pěvecké a nástrojové souhry, hudebních a hudebně pohybových improvizací i řízených aktivit

Kompetence sociální a personální

- ve výuce navozujeme situace, které vedou k uvědomění si vlastního přínosu a respektování osobnosti druhého; využíváme k tomu nástrojovou souhru, vícehlasý zpěv, hudebně pohybovou improvizaci, skupinové úkoly
- umožňujeme žákům vyjádřit vlastní představy hudebně vyjadřovacími prostředky, vedeme je tak k respektování představ druhých
- podporujeme žáky v individuálním posuzování svých hudebních schopností a stanovování si vlastních zájmových či profesních plánů
- formou diskuse vedeme studenty k přijímání názorů ostatních a k respektování jejich hudebního vkusu a zaměření

Kompetence občanská

- vytváříme dostatek příležitostí k poznání historie a současnosti hudebního umění formou výkladu, projektů, návštěv koncertů a jiných kulturních akcí
- formou referátů vedeme žáky ke sledování aktuálního hudebního dění v hudebním světě a v oblastech, které s hudbou souvisí
- formou řízené diskuse a návštěv kulturních akcí vytváříme příležitost uvědomovat si a respektovat určité společenské normy

Kompetence pracovní

- využíváme hru na jednoduché hudební nástroje a zpěv k tomu, aby si studenti osvojili jejich správné používání i způsoby jejich začlenění do hudební produkce
- vyžadujeme šetrné zacházení s hudebními nástroji, používanými učebními pomůckami
- snažíme se motivovat žáka k využití případného hudebního nadání k činnosti v pěveckém sboru

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 1. a 2. - nižší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 1 hodina

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech		Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
	1. ročník	2.ročník	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> zpívá dle svých možností v jednohlase či vícehlase tón při zpěvu tvoří nenásilně, měkce; nekřičí, nepřepíná své hlasové možnosti zpívá dle svých možností čistě, přirozeně, ve správném rytmu a tempu zazpívá melodie a písně v durových i mollových tóninách, ve správném rytmu a dynamice pojmenuje a zapíše noty, zazpívá a rozezná základní intervaly a akordy 	<p>Kultivace pěveckého a hlasového projevu – intonační a rytmický výcvik – sólový a sborový zpěv</p> <p>- rozvoj správných pěveckých návyků s ohledem na případné projevy hlasové nedostatečnosti či mutace, dýchání, tvorba tónu, hlasová hygiena, intonační cvičení</p> <p>- píseň a její hudební forma</p> <p>Orientace v notovém zápise vokálních a instrumentálních kompozic</p> <p>-diatonické postupy v durových a mollových tóninách transpozice melodie noty, posuvky, pomlky</p> <p>Hra a tvorba instrumentálních doprovodů (rytmicko-melodické</p>	<p>Kultivace pěveckého a hlasového projevu, intonační a rytmický výcvik, sólový a sborový zpěv</p> <p>- lidová píseň jednohlasá a dvojhlasá, s doprovodem a bez doprovodu</p> <p>- kánon</p> <p>- umělé písně s použitím různých nástrojů v doprovodu</p> <p>Orientace v notovém zápise vokálních a instrumentálních kompozic</p> <p>- takt, rytmus, dynamika</p> <p>- durová a mollová stupnice</p> <p>- intervaly, akordy</p> <p>- improvizace jednoduché hudební formy</p> <p>Hra a tvorba instrumentálních doprovodů (rytmicko-melodické doprovody,</p>	<p>Průřezová témata</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Osobnostní rozvoj (psychohygiena-dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, uvolnění - relaxace, efektivní komunikace atd.; kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity: pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti „dotahovat“ nápady do reality, tvořivost v mezilidských vztazích)</p> <p>Sociální rozvoj (mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc)</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>Kulturní diference (jedinečnost každého člověka a jeho individuálních zvláštností; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást; poznávání vlastního kulturního zakotvení)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • zazpívá či zahraje na nástroj skladbu či píseň dle svých schopností • improvizuje a vytváří melodie nebo jednoduché doprovody podle svých schopností • reaguje na hudbu pohybem, u vybraných písní pohybem ztvární obsah jejich sdělení, popřípadě formu • orientuje se v taktování dvoučtvrt'ových a tříčtvrt'ových taktů • rozpozná rozdíly v druzích melodie, rytmu, tempa, dynamiky a barev hudby • rozliší zvuk vybraných nástrojů, dovede je pojmenovat a popsat • na základě hudební paměti zopakuje hudební motivy 	<p>doprovody, jednoduchá aranžmá) - procvičování schopnosti využít notový zápis jako oporu</p> <p>Pohyb hudby a gesto, pohybové etudy, tanec jako způsob komunikace - taneční kroky, pohybová paměť - hudebně-výrazové prostředky – melodie, harmonie, rytmus, tempo, dynamika</p> <p>Hudba jako organizovaný zvuk – hudební objekt, hudebně výrazové prostředky, hudební forma - poslech a slovní charakterizování hudebního díla - vlastnosti tónu a hudební struktury - základy organologie</p>	<p>jednoduchá aranžmá) - možnost vyjádřit své hudební i mimohudební představy pomocí hlasu nebo nástroje</p> <p>Pohyb hudby a gesto, pohybové etudy, tanec jako způsob komunikace - hra na dirigenta - pantomima - využívání řeči těla</p> <p>Hudba jako organizovaný zvuk – hudební objekt, hudebně výrazové prostředky, hudební forma - seznámení se s partiturou posuvky, předznamenání a další prvky hudebního zápisu - různé přístupy k vnímání hudebního díla, např. vžívání, pozorování, slovní charakteristika, reprodukce</p>	<p>Lidské vztahy (právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; vztahy mezi kulturami: vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti; předsudky a vžitě stereotypy: příčiny a důsledky diskriminace) Multikulturalita (multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multukulturalita jako prostředek vzájemného obohacování) etnický původ (rovnocennost všech etnických skupin a kultur)</p> <p>Mezipředmětové vztahy Tělesná výchova – pohybové činnosti na hudební doprovod</p>
--	---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> rozliší hudbu světskou a duchovní, vokální a instrumentální, umělečnickou a lidovou, klasickou a moderní ap 	<p>Poslech a rozbor hudebních děl a jejich historických souvislostí</p> <ul style="list-style-type: none"> - přehled hudebních stylů a žánrů - příklady autorů a skladeb různých slohových období 	<p>Poslech a rozbor hudebních děl a jejich historických souvislostí</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápání hudebních stylů a žánrů vzhledem k životu jedince i společnosti, kontextu doby - úvod do dějin umělecké a nonumělecké hudby - příklady skladeb různých autorů, stylů a období - hudební skladba v kontextu s jinými uměleckými díly, s životem autora i vlastní zkušeností 	<p>Průřezová témata Mediální výchova Účinky mediální produkce a jejich význam</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané</p>
---	--	--	--

5.1.15 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení předmětu

Výtvarná výchova tvoří společně s Hudební výchovou tematické oblasti umění a kultura. Výtvarná výchova nižšího stupně šestiletého gymnázia navazuje na výtvarnou výchovu nižších ročníků základní školy. Vede žáka k uvědomělému užívání vizuálně obrazných prostředků na úrovni smyslových dispozic a úrovni subjektivně osobnostní a sociální.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy (s obrazem, sochou, designem, architekturou, novými médii apod.), které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Vizuálně obrazné znakové systémy zahrnují jak znakové systémy výtvarného umění různých etap s stylů, tak i ostatní produkty vizuální kultury.

Pojetí vizuálně obrazných znaků je z principu pojetím tvořivým a předpokládajícím experimentální fázi vzniku těchto znaků a jejich ověřování poznáváním a komunikací.

Do vyučovacího předmětu výtvarná výchova je zařazeno průřezové téma:

Osobnostní a sociální rozvoj - Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích.

Časové vymezení předmětu:

Výtvarná výchova je zařazena v 1. i ve 2. ročníku šestiletého gymnázia. V obou ročnících je předmět dotován jednou hodinou týdně.

Organizační vymezení předmětu

Výuka výtvarné výchovy probíhá ve specializované učebně, která je vybavena vhodnými lavicemi. Ty jsou uspořádány tak, aby činnosti ve třídě mohly být variabilně organizovány (například skupinová práce). K dispozici je DVD přehrávač, televize a osobní počítač s možností vyhledávat informace na internetu jako pomoc při výuce dějin umění, tiskařský lis. Studenti mají možnost využívat také keramickou dílnu. Součástí realizace vzdělávacího obsahu jsou návštěvy výstav a stálých expozic.

V průběhu studia se studenti zapojují do mnoha soutěží, organizují výstavy, spolupracují s jinými typy škol na nejrůznějších projektech.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vzdělávací obsah je realizován prostřednictvím tvůrčích činností. V jejich očekávaných výstupech se propojují hlediska tvorby, recepce a interpretace tak, aby se dále rozvíjela žáková smyslová citlivost, uplatňovala se jeho subjektivita a ověřovaly se komunikační účinky jím předkládaných vizuálně obrazných vyjádření (rozvíjí se tak jeho kompetence komunikativní, sociální a personální).

Žák je veden k poznávání a porozumění umění prostřednictvím vědomé reflexe a vlastní tvorby, sledování a hodnocení umění na pozadí historických, společenských a technologických změn, k chápání umění jako specifického způsobu komunikace (rozvíjí tak své kompetence občanské, kompetence k řešení problému i kompetence k učení).

Kompetence k učení

Učitel:

- při teoreticky zaměřených hodinách vytváří takové učební materiály, aby je žáci mohli dále využívat pro své vlastní učení
- zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost
- vede žáka tak, aby si při konečném výstupu dokázal uvědomit problémy související s realizací
- využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- žákům předkládá dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- při zadání úkolů vede žáka k rozpoznání výtvarného problému a hledání nejvhodnějšího způsob řešení
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáka k žák vyjádření názoru a schopnosti vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- klade důraz na dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky)
- dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů)

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáka ke schopnosti respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence občanská

Učitel:

- vede žáky k samostatné práci při propagaci školních akcí
- vede žáky k respektování názoru druhých
- prezentuje výsledky své práce a zapojuje žáky do výtvarných soutěží

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržení vymezených pravidel
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k manuálním činnostem
- vede žáky při práci s materiálem s výtvarným materiálem k dodržování hygienických pravidel, ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 1. - nižší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 1 hodina

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly a uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě • v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci uplatňuje osobité vnímání, pro vyjádření svých prožitků samostatně volí a kombinuje prostředky • užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie, řeší přístupy k vizuálně obraznému vyjádření • užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází ze znalostí historických souvislostí i osobní zkušenosti, orientuje se v současném umění a digitálních médiích 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Linie, tvar, objem, světlostní a barevná kvalita, textura a jejich vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), kombinace a proměny 2. Moderní výtvarné prostředky, experimenty s technikami 3. Prostředky pro vyjádření emocí , nálad, pocitů, fantazijních představ i osobních zkušeností 4. Vizuální, haptické, statické, dynamické hledisko vnímání a hledisko motivace (fantazijní, symbolická, racionálně konstruktivní, založená na smyslovém vnímání)-studie, reflexe vizuálních aj. podnětů a následně jejich umělecké vyjádření 5. Vyjádření vztahů, pohybu a proměn (lineární, světlostní, barevné, plastické prostředky, statické a dynamické vyj.) 6. Vznik odlišných interpretací obrazných vyjádření, kritéria jejich porovnávání 7. Nové možnosti digitálních médií, techniky a jejich spojení s historickým vývojem 8. Hledání souvislostí a podobností na základě znaku, vyjadřování postojů a hodnotových soudů 	<p>Mezipředmětové vztahy Občanská výchova: sebepoznání a sebepojetí</p> <p>Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova (realizováno průběžně ve všech tématech) Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p>Mezipředmětové vztahy Dějepis: historický vývoj společnosti</p> <p>Český jazyk: fungování médií</p>

<ul style="list-style-type: none">• porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	9 Osobní postoj v komunikaci, interpretace v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje , a jejich porovnávání	
---	---	--

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících vizuálně obrazných vyjádření, zachycuje jevy v proměnách a vztazích • ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených i samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů • vědomě užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních prožitků a zkušeností • při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti získaných svými smysly a užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Typy vizuálně obrazných vyjádření (kresba, volná malba, grafika, objekty, fotografie, akce) 2. Záznam objektivního i subjektivního vidění, rozvíjení smyslové citlivosti 3. Principy výtvarného vyjádření v minulosti i v současnosti a jejich výtvarná interpretace na základě setkávání s uměleckými díly minulosti i současnosti 4. Historické, sociální a kulturní souvislosti 5. Podmíněnost výtvarného tvoření, zkratka a symbol 6. Vyjádření vztahů, pohybu a proměn (lineární, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) 7. Záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění 8. Hledání charakteristických prostředků, barev, tvarů, kompozice a materiálů pro vyjádření vlastních uměleckých záměrů 9. Reflexe při vlastních tvůrčích činnostech a konfrontace na vývoji dějin umění 	<p>Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova (realizováno průběžně ve všech tématech) Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p>Mezipředmětové vztahy Český jazyk: literární text a jeho ztvárnění</p> <p>Dějepis: historický vývoj společnosti</p> <p>Občanská výchova: sebepoznání a sebepojetí</p>

5.1.16 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, vzdělávacího oboru Tělesná výchova a části vzdělávacího obsahu oboru Výchova ke zdraví V předmětu jsou integrována průřezová témata Osobnostní a sociální výchova a Výchova demokratického občana.

Předmět Tělesná výchova si klade za cíl vybudovat v žácích pocit zodpovědnosti za své zdraví a chce vytvořit u žáků individuální pohybový návyk jako součást psychosomatické hygieny

Žáci jsou seznámeni se základy všech běžných sportovních odvětví a jsou vedeni k aktivnímu pohybu. Během studia se mohou zapojit do sportovní činnosti, která je jim blízká a v budoucnu jim umožní věnovat se aktivnímu pohybu.

Žáci jsou seznámeni s teoretickými poznatky z oblasti tréninku, relaxace a účinků fyzické zátěže na organismus žáků, což jim umožní i v budoucnu plánovat svou fyzickou aktivitu přiměřeně svým možnostem.

Ve výuce je rovněž kladen důraz na prevenci úrazů a význam správné životosprávy a správného životního stylu pro duševní zdraví.

Součástí výuky je seznámení se s myšlenkami spojenými s olympismem.

V návaznosti na povinné hodiny tělesné výchovy škola realizuje další tělovýchovné a sportovní aktivity:

- možnost účasti ve sportovních soutěžích v řadě sportovních odvětvích
- organizace mezitřídních (kolektivů i jednotlivců) soutěží a turnajů, kterých se mohou zúčastnit všichni zájemci z řad žáků školy
- možnost realizace vlastních pohybových potřeb v Kroužku vodní i jiné turistiky, který je zaměřen na kanoistiku a sportovní lezení, lyžování (běžecké a sjezdové) a turistiku. Tělovýchovná činnost probíhá formou pravidelných jednotek (lezení, kanoistika) a výběrových výletů či kurzů
- realizace projektu Sportovní den, do kterého jsou zapojeni všichni žáci školy včetně učitelů

Do vyučovacího předmětu Tělesná výchova jsou začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova: sebepoznání a sebepojetí. Já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně, seberegulace a sebeorganizace, cvičení sebekontroly a sebeovládání

Výchova demokratického občana: občanská společnost a škola, škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole, způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- individuální nácvik
- práce jednotlivců, práce ve dvojicích, ve skupinách
- metoda demonstrační ukázky a nácvik
- kruhový trénink
- skupinové pohybové hry
- závodivé činnosti
- cvičení na stanovištích

Časové vymezení předmětu

Tělesná výchova je vyučována v prvním a druhém ročníku v rozsahu dvou praktických vyučovacích hodin týdně. Výuka probíhá odděleně pro chlapce a dívky.

Organizační vymezení předmětu

Na předmět Tělesná výchova navazují nepovinné předměty Sportovní hry I (florbal, kopaná, netradiční sportovní hry) a Sportovní hry II (volejbal, basketbal, netradiční sportovní hry).

Výuka probíhá v tělocvičnách vybavených běžným sportovním náradím a náčiním a ve venkovních sportovních areálech, případně v pronajatých specializovaných prostorách.

Žáci mají možnost využít školní posilovnu.

Výchovné a vzdělávací strategie, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožňuje žákům osvojit si strategii učení a motivuje je pro celoživotní učení
- vytváří prostor pro dostatečné osvojování pohybových dovedností správnými metodickými postupy v tělesné výchově a opakování naučených pohybových dovedností
- vede žáky k poznání vlastní fyzické a pohybové dovednosti
- vede žáky k rozvoji pohybových schopností, nechá žáky samostatně vybírat vhodné kondiční, posilovací nebo relaxační cviky pro rozcvičení
- vhodnou motivací představuje žákům tělesnou aktivitu jako prostředek kompenzace psychického zatížení a pro vlastní uspokojení
- vhodně zvolenou zátěží při cvičeních učí žáky rozpoznat zdraví prospěšné i zdraví ohrožující tělesné aktivity

- vede žáky k zodpovědnosti za své zdraví jako nejdůležitější hodnotu

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- podněcuje žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování při řešení problémů
- vede žáka k přemýšlení o problému při zvládnutí cviku, sportovního prvku, žák hledá a navrhuje cesty k jeho odstranění
- vede žáka k rychlému a účelnému rozhodování v herních cvičeních a v dalších aktivitách, ve kterých výsledný efekt je takovými rozhodnutími podmíněn

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- vede žáka k pozornosti a k pochopení pokynů
- vede aktivní diskusi o taktice ve družstvu
- vede slušný otevřený dialog s učitelem a se spolužáky
- napomáhá k vytváření demokratického prostředí uvnitř kolektivu

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- rozvíjí u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých
- vede žáky k pochopení a dodržování pravidel podle zásad fair play
- naplňuje a podporuje ve školních podmínkách myšlenky a význam OH
- rozvíjí spolupráci a pomoc uvnitř kolektivu
- má respekt k opačnému pohlaví pomáhá handicapovaným a méně zdatným

Kompetence občanská

Učitel:

- připravuje žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti a uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytváří u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, k prostředí i k přírodě

- učí žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a zodpovídat za ně
- vede žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učí je žít společně s ostatními lidmi
- dodržuje a prosazuje hygienické zásady při sportovních a tělesných aktivitách
- projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu
- teoreticky i prakticky ovládá zásady první pomoci
- pomáhá handicapovaným
- dává dopomoc a záchranu při cvičení

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučí žáky používat vhodné pracovní postupy, pracovní a sportovní pomůcky a materiály, naučí žáky chránit své zdraví při práci
- vede k dodržování pravidel ve sportu i v osobním životě
- minimalizuje rizika v pohybových aktivitách i v osobním životě
- vede k samostatnosti a k aktivní účasti na pohybových činnostech
- vede k organizaci jednoduchých turnajů, závodů na úrovni školy

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 1. a 2. - nižší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 2 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech		Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
	1. ročník	2. ročník	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • usiluje o optimální rozvoj pohybových schopností • usiluje o pozitivní změny ve svém životě souvisejících s vlastním zdravím a zdravím druhých • použije vyrovnávací cvičení zaměřené na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy • upraví pro vlastní potřebu a vhodně použije jednoduché kondiční programy • využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci, v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace • upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění prostředí • připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení • organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu 	<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport - zdravotně orientovaná zdatnost kondiční programy - význam kondičního cvičení - zdravotní význam správného držení těla test - individuální pohybový režim - motivační cvičení - relaxační cvičení - posilovací cvičení - cviky vhodné a nevhodné k rozcvičení - únava, zátěž, regenerace, dechová cvičení - rozcvičení – základní typy - organismus a pohybová zátěž - organizace a bezpečnost - způsoby kontroly účinnosti sportovního zatížení - závažná poranění a život ohrožující stavy, improvizovaná I. pomoc v podmínkách sportovních činností - péče o sebe sama - předcházení zátěžovým situacím, stresům - zvládání zátěžových situací 	<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport - zdravotně orientovaná zdatnost kondiční programy - význam kondičního cvičení - zdravotní význam správného držení těla test - individuální pohybový režim - motivační cvičení - relaxační cvičení - posilovací cvičení - cviky vhodné a nevhodné k rozcvičení - únava, zátěž, regenerace, dechová cvičení - rozcvičení – základní typy - organismus a pohybová zátěž - organizace a bezpečnost - způsoby kontroly účinnosti sportovního zatížení - závažná poranění a život ohrožující stavy, improvizovaná I. pomoc v podmínkách sportovních činností - péče o sebe sama - předcházení zátěžovým situacím, stresům - zvládání zátěžových situací 	<p>Učivo prolíná oběma ročníky. Učivo je zařazováno průběžně a přiměřeně k věku, pohlaví, vnějším podmínkám a v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo.</p> <p>Výchova ke zdraví Zdravý způsob života a péče o zdraví – integrováno</p>

<p>s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybové aktivitě i v neznámém prostředí • poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách • projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu • zaujímá odmítavé postoje ke všem formám rizikového chování – odmítá drogy a jiné škodliviny • provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů <ul style="list-style-type: none"> • zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování • posoudí kvalitu pohybové činnosti, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně • respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících 	<p>- relaxace - celková péče o zdraví, zásady hygieny</p> <p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry - průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá a estetická cvičení - nástupové tvary, přesuny - pohybové dovednosti zaměřené na rychlostní, silové, vytrvalostní a pohybové předpoklady - způsoby kontroly účinnosti cvičení - pohybové odlišnosti a handicapy - věkové, pohlavní, výkonnostní - kondiční a estetické formy cvičení s hudbou: základní taneční kroky (valčík, polka) aerobik cvičení se švihadlem tvorba sestav <p>- gymnastika:</p>	<p>- relaxace - celková péče o zdraví, zásady hygieny</p> <p>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry - průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá a estetická cvičení - nástupové tvary, přesuny - pohybové dovednosti zaměřené na rychlostní, silové, vytrvalostní a pohybové předpoklady - způsoby kontroly účinnosti cvičení - pohybové odlišnosti a handicapy - věkové, pohlavní, výkonnostní - kondiční a estetické formy cvičení s hudbou: základní taneční kroky (valčík, polka) aerobik cvičení se švihadlem tvorba sestav <p>- gymnastika:</p>	<p>Výchova ke zdraví Rizika ohrožující zdraví –integrováno</p> <p>Učivo je zařazováno v obou ročnících. Hloubka zařazeného učiva v jednotlivých ročnících je dána dohodou mezi učitelem a žáky. Hloubka a náplň učiva se liší podle toho, zda jde o chlapeckou či dívčí skupinu a také v závislosti na schopnostech, dovednostech a kondici skupiny.</p> <p>Úroveň pohybových schopností a dovedností, organizaci i prezentaci výsledků si žáci ověřují formou mezitřídních soutěží v jednotlivých sportovních disciplínách v průběhu školního roku a při Sportovním dnu, který je zařazen v závěru školního roku.</p> <p>Součástí vzdělávání v Tělesné</p>
---	--	--	--

	<p>organizace a bezpečnost, vhodná výstroj, hygiena technika + dopomoc, názvosloví, kultivace pohybu - akrobacie: kotouly, modifikace, vazby stoje, vazby, přemet stranou, rovnovážné polohy a postoje - kladina – dívky: náskoky, seskoky, chůze, poskoky, rovnovážné stoje s pohybem paží, - hrazda po ramena: náskok do vzporu, zákmihem seskok, sešin, výmyk odrazem jednoož nebo obouož, podmet, přešvih únožmo, spád vzad a vzeprění závěsem v podkolení, toč jízdmo, toč vzad - skoky na malé trampolíně - šplh na laně a na tyči - kruhy dosažné: svis stojmo , vznesmo, střemhlav, překot vzad a zpět, v hupu obraty u předhupu při záhupu, seskok - přeskok: koza našír – roznožka, skrčka</p> <p>- lehká atletika: rychlostní běh (60 m) vytrvalostní běh – dívky 600 – 800 m chlapci – 600 – 1500 m štafetový běh vrh koulí (dívky 3 kg, chlapci 4 kg) hod míčkem, granátem skok vysoký, daleký</p>	<p>organizace a bezpečnost, vhodná výstroj, hygiena technika + dopomoc názvosloví, kultivace pohybu - akrobacie: kotouly, modifikace, vazby stoje, vazby, přemet stranou, rondát, přemet vpřed, rovnovážné polohy a postoje - kladina – dívky: náskoky, seskoky, chůze, poskoky, rovnovážné stoje s pohybem paží, - hrazda po čelo: náskok do vzporu, zákmihem seskok, sešin, výmyk odrazem jednoož nebo obouož podmet, přešvih únožmo, spád vzad a vzeprění závěsem v podkolení toč jízdmo, toč vzad - skoky na malé trampolíně - šplh na laně a na tyči - kruhy dosažné: svis stojmo , vznesmo, střemhlav, překot vzad a zpět v hupu › obraty u předhupu při záhupu, seskok - přeskok: koza nadél – roznožka, skrčka</p> <p>- lehká atletika: rychlostní běh (60 m) vytrvalostní běh – dívky 600 – 800 m chlapci – 600 – 1500 m štafetový běh vrh koulí (dívky 3 kg, chlapci 4 kg) hod míčkem, granátem skok vysoký, daleký</p>	<p>výchově jsou také sportovní nepovinné výběrové aktivity.</p> <p>Délka vytrvalostního běhu je přizpůsobena pohybové úrovni a zdatnosti žáků</p>
--	--	--	---

	<p>- úpoly fair play chování přiměřenost sebeobrany přetahy, přetlaky, úchopy, pádová technika</p> <p>- sportovní hry: basketbal: herní činnosti jednotlivce – dribling, přihrávka, střelba, dvojtakt, herní kombinace - základy osobní obrany, průpravné hry, hra podle pravidel volejbal: herní činnosti jednotlivce – vrchní odbití obouruč, spodní odbití obouruč, spodní podání, hra podle pravidel florbal: herní činnosti jednotlivce – zpracování míče, přihrávka, střelba, hra podle pravidel fotbal: herní činnosti jednotlivce – zpracování míče, přihrávka, střelba, hra podle pravidel</p> <p>- kondiční trénink</p> <p>- turistika a pobyt v přírodě: pohyb v terénu, znalost pravidel bezpečnosti silničního provozu, ochrana přírody, základy orientace v terénu</p> <p>- ostatní pohybové činnosti: házená, ringo, fresbee, badminton, stolní</p>	<p>- úpoly: fair play chování, přiměřenost sebeobrany, přetahy, přetlaky, úchopy, pádová technika</p> <p>- sportovní hry: basketbal: herní činnosti jednotlivce – dribling, přihrávka, střelba, dvojtakt, herní kombinace - základy osobní obrany, průpravné hry, hra podle pravidel volejbal: herní činnosti jednotlivce – vrchní odbití obouruč, spodní odbití obouruč, spodní podání, vrchní podání, smeč, hra podle pravidel florbal: herní činnosti jednotlivce – zpracování míče, přihrávka, střelba, hra podle pravidel fotbal: herní činnosti jednotlivce – zpracování míče, přihrávka, střelba, hra podle pravidel</p> <p>- kondiční trénink</p> <p>- turistika a pobyt v přírodě: pohyb v terénu, znalost pravidel bezpečnosti silničního provozu, ochrana přírody, základy orientace v terénu</p> <p>- ostatní pohybové činnosti: házená, ringo, fresbee, badminton, stolní</p>	<p>Tyto aktivity je možné zařadit v průběhu výuky v obou ročnících</p>
--	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • užívá s porozuměním názvosloví, gesta, signály, značky na úrovni cvičence vedoucího pohybových činností a organizátora soutěží • volí a používá pro osvojené pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj, správně ji ošetřuje • připraví třídní nebo školní turnaj, soutěž, podílí se na realizaci • respektuje pravidla osvojovaných sportů, rozhoduje, spolurozhoduje utkání soutěže • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • dokáže se dohodnout a realizovat spolupráci a taktiku vedoucí k úspěchu družstva • dokáže sledovat prvky pohybové činnosti, vyhodnotit je, zpracovat naměřená data a prezentovat je • dokáže rozlišovat a uplatňovat práva a povinnosti v roli hráče, rozhodčího, diváka, organizátora 	<p>tenis, squash, holomajzna, tenis, softtenis, plážový volejbal, nohejbal, softbal, lední hokej, lakros, bruslení, plavání, cykloturistika, vodní turistika, lezení, in-line bruslení, lyžování, turistika, kuželky</p> <p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace v TV - názvosloví, grafická značení - gesta, signály a vzájemná komunikace, nástupové tvary - sportovní výzbroj a výstroj - účelnost, funkčnost - bezpečnostní prvky - finanční dostupnost a kvalita - příprava a úklid náradí, základní údržba cvičišť - organizace sportovních akcí a pohybových činností - pravidla osvojovaných pohybových činností - základní pravidla her, soutěží a závodů - základy měření a evidence, zpracování dat - měření výkonů a pohybových dovedností, vyhodnocení výsledků - olympismus - historie a současnost sportu - fair play – spolupráce ve sportu - pomoc soupeři a handicapovaným - odmítání podpůrných látek - ochrana přírody - významní sportovci a soutěže 	<p>tenis, squash, holomajzna, tenis, softtenis, plážový volejbal, nohejbal, softbal, lední hokej, lakros, bruslení, plavání, cykloturistika, vodní turistika, lezení, in-line bruslení, lyžování, turistika, kuželky</p> <p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace v TV - názvosloví, grafická značení - gesta, signály a vzájemná komunikace, nástupové tvary - sportovní výzbroj a výstroj - účelnost, funkčnost - bezpečnostní prvky - finanční dostupnost a kvalita - příprava a úklid náradí, základní údržba cvičišť - organizace sportovních akcí a pohybových činností - pravidla osvojovaných pohybových činností - základní pravidla her, soutěží a závodů - základy měření a evidence, zpracování dat - měření výkonů a pohybových dovedností, vyhodnocení výsledků - olympismus - historie a současnost sportu - fair play – spolupráce ve sportu - pomoc soupeři a handicapovaným - odmítání podpůrných látek - ochrana přírody - významní sportovci a soutěže 	<p>dle časových a klimatických podmínek s ohledem na skupinu cvičenců (úroveň schopností a dovedností, počet, zájem,...).</p> <p>Průřezová témata</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly a sebeovládání - Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně <p>Výchova demokratického občana</p> <ul style="list-style-type: none"> - Občanská společnost a škola - škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole, způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy
--	---	---	--

5.1.17 Cvičení z přírodovědných předmětů (volitelný předmět)

Charakteristika vyučovaného předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Cvičení z přírodních věd je integrovaným volitelným předmětem, určeným pro 1. a 2. ročník nižšího stupně víceletého gymnázia. Vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, propojuje v sobě témata vzdělávacích oborů Přírodopis, Chemie a Fyzika a rozvíjí průřezová témata Environmentální výchova, Mediální výchova a Osobnostní a sociální výchova z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Svým vzdělávacím obsahem rozšiřuje obsah vyučovacích předmětů Přírodopis, Chemie a Fyzika, jež se v 1. a 2. ročníku realizují jako samostatné předměty.

Časové vymezení předmětu

Cvičení z přírodovědných předmětů se vyučuje jako volitelný předmět v 1. a 2. ročníku nižšího gymnázia s tříhodinovou dotací týdně. Vzdělávací obsah integrovaných témat je však oddělen, z 3 hodinové dotace je 1 hodina věnována oboru Přírodopis, 1 hodina oboru Chemie a 1 hodina oboru Fyzika.

Organizační vymezení předmětu

Výuka Cvičení z přírodních věd probíhá v odborných učebnách nebo v klasické třídě se standardním vybavením.

V didaktické práci učitele budou vedle frontální výuky zařazeny v maximální míře aktivizující metody a formy, které přispívají k utváření vlastních názorů a k volbě správného rozhodování (např. dialog, diskuse, praktická cvičení, řešení problémů, aktivizující hry, exkurze, terénní práce, audiovizuální technika, besedy s odborníky...)

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovně vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí vycházejí ze strategií popsaných na úrovni školy. Pro výuku Cvičení z přírodních věd jsme vyspecifikovali následující:

Kompetence k učení

Učitel:

- motivuje žáky k celoživotnímu učení
- upozorňuje na aplikaci teoretických poznatků daných oborů v praxi (spojení teorie a praxe)
- vytváří takové situace, v nichž má žák zájem poznat nové a pro něj dosud neznámé

- seznamuje žáky s různými metodami vědeckého poznání (pozorování, popis, experiment, hypotéza a její ověřování, zpracování výsledků, vyvozování a formulace závěrů)
- vybírá témata, zadává úkoly vedoucí k získávání informací, jejich následnému zpracování a nabízí možnosti řešení
- vede žáky k sebehodnocení
- umožňuje žákům chápat jednotlivá témata v širších souvislostech, poznávat vnitřní vazby a uplatňovat je v osobním životě

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- motivuje žáky problémovými úlohami z praktického života
- využívá pokusy a laboratorní práce k navození problémů, které musí žák řešit
- vede žáky k plánování činnosti a řešení úkolů
- vede žáky k samostatnému pozorování praktických jevů, k jejich vyhodnocování a vyvozování praktických závěrů
- zadává žákům domácí úkoly a referáty, čímž je vede k samostatnosti při vyhledávání a zpracování informací z různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žák-žák, žák-učitel
- nabízí žákům dostatek možností k porozumění textů a obrazových materiálů
- učí žáky obhajovat vhodnou formou svůj vlastní názor, správně argumentovat a zároveň poslouchat názor jiných
- učí žáky přehledně, věcně a odborně správně prezentovat výsledky jejich práce

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vytváří podmínky spolupráce žáků na daném úkolu (např. terénní cvičení, praktické cvičení) a tím napomáhá vytvářet pravidla pro spolupráci
- upevňuje přátelské mezilidské vztahy mezi žáky organizováním společných akcí pro žáky - exkurze

Kompetence občanská

Učitel:

- vštěpuje žákům základní pravidla demokracie, a to na základě partnerského vztahu mezi žákem a učitelem
- podklady pro hodnocení získává z různých zdrojů (písemně, ústně, prakticky)
- vede žáky k třídění odpadů

Kompetence pracovní

Učitel:

- rozvíjí manuální zručnost a další dovednosti žáků při praktických úkolech, terénních cvičeních
- vede žáky k ochraně přírody
- vede žáky k ochraně svého zdraví svých spolužáků při práci a zájmové činnosti

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Cvičení z přírodovědných předmětů (volitelný předmět)

Ročník : 1. – nižší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 3 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Biologie</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v učebnici rozlišuje základní biologické obory pozoruje jednoduchou přírodninu a její části okem a lupou popíše mikroskop, zhotoví jednoduchý preparát, který pozoruje a jednoduše nakreslí pozoruje přírodniny a o pozorování provede jednoduchý záznam dodržuje pravidla bezpečné práce při pozorování přírody a přírodnin aktivně pracuje ve skupině rozlišuje pojmy ekosystém a společenstvo, vnímá důležitost neživé přírody pro život uvede příklady lesních hub, rostlin a živočichů a poznává některé nejběžnější lesní stromy, byliny, houby a živočichy, hlavně jedovaté třídí organismy a stručně charakterizuje hlavní znaky základních systematických jednotek podle jejich vnější stavby odvodí základní projevy chování živočichů a na příkladech objasní způsob jejich života a přizpůsobení prostředí 	<p>1. Úvod do předmětu, zkoumání přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> základní metody a nástroje zkoumání přírody- pokus a pozorování, lupa a mikroskop zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení sbírek záznam z jednoduchého pozorování založení herbáře a sbírek, jednoduché rozčleňování rostlin <p>2. Les – Ekosystém a společenstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> rostliny a houby našich lesů – zástupci řas, hub, výtrusných, nahých a krytosemenných rostlin, jejich hlavní znaky, vnější stavba, základní třídění, práce s atlasem a klíčem živočichové našich lesů – zástupci měkkýšů, kroužkoců, členovců a obratlovců, hlavní znaky, popis vnější stavby a způsobu života, třídění a poznávání řasy – stavba buňky zrněnký laboratorní práce: pozorování mikroskopických řas výživa rostlin, fotosyntéza a dýchání výživa hub, lišejníky les jako celek, vztahy mezi organismy, rozmanitost lesů lesní patra, potravní vztahy, příklady význam a ochrana lesa, chráněné rostliny a živočichové 	<p>Mezipředmětové vztahy Člověk a jeho svět: - rozmanitost přírody</p> <p>Informatika: - vyhledávání informací a komunikace - zpracování a využití informací</p> <p>Mezipředmětové vztahy Výtvarná výchova: - kresba mikroskopických preparátů Člověk a jeho svět: - rozmanitost přírody</p> <p>Průřezové téma: Environmentální výchova: - ekosystémy - základní podmínky života - lidské aktivity a problémy životního prostředí - vztah člověka k prostředí</p>

<ul style="list-style-type: none"> • odvodí na základě pozorování buněčnou stavbu organismů • uvědomuje si zásadní postavení rostlin v ekosystémech a význam fotosyntézy <ul style="list-style-type: none"> • vnímá rozmanitost různých vodních prostředí a jejich odlišnost od suchozemských ekosystémů • uvede příklady organismů v rybníce a jeho okolí, jejich místo výskytu a význam • poznává nejběžnější rostliny a živočichy v rybníce a jeho okolí a odvodí jejich přizpůsobení podmínkám • vysvětlí pojem plankton a jeho význam pro život • třídí organismy rybníka do hlavních systematických skupin a stručně charakterizuje nové skupiny organismů • uvede příklady vztahů mezi organismy v rybníce a uvědomuje si základní postavení rostlin v potravních řetězcích • zhodnotí význam vody pro život a nutnost ochrany čistoty vod 	<ul style="list-style-type: none"> – určování hub podle atlasu – poznávání jehličnanů <p>3. Voda a její okolí – Společenstva organismů v rybníce a jeho okolí</p> <ul style="list-style-type: none"> – břehová zeleň a rostliny ve vodě, jejich zástupci a třídění – plankton, jeho složky a význam, prvoci, řasy – bezobratlí v rybníce a okolí, jejich zástupci a třídění – obratlovci rybníka, jejich hlavní znaky, způsob života, třídění – rybník jako celek, potravní vztahy mezi organismy – závislost života na podmínkách, zvláště na čistotě a množství kyslíku – laboratorní práce: Pozorování nálevníků 	<p>Mezipředmětové vztahy Člověk a svět práce: - pěstitelské práce</p> <p>Mezipředmětové vztahy Chemie: - voda a její složení - čistota voda</p>
<p>Fyzika</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládá značky a jednotky základních fyzikálních veličin • vyjádří hodnotu veličiny a přiřadí jednotku • umí změřit délku předmětu, čas a teplotu vhodně zvolenými měřidly • porozumí pojům: atom, molekula, iont • popíše rozdíl a vlastnosti látek • rozhodne, zda je těleso v klidu nebo pohybu • umí popsat polohu tělesa 	<p>1. Opakování učiva 7. ročníku a sjednocení učiva základní školy</p> <ul style="list-style-type: none"> - fyzikální veličiny a jednotky, převody jednotek - vlastnosti látek - pohyby a vzájemné působení těles - mechanické vlastnosti kapalin a plynů 	<p>Matematika: objem a povrch kvádrů a krychle</p> <p>Chemie: určí společné a rozdílné vlastnosti látek</p> <p>Matematika: desetinná čísla a zlomky, přímá a nepřímá úměra</p>

<ul style="list-style-type: none"> • definuje trajektorii a dráhu • určí rychlost a čas použitím vztahu $v=s/t$ • znázorní grafem závislost dráhy na čase • určí na konkrétní situaci druhy sil, jejich velikost a směr • umí složit dvě síly různého směru • změří pomocí siloměru velikost síly působící na těleso • rozhodne o rovnováze sil působící na těleso • dovede určit těžiště tělesa • využívá principu akce a reakce, setrvačné síly v běžném životě • umí definovat tlak a měřit ho barometrem • využívá Pascalova a Archimédova zákona <ul style="list-style-type: none"> • chápe pojem mechanická práce a výkon • umí vypočítat jejich velikosti • určí polohovou a pohybovou energii z vykonané práce <ul style="list-style-type: none"> • objasní vnitřní energii jako energii související s energií částic • uvede příklady změny vnitřní energie těles • vyhledá v tabulkách měrnou tepelnou kapacitu některých látek • určí teplo přijaté nebo odevzdané tělesem při tepelné výměně <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí elektrování těles vzájemným třením a znázorní siločáry elektrického pole • objasní podstatu elektrického proudu v různých látkách • využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů 	<p>2. Práce, energie – její přeměny a přenos, výkon</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce, výkon, mechanická energie – jednotky a přeměny - vnitřní energie, teplo, teplota, tepelná výměna, měrná tepelná kapacita - změny skupenství látek <p>3. Elektřina</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektrický náboj a jeho vlastnosti, elektrostatické pole - elektrické napětí a proud, tepelné účinky elektrického proudu - odpor vodiče, Ohmův zákon, spojování vodičů - vedení elektrického proudu v kapalinách, plynech a polovodičích 	<p>Tělesná výchova: průměrná a okamžitá rychlost spolužáka</p> <p>Zeměpis: určování vzdáleností na mapě</p> <p>Dějepis: použití ponorek ve válečných konfliktech</p> <p>Biologie: přizpůsobení vodních živočichů životu v hloubkách</p> <p>Matematika: úprava rovnic s proměnnými</p> <p>Tělesná výchova: příklady konání práce v různých sportech (vzpírání, běh, horolezectví) a přeměna energie ve sportech (lukostřelba, skok o tyči)</p> <p>Biologie: význam peří a srsti zvířat pro termoregulaci jejich těl, význam slunečního záření pro fotosyntézu rostlin, význam sněhové pokrývky polí při mrazech</p> <p>Matematika: zpracuje početně data získaná Měřením</p> <p>Informatika a výpočetní technika: získaná data zpracuje tabulkou a grafem</p>
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • určí výsledný odpor dvou sériově a paralelně zapojených rezistorů • určí elektrickou práci a výkon • vyjádří práci uvedenou v J na kW.h a naopak <ul style="list-style-type: none"> • pokusně ověří silové působení magnetů • popíše a nakreslí magnetické pole • uvede příklad využití magnetického pole Země při orientaci <ul style="list-style-type: none"> • dává do souvislosti fyzikální teorie s praxí • na internetových stránkách nebo v encyklopediích umí nalézt další používané informace 	<p>4. Magnetické vlastnosti látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - složení magnetu - vzájemné působení magnetů - magnetizace látky - magnetické pole <p>5. Referáty a exkurze zaměřené na probíraná témata</p>	<p>Zeměpis: práce s busolou, orientace v terénu</p>
<p>Chemie</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládá zásady bezpečné práce v chemické laboratoři • osvojí si zásady práce s nebezpečnými látkami a přípravky a práci s elektrickými zařízeními • navrhne strategii postupu v modelových případech havárie v chemické laboratoři spojené s únikem nebezpečných látek <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s koloběhem vody v přírodě a na modelu demonstruje koloběh vody • srovná obsah vody v rostlinných a živočišných organismech • umí charakterizovat druhy vod podle obsahu minerálních látek a podle obsahu nečistot • uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti 	<p>1. Pozorování, pokus a bezpečnost práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - chemická laboratoř, pomůcky, sklo - zásady bezpečné práce - nebezpečné látky a přípravky <p>2. Čistota vody, čistota ovzduší</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam vody v přírodě, koloběh vody - voda měkká, tvrdá, minerální, slaná, destilovaná - způsoby získávání a výroby pitné vody, čistota vody - voda užitková, odpadní, ČOV 	<p>Ochrana člověka za mimořádných událostí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ochrana osob před následky úniku nebezpečných látek do životního prostředí <p>Průřezové téma:</p> <p>Environmentální výchova</p> <p>Základní podmínky života</p> <p>voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění • vyhledává a třídí informace na dané téma • uplatňuje základní znalosti z oblasti ekologie • aktivně spolupracuje ve skupině • prezentuje výsledky své práce písemnou i ústní formou • provede odběry vzorků vody z oblasti bydliště • provede jejich následný chemický rozbor (tvrdost vody, pH, důkazy kationtů a aniontů) • k chemickým rozborům také použije minerálních vod používaných v domácnosti <ul style="list-style-type: none"> • porovná vlastnosti a použití vybraných kovů a nekovů • provede základní experimenty s vybranými kovy a nekovy • zpracuje stručnou charakteristiku jednotlivých prvků a zaměří se na využití v každodenním životě a připraví prezentaci k vybranému kovu, nekovu • prezentuje výsledky své práce písemnou i ústní formou <ul style="list-style-type: none"> • porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí posoudí vliv významných těchto látek na životní prostředí • vysvětlí vznik kyselých dešťů • uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet • vyhledává a třídí informace týkající se kyselých dešťů • popíše princip krasových jevů • uplatňuje základní znalosti z oblasti ekologie 	<p>3. Kovy a nekovy - rozdělení prvků, obecné vlastnosti - kovy, slitiny - nekovy, polokovy</p> <p>4. Anorganické sloučeniny – oxidy, kyseliny, zásady - významné oxidy, sulfidy, halogenidy - kyselá dešť - významné kyseliny, hydroxidy - krasové jevy</p>	<p>Exkurze - ČOV Valašské Meziříčí, na základě exkurze připraví prezentaci týkající se čištění odpadních vod v místě bydliště</p> <p>Mezipředmětové vztahy Informatika: - vyhledávání informací a komunikace - zpracování a využití informací</p> <p>Přírodopis: - neživá příroda - základy ekologie</p>
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • aktivně spolupracuje ve skupině • prezentuje výsledky své práce písemnou i ústní formou • uvede příklady využití solí v běžném životě • seznámí se s problematikou hnojiv • charakterizuje přírodní a průmyslová hnojiva a uvede příklady hnojiv využívaných v praxi • provede důkazy kationtů a aniontů v jednotlivých hnojivech • experimentálně ověří vliv jednotlivých hnojiv na vývoj rostlinného organismu • seznámí se se základními stavebními pojivy a jejich praktickým využitím • popíše schéma výroby cementu, sádry, betonu • provede praktické experimenty s danými pojivy a seznámí se s využitím pojiv v každodenním životě • provede odběr vzorků vody z oblasti teplických jeskyní a jejich následný chemický rozbor (tvrdost vody, pH, důkazy kationtů a aniontů) • výsledky srovná s předcházejícími experimenty 	<p>5. Soli kolem nás - průmyslová hnojiva - tepelně zpracovávané materiály - cement, vápno, sádra, keramika</p>	<p>Průřezová témata Environmentální výchova půda, ohrožení půdy</p> <p>Mezipředmětové vztahy Přírodopis: - základy ekologie</p> <p>Informatika: - vyhledávání informací a komunikace - zpracování a využití informací</p> <p>Exkurze – jeskyně Teplice – seznámí se s principem krasových jevů</p> <p>Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce integrace okruhu: Práce s laboratorní technikou</p>
---	--	---

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Cvičení z přírodovědných předmětů (volitelný předmět)

Ročník: 2. – nižší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 3 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Biologie</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje praktické metody poznávání přírody • umí popsat základní části mikroskopu • ovládá práci s lupou a mikroskopickou technikou • dodržuje základní pravidla bezpečnosti • aktivně pracuje ve skupině <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje různé typy travních společenstev v závislosti na podmínkách neživé přírody a péči • uvede příklady trav, bylin a keřů běžných na pastvinách a loukách • poznává a určuje nejběžnější rostliny travních ekosystémů za pomoci klíčů a atlasů, zařazuje je do systému • rozlišuje a charakterizuje rostliny jedno a dvouděložné • založí si jednoduchý herbář • zhodnotí význam obhospodařování bylinných společenstev pro člověka • poznává nejběžnější obilniny • vnímá nebezpečí eroze půdy a význam mezí a remízků • uvede příklady živočichů travních 	<p>1. Praktické poznávání přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktické metody poznávání přírody - pozorování lupou a mikroskopem - zjednodušené určovací klíče a atlasy - založení herbáře a sbírek, jednoduché rozčleňování rostlin - významní biologové a jejich objevy <p>2. Travní společenstva – louky, pole, pastviny</p> <ul style="list-style-type: none"> - typy travních společenstev - rostliny travních společenstev, jejich rozmanitost, příklady a zařazení do systému - vzácné a chráněné rostliny - využití travních ekosystémů v zemědělství, pole a polní plodiny - živočišné travních společenstev - zástupci bezobratlých a obratlovců, jejich poznávání, třídění a způsob života - travní ekosystémy jako celek, vztahy mezi organismy - příroda našeho okolí - laboratorní práce: Sběr a poznávání rostlin 	<p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Člověk a jeho svět:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozmanitost přírody <p>Informatika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání informací a komunikace - zpracování a využití informací <p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Chemie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - půda, složení půdy <p>Člověk a jeho svět:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozmanitost přírody <p>Člověk a svět práce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pěstitelské práce <p>Zeměpis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - regionální geografie <p>Průřezová témata:</p> <p>Environmentální výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ekosystémy - základní podmínky života - lidské aktivity a problémy životního prostředí - vztah člověka k prostředí

<p>společenstev, poznává nejběžnější zástupce, zařadí je do systému</p> <ul style="list-style-type: none"> • u vybraných živočichů porovná jejich vnější stavbu a objasní jejich způsob života a přizpůsobení prostředí • jmenuje společné znaky hmyzu a uvede znaky nejdůležitějších řádů • objasní rozdíl mezi proměnou dokonalou a nedokonalou • chápe vztahy mezi organismy a uvede příklady potravních řetězců • vysvětlí pojem škůdce, přemnožení, biologická rovnováha • samostatně zkoumá přírodu v okolí <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí rozdíl mezi přirozeným a umělým ekosystémem • rozlišuje různé typy ekosystémů utvářených člověkem a vysvětlí jejich význam a míru závislosti na lidské péči • poznává nejběžnější rostliny a živočichy těchto ekosystémů, zařadí je do systému a objasní jejich význam pro člověka • vysvětlí pojmy šlechtění, umělý výběr, kulturní rostliny a hospodářští živočichové • zhodnotí význam ptáků a dravého hmyzu <ul style="list-style-type: none"> • uvede na příkladech ze života význam virů a bakterií • rozlišuje organismy člověku prospěšné a pro člověka škodlivé • uplatňuje zásady hygieny a ochrany před nebezpečnými organismy • uvede příklady organismů, které provázejí člověka v lidských sídlech a zhodnotí jejich epidemiologický význam 	<p>3. Umělé ekosystémy</p> <ul style="list-style-type: none"> – okolí lidských sídel – ekosystémy přirozené a umělé – sady, zelinářské a okrasné zahrady – parky a sídlištní zeleň – rumiště – laboratorní práce: Pokojové rostliny u nás doma <ul style="list-style-type: none"> – lidská sídla – mikroorganismy, houby a živočichové v nich žijící, jejich charakteristika, zástupci a význam – parazité a konkurenti člověka, původci onemocnění – pokojové rostliny a chování živočichové – hospodářsky významní živočichové, jejich chov a význam 	<p>Mezipředmětové vztahy Člověk a jeho svět: - rozmanitost přírody</p> <p>Informatika: - vyhledávání informací a komunikace - zpracování a využití informací</p> <p>Průřezová témata: Environmentální výchova: – ekosystémy – základní podmínky života – lidské aktivity a problémy životního prostředí – vztah člověka k prostředí</p>
--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • učí se zásady péče o domácí živočichy a pokojové rostliny • uvede příklady domestikovaných živočichů a zhodnotí jejich význam • vnímá závislost člověka na ostatních organismech <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí závislost rozmanitosti společenstev na podmínkách prostředí • charakterizuje jednotlivé ekosystémy co do podmínek, rozmanitosti a zeměpisného rozšíření • uvede příklady negativních vlivů člověka a jejich důsledky • uvede příklady cizokrajních užitkových rostlin a způsob jejich využití • jmenuje příklady organismů typických pro jednotlivé ekosystémy, zařadí je do systému a popíše způsob jejich života • uvede příklady potravních vztahů v těchto ekosystémech • jmenuje příklady ohrožených cizokrajních organismů • pozoruje cizokrajné organismy v zoo nebo v botanické zahradě • zhodnotí význam mezinárodní ochrany přírody a význam zoologických a botanických zahrad a přírodních rezervací <p>Fyzika</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • prokáže pokusem existenci magnetického pole kolem cívky s elektrickým proudem • na příkladech z praxe objasní jeho využití v elektromagnetech • předvede pokusem vznik indukovaného proudu v cívce a ukáže, na čem závisí jeho 	<p>4. Cizokrajné ekosystémy</p> <ul style="list-style-type: none"> – tropické deštné lesy – rozšíření, podmínky, rostliny a živočichové, význam, ohrožení a ochrana – užitkové rostliny tropů a subtropů – savany a stepi, vody teplých krajín, pouště a polopouště, tundry a polární oblasti, moře a oceány – rozšíření, podmínky, rostliny a živočichové, význam – ochrana rozmanitosti přírody <p>1. Elektromagnetické jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> - co už víme o magnetickém poli - magnetické pole cívky s proudem - elektromagnet - působení magnetického pole na cívku s proudem - elektromagnetická indukce - elektromotor 	<p>Mezipředmětové vztahy Zeměpis: - mapy, čtení map</p> <p>Průřezová témata: Environmentální výchova: ochrana přírody a krajiny</p> <p>Mezipředmětové vztahy Dějepis: objasní historický význam Faradayova objevu elektromagnetické indukce pro rozvoj elektrotechniky v 19. století</p>
--	---	--

<p>hodnota a směr</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí princip činnosti stejnosměrného elektromotoru objasní vznik střídavého proudu při otáčení magnetu v blízkosti cívky nebo otáčením cívky v magnetickém poli z konkrétního grafu časového průběhu střídavého proudu (nebo napětí) určí periodu a kmitočet střídavého proudu změří střídavý proud (nebo napětí), určí jeho efektivní hodnotu a amplitudu uvede příklady praktického užití transformátorů popíše a zdůvodní využití transformátoru v rozvodné elektrické síti vysvětlí význam ochrany ochranným nulovacím vodičem u domácích spotřebičů objasní v čem je nebezpečí zkratu a čím mu lze předcházet dodržuje základními pravidla pro bezpečné zacházení s elektrickými spotřebiči uvede příklady zdrojů zvuku ze svého okolí vysvětlí šíření zvuku v různých prostředích popíše ucho jako přijímač zvuku popíše význam rezonančních skříněk u hudebních nástrojů roziší zdroj světla a osvětlené těleso uvede rychlost světla v různých prostředích 	<p>2. Střídavý proud</p> <ul style="list-style-type: none"> vznik střídavého proudu alternátor měření střídavého proudu a střídavého napětí transformátor – ověření činnosti rozvodná elektrická síť <p>3. Bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními</p> <ul style="list-style-type: none"> elektrické spotřebiče v domácnosti ochrana před úrazem elektrickým proudem <p>4. Zvukové jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> zdroje zvuku šíření zvuku přijímače zvuku odraz zvuku <p>5. Světelné jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> zdroje světla šíření světla v různém optickém prostředí odraz a lom světla zrcadla a čočky 	<p>Matematika: funkce</p> <p>Informatika a výpočetní technika: - tabulkové kalkulátory (tabulky a graf)</p> <p>Biologie: první pomoc při úrazech elektrickým proudem</p> <p>Biologie: lidské ucho a sluchová ústrojí u různých živočichů</p> <p>Hudební výchova: využití poznatků o šíření zvuku při zařizování koncertních sálů</p> <p>Výtvarná výchova: využití stínů a barev ve výtvarném projevu</p> <p>Biologie: vjem obrazu vznikajícího na sítnici oka v mozku</p>
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí vznik stínu a zatmění Slunce a Měsíce vysvětlí, že sluneční světlo je složeno z barevných světél umí zakreslit chod světelného paprsku při dopadu na rozhraní různých prostředí <ul style="list-style-type: none"> na obrázku sinusoidy ukáže, co se rozumí vlnovou délkou popíše základní druhy elektromagnetických vln podle vlnové délky a uvede příklady jejich využití uvede velikost rychlosti šíření světla ve vakuu a v různých prostředích <ul style="list-style-type: none"> umí popsat základní stavební částice atomu na příkladu objasní, co rozumíme izotopem daného prvku a jakou látku nazveme nuklidem popíše řetězovou jadernou reakci a objasní nebezpečí jejího zneužití v jaderných zbraních i možnosti využití v jaderných reaktorech a v jaderných elektrárnách porovná výhody a nevýhody různých typů elektráren sleduje a umí kriticky analyzovat diskuse o jaderných elektrárnách v médiích popíše možnosti ochrany před jaderným zářením <ul style="list-style-type: none"> popíše, z čeho se skládá Sluneční soustava a popíše pohyby planet připraví samostatně nebo ve skupině přehlednou informaci o planetách, hvězdách, galaxiích a souhvězdích 	<p>- optické přístroje</p> <p>6. Elektromagnetické záření - elektromagnetické vlny a záření - zdroje záření</p> <p>7. Jaderná energie - atomová jádra - radioaktivita - využití jaderného záření - jaderné reakce - jaderný reaktor - jaderná energetika - ochrana před zářením</p> <p>8. Země a vesmír - Sluneční soustava - naše Galaxie - kosmonautika</p>	<p>Matematika: základy rýsování</p> <p>Biologie: světélkování živočichů (bioluminiscence) Zeměpis: využití elektromagnetických vln pro orientaci Informatika a výpočetní technika: digitální technologie Dějepis: vede k poznání a pochopení díla významných Evropanů (Röntgen, Maxwell, Hertz, Marconi)</p> <p>Průřezová témata Environmentální výchova Základní podmínky života - energie, přírodní Zdroje</p> <p>Mezipředmětové vztahy Chemie: částicové složení látek, prvky, jejich názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků Zeměpis: na mapě České republiky a Evropy ukáže místa, kde se nacházejí jaderné elektrárny Dějepis: historie objevu přirozené a umělé radioaktivity, zneužití řetězové reakce ve 2. světové válce</p> <p>Zeměpis: Země jako vesmírné těleso Dějepis: vývoj kosmologických představ Informatika a výpočetní technika: vyhledává informace na portálech, zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě</p>
---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • sleduje ve sdělovacích prostředcích výzkum kosmu a má přehled o základních historických krocích v kosmonautice • utřídí si poznatky získané za celou výuku fyziky do širších celků a najde v nich nové souvislosti • na internetových stránkách nebo v encyklopediích umí nalézt další používané informace • uvědomuje si význam fyziky pro technickou praxi <p>Chemie</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definuje pohonné hmoty • rozlišuje druhy pohonných hmot • vysvětlí složení pohonných hmot • popíše postup výroby pohonných hmot • vysvětlí použití pohonných hmot • rozliší druhy olejů • uvede příklady použití olejů • vysvětlí nutnost použití chladicí kapaliny <ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje chemické látky používané k osobní hygieně • vysvětlí vlastnosti detergentů • rozliší druhy mýdel • vysvětlí složení zubní pasty a ústní vody • uvede příklady kosmetických výrobků • vysvětlí princip barvení a tvarování vlasů • navrhne postup izolace vonných látek z přírodního materiálu • vyjmenuje příklady čistících a pracích prostředků 	<p>9. Referáty a exkurze k daným tématům</p> <p>1. Chemie v garáži</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohonné hmoty - oleje - náplň chladičů <p>2. Prací, čistících a kosmetické přípravky</p> <ul style="list-style-type: none"> - chemické látky užívané k hygieně těla - prostředky používané k čištění a úklidu - prací prostředky 	<p>Biologie, Chemie, Zeměpis, Dějepis, Český jazyk, Informatika a výpočetní technika: osvojí si společné poznávací metody: pozorování, popis jevů, experimentování, měření, zaznamenání dat tabulkou a grafem, vyvozování závěrů, zkoumá příčiny přírodních jevů, orientuje se v tabulkách, atlasech, klíčních přírodnin, samostatně získává informace (literatura, internet)</p> <p>Průřezová témata</p> <p>Environmentální výchova</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí (vliv některých anorganických látek na životní prostředí – diskuse)</p> <p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Informatika a výpočetní technika: digitální technologie</p>
--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • rozliší druhy textilních vláken • vysvětlí princip pracího procesu • zdůvodní používání nátěrových hmot • vyjmenuje složky nátěrových hmot • rozdělí nátěrové hmoty podle vlastností • vysvětlí zásady používání nátěrových hmot • uvede příklady použití lepidel a tmelů • vysvětlí fyzikálně chemické principy účinku lepidel a tmelů • rozdělí základní typy lepidel • uvede obecná pravidla pro lepení • zdůvodní použití chemických látek v zemědělství • uvede příklady chemických látek nezbytných pro růst rostlin • vyjmenuje základní typy průmyslových hnojiv • rozlišuje přípravky k ochraně rostlin • vysvětlí zásady použití pesticidů aj. • rozliší základní druhy chemických látek – živin • vysvětlí úlohu různých typů živin pro výživu člověka • vyjmenuje další nezbytné složky potravy – vitamíny, minerály, vodu, vlákninu • charakterizuje potraviny rostlinného původu • charakterizuje potraviny živočišného původu • rozlišuje různé druhy nápojů a cukrovinek • vysvětlí zdravotní rizika nesprávné výživy 	<p>3. Nátěrové hmoty</p> <ul style="list-style-type: none"> - těkavé a netěkavé složky nátěrových hmot - rozdělení nátěrových hmot - přípravky k úpravě interiérů – malířské barvy - zásady pro používání nátěrových hmot <p>4. Lepidla a tmely</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělení lepidel - přehled základních typů lepidel - obecná pravidla pro lepení <p>5. Chemie v zemědělství</p> <ul style="list-style-type: none"> - průmyslová hnojiva - přípravky sloužící k ochraně rostlin <p>6. Chemie potravin</p> <ul style="list-style-type: none"> - pečivo - ostatní potraviny rostlinného původu - tuky - potraviny živočišného původu - nápoje - cukrovinky 	<p>Průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímá (problematika výživy)</p> <p>Mediální výchova Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>Mezipředmětové vztahy Biologie: člověk, zdravá výživa</p> <p>Průřezová témata Environmentální výchova Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí</p>
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí význam stavebních hmot • rozliší druhy stavebních hmot • popíše složení stavebních hmot • popíše výrobu a použití stavebních hmot • uvede příklady výrobků ze skla a keramiky • popíše složení skla a keramiky <ul style="list-style-type: none"> • rozumí významu chemie pro život člověka • rozlišuje práci ve výrobě a ve výzkumu 	<p>7. Chemie silikátového průmyslu – stavební hmoty, sklo a keramika</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavební materiály a pojiva - porcelán a keramika - sklo <p>8. Chemie jako povolání</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce v chemické výrobě - práce v chemickém výzkumu 	<p>Mezipředmětové vztahy Zeměpis: průmysl České republiky</p> <p>Přírodopis: zdravý životní styl</p>
---	--	--

5.2 Čtyřleté gymnázium, vyšší stupeň šestiletého gymnázia

5.2.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro gymnaziální vzdělávání. Výuka mateřského jazyka pracuje s poznatky, které žáci získávají v jiných předmětech: dějepis, občanská výchova, cizí jazyky, hudební a výtvarná výchova a také v předmětech přírodovědných.

Výuka na se dělí na literární výchovu, jazykovou a komunikační výchovu.

Ve všech složkách předmětu se žák postupně učí pracovat s náročnějšími texty odbornými i uměleckými, poznává bohatství mateřského jazyka a předmět se stává i prostředkem esteticko-výchovného působení.

V jazykové a komunikační výchově je žák veden k tomu, aby rozuměl různým typům textů a promluv a přemýšlel o nich. Získává schopnost vyjadřovat se spisovným jazykem správně, výstižně, slohově vhodně a pohotově v projevech ústních i písemných.

Literární výchova je předmětem všeobecně vzdělávacím s výraznou funkcí esteticko-výchovnou. Žák získává základní přehled o vývoji české a světové literatury a je veden k tomu, aby respektoval, chránil a oceňoval naše tradice a získal pozitivní postoj k uměleckým dílům. Interpretace vybraných literárních děl přispívá k utváření názorů, postojů, zájmů, vkusu a mravního profilu žáka a celkově rozvíjí a kultivuje jeho duchovní život.

Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V hodinách českého jazyka a literatury jsou realizovány některé okruhy průřezových témat: osobnostní a sociální výchova, multikulturní výchova, environmentální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a mediální výchova.

Časové vymezení předmětu

Povinný maturitní předmět Český jazyk a literatura má v obou typech studia následující hodinové dotace

3. – 6. ročník šestiletého gymnázia 4 – 3 – 3 – 4.

1. – 4. ročník čtyřletého gymnázia 4 – 3 – 3 – 4

V předposledním ročníku studia je žákům dána možnost vybrat si volitelný Seminář z českého jazyka a slohu s 2hodinovou týdenní dotací a v ročníku maturitním Seminář z českého jazyka s 1hodinovou týdenní dotací a Seminář z českého jazyka a literatury s 3hodinovou týdenní dotací.

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá v rámci celé třídy. Ve volitelných seminářích pracují žáci různých tříd téhož ročníku. Během školního roku se žáci účastní poznávacích exkurzí (např. maturitní ročník – kulturně poznávací exkurze do Prahy), jsou vedeni k účasti v rozmanitých soutěžích, a to jak ve školních kolech, tak i ve vyšších, postupových: okrskových, regionálních i celostátních (Olympiáda v českém jazyce, recitační a literární soutěže, soutěž v řečnictví), účastní se vybraných kulturních akcí a zhlédnou vybraná představení. Škola pravidelně pořádá zájezdy do oblastních divadel. V rámci mediální výchovy vznikají čísla školního časopisu, studenti mají možnost účastnit se aktuálních projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- výuka formou frontálního předávání informací i samostatné práce, práce ve skupinách či dvojicích
- samostatná čtení, čtení směřované otázkami
- žáci poznávají obecné postupy k zjištění správných odpovědí na kladené otázky
- práce s informačními zdroji: učebnice, internet, odborné publikace, slovníky – důvěryhodnost informačních zdrojů
- vytváření zpětné vazby formou otázek a odpovědí, diskusí, zpracování úkolu formou vystoupení před třídou, pomocí různých typů testů
- vlastní tvorba

Kompetence k řešení problémů

- hledání problémů v probírané látce společně s učitelem, pod jeho vedením
- samostatné zjišťování problémů: učitel předkládá texty a náměty ke srovnání, posouzení a vyvození závěrů, zadává úvahy a výklad s argumentací, využívá diskuse a polemiky
- řešení zadaných problémů – doplňování neúplných textů, vymyšlení jejich pokračování, řešení modelových situací.

Kompetence komunikativní

- výklad s příklady užívání jazykových prostředků s ohledem na komunikativní funkce a podmínky jazykových projevů
- zadávání samostatného vytváření takovýchto projevů
- zjišťování rozdílů mezi projevy mluvenými a psanými – řečnická vystoupení před třídou, účast v soutěžích (Olympiáda v české jazyce, recitační a literární soutěže)

Kompetence sociální a personální

- podpora formulování vlastních názorů a postojů
- kritické a nekritické hodnocení své osoby, lidí a společenských jevů – diskuse v rámci třídy, v rámci skupin, příspěvky – články do novin (akce Mf DNES Studenti čtou a píší noviny)
- stanovování témat a postupů na základě návrhů a konsensu
- rozборы uměleckých i neuměleckých textů a vyvozování mravních postojů při charakteristice postav, dějů, lidského konání a jednání v určitých podmínkách a za určitých okolností – využití poznatků z předmětu historie a základy společenských věd.

Kompetence občanská

- aktualizace výuky uplatněním textů a projevů vycházejících z aktuálních událostí
- zadávání k úvaze a ke slohové tvorbě témat v daném okamžiku důležitých
- porovnávání (při četbě a práci s texty) postavení a práv člověka v různých historických dobách v různých společnostech
- zjišťování společenských rozdílů v užívání různých jazykových prostředků a různých jazyků
- dorozumívání různými jazyky – typy jazyků
- poznávání zeměpisných a historických podmínek života člověka, lidského citění a prožívání prostřednictvím uměleckých slovesných děl

Kompetence k podnikavosti

- osvojení žádoucí úrovně výrazových prostředků potřebných pro jakoukoliv ústní i písemnou prezentaci
- schopnost vyhodnocení grafů a tabulek dat týkajících se zaměstnanosti v oborech a nezaměstnanosti
- vyvozování závěrů týkajících se osoby žáka – výběr profese, možnosti uplatnění

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 1. - čtyřleté gymnázium

3. - vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 4 hodiny

Očekávané výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá základní terminologii z oblasti literární vědy • na konkrétních příkladech rozpozná základní prostředky básnického jazyka • vystihne podstatné rysy nejstarších kultur • na základě vlastní četby charakterizuje tvorbu nejvýznamnějších autorů daných kultur • srovnává způsob dramaturgie současné a antické divadelní hry • interpretuje i část složitějšího středověkého textu • při interpretaci literárního textu uplatňuje znalosti o literárních druzích a žánrech • vysvětlí specifickou vývoj české literatury • posoudí přínos tohoto období pro vývoj literatury a literárního myšlení <ul style="list-style-type: none"> • postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuelní dezinterpretace textu • recituje nebo dramaturgizuje text dle vlastního výběru 	<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - Úvod do studia literatury - Orientální literatura - Antická literatura - Středověká evropská literatura - Vývoj literatury od doby Velké Moravy do konce 15.století - Doba husitská - Renesance - Baroko - Evropský klasicismus a osvícenství <p>Jazyková a komunikační výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obecné poučení o jazyku a řeči - Kodifikace, slovníky a jazykové příručky - Zvuková a grafická stránka jazyka 	<p>Průřezová témata</p> <p>Osobnostní a sociální výchova Pozitivní komunikace, tvořivá komunikace</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě: kulturní okruhy v Evropě a ve světě, světová náboženství</p> <p>Mediální výchova Média a mediální produkce</p> <p>Multikulturní výchova Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě: Češi v evropských procesech. Žijeme v Evropě: co je to Evropa. Evropské kulturní kořeny (křesťanství, umění, věda).</p> <p>Mezipředmětové vztahy Dějepis, Estetická výchova: vývoj historický a umělecký, zařazení období z hlediska historického a kulturního Zeměpis: nejdůležitější země v těchto dobách.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • při interpretaci lit. textů uplatňuje znalosti o struktuře lit. díla a lit. žánrech • vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu • při interpretaci lit. textů uplatňuje znalosti o struktuře lit. díla a lit. žánrech • rozlišuje termíny jazyk a řeč • zařadí český jazyk do jazykové větve • pracuje s dostupnými jazykovými příručkami • zná systém českých hlásek, řídí se zásadami spisovné výslovnosti • v mluveném projevu používá správnou intonaci • ovládá principy českého pravopisu a nejčastější odchylky od nich • objasní základní pojmy stylistiky • charakterizuje stylistiku jako lingvistickou disciplínu • prakticky využívá teoretické znalosti o základních slohových útvarech • sestaví vypravování, popis, líčení na dané téma • dokáže vystihnout podstatu daného funkčního stylu • vhodně využívá jazykové prostředky v závislosti na komunikační situaci 	<p>- Úvod do stylistiky</p> <p>- Základní slohové útvary</p> <p>- Prostě sdělovací funkční styly</p>	<p>Průřezová témata</p> <p>Mediální výchova Média a mediální produkce: mediální produkty a hlavní žánrové typy</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě: jazyková rozmanitost Evropy</p> <p>Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p>
---	--	---

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 2. - ročník čtyřleté gymnázium

4. -vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 3 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpretuje literární text na základě vlastní četby, inspiruje se ukázkami v čítance recituje romantického autora • charakterizuje romantického hrdinu na základě vlastní četby, • srovnává klasicistní a romantický pohled na svět • srovnává romantický a realistický přístup ke světu, literárnímu námětu a zpracování • vyhledává typické znaky uměleckého směru v jiných druzích umění rozebírá dílo po stránce jazykové, kompoziční • rozebírá dílo využívá znalosti literárních pojmů při rozbořech literárních děl, • formuluje názory na literární dílo, společenskou situaci, sleduje kulturní život, • navštíví divadelní představení, sehraje scénku ze samostatně vybrané hry • orientuje se v členění divadelní hry srovnává divadelní a televizní adaptaci • čte recenzi, srovnává s vlastním pohledem • interpretuje text • vhodně používá slova, zdůvodňuje a obhajuje výběr slov • popíše na základě četby způsoby tvoření slov v češtině • rozezná pravidelné a nepravidelné tvary 	<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - Romantismus ve světové a české literatuře - Realismus - Májovci, novoromantikové a čeští realisté - Dramatická tvorba 19. století - Česká literatura na konci 19. st. Jazyková a komunikativní výchova - Nauka o slovní zásobě - Nauka o tvoření slov - Tvarosloví 	<p>Mezipředmětové vztahy Dějepis, Estetická výchova: vývoj historický a umělecký Zeměpis: nejdůležitější země v těchto dobách</p> <p>Průřezová témata Multikulturní výchova Základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě: evropské kulturní kořeny Evropské kulturní hodnoty Jazyková rozmanitost Evropy Velcí Evropané.</p> <p>Osobnostní a sociální výchova Sociální komunikace Umění poznávat a učit se Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <p>Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: umění poznávat a učit se Spolupráce a soutěž</p> <p>Mediální výchova Média a mediální produkce: aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace</p>

<p>v časování a skloňování, rozliší progresivní formy</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozezná základní útvary publicistického stylu, pokusí se vytvořit interview, napíše fejeton • účast v projektu 	<ul style="list-style-type: none"> - Publicistický funkční styl - Publicistika mluvená a psaná - Masmédia 	
---	--	--

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 3. - čtyřletého gymnázia

5. - vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 3 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje společenskohistorický vývoj daného období, posuzuje a vysvětluje postoj autorů vůči společnosti a umění, vystihne podstatné rysy uměleckých směrů a literárních skupin, vnímá žánrovou pestrost literatury, rozpoznává nové originální postupy a formuluje vlastní názor na účinek děl na vnímatele, učí se toleranci v chápání avantgardního umění, uvažuje o roli umělce ve společnosti předčítá a recituje texty, porovnává různé interpretace textu a vysvětluje jejich důvody, charakterizuje specifčnost vývoje české literatury kontextu literatury světové rozdlišuje umělecký text od neuměleckého, vyhledává a vysvětluje postupy užití v uměleckém textu, objasňuje specifčnost typů promluv a vyprávěcích postupů, postihuje smysl textu, na základě četby charakterizuje tvorbu nejvýznamnějších představitelů daného období charakterizuje vývoj dramatu ve 20. století, vystihuje podstatné rysy jednotlivých forem a jejich účinek 	<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> Moderní směry na přelomu 19. a 20. století, avantgarda Česká poezie 1. poloviny 20. Století Próza 1. poloviny 20. století: světová próza 1. poloviny 20. století česká próza 1. poloviny 20. Století Světové a české divadlo 1. poloviny 20. Století <p>Jazyková a komunikativní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> Syntax stavba věty, souvětí, textu větné konstrukce, interpunkce nepravidelnosti větné stavby aktuální členění výpovědi Stylistika a sloh úvaha, esej, výklad 	<p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Dějepis - historické události 1. poloviny 20. století. Hudební výchova: nové hudební proudy. Výtvarná výchova: směry v malířství. Hudební výchova: znalost základních pojmů – rytmus, melodie Zeměpis: poloha zemí, o které se v daném případě jedná. Přírodovědné předměty: technika ovlivňující vývoj umění – fotografie, film...</p> <p>Průřezová témata</p> <p>Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: umění poznávat a učit se</p> <p>Multikulturní výchova Základní problémy sociokulturních rozdílů Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě: co je to Evropa Češi v evropských procesech</p> <p>Mediální výchova Média a mediální produkce: aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace</p>

<p>na diváka, porovnává tvorbu dramatickou a filmovou</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá znalosti o větných členech a jejich vztazích, aktuálním členění výpovědi a druzích vět, uplatňuje znalost zásad českého pravopisu • využívá poznatků o jazyce a stylu v tvořivé práci s textem a ve vlastním tvořivém psaní, v praxi uplatňuje znalosti zásad českého pravopisu, tvarosloví, slohových a syntaktických principů, rozlišuje subjektivní a objektivní slohotvorné činitele, uplatňuje textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a tím dosahuje zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti textu 		<p>Vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům</p> <p>Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: umění poznávat a učit se</p>
---	--	--

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 4. - čtyřleté gymnázium

6. - vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 4 hodiny

Očekávaní školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpretuje a přeinterpretovává na základě vlastní četby přečtené dílo. • diskutuje o vlivu velkých autorských osobností na vývoj kultury v dobách cenzury. • recituje, předčítá dle vlastního výběru. • interpretuje díla z vlastní četby • popíše vývoj literárních druhů a žánrů s důrazem na moderní literaturu <ul style="list-style-type: none"> • rozeznává vědecký a popularizační text stylizuje popularizační text a esej. • využívá tvořivě získané schopnosti a dovednosti v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl 	<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - Světová literatura po roce 1945 moderní umělecké směry 2. poloviny 20. století: existencialismus, beat generation, neorealismus, nový román, rozhněvaní mladí muži, magický realismus, postmodernismus - Česká próza od roku 1945 do 80. let 20. století období 1945 – 1948, budovatelské umění, společenskokritická próza, pronikání moderních postupů do české literatury - Česká poezie od roku 1945 do 80. let 20. století - Léta devadesátá a 21. století - Literární kritika, umělecké časopisy a noviny <p>Jazyková a komunikativní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odborný výklad a esejistický styl - Styl popularizační - Umělecký styl - Esejistický styl 	<p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Dějepis - politické události</p> <p>Estetická výchova: vývoj hudby, malířství, sochařství, architektury, designu apod.</p> <p>Zeměpis: poloha a přírodní podmínky zmiňovaných</p> <p>Průřezová témata</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>Základní problémy sociokulturních rozdílů.</p> <p>Psychosociální aspekty interkulturality</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Žijeme v Evropě:</p> <p>Identita člověka v globálním kontextu</p> <p>Evropský integrační proces</p> <p>Evropské občanství</p> <p>Mediální výchova</p> <p>Média a mediální produkty: významy, uživatelé, účinky</p> <p>Environmentální výchova</p> <p>Člověk a životní prostředí</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <p>Sociální komunikace</p> <p>Spolupráce a soutěž</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého</p>

<ul style="list-style-type: none">• překonává ostych , vyjadřuje sám sebe.• shromažďuje materiál o vývoji jazyků i v jiných předmětech – diskuze.	- Vývoj češtiny a obecné výklady o jazyce	kulturního prostředí
--	---	----------------------

5.2.2 Cizí jazyk - Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Anglický jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk a vznikl rozpracováním obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace z Rámcového vzdělávacího programu pro gymnaziální vzdělávání.

Pokud se anglický jazyk vyučuje jako 1. Cizí jazyk, navazuje na úroveň A2 a směřuje k dosažení úrovně B2, pokud se vyučuje jako 2. Cizí jazyk, vychází z úrovně A1 a směřuje k úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Cílem předmětu je osvojování si jazykových prostředků a funkcí, rozšiřování slovní zásoby a rozvíjení schopností žáků dorozumět se tímto jazykem v běžných situacích.

Předmět prohlubuje faktografické znalosti žáků týkající se anglicky mluvícího prostředí a upevňuje vědomí existence odlišných kultur.

Při naplňování vyučovacího obsahu jsou zároveň realizována následující průřezová témata:

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Environmentální výchova

Mediální výchova

Multikulturní výchova

Časové vymezení předmětu:

Časová dotace je 4 hodiny týdně v 1. ročníku čtyřletého a ve 3. ročníku šestiletého cyklu, 3 hodiny týdně ve 2. a 3. ročníku čtyřletého a ve 4. a 5. ročníku šestiletého cyklu a 5 hodin v maturitních ročnících obou studijních cyklů. Hodinová dotace anglického jazyka, vyučovaného jako 1. cizí jazyk, je posílena celkem třemi disponibilními hodinami.

V případě, že se Anglický jazyk vyučuje jako 2. cizí jazyk, je jeho hodinová dotace ve všech ročnících čtyřletého cyklu a ve všech ročnících vyšších stupňů šestiletého cyklu 3 hodiny.

Organizační vymezení předmětu:

Anglický jazyk se vyučuje ve skupinách čítajících asi 11– 16 žáků.

Hodiny probíhají ve třídě určené pro výuku cizích jazyků, případně v kmenové třídě.

Žáci, obvykle ve 2. nebo 3. ročníku čtyřletého cyklu a jim odpovídajícím ročníkům vyššího stupně šestiletého cyklu, se mohou stát účastníky poznávacího zájezdu do Velké Británie. Rovněž mají možnost se zúčastnit řady rozmanitých soutěží v anglickém jazyce.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Základními kompetencemi, které jsou v anglickém jazyce rozvíjeny, jsou kompetence k učení, kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů, kompetence sociální a personální a kompetence k podnikavosti. K dosažení požadovaných výstupů používáme následující prostředky:

Kompetence k učení:

- motivujeme žáky k účasti na soutěžích, kde mohou porovnat své znalosti s žáky jiných škol
- ve výuce využíváme internet a jazykové programy, aby si osvojili práci s moderními technologiemi, které mohou využít i při samostudiu
- při řešení úkolů z učebnice nechává učitel žákům prostor pro vlastní postup práce, k hledání správné formulace
- v hodinách se využívá samostatná, párová i týmová práce – žáci se učí, jak si práci organizovat, prezentovat a obhajovat
- vedeme žáky k práci se slovníkem, k samostatnému vyhledávání potřebných informací v tisku a k používání jiných jazykových příruček a informačních zdrojů

Kompetence k řešení problémů:

- žáci řeší zadané problémy – doplňování neúplných textů, vymyšlení jejich pokračování, řešení modelových situací
- vedeme žáky k uplatňování dosud osvojené slovní zásoby a logických úvah při odvozování neznámých výrazů z kontextu
- zařazujeme samostatné vyhledávání potřebných informací v tisku, na internetu /práce s poslechy, texty, videomateriály a reprodukce získaných informací pro ostatní žáky/

Kompetence komunikativní:

- nácvikem modelových situací vedeme žáky ke zvládnutí komunikačních situací v praxi (rozhovory v párech i ve skupinách, simulace situací, které mohou nastat v anglo-americkém prostředí - v obchodě, na nádraží, v restauraci, na úřadě, apod., komunikace s partnerem, ve skupině, společné dosažení vytčeného cíle). Dialogy
- řízeným rozhovorem učitel opakuje slovní zásobu včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů
- s žáky nacvičujeme vystoupení před kolektivem, žák přednese referát na dané téma / kniha, článek v časopise, která/ý mě zaujal/a, oblíbený autor, zajímavá osobnost, apod. Monology. Žáci jsou seznámeni s různými druhy korespondence, napíší formální a neformální dopis, vyjádří své názory

Kompetence sociální a personální:

- při nácviku projevu před třídou vytváříme podmínky k vlastní prezentaci žáků
- organizujeme výuku ve dvojicích a skupinách, navzájem si pomáhají, doplňují se, podílejí se na společné práci, hodnotí svůj přínos pro skupinu a zodpovídají za svou práci celému kolektivu

- žáci jsou vybízeni k vzájemnému hodnocení výsledků své práce
- zařazujeme hry a soutěže

Kompetence občanská

- učitel vybízí žáka k otevřenosti, k upřímnosti, aby se nebáli zeptat a nestyděli se za své případné chyby, aby tolerovali postupy jiných
- při studiu reálií anglicky mluvících zemí žáci vnímají jiné kulturní a etické pozadí života člověka
- žáci se navzájem respektují, radí se, oceňují úspěch druhého a při neúspěchu komukoliv vstřícně pomáhají
- kompetence občanská se rozvíjí i při diskusích o jednotlivých tématech (životní prostředí, život ve škole, ve městě, charitativní organizace, zdraví, drogy atd.)
- iniciujeme diskuse, v nichž dbáme na schopnost žáků vyjádřit vlastní názor, obhájit jej a polemizovat s názory ostatních

Kompetence k podnikavosti

- žák se cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti rozhoduje o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření.
- učením se cizímu jazyku žák rozvíjí svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě
- učitel vede žáky k uplatnění proaktivního přístupu, vlastní iniciativě a tvořivosti
- žák usiluje o dosažení stanovených cílů, průběžně reviduje a kriticky hodnotí dosažené výsledky, koriguje další činnost s ohledem na stanovený cíl; dokončuje zahájené aktivity, motivuje se k dosahování úspěchu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Anglický jazyk – výstupní úroveň B2

Ročník: 1. až 4. - čtyřleté gymnázium

3. až 6. - vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace:

4 hodiny 1./3. ročník

3 hodiny 2./4.; 3./5. ročník

5 hodin 4./6. ročník

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>1. ročník čtyřletého gymnázia 3. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Žák:</p> <p>Poslech</p> <ul style="list-style-type: none"> identifikuje hlavní téma slyšeného textu porozumí hlavním informacím krátkých, jednoduchých sdělení, pokud jsou pronášeny spisovně a normální rychlostí rozumí monologům i dialogům na známá, jednoduchá témata a adekvátně reaguje <p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> čte s porozuměním nepříliš komplikované informativní texty vztahující se k jeho zájmům. najde stěžejní informace v jednoduchém písemném projevu rozumí jednoduchým pokynům a návodům. při práci s textem využívá překladové slovníky <p>Ústní projev</p> <ul style="list-style-type: none"> představí sebe a svou rodinu popíše bydliště, koníčky a zájmy, jednoduché zážitky a události vypráví jednoduchý příběh 	<p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> upevňování výslovnostních návyků slovní přízvuk, intonace/ charakteristika fonetického přepisu <p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> opakování sloves a časů prosté, průběhové tvary přítomné+minulé, předpřítomný čas prostý způsobová slovesa trpný rod spojování vět, interpunkce determinanty u podstatných jmen; zájmena neurčitá počitatelnost podstatných jmen přídavná jména slovesná frázová slovesa <p>Slovní zásoba a témata</p> <ul style="list-style-type: none"> denní program, jídlo stravování, zaměstnání, volný čas, záliby, sport televizní a rozhlasový program, internet oslavy a svátky, domov fyzický a psychologický popis osob nákupy ošacení, běžně používaných předmětů 	<p>Průřezová témata</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Žijeme v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> nacházíme shody a rozdíly: (integrováno do všech ročníků) a) ve stravovacích zvyklostech, /Velká Británie x Česká republika/, b) v oslavách tradičních svátků c) kriticky zhodnotit a využít zkušeností z jiného kulturního prostředí <p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Český jazyk: jazykové srovnání češtiny s angličtinou, ukázky z angloamerické literatury, anglická slova v českém jazyce</p> <p>Dějepis: evropské a světové dějiny, důležité historické události v anglicky mluvících zemích</p> <p>Základy společenských věd: kulturní a sociální poměry v anglosaských zemích, různé aspekty světa práce</p> <p>Estetická výchova: anglo-americká hudba, malířství a architektura</p>

<p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • napíše krátký informativní text z každodenního života • sestaví jednoduchý neformální dopis nebo pozvánku • vyplní základní osobní údaje ve formuláři <p>2. ročník čtyřletého gymnázia 4. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Poslech</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí hlavním myšlenkám krátkého autentického projevu v běžných a známých situacích, proneseného spisovně a zřetelně. • rozumí krátkému vyprávění a jednoduchým dialogům <p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí jasně napsaným, jednoduše 	<p>- peníze a finance</p> <p>Ústní projev</p> <p>- souvislý projev na téma: denní program, oblíbený televizní nebo rozhlasový pořad, mé záliby, oblíbená osoba</p> <p>- popis běžně užívaného předmětu /CD přehrávač, počítač/ - oslava svátku /vánoce/, denní jídla</p> <p>Písemný projev</p> <p>- neformální dopis obsahující osobní informace, popisující zajímavé místo, líčící událost /oslava, nehoda/; přání, blahopřání /narozeniny, svatba/</p> <p>Reálie+literatura</p> <p>- vlastní četba britských a amerických autorů v originále/=upravené texty, 800 slov/ - stravování v Británii - významné svátky v Británii+USA - tradice</p> <p>Komunikační situace</p> <p>- názor, postoj, ne/souhlas, ne/možnost, nutnost - rada, překvapení, svolení, ne/libost, ne/zájem, žádost o zopakování</p> <p>Fonetika</p> <p>- upevňování výslovnostních návyků - opakování pravidel, rozpoznávání klíčových a nepřízvučných slov ve slyšeném projevu</p> <p>Mluvnice</p> <p>- vyjadřování budoucnosti - přítomné tvary sloves vyjadřující budoucnost - předpřítomný čas pro minulost a přítomnost - podmínkové věty 0-1-2</p>	<p>Průřezová témata Multikulturní výchova Základní problémy sociokulturních rozdílů (integrováno do všech předmětů)</p> <p>- vítáme přistěhovalce v České republice, proč přicházejí?, mohou být pro Českou republiku přínosem? - jak se projevuje sociokulturní rozrůzněnost v ČR a v Evropě</p>
--	--	---

<p>formulovaným návodům a pokynům</p> <ul style="list-style-type: none"> • zjistí důležité informace z nenáročného textu • rozumí standardním formálním i neformálním dopisům <p>Ústní projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • reprodukuje přečtený/vyslechnutý méně náročný text s běžnou slovní zásobou. • jednoduše vyjadřuje některé své pozitivní/záporné pocity, své postoje a názory • vypráví příběh/popíše osobní zážitek <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • napíše jednoduchý souvislý text • v dopise reaguje na názory/stanoviska pisatele 	<ul style="list-style-type: none"> - vedlejší věty časové - předložky času + místa - stupňování přídavných jmen, pořadí přídavných jmen <p>Slovní zásoba a témata</p> <ul style="list-style-type: none"> - lexikologie – frázová slovesa, kolokace - ustálená větná spojení, odvozování slov, složená slova - britská a americká angličtina - umění, malířství, architektura, hudba, tanec, výstavy; móda, oblečení, životní styl, dovolená; věda, technika, internet - životní prostředí /moře/, svět zvířat; dům a zařízení, byt, materiály - emigrace, imigrace, politické+ hospodářské problémy <p>Ústní projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - telefonický rozhovor /plány na víkend/, popis města, domu, uměleckého díla <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozdrav z dovolené - osobní dopis /plány do budoucnosti/ - internetová stránka o našem městě, propagační text o zajímavém místě v okolí - recenze kulturní akce <p>Reálie a literatura</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nový Zéland/ charakteristika/ - Česká republika /charakteristika/ - Velká Británie /charakteristika/ + kulturní tradice - Londýn - Česká republika – turistické cíle - vlastní četba britských+amerických autorů v originále /=upravené texty, 1200 slov/ <p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> - návrh, údiv, sympatie - názor, postoj - prosba, svolení, odmítnutí 	<p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Český jazyk: jazykové srovnání češtiny s angličtinou ukázky z angloamerické literatury, anglická slova v českém jazyce</p> <p>Dějepis: evropské a světové dějiny, důležité historické události v anglicky mluvících zemích</p> <p>Základy společenských věd: kulturní a sociální poměry v anglosaských zemích, různé aspekty světa práce</p> <p>Estetická výchova: anglo-americká hudba, malířství a architektura</p> <p>Zeměpis. základní údaje o anglicky mluvících zemích – Austrálie</p>
---	---	---

<p>3. ročník čtyřletého gymnázia 5. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Poslech</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí hlavním myšlenkám delšího autentického projevu • zachytí specifické informace v autentickém rozhovoru/souvislém monologu <p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledá specifické údaje ve faktografickém textu vztahujícím se k tématům jeho zájmu • porozumí podstatě náročnějšího textu • z kontextu odvodí významy neznámých slov <p>Ústní projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • reprodukuje přečtený/vyslechnutý text i složitějšího obsahu • sestaví kratší samostatné sdělení týkající se složitějšího tématu • dorozumí se bez větších potíží v běžných komunikačních situacích, komunikuje i s cizincem <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • podrobně popíše událost/zážitek • napíše delší dopis • text logicky člení, používá souvětí 	<p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovesa – opakování přítomných časů prostých, průběhových, perfektních časů prostých průběhových (otázky, záporu) - předpřítomný průběhový čas - předminulý čas prostý a průběhový - způsobová slovesa v minulém čase - trpný rod – v čase přítomném prostém, přítomném průběhovém, předpřítomném, minulém budoucím - zájmena – neurčitá - přídavná jména složená - příslovce - času, způsobu - členy - lexikologie – fráze “used to“ “have something done“ - kolokace - frázová slovesa - idiomy - ortografie – psaní velkých písmen - syntax – rozlišení věty hlavní a vět vedlejších - psaní čárky v souvětí <p>Slovní zásoba a témata</p> <ul style="list-style-type: none"> - sport, volný čas, polární expedice, extrémní sporty, sporty v USA a VB - prázdninové aktivity, nabídky cestovních kanceláří - knihy, četba, literární žánry - recenze, film, filmové žánry, hrdinové - doprava, cestování, různé druhy dopravních prostředků, dopravní problémy, letiště, nádraží, účastníci dopravy, doprava a životní prostředí - média (televize, rozhlas, tisk, internet), zprávy, reportáže, recenze, profese spojené s žurnalistikou, televizní programy, kanály, reklama, celebrity, přírodní katastrofy <p>Reálie a literatura</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kanada, USA – multikulturní země a společnosti (základní informace) 	<p>Průřezová témata</p> <p>Mediální výchova</p> <p>Mediální produkty a jejich významy (integrováno do všech ročníků)</p> <ul style="list-style-type: none"> - televize: jaké typy programů volíte?, ovlivňují váš pohled na svět?, stavíte se k některým kriticky? proč? <p>Environmentální výchova</p> <p>Člověk a životní prostředí (integrováno do všech ročníků)</p> <ul style="list-style-type: none"> - jak působí doprava na životní prostředí? mohu sám/a/ situaci pomoci zlepšit? - s kterými problémy z hlediska životního prostředí se Česká republika a region nejvíce potýká <p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Český jazyk: jazykové srovnání češtiny s angličtinou, ukázky z angloamerické literatury, anglická slova v českém jazyce</p> <p>Dějepis: evropské a světové dějiny, důležité historické události v anglicky mluvících zemích</p> <p>Základy společenských věd: kulturní a sociální poměry v anglosaských zemích, různé aspekty světa práce</p> <p>Zeměpis. základní údaje o anglicky mluvících zemích – Velká Británie, USA, Kanada</p>
--	---	---

<p>4. ročník čtyřletého gymnázia 6. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Poslech</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí podstatné části autentického textu • orientuje se v složitějších projevech na konkrétní i abstraktní téma • používá poslechové strategie <p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> • čte autentický text a rozlišuje jeho členění • najde podstatné informace ve složitějším textu na konkrétní i abstraktní téma/v cizojazyčném tisku/ na internetu • rozumí podrobnějším textům na známé téma <p>Ústní projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoří souvislé delší sdělení i na složitější téma 	<p>- Česká republika - můj kraj (základní informace) - Irsko – hudební tradice - Česká republika – hudební tradice - Literatura – přehled vývoje britské a americké literatury (Shakespeare, Chaucer, Dickens, Poe, Hemingway)</p> <p>Ústní projev na výše zmíněná témata - Diskuze, vyprávění, referát</p> <p>Písemný projev - neformální dopis - vlastní příběh - formální dopis</p> <p>Komunikační situace - vyjádření preferencí, libosti nelibosti, vlastní názor a jeho obhajoba v diskusi - zjišťování informací</p> <p>Mluvnice - slovesa: vyjadřování budoucnosti (will, be going to, vyjádření přít. časem průběhovým, přítomným časem prostým) - předbudoucí čas - podmínkové věty - přací věty (reálné, nereálné) - nepřímá řeč (oznamovací věty, otázky, rozkaz, žádost) - způsobová slovesa vyjadřující pravděpodobnost - zájmena zvrtná, neurčitá, zvrtné se - počítatelnost – opakování - lexikologie – frázová slovesa, ustálená spojení, idiomy - způsoby odvozování slov</p> <p>Slovní zásoba a témata - člověk, vzhled, povaha, vlastnosti, emoce, zdraví - školství, škola, předměty, školní pravidla</p>	<p>Průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě (integrováno do všech ročníků) - český návštěvník ve Velké Británii, Brit v České republice - co je stejné a co se liší? Vzdělávání v Evropě a ve světě (integrováno do všech ročníků) - je snazší být gymnazistou v České republice nebo ve Velké Británii?</p> <p>Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (integrováno do všech ročníků) - co a jak mohu trénovat, aby se kvalita mého učení zlepšila</p>
---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • přirozeně zahájí, udržuje i ukončí konverzaci na běžná témata • zdůvodní své postoje i názory/ argumentuje <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • napíše podrobný, složitější text / popis/ úvahu • argumentuje a srozumitelně vyjadřuje své myšlenky, postoje a názory • napíše strukturovaný životopis/žádost o práci 	<p>- profesionální kariéra, povolání, schopnosti, nadání; kvalifikace, požadavky, pracovní trh, nezaměstnanost, plat, pracovní podmínky</p> <p>- život v cizině, kuchyně, bydlení, zábava</p> <p>Reálie</p> <p>- Austrálie (základní informace, životní styl)</p> <p>- Velká Británie (základní informace, politický systém, školství, průmysl, zemědělství, významná místa a osobnosti)</p> <p>Ústní projev na téma</p> <p>- první setkání s neznámým člověkem</p> <p>- získávání informací o studiu, školy v České republice a zahraničí</p> <p>- rozhovor s přijímacím pracovníkem při výběrovém řízení, škála pracovních příležitostí</p> <p>- kulturní odlišnosti v různých evropských zemích (tradice, zvyky, chování, kuchyně)</p> <p>Písemný projev</p> <p>- popis blízké osoby (personálie, vzhled, charakterové rysy, chování, zázemí, vztah k jiným lidem)</p> <p>- úvaha o ideální škole (místo, vybavení, předměty, mimoškolní aktivity)</p> <p>- písemná žádost o práci (důvod, kvalifikace, schopnosti, zkušenosti, praxe), strukturovaný životopis</p> <p>Komunikační situace</p> <p>- žádost o radu, rada, vyjádření jistoty, nejistoty, předpověď, odhad, zdvořilý nesouhlas, souhlas, návrh, přání, lítost, pozdní lítost, prosba o pomoc</p>	<p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Český jazyk: jazykové srovnání češtiny s angličtinou, ukázky z angloamerické literatury, anglická slova v českém jazyce</p> <p>Dějepis: evropské a světové dějiny, důležité historické události v anglicky mluvících zemích</p> <p>Základy společenských věd: kulturní a sociální poměry v anglosaských zemích, různé aspekty světa práce</p>
--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Anglický jazyk – výstupní úroveň B1

Ročník: 1. až 4. - čtyřleté gymnázium

3. až 6. - vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 3 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>1. ročník čtyřletého gymnázia 3. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Žák: Poslech</p> <ul style="list-style-type: none"> dostatečně rozumí jednoduchému mluvenému projevu na běžná témata, která jsou přednesena velmi pomalu a zřetelně <p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> čte a rozumí jednoduchým textům, které obsahují základní slovní zásobu užívanou v běžném životě <p>Ústní a písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> jednoduchou formou napíše neformální dopis, popíše své kamarády a rodinné příslušníky, uvede fakta o svých zájmech a činnostech s nimi souvisejícími <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> jednoduše a stručně vyjádří názor, přání, souhlas, omluvu předvede jednoduchý dialog na běžná každodenní témata <p>2. ročník čtyřletého gymnázia 4. ročník šestiletého gymnázia</p>	<p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> upevňování výslovnostních návyků slovní přízvuk, intonace/ charakteristika fonetického přepisu <p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> sloveso „to be, to have“ přivlastňovací zájmena přítomný čas prostý vazba „there is, are“ „some, any“ prepositions of place sloveso „can, could“ minulý čas - regular, irregular verbs time expressions for The Simple Past Tense <p>Témata</p> <ul style="list-style-type: none"> family jobs leisure activities flat, house, rooms favorite time of the day directions date 	<p>Průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě - nacházíme shody a rozdíly ve stravovacích zvyklostech, možnostech, jak trávit volný čas, /Velká Británie x Česko</p> <p>Multikulturní výchova Základní problémy sociokulturních rozdílů - jsme multikulturní? /měnící se životní styl/</p> <p>Environmentální výchova Život ve městě - /člověk a životní prostředí/</p> <p>Mezipředmětové vztahy Český jazyk: jazykové srovnání češtiny s angličtinou ukázky z angloamerické literatury, anglická slova v českém jazyce Dějepis: evropské a světové dějiny, důležité historické události v anglicky mluvících zemích Základy společenských věd: kulturní a sociální poměry v anglosaských zemích, různé aspekty světa práce Estetická výchova: anglo-americká hudba, malířství</p>

<p>Poslech</p> <ul style="list-style-type: none"> rozliší podstatné myšlenky běžného mluveného projevu, který je přednesen přiměřenou rychlostí, a dále tyto myšlenky rozvíjí formou otázek a odpovědí <p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> čte s porozuměním nepříliš obtížné, kratší texty. vyhledá v textech základní informace a dále s nimi jednoduchou formou pracuje a rozvíjí je <p>Ústní a písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> samostatně promluví o běžných, každodenních situacích (např. v obchodě, ve škole, mezi kamarády) jednoduchými větami vypráví krátký příběh (např. zážitek z prázdnin) napíše obsáhlejší dopis formální i neformální <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> za použití částečně složitějších struktur vyjádří svůj názor a postoj předvede poměrně plynulý rozhovor na zadané jednoduché téma <p>3. ročník čtyřletého gymnázia 5. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Poslech</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí běžnému mluveného projevu, který je přednesen přiměřenou rychlostí umí zachytit i menší podrobnosti a dále tyto myšlenky rozvíjí formou otázek a odpovědí rozliší anglické a americké mluvě 	<p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> upevňování výslovnostních návyků opakování pravidel, rozpoznávání klíčových a nepřizvučných slov ve slyšeném projevu <p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> zápor minulého času počitatelnost a vyjadřování množství stupňování přídavných jmen přítomný čas průběhový vyjádření budoucnosti pomocí přítomného času průběhového „have a have got“ vazba „going to“ účelový infinitiv příslovce předpřítomný čas srovnání s časem minulým <p>Témata</p> <ul style="list-style-type: none"> food and drink shopping music travel city and country clothes weather feelings communication <p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> opakování přítomných časů vyjádření množství, few, little 	<p>a architektura</p> <p>Průřezová témata Multikulturní výchova Základní problémy sociokulturních rozdílů: - jsme multikulturní? - mění se životní styl/ , vítáme přistěhovalce v České republice, proč přicházejí, mohou být přínosem?</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě - český návštěvník ve Velké Británii, USA, Brit, Američan v Česku – co je stejné, co se liší?</p> <p>Mediální výchova Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>Mezipředmětové vztahy Český jazyk: jazykové srovnání češtiny s angličtinou, ukázky z angloamerické literatury, anglická slova v českém jazyce Dějepis: evropské a světové dějiny, důležité historické události v anglicky mluvících zemích Základy společenských věd: kulturní a sociální poměry v anglosaských zemích, různé aspekty světa práce Estetická výchova: anglo-americká hudba, malířství a architektura Zeměpis. základní údaje o anglicky mluvících zemích – Austrálie</p> <p>Průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p>
--	--	--

<p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> • čte s porozuměním běžné texty • vyhledá v nich základní informace a dále s nimi jednoduchou formou pracuje a rozvíjí je • je schopen přečtené reprodukovat <p>Ústní a písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostatně promluví o svém studiu, volném čase, životních příbězích známých lidí • jednoduchými větami vypráví krátký příběh (např. zážitek z prázdnin) • napíše obsáhlejší dopis formální i neformální <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • za použití částečně složitějších struktur vyjádří svůj názor a postoje • předvede poměrně plynulý rozhovor na zadané jednoduché téma <p>4. ročník čtyřletého gymnázia 6. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Poslech</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí delšímu souvislému projevu, zachytí specifické informace z rozhovoru a souvislého projevu předneseného přirozeným tempem <p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí i složitějším textům • umí vyhledat potřebné údaje a odhaduje význam neznámých slov z kontextu. 	<ul style="list-style-type: none"> - slovesa s infinitivem s to - gerundium like, love, enjoy - infinitiv s to - slovesa s infinitivem bez to - rozdíl will future a going to future - what's it like? - comparative and superlative adjectives - nepravidelné stupňování přídavných jmen - předpřítomný čas, since, for, recently - předpřítomný a minulý čas – srovnání <p>Témata</p> <ul style="list-style-type: none"> - studies - living in the USA - crime - eating habits - shopping, clothes - music, life style - travel, holidays, seasons - weather, <p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - can, may, must a opisné tvary, should, had better, vyjádření zákazu - časové věty - první a druhé podmínkové souvětí - trpný rod, použití v různých časech - modální slovesa s trpným rodem - příčestí přítomné a minulé - vyjádření možnosti - předpřítomný čas průběhový, použití a srovnání s jednoduchým časem - časová souslednost 	<p>Žijeme v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> - český návštěvník ve Velké Británii, USA, Brit, Američan v Česku – co je stejné, co se liší? <p>Mediální výchova</p> <p>Mediální produkty a jejich význam (INT)</p> <p>televize: jaké typy programů volíte, ovlivňují váš pohled na svět?</p> <p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Český jazyk: jazykové srovnání češtiny s angličtinou, ukázky z angloamerické literatury, anglická slova v českém jazyce</p> <p>Dějepis: evropské a světové dějiny, důležité historické události v anglicky mluvících zemích</p> <p>Základy společenských věd: kulturní a sociální poměry v anglosaských zemích, různé aspekty světa práce</p> <p>Zeměpis: základní údaje o anglicky mluvících zemích – Velká Británie, USA, Canada</p> <p>Průřezová témata</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>Možnosti cestování, volba povolání a partnerské vztahy</p> <p>Základní problémy sociokulturních rozdílů:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jsme multikulturní? - mění se životní styl/? <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Žijeme v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> - nacházíme shody a rozdíly v životním stylu mladých
--	---	--

<p>Ústní a písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostatně a plynule promluví o svém studiu, volném čase, osobních či zdravotních problémech, zážitcích z cest, představách a snech • umí poradit v různých životních situacích • popíše kratší příběh v neformálním dopise • <p>Interaktivní řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje, argumentuje a obhájí stanoviska v různých situacích a komunikuje s rodilým mluvčím 	<p>Témata</p> <ul style="list-style-type: none"> - taking a job and responsibility - health and diseases - travelling - staying at a hotel - sports and adventures - food and drink, keeping fit - telephoning, interviewing people - happiness, earning the living - founding a family 	<p>lidí</p> <p>Mediální výchova Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení/ - využívání informací z tisku, televize a internetu</p> <p>Mezipředmětové vztahy Český jazyk: jazykové srovnání češtiny s angličtinou, ukázky z angloamerické literatury, anglická slova v českém jazyce Dějepis: evropské a světové dějiny, důležité historické události v anglicky mluvících zemích Základy společenských věd: kulturní a sociální poměry v anglosaských zemích, různé aspekty světa práce</p>
--	---	---

5.2.3 Cizí jazyk – Francouzský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Francouzský jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk a vznikl rozpracováním obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace z Rámcového vzdělávacího programu pro gymnaziální vzdělávání.

Pokud se francouzský jazyk vyučuje jako 1. Cizí jazyk, navazuje na úroveň A2 a směřuje k dosažení úrovně B2, pokud se vyučuje jako 2. Cizí jazyk, vychází z úrovně A1 a směřuje k úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Vlastním obsahem předmětu je výuka francouzského jazyka podle příslušného ročníku čtyřletého a vyššího stupně víceletého gymnázia. Důraz je kladen na komunikativní schopnosti žáků. Předmět je vede k tomu, aby byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech.

Výuka seznamuje žáky rovněž s reáliemi Francie a dalších frankofonních zemí. Znalost francouzštiny vede žáky i k náležitému pochopení jiných cizojazyčných kultur a prohlubuje v nich toleranci k těmto kulturám.

V rámci předmětu je věnována pozornost tematickým okruhům průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova a Multikulturní výchova.

Časové vymezení předmětu

V případě, že se francouzský jazyk vyučuje jako 1. Cizí jazyk, je jeho hodinová dotace 4 hodiny týdně v 1. ročníku čtyřletého a ve 3. ročníku šestiletého cyklu, 3 hodiny týdně ve 2. a 3. ročníku čtyřletého a ve 4. a 5. ročníku šestiletého cyklu a 5 hodin v maturitním ročníku obou studijních cyklů. 4hodinová dotace je posílena jednou hodinou z disponibilních hodin, 5hodinová dotace pak dvěma disponibilními hodinami.

V případě, že se francouzský jazyk vyučuje jako 2. Cizí jazyk, je jeho hodinová dotace ve všech ročnících čtyřletého cyklu a ve všech ročnících vyšších stupně šestiletého cyklu 3 hodiny.

Organizační vymezení předmětu

Francouzský jazyk se jako Další cizí jazyk vyučuje od 3. do 6. ročníku šestiletého gymnázia a od 1. do 4. ročníku čtyřletého gymnázia.

Každá třída je většinou rozdělena pro potřeby výuky cizího jazyka na 2 skupiny.

Výuka probíhá v odborné učebně jazyků vybavené multimediální technikou a dalšími pomůckami, případně i v kmenových třídách. Výuka podle učebnic je pravidelně doplňována i materiály z dalších metod FLE (francouzština jako cizí jazyk), žáci při práci používají překladové i výkladové slovníky, odebírají časopisy pro výuku Francouzského jazyka, při výuce pravidelně pracují s nahrávkami (audio, video, DVD) od rodilých mluvčích, interaktivními výukovými cvičeními na internetu apod.

Během studia se mohou žáci zapojit do školní výměny s Lycée St. Martin ve francouzském Rennes.

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu Francouzský jazyk používáme pro utváření a rozvíjení všech 6 klíčových kompetencí výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují získat požadované výstupy.

Kompetence k učení

- učitelé ve výuce prezentují různé způsoby studia cizího jazyka a žáky důsledně vedou k tomu, aby je využívali po celou dobu svého celoživotního učení
- žáci hledají vzájemné souvislosti u jazykových struktur i v rámci lexika. Při tom využívají srovnání s jinými studovanými jazyky i s jazykem mateřským
- žáci dostávají takové úkoly, při nichž na odpovídající úrovni samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů,
- součástí výuky ve škole i domácí přípravy je práce se slovníky a dalšími jazykovědnými příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem
- prací s francouzskými texty žáci získávají stále větší důvěru ve své jazykové schopnosti a pomocí autoevaluace posoudí vlastní pokroky a diskutují o nich s ostatními

Kompetence k řešení problémů

- učitelé poskytují žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů, ukazují komplexní charakter jazyka a vedou žáky k jeho respektování
- práce s cizojazyčnými texty přiměřené úrovni vede žáky k domýšlení, hledání vzájemných souvislostí a smyslu sdělení
- ve výuce vyučující simulují modelové situace, se kterými se žáci mohou běžně setkat v každodenním životě, a učí je na ně správně reagovat
- učitelé žáky postupně vedou k řešení prací komplexnějšího charakteru a jejich prezentaci před třídou
- učitelé žákům ukazují nutnost zřetelné argumentace při vyjadřování všech názorů

Kompetence komunikativní

- rozvoj komunikativní kompetence je obsažen již v samé podstatě předmětu. Dovednosti spojené se čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjejí učitelé u žáků všemi dostupnými moderními metodami výuky cizího jazyka
- v rámci konverzace učitelé kultivují u žáků schopnost vyjádřit vlastní názor a obhajovat ho, stejně jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti

- učitelé vedou žáky k přesnosti ve vyjádření, k identifikaci podstatných informací při práci s jazykovými materiály a k rozvíjení interpretačních schopností
- žáci stále více rozumějí různým typům textů a cizojazyčných sdělení, běžně užívaným gestům a jiným komunikačním prostředkům a vhodně na ně reagují

Kompetence sociální a personální

- skupinovou prací a společným řešením problémů žáci neustále rozvíjejí své schopnosti vzájemně spolupracovat
- při účasti v jazykových soutěžích a rovněž výměnných pobytech, kterých se účastní studenti z různých tříd i ročníků, se žáci učí spolupracovat s druhými a mají možnost ocenit jejich zkušenosti
- specifický charakter učení jazyka rozvíjí u žáků schopnost soustavné práce, podporuje jejich sebedůvěru i samostatný rozvoj

Kompetence občanská

- při konverzaci učitelé vedou žáky k tomu, aby vyjadřovali svůj názor, zaujali stanovisko k problémům společenským, sociálním i kulturním
- učitel vede žáky k plnění povinností ve škole i mimo školu, diskutuje s nimi na aktuální témata
- učitelé žáky neustále orientují k pozitivnímu vnímání jiných kulturních, duševních a etických hodnot
- žáci respektují požadavky na kvalitní životní prostředí při výuce ve škole i mimo ni
- žáci používají dosažených jazykových dovedností k zodpovědnému chování a zodpovědnému rozhodování i poskytnutí účinné pomoci v krizových situacích

Kompetence k podnikavosti

- žák se cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti rozhoduje o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření
- učením se cizímu jazyku žák rozvíjí svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě
- učitel vede žáky k uplatnění proaktivního přístupu, vlastní iniciativě a tvořivosti
- žák usiluje o dosažení stanovených cílů, průběžně reviduje a kriticky hodnotí dosažené výsledky, motivuje se k dosahování úspěchu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí
Vyučovací předmět: Francouzský jazyk – jako CJ1
Ročník: 1. až 4. – čtyřleté gymnázium
3. až 6. – vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace:
1. / 3. ročník – 4 hodiny
2. – 3. / 4. – 5. ročník – 3 hodiny
4. / 6. ročník – 5 hodin

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>1. ročník čtyřletého gymnázia 3. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Receptivní řečové dovednosti Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí psanému textu (jídelní lístek, recept, informaci v jízdním řádu...) rozumí mluvenému textu (hlášení na nádraží) rozumí informacím na orientační tabuli ve městě) vyhledá televizní program, který ho zajímá <p>Produktivní řečové dovednosti Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> podá informaci o své rodině, vyjádří názor na rodinné problémy a každodenní situace dokáže komunikovat s číšníkem v restauraci vypravuje o oslavách různých svátků, srovnává způsob oslav v různých zemích orientuje se v situacích běžných pro cestování požádá o informace a poskytne je popíše byt a jeho zařízení 	<p>I. Jazykové prostředky a funkce Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - imperfektum - forma a užití - přímá a nepřímá řeč – současnost - nepravidelná slovesa, slovesné vazby - podmíňovací způsob – forma - dělivý člen – užití - souslednost časová v oznamovacím způsobu - souslednost časová v podmínkových větách - plus-que-parfait – předčasnost v minulosti - zájmenná příslovce en, y - <i>venir de + inf., être en train de + inf.</i>, opak. časů - podmíňovací způsob minulý - gérondif: současnost dějů - vyjádření předčasnosti <i>avant de, avant que</i> - plus-que-parfait a souslednost - tvary odvozené ze slovesa <i>porter</i> - zájmena a přídavná jména neurčitá - zvrtná slovesa ve složených časech - shoda příčestí minulého – opakování a rozšíření - spojky <i>bien que, quoi que</i>, další spoj. výrazy - vztažná zájmena složená - participia a kondenzované vyjádření - předbudoucí čas - infinitivní vazby - postavení infinitivu - přímá a nepřímá řeč - subjunktiv 	<p>Mezipředmětové vztahy: Český jazyk – srovnání mateřského jazyka s francouzštinou, ukázky z francouzské literatury, francouzská slova v češtině Zeměpis – regiony ve Francii, významná sídla ve Francii, koloniální svět, Quebec, geopolitický vývoj Evropy ve 20. století Dějepis – evropské a světové dějiny, geopolitický vývoj Evropy ve 20. století Základy společenských věd – kulturní a sociální poměry frankofonních zemí, různé aspekty světa práce Estetická výchova – francouzské malířství a architektura, ukázky současné francouzské populární hudby</p> <p>Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova: - poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - jak se učím osvojovat si různé jevy ve škole i v životě mimo školu - sociální komunikace – dovednosti spojené s kvalitami komunikace a jak je mohu dále rozvíjet: tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost komunikace) - morálka všedního dne</p>

<ul style="list-style-type: none"> • srovnává různé typy bydlení <p>2. ročník čtyřletého gymnázia 4. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Receptivní řečové dovednosti: Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí delším promluvám v běžných situacích • je schopen pochopit obsah autentického ústního projevu na aktuální téma, postihne jeho hlavní informace • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje citové zabarvení, názory a stanoviska jednotlivých mluvčích • s pomocí slovníku je schopen porozumět složitější a delší informaci, např. v novinách nebo literárnímu textu <p>Produktivní řečové dovednosti: Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • svůj názor na častá společenská témata je schopen formulovat srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule • je schopen přetlumočit obsah mluveného nebo psaného textu • sestaví svůj životopis • popíše osobu či literární, filmovou postavu • sestaví delší písemný text na libovolné téma <p>Interaktivní řečové dovednosti: Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • je schopen komunikovat foneticky správně na témata i v méně běžných situacích 	<ul style="list-style-type: none"> - přičestí přítomné - podmínkové věty - podmiňovací způsob minulý - výrazy qui que, quoi que, où que, quel que - vztažná zájmena složená - typy minulých časů a jejich použití - futur simple a futur proche - přítomný čas - zájmenný předmět - trpný rod <p>Fonetika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samohlásky zavřené a otevřené, nosové a ústní, zaokrouhlené a nezaokrouhlené - frázování - intonace – věty oznamovací, tázací, rozkazovací - hovorová francouzština v ukázkách - porovnání - fonetické zdůraznění části věty - rozlišení komunikačních funkcí pomocí intonace - francouzské citoslovce a částice - němé „e“ - intonace citově zabarvených vět - intonace a expresivnost - různé regionální akcenty ve Francii a frankofonních zemích - pomlky ve větě - citoslovce a jejich funkce <p>Pravopis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - krátké informativní texty - reklamní texty - elektronická korespondence - konvence psaní dopisu – osobní a oficiální - krátké informativní texty - reklamní texty - zvláštnosti pravopisu v hovorovém jazyce - nepravidelnosti pravidelných sloves 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - globalizační a rozvojové procesy – kulturní okruhy ve světě a v Evropě - žijeme v Evropě - vzdělávání v Evropě a ve světě <p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní problémy sociokulturních rozdílů – jak se projevuje sociokulturní rozrůzněnost v regionech České republiky a v Evropě - vtaž k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - mediální produkty a jejich významy - účinky mediální produkce a vliv médií <p>Projekty: Školní výměna studentů Gymnázia Františka Palackého Valašské Meziříčí – Lycée St. Martin Rennes</p>
--	--	--

<p>3. ročník čtyřletého gymnázia 5. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Receptivní řečové dovednosti: Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí základním myšlenkám rozhovoru na běžné téma • pochopí hlavní myšlenky z popisu člověka či místa • je schopen zjednodušeně interpretovat obsah novinového článku • správně aplikuje znalosti gramatických pravidel v ústním a písemném projevu • rozliší různé úrovně jazyka v rozhovoru (hovorový, spisovný...) <p>Produktivní řečové dovednosti: Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • ústně i písemně popíše osobu nebo věc • dokáže realizovat běžnou konverzaci při setkání s jinou osobou • umí vypravovat své zážitky, které se odehrály v minulosti • vyjádří své citové stavy – rozhořčení, smutek, zlost, radost, pochybování • napíše krátký článek do novin • logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma • aktivně používá různé časy sloves, tvary přídavných jmen • je schopen reagovat na různé situace v rozhovoru se známou i neznámou osobou • převypráví promluvu jiné osoby či obsah psaného textu za použití nepřímé řeči • shrne a ústně i písemně sdělí běžné, 	<p>Lexikologie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přídavná jména v popise osob a věcí (pozice adj.) - slova často používaná v hovorovém jazyce - rozšíření slovní zásoby pro komunikační situace veřejného charakteru - specifická slovní zásoba pro každodenní situace - specifická slovní zásoba z oblasti politiky, ekonomie a práce - zvrtná slovesa - ustálená slovní spojení - rozšíření slovní zásoby v základních společenských a veřejných situacích – nákupy, u lékaře, doprava, rodina, kuchyně, svátky, doprava, město a obchody, rádio, televize, nové technologie, bydlení aj. - nuance významu přídavných jmen - vyjádření příčiny a následku - psychologický popis osoby <p>II. Komunikativní funkce jazyka a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> - popis osoby – ústní i písemný - popis místa – ústní i písemný - jednoduchý literární text - novinový článek - vyjádření vlastního názoru - formální a neformální rozhovor - interview - popis osob, věcí, krajiny - strukturovaný životopis - krátký písemný projev – vyprávění v minulosti - interview - popis psychických stavů – ústní i písemný - psychologický popis osoby - motivační dopis - samostatný ústní projev – popis vlastností osoby - krátký písemný projev – vyprávění v minulosti - výstřížky z novin a časopisů, - audionahrávky, - informace na internetu 	
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> obsahově jednoduché informace využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma <p>Interaktivní řečové dovednosti: Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> prokáže znalost sociokulturního prostředí frankofonních zemí používá různé úrovně jazyka a umí se vyvarovat jejich nesprávnému použití komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků <p>4. ročník čtyřletého gymnázia 6. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Receptivní řečové dovednosti: Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> Je schopen chápat složitější prvky běžné promluvy vyhledá a shromáždí informace z různých textů na méně běžné, konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl, citové zabarvení, názory a stanoviska jednotlivých mluvčích osvojí si způsoby organizace rozhovoru rozumí hlavním myšlenkám složitého textu – články z tisku, literární text 	<p>III. Tematické okruhy a komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> informace z médií – reklama, články z novin a časopisů, kritiky uměleckých děl, audionahrávky kratší písemný projev – autoportrét, dopis příteli, delší písemný projev – podrobný popis osoby a místa, interakce – neformální rozhovor, korespondence s přáteli, náhodné každodenní situace čtený či slyšený text – popis obrazu, divadelní hry, filmu, knihy, faktografické texty z oblasti kulturní, historické a sociální postoj, názor, stanovisko – vyjádření souhlasu - nesouhlasu, důvěry - nedůvěry, nejistoty, naděje zaměstnání, druhy práce, práce a volný čas, plány do budoucnosti geografické, historické a ekonomické údaje interakce – neformální rozhovor, korespondence s přáteli, náhodné každodenní situace čtený či slyšený text – popis obrazu, divadelní hry, filmu, knihy, faktografické texty z oblasti kulturní, historické a sociální postoj, názor, stanovisko – vyjádření souhlasu - nesouhlasu, důvěry - nedůvěry, nejistoty, naděje emoce – vyjádření strachu, hněvu, libosti, obavy svět práce – zaměstnání, výpověď geografické a ekonomické údaje návštěva kina – kritika filmu v restauraci, na nádraží, v obchodě, na rodinné oslavě <p>IV. Realie frankofonních zemí</p> <ul style="list-style-type: none"> kráasy Francie – zeměpis a historické přednosti významní francouzští spisovatelé kulturní stereotypy francouzská píseň frankofonní země – kulturní a jazyková specifika francouzský systém vlády – srovnání s ČR, daně, poplatky, důchody (rodina) Evropská unie 	
--	--	--

<p>Produktivní řečové dovednosti: Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace • na základě svých znalostí a dovedností formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule • je schopen přeformulovat mluvený i psaný projev na základě bezchybného porozumění tomuto projevu • sestaví svůj životopis na základě profesních konvencí • popíše druhou osobu podrobným způsobem, je schopen vystihnout její psychické vlastnosti • sestaví delší písemný text na libovolné téma <p>Interaktivní řečové dovednosti: Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikuje plynule a foneticky správně na témata abstraktní i konkrétní v méně běžných i odborných situacích • při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata týkající se odbornějších zájmů 	<ul style="list-style-type: none"> - kulturní události ve světě - prázdniny ve Francii - vybrané směry francouzské literatury - Paříž 19. století - francouzské kolonie - současná Francie pohledem komixu (la BD) - Québec – kulturní a jazyková specifika - sociální aspekty života ve Francii – daně, poplatky, důchody - svět práce a jeho konvence - humor ve frankofonním světě (skeče, karikatury...) - francouzská média - francouzská kuchyně 	
--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Francouzský jazyk – jako CJ2

Ročník: 1. až 4. – čtyřleté gymnázium

3. až 6. – vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 3 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>1. ročník čtyřletého gymnázia 3. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Receptivní řečové dovednosti Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí psanému textu (jídelní lístek, recept, informaci v jízdním řádu...) • rozumí mluvenému textu (hlášení na nádraží) • rozumí informacím na orientační tabuli ve městě) • vyhledá televizní program, který ho zajímá <p>Produktivní řečové dovednosti Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • podá informaci o své rodině, vyjádří názor na rodinné problémy a každodenní situace • dokáže komunikovat s číšníkem v restauraci • vypravuje o oslavách různých svátků, • srovnává způsob oslav v různých zemích • orientuje se v situacích běžných pro cestování • požádá o informace a poskytne je • popíše byt a jeho zařízení 	<p>I. Jazykové prostředky a funkce Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - imperfektum - forma a užití - přímá a nepřímá řeč – současnost - nepravidelná slovesa, slovesné vazby - podmíňovací způsob – forma - partitiv – užití - souslednost časová v oznamovacím způsobu - souslednost časová v podmínkových větách - plus-que-parfait – předčasnost v minulosti - zájmenná příslovce en, y - venir de + inf., être en train de + inf., opak časů - podmíňovací způsob minulý - gérondif: současnost dějů - vyjádření předčasnosti Avant de, avant que - plus-que-parfait a souslednost - tvary odvozené ze slovesa porter - zájmena a přídavná jména neurčitá - zvrtná slovesa ve složených časech - shoda příčestí minulého – opakování a rozšíření - spojky bien que, quoi que, další spoj. výrazy - vztažná zájmena složená - participia a kondenzované vyjádření - předbudoucí čas - infinitivní vazby - postavení infinitivu - přímá a nepřímá řeč - subjunktiv 	<p>Mezipředmětové vztahy: Český jazyk – srovnání mateřského jazyka s francouzštinou, ukázky z francouzské literatury, francouzská slova v češtině Zeměpis – regiony ve Francii, významná sídla ve Francii, koloniální svět, Quebec, geopolitický vývoj Evropy ve 20. století Dějepis – evropské a světové dějiny, geopolitický vývoj Evropy ve 20. století Základy společenských věd – kulturní a sociální poměry frankofonních zemí, různé aspekty světa práce Estetická výchova – francouzské malířství a architektura, ukázky současné francouzské populární hudby</p> <p>Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - jak se učím osvojovat si různé jevy ve škole i v životě mimo školu - sociální komunikace – dovednosti spojené s kvalitami komunikace a jak je mohu dále rozvíjet: tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace) - morálka všedního dne <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - globalizační a rozvojové procesy – kulturní okruhy

<ul style="list-style-type: none"> • srovnává různé typy bydlení <p>2. ročník čtyřletého gymnázia 4. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Receptivní řečové dovednosti: Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí delším promluvám v běžných situacích • je schopen pochopit obsah autentického ústního • projevu na aktuální téma, postihne jeho hlavní informace • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje citové zabarvení, názory a stanoviska jednotlivých mluvčích • s pomocí slovníku je schopen porozumět složitější a delší informaci, např. v novinách nebo literárnímu textu <p>Produktivní řečové dovednosti: Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • svůj názor na častá společenská témata je schopen formulovat srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule • je schopen přetlumočit obsah mluveného nebo psaného textu • sestaví svůj životopis • popíše osobu či literární, filmovou postavu • sestaví delší písemný text na libovolné téma <p>Interaktivní řečové dovednosti: Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • je schopen komunikovat foneticky 	<ul style="list-style-type: none"> - přičestí přítomné - podmínkové věty - podmiňovací způsob minulý - výrazy qui que, quoi que, où que, quel que - vztažná zájmena složená - typy minulých časů a jejich použití - futur simple a futur proche - přítomný čas - zájmenný předmět - trpný rod <p>Fonetika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samohlásky zavřené a otevřené, nosové a ústní, zaokrouhlené a nezaokrouhlené - frázování - intonace – věty oznamovací, tázací, rozkazovací - hovorová francouzština v ukázkách - porovnání - fonetické zdůraznění části věty - rozlišení komunikačních funkcí pomocí intonace - francouzské citoslovce a částice - němé „e“ - intonace citově zabarvených vět - intonace a expresivnost - různé regionální akcenty ve Francii a frankofonních zemích - pomlky ve větě - citoslovce a jejich funkce <p>Pravopis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - krátké informativní texty - reklamní texty - elektronická korespondence - konvence psaní dopisu – osobní a oficiální - krátké informativní texty - reklamní texty - zvláštnosti pravopisu v hovorovém jazyce - nepravidelnosti pravidelných sloves 	<p>ve světě a v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> - žijeme v Evropě - vzdělávání v Evropě a ve světě <p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní problémy sociokulturních rozdílů – jak se projevuje sociokulturní rozrůzněnost v regionech České republiky a v Evropě - vtaž k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - mediální produkty a jejich významy - účinky mediální produkce a vliv médií <p>Projekty: Školní výměna studentů Gymnázia Františka Palackého Valašské Meziříčí – Lycée St. Martin Rennes</p>
--	--	---

<p>správně na témata i v méně běžných situacích</p> <p>3. ročník čtyřletého gymnázia 5. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Receptivní řečové dovednosti: Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí základním myšlenkám rozhovoru na běžné téma • pochopí hlavní myšlenky z popisu člověka či místa • je schopen zjednodušeně interpretovat obsah novinového článku • správně aplikuje znalosti gramatických pravidel v ústním a písemném projevu • rozliší různé úrovně jazyka v rozhovoru (hovorový, spisovný...) <p>Produktivní řečové dovednosti: Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • ústně i písemně popíše osobu nebo věc • dokáže realizovat běžnou konverzaci při setkání s jinou osobou • umí vypravovat své zážitky, které se odehrály v minulosti • vyjádří své citové stavy – rozhořčení, smutek, zlost, radost, pochybování • napíše krátký článek do novin • logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma • aktivně používá různé časy sloves, tvary přídavných jmen • je schopen reagovat na různé situace v rozhovoru se známou i neznámou osobou 	<p>Lexikologie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přídavná jména v popise osob a věcí (pozice adj.) - slova často používaná v hovorovém jazyce - rozšíření slovní zásoby pro komunikační situace veřejného charakteru - specifická slovní zásoba pro každodenní situace - zvrtná slovesa - ustálená slovní spojení - rozšíření slovní zásoby v základních společenských a veřejných situacích – nákupy, u lékaře, doprava, rodina, kuchyně, svátky, doprava, město a obchody, rádio, televize, nové technologie, bydlení aj. - nuance významu přídavných jmen - vyjádření příčiny a následku - psychologický popis osoby <p>II. Komunikativní funkce jazyka a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> - popis osoby – ústní i písemný - popis místa – ústní i písemný - jednoduchý literární text - novinový článek - vyjádření vlastního názoru - formální a neformální rozhovor - interview - popis osob, věcí, krajiny - strukturovaný životopis - krátký písemný projev – vyprávění v minulosti - interview - popis psychických stavů – ústní i písemný - psychologický popis osoby - motivační dopis - samostatný ústní projev – popis vlastností osoby - krátký písemný projev – vyprávění v minulosti - audionahrávky, - informace na internetu <p>III. Tematické okruhy a komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> - informace z médií – reklama, články z novin a časopisů, kritiky uměleckých děl, audionahrávky 	
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • převypráví promluvu jiné osoby či obsah psaného textu za použití nepřímé řeči • shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma <p>Interaktivní řečové dovednosti: Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • prokáže znalost sociokulturního prostředí frankofonních zemí • používá různé úrovně jazyka a umí se vyvarovat jejich nesprávnému použití • komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků <p>4. ročník čtyřletého gymnázia 6. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Receptivní řečové dovednosti: Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • je schopen chápat složitější prvky běžné promluvy • vyhledá a shromáždí informace z různých textů na méně běžné, konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi • porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl, citové zabarvení, názory a stanoviska jednotlivých mluvčích • osvojí si způsoby organizace rozhovoru 	<ul style="list-style-type: none"> - kratší písemný projev – autoportrét, dopis příteli, - delší písemný projev – podrobný popis osoby a místa, - interakce – neformální rozhovor, korespondence s přáteli, náhodné každodenní situace - postoj, názor, stanovisko – vyjádření souhlasu - nesouhlasu, důvěry - nedůvěry, nejistoty, naděje - zaměstnání, druhy práce, práce a volný čas, plány do budoucnosti - geografické, historické a ekonomické údaje - interakce – neformální rozhovor, korespondence s přáteli, náhodné každodenní situace - - postoj, názor, stanovisko – vyjádření souhlasu - nesouhlasu, důvěry - nedůvěry, nejistoty, naděje - emoce – vyjádření strachu, hněvu, libosti, obavy - svět práce – zaměstnání, výpověď - geografické a ekonomické údaje - návštěva kina – kritika filmu - v restauraci, na nádraží, v obchodě, na rodinné oslavě <p>IV. Realie frankofonních zemí</p> <ul style="list-style-type: none"> - krásy Francie – zeměpis a historické přednosti - významní francouzští spisovatelé - kulturní stereotypy - francouzská píseň - frankofonní země – kulturní a jazyková specifika - Evropská unie - kulturní události ve světě - prázdniny ve Francii - vybrané směry francouzské literatury - sociální aspekty života ve Francii – daně, poplatky, důchody - svět práce a jeho konvence - francouzská média - francouzská kuchyně 	
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • rozumí hlavním myšlenkám složitého textu – články z tisku, literární text <p>Produktivní řečové dovednosti: Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace • na základě svých znalostí a dovedností formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule • je schopen přeformulovat mluvený i psaný projev na základě bezchybného porozumění tomuto projevu • sestaví svůj životopis na základě profesních konvencí • popíše druhou osobu podrobným způsobem, je schopen vystihnout její psychické vlastnosti • sestaví delší písemný text na libovolné téma <p>Interaktivní řečové dovednosti: Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikuje plynule a foneticky správně na témata abstraktní i konkrétní v méně běžných i odborných situacích • při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata týkající se odbornějších zájmů 		
--	--	--

5.2.4 Cizí jazyk – Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Německý jazyk je samostatný povinný předmět.

Cílem je rozvoj receptivních, produktivních a interaktivních komunikačních dovedností v běžných situacích na úroveň B1 podle Evropského referenčního rámce. Výuka navazuje na úroveň A1.

Pokud je německý jazyk vyučován jako druhý cizí jazyk (CJ2) s návazností na předchozí soustavnou (nejméně dvouletou) výuku na základní škole nebo v paralelních ročnících nižšího gymnázia a pokud je německý jazyk vyučován jako první cizí jazyk (CJ1), budou žáci připravováni na úroveň B2 s návazností na úroveň A1-A2.

Komunikační dovednosti je podřízena i výuka fonetiky, pravopisu, gramatiky a slovní zásoby k tématům:

- rodinný život a partnerství
- můj přítel
- bydlení
- svět okolo mě
- jídlo a stravování
- nakupování
- denní program
- zájmy a záliby
- zdraví a nemoci
- cestování
- dovolená, prázdniny
- móda
- povolání
- plány do budoucnosti
- svátky
- počasí a příroda
- životní prostředí
- komunikační prostředky a média

Zvlášť jsou procvičovány tyto komunikační situace a funkce:

- pozdravy, přivítání, rozloučení, poděkování
- představení se
- vyjádření zájmu/nezájmu, názoru, osobních preferencí, prosby/žádosti, návrhu, odmítnutí, lítosti
- vyhledání a sdělení informací
- žádost o dovolení
- formulace rady

Výuka dále seznamuje žáky s reáliemi německy mluvících zemí a vede je k upevňování vědomí existence rozličných kultur. Na výuku německého jazyka navazují semináře ve 3. / 5. ročníku, a v maturitním ročníku.

Při výuce jsou realizována následující průřezová témata.

V 1. ročníku čtyřletého cyklu a ve 3. ročníku šestiletého cyklu:

Osobnostní a sociální výchova

tematický okruh - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti:

- jak se učím osvojovat si různé jevy ve škole i v životě mimo školu.
Při získávání informací žáci používají různé typy čtení a poslechu adekvátně dané komunikační situaci a účelu sdělení. Přiměřeně využívají strategie učení: přímé (kognitivní, memorizační a kompenzační) a nepřímé (sociální, afektivní a metakognitivní včetně autoevaluace) při získávání a zpracování informací a řešení problémů. Pracují samostatně, v plénu, ve skupinách i dvojicích.

tematický okruh - Sociální komunikace:

- dovednosti spojené s kvalitami komunikace a jak je mohu dále rozvíjet – tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace).
Žáci přiměřeně plynule komunikují ústní formou v monologích, dialogích a diskuzích ve skupinách. V ústním i písemném projevu užívají prostředky textové návaznosti tak, aby mohli zahájit, ukončit projev a adekvátně vstoupit do rozhovoru/ diskuze. Z vlastních zkušeností odvodí specifika ústního a písemného projevu (neplánovanost, mezery, hovorovější rejstřík, kontaktní částice... x promyšlenost, formální úprava, logická struktura textu...).

Ve 2. ročníku čtyřletého cyklu a ve 4. ročníku šestiletého cyklu:

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

tematický okruh - Globalizační a rozvojové procesy:

- kulturní okruhy ve světě a v Evropě: etnická, jazyková a náboženská rozmanitost, civilizační okruhy, jejich specifikace, rozdíly a možnosti spolupráce; prolínání světových kultur, etnické, náboženské a kulturní konflikty jako důsledek globalizace.

Žáci formou samostatně zpracovaného projektu vyhledají a zpracují informace v cizím jazyce o životním stylu, tradicích a svátcích v německy mluvících zemích, srovnají je se situací v České republice a výsledky své práce prezentují ostatním, diskutují o společných rysech a rozdílech. Formou vyučování ve stanicích poznávají hodnoty a životní styl muslimského etnika ve středoevropském prostoru a diskutují o společných a rozdílných rysech muslimské a středoevropské kultury.

- globalizace a kulturní změny: procesy podporující stejnorodost a rozdílnost kulturního prostředí, snižování kulturní rozmanitosti na Zemi, šíření tzv. globální kultury a jeho důsledky.

Žáci pozorují například vliv anglického jazyka šířeného médií zejména na slovní zásobu německého jazyka a srovnávají s podobnými změnami v českém jazyce. Vyhledávají informace o tradicích a kultuře v německy mluvící Evropě a porovnávají jazykové prostředky užité v těchto kontextech.

Ve 3. ročníku čtyřletého cyklu a v 5. ročníku šestiletého cyklu a

Multikulturní výchova

tematický okruh - Základní problémy sociokulturních rozdílů:

- jak se projevuje sociokulturní rozrůzněnost v regionech ČR a Evropě.
Žáci vyhledají v cizím popřípadě českém jazyce informace o národnostním, etnickém a náboženském složení obyvatelstva a životní úrovni v německy mluvících zemích a u nás, o životním stylu v německy mluvících regionech a diskutují o společných rysech a rozdílech ve dvojicích, skupinách, nebo v plénu
- jaká je v současné době situace, pokud jde o imigraci do ČR ve srovnání s německy mluvícími zeměmi.
Žáci vyhledají v cizím popřípadě českém jazyce informace o počtu a původu imigrantů do České republiky a německy mluvících zemí, srovnávají a diskutují o možných příčinách emigrace a imigrace.

tematický okruh - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí:

- jak se naučit respektovat, že každý jazyk má své specifické rysy, žádný není nadřazen jiným jazykům.
Při čtení a překladu / mediaci německých textů žáci pozorují různé prostředky (především gramatické struktury, slovní zásobu a jejich interakci) pro vyjádření téže skutečnosti. Srovnávají a procvičují struktury identické a odlišné. Popíší v rámci svých možností v cizím jazyce, popřípadě konkrétní ukázkou nebo pomocí obrázku takzvané nepřeložitelné skutečnosti vyplývající z odlišné mimojazykové reality a v rámci možností jim porozumí (pomlázka x Pfingsten, Fondue ...)

Ve 4. ročníku čtyřletého cyklu a v 6. ročníku šestiletého cyklu:

Mediální výchova

tematický okruh - Mediální produkty a jejich významy:

- kategorie mediálních produktů, formy mediálních sdělení, vzájemné inspirace mezi médii.

Žáci užívají při získávání a zpracování informací v cizím jazyce tištěné zdroje i multimédia, orientují se ve struktuře přehledného textu na obecné nebo známé téma.

tematický okruh – Uživatelé:

- ohlasy čtenářů/diváků/posluchačů na pořad, formulace názorů, napsání souhlasné a nesouhlasné reakce.
Žáci reprodukuji jednoduchý příběh filmu/ knihy/ informativní text v cizím jazyce, sdělí svůj názor, vyjádří souhlas/ nesouhlas.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

tematický okruh - Globalizační a rozvojové procesy:

- kulturní okruhy ve světě a v Evropě: etnická, jazyková a náboženská rozmanitost, civilizační okruhy, jejich specifikace, rozdíly a možnosti spolupráce; prolínání světových kultur, etnické, náboženské a kulturní konflikty jako důsledek globalizace.
Žáci formou samostatně zpracovaného projektu vyhledají a zpracují informace v cizím jazyce o životním stylu, tradicích a svátcích v německy mluvících zemích, srovnají je se situací v České republice a výsledky své práce prezentují ostatním, diskutují o společných rysech a rozdílech. Formou vyučování ve stanicích poznávají rozdílné hodnoty a životní styl muslimského etnika ve středoevropském prostoru a diskutují o společných a rozdílných rysech
- globalizace a kulturní změny: procesy podporující stejnorodost a rozdílnost kulturního prostředí, snižování kulturní rozmanitosti na Zemi, šíření tzv. globální kultury a jeho důsledky.
Žáci pozorují například vliv anglického jazyka šířeného médií zejména na slovní zásobu německého jazyka a srovnávají s podobnými změnami v českém jazyce. Vyhledávají informace o tradicích a kultuře v německy mluvící Evropě a porovnávají jazykové prostředky užití v těchto kontextech.
- lokální kulturní prostředí v procesu globalizace: posilování místních zájmů, komunit a identit.
Skupiny žáků vyhledají informace například o životě vybrané obce nebo kulturní organizace v Německu, v Rakousku, ve Švýcarsku a u nás a porovnávají v plénu společné rysy a rozdíly.

tematický okruh - Žijeme v Evropě:

- shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí.
Žáci ve skupinách vyhledají informace o vzdělávání a trávení volného času v německy mluvících zemích a u nás a porovnávají je.
- evropský integrační proces: historické ohlasy, vývoj po 2. světové válce, Evropská unie, společné politiky a instituce EU; Česká republika v Evropské unii, další významné evropské instituce a organizace.
Žáci rozdělení do skupin formou vyhledají, zpracují a prezentují v cizím jazyce témata vývoj v České republice a Německu/ Rakousku po 2. světové válce, Evropská unie, instituce EU
- vztahy ČR se sousedními zeměmi a spolupráce s nimi, středoevropské iniciativy.
Žáci vyhledají a prezentují informace o organizacích zaměřených na česko-německou spolupráci, nebo o české/ německé obci zapojené do příhraniční spolupráce.

Časové vymezení předmětu:

Týdenní časová dotace:

	jako CJ 2	jako CJ 1
3./1.ročník	3 hodiny	4 hodiny (z toho 1 z disponibilních hodin)
4./2.ročník	3 hodiny	3 hodiny
5./3.ročník	3 hodiny	3 hodiny
6./4.ročník	3 hodiny	5 hodin (z toho 2 z disponibilních hodin)

Organizační vymezení předmětu:

Výuka probíhá převážně formou tradičních 45-minutových hodin buď v jazykové učebně vybavené audiovizuální technikou nebo v běžné třídě. Studenti jsou rozděleni do skupin s maximálním počtem 18 žáků. Vybraná průřezová témata zpracují studenti samostatně ve skupinách formou projektu, využívají masová média a při prezentaci audiovizuální techniku.

Během studia má každý možnost účastnit se mezinárodní výměny se studenty gymnázia v německém Mettingenu a exkurze do vybraných míst v německy mluvících zemích.

Výchovné a vzdělávací strategie:

V Německém jazyce jsou rozvíjeny tyto kompetence:

Kompetence k učení:

Žák

- sám plánuje a organizuje, tzn. zpracuje jím vybraný projekt v daném časovém rozmezí (sám si vybere ze zadaných témat, rozhodne si, kdy bude pracovat a jak bude postupovat)
- efektivně využívá různé strategie k učení (čtyři typy čtení, tři typy poslechu)
- kriticky přistupuje ke zdrojům informací; tyto tvořivě zpracovává např. formou projektu nebo referátu, přitom využívá různých zdrojů, informace ve skupinách konfrontuje a v diskuzi vyjádří svůj názor
- kriticky hodnotí pokrok v učení a práci, z vlastních úspěchů a chyb čerpá poučení (pravidelné evaluační nebo sebeevaluační testy a diskuze nad jejich výsledky, možnost účastnit se soutěží)

Kompetence k řešení problémů:

Žák

- vytváří hypotézy (před poslechem nebo čtením odhaduje správná řešení)
- navrhuje postupné kroky (např. sestaví příběh z obrázků), zvažuje využití různých postupů při řešení problému (ústně nebo písemně navrhne řešení problémových situací) nebo ověřování hypotézy (srovnání různých návrhů)
- zvažuje možné klady a zápory včetně posouzení rizik (diskuze nebo psaný projev např. na téma různé způsoby trávení dovolené)

Kompetence komunikativní

Žák

- přizpůsobí svůj písemný a ústní projev dané situaci, při které využívá verbálních i neverbálních komunikačních prostředků (rozezná formální situaci od neformální, používá synonyma, obecné pojmy, opíše neznámý výraz, rozumí symbolům – např. ikony na letišti - a řeči těla)
- rozumí a používá odborné termíny z okruhu svých zájmů a preferencí a na úrovni B2 i z vybraného oboru
- efektivně využívá moderní informační technologie, především internet k vyhledávání informací
- vyjadřuje se v mluvených a psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu co, jak a komu chce něco sdělit (užívá kohezní prostředky, tvoří koherentní texty)
- ústně i písemně prezentuje sám sebe i svou práci před známým i neznámým partnerem
- rozumí ústním a písemným sdělením v běžných komunikačních situacích a na úrovni B2 v různých komunikačních situacích, přijímané informace správně interpretuje

Kompetence sociální a personální

Žák

- pozorováním a srovnáváním způsobu života v německy mluvícím prostředí a u nás přispívá k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů, toleranci a empatii
- přiměřeně se přizpůsobuje různým podmínkám (akustickým, různým variantám výslovnosti, pracuje ve skupinách nebo dvojicích)
- používá různé metody učení (slovní zásoby, gramatiky, reálií)

Kompetence občanská

Žák

- pozoruje, srovnává a učí se respektovat rozdílné hodnoty, názory, postoje a schopnosti lidí v cizojazyčném prostředí (vnímání náboženství u nás a v Německu, některých ekologických témat a historických událostí)
- rozšiřuje své poznání o kulturní a duchovní hodnoty cizojazyčného prostředí a chrání je (např. svátky a tradice)

Kompetence k podnikavosti

Žák

- rozvíjí svůj osobní potenciál o komunikativní dovednost v cizím jazyce
- získává informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech v německy mluvících zemích
- učením se cizímu jazyku rozvíjí svůj osobní potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Německý jazyk – výstupní úroveň B1 jako CJ2

Ročník: 1. až 4. – čtyřleté gymnázium

3. až 6. – vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 3 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<p>1. ročník čtyřletého gymnázia 3. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> porozumí jednoduchým informacím a číselným údajům z oblasti každodenního života <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> porozumí jednoduchému textu s obrázky/ krátkému příběhu týkajícímu se známého tématu <p>Ústní projev</p> <ul style="list-style-type: none"> přivítá a rozloučí se představí sebe/ jiné osoby/ svou rodinu informuje o sobě/ jiných osobách/ svém budoucím zaměstnání/ místě svého bydliště/ nákupech/ kulturních akcích popíše průběh dne, svůj dům/ byt, polohu institucí/ památek ve městě charakterizuje osoby vypráví o své rodině, svých plánech do budoucna, škole, třídě, o svých stravovacích návycích, o průběhu svého pracovního dne, o svých zájmech vyjádří svůj názor na téma škola, školní předměty, bydlení, pokrmy, koníčky 	<p>1. Zvuková stránka jazyka - výslovnost hlásek, slovní přízvuk, intonace, rytmus</p> <p>2. Grafická stránka jazyka a pravopis - velká písmena, rozdílnost pravopisu a výslovnosti</p> <p>3. Mluvnice Slovesa - časování sloves v přítomném, minulém a budoucím čase - činného rodu– slovesa pomocná, způsobová, pravidelná, - nepravidelná, slovesa s odlučitelnou a neodlučitelnou předponou - zvrtná slovesa - rozkazovací způsob - konjunktiv II - trpný rod - infinitiv závislý - vazby sloves - konjunktiv I - nepřímá řeč - přičestí přítomné a minulé</p> <p>Podstatná jména - rody - užití členů - skloňování podstatných jmen v jednotném a množném</p>	<p>Průřezová témata Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - jak se učím osvojovat si různé jevy ve škole i v životě mimo školu:</p> <p>Sociální komunikace - dovednosti spojené s kvalitami komunikace a jak je mohou dále rozvíjet- tvořivá komunikace(plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanou komunikace:</p>

<ul style="list-style-type: none"> vede rozhovor na témata rodina, škola, bydlení, objednávky v restauraci, každodenní život ptá se na cestu, dopravní prostředky a odpovídá na otázky týkající se těchto témat formuluje/ přijímá/ odmítá nabídku <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> jednoduše informuje o sobě i jiných a požádá o podobné informace napiše stručnou zprávu/ inzerát/ vzkaz/ pohlednici/ jednoduchý email <p>2. ročník čtyřletého gymnázia 4. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> vystihne nejdůležitější informace z jednoduchého rozhovoru nebo monologu na známé téma reaguje na běžné komunikační situace <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> najde hlavní informaci v jednoduchém textu nalezne specifickou informaci v informativním textu ke známému tématu získá informace z krátkých článků i titulků novin a časopisů rozumí jednoduchým pokynům/ referátům na známé téma/ popisům známých předmětů nebo situací/ jednoduchým inzerátům <p>Ústní projev</p> <ul style="list-style-type: none"> podává informace o minulých událostech/ problémech navrhne řešení různých problémů popíše jednoduchým způsobem známé 	<p>čísle</p> <ul style="list-style-type: none"> specifika vlastních jmen a zeměpisných názvů vazby podstatných jmen <p>Přídavná jména</p> <ul style="list-style-type: none"> ve funkci přísudku skloňování v přívlastku stupňování zeměpisná přídavná jména vazby přídavných jmen příčestí přítomná a minulá v přívlastku zpodstatnělá přídavná jména <p>Zájmena</p> <ul style="list-style-type: none"> skloňování osobních, přivlastňovacích, ukazovacích a neurčitých zájmen tázací a zvrtná zájmena vztažná zájmena <p>Číslovky</p> <ul style="list-style-type: none"> základní řadové neurčité určování času <p>Příslovce</p> <ul style="list-style-type: none"> stupňování zájmenná příslovce <p>Předložky</p> <ul style="list-style-type: none"> se 3. pádem se 4. pádem se 3. a 4. pádem s 2. pádem <p>Větná skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> slovosled v oznamovací, tázací, rozkazovací větě souvětí souřadné, souřadící spojky 	<p>Průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Globalizační a rozvojové procesy</p> <ul style="list-style-type: none"> kulturní okruhy ve světě a v Evropě: etnická, jazyková a náboženská rozmanitost, civilizační okruhy, jejich specifikace, rozdíly a možnosti spolupráce; prolínání světových kultur, etnické, náboženské a kulturní konflikty jako důsledek globalizace globalizace a kulturní změny: procesy podporující stejnorodost a rozdílnost kulturního prostředí, snižování kulturní rozmanitosti na Zemi, šíření tzv. globální kultury a jeho důsledky
---	--	---

<p>osoby/ věci/ události/ situace</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjádří svůj názor ke každodenním tématům • vypráví jednoduchým způsobem o budoucích plánech/ počasí/ osobních zkušenostech a zážitcích • vypráví souvisle jednoduchý příběh • vede rozhovor na všeobecná témata <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • napíše jednoduchý dopis/ vzkaz/ pohlednici/ životopis • popíše jednoduše osobní zkušenosti a zážitky/ předměty/ osoby • zaznamená informace k známému tématu/ k textové předloze <p>3. ročník čtyřletého gymnázia 5. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Poslech s porozuměním:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí hlavním bodům rozhlasového vysílání/ rozhovoru na známé téma ve spisovném jazyce a pomalém tempu, chápe hlavní myšlenky a souvislosti • rozumí stěžejním myšlenkám mluveného projevu k tématům konkrétním a částečně i k abstraktním <p>Čtení s porozuměním:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zjistí z krátkých textů důležitá fakta a informace • podrobně rozumí textům zaměřeným na každodenní život • porozumí stěžejním bodům novinových článků na známé téma ve spisovném jazyce, chápe jejich hlavní myšlenky a souvislosti • orientuje se v instruktážním textu, rozpozná 	<ul style="list-style-type: none"> - souvětí podřadné, podřadící spojky – časové, příčinné, účelové, přípustkové, podmínkové, vztažné - vazba es gibt - nepřímé otázky - infinitivní konstrukce s „zu“ - zápor <p>4. Slovní zásoba k tématům</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodinný život a partnerství - můj přítel - bydlení - svět okolo mě - jídlo a stravování - nakupování - denní program - zájmy a záliby - zdraví a nemoci - cestování - dovolená, prázdniny - móda - povolání - plány do budoucnosti - svátky - počasí a příroda - životní prostředí - realie německy mluvících zemí - komunikační prostředky a média <p>Komunikační situace a funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozdravy, přivítání, rozloučení, poděkování - představení se - vyjádření zájmu/ nezájmu, názoru, osobních preferencí, prosby/žádosti, návrhu, odmítnutí, lítosti - vyhledání a sdělení informací - žádost o dovolení - formulace rady 	<p>Průřezová témata Multikulturní výchova</p> <p>Základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <ul style="list-style-type: none"> - jak se projevuje sociokulturní rozrůzněnost v regionech ČR a v Evropě - jaká je v současné době situace, pokud jde o imigraci do ČR ve srovnání s německy mluvícími zeměmi <p>Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - jak se naučit respektovat, že každý jazyk má své specifické rysy, žádný není nadřazen jiným jazykům
---	---	--

<p>jeho strukturu</p> <p>Ústní projev:</p> <ul style="list-style-type: none"> • plynule vede rozhovor (zahájí/ udržuje/ ukončí konverzaci) • aktivně používá širokou slovní zásobu z okruhu každodenního života • účastní se delších rozhovorů/ debat • vyjádří své pocity/ přání/ mínění • vypráví o sobě/ svých plánech/ událostech a činnostech/ stereotypch/ problémech • interpretuje názory jiných osob/ statistické údaje • formuluje rady/ argumenty pro a proti <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • napíše podrobný, logicky členěný text na téma z okruhu svých zájmů • shrne obsah textu na běžná témata • napíše formální dopis/ pohlednici/zprávu <p>4. ročník čtyřletého gymnázia 6. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> • detailně rozumí textu ve spisovném jazyce • rozumí většině informativních textů v rozhlase a televizi podaných ve spisovném jazyce • používá vhodné strategie k porozumění/ předvídá, co bude následovat <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí podstatné části novinových článků na známé téma ve spisovném jazyce, chápe hlavní myšlenky a souvislosti • odhadne význam neznámých slov z kontextu 		<p>Průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Globalizační a rozvojové procesy</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní okruhy ve světě a v Evropě: etnická, jazyková a náboženská rozmanitost, civilizační okruhy, jejich specifikace, rozdíly a možnosti spolupráce; prolinání světových kultur, etnické, náboženské a kulturní konflikty jako důsledek globalizace - globalizace a kulturní změny: procesy podporující stejnorodost a rozdílnost kulturního prostředí, snižování kulturní rozmanitosti na Zemi, šíření tzv. globální kultury a jeho důsledky - lokální kulturní prostředí v procesu globalizace: posilování místních zájmů, komunit a identit
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • rozumí podstatné části standardních dopisů • podrobně rozumí odborně zaměřeným textům z okruhu vlastních preferencí • rozezná hlavní myšlenky kritik ke kulturní tematice • rozumí hlavní myšlenky kratšího literárního díla/filmu <p>Ústní projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • vypráví o svých zkušenostech/ příběh • popíše své pocity/ přání/ naděje/ cíle • zdůrazní, co je pro něj významné na událostech/zkušenostech • argumentuje/zdůvodňuje/obhájí své postoje/názory/úmysly • prezentuje informativní text odborného zaměření podle vlastních preferencí • převypráví děj/shrne obsah jednoduše psaného textu • vede řízený rozhovor/ diskuzi <p>Písemný projev:</p> <ul style="list-style-type: none"> • napíše jednoduchý souvislý text k tématům týkajícím se svých zájmů/ krátkou věcnou zprávu/ dopis/ e-mail/ strukturovaný životopis/ motivační dopis • odpoví na inzerát/ požádá o bližší informace • argumentuje/komentuje názory/postoje • shrne jednoduše obsah krátkého literárního díla/filmu • napíše referát na odborné téma podle vlastního zájmu 		<p>Žijeme v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> - shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí - evropský integrační proces: historické ohlasy, vývoj po 2. světové válce, Evropská unie, společné politiky a instituce EU; Česká republika v Evropské unii, další významné evropské instituce a organizace - vztahy ČR se sousedními zeměmi a spolupráce s nimi, středoevropské iniciativy <p>Mediální výchova</p> <p>Mediální produkty a jejich významy</p> <ul style="list-style-type: none"> - kategorie mediálních produktů, formy mediálních sdělení, vzájemné inspirace mezi médii <p>Uživatelé</p> <ul style="list-style-type: none"> - ohlasy čtenářů/diváků/posluchačů na pořad, formulace názorů, napsání souhlasné a nesouhlasné reakce
--	--	---

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí
 Vyučovací předmět: Německý jazyk – výstupní úroveň B2 jako CJ 2
 Ročník: 1. až 4. – čtyřleté gymnázium
 3. až 6. – vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 3 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<p>1. ročník čtyřletého gymnázia 3. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Poslech s porozuměním:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí hlavním bodům rozhlasového vysílání nebo rozhovoru na známé téma ve spisovném jazyce a pomalém tempu, chápe hlavní myšlenky a souvislosti rozumí stěžejním myšlenkám mluveného projevu ke konkrétním tématům <p>Čtení s porozuměním:</p> <ul style="list-style-type: none"> porozumí stěžejním bodům novinových článků na známé téma ve spisovném jazyce, chápe jejich hlavní myšlenky a souvislosti zjistí z krátkých textů důležitá fakta a informace rozumí jednoduchým sdělením <p>Ústní projev:</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše své emoce, jevy (ne)příznivé pro životní prostředí vypráví o sobě, svých plánech do budoucnosti, událostech a činnostech, stereotypech, problémech multikulturní společnosti, známých osobnostech interpretuje názory jiných osob, statistické údaje formuluje rady, argumenty pro a proti 	<p>1. Zvuková stránka jazyka - výslovnost hlásek, slovní přízvuk, intonace, rytmus</p> <p>2. Grafická stránka jazyka a pravopis - velká písmena, rozdílnost pravopisu a výslovnosti</p> <p>3. Mluvnice Slovesa - časování sloves v přítomném, minulém a budoucím čase činného rodu - slovesa pomocná, způsobová, pravidelná, nepravidelná - slovesa s odlučitelnou a neodlučitelnou předponou - zvrtná slovesa - rozkazovací způsob - konjunktiv II - trpný rod - infinitiv závislý - vazby sloves - konjunktiv I - nepřímá řeč - přičestí přítomné a minulé</p> <p>Podstatná jména - rody - užití členů - skloňování podstatných jmen v jednotném a množném čísle - specifika vlastních jmen a zeměpisných názvů - vazby podstatných jmen</p> <p>Přídavná jména</p>	<p>Průřezová témata Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - jak se učím osvojovat si různé jevy ve škole i v životě mimo školu:</p> <p>Sociální komunikace - dovednosti spojené s kvalitami komunikace a jak je mohu dále rozvíjet- tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanou komunikace)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje svá přání a mínění • vede řízený rozhovor, diskusi • informuje na téma ekologie, politické systémy, národnosti • prezentuje Českou republiku/svůj region/své město <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • napíše formální dopis, pohlednici, delší text – soukromý dopis, zprávu, referát <p>2. ročník čtyřletého gymnázia 4. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Poslech s porozuměním:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí rozhlasovému vysílání nebo rozhovoru na známé i méně známé téma ve spisovném jazyce a chápe hlavní myšlenky a souvislosti • rozumí podstatné části mluveného projevu ke konkrétním a abstraktním tématům • používá vhodné strategie k porozumění • rozumí ústnímu projevu a předvídá, co bude následovat <p>Čtení s porozuměním:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí podstatné části novinových článků na známé téma ve spisovném jazyce, chápe hlavní myšlenky a souvislosti • odhadne význam neznámých slov z kontextu • rozumí podstatné části standardních dopisů <p>Ústní projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • vypráví příběh, vypráví o svých zkušenostech • popíše své pocity, přání, naděje a cíle 	<ul style="list-style-type: none"> - ve funkci přísudku - skloňování v přívlastku - stupňování - zeměpisná přídavná jména - vazby přídavných jmen - přičestí přítomná a minulé v přívlastku - zpodstatnělá přídavná jména <p>Zájmena</p> <ul style="list-style-type: none"> - skloňování osobních, přívlastňovacích, ukazovacích a neurčitých zájmen - tázací a zvrtná zájmena - vztažná zájmena <p>Číslovky</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní - řadové - neurčité - určování času <p>Příslovce</p> <ul style="list-style-type: none"> - stupňování - zájmenná příslovce <p>Předložky</p> <ul style="list-style-type: none"> - se 3. pádem - se 4. pádem - se 3. a 4. pádem - s 2. pádem <p>Větná skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovosled v oznamovací, tázací, rozkazovací větě - vazba es gíbt - souvětí souřadné, souřadící spojky - souvětí podřadné, podřadící spojky: časové, příčinné, účelové, přípustkové, podmínkové, vztažné - nepřímé otázky - infinitivní konstrukce s zu - zápor 	<p>Průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Globalizační a rozvojové procesy</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní okruhy ve světě a v Evropě: etnická, jazyková a náboženská rozmanitost, civilizační okruhy, jejich specifikace, rozdíly a možnosti spolupráce - prolínání světových kultur, etnické, náboženské a kulturní konflikty jako důsledek globalizace - globalizace a kulturní změny: procesy podporující stejnorodost a rozdílnost kulturního prostředí, snižování kulturní rozmanitosti na Zemi, šíření tzv. globální kultury a jeho důsledky <p>Mediální výchova</p> <p>Mediální produkty a jejich významy</p> <ul style="list-style-type: none"> - kategorie mediálních produktů, formy mediálních sdělení, vzájemné inspirace mezi médii <p>Uživatelé</p> <ul style="list-style-type: none"> - ohlasy čtenářů/diváků/posluchačů na pořad, formulace názorů, napsání souhlasné a nesouhlasné reakce
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • krátce zdůvodní a vysvětlí své úmysly, plány a činnosti • převypráví děj/shrne obsah jednoduše psaného textu <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • napíše jednoduchý souvislý text k tématům týkajícím se svých zájmů, krátkou věcnou zprávu, dopis, e-mail, strukturovaný životopis, motivační dopis, přitom rozlišuje mezi formálním a neformálním stylem • odpoví na inzerát, požádá o bližší informace • popíše jednoduše událost, vlastní zážitek • vyjádří své názory a některé pocity <p>3. ročník čtyřletého gymnázia 5. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> • podrobně rozumí většině textů s všeobecnými tématy • rozumí hlavním myšlenkám obsahově složitějších příspěvků i na abstraktní témata <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> • podrobně rozumí textům zaměřeným na každodenní život • rozumí textům na aktuální témata, rozezná pisatelovy postoje a stanoviska • orientuje se v instruktážním textu, rozpozná jeho strukturu <p>Ústní projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • plynule vede rozhovor (zahájí/udrží/ukončí konverzaci) • aktivně používá širokou slovní zásobu z okruhu každodenního života 	<p>Slovní zásoba k tématům</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodinný život a partnerství - můj přítel - bydlení - svět okolo mě - jídlo a stravování - nakupování - denní program - zájmy a záliby - zdraví a nemoci - cestování - dovolená, prázdniny - móda - povolání - plány do budoucnosti - svátky - počasí a příroda - životní prostředí - komunikační prostředky a média <p>5. Realie německy mluvících zemí</p> <ul style="list-style-type: none"> - geografické zařazení a stručný popis - významné události z historie a významné osobnosti - životní styl a tradice - kultura a sport - hospodářství a význam ve světě - věda a technika - masová média - jazykové zvláštnosti - významná literární díla - vztahy s Českou republikou - aktuální události <p>6. Komunikační situace a funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozdravy, přivítání, rozloučení, poděkování - představení se - vyjádření zájmu/ nezájmu, názoru, osobních preferencí, prosby/žádosti, návrhu, odmítnutí, lítosti 	<p>Průřezová témata Multikulturní výchova</p> <p>Základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <ul style="list-style-type: none"> - jak se projevuje sociokulturní rozrůzněnost v regionech ČR a v Evropě - jaká je v současné době situace, pokud jde o imigraci do ČR ve srovnání s německy mluvícími zeměmi <p>Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - jak se naučit respektovat, že každý jazyk má své specifické rysy, žádný není nadřazen jiným jazykům
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • účastní se delších rozhovorů/debat <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • napíše podrobný, logicky členěný text na téma z okruhu svých zájmů • shrne obsah textu na běžná témata <p>4. ročník čtyřletého gymnázia 6. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> • detailně rozumí textu ve spisovném jazyce • rozumí většině informativních textů v rozhlase a televizi podaných ve spisovném jazyce <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> • podrobně rozumí odborně zaměřeným textům z okruhu vlastních preferencí • rozezná hlavní myšlenky kritik ke kulturní tematice • rozumí hlavní myšlence kratšího literárního díla/filmu • čte s porozuměním vybrané literární dílo v německém jazyce <p>Ústní projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdůrazní, co je pro něj na událostech a zkušenostech významné • argumentuje/zdůvodňuje/obhájí své postoje a názory, okomentuje odlišné názory • sestaví text odborného zaměření z okruhu vlastních preferencí • používá frazeologické obraty, reaguje přirozeně i v méně běžných situacích 	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledání a sdělení informací - žádost o dovolení - formulace rady 	<p>Průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Globalizační a rozvojové procesy</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní okruhy ve světě a v Evropě: etnická, jazyková a náboženská rozmanitost, civilizační okruhy, jejich specifikace, rozdíly a možnosti spolupráce; prolínání světových kultur, etnické, náboženské a kulturní konflikty jako důsledek globalizace - globalizace a kulturní změny: procesy podporující stejnorodost a rozdílnost kulturního prostředí, snižování kulturní rozmanitosti na Zemi, šíření tzv. globální kultury a jeho důsledky - lokální kulturní prostředí v procesu globalizace: posilování místních zájmů, komunit a identit <p>Žijeme v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> - shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí - evropský integrační proces: historické ohlasy, vývoj po 2. světové válce, Evropská unie, společné politiky a instituce EU; Česká republika v Evropské unii, další významné evropské instituce a organizace - vztahy ČR se sousedními zeměmi a spolupráce s nimi, středoevropské iniciativy <p>Mediální výchova</p> <p>Mediální produkty a jejich významy</p> <ul style="list-style-type: none"> - kategorie mediálních produktů, formy mediálních sdělení, vzájemné inspirace mezi médii
--	--	--

<p>Písenný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • argumentuje/komentuje názory/postoje • shrne jednoduše obsah krátkého literárního díla/filmu • napíše referát na odborné téma podle vlastního zájmu • využívá výkladové slovníky při zpracování projevu na neznámé téma 		<p>Uživatelé</p> <p>- ohlasy čtenářů/diváků/posluchačů na pořad, formulace názorů, napsání souhlasné a nesouhlasné reakce</p>
---	--	--

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Německý jazyk – výstupní úroveň B2 jako CJ 1

Ročník: 1. až 4. - čtyřleté gymnázium

3. až 6. - vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace:

4 hodiny 1./3. ročník

3 hodiny 2./4.; 3./5. ročník

5 hodin 4./6. ročník

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
<p>1. ročník čtyřletého gymnázia 3. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Poslech s porozuměním:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí hlavním bodům rozhlasového vysílání nebo rozhovoru na známé téma ve spisovném jazyce a pomalém tempu, chápe hlavní myšlenky a souvislosti rozumí stěžejním myšlenkám mluveného projevu ke konkrétním tématům <p>Čtení s porozuměním:</p> <ul style="list-style-type: none"> porozumí stěžejním bodům novinových článků na známé téma ve spisovném jazyce, chápe jejich hlavní myšlenky a souvislosti zjistí z krátkých textů důležitá fakta a informace rozumí jednoduchým sdělením <p>Ústní projev:</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše své emoce, jevy (ne)příznivé pro životní prostředí vypráví o sobě, svých plánech do budoucnosti, událostech a činnostech, stereotypech, problémech multikulturní společnosti, známých osobnostech interpretuje názory jiných osob, statistické údaje formuluje rady, argumenty pro a proti 	<p>1. Zvuková stránka jazyka - výslovnost hlásek, slovní přízvuk, intonace, rytmus</p> <p>2. Grafická stránka jazyka a pravopis - velká písmena, rozdílnost pravopisu a výslovnosti</p> <p>3. Mluvnice Slovesa - časování sloves v přítomném, minulém a budoucím čase činného rodu - slovesa pomocná, způsobová, pravidelná, nepravidelná - slovesa s odlučitelnou a neodlučitelnou předponou - zvrtná slovesa - rozkazovací způsob - konjunktiv II - trpný rod - infinitiv závislý - vazby sloves - konjunktiv I - nepřímá řeč - přičestí přítomné a minulé</p> <p>Podstatná jména - rody - užití členů - skloňování podstatných jmen v jednotném a množném čísle - specifika vlastních jmen a zeměpisných názvů - vazby podstatných jmen</p> <p>Přídavná jména</p>	<p>Průřezová témata Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - jak se učím osvojovat si různé jevy ve škole i v životě mimo školu:</p> <p>Sociální komunikace - dovednosti spojené s kvalitami komunikace a jak je mohou dále rozvíjet- tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanou komunikace)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje svá přání a mínění • vede řízený rozhovor, diskusi • informuje na téma ekologie, politické systémy, národnosti • prezentuje Českou republiku/svůj region/své město <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • napíše formální dopis, pohlednici, delší text – soukromý dopis, zprávu, referát <p>2. ročník čtyřletého gymnázia 4. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Poslech s porozuměním:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí rozhlasovému vysílání nebo rozhovoru na známé i méně známé téma ve spisovném jazyce a chápe hlavní myšlenky a souvislosti • rozumí podstatné části mluveného projevu ke konkrétním a abstraktním tématům • používá vhodné strategie k porozumění • rozumí ústnímu projevu a předvídá, co bude následovat <p>Čtení s porozuměním:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí podstatné části novinových článků na známé téma ve spisovném jazyce, chápe hlavní myšlenky a souvislosti • odhadne význam neznámých slov z kontextu • rozumí podstatné části standardních dopisů <p>Ústní projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • vypráví příběh, vypráví o svých zkušenostech • popíše své pocity, přání, naděje a cíle 	<ul style="list-style-type: none"> - ve funkci přísudku - skloňování v přívlastku - stupňování - zeměpisná přídavná jména - vazby přídavných jmen - přičestí přítomná a minulé v přívlastku - zpodstatnělá přídavná jména <p>Zájmena</p> <ul style="list-style-type: none"> - skloňování osobních, přívlastňovacích, ukazovacích a neurčitých zájmen - tázací a zvrtná zájmena - vztažná zájmena <p>Číslovky</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní - řadové - neurčité - určování času <p>Příslovce</p> <ul style="list-style-type: none"> - stupňování - zájmenná příslovce <p>Předložky</p> <ul style="list-style-type: none"> - se 3. pádem - se 4. pádem - se 3. a 4. pádem - s 2. pádem <p>Větná skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovosled v oznamovací, tázací, rozkazovací větě - vazba es gíbt - souvětí souřadné, souřadící spojky - souvětí podřadné, podřadící spojky: časové, příčinné, účelové, přípustkové, podmínkové, vztažné - nepřímé otázky - infinitivní konstrukce s zu - zápor 	<p>Průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Globalizační a rozvojové procesy</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní okruhy ve světě a v Evropě: etnická, jazyková a náboženská rozmanitost, civilizační okruhy, jejich specifikace, rozdíly a možnosti spolupráce - prolínání světových kultur, etnické, náboženské a kulturní konflikty jako důsledek globalizace - globalizace a kulturní změny: procesy podporující stejnorodost a rozdílnost kulturního prostředí, snižování kulturní rozmanitosti na Zemi, šíření tzv. globální kultury a jeho důsledky <p>Mediální výchova</p> <p>Mediální produkty a jejich významy</p> <ul style="list-style-type: none"> - kategorie mediálních produktů, formy mediálních sdělení, vzájemné inspirace mezi médii <p>Uživatelé</p> <ul style="list-style-type: none"> - ohlasy čtenářů/diváků/posluchačů na pořad, formulace názorů, napsání souhlasné a nesouhlasné reakce
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • krátce zdůvodní a vysvětlí své úmysly, plány a činnosti • převypráví děj/shrne obsah jednoduše psaného textu <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • napíše jednoduchý souvislý text k tématům týkajícím se svých zájmů, krátkou věcnou zprávu, dopis, e-mail, strukturovaný životopis, motivační dopis, přitom rozlišuje mezi formálním a neformálním stylem • odpoví na inzerát, požádá o bližší informace • popíše jednoduše událost, vlastní zážitek • vyjádří své názory a některé pocity <p>3. ročník čtyřletého gymnázia 5. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> • podrobně rozumí většině textů s všeobecnými tématy • rozumí hlavním myšlenkám obsahově složitějších příspěvků i na abstraktní témata <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> • podrobně rozumí textům zaměřeným na každodenní život • rozumí textům na aktuální témata, rozezná pisatelovy postoje a stanoviska • orientuje se v instruktážním textu, rozpozná jeho strukturu <p>Ústní projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • plynule vede rozhovor (zahájí/udrží/ukončí konverzaci) • aktivně používá širokou slovní zásobu z okruhu každodenního života 	<p>Slovní zásoba k tématům</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodinný život a partnerství - můj přítel - bydlení - svět okolo mě - jídlo a stravování - nakupování - denní program - zájmy a záliby - zdraví a nemoci - cestování - dovolená, prázdniny - móda - povolání - plány do budoucnosti - svátky - počasí a příroda - životní prostředí - komunikační prostředky a média <p>5. Realie německy mluvících zemí</p> <ul style="list-style-type: none"> - geografické zařazení a stručný popis - významné události z historie a významné osobnosti - životní styl a tradice - kultura a sport - hospodářství a význam ve světě - věda a technika - masová média - jazykové zvláštnosti - významná literární díla - vztahy s Českou republikou - aktuální události <p>6. Komunikační situace a funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozdravy, přivítání, rozloučení, poděkování - představení se - vyjádření zájmu/ nezájmu, názoru, osobních preferencí, prosby/žádosti, návrhu, odmítnutí, lítosti 	<p>Průřezová témata Multikulturní výchova</p> <p>Základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <ul style="list-style-type: none"> - jak se projevuje sociokulturní rozrůzněnost v regionech ČR a v Evropě - jaká je v současné době situace, pokud jde o imigraci do ČR ve srovnání s německy mluvícími zeměmi <p>Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - jak se naučit respektovat, že každý jazyk má své specifické rysy, žádný není nadřazen jiným jazykům
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • účastní se delších rozhovorů/debat <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • napíše podrobný, logicky členěný text na téma z okruhu svých zájmů • shrne obsah textu na běžná témata <p>4. ročník čtyřletého gymnázia 6. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> • detailně rozumí textu ve spisovném jazyce • rozumí většině informativních textů v rozhlase a televizi podaných ve spisovném jazyce <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> • podrobně rozumí odborně zaměřeným textům z okruhu vlastních preferencí • rozezná hlavní myšlenky kritik ke kulturní tematice • rozumí hlavní myšlence kratšího literárního díla/filmu • čte s porozuměním vybrané literární dílo v německém jazyce <p>Ústní projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdůrazní, co je pro něj na událostech a zkušenostech významné • argumentuje/zdůvodňuje/obhájí své postoje a názory, okomentuje odlišné názory • sestaví text odborného zaměření z okruhu vlastních preferencí • používá frazeologické obraty, reaguje přirozeně i v méně běžných situacích <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • argumentuje/komentuje názory/postoje 	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledání a sdělení informací - žádost o dovolení - formulace rady 	<p>Průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Globalizační a rozvojové procesy</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní okruhy ve světě a v Evropě: etnická, jazyková a náboženská rozmanitost, civilizační okruhy, jejich specifikace, rozdíly a možnosti spolupráce; prolínání světových kultur, etnické, náboženské a kulturní konflikty jako důsledek globalizace - globalizace a kulturní změny: procesy podporující stejnorodost a rozdílnost kulturního prostředí, snižování kulturní rozmanitosti na Zemi, šíření tzv. globální kultury a jeho důsledky - lokální kulturní prostředí v procesu globalizace: posilování místních zájmů, komunit a identit <p>Žijeme v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> - shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí - evropský integrační proces: historické ohlasy, vývoj po 2. světové válce, Evropská unie, společné politiky a instituce EU; Česká republika v Evropské unii, další významné evropské instituce a organizace - vztahy ČR se sousedními zeměmi a spolupráce s nimi, středoevropské iniciativy <p>Mediální výchova</p> <p>Mediální produkty a jejich významy</p> <ul style="list-style-type: none"> - kategorie mediálních produktů, formy mediálních sdělení, vzájemné inspirace mezi médii
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • shrne jednoduše obsah krátkého literárního díla/filmu • napiše referát na odborné téma podle vlastního zájmu • využívá výkladové slovníky při zpracování projevu na neznámé téma 		<p>Uživatelé</p> <p>- ohlasy čtenářů/diváků/posluchačů na pořad, formulace názorů, napsání souhlasné a nesouhlasné reakce</p>
--	--	---

5.2.5 Cizí jazyk – Ruský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Ruský jazyk je samostatný povinný předmět.

Vyučovací předmět Ruský jazyk vychází z obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a vznikl rozpracováním vzdělávacího oboru Další cizí jazyk z Rámcového vzdělávacího programu pro gymnaziální vzdělávání. Ve druhém jazyce je žádoucí dosažení znalostí a komunikačních dovedností odpovídajících úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Pokud je ruština vyučována jako první cizí jazyk, budou žáci připravováni na úroveň B2 s návazností na úroveň A1-A2.

Cílem vyučovacího předmětu je osvojování si jazykových prostředků a funkcí, rozšiřování slovní zásoby a rozvíjení schopností žáků dorozumět se tímto jazykem v běžných situacích. Tento předmět chce také prohlubovat faktografické znalosti žáků týkající se Ruské federace a upevňovat vědomí existence rozličných kultur.

Při naplňování vyučovacího obsahu je zároveň realizováno průřezové téma:

Osobnostní a sociální výchova (okruh: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Sociální komunikace)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (okruh: Globalizační a rozvojové procesy)

Časové vymezení předmětu:

Ruský jazyk se vyučuje jako 2. cizí jazyk. Jeho hodinová dotace ve všech ročnících čtyřletého cyklu a ve všech ročnících vyšších stupně šestiletého cyklu je 3 hodiny.

V případě, že se vyučuje jako 1. cizí jazyk, je jeho časová dotace 4 hodiny týdně v 1. ročníku čtyřletého a ve 3. ročníku šestiletého studijního cyklu, 3 hodiny týdně ve 2. a 3. ročníku čtyřletého a ve 4. a 5. ročníku šestiletého studijního cyklu a 5 hodin v maturitních ročnících obou studijních cyklů. Hodinová dotace anglického jazyka, vyučovaného jako 1. cizí jazyk, je posílena celkem třemi disponibilními hodinami.

Organizační vymezení předmětu:

Ruský jazyk se vyučuje ve skupinách 9 – 15 studentů.

Výuka probíhá ve třídě určené k výuce cizích jazyků, případně v kmenové či jiné vhodné třídě.

Výuka v některém z vyšších ročníků může být doplněna volitelným či nepovinným předmětem Konverzace v ruském jazyce nebo Seminářem z ruského jazyka.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- učíme žáky orientovat se v nabídce informačních zdrojů (učební texty, beletrie a naučná literatura, tisk a internet), samostatně vyhledávat a zpracovávat potřebné informace pro svoji práci (samostatné písemné práce, články do časopisu, referáty, projekty)
- vedeme žáky k četbě beletrie přímo v cizím jazyce, k diskusi o knize
- součástí výuky ve škole i domácí přípravy žáků je práce se slovníky a dalšími jazykovědnými příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem

Kompetence k řešení problémů

- při realizaci problémů vedeme žáka k hledání a uplatňování různých variant řešení daného problému, přičemž využívá získaných vědomostí, zkušeností a návyků
- vedeme žáky k využívání mezipředmětových vztahů
- motivujeme žáky k účasti na soutěžích, ve kterých mohou porovnat své znalosti s žáky jiných škol

Kompetence komunikativní

- simulujeme situace, do kterých se mohou žáci v ruský mluvících zemích dostat (v obchodě, na poště, v restauraci, při cestování apod.), rozvíjíme jejich komunikační schopnosti v páru nebo ve skupině
- pracujeme s poslechovými texty, rozvíjíme schopnost reprodukovat jejich obsah, předávat jiným informace v něm obsažené
- rozvíjíme schopnost žáků sdělovat v ruském jazyce objektivní informace, ale i své zážitky, názory a postoje
- vedeme žáky k práci se slovníky, internetem a médií

Kompetence sociální a personální

- ve společné týmové práci sledujeme rozdělení rolí a usměrňujeme žáky tak, aby společně dosáhli vytýčeného cíle, respektovali ostatní ve skupině a sami se realizovali
- společně se žáky reagujeme na měnící se životní a pracovní podmínky a snažíme se je podle svých schopností a možností sami aktivně ovlivňovat
- učíme žáky posuzovat reálně své schopnosti a možnosti, vhodně je využívat k práci ve skupině a přebírat za tuto práci spoluzodpovědnost

Kompetence občanská

- vedeme žáky ke schopnosti tolerantního přístupu k různorodým jazykovým a kulturním zvláštnotem
- stanovujeme spolu se žáky krátkodobé i perspektivní cíle vycházející nejen z vlastních potřeb a zájmů, ale i z potřeb společnosti, a cílevědomě je uskutečňujeme
- podporujeme žáky při ochraně vlastních práv a v boji proti potlačování lidských práv u nás i v jiných zemích světa (se specifickým zaměřením na země bývalého východního bloku)

Kompetence k podnikavosti

- vítáme a podporujeme vlastní iniciativu žáků
- učíme žáky rozpoznat a využívat příležitosti pro svůj profesní a osobní rozvoj
- usilujeme se žáky o dosažení stanovených cílů, vedeme je ke kritickému hodnocení dosažených výsledků
- motivujeme žáky k dosahování úspěchu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí
Vyučovací předmět: Ruský jazyk - výstupní úroveň B1
Ročník: 1. až 4. - čtyřleté gymnázium
3. až 6. – vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 3 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>1. ročník čtyřletého gymnázia 3. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Porozumění a poslech</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí hlavním myšlenkám delšího poslechu • pochopí hlavní smysl autentické konverzace • rozlišuje různé mluvčí • postihuje různé názory a stanoviska • pochopí smysl textu v učebnici • pochopí hlavní smysl autentického materiálu (i při využití vizuální či slovníkové podpory) • adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích • při své práci využívá různých druhů slovníků <p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> • čte srozumitelně kratší či delší texty za účelem sdělení obsahu či nějaké informace • vyhledá v textu hlavní myšlenky • vyhledá v textu detailní 	<p>Jazykové prostředky</p> <p>Fonetika</p> <ul style="list-style-type: none"> - intonace různých typů vět a jejich význam - přízvuk stálý a pohyblivý - výslovnost hlásek a slabik - rytmus promluvy <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - písemná správnost v psaném projevu, znalost pravidel pravopisu - interpunkce, rozlišení s/z, užití měkkého a tvrdého znaku <p>Gramatické kategorie</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstatná jména - skloňování přídavných jmen - stupňování přídavných jmen a příslovcí - jmenné tvary přídavných jmen - skloňování přivlastňovacích zájmen - zájmena tázací, ukazovací, záporná - neurčitá zájmena a příslovce - datum a letopočet - vyjádření přibližnosti - slovesné časy; modální výrazy - rozkazovací a podmiňovací způsob 	<p>Průřezová témata</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - jak se učím osvojovat si různé jevy ve škole i v životě mimo školu <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Žijeme v Evropě – co je Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> - jazyková a národnostní rozmanitost Evropy - významní Evropané - životní styl v evropských zemích <p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Český jazyk – srovnání fonetických jevů a dalších jazykových prostředků</p> <p>Zeměpis – zeměpis Ruska</p> <p>Dějepis – dějiny Ruska</p> <p>Výtvarná výchova, Hudební výchova – výtvarná a hudební kultura Ruska</p>

<p>v učebnici</p> <ul style="list-style-type: none"> • pochopí hlavní smysl jednoduššího autentického materiálu (i při využití vizuální či slovníkové podpory) • rozumí pokynům či instrukcím týkajícím se organizace jazykového vyučování • adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích • osvojí si základní zásady při práci s různými typy slovníků <p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> • čte srozumitelně i plynule i delší texty za účelem sdělení obsahu či nějaké informace • vyhledá v textu základní myšlenky • vyhledá v textu detailní informace • postihne strukturu jednoduchého textu • orientuje se v textu z učebnice • k detailnější analýze textu využívá různé typy slovníků <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> • stručně vyjádří svůj názor (známé i méně známé téma) • reprodukuje přečtený či vyslechnutý text • sestaví souvislé sdělení související s probíranými tematickými okruhy • adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích • v případě potřeby si vyžádá 	<ul style="list-style-type: none"> - škola - bydlení - ekonomika, politika, náboženství - učení se jazykům - problémy vysoké školy - koupě bytu, zařizování, stěhování - pokoj, dům, byt, domov, vlast - sport - ochrana zdraví, životní styl - ochrana přírody - nemoci a jejich léčení - olympiáda, ruský sport - ruská literatura - ruská města - lidská práva - Rusko a Evropa - obchodování - firma, podnikání, pracovní jednání - reklama, internet - oslava - styl oblékání <p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozdrav, jak se komu daří - poděkování, blahopřání - omluva, odmítnutí - reakce na omluvu - vyjádření vlastního stanoviska - vyjádření vzájemnosti, nutnosti, možnosti - vyjádření omluvy a politování - žádost, prosba - jednoduchý argument - orientace v místě - datum, adresa - přivítání a loučení - pasová a celní kontrola - vyjádření podmínky - telefon, telegram - nákup potravin 	<p>Formy práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - skupinová práce - jednoduchá prezentace - práce s časopisy - četba článků o rusky mluvících zemích <p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Český jazyk – srovnání fonetických jevů a dalších jazykových prostředků, ruská literatura</p> <p>Dějepis – dějiny Ruska</p>
--	--	--

<p>potřebnou informaci</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapojí se do jednoduché konverzace; udržuje ji <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestaví souvislý členěný text týkající se známého tématu • spojí řadu kratších úseků do lineárního sledu • užívá složitější spojovací výrazy • logicky strukturuje text • osvojí si rozdíl mezi formálním a neformálním stylem • podrobně popíše událost či zážitek • popíše své pocity • napíše životopis, jednoduchý příběh, popis <p>3. ročník čtyřletého gymnázia 5. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Porozumění a poslech</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí hlavním myšlenkám autentického mluveného či psaného projevu • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, různé styly a citová zabarvení <p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> • při čtení využívá různé druhy slovníků • odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu 	<ul style="list-style-type: none"> - stolování - návštěva restaurace - vyjádření srovnání - vyjádření neurčitosti - sdělení stanoviska - zjišťování názoru - argumentace, přesvědčování - libost – nelibost - zájem – nezájem - radost – zklamání - překvapení – údiv - obava, strach - lhostejnost - sympatie - domluva setkání, návštěvy, oslavy - žádost o pomoc, službu, informaci - vzkaz, odpověď - krátké oznámení - jednoduše formulovaná prezentace - formální i neformální rozhovor - diskuse - informace z médií 	<p>Průřezová témata Osobnostní a sociální výchova Sociální komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - dovednosti spojené s následujícími kvalitami komunikace a jak je mohu dále rozvíjet - respektující komunikace (způsoby komunikačního chování respektujícího odlišnosti názorů, postojů, kultur, národností) <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě Vzdělávání v Evropě a ve světě</p>
--	---	---

<p>Mluvení a psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> • formuluje svůj názor na dané téma ústně či písemně, srozumitelně a gramaticky správně • jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související • shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích • komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků <p>4. ročník čtyřletého gymnázia 6. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Porozumění a poslech:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu • srozumitelně reprodukuje vyslechnutý text • rozliší hlavní informace, jednotlivé mluvčí a různé styly a citová zbarvení <p>Čtení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • čte foneticky správně • užívá různé techniky čtení • rozumí obsahu textů v učebnici a dalším autentickým materiálům • v textu vyhledá určitou informaci 		<p>Mezipředmětové vztahy Český jazyk – srovnání fonetických jevů a dalších jazykových prostředků, ruská literatura Zeměpis – zeměpis Ruska Dějepis – dějiny Ruska</p> <p>Průřezová témata Osobnostní a sociální výchova Sociální komunikace - tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanou komunikace)</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Globalizační a rozvojové procesy - kulturní okruhy ve světě a v Evropě: etnická, jazyková a náboženská rozmanitost, civilizační okruhy, jejich specifikace, rozdíly a možnosti spolupráce - prolínání světových kultur, etnické, náboženské a kulturní konflikty jako důsledek globalizace</p> <p>Multikulturní výchova Žijeme v Evropě</p>
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • vytvoří odpověď na otázku vztahující se k textu • odvodí pravděpodobný význam slov z kontextu <p>Mluvení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • formuluje sdělení týkající se různých situací, stanovisek a názorů i probíraných tematických okruhů • aktivně používá slovní zásobu týkající se probíraných tematických okruhů • účastní se rozhovoru na dané téma • dbá na jazykovou správnost • adekvátně reaguje v komunikačních situacích <p>Psaní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestaví sdělení týkající se probíraných tematických okruhů, • napíše krátký dopis, vyprávění, popis • formuluje písemně vlastní názor • sestaví písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek • písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace 		<p>Mezipředmětové vztahy Český jazyk –srovnání fonetických jevů a dalších jazykových prostředků, ruská literatura Zeměpis – zeměpis Ruska Dějepis – dějiny Ruska</p>
--	--	--

5.2.6 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení předmětu

Předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia.

Výuka matematiky rozvíjí logické myšlení, napomáhá rozvoji abstraktního a analytického myšlení, vede ke srozumitelné a věcné argumentaci.

Hlavním cílem výuky je především pochopení a ovládnutí matematických celků a nástrojů potřebných jak v dalších oborech středoškolského vzdělání, tak zejména v jakémkoliv oboru studia vysokoškolského, dále pak poznání role matematiky a jejího postavení a důležitosti v systému ostatních oborů, přírodních, technických i společenských.

Do celého rozsahu výuky matematiky na vyšším gymnáziu je začleněno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova (okruhy Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Morálka všedního dne, Spolupráce a soutěž).

Charakter předmětu a jeho výuka vede studenty k systematickosti vlastní práce a odpovědnosti za ni, k přesnému vyjadřování a odůvodněné argumentaci, k předcházení zátěžovým situacím a jejich zvládnutí, k uplatnění rysů soutěživosti.

Časové vymezení předmětu

Základní hodinové rozsahy výuky matematiky na vyšším gymnáziu

1.ročník čtyřletého studia (3.ročník šestiletého studia)	...	3 hodiny týdně
2.ročník čtyřletého studia (4.ročník šestiletého studia)	...	4 hodiny týdně
3.ročník čtyřletého studia (5.ročník šestiletého studia)	...	4 hodiny týdně
4.ročník čtyřletého studia (6.ročník šestiletého studia)	...	3 hodiny týdně

Na základní rozsah předmětu navazují volitelné předměty:

Seminář a cvičení z matematiky	3. (5.) ročník, 2 hodiny týdně
Seminář a cvičení z matematiky	4. (6.) ročník, 1 hodina týdně
Seminář a cvičení z vyšší matematiky	4. (6.) ročník, 3 hodiny týdně
Seminář z deskriptivní geometrie	3. (5.) ročník, 2 hodiny týdně
Seminář z deskriptivní geometrie	4. (6.) ročník, 3 hodiny týdně

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá tradičním způsobem, se zdůrazněním samostatné práce studentů, a to zpravidla v nedělených třídách. Podle organizačních možností a podle povahy probíraných celků je výuka podporována využitím učeben s výpočetní technikou.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve výuce matematiky:

Kompetence k učení

- naznačujeme význam a širší uplatnění probíraných celků, podle možností řešíme reálné úlohy zasahující do jiných oborů, zejména přírodovědných
- seznamujeme studenty s novými poznatky způsobem přiměřeným jejich věku, v časovém sledu jednotlivých probíraných témat respektujeme jejich vzájemné vztahy a obsahovou návaznost učiva
- způsobem prověřování a hodnocení dosažených výsledků vedeme studenty k pochopení smyslu přípravy na vyučování a nutnosti vkladu vlastní práce
- získané znalosti a dovednosti upevňujeme průběžným opakováním
- podle možností řešíme úlohy, v nichž je nutné uplatnit dříve nabyté znalosti a dovednosti z různých celků matematiky

Kompetence k řešení problémů

- u nově probíraných celků motivujeme studenty problémově orientovanými dotazy a vybízíme je k samostatné formulaci obecnějších závěrů, které pak zpřesňujeme
- ukazujeme různé cesty řešení problému, diskutujeme o jejich efektivnosti
- vytváříme žákům takové situace, v nichž se musí rozhodovat o míře správnosti či účelnosti některých z možných postupů a na základě vyhodnocení samostatně vytvářejí algoritmus jejich použití

Kompetence komunikativní

- zdůrazňujeme nutnost jasné formulace myšlenky, postupu řešení problému
- vedeme studenty k přesnému i formálně správnému vyjadřování ústnímu, písemnému i grafickému, k přesnému používání matematické terminologie a symbolů

Kompetence sociální a personální

- vedeme studenty k tomu, aby cestu k řešení problému objevovali podle možností samostatně i ve skupinové součinnosti
- ve vhodných situacích podporujeme vzájemnou pomoc studentů při učení či doučování
- vytváříme podmínky spolupráce žáků na daném úkolu a tím napomáháme vytvářet pravidla pro spolupráci

Kompetence občanská

- vedeme studenty k tomu, aby si uvědomovali nutnost systematické přípravy a odpovědnosti za vlastní práci
- vedeme studenty k respektování výsledků práce druhých

Kompetence k podnikavosti

- oceňujeme snahu o nalezení efektivní cesty k řešení problému
- talentované studenty vybízíme k účasti v soutěžích a v těchto aktivitách je podporujeme
- soustavným ukazováním a objasňováním širokého významu matematiky a její role v nejrůznějších oblastech života a vědy směřujeme žáky k úvahám o jejich vlastní budoucnosti a profesní orientaci

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 1. - čtyřleté gymnázium

3. - vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 3 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> zvládá logické operace s výroky (konjunkce, disjunkce, implikace, ekvivalence), vyhodnotí pravdivostní hodnoty složeného výroku pro různé výchozí situace zformuluje negace složených výroků včetně kvantifikovaných symbolicky zapíše matematické tvrzení provádí základní operace (sjednocení, průnik, rozdíl, doplněk) s množinami diskretních hodnot i s intervaly reálných čísel řeší jednodušší úlohy s využitím množinových (Vennových) diagramů zná obsah i vzájemnou souvislost pojmů kartézský součin, binární relace, zobrazení správně zařadí číslo do číselného oboru, používá kritéria dělitelnosti celých čísel <ul style="list-style-type: none"> ovládá početní operace s mnohočleny i lomenými výrazy včetně stanovení podmínek platnosti, respektuje prioritu operací 	<p>1. Základy výrokové logiky a teorie množin</p> <ul style="list-style-type: none"> výrok- základní pojmy; operace s výroky; tabulky pravdivostních hodnot kvantifikátory, kvantifikované výroky a jejich negace <ul style="list-style-type: none"> množina, zadání množiny výčtem prvků nebo charakteristickou vlastností; podmnožiny množinové operace - sjednocení, průnik, rozdíl množin; doplněk množiny kartézský součin množin, binární relace, zobrazení grafické znázornění jednoduchých relací - podmnožin $R \times R$, $Z \times Z$ číselné obory (N, Z, Q, R), intervaly <p>2. Algebraické výrazy</p> <ul style="list-style-type: none"> mnohočleny a početní operace s nimi rozklad výrazů na součin vytýkáním a pomocí vzorců rozklad kvadratického trojčlenu, Viètevy vzorce, diskriminant lomené algebraické výrazy - úprava, početní operace, 	<p>Průřezová témata</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž</p> <p>(celky Argumentace a ověřování a Číslo a proměnná v Rámcovém vzdělávacím plánu pro gymnázia)</p> <p>Mezipředmětové vztahy:</p> <p>Dějepis, Základy společenských věd – René Descartes</p> <p>(celek Číslo a proměnná v Rámcovém vzdělávacím plánu pro gymnázia)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • s využitím znalosti vlastností lineární a kvadratické funkce řeší běžné typy rovnic, nerovnic a jejich soustav, které se k lineární či kvadratické funkci vztahují, včetně rovnic a nerovnic s absolutní hodnotou či parametry • řeší běžné, typické slovní úlohy vedoucí k použití lineárních či kvadratických rovnic nebo jejich soustav • provede zkoušku jako součást řešení či stanoví podmínky u rovnic, jejichž řešení vyžaduje použití neekvivalentních úprav • načrtne graf lineární i kvadratické funkce včetně posunů vzhledem k základní podobě a včetně absolutních hodnot 	<p>podmínky</p> <ul style="list-style-type: none"> - zápis slovního vyjádření výrazem, vyjádření neznámé ze vzorce. <p>3. Rovnice a nerovnice a jejich soustavy</p> <ul style="list-style-type: none"> - lineární funkce, graf; ekvivalentní a neekvivalentní úpravy; lineární rovnice a nerovnice - kvadratická funkce a její graf - kvadratické rovnice a nerovnice - slovní úlohy vedoucí k řešení lineárních a kvadratických rovnic - (pohyb, směsi, společná práce) - rovnice s neznámou ve jmenovateli - lineární nerovnice a jejich soustavy - nerovnice v součtovém tvaru, nerovnice v podílovém tvaru - absolutní hodnota - jednoduché a složitější rovnice a nerovnice, grafy - iracionální rovnice, popř. nerovnice - rovnice s parametry - soustavy lineárních rovnic, soustavy s nelineárními rovnicemi - slovní úlohy 	<p>Poznámka: pro studenty šestiletého studijního cyklu opakování a upevnění znalostí</p> <p>(celky Číslo a proměnná) Závislosti a funkční vztahy v Rámcovém vzdělávacím plánu pro gymnázia)</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Fyzika: úlohy o pohybu Chemie: úlohy o směsích, koncentrace roztoků</p> <p>Poznámka: pro studenty šestiletého studijního cyklu - opakování a prohloubení znalostí a dovedností</p>
--	--	---

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> rozliší základní druhy obrazců v rovině, popíše jejich vlastnosti, je schopen vypočítat obsahy základních obrazců chápe princip shodných a podobných zobrazení v rovině řeší běžné konstrukční úlohy s využitím množin bodů i s využitím zobrazení, diskutuje počet řešení <ul style="list-style-type: none"> dokáže vysvětlit pojem funkce a popsat obecné vlastnosti funkcí a umí je u běžných funkcí určit zná běžné druhy elementárních funkcí a jejich vlastnosti a zvláštnosti včetně grafů a vztahů spojenýchs danými funkcemi řeší běžné, typické rovnice i nerovnice vztahující se k jednotlivým druhům funkcí, včetně rovnic s absolutními hodnotami a nekomplikovaných soustav 	<p>1. Planimetrie</p> <ul style="list-style-type: none"> vlastnosti mnohoúhelníků, vzorce, výpočty množiny bodů a základní konstrukce konstrukce trojúhelníků kružnice, kružnice a přímka, dvě kružnice shodná zobrazení (osová souměrnost, středová souměrnost, posunutí, otočení) podobnost obrazců, stejnolehlost skládání zobrazení využití zobrazení v konstrukčních úlohách <p>2. Funkce, rovnice a nerovnice</p> <ul style="list-style-type: none"> pojem funkce, definiční obor a obor hodnot, možnosti zadání funkce, graf obecné vlastnosti funkcí - funkce rostoucí, klesající, monotónní, prostá, omezená, periodická, sudá, lichá; extrémní funkce, inverzní funkce lineární a kvadratická funkce, rovnice a nerovnice včetně absolutních hodnot lineární lomená funkce mocninná funkce, mocniny s celým, racionálním a reálným exponentem výrazy s mocninami exponenciální a logaritmická funkce (včetně absolutní hodnoty), exponenciální a logaritmické rovnice a jednoduché nerovnice goniometrické funkce, vztahy mezi nimi, vlastnosti, grafy vyjádření úhlů ve stupních a v obloukové míře cyklometrické funkce 	<p>Průřezová témata</p> <p>Osobnostní a sociální výchova Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž</p> <p>(celek Geometrie v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia)</p> <p>(celky Číslo a proměnná a Závislosti a funkční vztahy v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia)</p> <p>(funkce lineární, kvadratické a lineární lomené - opakování a upevnění znalostí z 1.ročníku)</p> <p>Mezipředmětové vztahy Fyzika: příklady exponenciálních závislostí v přírodě, logaritmické stupnice měřicích přístrojů, kmitavý pohyb, vlnění</p>

	<ul style="list-style-type: none">- výrazy s goniometrickými funkcemi, jednoduché goniometrické rovnice-složitější goniometrické rovnice	
--	---	--

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 3. - čtyřleté gymnázium

5. - vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 4 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none">• uplatní rozšířené znalosti o pravoúhlém trojúhelníku• aplikuje sinovou i kosinovou větu v obecném trojúhelníku• využije získané znalosti k řešení běžných, typických úloh zejména z terénu <ul style="list-style-type: none">• vidí komplexní číslo jako dvojčlen s reálnou a imaginární částí, zobrazí číslo v Gaussově rovině• ovládá početní operace s komplexními čísly v algebraickém i goniometrickém vyjádření• je schopen řešit zvláštní typy rovnic v oboru komplexních čísel	<p>1. Trigonometrie</p> <ul style="list-style-type: none">- pravoúhlý trojúhelník – goniometrické funkce, Pythagorova věta, Euklidovy věty- obecný trojúhelník – sinová a kosinová věta <p>2. Komplexní čísla</p> <ul style="list-style-type: none">- číselné obory N, Z, Q, R – opakování- obor komplexních čísel, imaginární jednotka a její mocniny, Gaussova rovina- algebraický tvar komplexního čísla, velikost, goniometrické vyjádření komplexního čísla- operace s komplexními čísly v algebraickém a goniometrickém vyjádření- Moivreova věta- komplexní odmocnina a binomické rovnice- rovnice s komplexní neznámou, kvadratická rovnice v oboru C- grafické znázornění relací v rovině komplexních čísel	<p>Průřezová témata</p> <p>Osobnostní a sociální výchova Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž</p> <p>(celek Geometrie v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia)</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Zeměpis: měřické práce Fyzika: skládání či rozklad sil Základy společenských věd: antičtí filozofové</p> <p>(rozšíření celku Číslo a proměnná v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia)</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Fyzika: výpočty z oblasti střídavého proudu - informativně</p>

<ul style="list-style-type: none"> • klasifikuje základní druhy těles, formuluje jejich vlastnosti • provede běžné výpočty na tělesech – odchylky, vzdálenosti, objemy a povrchy • znázorní těleso i nekomplikovaný rovinný řez tělesem ve volném rovnoběžném promítání • vidí základní rozdíl mezi veličinami skalárními a vektorovými, získané znalosti o vlastnostech vektorů použije při běžných výpočtech • je schopen rovnicemi vyjádřit lineární útvary v rovině i prostoru a provádět běžné výpočty související s jejich vzájemnou polohou či společnými body 	<p>3. Stereometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - tělesa - hranoly a válce, jehlany a kužely, komolé j+k, koule a její části - přímky a roviny v prostoru a jejich vzájemná poloha, vzdálenosti a odchylky - rovinné řezy hranolů a jehlanů, volné rovnoběžné promítání - výpočty objemů a povrchů těles <p>4. Analytická geometrie v rovině a v prostoru</p> <ul style="list-style-type: none"> - soustava souřadnic v rovině a v prostoru, vzdálenost bodů, střed úsečky, těžiště trojúhelníku - vektor, souřadnice vektoru, velikost vektoru, lineární kombinace vektorů, lineární závislost a nezávislost vektorů - skalární součin vektorů, kolmost vektorů, odchylka vektorů - vektorový součin vektorů v prostoru - přímky v rovině- směrový vektor, parametrické vyjádření, normálový vektor, obecná rovnice přímky, směrnice přímky, vzájemná poloha přímk, odchylka přímk, vzdálenost bodu od přímky - přímky a roviny v prostoru – parametrické vyjádření přímky, parametrické a obecné vyjádření roviny, normálový vektor roviny - vzájemná poloha dvou přímk, přímky a roviny, dvou rovin, odchylky, společné body - výpočty odchylek a vzdáleností v tělesech pomocí analytické geometrie 	<p>(celek Geometrie v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia)</p> <p>Mezipředmětové vztahy Fyzika: skalární a vektorové veličiny, skládání či rozklad sil</p>
--	---	---

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozliší druhy kuželoseček, uvede jejich typické vlastnosti, umí kuželosečky vyjádřit rovnicemi • provede běžné, typické výpočty ohledně vzájemné polohy kuželosečky a přímky • řeší běžné, typické kombinatorické úlohy s využitím součinného či součtového pravidla kombinatoriky, rozliší principiální rozdíl mezi variacemi a kombinacemi • pomocí binomické věty najde n-tou mocninu dvojčlenu • s využitím znalosti principů z oblasti kombinatoriky řeší běžné úlohy pravděpodobnosti (pravděpodobnost jevu, pravděpodobnost sjednocení či průniku jevů) • je schopen z hodnot pravděpodobnosti určit závislost či nezávislost jevů • poznává souvislost pravděpodobnosti se statistikou 	<p>1. Analytická geometrie - kuželosečky</p> <ul style="list-style-type: none"> - definice kuželoseček jako množin bodů - vlastnosti a důležité body kuželoseček - středové rovnice kružnice, elipsy, hyperboly, vrcholová rovnice paraboly - obecná rovnice kuželoseče - kuželosečka a přímka, tečna kuželosečky <p>2. Kombinatorika</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmy faktoriál, kombinační číslo, výrazy s faktoriály a kombinačními čísly, rovnice - binomická věta - součtové a součinnové pravidlo v kombinatorice - variace, permutace a kombinace bez opakování, variace s opakováním <p>3. Pravděpodobnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - náhodný jev a jeho pravděpodobnost, vlastnosti pravděpodobnosti, p. opačného jevu - pravděpodobnost sjednocení jevů - pravděpodobnost průniku jevů, nezávislé jevy - Bernoulliho schéma 	<p>Průřezová témata</p> <p>Osobnostní a sociální výchova Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž</p> <p>(celek Geometrie v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia)</p> <p>(celek Práce s daty, kombinatorika, pravděpodobnost v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia)</p> <p>(celek Práce s daty, kombinatorika, pravděpodobnost v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia)</p> <p>Mezipředmětové vztahy Seminář z programování: možnost modelování náhodných jevů pomocí generátoru náhodných čísel</p>

<ul style="list-style-type: none"> • vyloží pojmy statistický soubor, statistický znak, četnost • porozumí různým způsobům zadání četnosti rozložení včetně grafických • počítá běžné charakteristiky polohy i variability daného znaku souboru <ul style="list-style-type: none"> • má představu posloupnosti jako funkce definované na \mathbb{N} včetně jejich vlastností • stanoví limity jednoduchých konvergentních posloupností • řeší běžné, typické úlohy týkající se posloupnosti aritmetické či geometrické • zná pojem řada, speciálně řada geometrická, vidí rozdíl mezi posloupností a řadou • stanoví podmínku konvergence a obor konvergence mocninné řady a řeší běžné úlohy o konvergentních řadách • provede důkaz jednoduchých matematických tvrzení, zejména z oblasti posloupností, matematickou indukcí 	<p>4. Statistika</p> <ul style="list-style-type: none"> - statistický soubor, znak - rozdělení četností a jejich grafické znázornění - charakteristiky polohy znaku (střední hodnota, medián, modus) - charakteristiky variability znaku (rozptyl, směrodatná odchylka) <p>5. Posloupnosti a řady</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem posloupnosti, definice, způsoby zadání a obecné vlastnosti posloupností - limita posloupnosti, konvergence - aritmetická posloupnost a geometrická posloupnost a jejich užití - nekonečná geometrická řada, podmínka konvergence řady - mocninné řady, obor konvergence - řešení rovnic s využitím řad - důkaz matematickou indukcí 	<p>(celek Práce s daty, kombinatorika pravděpodobnost v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia)</p> <p>Mezipředmětové vztahy Fyzika: střední hodnota a odchylka měřené veličiny</p> <p>(celek Závislosti a funkční vztahy v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia)</p> <p>Finanční matematika - úroky</p> <p>Mezipředmětové vztahy Fyzika: úlohy o poločasu rozpadu radioaktivních látek úlohy o poklesu intenzity záření apod.</p>
---	---	--

5.2.7 Základy společenských věd

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací obsah předmětu Základy společenských věd vychází závazně z Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia – vzdělávací oblasti Člověk a společnost, vzdělávacího oboru Občanský a společenskovědní základ. Integruje vzdělávací oblast Člověk a svět práce a řadu tematických okruhů z následujících průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova. V některých tématech je vzdělávací obsah úzce propojen s poznatky jiných vyučovacích předmětů.

Vyučovací předmět Základy společenských věd je úzce provázán s praxí. Jeho prostřednictvím si žáci utváří realistický pohled na život a orientují se ve společenských jevech a procesech, které tvoří rámec každodenního života. Žáci se učí kriticky reflektovat společenskou skutečnost a své poznatky zpětně aplikovat na aktuální situace, v nichž se sami vyskytují. Cílem předmětu také je, aby žáci získali představu o náplni jednotlivých společenskovědních disciplín a tím si rozšířili možnost výběru svého budoucího studia a volby vlastní profesní orientace. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je nepostradatelnou součástí systému všeobecného vzdělávání žáka, jeho přípravy na další vzdělávání a vstup do profesních vztahů. Vzdělávání v oblasti světa práce má žáka uvést do plnohodnotného profesního i ekonomického občanského života. I když nemůže nahradit vlastní profesní zkušenosti, snaží se žáka teoreticky i prakticky připravit na situace, s nimiž se v profesním životě zcela běžně setká. Ve svém budoucím profesním životě se žák neobejde bez základních znalostí tržní ekonomiky, světa financí, hospodářských struktur státu i Evropské unie a vlivu globalizace světového trhu ani bez znalostí světové ekonomiky. Potřebuje znát nejen své pracovní povinnosti, ale i svá práva. Učí se hodnotit své pracovní schopnosti a vybírat a budovat svou profesní kariéru s ohledem na konkurenci a požadavky evropského trhu práce. Stále se vyvíjející legislativa a vztahy na ekonomickém trhu i na trhu práce od něj vyžadují, aby dokázal teoretické znalosti vždy aplikovat na aktuální situaci v ekonomice, aby nepodléhal povrchnímu úsudku, ale byl schopen aktuální situaci správně analyzovat a reagovat na ni. Proto klade tato vzdělávací oblast velký důraz na praktickou aplikaci získaných dovedností, jež žák získá řešením modelových situací a prací s autentickými materiály, se kterými se běžně setká v médiích. To předpokládá dovednost používat moderní informační technologie, bez nichž se v současném světě práce neobejde. Protože je v této oblasti kontakt s realitou velmi významný, mohou být součástí vzdělávání ve světě práce i besedy s přizvanými odborníky. Vzdělávání v oblasti „Člověk a svět práce“ klade velký důraz na mezipředmětové vztahy a využívá dosavadní získané vědomosti a dovednosti žáků z jiných oblastí.

Časové vymezení předmětu

Předmět Základy společenských věd se vyučuje v 1. až 4. ročníku čtyřletého gymnázia a ve 3. až 6. ročníku šestiletého gymnázia, časová dotace činí 1 vyučovací hodinu týdně v 1. a 2. ročníku čtyřletého respektive ve 3. a 4. ročníku šestiletého cyklu a 2 hodiny týdně ve 3. a 4. ročníku čtyřletého respektive v 5. a 6. ročníku šestiletého cyklu.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je ve třetím ročníku čtyřletého a v pátém ročníku šestiletého dotována jednou hodinou v z disponibilních hodin.

Obsahové vymezení předmětu

Vzhledem k naplnění hlavních cílů vyučovacího předmětu probíhá výuka „tradiční“ metodou výkladu (frontální výuka), a metodami, které napomáhají k formování žákovy osobnosti, tj. například diskuse, psychosociální hry, skupinová práce, práce na projektech apod.

Výuka probíhá převážně v běžných třídách a ve třídách vybavených dataprojektorem, případně interaktivní tabulí.

Vzdělávací obsah jednotlivých ročníků je tematicky rozdělen a obsahově koresponduje s poznatky konkrétní společenskovední disciplíny:

1. /3. ročník: Psychologie (člověk jako jedinec)
2. /4. ročník: Sociologie (člověk ve společnosti)
Politologie (občan ve státě)
3. /5. ročník: Mezinárodní vztahy a globální svět
Právo (občan a právo)
Ekonomie (člověk a svět práce)
4. /6. ročník: Filozofie a religionistika (úvod do filozofie a religionistiky)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Na úrovni vyučovacího předmětu ZSV jsou aplikovány následující výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- učitel motivuje žáky ke sběru informací k zadaným či vybraným tématům prostřednictvím multimediálních encyklopedií, internetových zdrojů, statistických analýz apod.
- učitel využívá mezipředmětových vztahů jednak ke zpestření výuky, jednak k prohloubení znalostí a opakování učiva
- učitel používáním různých informačních zdrojů rozvíjí u žáků schopnosti vyhledávat a získávat informace a používat je při studiu
- učitel vede žáky ke schopnosti operovat s obecně uznávanými termíny, znaky a symboly, k uvádění informací do souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- učitel upozorňuje žáky na významné společenské problémy, události či situace
- učitel navozuje situace (např. pomocí psychosociálních her), v nichž žáci analyzují vybraný společenskovední problém, navrhuji vlastní postupy řešení a snaží se je věcně argumentovat
- motivujeme žáky k účasti na soutěžích, kde mohou porovnat své znalosti s žáky jiných škol

Kompetence komunikativní

- učitel vytváří žákům dostatek příležitostí k nácviku vhodných způsobů chování v modelových situacích
- učitel směřuje žáky k vytváření ucelených názorů k zadaným či vybraným společenskovedním tématům (jednotlivě nebo ve skupinách)
- učitel učí žáky argumentací obhajovat vhodnou formou vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných

Kompetence sociální a personální

- učitel navozuje situace, v nichž žáci rozvíjejí vztahy k sobě i k ostatním, podporuje vytváření a rozvíjení mezilidských vztahů mezi žáky a rovněž mezi žáky a učitelem
- učitel navozuje situace, v nichž si žáci stanovují osobní cíle a reflektují své životní hodnoty a postoje a konfrontují je se spolužáky

Kompetence občanská

- učitel motivuje žáky ke sledování aktuální situace (politické, sociální, ekologické, ekonomické aj.) v ČR i ve světě
- učitel na modelových situacích (např. simulace jednání v parlamentu) seznamuje žáky se základními principy občanské demokratické společnosti
- učitel využívá aktuálních možností pro uspořádání setkání žáků s osobnostmi z politického, kulturního a společenského života

Kompetence k podnikavosti

- učitel navozuje situace, v nichž mohou žáci uplatňovat proaktivní přístup, iniciativu a tvořivost
- učitel motivuje žáky k rozvoji osobního potenciálu, nastoluje situace, v nichž žáci mohou rozpoznávat možnosti svého rozvoje v osobním a profesním životě
- učitel vede žáky ke kritickému posuzování rizik souvisejících s rozhodováním v reálných životních situacích

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Základy společenských věd

Ročník: 1. - čtyřleté gymnázium

3. - vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 1 hodina

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> klasifikuje systém humanitních věd a postavení psychologie v něm objasní pojmy prožívání a chování, jednání charakterizuje psychické jevy. Dokáže ilustrovat na příkladech objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka určí, které vnější a vnitřní vlivy působí na lidskou psychiku a jakým způsobem; svá tvrzení doloží na příkladech vymezí podstatu psychických procesů, stavů a vlastností vyloží, jaké jsou zákonitosti vnímání, prožívání a poznávání skutečnosti, sebe i druhých lidí a co může jeho vnímání a poznávání ovlivňovat uvede základní zákonitosti a specifika vnímání, pozornosti určí, které faktory ovlivňují lidské poznávání a jakým způsobem mohou znesnadnit lidské vztahy (haló efekt, chyba 1. dojmu atd.) aplikuje poznatky v procesu učení, dokáže zvolit efektivní způsob učení rozčlení vývoj jedince do jednotlivých etap 	<p>Člověka jako jedinec (psychologie)</p> <ul style="list-style-type: none"> pojmem a předmět psychologie, obory psychologie základní psychologické pojmy vývoj psychologie jako vědy <p>Podstata lidské psychiky</p> <ul style="list-style-type: none"> prožívání a chování determinace psychiky poznávací procesy-čítí, vnímání, představivost faktory ovlivňující vnímání myšlení a řeč – operace, formy, pojem, soud, úsudek paměť- druhy paměti, poruchy paměti, využití v učení inteligence pozornost – vlastnosti, poruchy, využití ve vyuč emoce – druhy, vlastnosti <p>Osobnost člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> motivace potřeby, pudy charakter, schopnosti a vlohy temperament <p>Vývojová psychologie</p> <ul style="list-style-type: none"> fáze ontologického vývoje a vývoj lidské psychiky v jednotlivých fázích 	<p>Průřezová témata</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> „já“ sám o sobě, mé chování, myšlení a prožívání jak se obvykle chovám, jaké způsoby chování a jednání volím jak ovlivňují předsudky a stereotypy styk příslušníků majority s cizinci a příslušníky minority jak se ovládám v situacích řešení problémů <p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> jak ovlivňují předsudky a stereotypy styk příslušníků majority s cizinci a s příslušníky minority <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> hodnoty a životní styly nabízené/nenabízené mediálními produkty a jejich konkrétní předvedení mediální produkce pro mládež (společný rozbor tisku z hlediska prezentace mezigeneračních vztahů, intimních vztahů, představ o žádoucí/nežádoucí budoucnosti) strategie zvládání zátěžových situací tak, aby co nejméně ublížily <p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Biologie: nervová soustava, žlázy s vnitřní sekrecí Chemie: hormony</p>

<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje momenty, které jsou klíčové pro změny lidské psychiky (v návaznosti na změny fyziologické či na nabývání vlastních životních zkušeností) • využívá získané poznatky při sebepoznávání, poznávání druhých lidí, volbě profesní orientace • na příkladech ilustruje vhodné způsoby vyrovnávání se s náročnými životními situacemi 		<p>Spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou a ostatními odbornými pracovišti</p>
--	--	--

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>1. Člověk ve společnosti Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, konflikty řeší konstruktivně • zná kulturní odlišnosti různých sociálních skupin, popíše důsledky předsudků • objasní význam sociální kontroly • posoudí sociální změny, rozliší změny konstruktivní a destruktivní • definuje sociální problémy současnosti, zná důsledky sociálně-patologického chování <p>2. Občan ve státě Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje a porovnává historické i současné typy států (forem vlády) • vymezí, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje • objasní, proč je státní moc v ČR rozdělena na tři složky, porovnává funkce orgánů státní moci ČR • vyloží podstatu demokracie, odliší ji od nedemokratických forem řízení, porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě • objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve státě, uvede příklady 	<ul style="list-style-type: none"> - proces socializace, teorie sociálních rolí - komunikace, sociální skupiny a jejich formy - konflikt, mezigenerační vztahy - sociální instituce a kultura, etnicita a subkultury - stereotypy, předsudky - sociální kontrola a deviace - teorie organizace - nerovnost, sociální stratifikace, sociální mobilita - sociální problémy a patologické jevy: nezaměstnanost, chudoba, kriminalita, extremismus - gender a proměna rodiny - změny na trhu práce - média a informační společnost <ul style="list-style-type: none"> - stát – znaky a funkce, formy vlády, právní stát - historický vývoj forem státu - vztah státu a národa - občan a občanství, občanství ČR - ústava ČR – přehled základních ustanovení - rozdělení moci na výkonnou, zákonodárnou a soudní - demokracie, občanská práva a povinnosti, občanská společnost a její instituce - politické subjekty, politický život ve státě, volby, - volební systémy - politický systém ČR - proces schvalování zákonů - lidská práva – Listina základních práv a svobod 	<p>Průřezová témata Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - verbální a neverbální komunikace (specifika), - lidská komunikace a jak jí rozumím, - sociálně-komunikační dovednosti výhodné pro spolupráci (jasná komunikace, argumentace, řešení sporů). <p>Mezipředmětové vztahy Zeměpis: demografické a etnické charakteristiky obyvatelstva Evropy, světové hospodářství Dějepis: proměny evropských společností ve 20. století, globální problémy moderní společnosti</p> <p>Dějepis: polis – antický městský stát, zrod demokracie, utváření novověkých národních společností, velké revoluce 18. a 19. století, politické ideologie 20. století (komunismus, fašismus, nacismus), Zeměpis: Česká republika</p> <p>Průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidská práva v tzv. rozděleném světě, občanská, politická, ekonomická, sociální, kulturní, dětská práva

<p>politického extremismu a objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje složky politického spektra, porovnává přístupy vybraných politických seskupení k řešení různých otázek a problémů každodenního života občanů • uvede příklady, jak může občan ovlivňovat společenské dění v obci a ve státě a jakým způsobem může přispívat k řešení záležitostí týkajících se veřejného zájmu • vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb, na příkladech ilustruje možné formy aktivní participace občanů v životě obce či širších společenstev • obhájí svá lidská práva, respektuje lidská práva druhých lidí • uvede okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce, zvládá komunikaci ve styku s úřady • uvede příklady projevů korupce, analyzuje její příčiny a domýšlí její možné důsledky 	<p>porušování a ochrana, funkce ombudsmana</p> <p>- politické ideologie</p>	<p>Multikulturní výchova</p> <p>- jak se projevuje sociokulturní rozrůzněnost v regionech České republiky, v Evropě</p> <p>- jaké jsou modely soužití různých sociokulturních skupin, co je podstata multikulturalismu</p> <p>Mediální výchova</p> <p>- rozbor aktuálního zpravodajství</p>
---	---	---

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>1. Mezinárodní vztahy, globální svět Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy • rozlišuje funkce orgánů EU a uvede příklady jejich činnosti • posoudí vliv začlenění státu do EU na každodenní život občanů, uvede příklady uplatňování práv fyzických i právnických osob • uvede příklady činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod světového společenství, zhodnotí význam zapojení ČR • uvede příklady institucí, na něž se může obrátit v případě problémů při pobytu v zahraničí • posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky <p>2. Občan a právo Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozliší morální a právní normy, vysvětlí odlišnost v postihu při porušení morálky a práva • odůvodní účel sankcí při porušení právní normy • uvede, které státní orgány vydávají státní předpisy, jak a kde je uveřejňují, rozlišuje základní a prováděcí právní předpisy 	<p>- evropská integrace – historie, podstata, význam</p> <p>- Evropská unie, její orgány a struktura: Evropský parlament, Evropská rada, Evropská komise</p> <p>- příklady činnosti EU</p> <p>- proces evropské integrace</p> <p>- EURO – jednotná evropská měna</p> <p>- mezinárodní spolupráce – význam a cíle</p> <p>- významné mezinárodní organizace: Rada Evropy</p> <p>- NATO, OSN – jejich účel a náplň činnosti, členství ČR</p> <p>- zastupitelské úřady ČR v zahraničí</p> <p>- proces globalizace – příčiny, projevy, důsledky</p> <p>- globální problémy</p> <p>- právo a spravedlnost – morálka a právo. Účel práva</p> <p>- morální a právní vědomí. Svědomí a veřejné mínění</p> <p>- role státu</p> <p>- vývojové formy práva, prameny práva</p> <p>- právní subjektivita, působilost k právním úkonům, právní odpovědnost</p> <p>- právní řád ČR, systém právních odvětví, druhy právních norem</p>	<p>Průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>- teoretická základna pojmu globalizace: jak se promítají vývojové procesy současného světa do každodenního společenského života, do života každého člověka</p> <p>- politické přístupy a postupy v rozhodování na místní a globální úrovni: vládní a nevládní sektor</p> <p>- mezinárodní instituce na pomoc rozvojové spolupráci: světové finanční, ekonomické, kulturní a náboženské instituce, OSN</p> <p>- evropský integrační proces: historické ohlasy, vývoj po druhé světové válce, Evropská unie, společné politiky a instituce EU; Česká republika v Evropské unii, další významné evropské instituce a organizace</p> <p>Mezipředmětové vztahy Zeměpis: Evropa, globalizace Dějepis: mezinárodní spolupráce a evropská integrace po 2. světové válce, studená válka a vznik vojenských paktů</p> <p>Dějepis: nejstarší starověká kodifikace zákonů, první konstituce (USA, Francie, Habsburská monarchie) Výchova ke zdraví: vztahy mezi lidmi, rodinné a mezigenerační vztahy</p>

<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí proces tvorby zákonů rozliší fyzickou a právnickou osobu vymezí podmínky vzniku a zániku právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti účastníků rozeznává občanské a trestní soudní řízení. uvede příklady právních problémů, se kterými se může občan obracet na jednotlivé právní instituce rozlišuje trestný čin a přestupek. Vymezí podmínky trestní postizitelnosti občanů a uvede příklady postihů trestné činnosti ve svém jednání respektuje platné právní normy 	<ul style="list-style-type: none"> smlouvy, jejich význam a obsah, všeobecné podmínky smluv orgány právní ochrany – funkce a úkoly, právnické profese právo veřejné a soukromé právo ústavní a správní občanské soudní řízení – účel a průběh rodinné právo trestný čin a přestupek orgány činné v trestním řízení systém právního poradenství 	
<p>3. Člověk a svět práce</p> <p>3.1 Trh práce a profesní volba</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> kriticky posoudí své zdravotní, osobnostní a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace posuzuje profesní poptávku na českém i evropském trhu práce a pružně na ni reaguje dalším vzděláváním vyhotoví potřebnou dokumentaci pro přijímací řízení k dalšímu studiu i ve zvolené profesi vhodně prezentuje vlastní osobu a práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru nebo konkurzu reflektuje význam práce pro psychické zdraví člověka, vytvoří si vyvážený pracovní rozvrh s ohledem na své osobní vztahy 	<ul style="list-style-type: none"> práce jako seberealizace, hodnocení pracovních předpokladů, vzdělávání a profesní příprava přijímací pohovor a výběrové řízení – pravidla komunikace pracovní úspěšnost a kariérní růst, dobrovolnictví jako příležitost k rozvíjení pracovních zkušeností nabídka a poptávka po pracovních místech informační, poradenské a zprostředkovatelské služby globalizace pracovního trhu, pracovní trh v EU, profesní mobilita rekvalifikace, celoživotní vzdělávání osobní plánování práce, práce a mezilidské vztahy (harmonizace práce a rodiny), workoholismus 	<p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Zeměpis – hospodářské charakteristiky globalizace, migrace</p> <p>Výchova ke zdraví: bezpečnost a ochrana zdravé při práci</p> <p>Informatika: využití internetu při hledání práce a při jejím vykonávání</p>
<p>3.2 Pracovněprávní vztahy</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď uvede svá pracovní práva a vyžaduje jejich 	<ul style="list-style-type: none"> právní podmínky vzniku, změny a zániku pracovního poměru: pracovní smlouva, zkušební doba, výpověď, odstupné 	

<p>respektování od ostatních, respektuje své pracovní povinnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní funkci odborů • volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, používá adekvátní pracovní pomůcky • chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu <p>3.3 Tržní ekonomika Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí na základě konkrétní, reálné a aktuální situace ve společnosti mechanismy fungování trhu • stanoví cenu jako součet nákladů, zisků a DPH, vysvětlí, jak se cena liší podle typu zákazníků, místa či období, objasní důvody kolísání cen zboží či pracovní síly na trhu posle vývoje nabídky a poptávky • rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH aj.) a klamavé nabídky • rozlišuje a porovnává praktické využití forem podnikání, posoudí, která forma podnikání je v konkrétní situaci nejvýhodnější • posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním • uvede, jak postupovat při zakládání vlastní podnikatelské činnosti a jak zažádat o živnostenské oprávnění • analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu <p>3.4 Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní základní principy fungování systému příjmů a výdajů státu • rozlišuje základní typy daní, rozlišuje, na které 	<p>- práva a povinnosti účastníků pracovněprávních vztahů: pracovní doba, pracovní neschopnost, mzda, minimální mzda, odměny,</p> <p>- odbory</p> <p>- zásady bezpečnosti práce, ekologická hlediska práce, pracovní úraz a odškodnění</p> <p>- typy ekonomik, ekonomický cyklus, tržní mechanismus, nabídka, poptávka, tvorba ceny</p> <p>- globální ekonomické otázky</p> <p>- právní formy podnikání: živnost, typy obchodních společností, družstvo</p> <p>- základní právní normy týkající se podnikání</p> <p>- marketing a public relations, reklama, reklamní agentury</p>	
---	---	--

<p>jeho činnosti se zdaňovací povinnost vztahuje</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede, jakým způsobem podá daňové přiznání především k dani z příjmu, jak provede základní výpočty daní a zjistí výši sociálního a zdravotního pojištění • na základě aktuálních mediálních informací posoudí vliv nejdůležitějších ekonomických ukazatelů (inflace, úroveň HDP, míra nezaměstnanosti) na změny v životní úrovni občanů • vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na příjmy obyvatelstva, vklady a úvěry, dlouhodobé finanční plánování a uvede příklady, jak se důsledkům inflace bránit • uvede postup, jak vypočítá životní minimum své domácnosti a zažádá o sociální dávku, na niž má nárok • objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentů, vyhledá informace o zaměstnání a rekvalifikaci v různých typech médií 	<ul style="list-style-type: none"> - fiskální politika – státní rozpočet, daňová soustava - monetární politika – ČNB, inflace, kurz měny, zahraniční platební bilance, HDP - sociální politika – důchodový systém, systém sociálních dávek, životní minimum, nezaměstnanost, státní politika zaměstnanosti 	
<p>3.5 Finance Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá nejběžnější platební nástroje, smění peníze za použití kurzovního lístku • uvede principy vývoje ceny akcií a možnosti forem investic do cenných papírů • rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti • navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti • na příkladu vysvětlí, jak uplatňovat práva spotřebitele (při nákupu zboží a služeb, včetně produktů finančního trhu) • navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky (spoření, produkty se státním 	<ul style="list-style-type: none"> - funkce peněz - formy platebního styku v tuzemské i zahraniční měně, cenné papíry, akcie, burza - typy rozpočtů a jejich rozdíly, rozpočet domácnosti, tok peněz v domácnosti - spotřební výdaje, práva spotřebitele, předpisy na ochranu spotřebitele - finanční produkty – způsoby využití přebytku finančních prostředků, spořicí a investiční produkty, další způsoby investování peněz, řešení nedostatku finančních prostředků, úvěrové produkty, leasing, úrokové sazby RSPN, pojištění - bankovní soustava – ČNB a komerční banky, specializované finanční instituce, telekomunikační formy bankovníctví 	

<p>příspěvkem, cenné papíry, nemovitosti aj.), vybere nejvýhodnější produkt pro investování volných finančních prostředků a vysvětlí proč</p> <ul style="list-style-type: none">• vybere nejvýhodnější úvěrový produkt s ohledem na své potřeby a zdůvodní svou volbu, posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení• vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN• vybere nevýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby• objasní funkci ČNB a její vliv na činnost komerčních bank• využívá moderní formy bankovních služeb, včetně moderních informačních a telekomunikačních technologií, ovládá způsoby bezhotovostního platebního styku		
--	--	--

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní podstatu filozofického tázání • vysvětlí vztah filozofie k mýtu, náboženství, umění, ideologii a světovému názoru • provede zamyšlení nad základními filozofickými otázkami • definuje základní filozofické otázky a rozumí různým způsobům jejich řešení a pohledům na ně v průběhu dějin filozofie • analyzuje lidské chování z hlediska etiky na základě znalosti různých etických teorií • orientuje se v hlavních filozofických směrech • chápe základní aspekty filozofických systémů a názory jejich hlavních představitelů • dokáže používat filozofickou literaturu a periodika • chápe vliv křesťanství a jiných náboženství na život jednotlivce i celé společnosti • je schopen definovat rizika náboženských sekt a hnutí pro život člověka • uvědoměle a s tolerancí přistupuje k právu náboženské svobody 	<p>Úvod do studia filozofie</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstata filozofie - pojem, předmět, směry, dělení - vznik filozofického myšlení <p>Filozofie v dějinách</p> <p>Antická filozofie</p> <ul style="list-style-type: none"> - před Sokratovské období - klasické období - helénistické období <p>Středověká filozofie</p> <ul style="list-style-type: none"> - patristika – apologeti, Aurelius Augustinus - scholastika – raná, vrcholná - Akvinský, pozdní <p>Filozofie období renesance</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociální myšlení - přírodní filozofie - Kusánský, Bruno - empirismus - F. Bacon - stát a právo – Hobbes <p>Novověká filozofie</p> <ul style="list-style-type: none"> - racionalismus - Descartes, Spinoza, Leibniz - anglický empirismus – Locke, Hume - subjektivní idealismus – Berkeley - francouzské osvícenství - Montesquieu, Voltaire, Rousseau - encyklopedisté, materialisté 	<p>Průřezová témata</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - jak a kdy činím ve svém životě rozhodnutí a důležité volby - jaké jsou mé hodnotové žebříčky - jak hodnotím morálku vlastního jednání a jak rozlišuji mezi dobrem a zlem ve svém životě <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních problémech</p> <ul style="list-style-type: none"> - člověk jako jedinec v globálním kontextu: diskuse jak vyjádřit osobní identitu (rozumět sám sobě, chápat sám sebe uvnitř společnosti); chápání národní a evropské identity, vlivy na člověka jako jedince ve společnosti v lokálním, regionálním a globálním kontextu <p>Multikulturní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - jak je možné změnit a zlepšit porozumění mezi lidmi různého kulturního původu, náboženství, světového názoru apod. <p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Dějepis: antická kultura a její šíření (helénismus) renesance a humanismus, osvícenství Fyzika: nauka o částicích (atomy) Český jazyk a literatura: odraz filozofických směrů v dějinách literatury</p>

	<p>Německá klasická filosofie - Kant, Fichte, Hegel</p> <p>Filosofie 19. a 20. století - pozitivismus – Comte, Mill, Spencer - Feuerbach - Marxismus - dialektický a historický materialismus - iracionalismus a voluntarismus – Kierkegaard - Schopenhauer, Nietzsche - pragmatismus – Pierce, James, Dewey - fenomenologie – Bolzano, Husserl, Scheller - existencialismus - Heidegger, Jaspers, Sartre, Camus</p> <p>Nejnovější filosofické směry postmodernismus - strukturalismus, Foucault, Lyotard - novotomismus - P.de Chardin</p> <p>Česká filosofie - Hus, Komenský, Masaryk, Patočka - neomarxismus, novopozitivismus a kritický realismus - Vídeňský kruh</p> <p>Základy etiky - etické teorie v průběhu dějin - etika a každodenní život</p> <p>Úvod do religionistiky - víra v lidském životě - charakteristika tradičních světových náboženství - historický vývoj světového křesťanství – hlavní proudy a církve - nová náboženská hnutí - sociální a psychologická rizika náboženských sekt - náboženské organizace v ČR</p>	<p>Mezipředmětové vztahy Dějepis: vznik světových náboženství ve starověku, význam křesťanství pro evropskou kulturu Zeměpis: světová náboženství dnes, role náboženství v konfliktních situacích</p>
--	--	--

5.2.8 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Dějepis vychází z obsahu vzdělávacího oboru Dějepis vzdělávací oblasti Člověk a společnost z Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia.

Předmět integruje vybrané tematické okruhy průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Žák je veden pochopení dějinných procesů, které ovlivňovaly a ovlivňují vývoj lidské společnosti. Cílem je podat ucelený obraz vývoje společnosti od pravěku do současnosti. Zvláštní důraz je kladen na dějiny 19. a 20. století, které bezprostředně souvisejí se současností. Národní dějiny jsou vykládány v širších evropských souvislostech. Jako motivační prvek jsou do výuky dějepisu zařazeny i vybrané kapitoly z regionálních dějin, které napomáhají vytvářet konkrétní představy o historických událostech a jsou důležitým prostředkem výchovy ke vztahu ke kulturně historickému dědictví.

Časové vymezení předmětu

Týdenní časová dotace

Čtyřleté gymnázium:

První ročník	1 hodina
Druhý ročník	2 hodiny
Třetí ročník	2 hodiny
Čtvrtý ročník	2 hodiny

Vyšší stupeň šestiletého gymnázia:

Třetí ročník	1 hodina
Čtvrtý ročník	2 hodiny
Pátý ročník	2 hodiny
Šestý ročník	2 hodiny

Organizační vymezení předmětu

Základní formou je výklad kombinovaný s interaktivními metodami výuky jako jsou referáty, prezentace a projekty studentů. Výuka je příležitostně doplněna exkurzemi, přednáškami odborníků a besedami s pamětníky. V maturitním ročníku je pravidelnou součástí výuky exkurze do polské Osvětimi.

Některé projekty jsou realizovány ve spolupráci s Muzeem ve Valašském Meziříčí.

Ve třetím ročníku čtyřletého a v pátém ročníku šestiletého cyklu je žákům, ve vazbě na povinný předmět Dějepis, nabídnut volitelný předmět Seminář historie, v maturitním ročníku pak Seminář z dějepisu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učitel vede žáka k tomu, aby dokázal získávat informace z různých zdrojů – z textů i obrazového materiálu a porozuměl jim
- učitel vede žáka k tomu, aby dokázal v jednoduché podobě informace kriticky vyhodnotit a zařadit do logických celků
- učitel vede žáka k rozvoji abstraktního a logického myšlení při řešení problémů a různých úkolů

Kompetence k řešení problémů

- učitel připravuje vyučování tak, aby se žák učil hledat různá řešení a svoje řešení dokázal obhájit
- žáci jsou vedeni úměrně ke svému věku k používání internetu a moderních informačních technologií
- žáci jsou vedeni k samostatnému postupu v projektovém vyučování od sběru informací přes jejich vyhodnocení a prezentaci
- žáci se aktivně účastní exkurzí, přednášek, besed

Kompetence komunikativní

- žáci jsou vedeni ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- žáci se učí argumentovat a obhajovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných

Kompetence sociální a personální

- žáci se učí porozumět kulturním základům jednotlivých civilizací, pochopit odlišnosti a rozdílné hodnoty, nutnost dialogu
- žáci si vytváří schopnost porozumět jinému stanovisku, nalézat jeho východiska a dobové souvislosti
- žáci se učí vést kultivovaný a ohleduplný mezigenerační dialog na základě pochopení a ocenění hodnot vytvořených předcházejícími generacemi

Kompetence občanská

- Žáci se učí chápat podstatu demokratického a aktivního občanství
- Žáci si postupně osvojují hodnotový systém založený na pochopení pojmů demokracie, svoboda, spravedlnost, tolerance, solidarita
- Žáci postupně získávají sociální, politickou, mravní a estetickou orientaci ve společnosti a ve světě

Kompetence k podnikavosti

- Žáci cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhodují o dalším vzdělávání v budoucím profesním zaměření
- Žáci rozvíjejí svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznávají a využívají příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 1. – čtyřleté gymnázium

3. – vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 1 hodina

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje smysl historického poznání a jeho povahu jako poznání neuzavřeného a proměnlivého • rozlišuje různé zdroje historických informací, způsob jejich získávání a úskalí jejich interpretace • objasní ve shodě s aktuálními vědeckými poznatky materiální a duchovní život lidské společnosti v jednotlivých etapách pravěku; charakterizuje pojem archeologická kultura • vysvětlí zásadní zlom ve vývoji lidstva v důsledku cílevědomé zemědělské a řemeslné činnosti • zařadí časově a prostorově hlavní archeologické kultury pravěku • zdůvodní civilizační přínos vybraných starověkých společenství, antiky a křesťanství jako základních fenoménů (vazbu mezi židovstvím a křesťanstvím) a další neevropské náboženské a kulturní systémy • popíše určující procesy a události, uvede významné osobnosti starověkých dějin 	<p>1. Úvod do studia historie - význam historického poznání pro současnost - práce historika, historické prameny, jejich typy a možnosti využití - periodizace dějin</p> <p>2. Pravěk - doma kamenná (paleolit, mezolit, neolit, eneolit) - doba bronzová - doba železná</p> <p>3. Starověk - staroorientální státy (Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína) - starověká Palestina, kořeny židovské kultury a náboženství - antické Řecko (polis, kolonizace, antická kultura, helénismus) - antický Řím (Etruskové, římská republika, císařství) - křesťanství a jeho šíření v římské říši - střední Evropa v době římské, římská civilizace a barbaři</p>	<p>Průřezová témata Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - jak rozumím vlastní jedinečnosti</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě - geografický a geopolitický profil Evropy, evropské jazykové a kulturní okruhy - evropské kulturní kořeny a hodnoty: křesťanství, demokracie, právo, umění, věda, hospodářství</p> <p>Mezipředmětové vztahy Výtvarná výchova: umění starověku, Zeměpis: orientace v oblasti Středomoří a Blízkého i Středního východu</p>

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní proces christianizace a její vliv na konstituování raně středověkých států v Evropě; vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí v západním i východním kulturním okruhu i projevy vlivu náboženství a církve ve středověké společnosti definuje proměny hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti v 5. - 15. století a jeho specifické projevy ve vybraných státních celcích charakterizuje základní rysy vývoje na našem území vymezí specifika islámské oblasti vysvětlí důsledky tatarských a tureckých nájezdů, zejména pro jižní a východní Evropu rozpozná nové filozofické myšlenky, které byly zformulovány ve 14. - 17. století, zhodnotí jejich praktické dopady porozumí důsledkům zámořských objevů, jež vedly k podstatným hospodářským i mocensko-politickým 	<p>1. Středověk</p> <ul style="list-style-type: none"> stěhování národů islám a arabská říše utváření středověké Evropy (Byzanc, francká říše, první slovanské státy) počátky českého státu (Přemyslovci) Normané a jejich vliv na utváření západní a jižní Evropy vznik feudálních monarchií v západní Evropě středověký venkov a zemědělství, kolonizace rozvoj řemesel a obchodu, urbanizace, středověká města; rozvoj středověkého města na příkladu Valašského Meziříčí vzdělanost a umění středověké společnosti, rytířská kultura křesťanství, vztah papežství a císařství, křížové výpravy, kacířství mongolská expanze stoletá válka český stát ve vrcholném a pozdním středověku (poslední Přemyslovci, lucemburská epocha, husitství, doba jagellonská) turecká expanze a zánik Byzance <p>2. Počátky novověku</p> <ul style="list-style-type: none"> renesance a humanismus zámořské plavby reformace náboženské války v Německu a Francii absolutismus a stavovství nizozemská revoluce 	<p>Průřezová témata</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Globalizační a rozvojové procesy</p> <ul style="list-style-type: none"> kulturní okruhy ve světě a v Evropě: etnická, jazyková a náboženská rozmanitost, civilizační okruhy, jejich specifikace, rozdíly a možnosti spolupráce; prolínání světových kultur, etnické, náboženské a kulturní konflikty jako důsledek globalizace (islám, arabská říše, křesťanství) <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Žijeme v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> historický vývoj českého národa v evropském kontextu a jeho hlavní etapy politické aspekty postavení českých zemí v Evropě a ve světě: podstatné vývojové mezníky <p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Základy společenských věd: světová náboženství, náboženská tolerance a nesnášenlivost</p> <p>Průřezová témata</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Vzdělávání v Evropě a ve světě</p> <ul style="list-style-type: none"> proces utváření evropského vzdělávacího prostoru (vzdělanost a umění středověku, renesance a humanismus)

<p>změnám</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše základní rysy reformace a protireformace, vysvětlí důsledky pro další evropský i světový vývoj • vymezí základní znaky stavovství a absolutismu; uvede konkrétní projevy v jednotlivých zemích a příklady střetů • posoudí postavení českého státu uvnitř habsburského soustátí a analyzuje jeho vnitřní sociální, politické a kulturní projevy 	<ul style="list-style-type: none"> - vznik Habsburské monarchie - české země pod vládou Habsburků - stavovské povstání - třicetiletá válka a její důsledky - Valašské Meziříčí v 16. a 17. století - anglická revoluce - počátky carství v Rusku - barokní kultura 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> - významní Evropané: výběrová mozaika světově významných představitelů evropské politiky, vědy a kultury - význační Evropané a jejich vliv na českou politiku, vědu a kulturu (renesance a humanismus, reformace, zámořské plavby) - významní Evropané z českého prostředí: výběrová mozaika evropsky a světově významných reprezentantů politiky, vědy a kultury pocházejících z území Čech, Moravy a českého Slezska (Komenský, české baroko)
--	--	---

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 3. – čtyřleté gymnázium

5. – vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 2 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none">• charakterizuje hlavní myšlenky osvícenství ve vědě a filozofii• na příkladu habsburské monarchie, Pruska a Ruska vymezí reformy osvícenských panovníků• vysvětlí proces zániku Polska• vyloží důvody konfliktu mezi americkými kolonisty a Británií a popíše jeho průběh a výsledky• zná příčiny a hlavní etapy vývoje francouzské revoluce a napoleonského období• dokáže vysvětlit základní pojmy - absolutismus, konstituční monarchie, pravice, levice, diktatura, občanská práva• dokáže vysvětlit zásady uspořádání Evropy po Vídeňském kongresu <ul style="list-style-type: none">• vysvětlí podstatu a hospodářské i sociální důsledky průmyslové revoluce• vymezí základní pojmy - kapitál a kapitalismus, kapitalisté a dělníci, hospodářský liberalismus, různé formy socialismu• objasní jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa a zařadí do evropského kontextu• představí významné osobnosti národního	<p>1. Osvícenství a revoluce</p> <ul style="list-style-type: none">- osvícenství a osvicenský absolutismus- americká revoluce a vznik USA- mocenský vzestup Pruska, vývoj Ruska za Kateřiny Veliké a dělení Polska- francouzská revoluce a napoleonské války a nové uspořádání Evropy po Vídeňském kongresu <p>2. Modernizace společnosti</p> <ul style="list-style-type: none">- průmyslová revoluce- utváření novodobého českého národa v kontextu evropských dějin- kultura klasicismu, romantismu a biedermeier	<p>Průřezová témata</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Žijeme v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none">- významní Evropané: výběrová mozaika světově významných představitelů evropské politiky, vědy a kultury; význační Evropané a jejich vliv na českou politiku, vědu a kulturu- evropské kulturní kořeny a hodnoty: křesťanství, demokracie, právo, umění, věda, hospodářství (boj amerických osad za nezávislost, francouzská revoluce) <p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Základy společenských věd: filozofie osvícenství</p>

<p>obrození</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí pojem nacionalismus a vysvětlí jeho roli v utváření novodobých evropských národů • rozpozná základní znaky kulturních stylů, uvede konkrétní příklady <ul style="list-style-type: none"> • rozpozná a popíše shodné i odlišné příčiny a průběh série evropských revolucí roku 1848 ve Francii, Německu, Itálii a rakouské monarchii • charakterizuje dobu předbřeznovou, příčiny, průběh a hlavní politické proudy revoluce roku 1848 u nás <ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí výsledky a důsledky revoluce roku 1848 • popíše hospodářský vzestup západoevropských států během technickovědecké revoluce • na příkladu významných konfliktů (krymská válka, rakousko-pruská a prusko-francouzská válka) charakterizuje mezinárodní vztahy a mocenské zájmy jednotlivých zemí • zhodnotí průběh a důsledky sjednocovacích procesů • objasní pojem bachovský • vyloží význam obnovení parlamentarismu v habsburské monarchii a rakousko-uherského vyrovnání • dokáže vysvětlit pojem rasismus a umí odvodit, jak se promítl do občanské války v USA • porozumí postupnému procesu položení základů kapitalismu a parlamentarismu 	<p>3. Rok 1848 v Evropě a v českých zemích</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itálie, Francie, Německo, Rakousko - revoluční události v českých zemích <p>4. Evropa a svět v letech 1848 – 1914</p> <ul style="list-style-type: none"> - viktoriánská Anglie a Francie za císaře Napoleona III. a po obnovení republiky - jednocení Itálie a Německa - občanská válka v USA - habsburská monarchie ve 2. polovině 19. století - vznik Rakouska – Uherska - imperialismus a kolonialismus - Rusko za posledních Romanovců - vývoj Japonska a Číny - mocenská seskupení v předvečer 1. světové války - rozvoj vědy, techniky a kultury před první světovou válkou 	<p>Průřezová témata</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Humanitární pomoc a mezinárodní rozvoj a spolupráce</p> <ul style="list-style-type: none"> - historické kořeny rozvojové spolupráce: kolonialismus <p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Základy společenských věd: občanská práva, rasová diskriminace</p> <p>Zeměpis: utváření mapy moderní Evropy</p>
--	---	---

<p>v Rusku</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže vysvětlit pojem imperialismus a vyložit důsledky expanzivní politiky velmocí v různých oblastech světa, umí na mapě vymežit významná koloniální panství a zná příklady konfliktů v koloniích • popíše zformování nepřátelských bloků a jejich směřování k válce • dokáže charakterizovat všestranně se rozvíjející společnost přelomu 19. a 20. století v oblasti vědy a kultury, dokáže na konkrétních příkladech vysvětlit problém antisemitismu <ul style="list-style-type: none"> • popíše významné peripetie české politiky ve druhé polovině 19. století, její cíle, metody, osobnosti a politické strany • dokáže charakterizovat stav dosažený českou společností před rokem 1914 v oblasti politické, hospodářské a kulturní <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí příčiny první světové války, popíše charakter a průběh války, na mapě lokalizuje nejvýznamnější bojiště • umí vysvětlit podstatu obou ruských revolucí a jejich dopad na východní frontu • posoudí důsledky válečného konfliktu pro Evropu • objasní boj za samostatnost českého státu a úlohu domácího i zahraničního odboje, porozumí roli legií 	<p>5. České země v letech 1848 – 1914</p> <ul style="list-style-type: none"> - neoabsolutismus a obnovení ústavnosti v českých zemích - státoprávní boj, aktivní a pasivní politika - česká společnost před první světovou válkou - společenský, politický a kulturní život ve Valašském Meziříčí ve druhé polovině 19. století <p>6. První světová válka v Evropě a v českých zemích</p> <ul style="list-style-type: none"> - první světová válka - revoluce v Rusku - české země za války - vznik Československa 	<p>Průřezová témata</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Žijeme v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> - významní Evropané z českého prostředí: výběrová mozaika evropsky a světově významných reprezentantů politiky, vědy a kultury pocházejících z území Čech, Moravy a českého Slezska (T. G. Masaryk) <p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Zeměpis: orientace v oblastech mimo Evropu</p>
--	---	---

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 4. – čtyřleté gymnázium

6. – vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 2 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none">popíše nové uspořádání Evropy po 1. světové válcevyvodí odlišnost demokracie a totality, dokáže rozlišit pojmy fašismus, nacismus, komunismus, vymezit shodné a odlišné prvkyvysvětlí podstatu, průběh, způsoby řešení a důsledky hospodářské krizepopíše a na příkladech doloží podstatu agresivní politiky fašistických státůporozumí pojmům politika kolektivní bezpečnosti a appeasement, dokáže odvodit nedostatky demokratických systémů <ul style="list-style-type: none">na příkladu politického systému první republiky, dokáže popsat a vysvětlit fungování systému pluralitní demokraciedokáže pojmenovat problémy Československé republiky (národnostní otázka a nacionalismus)zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech, její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředídokáže popsat příčiny zániku republiky a vyjádřit vlastní postoj k tomu, jak Československo reagovalo v září roku 1938vymezení období druhé republiky a porozumí podstatným rozdílům mezi politickým	<p>1. Evropa a svět po první světové válce</p> <ul style="list-style-type: none">poválečné uspořádání světa a versaillesko-washingtonský systémmezinárodněpolitická situace ve 20. a 30. letechnástup totalitních režimů: komunismus, fašismus a nacismusprojevy fašistické agrese a její důsledky <p>2. Československo v letech 1918 – 1938</p> <ul style="list-style-type: none">vznik ČSRvývoj Československa ve 20. a 30. letechMnichov a druhá republika.	<p>Průřezová témata</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>Základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <ul style="list-style-type: none">jaké postoje a jednání provázejí xenofobii, rasismus, intoleranci a extremismus <p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Základy společenských věd: demokracie a totalita, politická, rasová a náboženská diskriminace</p> <p>Průřezová témata</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Žijeme v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none">politické aspekty postavení českých zemí v Evropě a ve světě: podstatné vývojové mezníkyvýznamní Evropané z českého prostředí: výběrová mozaika evropsky a světově významných reprezentantů politiky, vědy a kultury pocházejících z území Čech, Moravy a českého Slezska (E. Beneš) <p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Český jazyk: osobnosti české kultury</p>

<p>uspořádáním první a druhé republiky</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní příčiny války • popíše vývoj hlavních válečných operací, zná základní časové mezníky a místa významných bitev • objasní hlavní body diplomatických jednání, posoudí je v souvislosti s válečnými operacemi • na příkladech vysvětlí pojmy antisemitismus a rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv <ul style="list-style-type: none"> • umí vysvětlit pojmy okupace, protektorát, dokáže popsat život obyvatelstva českých zemí v Protektorátu Čechy a Morava • orientuje se v problematice domácího i zahraničního odboje, dokáže uvést příklady významných odbojových akcí a posoudí jejich význam • vyloží průběh osvobození Československa a ví, jak probíhalo v regionu, kde žije <ul style="list-style-type: none"> • popíše proces uspořádání Evropy po druhé světové válce • objasní příčiny vzniku bipolárního světa, vysvětlí podstatu studené války, uvede příklady vojenského střetávání supervelmocí • vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce • dokáže popsat zformování východního bloku a jeho mezinárodní hospodářské a vojenské organizace • porovná způsob života a politický, hospodářský a sociální vývoj států východního 	<p>3. Druhá světová válka - příčiny, průběh, důsledky - holocaust</p> <p>4. Československo v letech 1939 - 1945 - vznik a vývoj Protektorátu Čechy a Morava - domácí i zahraniční československý odboj za 2. světové války osvobození Československa</p> <p>5. Evropa a svět po 2. světové válce - spory o poválečné uspořádání světa - bipolární svět, studená válka a její projevy - vznik a vývoj východního bloku - svět demokracie a tržních ekonomik - dekolonizace, problémy třetího světa - rozpad sovětského bloku a jeho důsledky</p>	<p>Průřezová témata Multikulturní výchova Základní problémy sociokulturních rozdílů - jaké postoje a jednání provázejí xenofobii, rasismus, intoleranci a extremismus</p> <p>Osobnostní a sociální výchova Morálka všedního dne - já a sociální a morální dilemata doby, v níž žiji</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Globální problémy, jejich příčiny a důsledky - lidská práva, v tzv. rozděleném světě - občanská, politická, ekonomická, sociální, kulturní, organizace zabývající se lidskými právy - nerovnoměrný vývoj světa: hospodářské, etnické, náboženské, ideologické, politické a kulturní konflikty, hlavní světová ohniska napětí, terorismus</p>
--	---	---

<p>bloku a západních zemí</p> <ul style="list-style-type: none"> • s pomocí mapy popíše změny související s rozpadem koloniální soustavy a vymezení základní problémy zemí třetího světa • vysvětlí příčiny a průběh a důsledky rozpadu sovětského impéria • prokáže orientaci v problémech současného světa <ul style="list-style-type: none"> • popíše důležité mezníky československých poválečných dějin • charakterizuje příčiny a důsledky začlenění ČSR do sovětského bloku • zhodnotí význam roku 1968 jako pokusu o reformu • popíše život v totalitním Československu • formuluje vlastní názor na události ze získaných informací 	<p>6. Československo po roce 1945</p> <ul style="list-style-type: none"> - Československo v letech 1945 – 1989 - sametová revoluce v Československu a obnova demokracie - vznik České republiky 	<p>Mezipředmětové vztahy Základy společenských věd: totalita a demokracie</p> <p>Průřezová témata Mediální výchova Mediální produkty a jejich významy - vztah mezi mediálními produkty a skutečností (mediální „reprezentace“ skutečnosti, vztah zpravodajství a skutečnosti, vztah fikce a skutečnosti, „hra“ se skutečností, relevance a věrohodnost informačních zdrojů a informací)</p> <p>Osobnostní a sociální výchova Morálka všedního dne - já a sociální a morální dilemata doby, v níž žiji</p>
---	---	---

5.2.9 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Fyzika vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Fyzika z Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia. Fyzika integruje část vzdělávacího obsahu předmětu Informatika ze vzdělávací oblasti Informatika a informační a komunikační technologie. Ve všech ročnících, v nichž je Fyzika vyučována, rozvíjí průřezová témata Osobnostní a sociální výchova (v tematických okruzích Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Spolupráce a soutěž), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (v tematickém okruhu Žijeme v Evropě) a Environmentální výchova (v tematickém okruhu Člověk a životní prostředí).

Časové vymezení předmětu

Fyzika je vyučována v prvních třech letech čtyřletého gymnázia a ve 3. až 5. ročníku vyššího stupně šestiletého gymnázia s celkovou hodinovou dotací 9,75 hodiny (z toho 2,75 disponibilní hodiny a 1 integrovaná hodina z Informatiky dělená do dvou ročníků). Ve třetím ročníku šestiletého gymnázia a prvním ročníku čtyřletého gymnázia je předmět vnitřně diferencován na 3 hodiny výuky probíhající s celou třídou a praktická cvičení realizovaná vždy s dělenou třídou v dotaci 0,5 hodiny týdně, tedy jedna dvouhodina za čtyři vyučovací týdny. Ve čtvrtém ročníku šestiletého gymnázia a druhém ročníku čtyřletého gymnázia jsou kromě 2 hodin výuky probíhající s celou třídou zařazena praktická a teoretická cvičení realizovaná vždy s dělenou třídou s dotací 1 hodiny týdně, prakticky to tedy bude jedna dvouhodina za dva týdny. V pátém ročníku šestiletého gymnázia a třetím ročníku čtyřletého gymnázia je předmět vnitřně diferencován na 3 hodiny výuky probíhající s celou třídou a praktická cvičení realizovaná vždy s dělenou třídou v dotaci 0,25 hodiny týdně, tedy jedna dvouhodina za osm vyučovacích týdnů.

Organizační vymezení předmětu

Výuka fyziky bude v maximální možné míře (která je limitována rozvrhem hodin ostatních tříd) probíhat v posluchárně fyziky, dělené hodiny pak ve fyzikální laboratoři.

Učivo bude realizováno částečně frontální výukou, částečně budou v didaktické práci učitele zařazovány aktivizující metody a formy (např. dialog, diskuse, řešení problému, frontální a demonstrační pokusy, praktická cvičení, skupinová práce, vyhledávání informací na internetu a v knihách, referáty, zpracování laboratorních protokolů na počítači, počítačová simulace, používání audiovizuální techniky, odborné přednášky a exkurze,...).

Na povinné hodiny navazují volitelné semináře ve třetím a ve čtvrtém ročníku čtyřletého gymnázia a v pátém a v šestém ročníku šestiletého gymnázia. Semináře dávají prostor hlubšímu zvládnutí probírané látky. Jejich cíle i učivo je částečně pevně stanoveno a částečně obměňováno podle zaměření, počtu a požadavků žáků. Proto jsou učební osnovy volitelných seminářů obsaženy v příloze ke Školnímu vzdělávacímu programu a budou každoročně aktualizovány.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovně vzdělávací postupy směřující k utváření klíčových kompetencí vycházejí ze strategií popsaných na úrovni školy. Z nich jsou ve fyzice nejčastěji využívány následující.

Kompetence k učení

- motivujeme žáky k celoživotnímu učení
- vybíráme témata, zadáváme úkoly vedoucí k získávání informací, jejich následnému zpracování a nabízíme žákům možnosti řešení
- vytváříme takové situace, v nichž má žák zájem poznat nové a pro něj doposud neznámé
- zařazujeme do výuky problémové vyučování a experimenty
- klademe důraz na přesné a stručné formulace s použitím matematické symboliky a odborné terminologie
- nabízíme žákům možnost účasti v soutěžích a olympiádách
- během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací z různých zdrojů
- zadáváme žákům zajímavé domácí úkoly
- požadujeme od žáků prezentaci výsledků své práce
- vedeme žáky k sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů

- motivujeme žáky problémovými úlohami z praktického života
- využíváme netradiční (zajímavé) úlohy
- nabízíme k řešení úkoly, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů i využití praktických dovedností
- vedeme žáky k plánování činnosti a řešení úkolu
- využíváme pokusy a laboratorní práce
- nabízíme žákům možnost účasti v soutěžích a olympiádách
- klademe důraz na práci s informacemi ze všech možných zdrojů a jejich kritické posuzování

Kompetence komunikativní

- vytváříme příležitosti pro vzájemnou komunikaci žák-žák, žák-učitel
- v maximální možné míře dáváme žákům možnost samostatné ústní i písemné prezentace
- vyžadujeme od žáků využívání informačních technologií
- učíme žáky obhajovat vhodnou formou svůj vlastní názor, správně argumentovat a zároveň poslouchat názor jiných
- podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami

Kompetence sociální a personální

- vytváříme podmínky spolupráce žáků na daném úkolu (např. v laboratorních cvičeních) a tím napomáháme vytvářet pravidla pro spolupráci
- dle možností se snažíme vést žáky ke skupinové práci
- ve vhodných situacích podporujeme vzájemnou pomoc při učení
- vedeme žáky k respektování společně dohodnutých pravidel
- učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky
- u plnoletých žáků klademe důraz na jejich zodpovědnost

Kompetence občanská

- vštěpujeme žákům základní pravidla demokracie, a to na základě partnerského vztahu mezi žákem a učitelem
- podklady pro hodnocení získáváme z různých zdrojů (ústně, písemně, prakticky, ...)
- žáky hodnotíme na základě předem daných srozumitelných kritérií
- vedeme žáky k třídění odpadů

Kompetence k podnikavosti

- pomáháme žákům odhalit jejich schopnosti a rozvíjet je pomocí školních nebo celostátních soutěží
- nabízíme žákům v posledních dvou ročnících studia „Seminář a cvičení z fyziky“
- zařazujeme práci s přístroji, nástroji, měřidly a další technikou a také s různými materiály (především v laboratorních cvičeních)
- vedeme žáky k tomu, aby dbali ochrany svého zdraví i zdraví svých spolužáků, ochrany životního prostředí
- vedeme žáky k prezentování vlastních výrobků
- výuku doplňujeme praktickými exkurzemi a aktivitami, které seznamují žáky s pracovními příležitostmi
- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 1. - čtyřleté gymnázium

3. - vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 3 hodiny + 0,5 hodiny laboratorních cvičení

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • odvodí jednotku odvozené veličiny z jejího definičního vztahu • převádí jednotky používaných fyzikálních veličin • určí, zda je daná fyzikální veličina skalární nebo vektorová • určí graficky součet a rozdíl daných vektorů • rozloží graficky daný vektor do dvou určených směrů • dodržuje zásady bezpečnosti při měření • změní vhodnou metodou a vhodnými prostředky fyzikální veličiny: délka, čas, hmotnost, hustota, zrychlení, síla, tíhové zrychlení • vypočítá ze souboru opakovaných měření průměrnou hodnotu, průměrnou a relativní odchylku měření • interpretuje výsledek měření, vyhodnotí správnost a přesnost měření • vypracuje protokol o provedeném měření na přiměřené obsahové a formální úrovni • řeší fyzikální úlohy obecně i početně • určí průměrnou rychlost nerovnoměrného pohybu 	<p>1. Fyzikální veličiny a jejich měření</p> <ul style="list-style-type: none"> - fyzikální veličiny a jednotky – základní a odvozené - mezinárodní soustava SI, mimosoustavové jednotky, převody jednotek - vektorové a skalární veličiny - operace s vektory, rozklad vektoru na různoběžné a kolmé složky - měření fyzikálních veličin, chyby měření - zpracování výsledků opakovaného měření fyzikální veličiny - průměrná hodnota, průměrná a relativní odchylka - výpočet fyzikální veličiny pomocí změřených veličin 	<p>Průřezová témata</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Žijeme v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> - evropský integrační proces – vědecká a technická integrace (význam mezinárodní soustavy SI pro rozvoj vědeckých a hospodářských styků) <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - jak se učím osvojovat si různé jevy ve škole i v životě mimo školu, co a jak mohu trénovat, aby se kvalita mého učení zlepšila <p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Matematika: mocniny se záporným exponentem, operace s vektory, zaokrouhlení čísla na daný počet platných cifer, na daný počet desetinných míst a na určitý řád</p> <p>Integrace</p> <p>Informatika: využití MS Wordu a MS Excelu při zpracování výsledků měření, tvorbě tabulek, grafů, počítání chyb a psaní protokolů</p> <p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Matematika: vyjádření proměnné, počítání s čísly v exponenciálním tvaru, řešení rovnic a soustav</p>

<ul style="list-style-type: none"> • využívá kinematické vztahy rovnoměrných a rovnoměrně zrychlených (zpomalených) pohybů k určování jejich zrychlení, rychlosti, dráhy a doby pohybu • využívá grafy závislosti rychlosti a dráhy na čase u rovnoměrného nebo rovnoměrně zrychleného (zpomaleného) pohybu k určování zrychlení, rychlosti nebo dráhy daného pohybu • využívá kinematické vztahy rovnoměrného pohybu hmotného bodu po kružnici k určování jeho zrychlení, obvodové a úhlové rychlosti, periody a frekvence <ul style="list-style-type: none"> • provádí analýzu sil působících v dané situaci na těleso a rozhodne, které z nich ovlivní jeho pohybový stav • určí v dané situaci velikost a směr síly třecí, tíhové, gravitační, tlakové, dostředivé • určí graficky i početně tečnou a normálovou složku tíhové síly u tělesa na nakloněné rovině • určí graficky a v jednoduchých případech (rovnoběžné nebo kolmé síly) i početně výslednici dvou sil působících na těleso • objasní fyzikální obsah Newtonových pohybových zákonů • sestaví v konkrétní situaci pohybovou rovnici a využije ji k určení zrychlení pohybu nebo působících sil • porovná kvalitativně a kvantitativně účinky sil akce a reakce na vzájemně působící tělesa • využívá zákon zachování hybnosti k řešení problémů a úloh 	<p>2. Kinematika pohybu</p> <ul style="list-style-type: none"> - těleso, hmotný bod, poloha hmotného bodu - vztažná soustava - mechanický pohyb, relativnost klidu a pohybu - trajektorie a dráha hmotného bodu - průměrná a okamžitá rychlost - rovnoměrný pohyb, závislost rychlosti a dráhy rovnoměrného pohybu na čase - zrychlení, tečné a normálové zrychlení - rovnoměrně zrychlený (zpomalený) pohyb, závislost zrychlení, rychlosti a dráhy rovnoměrně zrychleného (zpomaleného) pohybu na čase - volný pád, tíhové zrychlení - rovnoměrný pohyb hmotného bodu po kružnici, úhlová a obvodová rychlost, perioda a frekvence, dostředivé zrychlení <p>3. Hmotnost, síla, hybnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - hmotnost, zákon zachování hmotnosti - síla, skládání a rozklad sil působících na hmotný bod - Newtonovy pohybové zákony, inerciální vztažná soustava, setrvačnost a hmotnost - třecí síla, tření, tíhová síla - hybnost, změna hybnosti, zákon zachování hybnosti - ohraničená platnost zákonů klasické mechaniky - neinerciální vztažné systémy - setrvačné síly, dostředivá a odstředivá síla 	<p>rovníc, grafické vyjadřování funkčních závislostí, sestrojování grafů, použití grafů při řešení jednoduchých soustav rovnic</p> <p>Integrace Informatika: modelování kinematických veličin na počítači, programy Famulus nebo Interaktiv Physics, grafické vyjadřování funkčních závislostí, sestrojování grafů</p> <p>Průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě - významní Evropané (G. Galilei, I. Newton)</p> <p>Osobnostní a sociální výchova Sociální komunikace - přesná komunikace (komunikace s použitím odborné terminologie)</p>
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • objasní relativnost některých fyzikálních pojmů a veličin a vymezi podmínky, při kterých se relativnost projeví • předvídá změny hmotnosti tělesa při změnách jeho rychlosti a zdůvodní z hlediska dynamiky, proč nelze těleso urychlit na rychlost světla ve vakuu • využívá vztah pro celkovou energii tělesa k určení změn hmotnosti tělesa při změnách jeho energie <ul style="list-style-type: none"> • využívá souvislost změny mechanické energie s mechanickou prací k řešení problémů a úloh • rozhodne v dané situaci, zda jsou splněny podmínky pro použití zákona zachování mechanické energie • využívá zákon zachování mechanické energie k řešení problémů a úloh <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí vznik tíhové síly a porovná její velikost a směr se silou gravitační • využívá kinematické vztahy rovnoměrných a zrychlených pohybů a zákon zachování energie k řešení svislého a vodorovného vrhu • vysvětlí princip pohybu družic Země a pohybu planet ve sluneční soustavě 	<p>4. Speciální teorie relativity - principy relativity, mezní rychlost světla ve vesmíru - relativnost vlastností těles a fyzikálních jevů (kvalitativně), meze platnosti klasické fyziky - relativistická hmotnost, vztah mezi energií a hmotností tělesa, celková a klidová energie tělesa</p> <p>5. Práce a energie - mechanická práce stálé síly, výkon, energie, kinetická energie posuvného pohybu - potenciální tíhová energie, mechanická energie - změny a přeměny energie, souvislost změny mechanické energie s mechanickou prací - zákon zachování energie, zákon zachování mechanické energie, účinnost</p> <p>6. Gravitační pole - gravitace, gravitační síla, Newtonův gravitační zákon gravitační pole, gravitační zrychlení, gravitační pole homogenního kulového tělesa - tíhová síla, tíhové zrychlení, tíha pohyby těles v homogenním tíhovém poli Země - princip nezávislosti pohybů, skládání rychlostí - gravitační pole Slunce, sluneční soustava</p>	<p>Průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě - významní Evropané (A. Einstein, Lorenz)</p> <p>Environmentální výchova Člověk a životní prostředí - zdroje energie, získávání a využívání energie</p> <p>Průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě - významní Evropané (Kepler, Koperník, Newton)</p> <p>Mezipředmětové vztahy Zeměpis: tíhové zrychlení v různých místech na Zemi Tělesná výchova: vrhy a hody Matematika: vyjádření proměnné, řešení rovnic a soustav rovnic, práce s vektory</p> <p>Integrace Informatika: modelování drah družic na počítači, programy Famulus nebo Interaktiv Physics</p>
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • určí v dané situaci velikost a směr momentu síly a momentu dvojice sil • určí, jaké otáčivé účinky mají síly působící na těleso • objasní obsah momentové věty a využívá ji prakticky k řešení technických problémů • zformuluje a fyzikálně objasní podmínky, které určují rovnováhu a stabilitu tělesa • • určí tlak nebo tlakovou sílu v kapalině s použitím definice tlaku nebo Pascalova zákona • určí hydrostatický tlak nebo hydrostatickou tlakovou sílu v daném místě kapaliny • zformuluje a fyzikálně objasní podmínky plování těles • řeší úlohy s využitím Archimédova zákona • objasní fyzikální význam rovnice spojitosti a Bernoulliho rovnice a využívá obě rovnice k řešení praktických problémů 	<p>7. Mechanika tuhého tělesa</p> <ul style="list-style-type: none"> - tuhé těleso, posuvný a otáčivý pohyb tuhého tělesa - moment síly, momentová věta, dvojice sil - skládání sil působících v různých bodech tuhého tělesa - rozklad síly na rovnoběžné složky - těžiště, rovnovážné polohy a podmínky rovnováhy tělesa, stabilita tělesa - kinetická energie otáčivého pohybu, moment setrvačnosti <p>8. Mechanika kapalin a plynů</p> <ul style="list-style-type: none"> - tlak v kapalině a v plynu, tlaková síla, Pascalův zákon - hydrostatický tlak, atmosférický tlak, vztlaková síla, Archimédův zákon, plování těles - rovnice spojitosti, tlaková potenciální energie kapaliny - Bernoulliho rovnice 	
---	---	--

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 2. – čtyřleté gymnázium

4. – vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 3 hodiny (2 + 1)

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní souvislosti mezi vlastnostmi látek různých skupenství a jejich vnitřní strukturou • vysvětlí příčinu rozdílů různých skupenství látek • aplikuje s porozuměním termodynamické zákony při řešení konkrétních fyzikálních úloh • používá stavové veličiny pro popis stavu soustavy • využívá stavovou rovnici ideálního plynu stálé hmotnosti při předvídání stavových změn plynu • znázorní vztah mezi stavovými veličinami do stavového diagramu; umí ze stavového diagramu vyčíst stav soustavy • vysvětlí princip tepelných motorů a objasní význam termodynamických zákonů • analyzuje vznik a průběh procesu pružné deformace pevných těles • řeší početně i graficky příklady pružné deformace pevných látek • porovná zákonitosti teplotní roztažnosti pevných těles a kapalin a využívá je k řešení praktických problémů • objasní fyzikální podstatu některých dějů v přírodě (kapilární jevy, meteorologické jevy) • popíše s použitím fázového diagramu změny stavu a skupenství látek 	<p>1. Stavba a vlastnosti látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - kinetická teorie látek – charakter pohybu a vzájemných interakcí částic v látkách různých skupenství - modely struktur látek různého skupenství - ideální kapalina, ideální plyn - termodynamika – termodynamická teplota, vnitřní energie a její změna - teplo; první termodynamický zákon - kalorimetrická rovnice - měrná tepelná kapacita; různé způsoby přenosu vnitřní energie - střední kvadratická rychlost, stavové veličiny - stavové rovnice ideálního plynu - izochorický, izobarický, izotermický, adiabatický děj ideálního plynu, p-V diagram - práce plynu, tepelné stroje, účinnost - vlastnosti pevných látek, krystalová mřížka - poruchy krystalové mřížky - typy deformací pevných těles - normálové napětí, Hookův zákon - teplotní roztažnost pevných látek - stavba kapalin, povrchová vrstva kapaliny - povrchové napětí kapaliny, kapilární jevy - teplotní roztažnost kapalin - skupenské změny, skupenské a měrné skupenské teplo - anomálie vody - fázový diagram 	<p>Mezipředmětové vztahy Chemie: látkové množství, Avogadrova konstanta, hmotnost atomů a molekul, molární hmotnost, typy vazeb Matematika: řešení soustav rovnic, práce s grafy</p> <p>Průřezová témata Osobnostní a sociální výchova Spolupráce a soutěž - skupinová práce při laboratorních cvičeních</p> <p>Mezipředmětové vztahy Informatika: vytváření prezentací – tepelné stroje, využití apletů Dějepis: parní stroj a průmyslová revoluce</p> <p>Průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě -významní Evropané (Watt, Carnot)</p>

<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojem elektrického náboje, vzájemné působení nabitých těles objasní pojem elektrostatického pole a veličin, kterého popisují analyzuje vlivy elektrického pole na elektricky nabitě částice a uvede možnosti praktického využití vysvětlí jev elektrostatické indukce a objasní, jak tento jev ovlivní působení elektrického pole na vodič vysvětlí jev polarizace a objasní, jak tento jev ovlivní působení elektrického pole na nevodič změří vhodnou metodou a vhodnými prostředky fyzikální veličiny: elektrický proud a napětí, elektrický odpor změří vhodnou metodou a vhodnými prostředky voltampérovou charakteristiku spotřebiče využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení úloh a problémů s elektrickými spotřebiči a vodiči v elektrických obvodech vysvětlí pokles napětí na elektrickém zdroji při jeho zatížení využívá Ohmův zákon pro uzavřený obvod při řešení jednoduchých elektrických obvodů objasní rozdílnou vodivost kovů, polovodičů a izolantů vysvětlí závislost elektrického odporu kovového vodiče na teplotě a diskutuje o možnostech jejího porovná teplotní závislost elektrického odporu vodiče a polovodiče a vysvětlí rozdíly objasní princip vlastní a příměsové vodivosti popíše vlastnosti hradlové vrstvy PN a aplikuje je k objasnění diodového jevu a možností využití polovodičových diod v elektrických obvodech analyzuje na základě vnitřní struktury kapalin podmínky a průběh elektrolýzy diskutuje o praktickém využití elektrolýzy vysvětlí vznik elektrického proudu v plynu 	<p>2. Elektrický náboj a elektrické pole</p> <ul style="list-style-type: none"> elektrický náboj, elementární náboj, zákon zachování elektrického náboje elektrická síla, Coulombův zákon elektrické pole, intenzita elektrického pole, elektrické siločáry, elektrické pole bodového náboje, homogenní elektrické pole práce sil elektrického pole, elektrické napětí, elektrický potenciál pohyb částice s nábojem v elektrickém poli vodiče a izolanty v elektrickém poli, elektrostatická indukce, polarizace dielektrika kondenzátor, kapacita kondenzátoru, energie elektrického pole nabitého kondenzátoru, spojování kondenzátorů <p>3. Elektrický proud v látkách</p> <ul style="list-style-type: none"> elektrický proud, elektrický zdroj, elektromotorické napětí kovový vodič, elektronová vodivost Ohmův zákon pro část obvodu, elektrický odpor vodiče rezistor, závislost odporu vodiče na geometrických vlastnostech a na teplotě, spojování rezistorů Ohmův zákon pro uzavřený obvod, vnitřní odpor zdroje, svorkové napětí schéma elektrického obvodu, elektrotechnické značky elektrická práce a výkon v obvodech stejnosměrného proudu, spotřeba elektrické energie, účinnost elektrického zařízení polovodič, elektronová a děrová vodivost, závislost odporu polovodiče na teplotě, vlastní a příměsový polovodič přechod PN, hradlová vrstva, polovodičová dioda diodový jev, usměrňovač s polovodičovou diodou elektrolyt, elektrolytická disociace, iontová vodivost, elektrolýza galvanické články ionizace plynu, plazma, iontová a elektronová vodivost samostatný a nesamostatný výboj v plynu 	<p>Environmentální výchova Člověk a životní prostředí - elektrostatické odlučovače popílku</p> <p>Mezipředmětové vztahy Informatika: modelování elektrických polí, práce s aplety, tvorba prezentací, práce s internetem Matematika: řešení soustav lineárních rovnic Chemie: elektrolýza, disociace, galvanické články, výroba hliníku</p> <p>Průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě -významní Evropané (Ohm, Ampér, Kirchhoff)</p>
---	--	--

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umí popsat a znázornit magnetické pole vodičů s elektrickým proudem • analyzuje vlivy magnetického pole na elektricky nabitě částice a vodiče s elektrickým proudem a uvede možnosti praktického využití • využije znalosti vnitřní struktury feromagnetických látek k objasnění jejich magnetických vlastností • využívá zákon elektromagnetické indukce při určování indukovaného napětí a proudu <ul style="list-style-type: none"> • objasní vznik a průběh střídavého proudu • objasní, jak cívka ovlivňuje průchod střídavého proudu v elektrickém obvodu a aplikuje tyto poznatky na příkladech praktického využití vlivu indukčnosti • dokáže určit indukčnost cívky ze změření napětí a proudu • objasní pojmy impedance, indukance, kapacitance, fázorový diagram • řeší jednoduché RLC obvody • vysvětlí funkci generátoru střídavého proudu, elektromotoru a transformátoru 	<p>1. Magnetické pole</p> <ul style="list-style-type: none"> - magnetická síla, magnetické pole, zdroje magnetického pole, magnetické póly, magnetické indukční čáry - magnetická indukce, silové působení magnetického pole na vodič s proudem - magnetické pole vodičů s proudem (přímý vodič, válcová cívka) - vzájemné silové působení mezi vodiči s proudem - permeabilita prostředí - pohyb částice s nábojem v magnetickém poli - magnetický indukční tok, změny magnetického indukčního toku, elektromagnetická indukce - indukované elektromotorické napětí, Faradayův zákon elektromagnetické indukce - vlastní indukce, indukčnost, energie magnetického pole cívky s proudem <p>2. Střídavý proud</p> <ul style="list-style-type: none"> - střídavé napětí a proud, rovnice harmonického střídavého napětí a proudu, fázový posuv mezi napětím a proudem, fázorový a časový diagram, efektivní hodnoty střídavého napětí a proudu - obvody střídavého proudu s prvky R, L a C, rezistance, indukance a kapacitance - složený sériový obvod, impedance - výkon střídavého proudu v obvodu s odporem a impedancí - generátor střídavého proudu, elektromotor - transformátor - elektrárna, přenosová soustava energetiky, ztráty při přenosu elektrické energie vedením - bezpečnost při práci s elektrickým proudem 	<p>Mezipředmětové vztahy Zeměpis: busola, orientace v terénu</p> <p>Průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě - významní Evropané (Faraday, Gauss, Ampér, Fleming)</p> <p>Mezipředmětové vztahy Zeměpis: energetika v České republice Biologie: účinky elektrického proudu na lidské tělo</p> <p>Průřezová témata Environmentální výchova Člověk a životní prostředí - zdroje energie, klasické a alternativní (klady a zápory využívání)</p> <p>Průřezová témata Osobnostní a sociální výchova Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - jak ovládám myšlenkové postupy řešení problémů</p> <p>Mezipředmětové vztahy Matematika: goniometrické funkce, vyjádření</p>

<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí princip výroby a přenosu elektrické energie popíše a charakterizuje kmitavý pohyb z hlediska kinematiky vysvětlí příčiny kmitavého pohybu zvoleného mechanického oscilátoru popíše přeměny energie v mechanickém oscilátoru a vysvětlí příčinu a důsledky tlumení vlastního kmitání mechanického oscilátoru zformuluje podmínky rezonance a diskutuje o kladných i negativních projevech rezonance <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí příčinu vzniku mechanického vlnění a objasní možnosti šíření mechanického vlnění v různých prostředích porovná šíření mechanického vlnění s mechanickým pohybem tělesa, formuluje společné rysy i zásadní odlišnosti vysvětlí pojem odraz vlnění a aplikuje zákon odrazu při šíření vlnění vysvětlí pojem interference vlnění a popíše jeho projevy a důsledky při různých podmínkách 	<p>3. Kmitání mechanického oscilátoru</p> <ul style="list-style-type: none"> kmitavý pohyb, perioda a frekvence kmitání mechanický oscilátor, harmonický kmitavý pohyb kinematika harmonického kmitavého pohybu: okamžitá výchylka, rychlost a zrychlení, úhlová frekvence a fáze kmitavého pohybu, časový diagram harmonického pohybu dynamika vlastního kmitání mechanického oscilátoru matematické kyvadlo, pružinový oscilátor, přeměny energie v mechanickém oscilátoru tlumené kmitání, nucené kmitání mechanického oscilátoru, rezonance, rezonanční křivka <p>4. Mechanické vlnění</p> <ul style="list-style-type: none"> mechanické vlnění, vlnová délka, fázová rychlost postupné vlnění, rovnice postupné harmonické vlny interference vlnění, stojaté vlnění šíření vlnění, vlnoplocha, paprsek odraz, lom a ohyb vlnění v izotropním prostředí zvuk, zdroje zvuku, šíření zvuku, rychlost zvuku výška tónu, barva zvuku, hlasitost zvuku 	<p>proměnné ze vztahu s goniometrickou funkcí, grafické znázornění goniometrických funkcí</p> <p>Integrace</p> <p>Informatika: modelování skládání kmitavých pohybů, skládání vlnění, použití apletů. Využití MS Wordu a MS Excelu při zpracování výsledků měření, tvorbě tabulek, grafů, počítání chyb a psaní fyzikálních protokolů.</p>
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • objasní vznik a vlastnosti elektromagnetického vlnění • objasní možnost šíření elektromagnetických vln ve vakuu • porovná rychlost šíření elektromagnetického vlnění ve vakuu a v látkovém prostředí • objasní možnosti praktického využití jevů spojených s průchodem rentgenového záření látkou • popíše základní vlastnosti různých druhů elektromagnetického vlnění a využití těchto vlastností v praktickém životě <ul style="list-style-type: none"> • rozhodne, za jakých podmínek je při řešení fyzikálních úloh třeba počítat s vlnovou povahou světla • zdůvodní existenci jevů založených na vlnové povaze světla • využívá zákonů odrazu a lomu při řešení jednoduchých úloh • vysvětlí pojmy difrakce, disperze, polarizace • umí využít interference k zjištění vlnové délky světla a měření výšky tenkých vrstev <ul style="list-style-type: none"> • změní vhodnou metodou a vhodnými prostředky fyzikální veličiny: index lomu látky, zvětšení lupy • rozliší skutečný a zdánlivý obraz vytvořený optickou soustavou a porovná oba druhy z hlediska možnosti jejich pozorování a promítání • aplikuje poznatky o odrazu světla ke grafickému určování polohy a vlastností obrazu vytvořených rovinným a kulovým zrcadlem • aplikuje poznatky o lomu světla ke grafickému určování polohy a vlastností obrazu vytvořeného čočkou 	<p>5. Elektromagnetické kmitání a vlnění</p> <ul style="list-style-type: none"> - oscilační obvod a jeho parametry, vlastní kmitání elektromagnetického oscilátoru, Thomsonův vztah - nucené elektromagnetické kmitání, rezonance, rezonanční křivka - elektromagnetické pole, elektromagnetická vlna, přenos energie elektromagnetickým zářením - šíření elektromagnetického vlnění, elektromagnetický dipól - spektrum elektromagnetického záření, tepelné záření, světlo, infračervené a ultrafialové záření, rentgenové záření <p>6. Vlnové vlastnosti světla</p> <ul style="list-style-type: none"> - světlo jako elektromagnetické vlnění, frekvence a vlnová délka světla - šíření světla v optickém prostředí, rychlost světla - světelný paprsek, vlnoplocha - odraz světla, zákon odrazu - lom světla, zákon lomu, index lomu, úplný odraz - disperze světla, rozklad světla na spektrum - spektrometrie - koherentní záření, interference světla na tenké vrstvě - optická dráha, interferenční maximum a minimum - ohyb světla, interference světla při ohybu na soustavě štěrbin, optická mřížka, mřížkové spektrum <p>7. Zobrazování optickými soustavami</p> <ul style="list-style-type: none"> - optická soustava a optické zobrazování, vlastnosti obrazu - zobrazování odrazem na rovinném a kulovém zrcadle, ohnisková vzdálenost kulového zrcadla, zobrazovací rovnice a příčné zvětšení kulového zrcadla - zobrazování tenkou čočkou, zobrazovací rovnice a příčné zvětšení čočky, ohnisková vzdálenost a optická mohutnost čočky - oko jako optická soustava, akomodace, zorný úhel, lupa 	<p>Mezipředmětové vztahy Biologie: stavba a funkce ucha Hudební výchova: tóny, intervaly, akordy, hudební nástroje</p> <p>Průřezová témata Environmentální výchova Člověk a životní prostředí - ochranný obal Země a jeho ohrožení lidskou činností, ozonová díra</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě - významní Evropané (Huygens)</p> <p>Mezipředmětové vztahy Výtvarná výchova, Informatika: skládání barev, odstíny, grafika</p> <p>Biologie: stavba a funkce oka</p>
---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • využívá zobrazovací rovnici a vztahy pro příčné zvětšení kulového zrcadla a čočky k určování polohy a vlastností obrazu • využívá poznatků o kvantových vlastnostech záření k určení korpuskulárních vlastností fotonu a k objasnění rozmanitých projevů interakce záření s látkou • objasní podstatu vzniku a pohlcování světla v atomech • využívá zákonitosti kvantování energie atomu k určování vlnových délek a frekvencí záření, které může atom emitovat nebo absorbovat • s využitím vhodných zákonů zachování provádí analýzu jaderných reakcí a sestavuje jejich úplné rovnice • vysvětlí možnost uvolňování energie při jaderných reakcích typu štěpení jader a slučování jader • využívá poznatků o vazebných energiích jader k vyčíslení energetické bilance jaderných reakcí • objasní podstatu jednotlivých typů radioaktivních přeměn a sestaví úplné rovnice • objasní význam poločasu přeměny • popíše a objasní palivo • energetický cyklus jaderných elektráren • uvede a zdůvodní účinné způsoby ochrany osob před různými druhy nebezpečných záření při různých činnostech • posoudí výhody a rizika jaderné energetiky, objasní metody zajištění jaderné bezpečnosti 	<p>8. Kvanta a vlny</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmy kvantum a kvantování ve fyzice, fotoelektrický jev, foton a jeho vlastnosti - vlnové vlastnosti částic, korpuskulární a vlnová povaha záření a částic - stav objektu mikrosvětla, vlnová funkce a její - pravděpodobnostní interpretace, princip neurčitosti (kvalitativně) <p>9. Atomy</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba atomu, jádro atomu, elektronový obal - kvantování energie atomu, stacionární stavy a jejich změny, emise a absorpce světla atomem, emisní a absorpční spektra - kvantový model atomu, orbitaly, kvantová čísla - stimulovaná emise, laser - složení atomového jádra, jaderné síly, hmotnostní úbytek, a vazební energie jádra, stabilita jádra, metody uvolnění jaderné energie - jaderné reakce, zákony zachování při jaderných reakcích, energie reakce, štěpení jader, řetězová reakce, syntéza jader, termonukleární reakce - radioaktivita, typy radioaktivních přeměn, jaderná záření, využití radionuklidů, ochrana před škodlivými účinky jaderného záření - zákon radioaktivní přeměny, poločas přeměny, aktivita radionuklidů - jaderná energetika, jaderný reaktor a jaderná elektrárna, jaderná bezpečnost 	<p>Průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě významní Evropané (Planck, Einstein)</p> <p>Environmentální výchova Člověk a životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdroje energie (klady a zápory využívání) - radionuklidy v životě člověka, ekologické aspekty jaderné energetiky, ochrana člověka před zbraněmi hromadného ničení, před účinky radioaktivního záření <p>Mezipředmětové vztahy Chemie: výstavbový princip, Pauliho vylučovací princip, periodická soustava prvků Matematika: exponenciální rovnice a funkce, řešení rovnic</p>
--	--	---

5.2.10 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Chemie vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, vzdělávacího oboru Chemie. Integruje část tematických okruhů Voda (učivo - Povrchové a podzemní vody) a Složení, struktura a vývoj Země (učivo – Zemské sféry, Minerály) ze vzdělávací oblasti Geologie bez hodinové dotace. Dále integruje část tematických okruhů Základní podmínky života a Lidské aktivity a problémy životního prostředí z průřezového tématu Environmentální výchova.

Vzdělávání v předmětu Chemie:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o chemii
- umožňuje žákům seznámit se se základními chemickými ději a pochopit jejich principy, zákonitosti a zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- podporuje vytváření logického uvažování
- nabízí žákům aplikaci chemických poznatků v běžném životě
- seznamuje žáky s nebezpečnými chemickými látkami a se správným zacházením s nimi
- seznamuje žáky s dovednostmi poskytnutí první pomoci při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami
- seznamuje žáky se správným chováním při haváriích s únikem nebezpečných látek

V průběhu studia chemie škola realizuje mimo vyučovací hodiny:

- soutěže – chemickou olympiádu
- projekty – tvorba plakátů, PowerPointových prezentací
- exkurze

Předmět Chemie úzce souvisí s dalšími předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

Fyzika: měřené veličiny, skupenství látek, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie, elektrický obvod;

Biologie: fyziologie rostlin, úrazy a prevence, životní styl, nerosty a horniny, ochrana přírody a životního prostředí;

Zeměpis: světové hospodářství, vztah příroda a společnost, Česká republika.

Do vyučovacího předmětu Chemie jsou začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova: sociální rozvoj (poznávání lidí ve skupině), mezilidské vztahy (respektování, podpora, pomoc), kooperace (rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci – jasná a respektující komunikace, organizování práce skupiny);

Mediální výchova: vnímání mediálních sdělení (kritický přístup ke zpravodajství, chápání podstaty mediálního sdělení), vliv médií ve společnosti;

Environmentální výchova: základní podmínky života (voda, ovzduší, půda a ochrana jejich čistoty, rekultivace, energie - její získávání a využívání), lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a životní prostředí, druhotné suroviny, vliv průmyslu na prostředí), vztah člověka k prostředí (řešení odpadového hospodářství, náš životní styl a odpady);

Časové vymezení předmětu:

Chemie je vyučována v prvním až třetím ročníku čtyřletého gymnázia a ve třetím až v pátém ročníku šestiletého gymnázia. V prvním ročníku čtyřletého a ve třetím ročníku šestiletého gymnázia jsou pro teoretickou výuku vyčleněny tři vyučovací hodiny, ve druhém až třetím ročníku čtyřletého a ve čtvrtém až pátém ročníku šestiletého gymnázia pak dvě vyučovací hodiny týdně. Žáci v prvním ročníku čtyřletého a ve třetím ročníku šestiletého gymnázia absolvují jednou za 14 dnů dvouhodinové laboratorní cvičení, ve kterém je třída rozdělena na poloviny – obě poloviny třídy se tedy po týdnu v laboratoři střídají. Ve druhém a ve třetím ročníku čtyřletého a ve čtvrtém až v pátém ročníku šestiletého gymnázia absolvují dvouhodinové laboratorní cvičení jednou měsíčně. V laboratorním cvičení je třída rozdělena na poloviny – obě poloviny třídy se tedy po 14 dnech v laboratoři střídají.

Z celkové hodinové dotace jsou tři vyučovací hodiny vyčleněny z disponibilních hodin.

Na povinné hodiny navazují ve třetím a čtvrtém ročníku volitelné semináře, ve kterých dochází k prohloubení probírané látky a dostatečné přípravě k maturitní zkoušce z chemie a na přijímací zkoušky na vysoké školy.

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá ve třech typech učeben: klasická třída, odborná posluchárna chemie a laboratoř chemie.

Klasická třída je standardně vybavena.

Odborná posluchárna má terasovitě uspořádané lavice pro 33 studentů. K dispozici jsou nástěnné barevné tabule s chemickou tematikou, počítač napojený na dataprojektor, VHS a DVD rekordér a dále je možno využít zpětný projektor. Katedra je vybavena přívodem plynu, který může být využit k realizaci chemických experimentů. V učebně chemie mohou žáci využívat internet. Na počítači jsou k dispozici výukové programy pro chemii.

Laboratoř chemie je vybavena digestoří a vzduchotechnickým zařízením nad pracovními stoly, které umožňují odtah nebezpečných plynů. Dva pracovní stoly jsou rozděleny na osm pracovních míst, která jsou využita pro chemické experimentování. Jejich součástí jsou přívody vody, zemního plynu ke kahanům a rozvody elektrické energie. K dispozici jsou přístroje, např. elektronické váhy, spektrofotometr, destilační aparatura k přípravě destilované vody.

Žáci mají dále k dispozici školní a pedagogickou knihovnu s množstvím odborné literatury: knih a časopisů, které škola odebírá. V učebně informatiky mohou žáci využívat internet. Na počítačích jsou navíc k dispozici výukové programy pro chemii.

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

frontální výuka s demonstračními pomůckami;

skupinová práce s využitím odborné literatury, chemikálií – laboratorní cvičení.

Výchovné a vzdělávací strategie,

které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitel:

- upozorňuje žáky na aplikaci teoretických poznatků daného oboru v praxi (spojení teorie a praxe)
- seznamuje žáky s různými metodami vědeckého poznání (pozorování, experiment, popis, hypotéza a její ověřování, zpracování výsledků, vyvozování a formulace závěrů)
- vede žáky k aktivnímu vyhledávání, třídění a zpracování informací z různých zdrojů (populárně-naučná literatura, odborné časopisy a publikace, internet)
- motivuje žáky k účasti na chemických soutěžích, olympiádách
- věnuje individuální péči žákům nadaným (příprava na soutěže apod.)
- pomocí chemického experimentu rozvíjí dovednosti potřebné k rozšíření poznatků a konkrétních představ žáků o stavbě organismů, určitých jevech, procesech
- zadává žákům domácí úkoly, referáty a vede je k samostatné prezentaci výsledků jejich práce

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává žákům domácí úkoly, referáty a vede je k samostatnosti při vyhledávání a zpracování informací z různých informačních zdrojů, řešení různých problémů
- vede žáky k prezentování a kultivované obhajobě vlastních názorů či postojů
- motivuje žáky k účasti v chemických soutěžích a k přípravě na tyto soutěže

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k přesnému, výstižnému a souvislému ústnímu i písemnému vyjadřování
- učí žáky prezentovat výsledky jejich práce (referáty, domácí úkoly, protokoly laboratorních cvičení) přehledně, věcně a odborně správně
- vybízí žáky k diskuzi, k vyjádření vlastního názoru, postoje, vhodné argumentaci při obhajobě těchto názorů a postojů

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke vzájemné spolupráci při řešení problému – skupinová práce
- upevňuje přátelské mezilidské vztahy organizováním společných akcí pro žáky - exkurze

Kompetence občanská

Učitel:

- vytváří u žáků odmítavý postoj k alkoholu, kouření a dalším návykovým látkám – besedy
- objasňuje jednání v simulovaných příkladech havárií s únikem nebezpečných látek
- demonstruje s žáky na praktických příkladech formy první pomoci
- navrhuje nejvhodnější preventivní opatření v souvislosti se znečišťováním životního prostředí (i domácnosti)
- učí žáky orientovat se v současné environmentální problematice
- učí vyhledávat a používat aktuální informace

Kompetence k podnikavosti

Učitel:

- zapojuje žáky do skupinových, třídních, školních projektů
- odborně vede žáky a poskytuje informace a návody při realizaci skupinových, třídních, školních projektů
- pomáhá žákům objevovat jejich schopnosti a rozvíjet je zapojením do chemických soutěží
- umožňuje (prostřednictvím volitelných předmětů – 2. ročník čtyřletého) rozvoj schopností a dovedností vybraného předmětu podle profesního zaměření žáka
- organizuje exkurze a besedy související s daným oborem, ukazuje tak žákům konkrétní pracovní možnosti v daném oboru
- podněcuje žáky k hodnocení vlastních postupů a výsledků práce své i ostatních
- podporuje schopnosti samostatného rozhodování, plánování, aktivního zapojení při organizaci různých akcí (besedy)
- zařazuje do výuky aktivity seznamující žáky s pracovními příležitostmi

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Chemie

Ročník: 1. – čtyřleté gymnázium

3. – vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 3 hodiny + 1 hodina laboratorních cvičení

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> zařadí chemii mezi přírodní vědy uvede význam chemie v průmyslu uvědomuje si význam chemie v životě člověka <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí rozdíl mezi chemicky čistou látkou a směsí charakterizuje základní chemické pojmy (chemický prvek a chemická sloučenina, atom, molekula a ion) rozliší směs homogenní, koloidní a heterogenní připraví roztok o potřebném složení provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických chemických problémů sestaví a popíše aparatury k dělení směsí, pojmenuje základní chemické nádoby a pomůcky uvede praktické využití filtrace, krystalizace, destilace, sublimace, extrakce, chromatografie <ul style="list-style-type: none"> zapiše symboly jednotlivých veličin a jejich jednotky řeší příklady s použitím definičních a odvozených vztahů veličin nebo úměry veličin orientuje se v chemických tabulkách, odečítá hodnoty z grafů, schémat 	<p>Obecná chemie</p> <p>1. Chemie jako přírodní věda</p> <ul style="list-style-type: none"> vymezení předmětu chemie od alchymie k samostatnému vědnímu oboru rozdělení a obory současné chemie chemie kolem nás <p>2. Soustavy látek a jejich složení</p> <p>Klasifikace a struktura látek</p> <ul style="list-style-type: none"> chemicky čistá látka, prvek, sloučenina, atom, molekula disperzní soustavy a jejich složení směsi, rozdělení (homogenní, koloidní a heterogenní) roztoky, rozpustnost látek, roztoky nasycené a nenasycené složení roztoků, výpočty hmotnostní a objemový zlomek látková a hmotnostní koncentrace, křížové pravidlo, směšovací rovnice dělení směsí (filtrace, destilace, sedimentace, krystalizace, sublimace, extrakce, chromatografie) <p>3. Veličiny a výpočty v chemii</p> <ul style="list-style-type: none"> hmotnost, objem, hustota, teplota, tlak atomová hmotnostní konstanta relativní atomová hmotnost relativní molekulová hmotnost látkové množství, Avogadrova konstanta molární hmotnost, molární objem 	<p>Průřezová témata</p> <p>Osobnostní a sociální výchova Organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, spolupráce a soutěž.</p> <p>Mezipředmětové vztahy Matematika: průběžně</p> <p>Fyzika - fyzikální veličiny</p>

<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojem látkového množství, definuje jednotku mol provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů <ul style="list-style-type: none"> popíše složení atomu určí rozdíly mezi pojmy nuklid, izotop, prvek a uvede příklady využívá poznatky o protonovém čísle ke stanovení počtu protonů, elektronů v atomech vysvětlí souvislost základních charakteristik atomových orbitalů s hodnotami kvantových čísel a pravidly pro obsazování orbitalů elektrony popíše elektronovou konfiguraci atomů a iontů různých prvků vymezí rozdíly mezi přirozenou a umělou radioaktivitou charakterizuje typy radioaktivního záření zapiše a doplní rovnice jaderných reakcí uvede příklady užití radioizotopů v praxi <ul style="list-style-type: none"> klasifikuje prvky podle obecných znaků (s -, p -, d -, f -, nepřechodné, přechodné, vnitřně přechodné, nekovy, polokovy, kovy) uvede znění periodického zákona objasní pojem perioda a skupina vysvětlí vztah elektronové konfigurace a postavení prvku v PSP předvídá vlastnosti prvků a jejich chování v chemických procesech na základě poznatků o PSP <ul style="list-style-type: none"> objasní vznik chemické vazby na jednoduchých i složitějších molekulách objasní pojmy délka vazby, vazebná (disociační) energie, násobnost vazeb porovná charakter kovalentní, koordinačně-kovalentní, 	<p>- výpočty z chemických vzorců.</p> <p>4. Stavba atomu</p> <ul style="list-style-type: none"> stavba atomu, elementární částice (objevy a popis) historie vývoje názorů na stavbu látek a atomu (Demokritos Daltonova teorie, pudinkový model, planetární model Bohrov model a kvantově mechanický model) jádro atomu, nukleony, protonové číslo, nukleonové číslo nuklid, izotop orbital (s,p,d,f), jeho popis kvantovými čísly (význam hodnoty), degenerované orbitaly elektronová konfigurace, výstavbový princip, Pauliho princip, Hundovo pravidlo, spin elektronu elektronové konfigurace atomů a iontů základní a excitované stavy atomů radioaktivita přirozená a umělá, typy radioaktivního záření, radioaktivní přeměna prvků, radioizotopy a jejich využití, jaderné reakce <p>5. Periodická soustava prvků</p> <ul style="list-style-type: none"> historický vývoj periodický zákon (Mendělejev) PSP a elektronové konfigurace atomů rozdělení PSP (skupiny, periody, valenční orbitaly, valenční elektrony, s -, p -, d -, f - prvky) přehled základních periodických vlastností prvků a sloučenin (atomový poloměr, elektronegativita, kovové a nekovové vlastnosti). <p>6. Chemická vazba a vlastnosti látek</p> <ul style="list-style-type: none"> podmínky vzniku chemické vazby, vaznost, délka vazby, vazebná energie kovalentní vazba - jednoduchá, dvojná, trojná, vazba σ a π, základní a excitovaný stav atomu polarita chemické vazby (polární, nepolární, iontová) 	<p>Fyzika - jaderná energie</p> <p>Průřezová témata Environmentální výchova Člověk a životní prostředí (ochrana člověka a životního prostředí před škodlivými účinky jaderného záření)</p> <p>Mezipředmětové vztahy Fyzika – fyzikální vlastnosti látek</p>
---	--	--

<p>iontové, kovové vazby</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní vliv vodíkových můstků na fyzikální a chemické vlastnosti látek • určí vaznost atomů v molekulách a porovná ji s vazebnými možnostmi atomů v základním a excitovaném stavu <ul style="list-style-type: none"> • definuje pojmy chemická reakce a chemická rovnice, reaktanty a produkty • zapíše chemickou reakci rovnicí a určí typ reakce • vyčíslí chemickou rovnici s použitím pravidla o zachování druhů atomů a pravidel pro vyčíslování redoxních rovnic • objasní podstatu průběhu oxidačně-redukční, acidobazické, koordinační a srážecí reakce • využívá znalostí o chemických vazbách k předvídání některých fyzikálně-chemických vlastností látky jejich chování v chemických reakcích • provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických chemických problémů <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje termochemické zákony při výpočtu reakčního tepla z termochemické rovnice • provede chemický experiment a na jeho základě rozhodne o tepelném zabarvení reakce <ul style="list-style-type: none"> • popisuje kinetiku chemických reakcí • vysvětlí pojmy aktivační energie a aktivovaný komplex • provede chemický experiment a na jeho základě posoudí a rozhodne o vlivu teploty a koncentrace na průběh chemické reakce • zapíše a vypočítá vztah pro rovnovážnou konstantu z hodnot rovnovážných koncentrací látek • uvede příklady využití katalyzátorů a enzymů v chemických a potravinářských výrobcích a při průběhu metabolických dějů • vysvětlí pojmy homogenní a heterogenní katalýza 	<ul style="list-style-type: none"> - elektronegativita - koordinačně-kovalentní vazba - strukturní elektronové vzorce - vazba v kovech - slabé vazebné interakce (van der Waalovy síly, vodíkové můstky) <p>7. Chemické reakce</p> <ul style="list-style-type: none"> - chemický děj, reaktanty, produkty - klasifikace chemických reakcí (podle skupenského stavu reaktantů, podle přenášených částí, podle Q_m) - syntéza, analýza, substituce, podvojná záměna, neutralizace, srážecí reakce - redoxní reakce (oxidace, redukce, oxidační činidlo, redukční činidlo), vyčíslování redoxních rovnic, disproportionační reakce - srážecí reakce (úplný zápis, částečný iontový zápis) - výpočty z chemických rovnic <p>8. Termodynamika a kinetika chemických reakcí</p> <p>Termochemie</p> <ul style="list-style-type: none"> - reakční teplo, reakce endotermické a exotermické - termochemické zákony <p>Reakční kinetika</p> <ul style="list-style-type: none"> - srážková teorie, teorie aktivovaného komplexu, reakční rychlost - chemická rovnováha, Guldberg - Waagův zákon, rovnovážná konstanta - faktory ovlivňující rychlost reakce - katalýza, průběh katalyzované reakce, aktivační energie 	<p>Fyzika - termodynamika</p>
---	--	-------------------------------

<ul style="list-style-type: none"> • objasní průběh acidobazického děje pomocí Arrheniovy a Brønstedovy teorie kyselin a zásad • zapíše vztah pro disociační konstantu kyselin a zásad • zapíše rovnici daného protolytického děje, vyznačí konjugované páry • charakterizuje pojmy amfoterní látka, autoprotolýza • zapíše rovnici autoprotolýzy vody • definuje iontový součin vody a pH • klasifikuje roztoky podle hodnoty pH • vypočítá pH roztoků silných kyselin a zásad • využívá poznatky o hydrolyze k rozdělení roztoků solí na kyselé, neutrální a zásadité • připraví a použije přírodní indikátor <ul style="list-style-type: none"> • používá správně názvy a značky s-, p-a d-prvků • využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin (vytvoří a pojmenuje binární sloučeniny: hydridy, sloučeniny nekovů s vodíkem, oxidy, sulfidy, halogenidy) • určí oxidační číslo jednotlivých prvků v molekule nebo iontu • pojmenuje a napíše vzorce hydroxidů, kyslíkatých kyselin, isopolykyselin, solí a hydrogensolí • rozliší vzorec stechiometrický, molekulový, funkční, strukturní, elektronový a geometrický <ul style="list-style-type: none"> • využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin • zhodnotí surovinové zdroje prvků a jejich sloučenin • rozliší oxidační číslo vodíku v hydridech • zapíše chemickými reakcemi přípravu, výrobu vodíku a kyslíku • vysvětlí rozdíl mezi oxidy kyselinotvornými, zásadotvornými, amfoterními a netečnými • charakterizuje složení vzduchu 	<p>9. Protolytické rovnováhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - teorie kyselin a zásad (Arrheniova, Brønstedova) - konjugovaný pár, disociační konstanta kyselin a zásad, - neutralizace a její využití, autoprotolýza, acidobazické vlastnosti roztoků - pH - definice a výpočet, acidobazické indikátory - hydrolyza solí <p>Anorganická chemie</p> <p>10. Anorganické názvosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> - oxidační číslo - názvosloví dvouprvkových sloučenin - názvosloví hydroxidů, kyslíkatých kyselin, isopolykyselin, - názvosloví solí, hydrogensolí - typy chemických vzorců <p>11. Vodík, kyslík a prvky 18. skupiny</p> <p>Vodík</p> <ul style="list-style-type: none"> - výskyt, izotopy, vlastnosti, příprava, výroba, použití - hydridy <p>Kyslík</p> <ul style="list-style-type: none"> - výskyt, izotopy, vlastnosti, příprava, výroba, použití - oxidy, rozdělení podle chemických vlastností 	<p>Biologie člověka: děje v živých soustavách</p> <p>Zeměpis: atmosféra, hydrosféra</p>
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • rozliší různé druhy vod • vysvětlí, které ionty způsobují tvrdost vody přechodnou a trvalou, jak se dá odstranit • popíše příklady znečištění vody • využije poznatky o složení a struktuře látek k určení fyzikálních a chemických vlastností vodíku a kyslíku, vody a peroxidu vodíku • uvede příklady využití vodíku, kyslíku, peroxidu vodíku • uvede vlastnosti a příklady použití vzácných plynů <ul style="list-style-type: none"> • využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin • charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučenin, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí • odvodí chemické vlastnosti halogenů podle elektronové konfigurace • uvede příklady výskytu halogenů ve formě halogenidů • zapíše a vyčíslí chemické rovnice vyjadřující základní reakce prvků skupiny a jejich sloučenin • uvede základní způsoby přípravy, výroby a využití HCl • charakterizuje vlastnosti, reaktivitu a použití vybraných sloučenin <ul style="list-style-type: none"> • využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin • využívá poznatky o složení a struktuře k určení fyzikálních a chemických vlastností síry • charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučenin, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí • popíše základní způsob přípravy sulfanu • popíše výrobu a využití kyseliny sírové • zapíše a vyčíslí chemické rovnice vyjadřující základní reakce prvků skupiny a jejich sloučenin • využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin • využívá poznatky o složení a struktuře k určení fyzikálních a chemických vlastností dusíku a fosforu 	<p>- ozon</p> <p>Sloučeniny vodíku a kyslíku</p> <ul style="list-style-type: none"> - voda – struktura molekuly, vodíkové můstky, druhy vod dočasná a trvalá tvrdost vody, odstraňování tvrdosti acidobazické vlastnosti, voda jako rozpouštědlo, vodíkové můstky - peroxid vodíku – struktura molekuly, chemické vlastnosti použití (oxidační a bělicí účinky) <p>Vzácné plyny</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektronová konfigurace, charakteristika, vlastnosti a použití <p>12. Prvky 13. - 17. skupiny (p-prvky)</p> <p>Prvky 17. skupiny (halogeny)</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektronová konfigurace, výskyt, fyzikální a chemické vlastnosti, příprava a použití - bezkyslíkaté a kyslíkaté sloučeniny (významné sloučeniny fluoru, chloru, bromu, jodu) <p>Prvky 16. skupiny (chalkogeny)</p> <p>Síra</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektronová konfigurace, výskyt, alotropické modifikace, použití - sloučeniny (sulfan, sulfidy, oxidy, kyseliny, soli) - výroba H₂SO₄, chemické vlastnosti, použití <p>Prvky 15. skupiny (pentely)</p> <p>Dusík</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektronová konfigurace, výskyt, vlastnosti, použití - sloučeniny (amoniak, amonné soli, oxidy, kyseliny) 	<p>Biologie - průběžně</p> <p>Průřezová témata</p> <p>Environmentální výchova</p> <p>Člověk a životní prostředí - voda jako základní podmínka života, lidské aktivity a problémy se znečištěním vody, nebezpečí kyselých dešťů v souvislosti s oxidy síry a dusíku)</p> <p>Vzdělávací oblast</p> <p>Geologie - integrace</p> <p>Voda učivo Povrchové a podzemní vody: druhy vod a způsoby</p>
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučenin, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí • popíše základní způsob přípravy amoniaku • popíše výrobu a využití kyseliny dusičné a fosforečné • zapíše a vyčíslí chemické rovnice vyjadřující základní reakce prvků skupiny a jejich sloučenin <ul style="list-style-type: none"> • využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin • využívá poznatky o složení a struktuře k určení fyzikálních a chemických vlastností nekovů (uhlík), polokovů (křemík) a kovů (cín, olovo) • uvede příklady alotropických modifikací uhlíku • charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučenin, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí • popíše využití a zpracování vápence, použití křemičitanů a oxidu křemičitého pro výrobu skla, porcelánu a keramiky • zapíše a vyčíslí chemické rovnice vyjadřující základní reakce prvků skupiny a jejich sloučenin • objasní principiální krasových jevů a princip Pb-akumulátoru <ul style="list-style-type: none"> • využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin • využívá poznatky o složení a struktuře k určení fyzikálních a chemických vlastností boru a hliníku • charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučenin, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi • popíše způsob výroby hliníku • dokáže chemickými reakcemi amfoterní povahu hliníku, oxidu hlinitého a hydroxidu hlinitého • zapíše a vyčíslí chemické rovnice vyjadřující základní reakce prvků skupiny a jejich sloučenin 	<p>- výroba HNO_3, chemické vlastnosti, použití Fosfor</p> <p>- elektronová konfigurace, výskyt, alotropické modifikace, použití</p> <p>- sloučeniny (fosfan, kyselina trihydrogenfosforečná a její soli)</p> <p>Prvky 14. skupiny (tetrely)</p> <p>Uhlík</p> <p>- elektronová konfigurace, výskyt, alotropické modifikace, použití</p> <p>- sloučeniny (bezokyslikaté sloučeniny, oxidy, kyselina uhličitá a její soli)</p> <p>Křemík</p> <p>- elektronová konfigurace, výskyt, vlastnosti, modifikace, výroba, použití</p> <p>- sloučeniny (bezokyslikaté sloučeniny, oxid křemičitý, kyselina křemičitá a její soli)</p> <p>Cín a olovo</p> <p>- výskyt, výroba, vlastnosti, použití</p> <p>Prvky 13. skupiny</p> <p>Bor</p> <p>- elektronová konfigurace, výskyt, výroba, použití</p> <p>- sloučeniny (borany, oxid boritý, kyselina trihydrogenboritá)</p> <p>Hliník</p> <p>- elektronová konfigurace, výskyt, vlastnosti, výroba, použití</p> <p>- aluminotermie</p> <p>- sloučeniny (chlorid hlinitý, oxid hlinitý, hydroxid hlinitý)</p>	<p>efektivního hospodaření s vodou</p> <p>Geologie - integrace Složení Země (chemické, mineralogické a petrologické složení Země), Minerály (jejich vznik a ložiska; krystaly a jejich vnitřní stavba; fyzikální a chemické vlastnosti minerálů)</p> <p>Mezipředmětové vztahy Biologie: látkové složení živé hmoty - průběžně</p> <p>Průřezová témata Environmentální výchova Člověk a životní prostředí důsledky globálních ekologických problémů, vliv prostředí ohrožující zdraví člověka</p> <p>Mezipředmětové vztahy Fyzika – polovodiče, zdroje elektrické energie</p>
<p>V průběhu prvního ročníku čtyřletého a třetího ročníku šestiletého gymnázia absolvuje student 32 vyučovacích hodin laboratorních cvičení realizovaných v chemické</p>		

laboratoři.

Žák:

- dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci
- poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři
- využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů
- zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl a v daném termínu odevzdá
- vyhledává v dostupných informačních zdrojích podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin • využívá poznatky o složení a struktuře k určení fyzikálních a chemických vlastností s-prvků • charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučenin, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí • zhodnotí surovinové zdroje, výrobu a využití v praxi • popíše základní způsob přípravy hydroxidu sodného, uhličitanu sodného, oxidu a hydroxidu vápenatého, síranu vápenatého • vysvětlit princip tvrdnutí malty, betonu a sádry • vysvětlit princip elektrolýzy taveniny a vodného roztoku chloridu sodného • zapíše a vyčíslí chemické rovnice vyjadřující základní reakce prvků skupiny a jejich sloučenin • zapíše chemickými vzorci a pojmenuje významné sloučeniny d - prvků • zhodnotí surovinové zdroje a využití v praxi • zapíše výroby kovů chemickými reakcemi • aplikuje poznatky o složení a struktuře látek k určení základních fyzikálních a chemických vlastností • uvede významné rudy železa, mědi, stříbra, zinku 	<p>13. Prvky 1. a 2. skupiny (s-prvky) Alkalické kovy - elektronová konfigurace, výskyt, vlastnosti, výroba, použití - významné sloučeniny sodíku a draslíku - elektrolýza roztoku a taveniny chloridu sodného</p> <p>Mg a kovy alkalických zemin - elektronová konfigurace, výskyt, vlastnosti, výroba, použití - významné sloučeniny (oxidy, hydroxidy, uhličitany - hydrogenuhličitany Mg a Ca, síran barnatý)</p> <p>14. Přejídné prvky (d-prvky) - společné vlastnosti d - prvků, výskyt, použití - charakteristika a výroba Cr, Mn, Cu, Zn, Hg, Au - výroba surového železa ve vysoké peci - princip výroby oceli, druhy ocelí - důležité sloučeniny železa - použití významných kovů</p>	<p>Vzdělávací oblast Geologie - integrace - složení Země (chemické, mineralogické a petrologické složení Země), Minerály (jejich vznik a ložiska; krystaly a jejich vnitřní stavba; fyzikální a chemické vlastnosti minerálů)</p> <p>Mezipředmětové vztahy Biologie: látkové složení živé hmoty - průběžně Fyzika - magnetismus</p>

<p>aniontů a kationtů danými činidly a stanovení charakteristických skupin či násobných vazeb</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje vybrané analytické instrumentální metody • vysvětlí podstatu odměrné analýzy a experimentálně provede analýzu <ul style="list-style-type: none"> • objasní strukturu organických sloučenin • odvodí vaznost atomu uhlíku a popíše typy vazeb v organických sloučeninách • klasifikuje organické sloučeniny • klasifikuje organické reakce • klasifikuje organické reakce podle způsobu štěpení vazby a typu interagujících částic • určí vzorec z procentuálního zastoupení prvků ve sloučenině <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálního nebo dvousložkového názvosloví <ul style="list-style-type: none"> • popíše fyzikální vlastnosti alkanů • vysvětlí podstatu radikálové substituce • zapíše chemickými reakcemi halogenaci, nitraci, sulfonaci, dehydrogenaci alkanů • uvede vlastnosti, použití a zdroje vybraných zástupců <ul style="list-style-type: none"> • analyzuje strukturu alkenů • rozliší geometrické izomery alkenů • popíše fyzikální vlastnosti alkenů • vysvětlí podstatu adičních, oxidačních a polymeračních reakcí • uvede vlastnosti, použití a zdroje vybraných zástupců 	<p>- odměrná analýza</p> <p>- analytické instrumentální metody (kolorimetrie, spektroskopie chromatografie)</p> <p>Organická chemie</p> <p>19. Struktura organických sloučenin</p> <ul style="list-style-type: none"> - předmět organické chemie, vývoj, význam - struktura organických sloučenin - typy vazeb, typy vzorců - izomerie (konstituční izomerie, konfigurační izomerie) - klasifikace organických sloučenin - organické reakce (substituce, adice, eliminace, přesmyk) - způsob štěpení vazby, reagující částice - výpočty na určení stechiometrického a molekulového vzorce <p>20. Uhlovodíky a jejich klasifikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělení podle typu vazby a typu řetězce <p>Alkany a cykloalkany</p> <ul style="list-style-type: none"> - názvosloví, konstituční izomerie, konformace - fyzikální a chemické vlastnosti - příprava alkanů a cykloalkanů - použití (methan, ethan, propan, butan) <p>Alkeny</p> <ul style="list-style-type: none"> - názvosloví, geometrická izomerie - fyzikální a chemické vlastnosti (adice, polymerace, důkaz) - příprava alkenů - použití (ethen, propen, buten, isopren) 	<p>Průřezová témata</p> <p>Environmentální výchova</p> <p>Člověk a životní prostředí (negativní působení uhlovodíků na životní prostředí - ropné havárie, ekologický aspekt spalování uhlovodíků toxické působení arenů na lidský organismus)</p>
--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • analyzuje strukturu alkynů • popíše fyzikální vlastnosti alkynů • vysvětlí a zapíše podstatu adičních a cyklizačních reakcí • charakterizuje využití acetyleny v praxi <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí aromatický charakter • popíše fyzikální vlastnosti arenů • popíše vlastnosti vybraných arenů a jejich praktické využití • aplikuje znalosti základních mechanismů organických reakcí na konkrétní příklady • uvede vlastnosti, použití a zdroje vybraných zástupců <ul style="list-style-type: none"> • rozčlení organické sloučeniny do základních skupin podle charakteristické funkční skupiny • aplikuje pravidla systematického názvosloví • používá triviální i dvousložkové názvosloví • popíše fyzikální vlastnosti halogenderivátů • charakterizuje základní významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi • popíše způsob výroby plastů (PVC, teflon) • vysvětlí důkaz přítomnosti halogenů v organických sloučeninách • uvede vliv na životní prostředí (DDT, freony, PCB) • zapíše reakce na jejich přípravu a reakce, které souvisí s jejich využitím <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje pravidla systematického názvosloví • používá triviální i dvousložkové názvosloví • popíše fyzikální vlastnosti organokovových sloučenin 	<p>Alkyny</p> <ul style="list-style-type: none"> - názvosloví - fyzikální a chemické vlastnosti (adice, cyklizace) - příprava a výroba acetyleny - acetylidy <p>Areny</p> <ul style="list-style-type: none"> - názvosloví a klasifikace arenů - fyzikální a chemické vlastnosti (substituce, adice, oxidace) - použití (benzen, toluen, xyleny, styren, kumen, naftalen) - přírodní zdroje organických látek (uhlí, ropa, zemní plyn) <p>21. Deriváty uhlovodíků a jejich klasifikace</p> <p>Halogenderiváty</p> <ul style="list-style-type: none"> - názvosloví, fyzikální a chemické vlastnosti - příprava halogenderivátů - důkaz halogenu v organických sloučeninách - použití halogenderivátů (DDT, freony, teflon, PCB, polyvinylchlorid) <p>Organokovové sloučeniny</p> <ul style="list-style-type: none"> - názvosloví, fyzikální a chemické vlastnosti - příprava a použití 	<p>Environmentální výchova Člověk a životní prostředí (toxické působení halogenderivátů, znečištění životního prostředí -DDT, freony, polychlorované bifenyly)</p>
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje základní významné zástupce • popíše reakce organokovových sloučenin s vodou, aldehydy a ketony • uvede praktické příklady použití organokovových sloučenin <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje pravidla systematického názvosloví • používá triviální i dvousložkové názvosloví • popíše fyzikální vlastnosti dusíkatých sloučenin • charakterizuje základní významné zástupce • zapíše reakce na jejich přípravu a reakce, které souvisí s jejich využitím • popíše využití nitrosloúčenin, aminů a diazoniových solí při výrobě barviv a plastů a výbušnin <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje pravidla systematického názvosloví • používá triviální i dvousložkové názvosloví • popíše fyzikální vlastnosti hydroxysloúčenin • zapíše reakce přípravy hydroxysloúčenin a reakce vyjadřující vlastnosti těchto sloučenin • rozliší oxidaci primárních a sekundárních alkoholů • charakterizuje základní významné zástupce • popíše využití v praxi <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje pravidla systematického názvosloví • používá triviální i dvousložkové názvosloví • popíše fyzikální vlastnosti etherů • uvede jejich reakce a metody přípravy • porovná teplotu varu alkoholů a etherů • charakterizuje základní významné zástupce <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje pravidla systematického názvosloví • používá triviální i dvousložkové názvosloví 	<p>Dusíkaté deriváty Nitrosloúčeniny - názvosloví, příprava, fyzikální a chemické vlastnosti (diazotace, kopulace) - použití</p> <p>Aminy - názvosloví, příprava, fyzikální a chemické vlastnosti - použití</p> <p>Kyslíkaté deriváty Hydroxysloúčeniny – alkoholy a fenoly - názvosloví, příprava, výroba - fyzikální a chemické vlastnosti - použití (methanol, ethanol, glycerol, fenol)</p> <p>Ethery - názvosloví, příprava, výroba - fyzikální a chemické vlastnosti - použití (diethylether)</p> <p>Karbonylové sloučeniny – aldehydy, ketony - názvosloví, příprava</p>	<p>Mediální výchova Média a mediální produkce (příprava vlastních materiálů, referáty, využití médií pro získávání informací)</p>
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • popíše fyzikální vlastnosti karbonylových sloučenin • rozliší adiční, oxidační a redoxní reakce • uvede jejich reakce a metody přípravy • charakterizuje základní významné zástupce • vysvětlí princip důkazu aldehydů s Fehlingovým a Tollensovým činidlem • popíše využití vybraných zástupců v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> - chemické a fyzikální vlastnosti - použití aldehydů a ketonů (formaldehyd, acetaldehyd, benzaldehyd, aceton) 	
<p>V průběhu druhého ročníku čtyřletého a čtvrtého ročníku šestiletého gymnázia absolvuje žák 16 vyučovacích hodin laboratorních cvičení realizovaných v chemické laboratoři.</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci • poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři • využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů • zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl a v daném termínu odevzdá • vyhledává v dostupných informačních zdrojích podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci 		

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Chemie

Ročník: 3. – čtyřleté gymnázium

5. – vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 2 hodiny + 0,5 hodiny laboratorních cvičení

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">• aplikuje pravidla systematického názvosloví• používá triviální i dvousložkové názvosloví• popíše fyzikální vlastnosti karboxylových kyselin• popíše typické reakce• uvede metody přípravy karboxylových kyselin• zhodnotí využití vybraných kyselin v praxi <ul style="list-style-type: none">• aplikuje pravidla systematického názvosloví• používá triviální i dvousložkové názvosloví• popíše fyzikální vlastnosti derivátů kyselin• charakterizuje základní skupiny derivátů karboxylových kyselin• zapíše typické reakce na jejich přípravu• charakterizuje jejich základní reakce• charakterizuje optickou izomerii u hydroxykyselin a aminokyselin• uvede významné hydroxykyseliny (mléčná kyselina, vinná kyselina, citrónová kyselina)• objasní acidobazické vlastnosti aminokyselin• zapíše vznik peptidů z aminokyselin• zhodnotí jejich využití v praxi	<p>22. Kyslíkaté deriváty Karboxylové kyseliny - klasifikace, názvosloví - výskyt, fyzikální a chemické vlastnosti - výroba a použití významných kyselin (kyselina mravenčí, kyselina octová, kyselina šťavelová, kyselina ftalová)</p> <p>Funkční deriváty karboxylových kyselin - charakteristika, příprava a vlastnosti, použití jednotlivých derivátů - soli karboxylových kyselin (octan hlinitý) - anhydridy (anhydrid kyseliny octové) - estery (ethylester kyseliny octové) - halogenidy (acetylchlorid) - amidy (amid kyseliny octové) - nitrily (acetonitril) - deriváty kyseliny uhličitě (močovina, fosgen)</p> <p>Substituční deriváty karboxylových kyselin - charakteristika, značení uhlíku v substitučních derivátech - halogenkyseliny (charakteristika, příprava, vlastnosti, použití) - aminokyseliny (charakteristika, příprava, vlastnosti a význam) - hydroxykyseliny, oxokyseliny (charakteristika, příprava a vlastnosti)</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • rozliší základní monosacharidy, disacharidy a polysacharidy • vysvětlí podstatu redukujících a neredukujících cukrů pomocí Fehlingova a Tollensova činidla • uvede praktické využití jednotlivých zástupců, přírodní zdroje a jejich zpracování • popíše důkaz škrobu roztokem jodu • popíše anaerobní a aerobní glykolýzu a její význam • popíše biosyntézu sacharidů <ul style="list-style-type: none"> • popíše funkci, klasifikaci a strukturu bílkovin • rozliší neutrální, kyselou, zásaditou, polární a nepolární aminokyselinu • správně používá vzorce a názvosloví vybraných aminokyselin • charakterizuje esenciální aminokyseliny, vysvětlí tvorbu amfiontů • vytvoří konkrétní dipeptid, tripeptid, tetrapeptid a popíše peptidovou vazbu • vysvětlí podstatu denaturace a její význam • provede důkaz na přítomnost peptidové vazby (biuretová a xantoproteinová reakce) • popíše princip deaminace aminokyselin <ul style="list-style-type: none"> • popíše a rozliší strukturu nukleových kyselin, ribosy a deoxyribosy, purinových a pyrimidinových bází • popíše složení nukleosidu, nukleotidu a polynukleotidu • rozliší složení DNA a RNA • popíše strukturu ATP, jeho syntézu a význam v biochemických procesech • vysvětlí princip replikace, transkripce a translace • popíše průběh proteosyntézy <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje enzymy jako biokatalyzátory • popíše strukturu a klasifikuje enzymy 	<p>26. Proteiny (bílkoviny) - charakteristika a biologický význam - aminokyseliny, peptidy - struktura bílkovin (primární, sekundární, terciální a kvarterní) - denaturace bílkovin, význam - vlastnosti bílkovin (izoelektrický bod, dialýza, denaturace a koagulace bílkovin) - rozdělení bílkovin (jednoduché, složené) - metabolismus bílkovin (katabolismus bílkovin a aminokyselin, biosyntéza aminokyselin a bílkovin)</p> <p>27. Nukleové kyseliny - charakteristika, rozdělení a biologický význam nukleových kyselin - stavba nukleových kyselin - nukleosid, nukleotid, komplementarita bází - struktura DNA, RNA - druhy RNA a jejich funkce - biosyntéza nukleových kyselin (replikace, transkripce, translace)</p> <p>28. Biokatalyzátory - enzymy, vitamíny, hormony Enzymy:</p>	
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí princip polymerace, polyadice a polykondenzace zapiše vznik plastů z monomerních jednotek zhodnotí jejich využití v praxi prezentuje výrobky ze základních typů plastů (PE, PP, PET, PS, PVC, PAN) využívané v každodenním životě posoudí vliv jejich praktického používání na člověka a jeho okolí <ul style="list-style-type: none"> popíše běžně používaná léčiva (analgetika, antipyretika, anestetika, sedativa) prezentuje příklady barviv, používaných v textilním nebo potravinářském průmyslu uvede příklady přírodních barviv vysvětlí princip barevnosti vysvětlí vliv syntetických barviv na životní prostředí popíše vlastnosti a použití pesticidů (DDT, organofosfáty) vysvětlí negativní působení pesticidů na životní prostředí popíše tenzidy, vysvětlit vliv na prací a čisticí účinky tenzidů vysvětlí vliv tenzidů na životní prostředí 	<p>- steroidní glykosidy</p> <p>30. Syntetické makromolekulární látky</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteristika (monomer, polymer, stavební a strukturní, jednotka, termoplasty, reaktoplasty, elastomery), klasifikace polymerační produkty (polyethylen, polystyren, PVC, polyakrylonitril) polyadiční produkty (polyuretany) polykondenzační produkty (polyestery, polyamidy, fenoplasty a aminoplasty) <p>31. Chemie kolem nás</p> <p>Léčiva, pesticidy, barviva a detergenty</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteristika vlastnosti použití 	<p>Průřezová témata</p> <p>Environmentální výchova</p> <p>Člověk a životní prostředí (vliv syntetických látek na člověka a jeho okolí)</p>
<p>V průběhu třetího ročníku čtyřletého a pátého ročníku šestiletého gymnázia absolvuje žák 16 vyučovacích hodin laboratorních cvičení realizovaných v chemické laboratoři.</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> doдрžuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl a v daném termínu odevzdá vyhledává v dostupných informačních zdrojích podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci 		

5.2.11. Biologie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Předmět biologie zahrnuje vzdělávací obsah oboru Biologie ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda z RVP GV, integruje také části vzdělávacích oblastí Výchova ke zdraví, Informatika a informační a komunikační technologie. Dále předmět biologie realizuje část obsahu průřezového tématu Environmentální výchova, Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech z RVP GV.

Časové vymezení předmětu:

Týdenní hodinová dotace v jednotlivých ročnících zahrnuje 3 disponibilní hodiny

ročník	1. / 3.	2. / 4.	3. / 5.	4. / 6.	celkem
počet hodin	2,5	3,5	3,25	---	9,25

Organizační vymezení předmětu:

V oboru Biologie jsou uplatňovány následující formy výuky: výkladové hodiny, diskuse, exkurze, projekty, skupinová práce, samostatná práce (laboratorní cvičení, referáty)

Vyčleněné hodiny v 1. až 3. (respektive 3. až 5.) ročníku jsou věnovány praktickým cvičením v odborné biologické laboratoři, případně v terénu. Třída je rozdělena na dvě skupiny, každá skupina absolvuje praktická cvičení v rozsahu 2 hodin 1x měsíčně (1. a 2. ročník respektive 3. a 4. ročník) a 1 hodiny 1x měsíčně (3. / 5. ročník). Praktická výuka je doplněna terénními exkurzemi (botanická v prvním ročníku, zoologická ve druhém ročníku), praktickým kurzem první pomoci (ve třetím ročníku) a exkurzí na odborná pracoviště Nemocnice Valašské Meziříčí a.s. (rovněž ve třetím ročníku).

Pro žáky se zájmem o biologii a příbuzné obory škola nabízí ve třetím a čtvrtém (resp. pátém a šestém) roce studia možnost výběru z volitelných předmětů Seminář a cvičení z biologie a Seminář z molekulární biologie.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel:

- vytváří u žáků zájem o vyučovací předmět, o získávání a prohlubování znalostí z daného oboru
- podporuje zvědavost žáků a snahu poznávat nové
- vede žáky k propojování poznatků z různých vzdělávacích oblastí
- upozorňuje žáky na aplikaci teoretických poznatků daného oboru v praxi (spojení teorie a praxe)
- seznamuje žáky s různými metodami vědeckého poznání (pozorování, experiment, popis, hypotéza a její ověřování, zpracování výsledků, vyvozování a formulace závěrů, ...)
- dbá na správné pochopení termínů, symbolů, jevů, dějů, ...
- zdůrazňuje hledání a pochopení vztahů a souvislostí mezi ději, jevy, skutečnostmi, chápání příčin a následků, ...
- vede žáky k aktivnímu vyhledávání, třídění a zpracování informací z různých zdrojů (populárně-naučná literatura, odborné časopisy a publikace, internet, ...)
- upozorňuje na nutnost kritického posuzování různých zdrojů informací z hlediska jejich hodnověrnosti a vědecké správnosti
- motivuje žáky k účasti na biologických, ekologických a chemických soutěžích, olympiádách
- věnuje individuální péči žákům nadaným (příprava na soutěže apod.)
- věnuje individuální péči i žákům prospěchově slabým či problémovým
- rozvíjí dovednosti potřebné k rozšíření poznatků a konkrétních představ žáků o stavbě organismů, určitých jevech, procesech (příprava preparátů, mikroskopování, pokusy, ...)
- zadává žákům domácí úkoly, referáty (případně seminární práce – volitelný seminář) a vede je k samostatné prezentaci výsledků jejich práce
- vede žáky k uvědomování si nutnosti soustavného studia a sebevzdělávání

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává žákům domácí úkoly, referáty, ..., vede je k samostatnosti při vyhledávání a zpracování informací z různých informačních zdrojů, řešení různých problémů
- vede žáky k poučení se z omylů vlastních i cizích
- věnuje pozornost aktuálním problémům (ekologickým, zdravotním, společenským, ...) a diskutuje se žáky o možnostech řešení těchto problémů
- vede žáky k prezentování a kultivované obhajobě vlastních názorů či postojů

- podporuje hledání různých způsobů řešení problémů
- motivuje žáky k účasti v biologických, ekologických a chemických soutěžích a k přípravě na tyto soutěže
- pomáhá žákům při přípravě na soutěže a při řešení různých problémů
- rozvíjí u žáků logické myšlení, hledání vztahů, souvislostí, ...
- podporuje spolupráci žáků při řešení různých problémů

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k přesnému, výstižnému a souvislému ústnímu i písemnému vyjadřování
- učí žáky prezentovat výsledky jejich práce (referáty, domácí úkoly, protokoly laboratorních cvičení, ...) přehledně, věcně a odborně správně
- vede žáky k umění naslouchat názorům druhých a respektovat tyto názory
- vybízí žáky k diskusi, k vyjádření vlastního názoru, postoje, vhodné argumentaci při obhajobě těchto názorů a postojů
- vede žáky ke schopnosti sebekritiky

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vyžaduje dodržování dohodnutých pravidel chování
- podporuje ochotu žáků vzájemně si pomáhat
- vede žáky ke vzájemné úctě, ohleduplnosti, schopnosti empatie
- vytváří atmosféru demokracie a přátelství
- zaujímá odmítavé stanovisko ke všemu, co narušuje přátelské vztahy mezi žáky
- vede žáky ke vzájemné spolupráci při řešení problémů
- vede žáky ke schopnosti objektivně posuzovat a ohodnotit sebe i ostatní
- upevňuje přátelské mezilidské vztahy organizováním společných akcí pro žáky (exkurze)
- vystupuje jako spolupracovník a rádce

Kompetence občanská

Učitel:

- klade důraz na slušné a zdvořilé vystupování žáků ve škole a na veřejnosti
- vede žáky k ohleduplnosti, vzájemné úctě a toleranci
- podporuje ochotu žáků pomáhat druhým

- rozvíjí u žáků lásku k přírodě a všemu živému
- vytváří u žáků kladný postoj ke zdraví a zdravému životnímu stylu
- vytváří u žáků odmítavý postoj k alkoholu, kouření a dalším návykovým látkám
- vede žáky k odpovědnosti za zdraví své i zdraví ostatních
- vede žáky ke schopnosti adekvátně a racionálně reagovat v krizových situacích (požár, autohavárie, únik nebezpečných látek, povodně, ...) a schopnosti aktivní účasti na odstranění příčin a následků těchto situací, je-li to v jeho silách
- učí žáky poskytnout účinnou první pomoc v situacích ohrožujících zdraví nebo život jiného člověka
- rozvíjí u žáků zájem o životní prostředí a jeho ochranu
- vede žáky k pochopení základních ekologických zákonitostí a souvislostí
- vysvětluje nesmyslnost a vědeckou neopodstatněnost rasismu, xenofobií, ...

Kompetence k podnikavosti

Učitel:

- zapojuje žáky do skupinových, třídních, školních projektů
- odborně vede žáky a poskytuje informace a návody při realizaci skupinových, třídních, školních projektů
- pomáhá žákům objevovat jejich schopnosti a rozvíjet je zapojením do biologických, ekologických a chemických soutěží
- umožňuje (prostřednictvím volitelných předmětů – 2. ročník čtyřletého a 4. ročník šestiletého gymnázia) rozvoj schopností a dovedností vybraného předmětu podle profesního zaměření žáka
- organizuje exkurze a besedy související s daným oborem, ukazuje tak žákům konkrétní pracovní možnosti v daném oboru
- podněcuje žáky k hodnocení vlastních postupů a výsledků práce své i ostatních
- podporuje schopnosti samostatného rozhodování, plánování, aktivního zapojení při organizaci různých akcí (brigády, besedy, Den Země, Den ptačího zpěvu, ...)

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: **Biologie**

Ročník: **1. – čtyřleté gymnázium**

3. – vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 2 hodiny + 0,5 hodiny laboratorních cvičení

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje biologii, biologické vědy a jejich význam • odliší živé soustavy od neživých na základě jejich charakteristických vlastností • chápe rozdíl mezi umělými a přirozenými systémy, zná základní systematické kategorie • charakterizuje viry jako nebuněčné živé soustavy • uvede příklady virových onemocnění a možnosti jejich prevence a léčby • popíše stavbu prokaryotické buňky • žák uvede příklady bakteriálních onemocnění a možnosti jejich prevence a léčby • popíše stavbu eukaryotické buňky • srovná buňku rostlin, hub a živočichů <ul style="list-style-type: none"> • obecně charakterizuje prvky a hlavní kmeny této říše • pozná významné zástupce, zhodnotí jejich negativní a pozitivní význam • zná způsoby ochrany před původci významných onemocnění a u některých z nich metody jejich léčby <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje stélku a její vývojové typy • obecně charakterizuje říši chromista a její základní oddělení • pozná a pojmenuje (s využitím literatury) vybrané druhy • zhodnotí význam chromist z hlediska hospodářského, ekologického a evolučního 	<p>1. Obecná biologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika biologie, biologické vědy - obecná charakteristika živých organismů - úvod do taxonomické biologie - nebuněčné živé organismy - buněčné živé organismy - prokaryota (bakterie, archea) - buněčné živé organismy - eukaryota (obecné vlastnosti buněk - chemické složení, struktura, metabolismus, rozmnožování) <p>2. Prvoci</p> <ul style="list-style-type: none"> - obecná charakteristika - systém, evoluce a význam (bičíkovci, kořenonožci, paprskovci, výtrusovci, hlenky, nádorovky, nálevníci, krásnoočka, obrněnky) <p>3. Chromista</p> <ul style="list-style-type: none"> - obecná charakteristika - systém, evoluce a význam (chromofyta, oomycety, opalinky) <p>4. Biologie rostlin</p>	<p>Průřezová témata</p> <p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Člověk a životní prostředí ▪ Vztah organismů a prostředí <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti ▪ Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Média a mediální produkce ▪ Mediální produkty a jejich význam <p>Začlenění tematických celků</p> <p>Informatika a informační a komunikační technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zdroje vyhledávání informací ▪ Zpracování a prezentace informací <p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rizika ohrožující zdraví ▪ Zdravý způsob života <p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Chemie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - chemické složení živých soustav,

<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje stélku a tělo vyšších rostlin • popíše původ, stavbu a funkce pletiv • popíše původ, stavbu a funkci rostlinných orgánů • pozná na mikrofotografiích, mikroskopických preparátech základní druhy pletiv a jednotlivé vegetativní orgány • určí podle příčných či podélných řezů jednotlivé vegetativní orgány • vysvětlí význam vody pro živé organismy • objasní způsoby příjmu, vedení a výdeje vody rostlinou • chápe podstatu fotosyntézy (z látkového a energetického hlediska) a její význam pro biosféru • srovná anaerobní a aerobní metabolismus, vysvětlí význam ATP v energetickém metabolismu • uvede využití kvasných procesů v praxi • orientuje se v základních typech výživy rostlin • charakterizuje procesy příjmu a vedení minerálních látek a jejich význam pro rostliny (vychází z chemického složení rostlinného těla) • uvědomuje si negativní dopad používání hnojiv na životní prostředí • charakterizuje růst, fáze a faktory růstu • vysvětlí regulační význam a praktické využití fytohormonů • charakterizuje ontogenetický vývoj rostlin, jeho fáze, trvání, vnější a vnitřní faktory vývoje • klasifikuje pohyby rostlin a uvede konkrétní příklady • srovná podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování rostlin • zhodnotí výhody a nevýhody způsobu rozmnožování z hlediska evoluce a praktického využití člověkem • objasní obecné schéma rodozměny a její vývojové stupně • porovná společné a rozdílné vlastnosti stélkatých a vyšších rostlin • charakterizuje základní skupiny stélkatých rostlin, vybrané zástupce a jejich význam z hlediska ekologického, hospodářského, geologického, evolučního • popíše základní způsoby rozmnožování stélkatých rostlin a rodozměnu u vybraných zástupců 	<ul style="list-style-type: none"> - morfologie a anatomie rostlin (stélka, tělo, pletiva, orgány) - fyziologie rostlin (vodní režim, metabolismus, výživa, růst a vývoj, pohyby, rozmnožování) <p>Taxonomie rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> - stélkaté rostliny (ruduchy, zelené řasy, parožnatky, mechorosty) - vyšší rostliny (psilofytní rostliny, kaprad'orosty, semenné rostliny - nahosemenné) 	<ul style="list-style-type: none"> - fyziologie rostlin (vodní režim, fotosyntéza, dýchání, minerální výživa) <p>Fyzika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fyzikální vlastnosti vody, difúze, osmóza, pohyby rostlin
--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • pozná a zařadí do systému vybrané zástupce, vysvětlí adaptaci rostlin k životu na souši • objasní morfologii, životní cyklus a evoluční význam psilofýtních rostlin, chápe podstatu télomové teorie • charakterizuje stavbu těla, životní cykly, význam zástupců kaprad'orostů z hlediska ekologického, hospodářského, geologického, evolučního • pozná a zařadí do systému vybrané zástupce kaprad'orostů • charakterizuje stavbu těla, životní cykly, význam zástupců nahosemenných rostlin z hlediska ekologického, hospodářského, geologického, evolučního • pozná a zařadí do systému vybrané zástupce nahosemenných rostlin • zvládá základy mikroskopické techniky • aplikuje praktické metody poznávání přírody • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při pozorování přírody • využívá nabídku informačních a vzdělávacích portálů, encyklopedií k vyhledávání informací o přírodninách a jejich vlastnostech • posuzuje věrohodnost a aktuálnost informací • zpracuje a prezentuje výsledky své práce s využitím PC a internetu • naučí se pracovat s mikroskopickou technikou při dodržení všech pravidel bezpečnosti práce (téma: obecná biologie) • pozoruje buňky bakterií a sinic a praktickými zkouškami dokáže potřebnost hygienických pravidel (téma: obecná biologie) • pozoruje různé druhy eukaryotických buněk a jejich organely, rozliší základní typy eukaryotických buněk podle specifických znaků, detekuje organely viditelné pod světelným mikroskopem a zná jejich základní význam pro činnost buňky (téma: obecná biologie) • charakterizuje prostředí výskytu pozorovaných druhů prvoků, chromist a řas, rozliší jednotlivé zástupce podle charakteristických znaků (téma: prvoci, chromista, řasy) • seznámí se se základními typy rostlinných pletiv, dokáže je charakterizovat, pozná základní typy rostlinných pletiv na mikroskopickém preparátu nebo schematickým nákresu, 	<p>5. Praktické poznávání přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozorování přírodnin lupou, mikroskopem, dalekohledem - užití zjednodušených určovacích klíčů a atlasů - praktické poznávání rostlin na botanické exkurzi - plán praktických cvičení: <ul style="list-style-type: none"> ○ Praktické cvičení 1 – Základy práce s mikroskopem a práce v biologické laboratoři ○ Praktické cvičení 2 – Bakterie a sinice ○ Praktické cvičení 3 – Stavba eukaryotické buňky ○ Praktické cvičení 4 – Prvoci, Chromista, řasy ○ Praktické cvičení 5 – Rostlinná pletiva ○ Praktické cvičení 6 – Rostlinné vegetativní orgány ○ Praktické cvičení 7 – Výtrusné rostliny ○ Praktické cvičení 8 – Nahosemenné rostliny I. ○ Praktické cvičení 9 – Nahosemenné rostliny II. - praktické cvičení bude realizováno, dovo-li-li to časové dispozice, použity budou rozšiřující úlohy k tématu, nebude se převádět do vyššího ročníku 	<p>Praktická cvičení budou realizována ve školní biologické laboratoři. Praktická cvičení slouží k upevnění vybraných očekávaných školních výstupů žáků v rámci probíraných tematických celků (obecná biologie, prvoci, chromista, biologie rostlin).</p>
---	--	---

<p>uvědomuje si význam jednotlivých druhů rostlinných pletiv pro rostlinný organismus (téma: biologie rostlin)</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozoruje vnější i vnitřní stavbu rostlinných orgánů, rozliší podle specifických znaků vnitřní stavbu kořene, stonku a listu jednotlivých skupin semenných rostlin, dokáže podle vnitřní stavby stonku rozlišit jednoděložné a dvouděložné rostliny, jednotlivé stavební struktury rostlinných orgánů charakterizuje a uvědomuje si význam těchto struktur pro rostlinu jako celek (téma: biologie rostlin) • pozoruje vybrané struktury výtrusných rostlin s důrazem na jejich charakteristické určovací a fyziologické znaky, pozná vybrané zástupce výtrusných rostlin podle těchto znaků (téma: biologie rostlin) • pozoruje vybrané struktury nahosemenných rostlin s důrazem na jejich charakteristické určovací a fyziologické znaky, pozná vybrané zástupce nahosemenných rostlin podle těchto znaků (téma: biologie rostlin) • pozoruje vybrané struktury nahosemenných rostlin s důrazem na jejich charakteristické určovací a fyziologické znaky, pozná vybrané zástupce nahosemenných rostlin podle těchto znaků - zařazení pozorování struktur dalších zástupců (téma: biologie rostlin) • vypracuje protokol laboratorních cvičení a odevzdá jej učiteli <ul style="list-style-type: none"> • pozná a zařadí do systému vybrané zástupce říše rostlin • vysvětlí diferenci v zastoupení druhů fytocenózy různých ekosystémů (např. listnatý les, jehličnatý les, smíšený les, louka, okolí rybníka, rybník, břeh potoka, skály) • správně používá ekologické pojmy týkající se abiotických faktorů ovlivňujících výskyt rostlinných druhů • rozumí pojmu časová a prostorová stratifikace rostlinného společenstva (sezónní a na delší období, vertikální a horizontální), uvede na praktických příkladech • stanoví věkovou strukturu populace vybraného rostlinného druhu • určí množství biomasy dominantního druhu na vybraném stanovišti • vypracuje pracovní list k odborné exkurzi a odevzdá jej učiteli 	<p>6. Exkurze</p> <ul style="list-style-type: none"> - dvoudenní terénní botanická exkurze 	
---	--	--

Úpravy osnov byly provedeny v rámci projektu OPVK CZ.1.07/1.1.38/01.0013 Zavedení nových metod a informačních technologií do výuky praktických cvičení z biologie na Gymnáziu Františka Palackého Valašské Meziříčí

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše původ, stavbu a funkci generativních orgánů • zapíše pomocí mezinárodně používaných symbolů a písmen květní diagramy a květní vzorce vybraných zástupců jednoděložných a dvouděložných rostlin • seznámí se s uspořádáním květů krytosemenných rostlin v květenstvích • charakterizuje hospodářský význam květů a květenství • srovná způsoby opylování nahosemenných a krytosemenných rostlin • klasifikuje plody podle různých morfologických (biologických) hledisek • uvede na konkrétních příkladech rostlin jejich přizpůsobení k rozšiřování semen a plodů • charakterizuje stavbu těla, životní cyklus, význam zástupců krytosemenných rostlin z hlediska ekologického, hospodářského, geologického, evolučního • porovná základní charakteristiky nahosemenných a krytosemenných rostlin • srovná hlavní znaky dvouděložných a jednoděložných rostlin • pozná a zařadí do systému vybrané zástupce krytosemenných rostlin • správně definuje a používá základní ekologické pojmy • analyzuje a uvede na příkladech vliv abiotických faktorů prostředí na rostliny 	<p>1. Biologie rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> - morfologie a anatomie rostlin (generativní orgány) <p>Taxonomie rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyšší rostliny (semenné rostliny) – krytosemenné <p>ekologie rostlin (základní pojmy, abiotické a biotické faktory, vegetační pásma a stupně, ekologické zemědělství)</p>	<p>Průřezová témata</p> <p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Člověk a životní prostředí ▪ Vztah organismů a prostředí ▪ Životní prostředí ČR <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti ▪ Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Média a mediální produkce – příprava vlastních materiálů <p>Začlenění tematických celků</p> <p>Informatika a informační a komunikační technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zdroje vyhledávání informací ▪ Zpracování a prezentace informací <p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rizika ohrožující zdraví ▪ Zdravý způsob života <p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Zeměpis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - abiotické faktory prostředí - vegetační pásy, vegetační stupně <p>Informatika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání informací

<ul style="list-style-type: none"> • rozliší horizontální (vegetační pásy) a vertikální (vegetační stupně) členění zemského povrchu • objasní základní postupy ekologického zemědělství a jeho význam pro člověka a biosféru • charakterizuje stavbu, výživu a způsoby rozmnožování hub • orientuje se v systému hub, uvede obecné charakteristiky jednotlivých oddělení hub, zástupce a jejich pozitivní i negativní význam • popíše stavbu, základní typy stélek a rozmnožování lišejníků • chápe vzájemné vztahy fykobionta a mykobionta • posoudí ekologický a hospodářský význam lišejníků • popíše stádia rýhování vajíčka, diferenciaci zárodečných listů u Diblastic a Triblastic, typy tělních dutin a vývoj orgánů a orgánových soustav • popíše základní typy tkání a jejich význam • chápe teorie vzniku mnohobuněčnosti • srovná stavbu, vývoj a funkce orgánů a orgánových soustav • obecně charakterizuje základní kmeny živočišné říše, jejich hlavní taxonomické skupiny, vybrané zástupce a jejich negativní a pozitivní význam • charakterizuje typy chování živočichů • zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany • srovná stavbu, vývoj a funkce orgánů a orgánových soustav, způsoby rozmnožování a ontogenezi, adaptace k životu v určitém prostředí 	<p>2. Biologie hub</p> <ul style="list-style-type: none"> - obecná charakteristika (buňka, nepravá pletiva, výživa, rozmnožování) - systém a význam hub a lišejníků (chytridiomycety, mikrosporidie, zygomycety, houby vřeckovýtusé a stopkovýtusé) <p>3. Biologie živočichů</p> <ul style="list-style-type: none"> - obecná zoologie (buňka, embryogeneze, organogeneze, tkáně, teorie vzniku mnohobuněčnosti) - obecná charakteristika orgánových soustav živočichů - systematická zoologie: - vložkovci - houby - žahavci - ploštěnci - pásnice - hlísti - měkkýši - kroužkovci - členovci - ostnokožci - polostrunatci - strunatci (pláštěnci, kopinatci, obratlovci - bezblanní) - obecná charakteristika, evoluce, systém, význam 	<ul style="list-style-type: none"> - zpracování a využití informací
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • zvládá základy mikroskopické techniky • aplikuje praktické metody poznávání přírody • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při pozorování přírody • využívá nabídku informačních a vzdělávacích portálů, encyklopedií k vyhledávání informací o přírodninách a jejich vlastnostech • posuzuje věrohodnost a aktuálnost informací • zpracuje a prezentuje výsledky své práce s využitím PC a internetu • pozoruje vybrané struktury krytosemenných rostlin s důrazem na jejich charakteristické určovací a fyziologické znaky, pozná vybrané zástupce krytosemenných rostlin podle těchto znaků, popíše stavbu generativních orgánů krytosemenných rostlin, graficky a symbolicky vyjádří stavbu květu předloženého rostlinného druhu, rozliší podle stavby květu základní hospodářsky významné čeledi krytosemenných rostlin • pozoruje vybrané zástupce saprofytických hub, podle pozorovaných struktur rozliší konkrétní druhy, pozoruje mikroskopickou i makroskopickou stavbu těla (plodnic) vřeckovýtrusých a stopkovýtrusých hub, využije morfologických znaků pro rozlišení jednotlivých druhů, zná pozitivní i negativní význam hub pro člověka, včetně nebezpečí otravy houbovými toxiny a pravidel poskytnutí první pomoci při těchto otravách • pozoruje mikroskopickou stavbu vybraných druhů živočišných tkání s důrazem na charakteristické struktury jednotlivých typů, podle těchto znaků rozliší základní druhy živočišných tkání a zná jejich význam pro živočišný organismus jako celek • seznámí se s anatomickou stavbou modelových organismů bezobratlých a obratlovců, rozliší 	<ul style="list-style-type: none"> - etologie a ekologie živočichů <p>4. Praktické poznávání přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozorování lupou, mikroskopem, dalekohledem - užití zjednodušených určovacích klíčů a atlasů - založení herbáře - založení zoologické sbírky - pitva modelových organismů - plán praktických cvičení: <ul style="list-style-type: none"> ○ Praktické cvičení 1 – Krytosemenné rostliny ○ Praktické cvičení 2 – Houby (Fungi) ○ Praktické cvičení 3 – Základy histologie (mikroskopie tkání) ○ Praktické cvičení 4 – Houbovci, žahavci, ploštěnci, hlísti ○ Praktické cvičení 5 – Měkkýši ○ Praktické cvičení 6 – Kroužkovci ○ Praktické cvičení 7 – Členovci ○ Praktické cvičení 8 – Bezblanní obratlovci ○ Praktické cvičení 9 – Blanatí obratlovci (pokud nebude možné praktické cvičení realizovat z časových důvodů, bude přesunuto do vyššího ročníku) 	
--	---	--

<p>základní anatomické struktury jejich těla, zná jejich hlavní význam pro funkci živočišného organismu</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozoruje vybrané zástupce jednotlivých živočišných kmenů (přímo, s využitím internetu, digitální fotografie, literatury, dalších obrazových materiálů) s důrazem na jejich charakteristické určovací znaky, pozná vybrané druhy podle těchto znaků • vypracuje protokol laboratorních cvičení a odevzdá jej učiteli • seznámí se zástupci exotických zvířat, biogeografickým rozšířením, životními podmínkami chovu v zajetí • orientuje se v základních pojmech z hydrobiologie • seznámí se s metodikou lovu a determinace, preparace, uchovávání bezobratlých živočichů/ obratlovců • vypracuje pracovní list k odborné exkurzi a odevzdá jej učiteli 	<p>5. Exkurze Zoologická exkurze I. – jednodenní (exkurze do ZOO - exotická zvířata, biogeografické členění světa) Zoologická exkurze II. – jednodenní (bezobratlí živočichové – hydrobiologie / pozorování obratlovců)</p>	
<p>Úpravy osnov byly provedeny v rámci projektu OPVK CZ.1.07/1.1.38/01.0013 Zavedení nových metod a informačních technologií do výuky praktických cvičení z biologie na Gymnáziu Františka Palackého Valašské Meziříčí</p>		

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • obecně charakterizuje základní třídy blanatých obratlovců, jejich hlavní taxonomické skupiny, vybrané zástupce, jejich negativní a pozitivní význam, geografický výskyt (se zaměřením na faunu střední Evropy) • srovná stavbu, vývoj a funkce orgánů a orgánových soustav, způsoby rozmnožování a ontogenezi, adaptace k životu v určitém prostředí u jednotlivých tříd blanatých obratlovců • charakterizuje typy chování živočichů zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany • objasní stavbu, funkce a řízení jednotlivých orgánových soustav • popíše stavbu, vývoj, růst, regeneraci a typy spojení kostí • pojmenuje jednotlivé kosti a jejich hlavní části • popíše stavbu a chemické složení kosterního svalu • vysvětlí mechanismus svalového stahu, popíše typy svalové kontrakce • pojmenuje základní kosterní svaly a uvědomuje si jejich funkci • vysvětlí rozdělení, složení, funkce tělních tekutin, vznik a význam jejich jednotlivých složek • chápe aglutinaci červených krvinek jako fyziologickou vlastnost krve a její význam pro 	<p>1. Biologie živočichů</p> <ul style="list-style-type: none"> - strunatci (blanatí obratlovci) - obecná charakteristika, evoluce, systém, význam - etologie a ekologie živočichů <p>2. Biologie člověka</p> <p>Pohybová soustava (opěrná a svalová)</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a růst kostí, spojení kostí - kostra lidského těla - onemocnění opěrné soustavy - kosterní svaly, svalová kontrakce - fyzická aktivita a zdraví <p>Tělní tekutiny</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělení tělních tekutin - krev – složení krve, krevní skupiny, onemocnění krve 	<p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Člověk a životní prostředí ▪ Vztah organismů a prostředí ▪ Životní prostředí ČR <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti ▪ Seberegulace, organizační dovednosti efektivní řešení problémů <p>Informatika a informační a komunikační technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zdroje vyhledávání informací ▪ Zpracování a prezentace informací <p>Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rizika ohrožující zdraví ▪ Zdravý způsob života <p>Mediální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Média a mediální produkce – příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných <p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Chemie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - chemické složení kostní a svalové tkáně - složení tělních tekutin - metabolismus živin - soustava žláz s vnitřní sekrecí - základy molekulární genetiky <p>Fyzika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projevy srdeční činnosti (EKG) - mechanismus svalové kontrakce, biomechanika - difúze, osmóza – tvorba moči - fyzikální termoregulace

<ul style="list-style-type: none"> • objev krevních skupin • oceňuje dárcovství krve jako vysoce humánní čin • objasní podstatu srážení krve • vysvětlí mechanismy nespecifické a specifické imunity a způsoby imunizace • popíše anatomii a funkci cév, srdce • vysvětlí podstatu automacie a rytmicity srdeční činnosti • objasní zevní projevy srdeční činnosti • popíše lymfatický oběhový systém a chápe jeho funkce • charakterizuje stavbu dýchací soustavy • chápe podstatu vnějšího a vnitřního dýchání, mechanismy nádechu a výdechu • uvede podle grafu hodnoty plicních objemů a dechové frekvence • vysvětlí transport dýchacích plynů • popíše stavbu a funkci jednotlivých orgánů trávicí soustavy • vysvětlí stručně metabolismus základních živin • charakterizuje bazální a celkový metabolismus • zná zásady racionální výživy • objasní stavbu a funkci orgánů vylučovací soustavy, nefronu, tvorbu a složení primární a sekundární moči • charakterizuje stavbu a funkci základních vrstev kůže (pokožka, škůra, podkožní vazivo) a kožních derivátů • chápe principy fungování základních 	<ul style="list-style-type: none"> - obranný imunitní systém Oběhová soustava <ul style="list-style-type: none"> - stavba a vlastnosti cév a srdce - činnost srdce – srdeční cyklus, automacie, zevní projevy srdeční činnosti, oběh krve v cévách - mizní soustava - onemocnění oběhové soustavy Dýchací soustava <ul style="list-style-type: none"> - vnější a vnitřní dýchání - vodivá a respirační část dýchací soustavy - plicní ventilace, přenos dýchacích plynů - onemocnění dýchací soustavy Trávicí soustava <ul style="list-style-type: none"> - dutina ústní, pohyb potravy, hltan, jícen, žaludek - tenké střevo, tlusté střevo – trávení a vstřebávání - játra a slinivka břišní - metabolismus a výživa - onemocnění trávicí soustavy Vylučovací soustava <ul style="list-style-type: none"> - ledvina – stavba, základní pochody v ledvině, význam pro regulaci objemu tělních tekutin - močové cesty - onemocnění vylučovací soustavy Kůže a termoregulace <ul style="list-style-type: none"> - stavba a onemocnění kůže - tělesná teplota a její řízení 	<ul style="list-style-type: none"> - smyslové orgány – funkce radioreceptorů, mechanoreceptorů a termoreceptorů - signální funkce neuronu <p>Základy společenských věd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - první pomoc - zneužití návykových látek - pomoc druhým - rasy a rasismus - období lidského života - nervová činnost <p>Dějepis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - původ a vývoj člověka <p>Informatika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání informací - zpracování a využití informací - využití digitálních měřicích sond, záznam, zpracování a prezentace výsledků měření <p>Tělesná výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdraví a zdravý životní styl
--	--	---

<p>termoregulačních mechanismů (fyzikální a chemická termoregulace)</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí rozdíly mezi látkovými a nervovými regulacemi rozumí mechanismu zpětné vazby objasní stavbu a signální funkce neuronu vysvětlí průběh nervového reflexu uvědomuje si rozdíly mezi nepodmíněnými a podmíněnými reflexy popíše části CNS a PNS a jejich základní funkce vysvětlí rozdíl mezi vyšší a nižší nervovou činností <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje stavbu jednotlivých žláz s vnitřní sekrecí, jejich funkční hierarchii a lokalizaci v lidském těle vysvětlí projevy nedostatku a nadbytku žlázových hormonů <ul style="list-style-type: none"> objasní rozdělení, stavbu a funkce smyslových orgánů <ul style="list-style-type: none"> popíše stavbu gonád, pohlavních cest a zevních pohlavních orgánů muže a ženy vysvětlí odlišnosti obou pohlaví v primárních a sekundárních pohlavních znacích charakterizuje vznik a zrání pohlavních buněk, ovulační a menstruační cyklus popíše proces oplození vajíčka, prenatální vývoj a porod lidského jedince 	<p>Nervová soustava</p> <ul style="list-style-type: none"> neuron a neuroglie centrální nervová soustava – mícha, mozek periferní nervová soustava – obvodové nervy nervová činnost onemocnění nervové soustavy <p>Soustava žláz s vnitřní sekrecí</p> <ul style="list-style-type: none"> hypotalamo-hypofyzární systém štítná žláza a příštítná tělíska, nadledviny, slinivka břišní, pohlavní žlázy další endokrinní orgány projevy hypofunkce a hyperfunkce žláz <p>Smyslové orgány</p> <ul style="list-style-type: none"> rozdělení smyslových orgánů mechanoreceptory - hmatové receptory, sluchově-rovnovážný aparát, proprioreceptory fotoreceptory – zrak, onemocnění zraku chemoreceptory – chuť a čich termoreceptory a nociceptory <p>Rozmnožovací soustava, ontogeneze</p> <ul style="list-style-type: none"> chromozomální určení pohlaví pohlavní orgány ženy a muže ovulační a menstruační cyklus oplození, vývoj vajíčka, těhotenství, porod období lidského života antikoncepce a pohlavní choroby 	
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • zná základní antikoncepční metody • uvědomuje si rizika vyplývající z promiskuitního jednání a nechráněného sexuálního styku • uvede stručné charakteristiky jednotlivých období postnatálního vývoje • uvědomuje si důležitost pravidelné sportovní činnosti pro rozvoj fyzické zdatnosti, zlepšení funkce oběhové a dýchací soustavy • uznává význam aktivního odpočinku pro psychickou relaxaci • ví, jak předcházet civilizačním chorobám uplatňováním zásad racionální výživy a zdravého životního stylu • usiluje o pozitivní změny související s vlastním životním stylem • projevuje odolnost vůči negativním lákadlům a nástrahám • charakterizuje nejvýznamnější choroby člověka (původce, příčiny, příznaky, možná léčba či prevence) • zná zásady poskytování první pomoci při stavech ohrožujících zdraví a život člověka • vypracuje pracovní list k přednášce i stezce první pomoci a odevzdá jej učiteli • používá správně základní ekologické pojmy • objasní základní ekologické vztahy • zhodnotí dopady lidské činnosti na životní prostředí • objasní základní ekologické vztahy • popíše a na příkladech vysvětlí základní způsoby ochrany přírody v ČR 	<p>Zdraví a zdravý životní styl</p> <p>Kurz praktické první pomoci</p> <ul style="list-style-type: none"> - úvodní přednáška (seznámení se základními informacemi při poskytování první pomoci) - stezka první pomoci (praktická aplikace nabytých znalostí na 6 – 10 stanovištích s imitací konkrétních druhů poranění či život ohrožujících stavů) <p>3. Ekologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní ekologické pojmy, podmínky života - biosféra a její členění - ochrana životního prostředí v ČR 	
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • využívá znalostí o genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organismů • analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě • porovná významné hypotézy o vzniku a vývoji živých soustav • charakterizuje hlavní vývojové linie živých organismů • podle předloženého schématu popíše a vysvětlí fylogenetický vývoj člověka • využije znalostí o lidských plemenech k jednoznačnému odmítnutí rasismu v jakékoli podobě • využívá nabídku informačních a vzdělávacích portálů, encyklopedií k vyhledávání informací • posuzuje věrohodnost a aktuálnost informací • samostatně zpracuje a prezentuje výsledky své práce s využitím PC a internetu • seznámí se s anatomickou stavbou blanatých obratlovců na příkladu modelového organismu, popř. částí těla tohoto organismu, rozliší vybrané anatomické struktury jejich těla, zná jejich hlavní význam pro funkci živočišného organismu • ovládá měření pomocí digitálních sond • zaznamená, uloží a analyzuje naměřená data • využívá ke zpracování výsledků tabulkový editor • samostatně vytvoří z datových tabulek vhodné typy grafů • charakterizuje stavbu kostry člověka jako celek, orientuje se ve stavbě a názvosloví dílčích částí kostry člověka, podle charakteristických znaků rozliší jednotlivé kosti na těle člověka a umí je pojmenovat, provede měření svalového výkonu digitální sondou, porovná svalový výkon s ohledem na typ svalu, věk a pohlaví probanda, 	<p>4. Genetika</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy molekulární a buněčné genetiky - genetika mnohobuněčného organismu - základy genetiky populací a člověka <p>5. Vznik a vývoj živých soustav</p> <ul style="list-style-type: none"> - teorie o vzniku a vývoji života - původ a vývoj člověka <p>6. Vyhledávání a zpracování informací</p> <p>7. Praktická cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> - měření fyziologických funkcí člověka s využitím digitálních sond, zpracování dat v počítači <ul style="list-style-type: none"> ○ Praktické cvičení 1 – Blanatí obratlovci (pokud nebude možné praktické cvičení realizovat z časových důvodů v předchozím ročníku, bude přesunuto do tohoto ročníku) ○ Praktické cvičení 2 – Pohybová soustava – anatomie kosterní soustavy, měření svalového výkonu digitální sondou ○ Praktické cvičení 3 – Oběhová soustava I. - srdeční aktivita, fáze a aktuální hodnoty srdečního tepu, EKG ○ Praktické cvičení 4 - Oběhová soustava II. - měření krevního tlaku, zátěžové testy, srdeční objemy 	
---	--	--

<p>výsledky přehledně zpracuje do tabulky a vyjádří graficky</p> <ul style="list-style-type: none"> • provede měření fyziologických funkcí orgánů oběhové soustavy digitální sondou, porovná naměřené hodnoty s ohledem na klidový či zátěžový režim, věk a pohlaví probanda, výsledky přehledně zpracuje do tabulky a vyjádří graficky • provede měření fyziologických funkcí orgánů dýchací soustavy digitální sondou, stanoví obsah dýchacích plynů v nadechovaném a vydechovaném vzduchu, určí hodnoty plicních objemů, porovná naměřené hodnoty s ohledem na klidový či zátěžový režim, věk a pohlaví probanda, výsledky přehledně zpracuje do tabulky a vyjádří graficky • zpracuje výsledky své práce do laboratorního protokolu, který odevzdá učiteli • prezentuje výsledky své práce s využitím PC • dodržuje zásady bezpečnosti práce v biologické laboratoři a při měření fyziologických funkcí <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základních metodách invazivní i neinvazivní diagnostiky, s nimiž se může běžně setkat u lékaře • diagnostické metody popíše a zná jejich praktické využití • seznámí se s prevencí civilizačních chorob oběhové soustavy a s možnostmi léčby těchto chorob • vypracuje pracovní list k odborné exkurzi a odevzdá jej učiteli 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Praktické cvičení 5 - Dýchací soustava - spirometrická měření – plicní objemy, intenzita nádechu a výdechu, obsah dýchacích plynů <p>8. Exkurze na pracoviště do Nemocnice Valašské Meziříčí</p> <ul style="list-style-type: none"> - odborná exkurze na vybraná pracoviště Nemocnice Valašské Meziříčí a.s - interní oddělení – kardiologie, sportovní ambulance, echokardiografická laboratoř, endoskopie - radiodiagnostické oddělení – rentgenové vyšetření, sonografie, počítačová tomografie - anesteziologicko-resuscitační oddělení - oddělení klinické biochemie 	<p>Výběr pracovišť je plně v kompetenci zaměstnanců Nemocnice Valašské Meziříčí a.s., exkurze bude přizpůsobena aktuálním časovým a prostorovým možnostem nemocnice. Dle časových dispozic bude zařazena také odborná přednáška z oboru kardiologie, uskuteční se v prostorách GFPVM.</p>
<p>Úpravy osnov byly provedeny v rámci projektu OPVK CZ.1.07/1.1.38/01.0013 Zavedení nových metod a informačních technologií do výuky praktických cvičení z biologie na Gymnáziu Františka Palackého Valašské Meziříčí</p>		

5.2.12 Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Zeměpis vychází obsahově ze vzdělávacího oboru Geografie, který je v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia zařazen do vzdělávacích oblastí Člověk a příroda a Člověk a společnost. V prvním ročníku čtyřletého a ve třetím ročníku šestiletého gymnázia integruje část vzdělávacího obsahu předmětu Geologie ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vybrané tematické celky z předmětu geologie jsou taktéž zařazeny ve druhém, třetím ročníku čtyřletého a ve čtvrtém a v pátém ročníku šestiletého gymnázia.

V učivu Zeměpisu v jednotlivých ročnících jsou integrovány vybrané okruhy průřezových témat Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Environmentální výchova (přesný přehled viz vlastní učební osnovy).

Časové vymezení předmětu

Předmět Zeměpis je vyučován dvě hodiny týdně v prvním a ve třetím ročníku čtyřletého, ve třetím a v pátém ročníku šestiletého gymnázia, tři hodiny týdně ve druhém ročníku čtyřletého a ve čtvrtém ročníku šestiletého gymnázia. V prvním ročníku čtyřletého a ve třetím ročníku šestiletého gymnázia je jedna hodina vyčleněna pro obsah předmětu Geologie.

Organizační vymezení předmětu

Výuka je realizovaná převážně v odborné učebně vybavené moderní didaktickou technikou. Ve vyučovacím předmětu Zeměpis se používají zejména tyto formy výuky: výklad propojený s diskuzí se žáky, hodiny s problémově pojatou výukou, projektová výuka a terénní cvičení a exkurze. Na předmět navazuje v předposledním a v posledním ročníku studia volitelný předmět Seminář ze zeměpisu, který rozšiřuje základní učivo a slouží pro přípravu k maturitní zkoušce ze zeměpisu a studiu geografie a geoinformatiky na vysoké škole. Maturitní zkoušku ze zeměpisu je možné skládat ve školní části maturitní zkoušky.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel:

- zadává žákům referáty a úkoly, při kterých žáci vyhledávají a zpracovávají geografické informace a data z příslušných informačních zdrojů (odborné časopisy a knihy, internetové zdroje, rozhlasové a televizní pořady)
- vyžaduje po žácích při zpracovávání geografických dat používání základních počítačových programů a dalších informačních technologií
- předvádí zacházení se základními topografickými pomůckami (buzola, topografická mapa, případně GPS přijímač) a vede žáky k využívání těchto pomůcek při řešení geografických problémů v běžném životě

- upozorňuje žáky na vztahy probíraných zeměpisných témat k ostatním vzdělávacím oblastem - žáci si tak mohou vytvořit ucelenější představy o vazbách mezi přírodním prostředím a lidskou společností

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání informací vhodných pro řešení problémů v odborné geografické literatuře a internetových zdrojích
- vysvětluje žákům správný postup při řešení modelových geografických problémů, pokud je to možné uvádí několik variant řešení
- předkládá žákům k samostatnému řešení obdobné problémy, průběžně kontroluje výsledky práce žáků a upozorňuje žáky na chyby, kterých se dopustili během řešení
- podněcuje mezi žáky diskusi o vybraných geografických problémech na místní, regionální a globální úrovni a vede žáky k hledání vhodných způsobů řešení diskutovaných problémů

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vyžaduje po žácích souvislé a přesné odpovědi na zadané otázky v písemném i ústním projevu
- vede žáky při diskusi o geografických tématech ke vhodné argumentaci a k vyjadřování myšlenek a názorů v postupných, logicky navazujících krocích
- vybízí žáky ke zpracovávání krátkých referátů o aktuálních zeměpisných tématech, vyžaduje po žácích při prezentaci referátu používání moderní multimediální techniky, řídí následnou diskusi o referátu ve třídě

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- používá formy pracovních činností, které podporují komunikativní zaměření výuky, dle potřeby zařazuje do výuky práci ve dvojicích, skupinovou práci nebo projektovou činnost a rozvíjí u žáků schopnost spolupráce při řešení konkrétních geografických problémů
- hodnotí výsledky práce jednotlivců i skupin, vede žáky k zodpovědnosti za výsledky své práce

Kompetence občanská

Učitel:

- učí žáky bezpečné orientaci a pohybu v přírodním terénu i urbanizované krajině
- vede žáky k osvojení zásad chování a ochrany člověka za mimořádných událostí (např. při povodních, atmosférických poruchách, zemětřesení, sopečné činnosti apod.)
- vysvětluje žákům na konkrétních příkladech nutnost ochrany přírodního prostředí na lokální i globální úrovni
- vede žáky k zájmu o prostředí ve kterém žijí a k vnímání krásy přírodních i kulturních objektů

- vede žáky k poznávání a toleranci kultury, tradic a zvyků lidí žijících v jednotlivých makroregionech světa, České republice a místním regionu

Kompetence k podnikavosti

Učitel:

- předkládá žákům informace o možnostech studia geografie a geoinformatiky na vysokých školách
- diskutuje s žáky o možnostech pracovního uplatnění po ukončení vysokoškolského studia geografie a geoinformatiky
- uvádí žákům konkrétní příklady praktického využití geografických poznatků a technologií ve státní i podnikatelské sféře

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: 1. – čtyřleté gymnázium

3. – vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 2 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none">vymezi objekt studia geografiezařadí geografii do systému věd, uvede dílčí geografické vědní disciplínyzhodnotí význam geografie pro lidskou společnost a uvede možnosti využití geografických poznatků v běžném životěcharakterizuje význam a důsledky zámořských objevů <ul style="list-style-type: none">charakterizuje základní typy vesmírných těles (galaxie, hvězda, planeta, planetka, měsíc, kometa)zhodnotí postavení Země ve vesmíru a sluneční soustavěporovná vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavypopíše tvar a velikost Země a uvede hlavní důkazy tvaru Zeměcharakterizuje geoid, referenční elipsoid a referenční kouli jako tělesa popisující tvar Zeměvysvětlí pojmy zemská osa, severní a jižní zeměpisný pól, zeměpisná šířka, zeměpisná délka, rovnoběžka, poledník, zeměpisná síťodečte zeměpisné souřadnice zadaného místa z mapy a vyhledá určené místo v mapě podle zeměpisných souřadnicobjasní princip fungování globálního pozičního systému (GPS)popíše a s pomocí modelu předvede oběh Země kolem Sluncezakreslí polohu Země vůči Slunci ve dnech rovnodennosti a slunovratu, v nákresu vyznačí osvětlenou a zastíněnou část Zeměvysvětlí příčiny střídání ročních období a porovná střídání ročních období na severní a jižní polokouliobjasní změny délky dne v průběhu roku v závislosti na zeměpisné šířcepopíše a s pomocí glóbu předvede rotaci Země kolem své osy	<p>1. Úvod do studia geografie</p> <p>2. Země jako vesmírné těleso - vesmírná tělesa, postavení Země ve vesmíru - tvar a velikost Země - zeměpisné souřadnice - pohyby Země a jejich důsledky - čas a kalendář - Měsíc – přirozená družice Země</p>	<p>Zaměřit se na vztah geografie k ostatním přírodovědným a humanitním vědním oborům. Zdůraznit, že geografie obsahuje poznatky přírodovědného i společenskovedního charakteru.</p> <p>Tematický okruh Rámcového vzdělávacího programu: Přírodní prostředí</p> <p>Mezipředmětové vztahy Dějepis: zámořské objevy</p> <p>Fyzika: vesmír a vesmírná tělesa, tíhová síla, pohyby těles a jejich vzájemné působení - Keplerovy zákony, gravitační a tíhová síla - Coriolisova síla - vesmír a vesmírná tělesa, gravitační a odstředivá síla, skládání sil</p> <p>Matematika: geometrie v rovině a prostoru, úhel a úhlové jednotky</p> <p>Geografická a geologická exkurze: práce s GPS přijímačem</p> <p>Seminář ze zeměpisu: rozšiřující učivo tématu Země jako vesmírné těleso ve 3. / 5. ročníku</p>

<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje hlavní důsledky zemské rotace • používá s porozuměním pojmy místní čas, pásmový čas, světový čas, smluvní (letní) čas, časové pásmo, datová mez • vysvětlí příčinu rozdílného času na Zemi mezi dvěma místy s polohou na různých polednicích • objasní podstatu a účel časových pásem na Zemi a význam nultého (základního) a 180. poledníku (datové hranice) • určí s pomocí mapy místní čas, pásmový čas a datum v zadané lokalitě na základě znalosti času a data ve výchozím místě • vysvětlí základní pravidla počítání času v gregoriánském kalendáři a uvede hlavní rozdíl mezi juliánským a gregoriánským kalendářem • zhodnotí vztah mezi Zemí a Měsícem, popíše povrch a pohyby Měsíce • zdůvodní rozdílnost teplot na přivrácené a odvrácené straně Měsíce • vysvětlí střídání měsíčních fází a jednotlivé fáze pojmenuje • popíše, jak dochází k zatmění Slunce a Měsíce • vysvětlí vznik dmutí moře a používá s porozuměním pojmy dmutí moře (slapové jevy), příliv a odliv <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojmy glóbus, mapa a plán; uvede rozdíly mezi plánem a mapou • definuje měřítko glóbu, mapy a plánu, uvede základní typy měřítek • vypočte skutečnou vzdálenost mezi dvěma místy v krajině podle vzdálenosti změřené na mapě velkého měřítko a na plánu • vysvětlí pojem kartografické zobrazení; charakterizuje kartografická zobrazení podle druhu zobrazovací plochy a polohy konstrukční osy • uvede příklady map vytvořených v azimutálním, kuželovém, válcovém a obecném zobrazení • vysvětlí příčinu zkreslení délek, ploch, úhlů a tvarů zemského povrchu v mapách, rozlišuje druhy kartografických zobrazení podle typu zkreslení • používá s porozuměním pojmy: polohopis, výškopis, popis, doplňkové a konstrukční prvky mapy • uvede základní typy značek používaných k vyjádření polohopisu v mapě včetně příkladů geografických objektů, které lze danou značkou znázornit • popíše různé možnosti znázornění výškopisu v mapě v závislosti na měřítku mapy; vysvětlí pojmy kóta, vrstevnice, hloubnice a barevná hypsometrie • charakterizuje praktické možnosti využití katastrálních, topografických, obecně zeměpisných a tematických map 	<p>3. Kartografie, geografické informace</p> <ul style="list-style-type: none"> - glóbus, mapa a plán - měřítko glóbu, mapy a plánu - kartografická zobrazení - obsah a druhy map - práce s mapou - geografické informační systémy a dálkový průzkum Země - informační zdroje v geografii 	<p>pro studenty maturující ze zeměpisu</p> <p>Tematický okruh Rámcového vzdělávacího programu: Geografické informace a terénní vyučování</p> <p>Mezipředmětové vztahy Matematika: číslo a proměnná - geometrie v rovině a prostoru</p> <p>Informatika: zdroje a vyhledávání informací</p> <p>Geografická a geologická exkurze a sportovně – turistický kurz: orientace v krajině, práce s topografickou mapou, buzolou a GPS přijímačem</p> <p>Práce s mapovým portálem Zlínského kraje Práce s leteckými snímky na portálu mapy.cz a družicovými snímky v programu GoogleEarth</p>
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí rozdíl mezi kartogramem a kartodiagramem, uvede příklady jejich využití • čte a přiměřeně interpretuje informace z různých druhů map, plánů a zeměpisných atlasů • s pomocí buzoly zorientuje mapu a při znalosti výchozího místa určí azimut zadané lokality • vysvětlí pojmy geografický informační systém (GIS) a dálkový průzkum Země (DPZ) • popíše strukturu GIS a možnosti využití GIS v geografické praxi • pracuje s mapovými GIS portály dostupnými na internetu, vyhledá a interpretuje geografické informace o určitém území • uvede příklady družic využívaných k získávání dat v DPZ a charakterizuje možnosti využití DPZ v geografické praxi • vyčte základní informace z leteckých a družicových snímků • vyhledá informace v různých zdrojích geografických dat a posoudí jejich vypovídací hodnotu • dokáže zjištěné informace analyzovat a přiměřeně interpretovat <ul style="list-style-type: none"> • uvede a definuje hlavní části fyzickogeografické sféry • popíše vnitřní stavbu zemského tělesa, porovná složení a strukturu hlavních zemských sfér • porovná horninové složení pevninské a oceánské zemské kůry • popíše vznik magmatu, jeho tuhnutí a postupnou krystalizaci tmavých a světlých nerostů z magmatu • charakterizuje hlavní hlubinné a výlevné vyvřelé horniny, popíše jejich nerostné složení a uvede možnosti jejich využití člověkem • popíše vznik usazených hornin, uvede hlavní způsoby zvětrávání hornin • charakterizuje hlavní úlomkovité, organogenní a chemické usazené horniny, popíše jejich složení a uvede možnosti jejich využití člověkem • popíše vznik přeměněných hornin, srovná kontaktní a regionální metamorfózu, zakreslí schematicky horninotvorný cyklus • charakterizuje hlavní typy přeměněných hornin, popíše jejich nerostné složení a uvede možnosti jejich využití člověkem • určí hlavní vyvřelé, usazené a přeměněné horniny na základě typických poznávacích znaků s využitím klíče k určování hornin • objasní hlavní principy teorie deskové tektoniky, srovná teorii deskové tektoniky s Wegenerovou teorií kontinentálního driftu 	<p>Fyzickogeografická sféra</p> <p>4. Litosféra</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a složení Země - vyvřelé horniny - usazené horniny - přeměněné horniny - desková tektonika - geologická historie Země - vnitřní a vnější geologické procesy - zemětřesení a sopečná činnost - horotvorné procesy - georeliéf a jeho tvary 	<p>Mezipředmětové vztahy Informatika: zdroje a vyhledávání informací Matematika: práce s daty Osvojené dovednosti využívá žák v průběhu celého studia geografie.</p> <p>Tematický okruh v Rámcovém vzdělávacím programu: Přírodní prostředí</p> <p>Integrace vybraných tematických okruhů a učiva vzdělávacího obsahu předmětu geologie: Složení, struktura a vývoj Země (Země jako geologické těleso, zemské sféry – petrologické složení Země, geologická období vývoje Země, změny polohy kontinentů), geologické procesy v litosféře.</p> <p>Mezipředmětové vztahy Chemie: krystaly a jejich vnitřní stavba - minerály – jejich vznik, ložiska, fyzikální a chemické vlastnosti - anorganická chemie - prvkové složení zemské kůry</p>
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • popíše jednotlivé typy rozhraní mezi litosférickými deskami , uvede jejich regionální příklady a vysvětlí geologické procesy, které zde probíhají • charakterizuje geologická období vývoje Země, popíše změny polohy kontinentů a uvede hlavní horotvorné děje v geologické historii Země • používá s porozuměním pojmy vnitřní a vnější geologické procesy • porovná protikladné působení vnitřních a vnějších geologických procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na lidskou společnost • vysvětlí příčiny vzniku zemětřesení, tsunami a sopečné činnosti • vyhledá na obecně zeměpisné mapě světa oblasti s častým výskytem zemětřesení a sopečné činnosti • objasní způsob měření velikosti zemětřesení, charakterizuje Richterovu a Mercalliho zemětřesnou stupnici • popíše stavbu sopky a uvede typy sopek včetně regionálních příkladů • na příkladech zhodnotí důsledky přírodních katastrof způsobených vnitřními geologickými procesy na život lidí • uvede možnosti ochrany a hlavní zásady chování při zemětřesení, tsunami a sopečném výbuchu • rozliší typy pohoří podle způsobu vzniku, uvede jejich regionální příklady • popíše působení tekoucí vody, moře, větru, ledovců, gravitace, živých organismů a člověka na zemský povrch • pojmenuje vybrané tvary zemského povrchu podle nákresu nebo fotografie a vysvětlí způsob jejich vzniku • popíše členění georeliéfu podle nadmořské výšky a relativního výškového rozdílu v krajině <ul style="list-style-type: none"> • popíše chemické složení atmosféry, zhodnotí význam kyslíku pro organismy na Zemi • uvede hlavní skleníkové plyny, vysvětlí princip skleníkového efektu a jeho význam pro život na Zemi, objasní příčiny a možné důsledky jeho zesilování • popíše vertikální členění atmosféry, charakterizuje fyzikální a chemické vlastnosti jednotlivých atmosférických vrstev • zhodnotí význam stratosférického ozonu pro život organismů na Zemi, vysvětlí příčiny a důsledky narušení ozonové vrstvy • vysvětlí rozdíl mezi počasím a podnebím • vyjmenuje a charakterizuje základní meteorologické prvky sledované v meteorologických stanicích 	<p>5. Atmosféra</p> <ul style="list-style-type: none"> - složení a vertikální členění atmosféry - počasí, základy meteorologie - podnebí - všeobecná cirkulace atmosféry - monzuny - místní větry - vzduchové hmoty, podnebné pásy - vliv člověka na atmosféru 	<p>Biologie: fylogeneze rostlin a živočichů na Zemi</p> <p>Fyzika: mechanické kmitání a vlnění (vztah k šíření zemětřesných vln v geosférách Země)</p> <p>Tematický okruh v Rámcovém vzdělávacím programu: Přírodní prostředí</p> <p>Mezipředmětové vztahy Chemie: anorganická chemie (charakteristika prvků a molekul zastoupených v atmosféře)</p> <p>Zeměpis: problematika narušování ozonové vrstvy a globální změny klimatu viz také tematický celek Životní prostředí ve druhém ročníku.</p> <p>Fyzika: fyzikální veličiny a jejich měření, stavba a vlastnosti látek, elektromagnetické záření – světlo</p>
--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • popíše aktuální stav počasí v krajině s využitím základní meteorologické terminologie • používá s porozuměním pojmy synoptická mapa, tlaková výše, tlaková níže, teplá fronta, studená fronta, okluzní fronta • vyčte ze synoptické mapy stav počasí v dané oblasti • uvede hlavní klimatogeografické činitele a posoudí jejich působení v konkrétních oblastech světa • používá s porozuměním pojmy všeobecná cirkulace atmosféry, pasát, antipasát, rovníkové tišiny • popíše rozložení stálých a sezónních oblastí vysokého a nízkého tlaku vzduchu na Zemi • popíše a schematicky zakreslí všeobecnou cirkulaci atmosféry, vysvětlí vznik, charakter a působení pravidelných větrů v konkrétní oblasti světa • vysvětlí a schematicky zakreslí vznik letního a zimního monzunu, lokalizuje na obecně zeměpisné mapě světa hlavní monzunové oblasti • uvede příklady místních větrů, vysvětlí jejich vznik, charakter a působení • vymezení základní typy vzduchových hmot a hlavní atmosférické fronty • vymezení na obecně zeměpisné mapě světa podnebné pásy • charakterizuje klimatické poměry v jednotlivých podnebných pásech, popíše odlišnosti podnebí v různých částech světa • vysvětlí vznik tropických cyklon, vymezení oblasti jejich výskytu na mapě a uvede možnosti ochrany a zásady chování při tropické cykloně • interpretuje a lokalizuje na úrovni podnebného pásu klimadiagram • doporučí vhodné období roku pro cestu do konkrétní oblasti světa s ohledem na klimatické poměry • posoudí vliv lidské činnosti na atmosféru v místním, regionálním a globálním měřítku a zhodnotí zdravotní rizika znečištění atmosféry <ul style="list-style-type: none"> • popíše rozložení zásob vody na Zemi • popíše a graficky znázorní velký a malý oběh vody na Zemi a vysvětlí jejich mechanismy • používá s porozuměním pojmy oceán, okrajové moře, vnitřní moře, záliv, průliv a průplav; pojmenuje a vyhledá na mapě světa jednotlivé oceány • charakterizuje a schematicky zakreslí profil mořského dna • popíše složení a vlastnosti mořské vody, rozliší základní pohyby mořské vody a vysvětlí jejich vznik 	<p>6. Hydrosféra - rozložení zásob vody na Zemi a její oběh - oceány a moře - vodstvo pevnin - podpovrchové vody - kryosféra, ledovce - význam vody pro člověka - vliv člověka na hydrosféru</p>	<p>Fyzika: tlak a proudění vzduchu, Coriolisova síla</p> <p>Matematika a informatika: práce s daty, data a informace</p> <p>Biologie: ekologie, nauka o životním prostředí</p> <p>Zeměpis: návaznost učiva v tematickém okruhu Životní prostředí ve 2. ročníku čtyřletého a ve 4. ročníku šestiletého gymnázia</p> <p>Tematický okruh v Rámcovém vzdělávacím programu: Přírodní prostředí</p> <p>Integrace tematického okruhu voda vzdělávacího obsahu předmětu geologie</p> <p>Mezipředmětové vztahy Chemie: chemické vlastnosti vody</p>
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí význam oceánů a moří pro lidskou společnost • vysvětlí pojmy povodí, rozvodí, rozvodnice, úmoří a bezodtoká oblast • popíše a schematicky zakreslí části vodního toku od pramene k ústí • rozlišuje základní typy říčních sítí a vyhledá jejich příklady na mapě • znázorní odtokový režim konkrétní řeky podle její polohy v podnebném pásu, interpretuje podle grafu odtokový režim konkrétní řeky • uvede možnosti ochrany a hlavní zásady chování při povodních • charakterizuje na příkladech základní typy jezer podle způsobu vzniku • uvede hlavní typy umělých vodních nádrží a objasní účel jejich výstavby • vysvětlí způsoby vzniku podzemních vod, popíše propustnost různých typů hornin pro vodu • rozliší a charakterizuje základní typy podzemních vod • vysvětlí vznik pramenů a uvede jejich typy • používá s porozuměním pojmy kryosféra, permafrost, ledovec • popíše proces mrazového zvětrávání • objasní proces vzniku pevninského a horského ledovce • vyhledá na mapách největší současné pevninské a horské ledovce a oblasti stálého mořského zalednění • zhodnotí využitelnost různých druhů vod člověkem a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření vodou v konkrétním regionu • posoudí vliv lidské činnosti na hydrosféru v místním, regionálním a globálním měřítku <ul style="list-style-type: none"> • • popíše jednotlivé složky půdy a jejich význam pro úrodnost půdy • uvede hlavní půdotvorné činitele a vysvětlí na příkladech proces postupné přeměny matečné horniny na půdu • rozliší hlavní půdní druhy a uvede možnosti jejich využití v zemědělství • orientačně určí půdní druh podle předloženého vzorku půdy • popíše a charakterizuje jednotlivé vrstvy půdního profilu • rozlišuje hlavní půdní typy a popíše půdotvorné procesy kterými vznikly • orientačně určí půdní typ podle vyobrazení půdního profilu • popíše a zdůvodní rozšíření půdních typů v určité oblasti v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce charakterizuje rozšíření půdních typů s azonálním výskytem • zhodnotí význam půdy pro člověka a uvede způsoby jejího využívání • navrhne způsob efektivního hospodaření s půdou v určité oblasti 	<p>7. Pedosféra</p> <ul style="list-style-type: none"> - složení a vznik půdy - zrnitost půdy, půdní druhy - půdní profil, půdní typy - rozšíření půd na Zemi - význam půdy pro člověka - vliv člověka na pedosféru 	<p>Fyzika: fyzikální vlastnosti vody</p> <p>Biologie: význam vody pro život na Zemi</p> <p>Průřezová témata Environmentální výchova Člověk a životní prostředí: jakým způsobem člověk využívá vodu, jaké jsou nejčastější příčiny jejího znečištění, čím je způsoben nedostatek pitné vody a jaký má dopad na společnost</p> <p>Tematický okruh v Rámcovém vzdělávacím programu: Přírodní prostředí</p> <p>Integrace učiva vznik a vývoj půd z tematického okruhu Člověk a anorganická příroda vzdělávacího obsahu předmětu geologie</p> <p>Průřezová témata Environmentální výchova Člověk a životní prostředí: k čemu člověk využívá půdu a jaké důsledky z toho pro životní prostředí vyplývají.</p>
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • posoudí vliv lidské činnosti na pedosféru v místním, regionálním a globálním měřítku • používá s porozuměním pojmy populace, společenstvo, ekosystém, biom, biosféra • vymezí na obecně zeměpisné mapě světa hlavní biomy Země a vysvětlí příčiny jejich pásovitého uspořádání • charakterizuje přírodní poměry, rostlinstvo a živočišstvo v jednotlivých biomech Země • uvede hlavní druhy rostlin a živočichů typické pro různé makroregiony v rámci určitého biomu • objasní celoplanetární význam některých biomů, popíše rizika související s jejich narušením a uvede možnosti ochrany jejich ekosystémů • vysvětlí vznik výškových vegetačních stupňů a popíše hlavní vegetační stupně v České republice <ul style="list-style-type: none"> • vymezí předmět studia krajinné ekologie, uvede hlavní rozdíl mezi ekologií a environmentalistikou • používá s porozuměním pojmy krajinná sféra, krajina, životní prostředí • uvede a charakterizuje základní složky a prvky krajiny • objasní na konkrétních příkladech v místní krajině vztahy mezi jednotlivými složkami a prvky krajiny • rozliší různé typy přírodních a kulturních krajin podle jejich specifických znaků a chápe jejich rozdílné funkce • uvede příklady evoluční a revoluční proměny krajiny • zhodnotí z různých hledisek vývoj a proměny krajiny v určitém území • popíše hlavní zásady trvale udržitelného rozvoje společnosti • zhodnotí přírodní zdroje z hlediska jejich vyčerpatelnosti a obnovitelnosti • charakterizuje nerovnoměrné rozmístění a využívání přírodních zdrojů a posoudí nebezpečí nedostatku přírodních zdrojů v budoucnosti • uvede příklady, posoudí příčiny a zhodnotí následky narušení životního prostředí člověkem na místní, regionální a globální úrovni • popíše hlavní zásady ochrany a péče o životní prostředí • charakterizuje a posoudí výchovné, technologické, hospodářské a právní nástroje ochrany přírody a životního prostředí • uvede funkce velkoplošných a maloplošných chráněných území přírody 	<p>8. Biosféra</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní terminologie - biomy světa - výšková stupňovitost vegetace <p>9. Životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - krajina a její struktura - typy krajiny - vývoj krajiny - vztah příroda – společnost - přírodní zdroje - vliv člověka na životní prostředí - ochrana životního prostředí 	<p>Tematický okruh v Rámcovém vzdělávacím programu: Přírodní prostředí</p> <p>Mezipředmětové vztahy Biologie: stupňovité uspořádání živých organismů - základy ekologie - systém a fylogeneze rostlin a živočichů s důrazem na jejich zeměpisné rozšíření</p> <p>Tematický okruh v Rámcovém vzdělávacím programu: Životní prostředí</p> <p>Integruje učivo Interakce mezi přírodou a společností z tematického okruhu Člověk a anorganická příroda vzdělávacího obsahu předmětu geologie</p> <p>Mezipředmětové vztahy Biologie: základy ekologie - péče o životní prostředí</p> <p>Zeměpis: navazuje na poznatky o vlivu člověka na přírodní prostředí Země z předchozího ročníku - viz tematické celky litosféra, atmosféra, hydrosféra, pedosféra a biosféra Výtvarná výchova: estetická funkce krajiny</p> <p>Průřezová témata Environmentální výchova Člověk a životní prostředí: které základní principy se pojí s myšlenkou trvale udržitelného rozvoje; jaké jsou prognózy globálního rozvoje</p>
---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady velkoplošných a maloplošných chráněných území přírody v České republice a ve světě a vyhledá je na mapě • popíše možnosti rekultivace a revitalizace krajiny narušené člověkem • vyjádří vlastními slovy, co může každý člověk udělat pro zlepšení životního prostředí a snaží se tyto zásady aktivně aplikovat ve svém životě <ul style="list-style-type: none"> • určí azimut vybraného objektu v krajině s pomocí buzoly • určí své stanoviště v neznámé krajině na mapě s pomocí buzoly • zaměří zeměpisné souřadnice svého stanoviště s pomocí GPS přijímače • vyhledá s využitím GPS přijímače neznámé stanoviště v krajině podle zadaných zeměpisných souřadnic • aktivně používá topografickou mapu, buzolu a GPS přijímač při orientaci a pohybu v krajině • aplikuje zásady bezpečnosti pobytu a pohybu v terénu • vytvoří jednoduchý plánek krajiny, kterou pozoruje ze svého stanoviště • načrtne jednoduchou myšlenkovou mapu zachycující vzájemné vazby geografických objektů v pozorované krajině • charakterizuje pozorované geografické a geologické objekty v krajině • posoudí význam a ekologickou únosnost těžby nerostných surovin a zpracovatelských technologií v navštíveném regionu • zpracuje krátkou zprávu obsahující vyhodnocení úkolů zadaných během exkurze 	<p>10. Geografická a geologická exkurze</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s buzolou - práce s GPS přijímačem - orientace v krajině, práce s mapou - myšlenkové mapy - poznávání geografických a geologických jevů v krajině 	<p>světa na podkladě současného environmentálního jednání lidstva</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Globální problémy, jejich příčiny a důsledky: životní prostředí a udržitelný rozvoj: globální environmentální problémy přírodního a společenského prostředí</p> <p>Tematický okruh Rámcového vzdělávacího programu: Geografické informace a terénní vyučování</p> <p>Integrace učiva práce v terénu a geologická exkurze z tematického okruhu Člověk a anorganická příroda vzdělávacího obsahu předmětu geologie</p> <p>Sportovně – turistický kurz: orientace v krajině, práce s topografickou mapou, buzolou a GPS přijímačem</p> <p>Délka exkurze: 1 den, výběr lokality závisí na vyučujícím</p>
--	--	--

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: 2. – čtyřleté gymnázium

4. – vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 3 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none">• zhodnotí vývoj počtu obyvatelstva na Zemi• vysvětlí pojmy porodnost, úmrtnost, přirozený přírůstek / úbytek• vypočítá přirozený přírůstek obyvatelstva ve vybraném regionu z údajů o počtu narozených, zemřelých a středním stavu obyvatelstva• popíše jednotlivé fáze procesu demografické revoluce• porovná dosaženou fázi demografické revoluce ve vyspělých a rozvojových státech světa• porovná očekávanou délku života obyvatelstva ve vyspělých a rozvojových státech, vysvětlí příčiny rozdílů• charakterizuje územní rozdíly v hustotě zalidnění na Zemi, objasní příčiny těchto rozdílů• uvede příčiny přelidnění v určitých částech světa a jeho dopady na životní a sociální prostředí• rozlišuje různé věkové kategorie obyvatelstva• vysvětlí jakým způsobem se tvoří věková pyramida a jaké údaje lze z věkové pyramidy vyčíst• popíše a schematicky načrtne věkovou pyramidu států s různým demografickým vývojem• rozliší základní lidské rasy podle rozdílů v tělesných znacích, popíše rozmístění lidských ras na Zemi, uvede příklady míšenců jednotlivých ras• argumentuje proti rasistickým názorům a teoriím• používá s porozuměním pojem národ, uvede největší národy světa• zařadí hlavní evropské a světové jazyky do jazykových rodin a skupin, uvede příklady příbuzných jazyků, lokalizuje je na mapě světa do konkrétních oblastí• rozlišuje vybrané typy písma používané hlavních makroregionech světa• charakterizuje hlavní světová náboženství, vymezí jejich společné znaky a rozdíly	<p>Socioekonomická sféra 1. Obyvatelstvo a sídla</p> <ul style="list-style-type: none">- vývoj počtu obyvatelstva na Zemi- rozmístění obyvatelstva na Zemi- věková struktura obyvatelstva- rasová, národnostní a jazyková struktura obyvatelstva- světová náboženství- územní pohyb obyvatelstva- venkovská a městská sídla, proces urbanizace	<p>Tematický okruh v Rámcovém vzdělávacím programu: Sociální prostředí</p> <p>Průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Globální problémy, jejich příčiny a důsledky:</p> <ul style="list-style-type: none">- světový populační vývoj- mezinárodní migrace a migrační politika <p>Environmentální výchova Člověk a životní prostředí:</p> <ul style="list-style-type: none">- jaké jsou příčiny rychlého růstu lidské populace- jaký vliv má tento růst na životní prostředí <p>Mezipředmětové vztahy Matematika: číslo a proměnná (výpočet přirozeného přírůstku)</p> <p>Český jazyk a literatura; jazyk a jazyková komunikace (čeština a slovanské jazyky)</p> <p>Základy společenských věd: úvod do filozofie a religionistiky (náboženské systémy, církve)</p> <ul style="list-style-type: none">- mezinárodní vztahy- globální svět

<p>s ostatními složkami hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše strukturu zemědělského půdního fondu a porovná využití půdy v jednotlivých makroregionech světa • zhodnotí význam přírodních a socioekonomických faktorů ovlivňujících rozmístění zemědělské výroby • porovná extenzivní a intenzivní způsob zemědělské výroby, popíše a zhodnotí různé zemědělské systémy, vyhledá na mapě světa příklady makroregionů s daným typem zemědělstvím • zhodnotí proces tzv. zelené revoluce a vysvětlí její přínosy pro zemědělství rozvojových zemí • vymezí s pomocí map hlavní zemědělské oblasti světa, určí a zdůvodní jejich specializaci • vymezí s pomocí map hlavní oblasti mořského a sladkovodního rybolovu a zdůvodní jejich lokalizaci, uvede faktory, které ohrožují a omezují rybolov • lokalizuje na mapě světa hlavní oblasti těžby dřeva, na konkrétních příkladech poukazuje na rizika vyplývající z nadměrné těžby dřeva • popíše základní odvětvovou strukturu průmyslu, rozliší tradiční a moderní odvětví a posoudí jejich význam v rozdílně vyspělých zemích • uvede příklady členění průmyslových odvětví na dílčí obory • uvede hlavní lokalizační faktory jednotlivých průmyslových odvětví • charakterizuje na konkrétních příkladech územní strukturu průmyslu • zhodnotí výhody a rizika odvětvové specializace v konkrétním regionu • zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů • vymezí s pomocí map hlavní průmyslové oblasti světa, určí a zdůvodní jejich specializaci • objasní hlavní funkce dopravy, uvede význam dopravy pro ostatní odvětví světového hospodářství • rozliší základní složky dopravy a druhy dopravy podle různých kritérií • zhodnotí historický vývoj a změny postavení jednotlivých druhů dopravy, uvede současné trendy v jednotlivých druzích dopravy • posoudí výhody a nevýhody jednotlivých druhů dopravy • vymezí na mapách hlavní dopravní trasy jednotlivých druhů dopravy • specifikuje postavení služeb a zaměstnanost ve službách v rozdílně vyspělých zemích • charakterizuje faktory ovlivňující existenci a rozvoj cestovního ruchu 		<p>Základy společenských věd: základní ekonomické pojmy, globální svět</p> <p>Dějepis: neolitická revoluce</p> <p>Zeměpis: charakteristika rostlinné a živočišné výroby v jednotlivých makroregionech – viz tematický celek Regiony světa</p> <p>Biologie: biologie živočichů</p> <p>Dějepis: průmyslová revoluce</p> <p>Zeměpis: charakteristika těžby nerostných surovin a průmyslových odvětví v jednotlivých makroregionech – viz tematický okruh Regiony světa</p>
---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • rozliší základní druhy a formy cestovního ruchu • vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu • zhodnotí postavení a význam zahraničního obchodu v různých státech • porovná strukturu a územní orientaci exportu a importu rozdílně vyspělých zemí • uvede příklady mezinárodních hospodářských organizací, jejich zaměření a významné členy <ul style="list-style-type: none"> • uvede základní atributy nezávislého státu, popíše rozdíly mezi nezávislým státem a závislým územím, vyhledá na mapě světa příklady závislých území • vysvětlí hlavní funkce státních hranic, uvede kritéria členění hranic • objasní základní principy mořského práva • vysvětlí rozdíl mezi unitárním a federativním státem, vyhledá jejich příklady na mapě světa • rozliší a vzájemně porovná hlavní formy státního zřízení, vyhledá na mapě světa státy s různými formami státního zřízení • zhodnotí význam a hlavní cíle Organizace spojených národů a dalších významných politických mezinárodních organizací <ul style="list-style-type: none"> • vymezí příslušný makroregion a vyhledá jej na mapě světa • zhodnotí matematickou, fyzickogeografickou, socioekonomickou a geopolitickou polohu makroregionu • vyhledá na mapě makroregionu významné prvky horizontální členitosti • popíše geologickou stavbu a vývoj makroregionu • charakterizuje povrch makroregionu, popíše jeho výškovou členitost • pojmenuje a vyhledá na mapě makroregionu vybrané povrchové celky a uvede geomorfologické činitele, které je formovaly • vymezí podnebné pásy v makroregionu, interpretuje a lokalizuje na úrovni podnebného pásu klimadiagram • porovná podnebí v jednotlivých oblastech makroregionu, uvede hlavní klimatogeografické činitele ovlivňující podnebí v těchto oblastech • popíše a zhodnotí klimatické procesy specifické pro daný makroregion • doporučí vhodné období roku pro cestu do makroregionu s ohledem na klimatické poměry 	<p>3. Politická geografie</p> <ul style="list-style-type: none"> - nezávislé státy a závislá území - státní hranice, mořské právo - administrativní uspořádání - státní zřízení a formy vlády - mezinárodní organizace <p>Regionální geografie</p> <p>4. Makroregiony světa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Severní Amerika - Latinská Amerika - Afrika - Austrálie a Oceánie 	<p>Základy společenských věd: mezinárodní vztahy, globální svět</p> <p>Tematický celek světové hospodářství bude rozšířen v Seminári ze zeměpisu v maturitním ročníku.</p> <p>Tematický okruh v Rámcovém vzdělávacím programu: Sociální prostředí</p> <p>Mezipředmětové vztahy Základy společenských věd: \ občan ve státě, mezinárodní vztahy, globální svět</p> <p>Aktuální světová ohniska napětí a geopolitické problémy budou probírány v rámci tematického celku Regiony při charakteristice jednotlivých makroregionů světa</p> <p>Tematický okruh v Rámcovém vzdělávacím programu: Regiony</p> <p>Očekávané školní výstupy jsou stejné pro všechny makroregiony a vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia. Výběr makroregionů byl proveden podle Katalogu požadavků zkoušky ze zeměpisu společné části maturitní zkoušky</p> <p>Hlavní důraz v tematickém okruhu Regiony bude kladen na propojení předchozích poznatků z fyzické a socioekonomické geografie na regionální úrovni</p> <p>Mezipředmětové vztahy Dějepis: nejstarší civilizace</p> <ul style="list-style-type: none"> - zámořské objevy - územní a historicko – politický vývoj
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • určí a vyhledá na mapě úmoří makroregionu • pojmenuje a vyhledá na mapě makroregionu významné vodní toky, vodopády a jezera, vymezi hlavní bezodtoké oblasti • popíše odtokový režim významných vodních toků v makroregionu podle jejich polohy v podnebném pásu • zhodnotí hospodaření s vodou v makroregionu, lokalizuje na mapě významné přehradní nádrže • pojmenuje a vymezi na mapě makroregionu širkové vegetační pásy • uvede typické zástupce flóry a fauny a hlavní půdní typy v jednotlivých vegetačních pásech makroregionu • zhodnotí výškovou stupňovitost vegetace ve vybrané oblasti makroregionu • pojmenuje a vyhledá na mapě makroregionu významné národní parky, uvede co je v těchto národních parcích předmětem ochrany • posoudí rozmístění obyvatelstva v makroregionu, určí a vyhledá na mapě hustě a řídko osídlené oblasti • zhodnotí základní demografické parametry obyvatelstva v makroregionu • charakterizuje rasovou, národnostní a náboženskou strukturu obyvatelstva na území makroregionu • popíše hlavní migrační proudy s vazbou na makroregion ve světovém měřítku • uvede dosažený stupeň urbanizace v makroregionu, popíše venkovské a městské osídlení, vyhledá na mapě významné aglomerace a konurbace • charakterizuje sektorovou strukturu hospodářství vybraných států na území makroregionu • posoudí úroveň zemědělství v makroregionu, popíše zaměření zemědělské produkce a určí její rozmístění na mapě • lokalizuje na mapě makroregionu významná ložiska nerostných surovin • zhodnotí úroveň a zaměření průmyslu v makroregionu, určí a vyhledá na mapě hlavní průmyslové oblasti • vyhledá na mapě hlavní dopravní tahy a uzly v makroregionu • lokalizuje na mapě makroregionu hlavní oblasti cestovního ruchu a uvede čím jsou pro turisty atraktivní • vymezi na mapě ohniska napětí v makroregionu, určí příčiny vedoucí k napětí v dané oblasti a navrhne možné způsoby řešení současné situace • rozdělí makroregion do celků nižšího řádu podle zvolených kritérií • vyhledá na mapě makroregionu jednotlivé státy a jejich hlavní města • zhodnotí z různých hledisek postavení a význam makroregionu ve světě, 	<ul style="list-style-type: none"> - polární oblasti - jihozápadní Asie - střední Asie a Zakavkazsko - jižní Asie - jihovýchodní Asie - východní Asie - Rusko 	<p>makroregionů světa s důrazem na 20. století</p> <p>Základy společenských věd: mezinárodní vztahy, globální svět</p> <p>Český jazyk a cizí jazyky: jazyk a jazyková komunikace</p> <p>- jazykové prostředky a funkce (správný pravopis a výslovnost místopisných názvů ve vybraných makroregionech, přepis cizojazyčných názvů do češtiny)</p> <p>Biologie: systém a fylogeneze rostlin a živočichů s důrazem na jejich zeměpisné rozšíření</p>
--	--	---

porovná jej s ostatními makroregiony světa		
--	--	--

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: 3. – čtyřleté gymnázium

5. – vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 2 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí matematickou, fyzickogeografickou, socioekonomickou a geopolitickou polohu Evropy • vymezí na mapě hranici mezi Evropou a Asií • charakterizuje fyzickogeografické a socioekonomické poměry Evropy jako celku • popíše a zhodnotí integrační tendence v Evropě od konce druhé světové války do současnosti • charakterizuje základní politické a ekonomické cíle Evropské unie • uvede hlavní instituce Evropské unie a jejich funkce • vyjmenuje členské státy Evropské unie • rozliší hlavní evropské makroregiony podle zvolených kritérií <ul style="list-style-type: none"> • vymezí příslušný region a vyhledá jej na mapě Evropy • zhodnotí matematickou, fyzickogeografickou, socioekonomickou a geopolitickou polohu regionu • vyhledá na mapě regionu významné prvky horizontální členitosti • popíše geologickou stavbu a vývoj regionu • charakterizuje povrch regionu, popíše jeho výškovou členitost • pojmenuje a vyhledá na mapě regionu vybrané povrchové celky a uvede geomorfologické činitele, které je formovaly • vymezí podnebné pásy v regionu, interpretuje a lokalizuje na úrovni podnebného pásu klimadiagram • porovná podnebí v jednotlivých oblastech regionu, uvede hlavní klimatogeografické činitele ovlivňující podnebí v těchto oblastech • popíše a zhodnotí klimatické procesy specifické pro daný region • doporučí vhodné období roku pro cestu do regionu s ohledem na klimatické poměry • pojmenuje a vyhledá na mapě regionu významné vodní toky, vodopády 	<p>1. Evropa – obecný přehled</p> <ul style="list-style-type: none"> - poloha Evropy - přírodní a společenské poměry - integrační tendence v Evropě - Evropská unie - regionální členění Evropy <p>2. Regiony Evropy</p> <ul style="list-style-type: none"> - severní Evropa (Skandinávie, Island a Dánsko, Pobaltí) <ul style="list-style-type: none"> - západní Evropa (Velká Británie, Irsko, Francie, státy Beneluxu) 	<p>Tematický okruh v Rámcovém vzdělávacím programu: Regiony</p> <p>Průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (žijeme v Evropě): geografický a geopolitický profil Evropy</p> <ul style="list-style-type: none"> - evropské jazykové a kulturní okruhy - evropský integrační proces <p>Mezipředmětové vztahy Základy společenských věd: mezinárodní vztahy globální svět (evropská integrace)</p> <p>Tematický okruh v Rámcovém vzdělávacím programu: Regiony</p> <p>Poznámka: očekávané školní výstupy jsou až na drobné změny stejné jako u jednotlivých makroregionů světa (viz tematický celek číslo šest Makroregiony světa ve druhém ročníku) v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro gymnázia a Katalogem požadavků zkoušky ze zeměpisu společné části maturitní zkoušky</p> <p>Průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě: evropské kulturní kořeny a hodnoty</p> <ul style="list-style-type: none"> - hospodářství

<p>a jezera, vymezí hlavní bezodtoké oblasti</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše odtokový režim významných vodních toků v regionu podle jejich polohy v podnebném pásu • zhodnotí hospodaření s vodou v regionu, lokalizuje na mapě významné přehradní nádrže • pojmenuje a vymezí na mapě regionu šířkové vegetační pásy • uvede typické zástupce flóry a fauny a hlavní půdní typy v jednotlivých vegetačních pásech regionu • zhodnotí výškovou stupňovitost vegetace ve vybrané oblasti regionu • pojmenuje a vyhledá na mapě regionu významné národní parky, uvede co je v těchto národních parcích předmětem ochrany • posoudí rozmístění obyvatelstva v regionu, určí a vyhledá na mapě hustě a řídko osídlené oblasti • zhodnotí základní demografické parametry obyvatelstva v regionu • charakterizuje rasovou, národnostní a náboženskou strukturu obyvatelstva na území regionu • popíše hlavní migrační proudy s vazbou na daný region v evropském a světovém měřítku • uvede dosažený stupeň urbanizace v regionu, popíše venkovské a městské osídlení, vyhledá na mapě významné aglomerace a konurbace • charakterizuje sektorovou strukturu hospodářství vybraných států na území regionu • posoudí úroveň zemědělství v regionu, popíše zaměření zemědělské produkce a určí její rozmístění na mapě • lokalizuje na mapě regionu významná ložiska nerostných surovin • zhodnotí úroveň a zaměření průmyslu v regionu, určí a vyhledá na mapě hlavní průmyslové oblasti • vyhledá na mapě hlavní dopravní tahy a uzly v regionu • lokalizuje na mapě regionu hlavní oblasti cestovního ruchu a uvede čím jsou pro turisty atraktivní • vymezí na mapě ohniska napětí v regionu, určí příčiny vedoucí k napětí v dané oblasti a navrhne možné způsoby řešení současné situace • vyhledá na mapě regionu jednotlivé státy a jejich hlavní města • zhodnotí z různých hledisek postavení a význam regionu v Evropě, porovná jej s ostatními evropskými regiony 	<p>- střední Evropa (Německo, alpské země, Slovinsko, Polsko, Slovensko, Maďarsko)</p> <p>- jihozápadní Evropa (státy Pyrenejského a Apeninského poloostrova, středomořské ostrovy)</p> <p>- jihovýchodní Evropa (Rumunsko, Bulharsko, státy Balkánského poloostrova)</p> <p>- východní Evropa (Ukrajina, Bělorusko, Moldávie)</p>	<p>- shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí</p> <p>Mezipředmětové vztahy Dějepis: územní a historicko – politický vývoj Evropy s důrazem na 20. století</p> <p>Základy společenských věd: mezinárodní vztahy - globální svět</p> <p>Český jazyk a cizí jazyky: jazyk a jazyková komunikace - jazykové prostředky a funkce (správný pravopis a výslovnost místopisných názvů ve vybraných makroregionech, přepis cizojazyčných názvů do češtiny)</p>
---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí matematickou, fyzickogeografickou, socioekonomickou a geopolitickou polohu České republiky, posoudí její výhodnost a nevýhodnost • porovná rozlohu České republiky s ostatními evropskými státy, uvede příklady států s obdobnou rozlohou • popíše územní vývoj českého státu od období Sámovy říše po současnost • charakterizuje historický vývoj mapování území České republiky • popíše geologický vývoj na území České republiky od prahor do současnosti • pojmenuje a vyhledá na geologické mapě České republiky oblasti vytvořené v jednotlivých geologických obdobích • uvede hlavní horniny typické pro jednotlivé geologické oblasti • vymezí na mapě České republiky hlavní geomorfologické provincie a subprovincie a v jejich rámci vyhledá na mapě nejvýznamnější geomorfologické celky • orientuje se na fyzickogeografické mapě České republiky, vyhledá významná pohoří a jejich nejvyšší vrcholy • vysvětlí na konkrétních příkladech z území České republiky působení jednotlivých geomorfologických činitelů v krajině • charakterizuje výškové členění reliéfu České republiky • uvede hlavní klimatogeografické činitele ovlivňující podnebí České republiky • zhodnotí roční chod teplot, srážek a oblačnosti na území České republiky, uvede teplotní a srážkové rekordy • vymezí na mapě České republiky hlavní podnebné oblasti a uvede jejich klimatické charakteristiky • vyčte ze synoptické mapy stav počasí na území České republiky • pojmenuje a vyhledá na mapě České republiky oblasti se znečištěným ovzduším, uvede co je příčinou jeho znečištění a navrhne možné způsoby řešení situace • vymezí na mapě České republiky jednotlivá úmoří, určí kudy prochází na našem území hlavní evropské rozvody • pojmenuje hlavní vodní toky a vyhledá je na mapě, charakterizuje a graficky vyjádří odtokový režim řek na území České republiky • vysvětlí příčiny povodňových situací na území České republiky, uvede možnosti ochrany a hlavní zásady chování při povodních • vyhledá na mapě České republiky významná jezera, vysvětlí způsob jejich vzniku 	<p>3. Česká republika (ČR) - poloha a rozloha České republiky</p> <p>- územní vývoj České republiky</p> <p>- přírodní poměry České republiky</p>	<p>Tematický okruh v Rámcovém vzdělávacím programu: Regiony</p> <p>Integruje část učiva tematického okruhu Geologické procesy v litosféře (práce s geologickou mapou ČR) vzdělávacího obsahu předmětu geologie</p> <p>Průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě: vztahy ČR se sousedními zeměmi a spolupráce s nimi - středoevropské iniciativy - politické aspekty postavení českých zemí v Evropě a ve světě: podstatné vývojové mezníky</p> <p>Mezipředmětové vztahy Základy společenských věd; mezinárodní vztahy - globální svět</p> <p>Český jazyk: jazyk a jazyková komunikace - jazykové prostředky a funkce (správný pravopis místopisných názvů)</p>
---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • vymezí na mapě České republiky hlavní rybníkářské oblasti, zhodnotí hospodářské aspekty a význam českého rybníkářství v minulosti a současnosti • vyhledá na mapě České republiky významné přehradní nádrže, rozlišuje přehradní nádrže podle jejich převládajícího účelu • charakterizuje zásoby podzemních vod na území České republiky, lokalizuje hlavní lázeňské oblasti a uvede jejich léčebnou specializaci • uvede hlavní půdotvorné činitele uplatňující se v České republice • charakterizuje a lokalizuje na mapě hlavní půdní druhy v České republice, zhodnotí možnosti jejich zemědělského využití • pojmenuje a vyhledá na mapě hlavní půdní typy v České republice, zdůvodní jejich rozmístění a analyzuje jejich vhodnost pro zemědělství • popíše výškovou stupňovitost půdních typů v České republice • zhodnotí vývojové změny vegetace na území České republiky v souvislosti s historickým šířením osídlení, zemědělství a těžby dřeva • popíše skladbu a rozšíření lesních porostů na území České republiky • charakterizuje výškové vegetační stupně v pohořích • uvede příklady velkoplošných a maloplošných chráněných území a vyhledá je na mapě České republiky • vysvětlí význam mezinárodní soustavy chráněných území Natura 2000 a zapojení České republiky do tohoto projektu • lokalizuje na mapě České republiky oblasti s narušeným životním prostředím a navrhne možnosti jeho zlepšení • posoudí aktuální trendy demografického vývoje obyvatelstva v České republice • popíše věkovou strukturu obyvatelstva České republiky, podle věkové pyramidy vysvětlí demografický vývoj české populace v minulosti • charakterizuje národnostní a náboženskou strukturu obyvatelstva České republiky • zhodnotí rozmístění obyvatelstva České republiky • určí hlavní migrační trendy v rámci České republiky a mezi Českou republikou a ostatními státy • uvede kritéria používaná pro odlišení venkovského a městského osídlení v České republice • popíše vývoj funkce venkovského osídlení v České republice ve 20. století, rozlišuje základní typy venkovského osídlení • rozliší hlavní funkce městských sídel, uvede příklady měst podle jejich funkce 	<p>- obyvatelstvo a sídla České republiky</p>	<p>Dějepis: historie českého rybníkářství</p> <p>Biologie: systém a fylogeneze rostlin a živočichů s důrazem na druhy vyskytující se v České republice - základy ekologie a ochrany životního prostředí</p> <p>Průřezová témata Environmentální výchova Životní prostředí regionu a České republiky: jaká je historie a současný stav ochrany přírody a krajiny v ČR.</p> <p>Mezipředmětové vztahy Český jazyk: jazyk a jazyková komunikace, jazykové prostředky a funkce (nářečí v ČR)</p>
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • uvede významné mezinárodní organizace, jejichž členem je Česká republika a zhodnotí jejich zaměření • charakterizuje územně správní členění České republiky • popíše administrativní členění území České republiky na Statistické územní jednotky evropské unie (NUTS 0 – NUTS 4) • porovná jednotlivé regiony České republiky podle vybraných kritérií • hodnotí na konkrétních příkladech mezinárodní spolupráci v euroregionech • vymezí místní region podle různých kritérií • zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní prostředí místního regionu • uvede vazby místního regionu k vyšším územním celkům • posoudí možnosti dalšího rozvoje místního regionu 	<p>- regionální členění České republiky</p> <p>- místní region</p>	<p>Dějepis: historický vývoj místního regionu Český jazyk: významní spisovatelé místního regionu</p>
--	--	---

5.2.13 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávacího obsahu Hudebního oboru v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia a integrujícího tématu Umělecká tvorba a komunikace, který je součástí vzdělávací oblasti.

Vyučovací předmět v sobě integruje rovněž průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova (okruhy: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Seberegulace a organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Sociální komunikace; Morálka všedního dne; Spolupráce a soutěž)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (okruhy: Globalizační a rozvojové procesy; Žijeme v Evropě)
- Multikulturní výchova (okruh: Psychosociální aspekty interkulturality)
- Mediální výchova (okruh: Uživatelé – vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům)

Hudební výchova navazuje svým obsahem a cíli na hudební výchovu základní školy.

Prohlubuje znalosti, rozvíjí dovednosti a upevňuje získané vědomosti v těchto okruzích činností:

- produktivní činnosti – vokální činnosti (jednohlasý a vícehlasý zpěv, intonace, práce s mluveným slovem), instrumentální činnosti (hra na jednoduché nástroje, tvorba instrumentálních doprovodů) a hudebně pohybové činnosti (vyjádření hudby pohybem, tanec)
- receptivní činnosti (hudebně výrazové prostředky, hudební formy, působení hudby)
- reflexe (vnímání hudby, rozbor forem a výrazových prostředků, hodnocení hudby; význam, interpretace a umělecká hodnota díla; autor, styl, žánr, historické období, poselství díla)

Časové vymezení předmětu

Týdenní hodinová dotace:

1. ročník čtyřletého gymnázia a 3. ročník vyššího stupně šestiletého gymnázia – 2 hodiny
2. ročník čtyřletého gymnázia a 4. ročník vyššího stupně šestiletého gymnázia – 2 hodiny

Žák si v rámci povinné oblasti Umění a kultura volí na úrovni školního kurikula buď předmět Výtvarná výchova nebo Hudební výchova. V rámci předmětu Hudební výchova může žák dle svého zájmu volit alternativu Hudební výchova (sborový zpěv). Tento předmět je pro ostatní žáky gymnázia předmětem nepovinným. V předmětu hudební výchova (sborový zpěv) škola nabízí žákům možnost kultivované volnočasové aktivity. Předmět tohoto typu je důležitý pro rozvoj citového, smyslového a intuitivního poznávání a je vhodným doplněním naukových předmětů. Žáci rozvíjejí své hlasové a mnohdy i pohybové dispozice, pronikají hlouběji do problematiky interpretace uměleckého díla. Předmět rozvíjí možnosti

práce ve skupině, kultivuje vystupování žáků na veřejnosti. Dává možnost účasti na festivalech, soutěžích a koncertech pro veřejnost. Tím rozvíjí u žáků kompetence sociální a personální, ale také občanské.

Výuka předmětu může být na základě zájmu studentů v některém z vyšších ročníků (ve 3. a 4. ročníku čtyřletého gymnázia a v 5. a 6. ročníku šestiletého gymnázia) doplněna volitelným předmětem (Seminář z dějin umění ve spolupráci s výtvarnou výchovou).

Organizační vymezení předmětu

Předmět je vyučován ve specializované učebně, ve které je k dispozici odpovídající didaktická technika a hudební nástroje, které doplňují výuku. Do výuky jsou začleněny podle možností a nabídky uměleckých agentur exkurze, návštěvy koncertů, hudebních pořadů a divadelních představení.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- učíme žáky vědomě využívat metody a postupy vedoucí k rozvoji a kultivaci hlasu
- předkládáme žákům dostatečné informační zdroje, vedeme je k samostatnému vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů, ke zpracovávání informací formou referátů, samostatných i skupinových prací
- zařazováním koncertů, exkurzí, divadelních nebo filmových představení do procesu vzdělávání zprostředkováváme žákům kontakt s hudebním a kulturním děním

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme žákům diskutovat nad hudebními díly, ujasňovat si tak své představy, myšlenky, řešit tak sporné názory na problematiku, analyzovat výrazové prostředky v hudbě
- vedeme žáky k vnímání nejrůznějších problémových situací při výuce, k rozpoznání a pochopení problémů a přemýšlení o jejich příčinách. Vedeme je k tomu, aby vlastním úsudkem a zkušenostmi hledali způsob řešení problémů

Kompetence komunikativní

- prostřednictvím různých komunikačních strategií a řízených diskusí vedeme žáka k jasnému a srozumitelnému vyjadřování myšlenek a názorů; vytváříme tak podmínky pro vzájemné sdělování pocitů a hudebních představ, popř. používání odborných pojmů z oblasti hudební teorie
- využíváme skupinovou práci při přípravě a realizaci hudebních objektů
- vytváříme podmínky k hudebnímu nebo hudebně pohybovému dialogu mezi žáky formou pěvecké a nástrojové souhry, hudebních a hudebně pohybových improvizací i řízených aktivit

Kompetence sociální a personální

- ve výuce navozujeme situace, které vedou k uvědomění si vlastního přínosu a respektování osobnosti druhého; využíváme k tomu nástrojovou souhru, vícehlasý zpěv, hudebně pohybovou improvizaci, skupinové úkoly
- umožňujeme žákům vyjádřit vlastní představy hudebně vyjadřovacími prostředky, vedeme je tak k respektování představ druhých
- podporujeme žáky v individuálním posuzování svých hudebních schopností a stanovování si vlastních zájmových či profesních plánů
- formou diskuse vedeme studenty k přijímání názorů ostatních a k respektování jejich hudebního vkusu a zaměření

Kompetence občanská

- vytváříme dostatek příležitostí k poznání historie a současnosti hudebního umění formou výkladu, projektů, návštěv koncertů a jiných kulturních akcí
- formou referátů vedeme žáky ke sledování aktuálního hudebního dění v hudebním světě a v oblastech, které s hudbou souvisí
- formou řízené diskuse a návštěv kulturních akcí vytváříme příležitost uvědomovat si a respektovat určité společenské normy

Kompetence k podnikavosti

- motivujeme žáky k rozvoji jejich osobního i odborného potenciálu, podněcujeme jejich iniciativu i tvořivost při hudebních činnostech
- vedeme žáky k dosahování stanovených cílů při realizaci hudebních kompozic a projektů, k dokončování zahájených aktivit a k dosahování úspěchu v hudebních oborech

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 1. – 2. – čtyřleté gymnázium

3. – 4. – vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 2 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech		Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
	1. ročník čtyřletého gymnázia 3. ročník šestiletého gymnázia	2. ročník čtyřletého gymnázia 4. ročník šestiletého gymnázia	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> umí se rozezpívat, tón tvoří nenásilně, měkce, nekřičí, nepřepíná své hlasové možnosti, nezpívá při námaze a při hlasové indispozici zpívá dle svých možností čistě a rytmicky přesně ve správném tempu, zvládá frázování, přízvuky, dynamiku, přednese píseň i mluvené slovo přirozeně, dbá na kulturu svého hlasového projevu rozumí notovému zápisu, dovede vysvětlit hudební značky a názvosloví, realizuje podle notového zápisu jednoduchou skladbu (např. diriguje, 	<p>Kultivace pěveckého a hlasového projevu – intonační a rytmický výcvik – sólový a sborový zpěv</p> <p>- dechová, hlasová, intonační cvičení; tvoření tónu, legato, staccato, tečkovaný rytmus, dynamika, dvojhlas s vizuální oporou v notovém zápise lidových i umělých písní v dur i v moll</p> <p>Orientace v notovém zápise vokálních a instrumentálních kompozic</p> <p>- orientace a jednoduchá realizace kompozic základní intervaly - základní atributy hudby: melodie, harmonie, rytmus, tempo, dynamika</p>	<p>Kultivace pěveckého a hlasového projevu – intonační a rytmický výcvik – sólový a sborový zpěv</p> <p>- dechová, hlasová a intonační cvičení, intervalová intonace, důraz na pojetí zpívaných písní, lidský hlas a sluch</p> <p>Orientace v notovém zápise vokálních a instrumentálních kompozic</p> <p>- orientace v partituře, realizace složitějších kompozic, hudební značky a názvosloví základní harmonické funkce – T, S, D</p>	<p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Biologie: sluchové ústrojí Fyzika: akustika Tělesná výchova: pohybové činnosti na hudební doprovod Dějepis: historické epochy a jejich kultura Český jazyk tvořivé činnosti s hudbou a literárním textem Výtvarná výchova: kulturní souvislosti, všeumělecká díla – opera, muzikál, hudební film</p> <p>Průřezová témata</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, (jak jsem schopen vnímat se pozitivně; jak rozumím vlastní jedinečnosti)</p> <ul style="list-style-type: none"> seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (péče o sebe sama; relaxace) sociální komunikace (verbální a neverbální komunikace; tvořivá komunikace) morálka všedního dne (jakou morálku vyznávám ve vztahu k sobě, k ostatním lidem a kulturám; jak přebírám zodpovědnost v různých situacích)

<p>účastní se jako vokalista, instrumentalista, tanečník)</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá „hru na tělo“, předvede základní taktovací gesta, vytvoří pohybovou improvizaci na danou hudbu, dovede sjednotit pohyb s hudbou; rozliší tance podle příznačných rytmů • pozná a slovně vyjádří hlavní znaky slyšené hudby, pojmenuje výrazové prostředky (melodika, rytmika, dynamika, instrumentace, forma) hudby • rozpozná hudební nástroje, sleduje vývoj nových technologií v hudbě, chápe význam interpreta, na vhodně volených ukázkách popíše charakteristické rysy skladatelovy tvorby a objasní podmínky vzniku díla 	<p>Pohyb hudby a gesto, pohybové etudy, tanec jako způsob komunikace - hra na tělo, realizace rytmů v 2/4 taktu, taneční krok, vlastní jednoduché pohybové sestavy k písničtému tanečnímu charakteru</p> <p>Hudba jako organizovaný zvuk – hudební objekt, hudebně výrazové prostředky, hudební forma - melodie, harmonie, rytmus, dynamika, hudební druhy a formy</p> <p>Hudební skladatel a interpret, interpretace v hudbě, umělecký provoz - vývoj notace, zápis hudby, partitura dirigent, umění instrumentace, koncert, hudební divadlo</p>	<p>Pohyb hudby a gesto, pohybové etudy, tanec jako způsob komunikace - pohybové vyjádření výrazu netaneční hudby, plynulý pohyb v prostoru, pohybové vyjádření soudobé hudby, výrazový tanec, prvky pantomimy</p> <p>Hudba jako organizovaný zvuk – hudební objekt, hudebně výrazové prostředky, hudební forma - melodické linie, zvláštnosti harmonie, instrumentace, prostředky zvukomalby, druhy zpěvních hlasů</p> <p>Hudební skladatel a interpret, interpretace v hudbě, umělecký provoz tvůrce hudby a interpret, skladatel a interpret jako jedna osoba, úloha interpreta hudby umělecký a nonumělecký, úloha dirigenta</p>	<p>- spolupráce a soutěž (jak spolupracovat s lidmi, kteří jsou jiní než já sám, a jak rozvíjet vztahy s dospělými; jak se mohu a jsem ochoten se podílet na obecně prospěšných aktivitách; můj vztah ke spolupráci a k soutěži; jak jsem schopen přijímat názory druhých lidí jako možná východiska pro svůj další rozvoj; jak fungovat jako člen skupiny a komunity, jak prokazovat ochotu ke spolupráci s ostatními; jak mohu a umím pomáhat a podporovat jiné lidi, poskytovat rady; jak umím rozpoznat situace soutěže a jak je prožívám)</p> <p>Multikulturní výchova - psychosociální aspekty interkulturality</p> <p>Mediální výchova - uživatelé (vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům)</p>
--	--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • zvládá hru na jednoduché rytmické nástroje, oceňuje hudební dovednosti druhých, vytváří vlastní jednoduchý doprovod, volí vhodnou kombinaci nástrojů, zapojuje se do souhry s ostatními • dovede vynášet samostatné soudy, hodnotit hudební dílo a diskutovat o něm • prokáže vlastní zájem o umělecké dílo, orientuje se v jeho struktuře a historických souvislostech vzniku díla 	<p>Hra a tvorba instrumentálních doprovodů (rytmicko-melodické doprovody, jednoduchá aranžmá)</p> <ul style="list-style-type: none"> - technika hry na nástroje, orientace neinstrumentalistů na klávesových nástrojích, kytare – využití ostinátního doprovodu, hra a tvorba rytmických doprovodů, společné sestavení rytmických etud <p>Poslech a rozbor hudebních děl a jejich historických souvislostí</p> <ul style="list-style-type: none"> - vývoj hudby od pravěku – teorie vzniku hudby, periodizace hudebních dějin, charakteristické znaky jednotlivých etap, formy hudebního díla ve vývoji hudby - lidová hudba - pravěk a starověk - středověk – jednohlas, vícehlas - renesance - baroko - rokoko 	<p>Hra a tvorba instrumentálních doprovodů (rytmicko-melodické doprovody, jednoduchá aranžmá)</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra nebo tvorba melodií či doprovodů dle individuálních schopností žáků <p>Poslech a rozbor hudebních děl a jejich historických souvislostí</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah tvůrce a příjemce uměleckého díla - vývoj hudby od 18. století do současnosti - nonartifciální hudba – znaky, vývoj - klasicismus - romantismus - hudba 20.století - postmoderna 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - globalizační a rozvojové procesy (globalizace a kulturní změny: procesy podporující stejnorodost a rozdílnost kulturního prostředí, snižování kulturní rozmanitosti na Zemi, šíření tzv. globální kultury a jeho důsledky; lokální kulturní prostředí v procesu globalizace, posilování místních zájmů, komunit a identit (protikladný proces tzv. glocalizace vůči globalizaci); kulturní okruhy ve světě a v Evropě, etnická, jazyková a náboženská rozmanitost, civilizační okruhy, jejich specifikace, rozdíly a možnosti spolupráce, prolínání světových kultur, etnické, náboženské a kulturní konflikty jako důsledek globalizace) - žijeme v Evropě (významní Evropané: výběrová mozaika světově významných představitelů kultury; významní Evropané z českého prostředí; výběrová mozaika evropsky a světově významných reprezentantů kultury pocházejících z území Čech, Moravy a českého Slezska)
---	--	--	---

5.2.14 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení předmětu

Výtvarná výchova tvoří společně s Hudební výchovou celek v tematické oblasti Umění a kultura. Výtvarná výchova čtyřletého gymnázia a vyššího stupně šestiletého studijního cyklu gymnázia navazuje na výtvarnou výchovu základní školy a nižšího stupně šestiletého studijního cyklu Vede žáka k uvědomělému užívání vizuálně obrazných prostředků na úrovni smyslových dispozic a úrovni subjektivně osobnostní a sociální.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy (s obrazem, sochou, designem, architekturou, novými médii apod.), které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Vizuálně obrazné znakové systémy zahrnují jak znakové systémy výtvarného umění různých etap s stylů, tak i ostatní produkty vizuální kultury.

Pojetí vizuálně obrazných znaků je z principu pojetím tvořivým a předpokládajícím experimentální fázi vzniku těchto znaků a jejich ověřování poznáváním a komunikací.

Do vyučovacího předmětu výtvarná výchova jsou zařazena průřezová témata:

- Osobnostní a sociální rozvoj - jak rozumím vlastní jedinečnosti, relaxace
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - kulturní okruhy ve světě a v Evropě: etnická, jazyková a náboženská rozmanitost, civilizační okruhy, jejich specifikace, rozdíly a možnosti spolupráce; prolínání světových kultur, etnické, náboženské a kulturní konflikty jako důsledek globalizace

Časové vymezení předmětu

Výtvarná výchova je zařazena v prvním a druhém ročníku čtyřletého gymnázia a ve třetím a ve čtvrtém ročníku šestiletého gymnázia.

Na začátku studia si žáci volí jeden ze dvou předmětů oblasti umění a kultura (Hudební výchova a Výtvarná výchova) jako povinný, proto je třída dělena na skupiny. Výuka je dotována 2 hodinami týdně.

Organizační vymezení předmětu

Výuka výtvarné výchovy probíhá ve specializované učebně, která je vybavena vhodnými lavicemi, ty jsou uspořádány tak, aby činnosti ve třídě mohly být variabilně organizovány (například skupinová práce). V učebně je k dispozici DVD přehrávač, televize, osobní počítač s možností vyhledávat informace na internetu jako pomoc při výuce dějin umění a tiskařský lis. Žáci mají možnost využívat také keramickou dílnu. Součástí realizace vzdělávacího obsahu jsou návštěvy výstav a stálých expozic.

V průběhu studia se studenti zapojují do mnoha soutěží, organizují výstavy, spolupracují s jinými typy škol na nejrůznějších projektech.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vzdělávací obsah je realizován prostřednictvím tvůrčích činností. V jejich očekávaných výstupech se propojují hlediska tvorby, recepce a interpretace tak, aby se dále rozvíjela žákova smyslová citlivost, uplatňovala se jeho subjektivita a ověřovaly se komunikační účinky jím předkládaných vizuálně obrazných vyjádření (rozvíjí se tak jeho kompetence komunikativní, sociální a personální).

Žák je veden k poznávání a porozumění umění prostřednictvím vědomé reflexe a vlastní tvorby, sledování a hodnocení umění na pozadí historických, společenských a technologických změn, k chápání umění jako specifického způsobu komunikace (rozvíjí tak své kompetence občanské, kompetence k řešení problému i kompetence k učení).

Kompetence k učení

Učitel:

- při teoreticky zaměřených hodinách vytváří takové učební materiály, aby je žáci mohli dále využívat pro své vlastní učení
- zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost
- vede žáka tak, aby si při konečném výstupu dokázal uvědomit problémy související s realizací
- využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- žákům předkládá dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- při zadání úkolů vede žáka k rozpoznání výtvarného problému a hledání nejvhodnějšího způsob řešení
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáka k žák vyjádření názoru a schopnosti vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- klade dostatek prostor pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky
- dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů)

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáka ke schopnosti respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence občanská

Učitel:

- podporuje ochotu žáků pomáhat druhým
- vysvětluje nesmyslnost a neopodstatněnost rasismu a xenofobií
- vede žáky k ohleduplnosti, vzájemné úctě a toleranci

Kompetence k podnikavosti

Učitel:

- zapojuje žáky do projektů a soutěží
- zapojuje žáky do organizace školních akcí
- podporou individuálního výtvarného projevu vede žáka k samostatnému rozhodování

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 1. – čtyřleté gymnázium

3. – vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 2 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> porovnává různé znakové systémy, rozpoznává specifčnosti různých vizuálně obrazných systémů a vědomě je uplatňuje při vlastní tvorbě a interpretaci, využívá znalosti aktuálních způsobů vyjadřování technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy pojmenovává účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání a vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti smyslového vnímání, nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů a na konkrétních případech vysvětluje, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpoznává jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření, objasňuje na příkladech vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření, aktivně vstupuje do procesu a respektuje jeho pluralitu 	<p>1. Uplatnění vizuálně obrazných vyjádření - ve smyslové, subjektivní a komunikační úrovni - vizuálně obrazné znakové systémy z hlediska poznání a komunikace</p> <p>2. Znaková podmíněnost chápání světa - znakové systémy jednotlivých druhů umění - historické proměny pojetí uměleckého procesu- mytický, univerzalistický - neevropské kultury - vztah slova a obrazu</p> <p>3. Postavení umělce ve společnosti - sociální a technické proměny dneška a jejich vliv na úlohu komunikace v uměleckém procesu - subjektivní chápání uměleckých děl ve vztahu k hodnotám považovaných za společensky uznávané</p> <p>4. Povrch a konstrukce - vytváření iluze prostoru, chápání vztahů, předmětů a tvarů v prostoru, chápání objemu a pohybu, celistvost a rozklad tvaru - princip náhody (činnosti uvedené do souvislosti s historickým pozadím)</p> <p>5. Smyslové vnímání a jeho rozvoj - prezentace uměleckého díla</p>	<p>Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj: - jak rozumím vlastní jedinečnosti - relaxace (realizováno průběžně ve všech tématech)</p> <p>Mezipředmětové vztahy Český jazyk – slovo jako symbol a znak, dějiny literatury</p>

<ul style="list-style-type: none"> • v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky, objasňuje roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku, uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku, snaží se odhalit vlastní zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí 	<p>6. Osvobození obrazu od zavedeného zobrazování viditelného - relativita barevného vidění</p> <p>7. Zapojení těla, jeho pohybu a gest do procesu tvorby při vyjádření osobních prožitků a zkušeností</p> <p>8. Interakce s vizuálně obrazným vyjádřením v roli autora, příjemce a interpreta - formulování a obhajoba vlastních názorů</p>	<p>Základy společenských věd – sebepoznání, sebepojetí, seberegulace</p>
---	---	--

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 2. – čtyřleté gymnázium

4. – vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 2 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvádí, rozlišuje a porovnává osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě, na příkladech společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazných vyjádření uvádí vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu a jeho účinku v procesu komunikace na konkrétních případech vysvětluje, jak umělecká obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot své aktivní kontakty a získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy a s ostatními vizuálně obraznými vyjádřeními uplatňovanými v běžné komunikaci rozlišuje umělecké slohy a umělecké směry z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádření, na příkladech objasňuje, zda a jak se umělecké prostředky promítají do současné obrazové komunikace charakterizuje obsahové souvislosti vizuálně obrazných vyjádření a konkrétních uměleckých děl a porovnává způsob užití prostředků 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uplatnění vizuálně obrazného vyjádření v úrovni smyslové, subjektivní a komunikační 2. Figurace a nefigurace 3. Vliv uměleckého procesu na způsob chápání reality <ul style="list-style-type: none"> - dynamika chápání uměleckého procesu - role umělce v societě 4. Umění jako proces nových, sociálně dosud nezakotvených znaků 5. Vznik a uplatnění symbolu <ul style="list-style-type: none"> - tvůrčí potenciál podvědomí - požadavek a meze obecné srozumitelnosti 6. Publikum a jeho účast v uměleckém procesu 7. Mimovědomá a vědomá percepce uměleckého díla <ul style="list-style-type: none"> - citace a metaznak, - vliv reklamy - masovost a autenticita projevu 8. Zrušení hranice umění a neumění <ul style="list-style-type: none"> - neumělecké a neškolené vizuální vyjadřování 9. Proměnlivost obrazu a tvaru v čase <ul style="list-style-type: none"> - změny úhlu vidění, časoprostorové chápání a jeho proměny 	<p>Průřezové témata: Výchova a myšlení v evropských a globálních souvislostech (realizováno v tématech: Vliv uměleckého procesu na způsob vnímání reality, Vznik a uplatnění symbolu, Mimovědomá a vědomá percepce uměleckého díla, Proměnlivost obrazu a prostoru v čase)</p> <p>Kulturní okruhy ve světě a v Evropě: etnická, jazyková a náboženská rozmanitost, civilizační okruhy, jejich specifikace, rozdíly a možnosti spolupráce; prolínání světových kultur, etnické, náboženské a kulturní konflikty jako důsledek globalizace</p> <p>Mezipředmětové vztahy Český jazyk – znakový charakter jazyka</p> <p>Dějepis – vývoj civilizací</p>

<ul style="list-style-type: none"> • vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií, samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění 	<p>10. Moduly a jejich spojování, rekombinace</p> <p>11. Účast v sociálním prostoru, minority, stopa člověka</p> <p>12. Rozvoj kreativity a smyslového vnímání - sebeuvědomování diváka - tvořivá osobnost v roli tvůrce, interpreta a recipienta</p>	<p>Český jazyk – komunikační mechanismy</p>
---	--	---

5.2.15 Tělesná výchova

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět realizuje obsah vzdělávacího oboru Tělesná výchova Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia a část vzdělávacího obsahu oboru Výchova ke zdraví. Začleňuje průřezová témata Osobnostní a sociální výchova (okruhy: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Spolupráce a soutěž, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace) Environmentální výchova (okruhy: Člověk a životní prostředí, Životní prostředí regionu).

Předmět Tělesná výchova si klade za cíl vybudovat v žácích pocit zodpovědnosti za své zdraví a chce vytvořit u žáků individuální pohybový návyk jako součást psychosomatické hygieny. Žáci jsou seznámeni se základy všech běžných sportovních odvětví a vedeni k aktivnímu pohybu, během období studia mohou najít sportovní činnost, která jim bude blízká a v budoucnu jim umožní věnovat se aktivnímu pohybu. Teoretické poznatky z oblasti tréninku, relaxace a účinků fyzické zátěže na organismus žákům umožní i v budoucnu plánovat svou fyzickou aktivitu přiměřeně svým možnostem.

Ve výuce je kladen důraz na prevenci úrazů a význam správné životosprávy a správného životního stylu pro duševní zdraví. Jsou v ní rovněž začleněny myšlenky spojené s olympismem.

Součástí osnov předmětu tělesná výchova jsou nepovinné předměty Sportovní hry I (florbal, kopaná) a Sportovní hry II (volejbal, basketbal, netradiční sportovní hry).

Časové vymezení předmětu

Tělesná výchova se vyučuje v rozsahu dvou hodin týdně v každém ročníku čtyřletého i vyššího stupně šestiletého gymnázia.

Výuka probíhá odděleně pro chlapce a dívky, v maturitním ročníku může být koedukovaná. Učivo je přizpůsobeno jednotlivým skupinám dle pohlaví, sportovní výkonnosti a vlivu prostředí. V maturitním ročníku si žáci volí obsahové zaměření výuky podle sportovních odvětví.

Žáci 1. ročníku čtyřletého a 3. ročníku šestiletého gymnázia absolvují 6 – 7 denní lyžařský výcvikový kurz, žáci 3. ročníku čtyřletého a 5. ročníku šestiletého gymnázia absolvují sportovní kurz zaměřený na letní sporty.

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá v tělocvičnách vybavených běžným sportovním nářadím a náčiním a ve venkovních sportovních areálech, případně v pronajatých specializovaných prostorách (zimní stadion, atleticko-fotbalový stadion, krytý a venkovní bazén, cyklostezky, dopravní hřiště, tenisové kurty, volejbalové kurty, fitness centra, loděnice).

Škola se pravidelně účastní sportovních soutěží v nejrůznějších odvětvích. Kromě meziškolních soutěží probíhají na škole soutěže mezitřídní (kolektivů i jednotlivců), které jsou otevřeny všem zájemcům z řad žáků školy.

Žáci mají možnost realizovat své pohybové potřeby v Kroužku vodní i jiné turistiky, který je zaměřen na kanoistiku, sportovní lezení, lyžování (běžecké, sjezdové) a turistiku. Ten probíhá formou pravidelných jednotek (lezení, kanoistika) a výběrových výletů či kurzů. Žáci všech ročníků mají možnost zúčastnit se výběrového lyžařského výcvikového kurzu v zahraničí.

V závěru školního roku jsou všichni žáci včetně vyučujících zapojeni do realizaci projektu Sportovní den.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

Učitel:

- vytváří prostor pro dostatečné osvojování pohybových dovedností správnými metodickými postupy v tělesné výchově a opakování naučených pohybových dovedností
- vede žáky k poznání vlastní fyzické a pohybové dovednosti
- vede žáky k rozvoji pohybových schopností, nechá žáky samostatně vybírat vhodné kondiční, posilovací nebo relaxační cviky pro rozcvičení
- vhodnou motivací představuje žákům tělesnou aktivitu jako prostředek kompenzace psychického zatížení a pro vlastní uspokojení
- vhodně zvolenou zátěží při cvičeních učí žáky rozpoznat zdraví prospěšné i zdraví ohrožující tělesné aktivity
- vede žáky k zodpovědnosti za své zdraví jako nejdůležitější hodnotu

Kompetence k řešení problémů

podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

Žák:

- přemýšlí o problému při zvládnutí cviku, sportovního prvku, hledá a navrhuje cesty k jeho odstranění
- podílí se na tvorbě programu vyučovací jednotky Tělesné výchovy
- učí se řešit situace a problémy např. začleněním do týmů rozdílně fyzicky a technicky zdatných žáků
- učí se chápat souvislosti mezi jednotlivými obory v oblasti tělesné výchovy a biologie, fyziky, psychologie, fyziologie a historie
- je motivován k řešení herních situací, k taktice a týmové spolupráci
- podílí se na organizaci sportovních akcí

Kompetence komunikativní

vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci

Žák:

- vyslechne a pochopí pokyny
- vede aktivní diskuzi o taktice ve družstvu
- vede slušný otevřený dialog s učitelem a se spolužáky
- napomáhá k vytváření demokratického prostředí uvnitř kolektivu

Kompetence sociální a personální

rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých

Žák:

- přijímá a učí se významu pravidel, dodržuje pravidla podle zásad fair play
- naplňuje a podporuje ve školních podmínkách myšlenky a význam OH
- rozvíjí spolupráci a pomoc uvnitř kolektivu
- má respekt k opačnému pohlaví
- pomáhá handicapovaným a méně zdatným
- přijímá role v rámci kolektivu, učí se odpovědnosti za výsledek práce kolektivu

Kompetence občanská

připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti a uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti, vytvářet u žáků potřebu projevit pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, k prostředí i k přírodě, učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a zodpovídat za ně, vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi

Žák

- dodržuje a prosazuje hygienické zásady při sportovních a tělesných aktivitách
- projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu
- teoreticky i prakticky ovládá zásady první pomoci
- pomáhá handicapovaným
- dává dopomoc a záchranu při cvičení

Kompetence k podnikavosti

vést studenty k jejich schopnosti připravovat a realizovat sportovní aktivity, samostatně rozhodovat, organizovat pohybové aktivity v souladu se zdravým způsobem života

Žák:

- cílevědomě přistupuje k organizaci svých pohybových aktivit a podle možností se je snaží sám organizovat
- snaží se hodnotit výsledky své práce
- při soutěžích se snaží o dosažení co nejlepších výsledků
- aktivně se podílí při organizaci soutěží v rámci školy i mimo ni, podílí se na přípravě sportovišť

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 1. – 4. čtyřleté gymnázium

3. – 6. vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 2 hodiny

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech 1. ročník čtyřletého g. 3. ročník šestiletého g.	Učivo rozpracované v tématech 2. ročník čtyřletého g. 4. ročník šestiletého g.	Učivo rozpracované v tématech 3. ročník čtyřletého g. 5. ročník šestiletého g. volitelná témata pro 4. ročník čtyřletého g. 6. ročník šestiletého g.	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • usiluje o optimální rozvoj pohybových schopností • usiluje o pozitivní změny ve svém životě souvisejících s vlastním zdravím a zdravím druhých • použije vyrovnávací cvičení zaměřené na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy • ☐ upraví pro vlastní potřebu a vhodně použije jednoduché kondiční programy 	<p>1. Činnosti ovlivňující zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport zdravotně orientovaná zdatnost, kondiční programy - ☐ ☐ význam kondičního cvičení - zdravotní význam správného držení těla, test - individuální pohybový režim - ☐ ☐ motivační cvičení - relaxační cvičení - posilovací cvičení - cviky vhodné a nevhodné k rozcvičení - únava, zátěž, regenerace, dechová cvičení - rozcvičení – základní typy - organismus a pohybová zátěž - organizace a bezpečnost - způsoby kontroly účinnosti sportovního zatížení 	<p>1. Činnosti ovlivňující zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport - zdravotně orientovaná zdatnost, kondiční programy - význam kondičního cvičení - zdravotní význam správného držení těla, test - individuální pohybový režim - motivační cvičení - relaxační cvičení - posilovací cvičení - cviky vhodné a nevhodné k rozcvičení - únava, zátěž, regenerace, dechová cvičení - rozcvičení – základní typy - organismus a pohybová zátěž - organizace a bezpečnost - způsoby kontroly účinnosti sportovního zatížení 	<p>1. Činnosti ovlivňující zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport - ☐ zdravotně orientovaná zdatnost, kondiční programy - význam kondičního cvičení - zdravotní význam správného držení těla, test - individuální pohybový režim - motivační cvičení - relaxační cvičení - posilovací cvičení - cviky vhodné a nevhodné k rozcvičení - únava, zátěž, regenerace, dechová cvičení - rozcvičení – základní typy - organismus a pohybová zátěž - organizace a bezpečnost - způsoby kontroly účinnosti sportovního zatížení 	<p>Učivo prolíná všemi ročníky. Učivo je zařazováno průběžně a přiměřeně k věku, pohlaví, okolním podmínkám a v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo</p> <p>Průřezová témata Prolínají výukou Tělesné výchovy ve všech ročnících</p> <p>Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Spolupráce a soutěž, Seberegulace, org. dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace</p>

<ul style="list-style-type: none"> • využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci, v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace • připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení • organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity • uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybové aktivitě i v neznámém prostředí • poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách • ☐ projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu • ☐ zaujímá odmítavé postoje ke všem formám rizikového 	<ul style="list-style-type: none"> - ☐ závažná poranění a život ohrožující stavy, improvizovaná I. pomoc v podmínkách sport. činností - péče o sebe sama - předcházení zátěžovým situacím, stresům - zvládnání zátěžových situací - relaxace - celková péče o zdraví - zásady hygieny 	<ul style="list-style-type: none"> - péče o sebe sama - předcházení zátěžovým situacím, stresům - zvládnání zátěžových situací - relaxace - celková péče o zdraví - zásady hygieny 	<ul style="list-style-type: none"> - ☐ závažná poranění a život ohrožující stavy, improvizovaná I. pomoc v podmínkách sport. činností - péče o sebe sama - předcházení zátěžovým situacím, stresům - zvládnání zátěžových situací - relaxace - celková péče o zdraví - zásady hygieny 	<p>Kurzy: Lyžařský výcvikový kurz 1. ročník čtyřletého a 3. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Sportovně-turistický kurz: 3. ročník čtyřletého a 5. ročník šestiletého gymnázia</p> <p>Integrace Výchova ke zdraví - zdravý způsob života a péče o zdraví - rizika ohrožující zdraví</p> <p>Učivo je zařazováno ve všech ročnících Hloubka zařazeného učiva v jednotlivých ročnících je dána dohodou mezi učitelem a žáky Hloubka a náplň učiva se liší podle toho, zda jde o chlapeckou či dívčí skupinu a také v závislosti na schopnostech, dovednostech a kondici skupiny.</p> <p>Úroveň pohybových schopností a dovedností, organizaci i prezentaci výsledků si žáci ověřují formou mezitřídních soutěží v jednotlivých sportovních disciplínách v průběhu školního roku a při Sportovním dnu, který je</p>
---	---	--	---	---

<p>chování</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů • ☐ zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování • ☐ posoudí kvalitu pohybové činnosti, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně • ☐ respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících 	<p>2. Pohybové dovednosti a pohybový výkon</p> <p>Pohybové hry - průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá a estetická cvičení - nástupové tvary, přesuny - pohybové dovednosti zaměřené na rychlostní, silové, vytrvalostní a pohybové předpoklady - způsoby kontroly účinnosti cvičení - pohybové odlišnosti a handicap - věkové, pohlavní, výkonnostní - ☐ kondiční a estetické formy cvičení s hudbou - základní taneční kroky (valčík, polka), aerobik, ☐☐ cvičení se švihadlem, tvorba sestav (především dívky)</p> <p>Sportovní gymnastika - organizace a bezpečnost, vhodná výstroj, hygiena - technika + dopomoc - názvosloví, kultivace pohybu</p> <p>Akrobacie ☐ - kotouly, modifikace ☐ - stoje - průprava ☐ - přemet stranou, ☐ - rovnovážné polohy a postoje</p>	<p>2. Pohybové dovednosti a pohybový výkon</p> <p>Pohybové hry - průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá a estetická cvičení - ☐☐ nástupové tvary, přesuny - pohybové dovednosti zaměřené na rychlostní, silové, vytrvalostní a pohybové předpoklady - způsoby kontroly účinnosti cvičení - pohybové odlišnosti a handicap - věkové, pohlavní, výkonnostní - ☐ kondiční a estetické formy cvičení s hudbou - základní taneční kroky (valčík, polka), aerobik, ☐☐ cvičení se švihadlem, tvorba sestav (především dívky)</p> <p>Sportovní gymnastika - organizace a bezpečnost, vhodná výstroj, hygiena - technika + dopomoc - názvosloví, kultivace pohybu</p> <p>Akrobacie - kotouly, modifikace, vazby ☐ - stoje – samostatná cvičení - ☐ přemet stranou, rondat - ☐ rovnovážné polohy a postoje</p>	<p>2. Pohybové dovednosti a pohybový výkon</p> <p>Pohybové hry - průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá a estetická cvičení - nástupové tvary, přesuny - pohybové dovednosti zaměřené na rychlostní, silové, vytrvalostní a pohybové předpoklady - způsoby kontroly účinnosti cvičení - pohybové odlišnosti a handicap - věkové, pohlavní, výkonnostní - kondiční a estetické formy cvičení s hudbou - základní taneční kroky (valčík, polka), aerobik, ☐☐ cvičení se švihadlem, tvorba sestav (především dívky)</p> <p>Sportovní gymnastika - ☐☐ organizace a bezpečnost, vhodná výstroj, hygiena - technika + dopomoc ☐☐ - názvosloví, kultivace pohybu</p> <p>Akrobacie ☐ - kotouly, modifikace, vazby ☐ - stoje, vazby ☐ - přemet stranou, rondat, přemet vpřed ☐ - rovnovážné polohy a postoje</p>	<p>zařazen v závěru školního roku. Součástí vzdělávání v TV jsou také sportovní nepovinné výběrové exkurze</p> <p>Učební osnovy předmětu tělesná výchova doplňují ještě osnovy nepovinných předmětů sportovní hry dívek a chlapců, které jsou zařazeny jako příloha těchto osnov</p>
--	--	---	--	--

	<p>Kladina D - náskoky, seskoky - chůze, poskoky</p> <p>Hrazda po čelo - náskok do vzporu, zákmihem seskok - sešín - výmyk odrazem jednoož nebo obounož - podmet ze země - přešvihy únožmo</p> <p>Přeskoky - roznožka, skrčka koza na šíř, dél nízká - skoky na malé trampolíně</p> <p>Šplh na tyči</p> <p>Kruhy doskočné, dosažné - svis stojmo › vznesmo, střemhlav , - v hupu › obraty u předhupu při záhupu seskok</p> <p>Lehká atletika - rychlostní a vytrvalostní běh (60 m D, 60m a 100m CH; 600-1000m D, 800-1500m CH)) - štafetový běh – nácvik předávky</p>	<p>Kladina D - náskoky, seskoky - chůze, poskoky rovnovážné stoje s pohybem paží</p> <p>Hrazda po čelo, dosažná - náskok do vzporu, zákmihem seskok - □ sešín - výmyk odrazem jednoož nebo obounož - podmet - přešvihy únožmo - spád vzad a vzepření závěsem v podkolení - toč jízdmo, toč vzad</p> <p>Přeskoky - roznožka, skrčka koza na šíř, dél vyšší - skoky na malé trampolíně</p> <p>Šplh na laně a na tyči</p> <p>Kruhy dosažné, doskočné - svis stojmo › vznesmo, střemhlav , překot vzad a zpět - v hupu › obraty u předhupu při záhupu seskok</p> <p>Lehká atletika - rychlostní a vytrvalostní běh (60 m a 200m D, 100m a 400m CH; 600-1000m D, 800-3000m CH)) - štafetový běh - vrh koulí</p>	<p>Kladina D □ - náskoky, seskoky □ - chůze, poskoky □ - rovnovážné stoje s pohybem paží, kotoul</p> <p>Hrazda dosažná, doskočná - □ zákmihem seskok - □ sešín - □ výmyk odrazem jednoož nebo obounož - □ podmet - přešvih únožmo - spád vzad a vzepření závěsem v podkolení - toč jízdmo, toč vzad - sestava</p> <p>Přeskoky □ □ - roznožka, skrčka koza na šíř, dél, švédská bedna - skoky na malé trampolíně □ □</p> <p>Šplh na laně a na tyči</p> <p>Kruhy dosažné, doskočné □ - svis stojmo › vznesmo, střemhlav , překot vzad a zpět □ - v hupu › obraty u předhupu při záhupu seskok, komíhání</p> <p>Lehká atletika - rychlostní a vytrvalostní běh(60 m a 200m D, 100m a 400m CH; 600-1000m D, 800-3000m CH) - štafetový běh</p>	<p>Ostatní sportovní hry: náplň podobně jako u výše zmíněné čtveřice her – zařazeno dle podmínek a skupin</p>
--	--	--	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> - vrh koulí - hod míčkem (děvčata), granátem (chlapci) - skok vysoký, daleký <p>Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - fair play chování - přiměřenost sebeobran - přetahy, přetlaky, úchopy, pádová technika <p>Sportovní hry</p> <p>basketbal, florbal, fotbal, volejbal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - herní činnosti jednotlivce - herní kombinace dvojic, trojic - průpravné hry - pravidla - hra se zjednodušenými pravidly - kondiční trénink <p>ostatní sportovní hry: ringo, fresbee, badminton, stolní tenis, squash, holomajzna, tenis, softtenis, plážový volejbal, nohejbal, softbal, lední hokej, lakros</p> <p>Ostatní aktivity</p> <ul style="list-style-type: none"> - bruslení - plavání - cykloturistika - vodní turistika - lezení - in-line bruslení 	<ul style="list-style-type: none"> - hod míčkem (dívky), granátem (chlapci) - skok vysoký, daleký <p>Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - fair play chování - přiměřenost sebeobran - přetahy, přetlaky, úchopy, pádová technika <p>Sportovní hry</p> <p>basketbal, florbal, fotbal, volejbal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - herní činnosti jednotlivce - herní kombinace celých týmů - základy - průpravné hry - pravidla - hry s úplnými pravidly - kondiční trénink <p>ostatní sportovní hry: ringo, fresbee, badminton, stolní tenis, squash, holomajzna, tenis, softtenis, plážový volejbal, nohejbal, softbal, lední hokej, lakros</p> <p>Ostatní aktivity</p> <ul style="list-style-type: none"> - bruslení - plavání - cykloturistika - vodní turistika - lezení - in-line bruslení - lyžování 	<ul style="list-style-type: none"> - vrh koulí hod míčkem, granátem, případně oštěpem, diskem - skok vysoký, daleký - překážkový běh - nácvik <p>Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - fair play chování - přiměřenost sebeobran - přetahy, přetlaky, úchopy, pádová technika <p>Sportovní hry</p> <p>basketbal, florbal, fotbal, volejbal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - herní činnosti jednotlivce - herní kombinace - průpravné hry - pravidla - hra se zjednodušenými pravidly - hry s úplnými pravidly - kondiční trénink - organizace hry, turnaje <p>ostatní sportovní hry: ringo, fresbee, badminton, stolní tenis, squash, holomajzna, tenis, softtenis, plážový volejbal, nohejbal, softbal, lední hokej, lakros</p> <p>Ostatní aktivity</p> <ul style="list-style-type: none"> - bruslení - plavání - cykloturistika - vodní turistika - lezení - in-line bruslení 	<p>Ostatní aktivity je možné zařadit v průběhu výuky ve všech ročních dle časových a klimatických podmínek s ohledem na skupinu cvičenců (úroveň schopností a dovedností, počet, zájem,...)</p> <p>Rozvoj schopností a dovedností žáků v těchto specifických sportovních odvětvích je uskutečňován také formou intenzivní výuky v rámci sportovních kurzů v prvním a třetím (resp. třetím a pátém) ročníku (viz níže)</p> <p>Lyžařský výcvikový kurz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přednáška lékaře a člena Horské služby - žák si volí výuku snowboardingu či sjezdového lyžování v kombinaci s běžecím lyžováním dle vlastního uvážení <p>Sportovně-turistický kurz</p> <ul style="list-style-type: none"> - přednáška lékaře - žák se účastní všech disciplín přiměřeně ke svým pohybovým schopnostem <p>Průřezová témata Environmentální výchova: Člověk a životní prostředí Životní prostředí regionu</p>
--	--	--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • užívá s porozuměním názvosloví, gesta, signály, značky na úrovni cvičence vedoucího pohybových činností a organizátora soutěží • ☐ volí a používá pro osvojené pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj, správně ji ošetřuje • ☐ připraví třídní nebo školní turnaj, soutěž, podílí se na realizaci • ☐ respektuje pravidla osvojovaných sportů, rozhoduje, 	<p>- lyžování - snowboarding Lyžařský výcvikový kurz - lyžování: běžecké, sjezdové snowboarding - jízda na vleku - bezpečnost pohybu v zimním horském prostředí - zásady první pomoci při závažných a život ohrožujících poraněních s důrazem na zimní sporty</p>	<p>- snowboarding</p>	<p>- lyžování - snowboarding Sportovně turistický kurz - turistika a pobyt v přírodě - cykloturistika - vodní turistika - lanové aktivity, lezení, - sportovní hry - tradiční a netradiční sporty - zásady první pomoci při závažných a život ohrožujících poraněních s důrazem na letní sporty</p> <p>3.Volitelná sportovní odvětví pro maturitní ročník</p> <p>Míčové hry: mix kopaná, florbal, volejbal, basketbal, stolní tenis - ☐ ☐ herní činnosti jednotlivce ☐ ☐ - herní systémy ☐ - pravidla</p> <p>Plavání - ☐ ☐ specifika bezpečnosti ☐ ☐ - adaptace na vodní prostředí ☐ ☐ - plavecké způsoby ☐ - startovní skok ☐ - obrátka ☐ ☐ - pomoc unavenému plavci</p> <p>Posilování, fitness - ☐ ☐ správné držení těla a souměrně estetická postava ☐ ☐ - zvýšení silových schopností jednotlivých částí těla</p>	<p>Volitelná sportovní odvětví pro maturitní ročník: - hloubka a náplň učiva se liší podle toho, zda jde o chlapeckou či dívčí či smíšenou skupinu a také v závislosti na schopnostech, dovednostech a kondici skupiny. - každý žák si v průběhu školního roku volí dvě disciplíny 1. a 2. pololetí)</p>
--	--	-----------------------	---	---

<p>spolurozhoduje utkání soutěže</p> <ul style="list-style-type: none"> • ☐respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí, jedná na úrovni dané role, spolupracuje ve prospěch družstva • sleduje podle pokynů pohybové výchovy sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím, zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje • aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti • uvědomuje si svůj přínos k ochraně přírody ekologicky zodpovědným přístupem k běžným denním činnostem (zde především při pobytu a pohybu v přírodě) • projevuje pokoru, úctu k hodnotám, které neumí vytvořit člověk • oceňuje hodnotu přírody • vnímá a je schopen hodnotit různé postoje k postavení člověka 	<p>4.Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace v Tělesné výchově - názvosloví, grafická značení - gesta, signály a vzájemná komunikace, nástupové tvary - sportovní výzbroj a výstroj - účelnost, funkčnost - bezpečnostní prvky - finanční dostupnost a kvalita - příprava a úklid nářadí, základní údržba cvičiště - organizace sportovních akcí a pohybových činností - pravidla osvojovaných pohybových činností - základní pravidla her, soutěží a závodů - základy měření a evidence, zpracování dat - měření výkonů a pohybových dovedností - vyhodnocení výsledků - olympismus - historie a současnost - fair play – spolupráce ve sportu 	<p>4. Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace v Tělesné výchově - názvosloví, grafická značení - gesta, signály a vzájemná komunikace, nástupové tvary - sportovní výzbroj a výstroj - účelnost, funkčnost - bezpečnostní prvky - finanční dostupnost a kvalita - příprava a úklid nářadí, základní údržba cvičiště - organizace sportovních akcí a pohybových činností - pravidla osvojovaných pohybových činností - základní pravidla her, soutěží a závodů - základy měření a evidence, zpracování dat - měření výkonů a pohybových dovedností - vyhodnocení výsledků - olympismus - historie a současnost - fair play – spolupráce ve sportu - pomoc soupeři 	<p>Ostatní hry - squash, tenis, bruslení – hokej, badminton, stolní tenis</p> <ul style="list-style-type: none"> - herní činnost jednotlivce, pravidla, hra - jízda vpřed, vzad, přešlapy, zastavení - základy ledního hokeje a krasobruslení <p>4. Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace v Tělesné výchově - názvosloví, grafická značení - gesta, signály a vzájemná - komunikace, nástupové tvary - sportovní výzbroj a výstroj - účelnost, funkčnost - bezpečnostní prvky - finanční dostupnost a kvalita - příprava a úklid nářadí, základní údržba cvičiště - organizace sportovních akcí a pohybových činností - pravidla osvojovaných pohybových činností - základní pravidla her, soutěží a závodů - základy měření a evidence, zpracování dat - měření výkonů a pohybových dovedností - vyhodnocení výsledků - olympismus 	<p>Učivo prolíná všemi ročníky Učivo je zařazováno průběžně v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo</p> <p>Průřezová témata Environmentální výchova: Člověk a životní prostředí, Životní prostředí regionu Učivo je zařazováno průběžně a v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo</p>
---	---	---	---	---

<p>v přírodě a k chování člověka vůči přírodě</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pomoc soupeři a handicapovaným odmítání podpůrných látek - ochrana přírody - úspěchy našeho sportu, významní sportovci a soutěže <p>5. Vztah k životnímu prostředí</p>	<p>a handicapovaným</p> <ul style="list-style-type: none"> - odmítání podpůrných látek - ochrana přírody - úspěchy našeho sportu, významní sportovci a soutěže <p>5. Vztah k životnímu prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - historie a současnost - fair play – spolupráce ve sportu - pomoc soupeři a handicapovaným - odmítání podpůrných látek - ochrana přírody - úspěchy našeho sportu, významní sportovci a soutěže <p>5. Vztah k životnímu prostředí</p>	
---	--	--	---	--

5.2.16 Informatika

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Předmět Informatika vychází z obsahu Informační a komunikační technologie v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia.

Vyučovací předmět informatika umožňuje žákům získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě s nimi pracovat a využívat je při studiu i v běžném životě. Obsah předmětu je zaměřen na získání a prohloubení znalostí práce s PC (zvládnutí základních funkcí textového a tabulkového procesoru, grafického editoru), získávání, prezentování a ověřování věrohodnosti informací, komunikaci v rámci počítačové sítě, dodržování základních typografických a estetických pravidel při tvorbě a prezentaci dokumentů. Část obsahu předmětu je integrována do předmětu Fyzika

V semináři z programování, který rozšiřuje výuku Informatiky, studenti získají obecný, ale zároveň poměrně rozsáhlý základ ke studiu jakéhokoliv programovacího jazyka, což je velmi užitečné zejména pro uchazeče o studium na vysokých školách informačních, technických, přírodovědných a ekonomických směrů.

Předmět Informatika je založen na aktivních činnostech žáků. Umožňuje realizovat samostatnost i spolupráci žáků a pracovat efektivně.

Dovednosti získané v rámci Informatiky lze aplikovat ve všech oblastech vzdělávání. Žák je veden k tomu, aby sbíral a třídil informace ze zdrojů dostupných prostřednictvím internetu, aplikoval získané znalosti a dovednosti ve všech ostatních vzdělávacích předmětech, především při zpracovávání dokumentů.

Na informatiku navazuje a učivo rozšiřuje semináře z programování.

Cílem semináře z programování je cvičení algoritmického přístupu k řešení problémů, ovládnutí základních algoritmických struktur a jejich reprezentace příkazy programovacího jazyka, zvládnutí jednoduchých algoritmů často potřebných k realizaci rozsáhlejších postupů, seznámení studentů s nejběžnějšími typy dat a práci s nimi a konečně pak vytváření nových částí jazyka formou procedur a funkcí. Nutnou podmínkou pro volbu semináře v maturitním ročníku je absolvování semináře stejného názvu v předchozím ročníku. Obsahem semináře z programování v posledním ročníku je rozšíření učiva o práci s ukazateli, s dynamickými proměnnými a dynamickými strukturami dat, hlavně pak ale seznámení s objektovým přístupem k programování a s vizuální nadstavbou programovacího jazyka, založenou na objektovém programování. K výuce používáme programovací jazyk ObjectPascal v prostředí Delphi, pro začátečníky srozumitelný programovací prostředek, zdůrazňující základní struktury a vhodný pro poznání principu procedur a funkcí i pro práci s hlavními typy údajů.

Časové vymezení předmětu

Ve čtyřletém gymnáziu je Informatika zařazena v 1., ve 2. a ve 4. ročníku, na vyšším stupni šestiletého gymnázia ve 3., ve 4. a v 6. ročníku vždy s dotací 1 hodina týdně. Seminář z programování je zařazen ve 3. a ve 4. ročníku čtyřletého, v 5. a v 6. ročníku šestiletého gymnázia s dotací 2 a 3 hodiny týdně.

Pro integraci části obsahu Informatiky do předmětu Fyzika a Biologie je vyčleněna 1 vyučovací hodina (0,75 + 0,25).

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá formou výkladu a praktických cvičení v učebně s výpočetní technikou s podporou výkladu i cvičení pomocí datového projektoru.

Žáci jsou rozděleni do skupin tak, aby každý pracoval samostatně na svém počítači.

Do vyučovacího předmětu Informatika jsou začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Mediální výchova

Předmět Informatika úzce souvisí prakticky se všemi vzdělávacími předměty:

- žáci prezentují výsledky své práce na počítači v předmětech přírodovědných i humanitních
- žáci vytvářejí dokumenty textové i grafické v předmětech přírodovědných i humanitních
- žáci vyhledávají na internetu a v počítačových encyklopediích informace do předmětů přírodovědných i humanitních

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáka:
 - k samostatnému, systematickému získávání informací ze všech dostupných zdrojů, k jejich analýze, třídění a spojování do celků,
 - ke kritickému posuzování hodnověrnosti zdrojů a vědecké správnosti informací,
 - k rozvíjení abstraktního a logického myšlení při řešení problémů a úkolů, k uplatnění takového myšlení v praxi a k propojování poznatků z různých vzdělávacích oblastí,
 - k odpovědnosti, k pravidelné, soustavné a samostatné práci,
 - k sebehodnocení a k analýze výsledků jeho práce, k uvědomování si a odstraňování případných chyb a nedostatků
- při hodnocení poskytujeme včasnou zpětnou vazbu
- ke zvládnutí studijních povinností žáka vhodně motivujeme a vyzdvihujeme každý jím dosažený úspěch

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáka k samostatnosti, k osobní zodpovědnosti, k aktivnímu podílu na činnosti třídního kolektivu a chodu školy
- při řešení problémů:
 - učíme žáka samostatně hledat alternativní možnosti řešení, kriticky je vyhodnocovat a vybraná řešení obhájit,
 - učíme žáka skloubit aktivní individuální přístup s týmovou spoluprací,
 - vedeme žáka k poučení se z chyb vlastních i cizích,
 - vytváříme podmínky pro ověřování správnosti řešení problémů
- otevřeným vztahem učitel – žák vedeme žáka k vyslovování vlastních názorů, kritických poznatků, ke vzájemné důvěře

Kompetence komunikativní

- vedeme žáka:
 - ke kultivované, společensky přiměřené úrovni ústní a písemné komunikace ve výuce, se spolužáky, zaměstnanci školy i v dalších komunikačních situacích,
 - k samostatnému a výstižnému vyjádření jeho vlastních názorů a postojů, k jejich obhajobě a ke schopnosti sebekritiky,
 - ke spoluvytváření a dodržování pravidel práce v týmu,
 - k otevřené diskusi a dodržování pravidel, k naslouchání druhým, k respektování jejich názorů a ke vhodným reakcím,
 - k využívání informačních technologií, k práci s různými zdroji informací a ke kritickému přístupu k informacím
- nabízíme alternativní možnosti rozvoje komunikativních schopností v cizím jazyce

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáka k porozumění a k respektování kulturních a společenských hodnot jiných národů, k rasové, občanské a náboženské toleranci
- učíme žáka spoluvytvářet a dodržovat pravidla práce v týmu a vzájemného soužití, zařadit se do skupiny vrstevníků
- vytváříme vhodnou atmosféru ke vzniku a udržování hodnotných lidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii
- učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co dobré vztahy narušuje

Kompetence občanská

- vytváříme u žáků pozitivní postoj ke zdravému životnímu stylu a k odmítání zdraví poškozujících vlivů
- vedeme žáky k odmítání násilí, xenofobie a rasismu
- seznamujeme žáky s kulturním dědictvím i současnou kulturou vlasti a našeho regionu
- podporujeme žáky v jejich vlastní tvorbě a při zapojování do kulturních akcí

Kompetence k podnikavosti

- seznamujeme žáka s možnostmi praktického využití nabytých vědomostí, znalostí a dovedností
- vedeme žáka k samostatnému zpracování písemných a grafických prací; k tomu, aby k vypracování zadaných studijních úkolů použil všech dostupných informačních zdrojů

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Informatika

Ročník: 1. – čtyřleté gymnázium

3 – vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 1 hodina

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • dodržuje základní bezpečnostní, hygienická pravidla a předpisy při práci s počítačem • vyhledává, hodnotí, třídí a zpracovává informace. • kriticky posoudí relevanci a kvalitu informačních zdrojů. • respektuje při práci s informacemi platné etické a právní normy. • charakterizuje jednotlivé komponenty počítače a jejich funkce, ovládá principy digitálního záznamu informací, jednotky velikosti dat • vysvětluje princip fungování běžných periferních zařízení. • racionálně pracuje s počítačem a periferními zařízeními, ovládá dostupnou VT. • ovládá práci v operačním systému, řeší efektivně problémové situace. • rozlišuje různé typy dat (souborů) a pracuje s nimi 	<p>1. Bezpečnost práce s počítačem</p> <p>2. Informace a informační zdroje</p> <ul style="list-style-type: none"> - moderní technologie, typy dat - způsoby zpracování informací - údržba a ochrana informací v počítači <p>3. Hardware</p> <ul style="list-style-type: none"> - vstupní a výstupní zařízení - procesor, pevný disk, paměti, základní deska, sběrnice, karty - digitalizace a zápis dat <p>4. Software</p> <ul style="list-style-type: none"> - operační systém - uživatelské rozhraní - soubory, složky 	<p>Mezipředmětové vztahy Přesah do všech předmětů, kde jsou využity ICT</p> <p>Průřezová témata Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: - jak rozvíjet zdravý a bezpečný životní styl Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů: - jak ovládnout myšlenkové postupy řešení problémů a co se v této oblasti mohou dále učit Sociální komunikace: - dovednosti spojené s následujícími kvalitami komunikace a jak je mohou dále rozvíjet: - přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace) - tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace)</p> <p>Mediální výchova Média a mediální produkce: - příprava vlastních materiálů psaných (tvorba textu) Uživatelé: - média pro vybrané skupiny (pro mládež, pro ženy, pro zájmové skupiny)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v principech, možnostech a praktickém využití počítačových sítí • objasňuje běžně používané pojmy z oblasti počítačových sítí • pracuje s internetovým prohlížečem • vyhledává informace na internetu • využívá další služby internetu (email, vzdělávací portály, knihovny apod.) • internetu • ověřuje věrohodnost a informací získaných z internetu • nastaví prostředí textového editoru pro své potřeby • umí změnit rozlišení rastrového obrázku pro následné použití v dalších dokumentech nebo prezentacích • umí upravit grafický soubor v souladu s estetickými pravidly • nastaví prostředí textového editoru pro své potřeby • řídí se pravidly pro úpravu dokumentů, typografickými a estetickými pravidly edituje a formátuje text, používá a vytváří styly, formátuje písmo, odstavce a stránky • vkládá do textu další objekty • aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů při tvorbě vlastní jednoduché stránky • využije FTP protokol při publikaci stránky • seznámí se se základními algoritmickými strukturami a vytvoří jednoduché postupy 	<p>5. Počítačové sítě</p> <ul style="list-style-type: none"> - školní počítačová síť - internet - internetový prohlížeč - síťové protokoly pro přenos dat - elektronická pošta <p>6. Počítačová grafika</p> <ul style="list-style-type: none"> - rastrový a vektorový obrázek - barva, hloubka, kontrast, zaostření a další efekty <p>7. Textový editor</p> <ul style="list-style-type: none"> - prostředí textových editorů - typy, styly, velikosti a barvy písma - základní formátování textu a odstavců - vkládání objektů <p>8. Prezentace informací - jazyk HTML</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava materiálu - tvorba a publikování webových stránek <p>9. Základy algoritmizace</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s jednoduchým programovacím jazykem 	<p>Účinky mediální produkce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vliv médií na uspořádání každodenního života
--	--	---

		<p>Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky</p>
		<p>Mezipředmětové vztahy Přesah do všech předmětů, kde jsou využity ICT</p> <p>Průřezová témata</p> <p>Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: - jak rozvíjet zdravý a bezpečný životní styl Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů: - jak ovládám myšlenkové postupy řešení problémů a co se v této oblasti mohu dále učit Sociální komunikace: - dovednosti spojené s následujícími kvalitami komunikace a jak je mohu dále rozvíjet: - přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace) - tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace)</p> <p>Mediální výchova Média a mediální produkce: - příprava vlastních materiálů psaných (tvorba textu) Uživatelé: - média pro vybrané skupiny (pro mládež, pro ženy, pro zájmové skupiny) Účinky mediální produkce: - vliv médií na uspořádání každodenního života</p>

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Informatika

Ročník: 2. – čtyřleté gymnázium

4 – vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 1 hodina

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none">• ovládá základní funkce digitální techniky• zpracuje takto získané informace pomocí dostupného SW a prezentuje výsledek své práce <ul style="list-style-type: none">• řídí se principy pro vytvoření odborné prezentace• připraví si podklady pro prezentaci• vytvoří prezentaci a nastaví její• vlastnosti• využije vhodné animace objektů a snímků <ul style="list-style-type: none">• vytváří obsahy, šablony, rejstříky, seznamy a tabulky• vytvoří dokument užitím sloučených dat• vkládá další objekty do textu a tyto edituje	<p>1. Digitální technika</p> <ul style="list-style-type: none">- digitální fotoaparát, videokamera- zpracování fotografie- střih videa- skupinové zpracování krátkého videoklipu na dané téma a jeho následná prezentace <p>2. Tvorba prezentace</p> <ul style="list-style-type: none">- prostředí tvorby prezentací – Power Point- příprava materiálu- zpracování prezentace na zvolené téma s využitím pokročilejších funkcí- vyhodnocení nejlepší prezentace před třídou <p>3. Zpracování textu</p> <ul style="list-style-type: none">- pokročilé formátování- styly a šablony- hypertextové odkazy v textu- hromadná korespondence- vkládání objektů, úprava tabulek	<p>Průřezová témata</p> <p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <p>Sociální komunikace:</p> <ul style="list-style-type: none">- dovednosti spojené s následujícími kvalitami komunikace a jak je mohu dále rozvíjet- přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace)- tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace) <p>Spolupráce a soutěž</p> <ul style="list-style-type: none">- můj vztah ke spolupráci a k soutěži- nakolik chci být originální a nakolik se umím přizpůsobovat druhým- jak se ovládám v situacích, kdy se věci nedějí podle mé představy- jak fungovat jako člen skupiny a komunity, jak prokazovat ochotu ke spolupráci s ostatními- sociálně-komunikační dovednosti výhodné pro spolupráci (jasná komunikace, argumentace, řešení sporů)- jak mohu a umím pomáhat, podporovat jiné lidi, poskytovat rady- jak umím rozpoznat situace soutěže a jak je prožívám- jak zvládám situace soutěže a jaké v nich používám taktiky <p>Mediální výchova</p> <p>Média a mediální produkce:</p> <ul style="list-style-type: none">- příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných (tvorba textu, zvukového a obrazového záznamu)

		<p>s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru a multimediálních technologií)</p> <ul style="list-style-type: none">- komunikace a spolupráce v týmu (stanovení časového harmonogramu, rozdělení úkolů a odpovědnosti, otázka autorství a dopracování materiálů s ohledem na celek) <p>Mezipředmětové vztahy Přesah do všech předmětů, kde jsou využity ICT</p>
--	--	---

Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí

Vyučovací předmět: Informatika

Ročník: 4. – čtyřleté gymnázium

6 – vyšší stupeň šestiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace: 1 hodina

Očekávané školní výstupy	Učivo rozpracované v tématech	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, přesahy, poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v možnostech uplatnění ICT v různých oblastech společenského poznání a praxe • vyplní přihlášku na VŠ elektronicky • využívá dostupné služby informačních sítí k vyhledávání informací, ke komunikaci, k vlastnímu vzdělávání a k týmové práci • využívá nabídku informačních a vzdělávacích portálů, knihoven, databází • posuzuje kvalitu a relevanci získaných informací • využívá informační a komunikační služby v souladu s etickými, bezpečnostními a legislativními požadavky • zpracovává a prezentuje seminární práci • dodržuje všechny zásady a stanovená pravidla při publikování své seminární práce • aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů 	<p>1. Internet, digitální svět - služby na internetu</p> <p>2. Data a informace - sdílení odborných informací</p> <p>3. Informační etika, legislativa - autorská práva, citace</p> <p>4. Aplikační software pro práci s informacemi - užití dostupných programů pro zpracování seminární práce ve zvoleném předmětu</p> <p>5. Publikování - typografická a estetická pravidla</p> <p>6. Algoritmizace úloh - úvod do algoritmizace - zápis algoritmu - seznámení s principem programovacích jazyků</p>	<p>Průřezová témata Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: - já a moje sociální role nyní i budoucí (žák, občan, rodič apod.) Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů: - kde vyhledávat informace a profesionální poradenství Sociální komunikace: - dovednosti spojené s následujícími kvalitami komunikace a jak je mohu dále rozvíjet - přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace); - tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace);</p> <p>Mediální výchova Média a mediální produkce: - příprava vlastních materiálů (tvorba textu) Uživatelé: - média pro vybrané skupiny (pro mládež, pro ženy, pro zájmové skupiny) Účinky mediální produkce - vliv médií na uspořádání každodenního života</p> <p>Mezipředmětové vztahy Přesah do všech předmětů, kde jsou využity ICT technologie</p>

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1. Hodnocení žáků ve škole

Cíle hodnocení

Hodnocení by mělo žákovi poskytnout zpětnou vazbu, prostřednictvím níž získává informace o tom, jak danou problematiku v příslušném předmětu zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem chybuje.

Hodnocení by mělo rovněž učitelům poskytnout zpětnou vazbu o tom, do jaké míry žáci porozuměli a zvládli obsah probíraného učiva, jak žáci plní zadané úkoly v průběhu vzdělávání v příslušném předmětu, míru jejich aktivního, případně pasivního přístupu, míru zájmu žáků o daný předmět.

Hodnocení je i signálem pro rodiče žáků o úspěšnosti či neúspěšnosti studijního úsilí žáka v jednotlivých předmětech, dává jim představu o plnění uložených studijních povinností, o zájmu či nezájmu žáka o daný předmět, jeho motivaci ke vzdělávání.

Pravidla pro hodnocení žáků – klasifikační řád školy

Klasifikační řád je doplněním ustanovení týkajících se hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáka uvedených ve školském zákoně č. 561/2005 Sb. v platném znění a vyhlášky č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání v platném znění.

A. Pravidla hodnocení žáků

(1) Hodnocení žáků je součástí jejich vzdělávání a výchovy. Účelem hodnocení je přispívat k odpovědnému vztahu žáka k výchovně-vzdělávacímu procesu v souladu se školskými předpisy a rozvíjet jeho motivaci ke studiu na střední škole. Výsledky hodnocení uvede škola na vysvědčení.

(2) Ve výchovně-vzdělávacím procesu se uskutečňuje hodnocení průběžné a celkové. Průběžné hodnocení odráží dílčí výsledky a projevy žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech. Celkové hodnocení žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech se uskutečňuje na konci prvního a druhého pololetí příslušného školního roku. Každé pololetí obdrží žák vysvědčení.

(3) V hodnocení žáka je výběr vhodných metod a forem plně v rukou a odpovědnosti učitele. Hodnocením má vyučující podněcovat rozvoj předpokladů, schopností a talentu žáka a rovněž využití jeho rezerv.

(4) Je žádoucí, aby se žáci postupně vytvářenou zpětnou vazbou naučili vlastnímu kritickému sebehodnocení a hodnocení svých spolužáků.

(5) Při klasifikaci uplatňuje učitel přiměřenou náročnost a pedagogický takt, přihlíží k věkovým a osobnostním zvláštnostem žáka i k tomu, že žák může pro určitou indispozici ojediněle zakolísat.

(6) Hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikací.

(7) Hodnocení chování se uvádí odděleně od hodnocení vzdělávání a nesmí se v hodnocení vzdělávání odrážet.

(8) Vyučující je povinen na začátku školního roku seznámit žáky s metodikou a způsoby průběžného a celkového hodnocení v příslušném předmětu,

(9) Povinností žáka je zapisovat do studijního deníku všechny klasifikační podklady průběžného hodnocení.

(10) Žákům je zakázáno napovídat při zkoušení, opisovat a užívat nedovolené pomůcky při písemných a praktických zkouškách, používat výsledků práce jiných (např. z elektronických médií) tam, kde má jít o vlastní, samostatnou práci.

B. Hodnocení a klasifikace žáka

(1) Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech se klasifikuje těmito stupni:

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 – nedostatečný

(2) Klasifikační stupeň prospěchu určuje učitel, který příslušnému předmětu vyučuje. Ve vyučovacím předmětu, v němž vyučuje více učitelů, je určen stupeň prospěchu žáka za klasifikační období po vzájemné dohodě.

Určování celkového stupně prospěchu v jednotlivých vyučovacích předmětech na konci 1. a 2. pololetí není průměrem průběžné klasifikace za příslušné pololetí.

(3) a) Výsledky vzdělávání a chování žáků za předchozí čtvrtletí se projednávají na pedagogické radě v listopadu a v dubnu, v termínu určeném ředitelem školy,

b) výsledky celkové klasifikace žáka zapíše učitelé příslušných vyučovacích předmětů požadovaným způsobem do katalogových listů na konci 1. a 2. pololetí, v termínu, který určí ředitel školy,

c) zákonný zástupce žáka, zletilý žák jsou informováni průběžně o prospěchu a chování žáka zejména:

- třídním učitelem a učiteli jednotlivých vyučovacích předmětů na třídních schůzkách a prostřednictvím studijních deníků,
- třídním učitelem, učiteli jednotlivých vyučovacích předmětů, ředitelem školy – jestliže o to zákonný zástupce požádá,

d) žák je s výsledkem ústního nebo praktického zkoušení, včetně zdůvodnění, seznámen učitelem příslušného předmětu okamžitě. S výsledkem hodnocení písemného zkoušení a grafických prací je seznámen maximálně do 14 dnů. U písemného zkoušení je žák seznámen i se způsobem hodnocení a opravenou písemnou prací obdrží ve vyučovací hodině k nahlédnutí.

(4) Charakteristika klasifikačních stupňů:

stupeň 1 (výborný) – žák ovládá učebními osnovami požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti pro řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je obsahově správný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činností jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty,

stupeň 2 (chvalitebný) – žák ovládá učebními osnovami požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty,

stupeň 3 (dobrý) – žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definicí a zákonitostí nepodstatné mezery. Požadované intelektuální a motorické činnosti nevykonává vždy přesně. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Osvojené poznatky a dovednosti aplikuje při řešení teoretických úkolů s chybami. Umí uplatnit poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, není vždy tvořivé. Ústní a písemný projev není vždy správný, přesný a výstižný, grafický projev je méně estetický. Častější nedostatky se projevují v kvalitě výsledků jeho činností. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele,

stupeň 4 (dostatečný) – žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a objevují se u něj větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností i při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení je zpravidla málo tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má zpravidla vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Výsledky jeho činností nejsou kvalitní, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti,

stupeň 5 (nedostatečný) – žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činností a grafický projev jsou na nízké úrovni. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

(5) Hodnocení chování žáka

a) chování žáka se klasifikuje stupni:

1 – velmi dobré

2 – uspokojivé

3 – neuspokojivé

b) klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel a schvaluje ředitel školy po projednání na pedagogické radě,

c) chování se klasifikuje podle toho, jak žák dodržuje příslušná ustanovení Školního řádu, školského zákona a vyhlášky o středním vzdělávání,

d) celková klasifikace chování v jednom pololetí nemá vliv na celkovou klasifikaci chování v dalším pololetí,

e) chování žáka se klasifikuje následovně:

stupeň 1 (velmi dobré) – žák uvědoměle dodržuje příslušná ustanovení právních norem uvedených v odst. (5), písm.c). Má kladný vztah ke kolektivu třídy a školy, přispívá k jeho upevňování a k utváření pracovních podmínek pro vyučování a pro mimoškolní aktivity. Ojedinele se může dopustit méně závažných přestupků proti Školnímu řádu,

stupeň 2 (uspokojivé) – chování žáka je v podstatě v souladu s ustanoveními právních norem uvedených v odst. (5), písm.c). Žák se dopustil se závažnějšího přestupku nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků proti ustanovením právních norem uvedených v odst. (5), písm.c). Je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit,

stupeň 3 (neuspokojivé) – žák se dopustil závažného přestupku proti ustanovením právních norem uvedených v odst. (5), písm.c).

(6) Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci

a) podklady pro hodnocení a klasifikaci výsledků vzdělávání a chování žáků získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- různými druhy zkoušek
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s výchovnou poradkyní, s pracovníky pedagogicko – psychologických poraden, zdravotnických zařízení
- rozhovorem se žákem, zákonným zástupcem žáka
- hodnocením žákovy píše, snahy, aktivity, pečlivosti, disciplinovanosti; přístupu žáka ke vzdělávání, dodržování bezpečnostních předpisů, zapojení do soutěží,

b) mezi druhy zkoušek patří zejména:

- ústní zkoušení: orientační
průběžné
opakovací po probrání tematického celku
řečnická cvičení
přednes uměleckého textu, čtení textu, poslech,
samostatný projev
prezentace referátů
- písemné zkoušení: opakovací po probrání tematického celku
kontrolní („pětiminutovky“) – zkoušení poslední probrané látky (např.: vzorce, rovnice, názvosloví, gramatika, slovní zásoba ve vazbách apod.)
diktáty
testy znalostí tvarosloví a větné stavby
písemná analýza textu
referáty
domácí úkoly
slohové práce školní a domácí
seminární práce, práce SOČ
slepá mapa
písemné řešení praktického úkolu
zpracování projektu
modelové testy pro přijímací zkoušky na VŠ
- poznávání a systematické zařazování přírodnin (zejména: rostlin, živočichů, minerálů, hornin)
- laboratorní práce, vypracování protokolu
- kresba, malba, grafika, prostorové objekty – ve výtvarné výchově
- zapojení do společného zpěvu, rytmická a melodická cvičení, sólový projev v hudební výchově
- motorické testy, plnění kontrolních cviků ve sportovní gymnastice, kontrolních disciplín v LA, herních cvičení v míčových hrách a jejich aplikace ve vlastní hře, zvládnutí pohybových dovedností na lyžařském a sportovně-turistickém kurzu v tělesné výchově,

c) učitel je povinen vést evidenci o každé klasifikaci žáka,

d) učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace spolu se zdůvodněním,

e) u písemných testů, u kterých je použit bodovací systém, se stanoví klasifikace následujícím způsobem:

klasifikace	% z maximálně možného počtu bodů
1	100 – 90
2	89 – 75
3	74 – 60
4	59 – 45
5	méně než 45,

f) učitel má povinnost uchovávat podklady písemného zkoušení žáků (vyjma písemných maturitních prací, pro které platí jiná nařízení) do 31.10. následujícího školního roku,

g) zákonný zástupce nezletilého žáka má právo nahlédnout do všech písemných projevů žáka – své dcery, svého syna,

h) stanovení minimálního počtu klasifikačních podkladů průběžného hodnocení vzdělávání žáka za pololetí:

hodinová dotace vyučovacího předmětu	minimální počet známek
1	2
2	4
3	5
4	7
5	8

ch) jednotlivé druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně za dané pololetí tak, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích,

i) termíny opakovacích zkoušek po probrání tematických celků a školních slohových prací zadává učitel s předstihem a koordinuje je tak, aby žák v jednom dni konal pouze jednu zkoušku uvedeného charakteru.

(7) Aby žák dosáhl celkového hodnocení prospěchu ve vyučovacím předmětu v příslušném pololetí, musí obdržet známky ze všech opakovacích zkoušek po probrání tematických celků, ze školních slohových prací, z poznávání a systematického zařazování přírodnin, z kontrolních cviků, disciplín a herních cvičení v příslušném pololetí.

(8) Komisionální zkouška

a) stanovení komisionální zkoušky se řídí vyhláškou o středním vzdělávání č. 13/2005 Sb., § 6 v platném znění,

b) komisionální zkoušku bude žák konat také v případě:

ba) ukončení doby přerušování vzdělávání, pokud žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka požádají o pokračování vzdělávání ve vyšším ročníku,

bb) při přestupu z jiné střední školy, pokud se učební plán této školy liší od učebního plánu na Gymnáziu Fr. Palackého Valašské Meziříčí,

bc) vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu, pokud v něm bude zkouška stanovena,

bd) z podnětu ředitele školy, a to jestliže v daném pololetí dosáhne opakovaná krátkodobá nebo dlouhodobá absence žáka alespoň 40 % z celkového počtu odučených hodin v daném předmětu v příslušném pololetí nebo vyučujícímu daného předmětu bude chybět alespoň 60 % požadovaných podkladů pro klasifikaci, nebo pokud se žák aktivně nezúčastní alespoň 60% hodin tělesné výchovy v daném pololetí. Výjimečně, v odůvodněných případech, může ředitel školy rozhodnout, že žák komisionální zkoušku konat nebude,

c) třídní učitel nebo ředitel školy sdělí písemně žákovi nebo zákonnému zástupci nezletilého žáka termín komisionální zkoušky alespoň 14 dní předem. Výsledné hodnocení komisionální zkoušky bude shodné s celkovým hodnocením prospěchu v daném předmětu. Nedostaví-li se žák ke komisionální zkoušce z vážných důvodů, je povinen se nejpozději do 3 dnů ode dne konání komisionální zkoušky písemně omluvit řediteli školy. Závažnost důvodů, pro něž se žák ke komisionální zkoušce nedostavil, posuzuje ředitel školy. Uzná-li

omluvu žáka, určí žákovi náhradní termín komisionální zkoušky. Nedodržení stanovené lhůty může v závažných případech ředitel školy prominout. Jestliže se žák nedostavil ke komisionální zkoušce bez omluvy, nebo mu omluva nebyla uznána, posuzuje se, jako by byl z dané komisionální zkoušky klasifikován stupněm 5 – nedostatečný.

(9) Doplnková klasifikační zkouška

a) doplnková klasifikační zkouška je vnitřní opatření školy vztahující se ke klasifikaci žáka v jednotlivých předmětech. Žák je zkoušen příslušným vyučujícím daného předmětu. Zkoušející učitel si k této zkoušce

přizve svědka (učitele s příslušnou aprobačí, předsedu předmětové komise, ředitele školy, zástupce ředitele školy) nebo může žáka zkoušet před třídou (u doplnkových klasifikačních zkoušek za 1. pololetí). Zkoušející učitel zapíše zadané otázky, jejich klasifikaci i výslednou známku do protokolu, který bude podepsán zkoušejícím a svědčícím učitelem. Obsahem zkoušky je část učiva příslušného pololetí, kterou žák svou absencí zameškal. Výsledná známka doplnkové klasifikační zkoušky je dílčím klasifikačním podkladem pro hodnocení prospěchu daného předmětu v příslušném pololetí,

b) jestliže v příslušném pololetí opakovaná krátkodobá nebo dlouhodobá absence neumožní vyučujícímu získat dostatek podkladů pro klasifikaci žáka a nebudou splněny požadavky bodu (7), část druhá, písm. B Klasifikačního řádu nebo nebude záruka, že si žák učivo daného předmětu v požadovaném rozsahu osvojil, žák nebude na konci pololetí v příslušném předmětu klasifikován – klasifikace bude odložena. Po dohodě s příslušným vyučujícím bude ředitelem školy nařízeno žákovi vykonání doplnkové klasifikační zkoušky v termínu určeném ředitelem školy - nejpozději do konce března příslušného školního roku za 1. pololetí nebo do konce září následujícího školního roku za 2. pololetí,

c) termín doplnkové klasifikační zkoušky sdělí třídní učitel žákovi, pokud je nezletilý, jeho zákonnému zástupci písemně alespoň 5 dní předem. Nedostaví-li se žák k doplnkové klasifikační zkoušce z vážných důvodů, je povinen se nejpozději do 3 dnů ode dne konání doplnkové klasifikační zkoušky písemně omluvit řediteli školy. Závažnost důvodů, pro něž se žák k doplnkové klasifikační zkoušce nedostavil, posuzuje ředitel školy. Uzná-li omluvu žáka, určí žákovi náhradní termín doplnkové klasifikační zkoušky. Nedodržení stanovené lhůty může v závažných případech ředitel školy prominout. Jestliže se žák nedostavil k doplnkové klasifikační zkoušce bez omluvy, nebo mu omluva nebyla uznána, posuzuje se, jako by byl z dané doplnkové klasifikační zkoušky klasifikován stupněm 5 – nedostatečný.

(10) a) zkoušející je oprávněn vyloučit žáka z doplnkové klasifikační zkoušky (dále jen dodatečná zkouška), případně z komisionální zkoušky (dále jen dodatečná zkouška), a to v případě, že žák použil nedovolené pomůcky nebo průběh dodatečné zkoušky jinak vážně narušil; o vyloučení žáka z dodatečné zkoušky rozhodne zkoušející bezprostředně,

b) pokud byl žák z dodatečné zkoušky vyloučen, posuzuje se, jako by byl z dodatečné zkoušky klasifikován stupněm 5 - nedostatečný,

c) jestliže žák ve stanoveném termínu dodatečné zkoušky nebude přítomen ve vyučování ze zdravotních důvodů, nebude zkoušen i v případě, že se k dodatečné zkoušce dostaví.

(11) Třídní učitel zaznamená do katalogového listu žáka u vyučovacího předmětu, z něhož byla povolena dodatečná, její datum a hodnocení. Vysvědčení se vydá až po vykonání příslušné dodatečné zkoušky, a to s datem jejího konání. Na konci 1. nebo 2. klasifikačního období se žáku v těchto případech vydá pouze výpis z katalogového listu.

C. Hodnocení a klasifikace žáků s vývojovými poruchami

(1) U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování se při jeho hodnocení a klasifikaci přihlédne k charakteru postižení. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků. Volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.

(2) Při zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony.

Poznámka: předpisy pro celkové hodnocení žáka, opakování ročníku, hodnocení výsledků vzdělávání žáka, schvalování individuálního vzdělávacího plánu, komisionální zkoušky – viz školský zákon a vyhláška o středním vzdělávání v platném znění.

6.2. Autoevalace – vlastní hodnocení školy

Vyhláška č. 195/2012 Sb., kterou se mění vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení škol, ve znění vyhlášky č. 225/2009 Sb. ruší povinnost škol zpracovávat vlastní hodnocení školy.